

The image is an abstract geometric composition. It features a large, irregular shape in the center, colored in a textured orange. This shape is set against a background of a vibrant pink. In the top-left corner, there is a dark brown, stylized architectural element resembling a roof truss or a decorative frame. A thick, solid black horizontal band runs across the bottom of the image. The overall aesthetic is mid-century modern and graphic.

ARCHITECTURE 1968

12/10/10

ก ร ร ม ก า ร ค ณ ะ ส ถ า บั ต ย ก ร ร ม ค ำ ส ๓ ๓ ๓

2 5 1 1

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แหลมนาน หัสตินทร	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ เฉลิม รัตนทัศนีย์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ เสมอใจ ไสละสูต	กรรมการ
ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสวฐ	กรรมการ
ศาสตราจารย์ เอ็ม อนันตสานต์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษณา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา	เลขานุการคณะกรรมการ
อาจารย์ ประทีป จันทรเขตต์	เลขานุการคณะบดีฝ่ายวิชาการ
อาจารย์ ม.ล. ประทีป มาลากุล	เลขานุการคณะบดีฝ่ายปกครอง
อาจารย์ วีระ บุรณากาญจน์	เลขานุการคณะบดีฝ่ายกีฬา
ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แหลมจาน หัสตินทร	คณบดี

รายพระนามและนามอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

แผนกวิชาสถาปัตยกรรม

- ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. แผลมฉาน หัสตินทร สด.บ. M.C.D. (Miami U.) คณบดีและหัวหน้า
แผนกวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ดุสิตบัณฑิตกิตติมศักดิ์
- ศาสตราจารย์ ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ B.A. (Cantab)
- ศาสตราจารย์ เสมอใจ ไสละสูต อนุ สด., A D.B.A. (Canada)
- ศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสริม วศ.บ., M.S. (Stanford)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญส่ง โรหิตะสุข สด.บ. เกียรตินิยม, Cert. in Trop. Arch. (A.A.)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรหาร สนั่นพานิช สด.บ.
- อาจารย์ อุดมศรี บุรณศิริ สด.บ.
- อาจารย์ ทรงคุณ อัดดากร สด.บ. เกียรตินิยม, M.F.A. (Indiana)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลิม สุจริต สด.บ. เกียรตินิยม, M. Arch. (Illinois)
- อาจารย์ ม.ร.ว. หญิงแน่นน้อย ศักดิ์ศรี สด.บ. เกียรตินิยม, M. Arch. (Penn.)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.อ. กฤษณา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา B. Arch., M. Arch. (M.I.T.)
- อาจารย์ ร.อ. ม.ล. ประทีป มาลากุล สด.บ., M. Arch. (Penn.)
- อาจารย์ ไชแสง ศุขะวัฒน์ สด.บ. เกียรตินิยม., ค.ม.,
Cert. in Trop. Arch. (A.A.)
- อาจารย์ ต่อพงศ์ ยมนาถ สด.บ, M. Arch. (Cornell)
- อาจารย์ ปราโมทย์ แต่งเที่ยง สด.บ. เกียรตินิยม
- อาจารย์ สมพิศ กฤตติกากุล อ.บ., ค.ม.

อาจารย์ กิติ สินธุเสก	สท.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ ภาณุโย สุวรรณคีรี	สท.บ.
อาจารย์ รัชสรรค์ ต่อสุวรรณ	สท.บ., M. Arch. (M.I.T.)
อาจารย์ ชัยศักดิ์ สุวรรณศิริกุล	สท.บ. เกียรตินิยม

แผนกวิชาผังเมือง

ศาสตราจารย์ เอ็ม อนันตสานต์	สท.บ., M.C.R.P. (I.I.T.) หัวหน้าแผนกวิชา
ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์	อนุ. สท. B. Arch. (Harvard) Dip. City planning & Housing (Govt. Japan)
รองศาสตราจารย์ อัน นิมมานเหมินท์	B. Arch., M. Arch., M.C.P. (Harvard)
อาจารย์ สมัยสารท สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	สท.บ., Cert. in Trop. Arch. (A.A.), M. Arch. (Cornell)
อาจารย์ ประทีป จันทรเขตต์	สท.บ. เกียรตินิยม, M.C.D. (Miami, Ohio), M.ARCH (Harvard)
อาจารย์ ประพุทธ ยุคดีรัตน์	สท.บ.
อาจารย์ ชุมพล สุรินทรามุรณ	สท.บ. เกียรตินิยม, Cert. in Trop. Arch. (A.A.)
อาจารย์ วิทวัส ดุลละมิมพะ	B. Arch. (U. C. Pergeley)

แผนกศิลปกรรม

ศาสตราจารย์ เฉลิม รัตนทัศนีย์	สท.บ. หัวหน้าแผนกวิชา
รองศาสตราจารย์ เลิศ อรุณยานันท์	สท.บ., M. Arch., M.F.A. (Cranbrook)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสงอรุณ รัตกสิกร	สท.บ., M. Arch. (Cornell), น.ธ.ต. (บวรนิเวศน์)
อาจารย์ สมดวิล อรุณยานันท์	อนุ. สท., B.F.A., M.F.A. (Cranbrook)
อาจารย์ วีระ บุรณากาญจน์	สท.บ. เกียรตินิยม, M. Arch. (I.S.U.)
อาจารย์ วิจิตร เจริญภักตร์	สท.บ. เกียรตินิยม, M.F.A. (Michigan)

รายนามอาจารย์พิเศษคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์หลวงปริญญาโยควินุลย์	A.A.G.I., B. Sc. Hons. (London)
อาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	B.A. (Oxon)
อาจารย์ ม.ร.ว. พูนสวัสดิ์ กฤดากร	Dip. of Illus., Dip. of Int. Dec. (New York)
อาจารย์ จันทร์ลัดดา น้าทิพย์	สถ.บ., M.L.A. (Cornell)
Mrs. Nancy Burck Wilkinson	A.B. (Rondolph-Macon), M.A.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น เจริญเผ่า	วศ.บ., M.S. (Oklaoma State U.)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีชัย ไชยสระแก้ว	วศ.บ. เกียรตินิยม, M.Sc. (Ohio)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรุณ ชัยเสรี	วศ.บ. เกียรตินิยม, M.S. (Illinois)
อาจารย์ สุรี ขาวเขียว	วศ.บ., วศ.ม.
อาจารย์ วิชา จิวาลัย	วศ.บ.
อาจารย์ ดาวร แก้วญานะ	วศ.บ.
อาจารย์ ฉันทนา อิศรางกูร ณ อยุธยา	วท.บ., M.S. (Michigan U.)
อาจารย์ สุรวิทย์ ต้นเต่งผล	วท.บ. เกียรตินิยม
อาจารย์ วิชัย ภักดีดินแดน	วศ.บ., M.S. (Hopkins)
อาจารย์ กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	F.T.C.L., F.L.C.M., A.R.C.M., L.R.A.M., A.G.S.M. (London)
อาจารย์ ณรงค์ มณีขาว	
อาจารย์ ร.อ. ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ร.น.	
อาจารย์ วิโรจน์ ทรรทรานนท์	
อาจารย์ ปราชญ์ ปรัชญาธัมมวงศ์	
อาจารย์ ร.อ. อารี สุขเกษ	
อาจารย์ น.ท. สำเร็จ นิยมเดช	

อาจารย์ ประศักดิ์ หอมสนิท
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บั๊จย บุนนาค

ค.บ.

บช.บ., M.A. Econ. (Vanderbilt)

Cert. in Marketing Management (Stanford)

สค.บ., Dip. in Advertising Art (Cleveland)

National Dip in Design.

อาจารย์ ดวง ยศสุนทร

อาจารย์ ทิพา สังข์วัฒนะ

อาจารย์ พูน เกษจำรัส

อาจารย์ สุรพันธ์ ชินวัตร

อาจารย์ ประภาช บุนนาค

อาจารย์ เสาวนิตย์ แสงวิเชียร

สค.บ., M. Art Ed. (Temple U.)

อาจารย์ ชวาล โลจายะ

B. Arch. (Illinois)

อาจารย์ พวงเพชร ภาธรรัตน์

B.F.A. (Miami U.)

อาจารย์ พิทยา บุนนาค

Dip. A D. Hors., S.I.A.

Mrs. Marry Connelly Mabry

B.S. in Ed. (Bowling Green State U.),

M F A. (Cranbrook)

รองศาสตราจารย์ ดร. กมลกาญจน์ เกษไสว อ.บ., M. Ed. (Harvard), D. Ed. (Columbia)

อาจารย์ จินดา โพธิ์เมือง

อ.บ. เกียรตินิยม, M.A. (Tenn.), Post Graduate

Dip. in English Studies (Nottingham)

อาจารย์ ม.ล. อานันท์ชนก พานิชพัฒน์

อ.บ. เกียรตินิยม, M A. (Denver)

อาจารย์ อุกุล พุกกะณะสุต

อ.บ. เกียรตินิยม, อ.บ., M.F.A. (Hawaii)

อาจารย์ สุชาติ เมอร์เรย์

อ.บ. เกียรตินิยม, M.A. (Washington)

อาจารย์ รัตนา สกุลไทย

อ.บ. เกียรตินิยม

อาจารย์ ม.ร.ว. ประกายฉัตร สุขสวัสดิ์

อ.บ. เกียรตินิยม

อาจารย์ รัชณี จันทวสุ

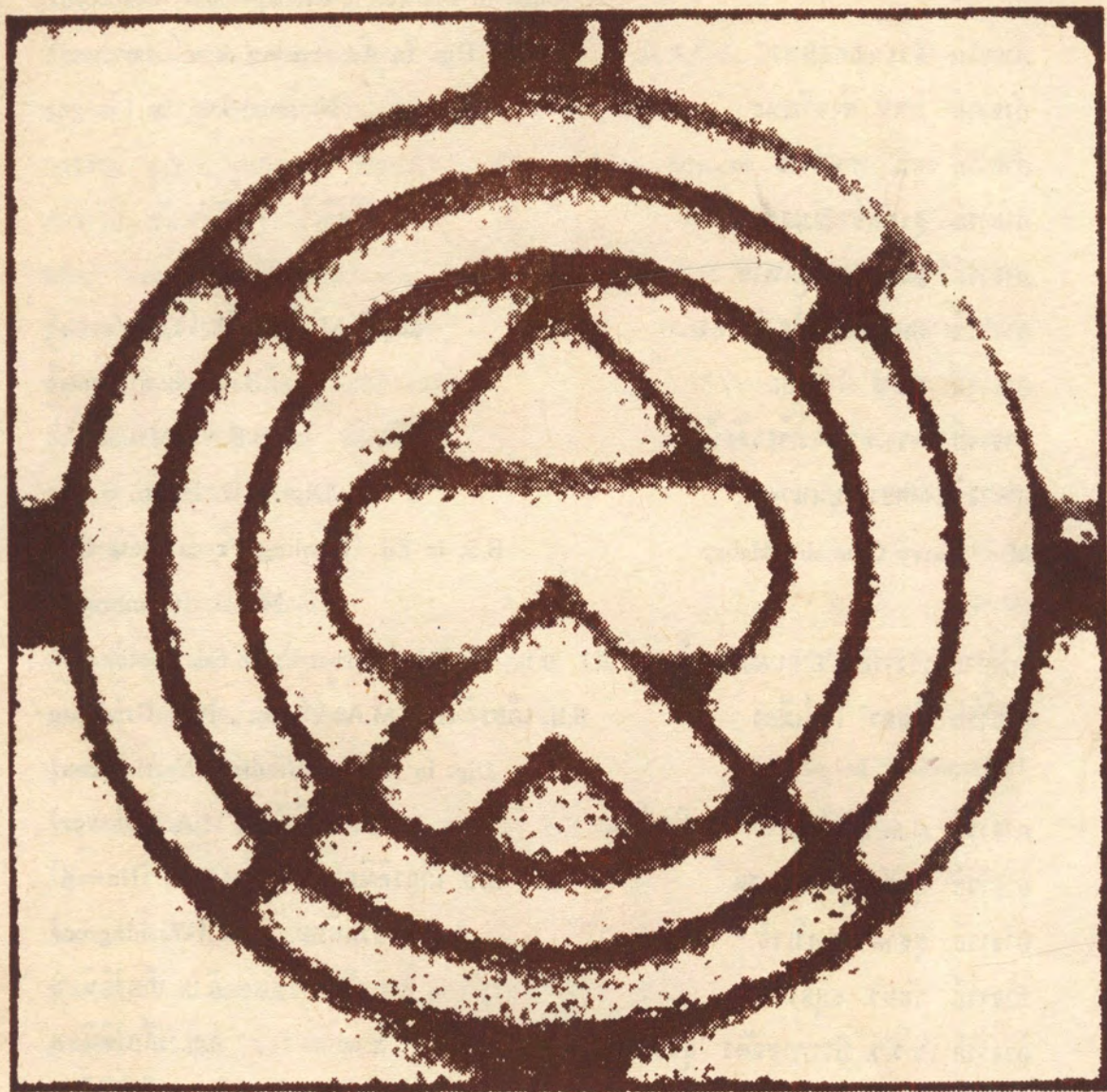
อ.บ. เกียรตินิยม

อาจารย์ อมรา ภมรบุตร

อ.บ. เกียรตินิยม

Mrs. Madeline Finlay

B.A. (Tufts U.)

อาจารย์ประจำ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศ.ม.จ. ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

ศ. ทองระคน บุญเสถียร

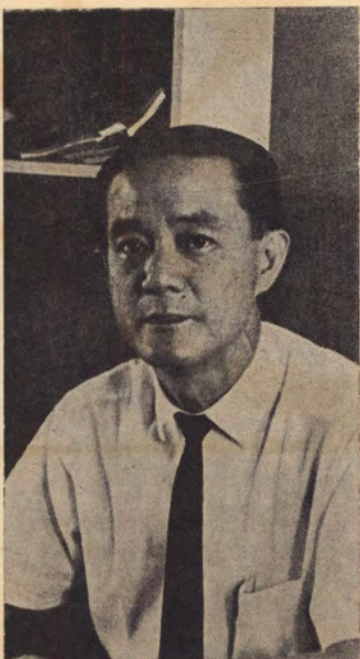
ศ. เฉลิม รัตนทัศนีย์

ศ. บุญขง นิโครธานนท์

ศ. เสมอใจ ไสละสุต

ร.ศ. อัน นิมมานเหมินทร์

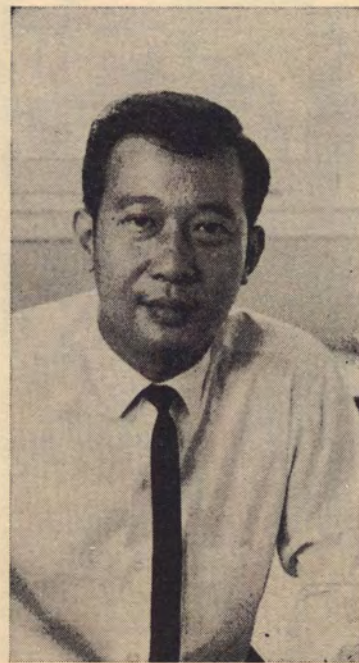

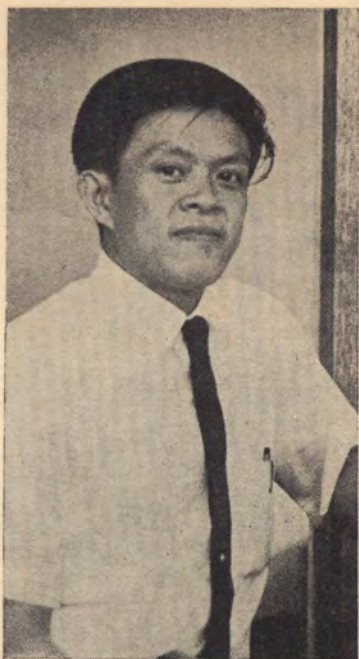
ศ. เอ็ม อนันตสารัต
อ. อุดมศรี บุรณศิริ

ร.ศ. เตศ อรัญษะนันท์
ผ.ศ. ร.อ. กฤษณา อรุณวงษ์ ๑

ผ.ศ. แสงอรุณ รัตกสิกร
อ. สมัยศรธา สนิทวงศ์ ๑

ผ.ศ. บรรหาร สนั่นพานิช
อ. ทรงคุณ อัดดากร

ผ.ศ. เถลิง สุจริต

อ. ประทีป จันทรเขตต์

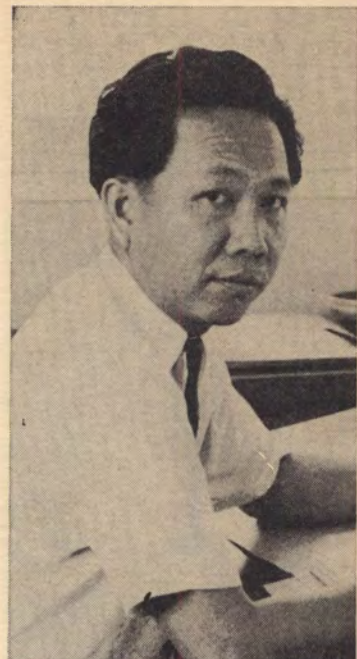
อ. สมถวิล อรัญษะนันท์

อ. วีระ บุรณากาญจน์

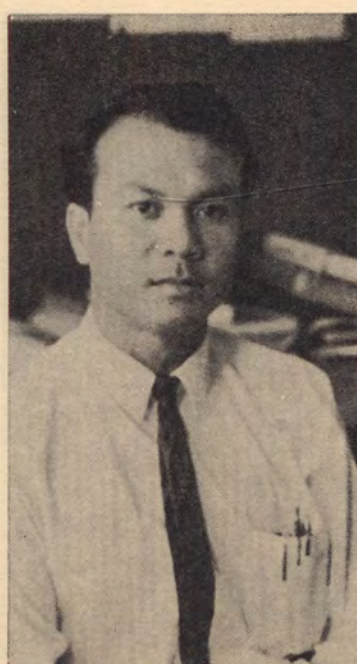
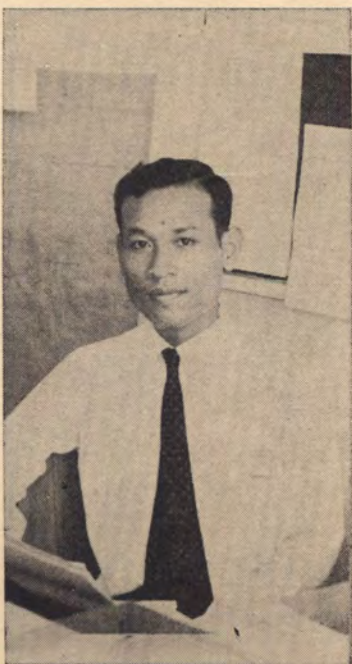
อ.ม.ร.ว. นางน้อย ศักดิ์ศรี

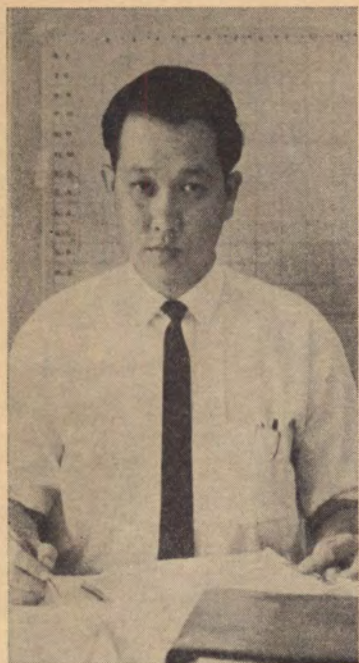
อ. ไชแสง สุขะวัฒน์

อ.ร.อ.ม.ถ. ประทีป มาลากุล

อ. ชุมพล สุรินทร์ราบุรณ์

อ. ต่อพงษ์ ชมภาค

อ. กิติ ชินรุเสก

อ. วิทวัส คุละล้มพะ

อ. รังสรรค์ ค้อสุวรรณ

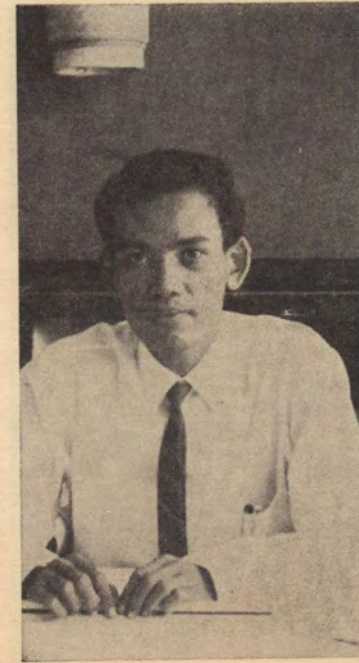
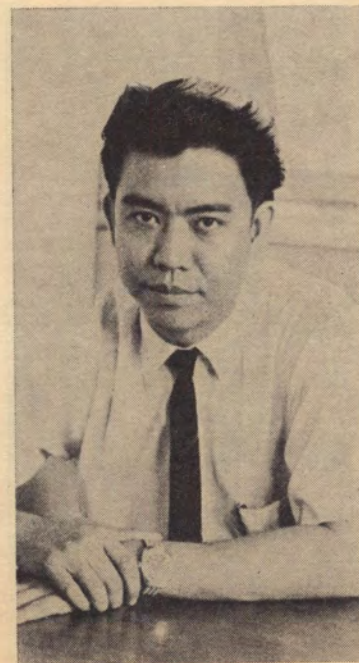

อ. ปราโมทย์ แดงเทียง

อ. ภิญโญ สุวรรณคีรี

อ. สมพิศ กฤตติกากุล

อาจารย์ประจำ
ปีการศึกษา 2511

ท่านผู้เขียนกรุณาขอเรื่องนี้ให้เมื่อกลับจากการสัมมนา
ที่ประเทศอังกฤษแล้ว จึงขอให้พลิกไปอ่านจดหมาย
รายงานฉบับนี้ ถึงการสัมมนาเรื่องการวางผังมหาวิทยา
ลัยก่อนเพื่อให้ได้เนื้อความติดต่อกัน

สวราณีเยกร.

การสร้างมหาวิทยาลัยใหม่ในอังกฤษ

โดย

ประทีป จันทรเขตต์

ผู้เขียนและท่านศาสตราจารย์ ทองระคน บุญเสรี ได้รับมอบหมายจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ไปประชุมและดูงาน การวางผัง การก่อสร้าง และ
การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยใหม่ในประเทศอังกฤษ โดยความร่วมมือของ British Council เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน และขณะเดียวกันก็ถือ
โอกาสแวะเยี่ยมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น University of Liverpool, London University, Brixton College of Building, London Univer-
sity of Strathclyde, Glasgow, University of Newcastle Upon Tyne เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแนวการสอน การปรับปรุงหลักสูตร
วิชา Architecture City Planning, and Building Science ด้วย

การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ ได้ดำเนิน มาเป็น
เวลาช้านาน มหาวิทยาลัย Oxford และ Cambridge ได้เริ่ม
ต้นก่อสร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในราวศตวรรษที่ 13 ส่วนที่ว่าใคร
จะสร้างก่อนใครนั้นยังไม่ได้ระบุแน่นอนลงไป ในประวัติการ
ศึกษาประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นเป็นแห่งที่ 3
นั่นคือ University of St. Andrews, Scotland และมหา
วิทยาลัยที่ 4 คือ University of Newcastle Upon Tyne,

Scotland. และหลังจากนั้นแล้วก็มีมหาวิทยาลัยอื่นสร้างขึ้น
อีกหลายแห่งทั่วประเทศอังกฤษ

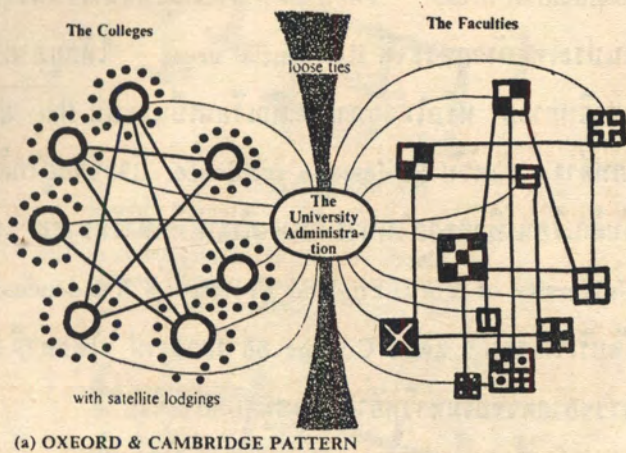
เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สิ้นสุดลง ประเทศอังกฤษมีโครง
การที่จะปรับปรุงการศึกษาของประเทศให้เจริญขึ้นอีก เมื่อ
เทียบระยะเวลาในการผลิตนักศึกษาแล้ว อเมริกาผลิตนักศึกษา
ได้มีจำนวนสูงกว่าอังกฤษ มากเมื่อเทียบ อัตราส่วน ของพลเมือง

ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากประเทศอังกฤษยังมีมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เมื่อมีสถานที่ศึกษาไม่พอเพียง การจำกัดสิทธิในการเข้าศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยก็ยิ่งมากขึ้น จึงเป็นผลให้ประเทศอังกฤษขยายโครงการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยอย่างกว้างขวาง และมากมายยิ่งขึ้นเพื่อสนองสนองความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นโอกาสนักศึกษาที่ขาดที่เรียนได้มีโอกาส เข้าศึกษาในสาขาวิชาชั้นสูงมากขึ้น ดังนั้นโครงการปรับปรุงและก่อสร้างมหาวิทยาลัยใหม่จึงถือเป็นโครงการสำคัญอันดับ 2 ของอังกฤษ และได้เริ่มดำเนินการ ตลอด มาใน ระยะเวลา หลัง สงครามโลก ครั้งที่ 2 ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นใหม่ ทั้งหมดในประเทศอังกฤษมีจำนวน 15 แห่งและยังมีโครงการเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ

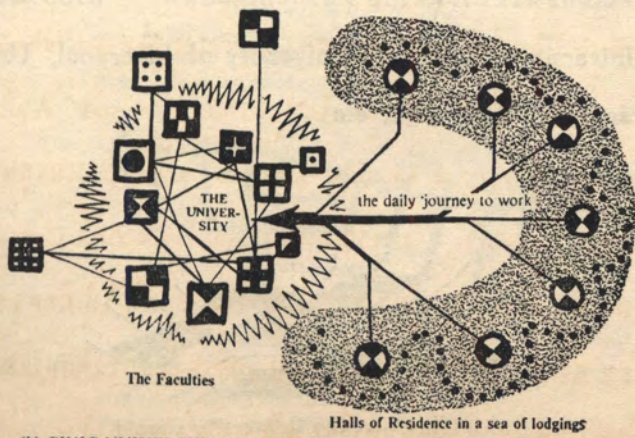
ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่ ประหยัดการ ปรับปรุงมหาวิทยาลัยจึงเป็นไปในลักษณะที่ประหยัดและได้ผลดี ดังนั้นลักษณะการ ปรับปรุง มหาวิทยาลัยใน ประเทศ อังกฤษ ในหลักใหญ่ ๆ ดำเนินไป 2 วิธี :-

1. การ ปรับปรุง มหาวิทยาลัยเก่า และสร้างเพิ่มเติมใหม่ (University Renewal and Future Expansion Program.)
2. การสร้างมหาวิทยาลัยขึ้นมาใหม่ (New University Building Program.)

ระบบการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย แต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหานั้นประการ เป็นต้นว่า ปัญหาทาง เศรษฐกิจ การสังคม ขนบธรรมเนียม ลมฟ้าอากาศ มาตรฐานการศึกษา ฯลฯ เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยจึงมีลักษณะการวางตัวอาคารแตกต่างกันออกไป เช่นในสหรัฐอเมริกา ระบบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นไปในแนวเปิดโอกาสให้นักศึกษาวิชาต่าง ๆ ได้โดยเสรีภายใต้กฎข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งเรียกกันได้ว่าเป็นระบบ Mass Education การมี (Entral Library) จึงเหมาะสมและสะดวกมาก ห้องสมุดกลางโดยมาก จะตั้งอยู่บริเวณย่านกลางของมหาวิทยาลัยซึ่งมีระยะไม่ไกลจากคณะต่าง ๆ ส่วนบริเวณห้องเรียน Teaching Space, residential sports & recreation ก็แยกออกไปต่างหาก ซึ่งได้ผลดี มากเช่นกัน สำหรับระบบการศึกษาในประเทศอังกฤษ Tutorial system ถือว่าได้ผลดี ซึ่งใช้ได้ผลมาแล้ว ดังนั้น British Campus Planning จึงมี Character เฉพาะ Colleges ต่าง ๆ จะ Link ติดต่อกันไปหมดโดย Covered Walk, Central Library & Lecture theaters จะอยู่ประมาณศูนย์กลางมหาวิทยาลัย บริเวณมหาวิทยาลัยโดยมากมัก Create artificial lake บริเวณกลางมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดความเงียบสงบ ให้บรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาและเพิ่มความสวยงามให้แก่มหาวิทยาลัย

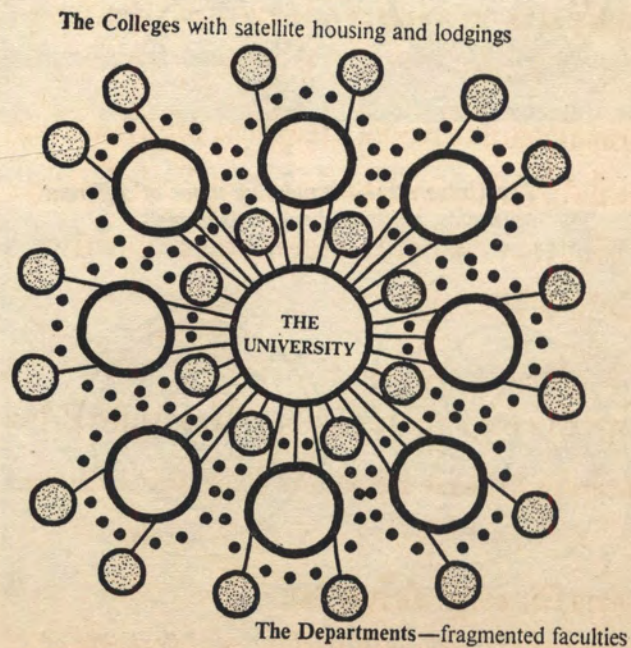

(a) OXEORD & CAMBRIDGE PATTERN

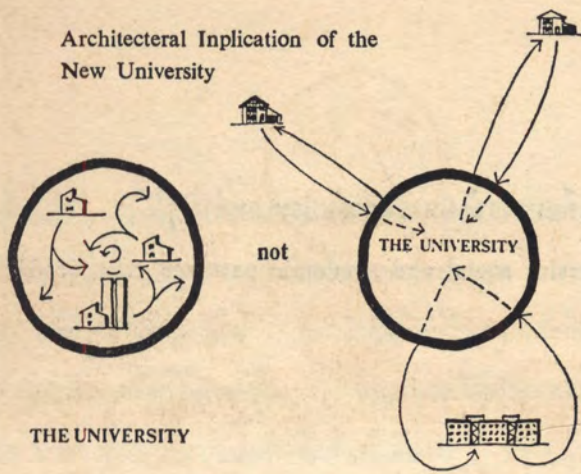

(b) CIVIC UNIVERSITIES PATTERN

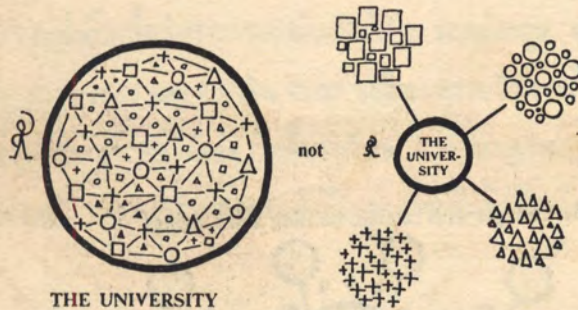
เปรียบเทียบการจัดมหาวิทยาลัยประเภทต่าง ๆ
(University social and academic patterns compared)

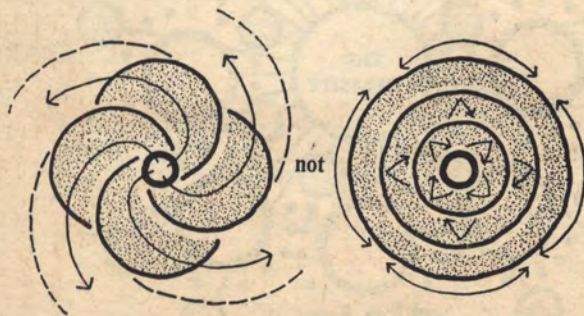
(c) YORK PATTERN

The University—"a society of individuals living and working together for the advancement of learning and the dissemination of knowledge".

The University—"a meeting place of different aptitudes, skills and specialisations".

"Provision for easy growth and flexibility of use is vital."

Residential areas : โดยมากมหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นมาใหม่ในประเทศอังกฤษจะจัด Residential areas ให้อยู่ภายในมหาวิทยาลัย หรือไม่อยู่ภายในตึกเรียนเป็นระบบ flat ประเภทต่าง ๆ สำหรับ Professor's residence ก็จะจัดอยู่ใกล้ ๆ กับตึกเรียนเพื่อสะดวกในการเดินทางมาทำงานที่มหาวิทยาลัย เช่น University of York, England Professor's Residences จะจัดบริเวณรอบ ๆ แต่ละ College อย่างสวยงาม โดยคำนึงถึงการขยายตัวของมหาวิทยาลัยในอนาคตอีกด้วย

สำหรับ City University การจัด Residential area ยังเป็นปัญหาอย่างมากในประเทศอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยในเมืองได้สร้างมาแล้วเป็นเวลาหลาย ๆ ร้อยปี ในที่ดินที่จำกัด ปัจจุบันเมืองก็มีขนาดโตขึ้นมาก อีกทั้งยังอิทธิพลในด้านการค้า ทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถขยายตัวออกไปได้ ดังนั้นการปรับปรุงมหาวิทยาลัยจึงแก้ปัญหาไปในทาง Vertical campus โดยใช้ตึกเรียนหลาย ๆ ชั้นซ้อนกันและมี Facilities ทุกอย่างครบครันเช่นกัน Residential facility จะ operated โดยเอกชนในบริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัยนั้น ตัวอย่างเช่น University of Glasgow, University of Liverpool, University of Edinburgh, etc

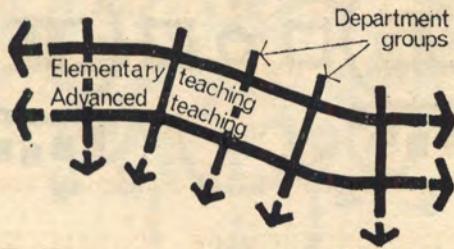
... the University should develop around the loch ...

The Spine and Rib

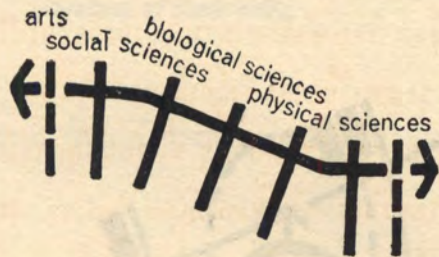
Growth Principle

'... simultaneous expansion of populations in the various fields of study should be reflected by the simultaneous growth of buildings to accommodate them ...'

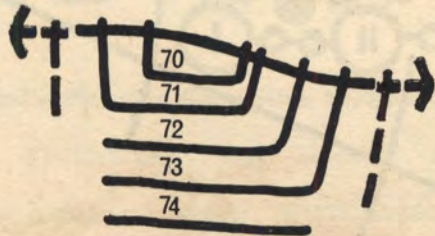
Organisational Relationships

'... designed as a largely continuous teaching environment, to encourage interdisciplinary contact ...'

Subject Relationships

'... Arts, Social Sciences, and Sciences are zoned to correspond to conventional academic interrelationships ...'

Phased Growth of Teaching

Area, allowing for movement of departments from Phase 1 Building
Figures indicate year of completion

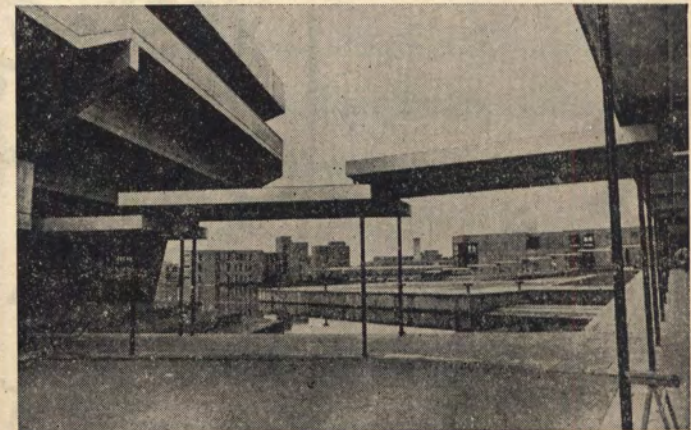
UNIVERSITY OF YORK, ENGLAND

CENTRAL LIBRARY

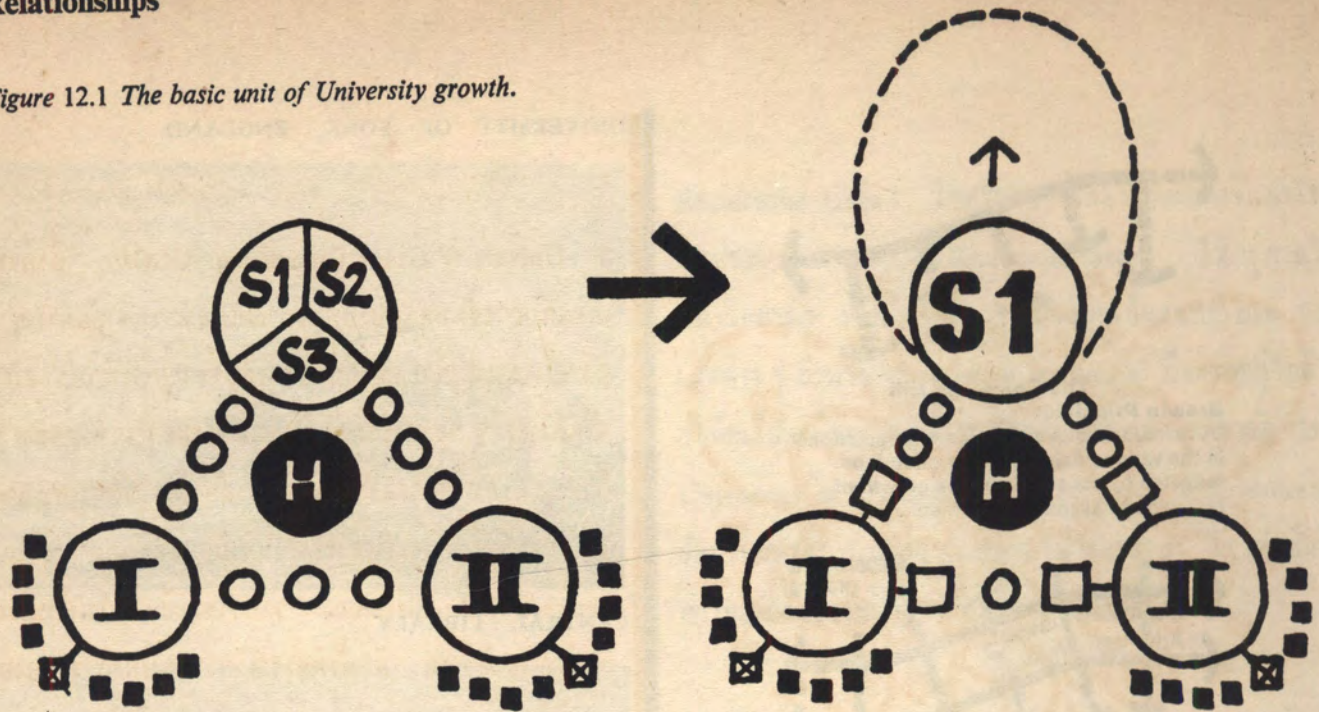
MUSIC HALL AS ONE CENTER OF THE CAMPUS

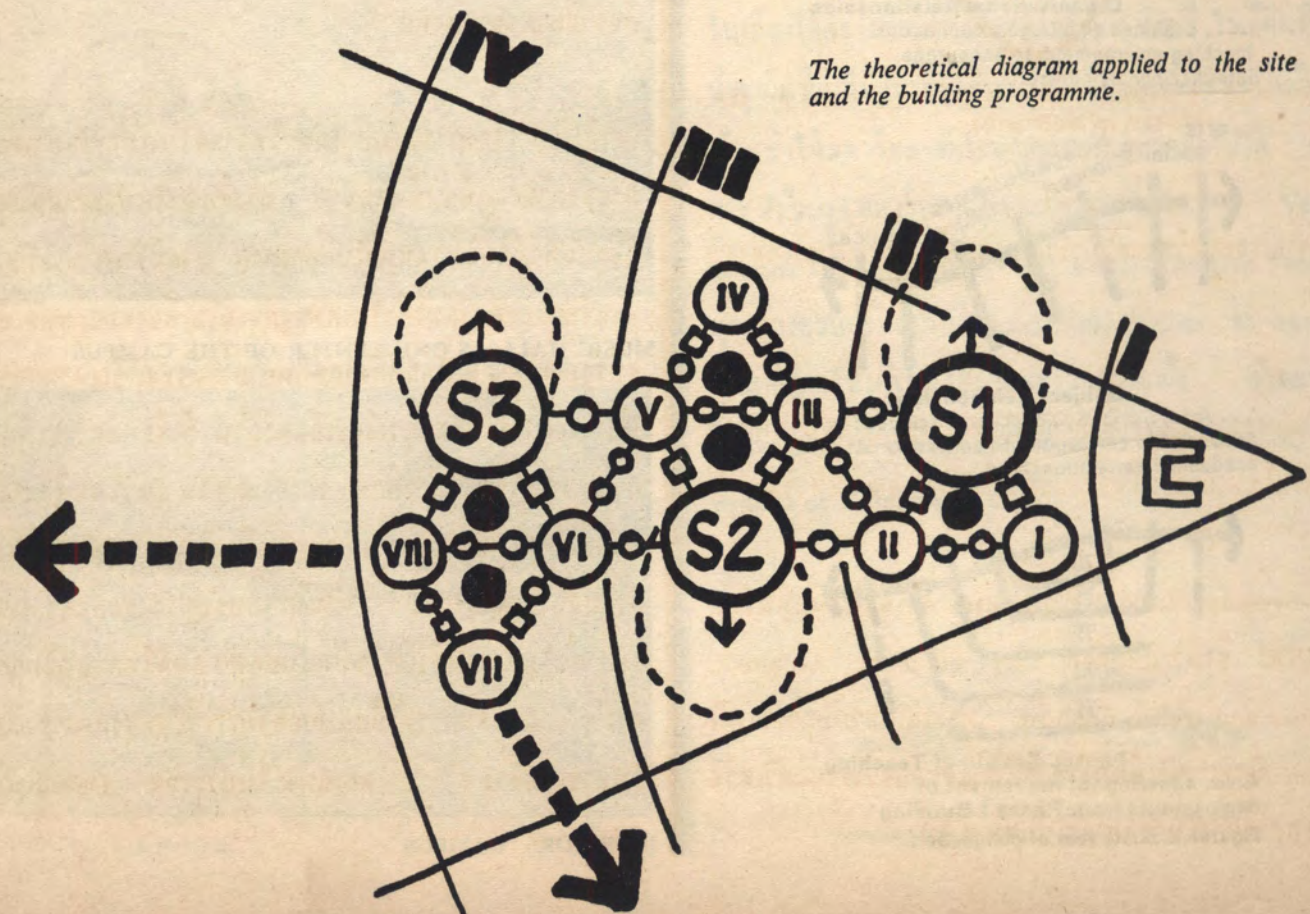
INTERIOR CAMPUS

SECTION 12
Relationships

Figure 12.1 The basic unit of University growth.

Relationships

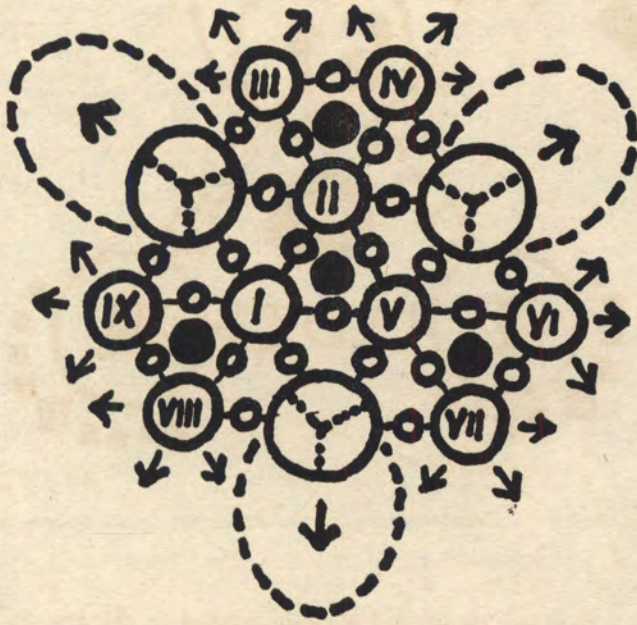

Figure 12.2 A possible mode of growth formed by the addition of basic units.

การปรับปรุงมหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการประเภทต่าง ๆ เช่น

1. University Development Committee (UDC) มีหน้าที่ควบคุมนโยบายการปรับปรุงบริหารและการขยายมหาวิทยาลัย
2. University Planning Committee ตั้งโดยความเห็นชอบของ UDC ซึ่งประกอบด้วย City Planners Architect, Engineer and traffic Engineer ทำงานเกี่ยวกับการวางผังมหาวิทยาลัย การดำเนินการออกแบบและก่อสร้างจนแล้วเสร็จตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นขั้น ๆ ไป

3. University Grant Committee (UGC) ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทดสอบงบประมาณแก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตามความเหมาะสมซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการศึกษา สถาปนิก นักเศรษฐกิจ ฯลฯ ร่วมกันพิจารณาตามความเหมาะสม โดยกำหนดนโยบายการสร้างมหาวิทยาลัย ต้องไม่ดูถูก และ แพงเกินไป พึ่งเล็งถึงความเหมาะสมทันสมัย และมองการณ์ไกลของ University Architecture ว่าควรจะเป็นไปในลักษณะใดที่ถือว่าทันสมัยที่สุด อีกทั้งพิจารณาความมั่นคงถาวรของอาคารสถานศึกษา โดยการกำหนดประเภทวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง เพื่อให้อาคารนั้น ๆ มีความคงทนอย่างน้อย 30 ปีขึ้นไป จึงถือว่ามีความมาตรฐานสูงพอ

เท่าที่ได้เล่าเรื่องการปรับปรุงมหาวิทยาลัยในอังกฤษอย่างย่อ ๆ มาแล้วนั้น ผู้เขียนมีทัศนะว่า การศึกษาในประเทศอังกฤษปัจจุบันกำลังเจริญรุดหน้าไปอย่างมาก ถึงแม้ว่าความเจริญในด้านวัตถุและความมั่งคั่งในเศรษฐกิจจะไม่เพียงพอและทัดเทียมสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่อังกฤษก็พยายามที่จะแก้ปัญหาทุกอย่างได้เป็นอย่างดีและสมบูรณ์ละเอียดดีถ้วน ผู้เขียนมีความเห็นว่าความเจริญในด้านการศึกษา ของอังกฤษใน แนวใหม่นี้ จะเป็นแหล่งผลิตนักวิชาการอย่างมากมาย เพื่อรับใช้ประเทศชาติ และสังคมอื่น ๆ ที่ต้องการ ดังนั้นการปรับปรุงและก่อสร้างมหาวิทยาลัยในอังกฤษจึงถือว่าเป็นแบบฉบับ อันดีในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และสมควรที่เป็นแบบอย่างการปรับปรุงมหาวิทยาลัยในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศ Developing Countries.

บทความทางวิชาการเรื่องนี้ พิมพ์ครั้งแรก
ในหนังสือข่าวสารสำนักผังเมือง ฉบับที่ 7
เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า
ท่านผู้เรียบเรียงจึง อนุญาตให้นำมาเผยแพร่
อีกครั้งหนึ่ง

สารานุกรม

แผนที่เส้นทาง

โดย

นิจ วิทยุระนันท์

อน. สต. (จุฬาฯ), B. Arch., M.R.P. (City Planning) Cornell.

เมื่อวันอาทิตย์ก่อน ผู้เขียนได้ไปเยี่ยมบิดาที่บ้านสวนธนบุรี เลยถือโอกาสค้นหนังสือเก่า ๆ ออกมาพลิกเล่น ได้พบเรื่องราวเกี่ยวกับความยากลำบากของการทำแผนที่ในสมัยก่อน เป็นที่น่าเห็นอกเห็นใจเป็นอันมาก เข้าใจว่าจะมีประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านบ้างตามสมควร จึงได้นำเอาเรื่องเหล่านั้นมาปะติดปะต่อเล่าสู่กันฟัง เรื่องแผนที่ที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องของแผนที่ธรรมดาๆ ต่างกับแผนที่ประเภทหลายแห่งที่ใช้สำหรับค้นหาขุมทรัพย์ได้ดินตามวัดร้างหรือสมบัติของโจรสลัดตามเกาะในทะเลหลวง เพราะหลายแห่งดังกล่าวนี้เป็นแผนที่แบบปริศนาลึกลับซับซ้อนซ่อนเงื่อน ได้มาแล้วก็ยิ่งต้องเอามาขบคิดอีกหลายทอดหลายเทหลายชั้นหลายเชิงแล้วก็ยังไม่วางจะพบสมบัติเสียอีกด้วย

ที่พิพจน์แผนที่ทหาร มีแผนที่โบราณของกรุงเทพฯ ลพบุรี และแผนที่บ่อ เมืองธนบุรี ฝรั่งเศษ ดัน แผ่นดิน สมเด็จพระเพทราชา เมื่อ พ.ศ. 2231 มองซิเออร์ วอลแลนด์เดส-เวอ์เกนส์ นายทหารช่างฝรั่งเศษที่รักษาบ่อมครานั้นได้ทำไว้ กรรมการหอพระสมุดวชิรญาณพิมพ์จำหน่าย พ.ศ. 2456 และยังมีแผนที่โบราณของเมืองอื่น ๆ ตลอดจนแผนที่ประเทศไทยซึ่งเป็นฉบับที่น่าดูมาก เห็นจะได้แก่แผนที่ยุทธศาสตร์

ครั้งรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 เขียนเป็นลำนำ เป็นภูเขา เป็นบ่อและเมือง คล้ายกับภาพตามผนังโบสถ์ และแสดงเส้นทางเดินทัพไว้ด้วย แต่บอกระยะเวลาเป็นวัน เช่นระยะทาง 1 วัน หรือระยะทาง 3 คืน เช่นนี้เป็นต้น และที่หอสมุดแห่งชาติที่ทำวาสุกรีก็มีแผนที่สมุดข่อยอยู่เล่มหนึ่ง ชื่อว่าตำราโลกยอย่างโบราณไตรภูมิโลกทัศน์ฐาน ว่าด้วยเรื่องชาดกและแผนที่เมือง และเกาะต่าง ๆ ด้วย

(เข้าใจว่าเป็น “ฉบับรองทรง” คัดลอกไว้จากแผนที่ไตรภูมิ
ว่าด้วย มนุสสกถาและนิริยกถา อันเป็นฉบับหลวงและมี
แผนที่ชายทะเลประเทศสยามและประเทศใกล้เคียง เขียน
ตามความรู้แบบโบราณครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นสมุทไทยชาวขนาด
ใหญ่ ซึ่งเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม) ให้ออสุมุด
เมื่อปีชวด พ.ศ. 2443 มี 131 หน้า และเป็นฉบับที่จำลอง
ด้วยราคาสามหมื่นบาทส่งไปอเมริกา) เขาคัดลอกไว้ในตู้
กระจกในห้องปรับอากาศเพื่อรักษาสภาพสมุด เป็นแผนที่
โบราณแสดงอาณาจักรไทย และอาณาจักรข้างเคียง นับแต่
ภาคข้างเหนือลงมาถึงทะเลและหัวเมืองฝ่ายใต้ แสดงลำน้ำ
โขง และลำน้ำเจ้าพระยาไว้ด้วย แม้จะเป็นแผนที่อย่าง
หยาบ ๆ แต่ก็ น่าดูและน่าชมในความวิริยะของคนโบราณที่ได้
ทำได้ และถือได้ว่าเป็นงานศิลปะชั้นยอดประจำชาติไทย เมื่อ
สมเด็จพระยา ดำรง ราชาอนุภาพ เสด็จ ประพาส ยุโรป ในปี
พ.ศ. 2473 เจ้าหน้าที่หอสุมุดเขื่อนำสมุดไตรภูมิซึ่งว่า
ชื่อไปจากกรุงเทพฯ ด้วยราคา 1,000 บาท มาอวด สมเด็จ
กรมพระยาดำรงฯ ทรงบันทึกไว้ว่า เป็นฝีมือเดียวกับฉบับที่
คุณท้าววรจันทร์ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เอย
ถึงงานศิลปะแล้ว ก็ทำให้นึกไปถึงศิลปะกระเบื้องเคลือบ คือที่
ในพระที่นั่งแก่งเงินที่พระราชวังบางปะอิน มีโต๊ะตั้งไว้ให้ชม
ตัวหนึ่งเป็นโต๊ะแบบจีน บนหลังโต๊ะเป็นแผ่นกระเบื้องกลม
แบนเคลือบเป็นรูปแผนที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา มีลำน้ำ
ล้อมรอบ ผังนอกเกาะที่ด้านหนึ่งทำเป็นรูปโบสถ์หลังคาสูงผิด
ธรรมดา เห็นเขาก็บอกได้ทันทีไม่มีผิดว่า เป็นวัดพนัญเชิง

พวกนี้ยึดศิลปะแผนใหม่เห็นเขาก็ชอบ เพราะแม้จะเป็น
ศิลปะเก่า แต่แผนที่รูปเกาะนี้เขาทำเป็นรูปกลน (ไม่ได้ยาวรี
อย่างของจริง) มีแต่ตัวหนังสือจีนอยู่ 2-3 ตัว อ่านไม่ออก
แต่ก็บอกไว้ว่าเป็นรูปเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

แผนที่พระนครศรีอยุธยาในสมัยเป็นราชธานีนั้น มีฝรั่งหลาย
ชาติหลายภาษาได้เคยทำขึ้นไว้ ครั้นเร็ว ๆ นี้มีบุคคลผู้หนึ่ง
ในสกุล ชุมสาย ณ อยุธยา ชื่อสุเมธ มีความอดุสหาะ รวบ
รวมแผนที่โบราณของพระนครศรีอยุธยาสมัยเป็นราชธานี จาก
หนังสือประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 63 ของพระยาโบราณราช
ธานินทร์ (รวมทั้งแผนที่กรุงเทพทวารวดี ซึ่ง “พระยาโบราณ
บุรานุรักษ์ (พร—คนเดียวกัน) ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑล
กรุงเก่า เป็นผู้ตรวจให้พนักงานทำตามหลักฐานที่ปรากฏอยู่
ในปีดุษุบันนี้ แต่ส่วนเนื้อที่และระยะของวัดเล็กน้อยต่าง ๆ นั้น
หาได้ลงเส้นกระแสรังวัดไม่ เป็นแต่กะประมาณลงไว้พอให้
ทราบว่าวัดใดตั้งอยู่ในที่ใดเท่านั้น ได้ลงมีอดตรวจทำมาแต่
ร.ศ. 117 ถึง ร.ศ. 126 แต่คงจะบกพร่องและคลาดเคลื่อนอยู่
บ้าง ด้วยเป็นธรรมดาของการครั้งแรก) และจากภาพถ่าย
ทางอากาศ ทั้งได้เดินทางไปเสาะหาหนังสือและแผนที่อยุธยา
โบราณจากหอสุมุดและสำนัก ประมวล เอกสาร สำคัญ แห่งชาติ
ของหลายประเทศในยุโรป เช่น อังกฤษ, ฝรั่งเศส, เนเธอร์แลนด์
เป็นรายงานของบาทหลวงซัวซี ของลาลูแบร์ราชทูต
ฝรั่งเศสคนแรก ของโซมองต์ ราชทูตฝรั่งเศสคนที่สอง ของ
ด็อกเตอร์เคมป์เฟอร์ ชาวดัทช์ ฯลฯ มาเขียนเป็นแผนที่

สันนิษฐาน เพื่อให้ใกล้เคียงต่อความเป็นจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ แล้วได้ทำออกมาแสดงที่สมาคมฝรั่งเศส ถนนสาทร เมื่อเดือนพฤศจิกายนศกก่อน และได้ออกแสดงที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไปอีกนับเป็นที่น่าสรรเสริญ

สำหรับแผนที่ซึ่งชาวต่างชาติได้มาทำขึ้นไว้นั้น คุณขจร สุขพานิช ได้กล่าวไว้ในเรื่อง "เอกสารในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์" ในหนังสือสังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับพิเศษ 3 ว่าด้วย ประวัติศาสตร์ ไทย ตาม ทศน คติสมัย บัจุบัน ดังนี้ :
"—แผนที่ซึ่งพวกบาทหลวงฝรั่งเศส 'สร้าง' ขึ้นไว้มีหลายฉบับคือ แผนที่เอเชียอาคเนย์ที่บาทหลวงคณะเยซุอิต 6 รูปช่วยกันทำ แผนที่ปากน้ำเจ้าพระยาจนถึงกรุงศรีอยุธยาของวิศวกร เดอ ลามาร์ และแผนที่มหานครศรีอยุธยาแสดงเขตที่อยู่อาศัยของชาวต่างประเทศให้ไว้ด้วย แผนที่ที่สร้างขึ้นโดยบาทหลวงคูร์โตแลง สังกัดในคณะมิชชันนารีเออร์ซังเยร์ (ปรากฏในหนังสือประวัติมิชชันนารีในกรุงเทพฯ ของ โลเน เล่ม 1 หน้าสุดท้าย และปรากฏในหนังสือการเดินทางมากรุงเทพฯ ของบาทหลวงบูเวต์ หน้า 106) แผนที่พระมหานครศรีอยุธยาแสดงผังเมืองโดยวิศวกรฟรังซัวร์ เมื่อ ค.ศ. 1687 (อยู่ในหนังสือของโลเน เล่ม 1 หน้ารองสุดท้าย) แผนที่ประเทศสยามไม่ปรากฏชื่อผู้ทำ แต่พิมพ์อยู่ในหนังสือการทูตของ เดอ ลาลูแบร์ (อยู่ในหนังสือของลาลูแบร์ และในหนังสือของโลเน เล่ม 1 หน้าก่อนรองสุดท้าย) นอกจากนี้ยังมีผังเมือง

เมืองละโว้ (ไม่ทราบชื่อผู้สร้าง) และเมืองบางกอก (ชื่อผู้สร้างจำไม่มั่น จึงไม่บอกให้ไว้) แผนที่และภาพผังเมืองเหล่านี้สร้างขึ้นโดยบาทหลวงและวิศวกรฝรั่งเศสทั้งนั้น——"

"—เกี่ยวกับแผนที่ประเทศไทยที่มีปรากฏในหนังสือ การทูตของ เดอ ลาลูแบร์ ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1691 นั้น แผนที่นั้นดูจะเป็นแผนที่ประเทศไทยฉบับแรก ทำขึ้นเมื่อกว่า 275 ปีมาแล้ว มาตราส่วนไม่ได้บอกไว้ เส้นรุ้งเส้นแวงก็ไม่ปรากฏ และสถานที่บางแห่ง ก็ลงไว้ผิดพลาดจากความเป็นจริงไปบ้าง แม้กระนั้นเราก็จำต้องยอมรับว่าเป็นความ พยายาม อย่างดีที่สุดของคนในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ได้สร้างขึ้น เมื่อตรวจจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีอยู่ที่สยามสมาคม ชื่อผู้สร้างมีปรากฏอยู่ในตัวแผนที่ คือ F. Ertinger (เอฟ. เออร์แตงเยร์)——"

"——ยังมีแผนที่ประเทศไทยอีกฉบับหนึ่ง อยู่ในหนังสือ Le Siam Ancien ภาค 1 (เล่มที่ 27 ในหนังสือชุดของ Musee Guimet) หน้า 32 ผู้แต่งคือ Lucien Fournereau ตีพิมพ์ที่กรุงปารีส ค.ศ. 1895 แผนที่นี้สร้างขึ้นโดยบาทหลวง Placide แห่งคณะออกัสติน อูทิสให้ท่านราชทูต เดอ โชมองต์ ผู้ทำแผนที่มีคำอธิบายว่าเป็นราชบัณฑิตในวิชาภูมิศาสตร์ ประจำราชสำนักพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แต่ตำบลที่ตั้งเมืองใหญ่เมืองเล็กในประเทศสยามลงไว้สับสนไม่ถูกต้อง แสดงว่าผู้สร้างไม่ได้เดินทางสำรวจด้วยตนเอง ได้ตามข้อความจากผู้อื่นได้มาอย่างไรก็เอาไปลงไว้เช่นนั้น ปีที่สร้างคงเป็น ค.ศ. 1685——"

อนึ่ง แผนที่ลำน้าเจ้าพระยานับแต่ปากน้ำขึ้นไปจนถึงกรุงศรีอยุธยา ซึ่งทำขึ้นโดยวิศวกรฝรั่งเศส ชื่อ เดอ ลามาร์ (บางแห่งเขียนว่า เดอ ลาแมร์) นั้น คุณขจร ๗ ได้กล่าวไว้ว่า วิศวกรผู้นี้ สมเด็จพระนารายณ์ ๗ ทรงขอยืมจากท่านทูต ๗ ไว้ใช้สอยในกรุงศรีอยุธยา แผนที่ฉบับนี้มีปรากฏอยู่ในหนังสือหลายเล่ม รวมทั้งในหนังสือ “ออกญาวิไชยเบนท์” (หน้า 32) ของคุณขจร ๗ ที่ตีพิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 แล้วด้วย แต่ที่มีปรากฏในหนังสือ Le Siam Ancien หน้า 34 เป็นแผนที่ชัดเจนกว่าในที่แห่งอื่นใดทั้งหมด

สำหรับแผนที่อาเซียอาคเนย์ที่ขาดหลวงคณะเยซุอิต 6 รูปช่วยกันทำนั้น ผู้เขียนไม่เคยเห็น แต่ได้เคยเห็นแผนที่ฉบับหนึ่งแสดงประเทศต่างๆ ګินบริเวณจากย่านทะเลแดงมาจนถึงอาเซียอาคเนย์ เป็นแผนที่ซึ่งทำขึ้นราวปี ค.ศ. 1519 โดยนักแผนที่ชาวเปอร์ตุเกสผู้หนึ่ง นับว่าเป็นแผนที่อันทำขึ้นได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง (สำหรับเทคนิคสมัยนั้น) อย่างน่าสรรเสริญยิ่ง ทั้งยังเป็นแผนที่ซึ่งเขียนวิวประกอบด้วยบ้านเมือง ผู้คน และสิ่งสารพัด ตลอดจนพฤกษชาติบนบก และเรือแพในมหาสมุทร เป็นที่น่าดูยิ่ง แผนที่นี้ในปัจจุบันอยู่ที่หอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศสที่กรุงปารีส แต่ผู้สนใจจะหาดูได้จากรูปจำลองในหนังสือ Courier ของ UNESCO ฉบับประจำเดือนเมษายน ค.ศ. 1963

ในเมืองไทยเมื่อสมัยก่อนนี้ เอ่ยถึงแผนที่ ก็ดูเป็นเรื่องที่ยากจะเข้าใจ อย่างไรก็ดีคำว่า “แผนที่” นี้ ผู้เขียนรู้สึกชอบใจมาก เพราะฟังดูเป็นคำไทยแท้ๆ เหมือนกับคำว่า “หีบเพลง” ซึ่งอธิบายความได้ดีในตัวของมันเอง โดยไม่ต้องไปเปิดพจนานุกรมภาษาอื่นใดให้ลำบาก แผนที่นี้เดิมทีก็จำกัดอยู่แต่ในวง

ของนักศึกษาหรือนักวิชาการชั้นสูงๆ ยิ่งในเมืองไทยเรานักดูเหมือนจะเป็นเรื่องทีเริ่มมีมาแต่ในพระบรมมหาราชวัง ก่อนที่อื่น ดังที่คุณขจร สุขพานิช กล่าวไว้ใน “เอกสารในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์” ตอนหนึ่ง ดังนี้

“——แผนที่กรุงเทพพระมหานคร ‘สร้าง’ โดยคนไทย คือ กรมพระราชวังบวรวิชัยชาญ ๗ เป็นฉบับแรก มามีปรากฏในต้นรัชกาลที่ 5 ตีพิมพ์ที่เมืองสิงคโปร์ เมื่อ พ.ศ. 2414 นี้เอง——”

และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ดำรง ราชาานุภาพ ก็ทรงเล่าไว้ใน พระราชพงศาวดาร กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 5 ว่า

“เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสถึงเมืองไทรโยคครั้งแรก เมื่อปีฉลู พ.ศ. 2420 สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ถวายแผนที่ลำน้าน้อยตลอดทางที่ประพาสเป็นแผนที่ทำอย่างฝรั่ง ว่าเป็นของกรมพระราชวังบวร ๗ ทรงทำขึ้น ดูเหมือนเข้าใจกันในสมัยนั้นว่าไม่มีผู้อื่นที่จะทำได้ ครั้นต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้เริ่มจัดพนักงานแผนที่ขึ้นใน กรมมหาดเล็กในสมัยเมื่อข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับการ พอทำแผนที่พระนครสำเร็จนำขึ้นทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสสั่งข้าพเจ้าว่า “เอาขึ้นไปอวดให้วังหน้าดูสักที” ข้าพเจ้าจึงนำแผนที่ขึ้นไปตามรับสั่ง กรมพระราชวังบวร ๗ ได้ทอดพระเนตรก็โปรด ตรัสแก่ข้าพเจ้าว่า “วิชาอันนี้ จะ อุตสาห์ฝึกหัดต่อไปเถิด”

วิชาแผนที่ เป็นของดีแน่แท้ไม่มีปัญหา จะทำการใด ๆ ก็
ต้องมารวมล้อมฟังพาแผนที่กันทั้งนั้น ยิ่งทางฝ่ายปกครองด้วย
แล้ว ยิ่งจะต้องอาศัยแผนที่ช่วยในการบริหาร และปฏิบัติงาน
ทุกสาขา โดยเฉพาะในด้านการทะนุบำรุงท้องถิ่น เช่น การ
ตัดถนน เป็นต้น เกี่ยวกับเรื่องการตัดถนนนี้ สมเด็จพระ
พระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเขียนประทานสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรม
พระยานริศรานุวัดติวงศ์ ปรากฏอยู่ในหนังสือ "สาส์น
สมเด็จพระเจ้า" ดังนี้

"...วิธีตัดถนนของพระยารัชฎานุประดิษฐ์ ๆ ก็แปลกเพราะใน
ขั้นนั้น ยังไม่มีเอเนียเนียในกระทรวงโยธาธิการลงไปช่วย
พระยารัชฎานุประดิษฐ์ ๆ ต้องเป็นเอเนียเนียเอง แต่รู้เคล็ด
ของฝรั่งที่ถือว่า การทำถนนไม่สำคัญอยู่ที่จะเป็นทางใกล้
หรือทางตรง ข้อสำคัญอยู่ที่ให้ถนนผ่านไปในที่ดินอุดม วิธี
กรุยถนนของพระยารัชฎานุประดิษฐ์ ๆ ไม่รู้จักใช้กลอง
ส้อง ให้เอากลองตี แล้วกรุยไปตามทางเสียงกลอง"

การที่ไม่มีวิชาการ ไม่มีช่าง และไม่มีเครื่องมือ ต้องทำการ
ไปโดยยากลำบากเช่นนั้น จึงปรากฏว่าการทำแผนที่ในสมัย
ก่อนคลาดเคลื่อนอยู่เป็นอันมาก และหาได้เป็นเช่นนั้นแต่ใน
หัวบ้านหัวเมืองไม่ แม้ในกรุงเทพพระมหานครและในพระ
บรมมหาราชวังเองก็คลาดเคลื่อน ดังจะเห็นได้จากบทพระราช
นิพนธ์ เรื่อง พระราชพิธีสิบสองเดือน ในพระบาทสมเด็จพระ
พระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว ตอนหนึ่งดังนี้

"...โรงพิธีกลางเมืองฟากตะวันออกนี้ ตั้งที่วัดสุทัศน์ ซึ่งถือ
กันว่าเป็นกลางเมือง จึงได้ทำเทวสถานและปักเสาชิงช้าในที่นั้น

แล้ววัดสุทัศน์ที่จะสร้างนั้นกว่าเป็นศูนย์กลางเมือง จึงได้สร้าง
วัดขึ้น แต่แท้จริง ทำแผนที่อย่างใหม่นี้ เห็นว่า ไม่ตรง
ศูนย์กลางเมืองเลย การวัดเส้นเชือกแฉวงที่แต่ก่อน
นี้ ดูไม่มีตรงเลย จนที่สุดที่จะก่อสร้างซอกกันเบียว ๆ
บุต ๆ ทุกแห่ง โรงแสง แลโรงม้า เป็นต้น..."

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงมีลายพระหัตถ์
ไปถวายสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ปรากฏอยู่ใน
หนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้า เป็นใจความทำนองเดียวกัน ว่า :

"...เมืองมณฑลนั้นประหลาดจริง ๆ มีกำแพงเป็นสี่เหลี่ยมไม่
เบียวบุตทั้งภายในก็ตัดถนนเป็นตาหมากรุกแบบอเมริกัน วาง
วังในใจกลางเป็นสี่เหลี่ยมไม่เบียวบุตเหมือนกัน เห็นได้ว่า
เป็นเมืองสร้างใหม่ ด้วยได้กะแผนที่อย่างเรียบร้อยก่อนแล้ว
และผู้ปักผังก็ต้องเป็นผู้วิชาอินยี่เนียตีแล้วด้วย จึงปักได้ไม่มี
โย้ย คุแต่หมู่พระที่นั่งในพระราชวังบวรกรุงเทพ ฯ แม้จะ
ได้ตั้งใจทำพระวิมานพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระที่นั่งอิศรา
วินิจฉัยให้กินกันเป็นระเบียบเรียบร้อย ก็ไม่พ้นโย้ยไปได้
เพราะวิชาอินยี่เนียเรบกพร่อง..."

แต่ในระยะต่อมาก็มีฝรั่งเข้ามาช่วยสอนวิธีการสำรวจรังวัดให้
ขึ้นเป็นอันมาก ที่น่าจะยกมากล่าวก็ได้แก่ มิสเตอร์อาลา
บาสเตอร์ (ผู้เป็นต้นสกุล "เศวตศิลา" ปรากฏอยู่จนทุกวันนี้)
ดังที่ปรากฏอยู่ในจดหมายเหตุสยามสมัยของหมอมสมิธ เมื่อ
พ.ศ. 2427 ตอนหนึ่ง ดังนี้ :

"...ท่านผู้นี้เข้ามาอยู่ในกรุงเทพพระมหานคร แต่ พ.ศ. 2401
โดยรับราชการอยู่กับสถานกงสุลอังกฤษในกรุงเทพ ฯ ลาออก

จากราชการ อังกฤษแล้ว จึงได้เข้าช่วยธุระใน ราชการไทย เมื่อ พ.ศ 2416 ได้ทำราชการหลายตำแหน่งหนา... เป็นธุระ เซอร์เวย์และสอนพวกข้าราชการให้เข้าใจใน การเซอร์เวย์นั้น ด้วย...”

โฉนด ก็คือได้ว่าเป็นแผนที่ชนิดหนึ่ง คำว่า โฉนด นี้ ตาม หนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายไว้ว่า คือ หนังสือสำคัญซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกให้แก่ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดิน ก่อนนั้นถ้าเป็นสวนปลูกไม้ยืนต้น เรียกว่า โฉนดสวน ถ้าเป็นสวนไม้ล้มลุก เรียกว่า โฉนดป่า เมื่อ พ.ศ. 2444 เริ่มออกโฉนดแบบใหม่โดยวิธีรังวัดปักหลักเขตลงใน ที่ดินด้วย หมุดหลักฐานการแผนที่ (เป็นวิธีอย่างฝรั่งเรียกว่า Metes and Bounds.) และแสดงรูปแผนที่ดินนั้นลงไว้ในโฉนดด้วย เรียกว่า โฉนดแผนที่

ในปีมะเมีย จุลศักราช 1244 (คือ พ.ศ. 2445) พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระราชทานพระบรม ราโชวาทในการเฉลิมพระชนมพรรษา มีข้อความตอนหนึ่ง เป็นต้น

“...ในปีนี้ได้จัดการเดินสวน รังวัดที่ ตรวจจับต้นผลไม้ได้ จำนวนชดเจนนั่นนอน ทำนาโฉนดเปลี่ยนใหม่ให้แก่ราษฎร ตามประเพณีมาแต่ก่อนนั้น แม่กองข้าหลวงซึ่งไปทำการออก รังวัดนับต้นไม้ นั้น เราไว้ใจว่าคงจะทำการเรียบร้อยตลอดไป ได้ตามประสงค์ของเรา และในปลายปีนี้ ก็จะแต่งตั้งข้าหลวง ออกไปเดิน รังวัดนา ทำตราแดงให้ใหม่ ในคราว เดียว เหมือน กัน...”

โฉนดในระยะต้น ๆ ใช้มาตราส่วน 1 : 3,960 และเหตุที่มี เลขเป็นเศษเช่นนั้น หัวหน้ากองควบคุมแผนที่แห่งกรมที่ดิน ในฐานะผู้ช่วยบรรณาธิการวารสารที่ดินชี้แจงว่า เนื่องจากใน สมัยนั้นใช้เครื่องมือและมาตราวัดระยะของอังกฤษ โดยใช้ Gunter ซึ่งมีความยาว 66 ฟุต เป็นเครื่องมือวัดระยะ ฉะนั้นมาตราส่วน 1 : 3,960 จึงมีความหมายว่า ระยะใน แผนที่ 1 นิ้ว เท่ากับระยะที่ดิน 5 เส้นใช้ Gunter คือ 330 ฟุต หรือระยะในแผนที่ 1 ฟุต เท่ากับระยะในที่ดิน 60 เส้นใช้ Gunter คือ 3,960 ฟุตนั่นเอง อย่างไรก็ตาม โฉนด แผนที่ในปัจจุบันมักใช้มาตราส่วน 1 : 1,000 และ 1 : 2,000 แล้วแต่ขนาดใหญ่เล็กของแปลงที่ดิน

สมัยที่ผู้เขียนยังเป็นนิสิตอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ 25 ปีก่อนโน้น พระยาประทีปกลศาสตร์ (รุชิต กาญจนวณิชย์) คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มักจะให้คติสอนใจพวกเราอยู่ประการหนึ่งเสมอๆ โดยการเปรียบเทียบความรู้ กับโฉนดที่ดินว่า อย่ายึดถือปริญญาบัตรโดยไม่คำนึงถึงความรู้ จะเหมือนกับยึดถือโฉนดโดยไม่มีที่ดิน (เช่น พังลงน้ำไปหมด เป็นต้น)

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการทำแผนที่ก็คือ ทิศ แผนที่ใด ๆ ก็ตามจะถือว่าสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าไม่มีเครื่องหมายแสดงทิศ ในการสำรวจชุดค้นโครงกระดูกมนุษย์ยุค สมฤทธิ์ ของกรมศิลปากรที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่จังหวัดลพบุรี เมื่อ พ.ศ. 2507 ปรากฏว่ามนุษย์ยุคนั้นรู้จักทิศเป็นอย่างดี เพราะในการฝังได้ ฝังไว้ชานากันหมดโดยหันศีรษะไปทางทิศเหนือ (คงจะตรง กันข้ามกับเมื่อยังมีชีวิตอยู่ นิยมนอนหันศีรษะไปทางทิศใต้ เรียกอย่างภาษาศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงว่า “เบื้องหัวนอน”

และหันปลายเท้าไปทางทิศเหนือที่เรียกว่า “เบื้องตื้นนอน”) แต่ทิศเหนือที่ใช้กันในการทำแผนที่มี 2 อย่างคือ ทิศเหนือแท้ (True North) กับทิศเหนือแม่เหล็ก (Magnetic North) ซึ่งมีแนวไม่ตรงกันนัก ทางมุมแตกต่างกันไปแล้วแต่ตำบลเป็นแห่ง ๆ ไป

การทำแผนที่ในสมัยก่อน นอกจากจะทำได้ผลดีเพราะมีอุปสรรคอันเนื่องมาจากขาดวิชาการ และขาดเครื่องมือแล้วยังมีอุปสรรคสำคัญที่ยังต้องเผชิญอยู่อีกประการหนึ่ง คือความโง่เขลาและความอับปัญญาของคน ดังบรรยายไว้ในหนังสือที่ระลึกสยามรัฐพิพิธภัณฑสถานลุมพินี พระพุทธศักราช 2468 ชื่อ “สยามตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ ถึงสมัยปัจจุบัน” ตอนตำนานของการสำรวจที่ดินมณฑลราชบุรี ซึ่งนายดำเบอลตัน ได้เป็นเจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2451 กล่าวไว้ว่า

“เป็นการยากลำบากที่จะพยายามตรวจวัดทำแผนที่ ให้ตลอดทั่วทั้งมณฑลได้ แต่ความยากลำบากของการตรวจทำแผนที่ประเภทนี้ หาใช่เป็นแต่จำเพาะมณฑลราชบุรีแห่งเดียวมิได้ ย่อมจะเป็นไปโดยทำนองเดียวกันดังนี้เกือบทั่วทั้งโลก แต่ถึงอย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ผู้กระทำการสำรวจ ก็จำเป็นต้องใช้ความพยายามโดยเต็มความสามารถ คือ ชั้นแรกพอเริ่มต้นลงมือทำการสำรวจท้องที่ ก็ได้ทราบอรรถาธิบายของพวกราษฎรเพชรบุรีว่า มีความระแวงสงสัยพนักงานสำรวจโดยประการต่าง ๆ และยิ่งเมื่อพนักงานนำหลักหินลงฝังในพื้นแผ่นดิน ก็ยิ่งทำให้พวกราษฎรเกิดความตื่นตัวสงสัยกันขึ้นชุกใหญ่ จนภายหลังที่พนักงานได้สำรวจและฝังหลักหินลงตามตำบลต่าง ๆ เลยพากันโจษว่า

หลักหินสำหรับการทำแผนที่ซึ่งเจ้าพนักงานสำรวจได้นำไปปักลงไว้ในแผ่นดินนั้น ล้วนแต่เป็นหลักบรรจุกุไอพิษทั้งนั้น เลยเป็นเหตุให้หลักหินเหล่านั้น ถูกขุดถอนขึ้นมาเสียหลายสิบหลัก

ครั้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม เจ้าพนักงานสำรวจยกไปตั้งทำการอยู่ที่เขาทะโมน ซึ่งห่างจากจังหวัดเพชรบุรี มีระยะ 200 เส้นเศษ ภายหลังที่ได้ไปตั้งทำการอยู่ 2 วัน ได้มีผู้ร้ายแอบมาลอบยิงเอาในเวลากลางคืน แต่เดชบุญกระสุนปืนหาได้ถูกผู้ใดคนหนึ่งไม่ พวกคนงาน 4 คน ที่ได้ใช้ไปขุดดินพูนโคกตามที่ตั้งต่าง ๆ ถูกผู้ร้ายลอบยิงเช่นเดียวกัน ส่วนเจ้าพนักงานถูกพวกราษฎรขับไล่ไม่ให้ทำการสำรวจอยู่เนื่อง ๆ ต่อมาครั้งหนึ่ง คนงาน 2 คน อยู่เฝ้าเครื่องใช้ก็ได้ถูกพวกผู้ร้ายกลุ่มรุมตีเอาปางตาย”

อันตรายทั้งหลายที่เกิดขึ้นแก่พวกพนักงานทำการแผนที่ดังกล่าวมาแล้วนั้น ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า พวกผู้ร้ายเจตนาขัดขวางกิจการแผนที่ในข้อนี้เท่าไม่ถึงการณ์เสียจริง ๆ แต่ถ้าจะนำเอากรณีเหล่านี้มาเทียบ กับความประพฤติของราษฎรในสมัยปัจจุบันแล้ว ก็ย่อมเห็นได้ง่ายว่าเป็นการผิดกันไปไกล ซึ่งย่อมเป็นพะยานชี้ให้เห็นได้ว่า ความเจริญของประเทศสยามได้มีขึ้นแล้วเป็นอันมาก

ในการทำแผนที่ที่ตัดถนนในกรุงเทพมหานคร ออกจะทำได้สะดวกสบายกว่าทำแผนที่ตามหัวบ้านหัวเมืองอยู่มาก และราษฎรผู้ใดเกี่ยวข้องก็หาแผนที่ดูได้ไม่ยากลำบากอันใด ตัวอย่างเช่น เมื่อตอนออกประกาศ เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2434 เรื่อง สร้างถนนยาวราชแกลงในระหว่างกลาง

แห่งถนนเจริญกรุงแลถนนสำเพ็ง (ปรากฏอยู่ในหนังสือ
ทำเนียบนามภาค 4 เรื่อง ถนนในจังหวัดพระนครและธนบุรี
ซึ่งกรมศิลปากรเป็นผู้เรียบเรียงขึ้น) มีข้อความตอนท้าย
ประกาศนั้น ดังนี้

“...ถนนสายนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดไปที่ใดมี
แผนที่แจ่งอยู่ที่ออฟฟิศกรมโยธา ใกล้สะพานเหล็กวัดมหา
พยุฆารามนั้นแล้ว ถ้าผู้ใดจะต้องการแผนที่นั้นเพื่อจะได้ทราบ
ก็เชิญไปยังออฟฟิศกรมโยธา ใช้ราคาค่ากระดาษและค่าแรง
เขียนตามสมควรแล้วคงจะได้แผนที่นั้นดังประสงค์”

ฟังดูสำนวนโบราณไม่เหมือนโวหารสมัยนี้ก็จริง แต่อ่านง่าย
เข้าใจแจ่ม ครั้นในปีถัดมา ในประกาศตัดถนนจักรวรรดิ
ชั้นใหม่ ได้แก้ไขตัดตอนเนื้อความให้สั้นลงเป็นดังนี้

“.....การตัดถนนสายนี้ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดอยากจะทราบให้ชัดเจน
ก็ให้ไปดูแผนที่ ที่ออฟฟิศกรมโยธา หรือจะอยากซื้อแผนที่
ไว้เป็นของ ๆ ตัวก็ได้.”

ในแผนที่เก่าบางฉบับ มีข้อความเป็นภาษาเก่า ฟังแปลกหู
คนรุ่นใหม่ เช่น “นายเขียวเป็นผู้แสเนื้อที่ตาช” เช่นนี้ ก็
หมายความว่า นายเขียวเป็นผู้วัดและตรวจสอบเนื้อที่ที่ขัง
ในแผนที่นั้น นั่นเอง คำว่า แส หรือ แสเนา นี้ แม้ใน
สมัยก่อน ๆ ก็ยังมีการเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนอยู่ ดังจะ
เห็นได้จากหนังสือพระราชหัตถเลขาทรงสั่ง ราชการใน รัชกาล
ที่ 5 และ 6 (ซึ่งเป็นพระราชหัตถเลขาที่สมเด็จพระบรม
มหาจักรีวิทยาราชเจ้าได้ทรงสั่ง ราชการนานัปการ เอกสาร
เล่มนี้เดิมเก็บไว้ในกรมราชเลขาธิการ ต่อมารัฐบาลรับไป

เก็บไว้ในกรมศิลปากรฐานเป็นเอกสารประวัติศาสตร์) กล่าว
คือ พระยวงษาอนุประพัทธ์ รองเสนาบดีกระทรวงเกษตรา
ธิการ ได้ถวายหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุล
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. 2452 มีข้อความตอนหนึ่งว่า :

“.....ถ้าจะเปลี่ยนนามข้าหลวงเกษตรเดิมเสียใหม่ ให้เรียก
ว่า ข้าหลวงออกโฉนดที่ดิน หรือข้าหลวงเสนา ก็จะเป็น
การเข้าใจง่ายตามหน้าที่ราชการ...”

ก็ได้รับพระราชทานพระราชหัตถเลขาแย้งลงมาว่า :

“.....เรื่องชื่อข้าหลวงนั้น คำว่า เสนา เามาใช้ในพนักงาน
นาผู้ผิดจริง ๆ มันไหลมาจาก เสนา เสนาเป็นทหาร
เสนาบดีเป็นนายทหาร คำนั้นไม่ควรจะเอามาใช้ในเรื่องออก
โฉนดรั้งวัดนาสืบไป...”

แต่แม้กระนั้น ก็ยังปรากฏอยู่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตย
สถานจนได้ว่า เสนา แปลว่า วัดนา หรือ ตรวจสอบที่นา

อนึ่ง คำว่า แส นี้ น่าจะแปลงมาจากคำว่า กระแส ซึ่งตาม
หนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายไว้ว่า คือ
เส้นวัดที่ดิน ทำด้วยหวาย หรือเหล็ก เป็นต้น เรียกว่า เส้น
กระแส และคำว่า กระแส นี้ คงจะได้ที่มาจากคำในภาษา
เขมร ที่ว่า แซสรี ซึ่งแปลว่า เชือก หรือเส้นเชือก การวัด
ระยะนั้นใช้เส้นวัดเป็นสองอย่างคือ โช้ข้อ และโช้ลาน
สำหรับโช้ข้อนั้นเลิกใช้กันมาหลายปีแล้ว

สำหรับบทความในภาคต่อไปนี้เป็นคำแนะนำให้ท่านผู้อ่าน

ได้รู้จักแผนที่ในสมัยปัจจุบันที่ผู้เขียนได้พบ และใช้สอยอยู่ทั้ง
ในด้านการศึกษาค้นคว้า และในด้านการปฏิบัติงาน

ในสหรัฐอเมริกา มีบริษัทใหญ่แห่งหนึ่งรับทำแผนที่ทั่วไป คือ
บริษัทแผนที่แซนบอร์น (Sanborn Map Company) ซึ่งตั้ง
มาครบ 100 ปีเมื่อปีที่แล้วนี้เอง บริษัทนี้ได้เริ่มงานชิ้นแรก
เพียงแต่การทำแผนที่แสดงลักษณะความหนาบางของอาคารใน
ย่านชุมชน ให้แก่บริษัทประกันอัคคีภัย เพื่อใช้ในการประเมิน
และคำนวณเงินการเสียหายตลอดจนอัตราค่าประกันเท่านั้น
แต่ในระยะต่อมา ได้ขยายกิจการ รับทำแผนที่ประเภทต่างๆ
ไปจนถึงแผนที่ที่ใช้สำหรับวางผังเมือง เป็นต้นว่า แผนที่
ประชากร แผนที่การใช้ที่ดิน และแผนที่เฉพาะแห่ง แผนที่
แหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น แผนที่ของบริษัทนี้ได้รับความเชื่อถือ
ดีและแพร่หลายมากจนถึงได้ทำแผนที่ของเมืองที่มีพลเมืองเกิน
กว่า 2,000 คน ในสหรัฐอเมริกาไว้ทุกเมือง ประการที่
สำคัญก็คือทุก ๆ ปี บริษัทนี้จะทำการแก้ไขแผนที่ให้ตรงกับ
ความเป็นจริงที่ได้เปลี่ยนแปลงมาในรอบปี

ในประเทศไทยแผนที่ที่ได้ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งนับได้ว่า
ดีเยี่ยม ได้แก่แผนที่ซึ่งกรมแผนที่ทหารพิมพ์ขึ้นใช้ 2 ชุด คือ
ชุด แอล-509 กับชุด แอล-708 สำหรับแผนที่ชุด แอล-
509 นั้น มีมาตราส่วน 1:250,000 แสดงเส้นชั้นความสูง
ชั้นละ 100 เมตร กับมีเส้นชั้นแทรกชั้นละ 50 เมตร ส่วน
แผนที่ชุด แอล-708 นั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วนโดยแต่ละ
ส่วน ราชการ ซึ่งมีเหล่าทหารช่างกองทัพอากาศอเมริกัน ในกรุง
วอชิงตัน เหล่าทหารช่างกองทัพอากาศอเมริกันภาคตะวันออกไกล
กรมที่ 29 ที่โตเกียว และกรมแผนที่ทหารของไทย มีหน้าที่
ที่จะต้องทำในแต่ละส่วนพื้นที่ที่ได้รับมอบ ภายใต้โครงการทำ

แผนที่ร่วมกันระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา เป็นขนาดมาตรา
ส่วน 1:50,000 จัดทำขึ้นโดยวิธีโฟโตแกรมเมตริกบ้าง วิธี
สเตอริโอแกรมเมตริกบ้างจากภาพถ่ายทางอากาศ บางครั้งมี
การเพิ่มเติมและตรวจสอบรายละเอียดทางราบจากภาพถ่ายของ
กองทัพอากาศอังกฤษ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ได้รวบรวมจาก
แผนที่อุทกศาสตร์ แผนที่การเดินเรือ USNHO และแผนที่
การเดินเรือของทบวงการทหารเรืออังกฤษ นามศัพท์กับมุด
หลักฐานทั้งทางราบและทางตั้งสำรวจโดยกรมแผนที่ทหารประ
เทศไทย และกองพันทหารช่างที่ 29 กองทัพอากาศอเมริกัน การ
แปลงนามศัพท์ยึดถือตาม หลักเกณฑ์ของ คณะกรรมการกำ
หนดนามภูมิศาสตร์แห่งสหรัฐ หลักฐานทางตั้ง ถือระดับน้ำ
ทะเลปานกลางที่เกาะหลัก ลักษณะภูมิประเทศมีเส้นชั้นความ
สูงชั้นละ 20 เมตร กับมีเส้นชั้นแทรกชั้นละ 10 เมตร ทั้ง
ยังมีเครื่องหมายแสดงประเภทของถนน ทางรถไฟ (พร้อม
ด้วยสะพาน อุโมงค์) เขตแดน ที่ชุมชน ป่า สวน ไร่
นา ไปจนถึงระบบหมายเลขทางหลวงแผ่นดินด้วย ตัวหนังสือ
ในแผนที่ก็แสดงไว้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย และจาก
แผนที่ชุด แอล-708 นี้ ทำให้เห็นความผิดพลาดของผู้สำรวจ
วางแนวถนนพหุขมดเฉลจำนวน 8 สาย ในบริเวณต่อเนื่อง
ระหว่างจังหวัดนครปฐมกับจังหวัดธนบุรีได้ชัดเจน กล่าวคือ
ปรากฏว่าถนน 8 สายนี้ หาได้ขนานซึ่งกันและกันดังที่เจตนา
ไม่ แต่ก็ยัดยัดที่ไม่เบนออกจากกัน (บางสายสอบเข้าหากัน)
มากนัก พออนุมูลได้ว่า เป็นความผิดพลาดอย่างไม่น่ากรรจันัก

สำหรับแผนที่ชุด แอล-509 ซึ่งมีมาตราส่วน 1:250,000 นั้น
เหล่าทหารช่างกองทัพอากาศอเมริกันในกรุงวอชิงตัน ยังได้พิมพ์
ดุนโดยใช้แผ่นพลาสติกสีขาว (แทนกระดาษ) ให้มีลักษณะ
จำลองความสูงต่ำจริง ๆ ให้นูนขึ้นมาเป็นสามมิติ อย่างที่เรียก

ว่า relief map อีกด้วย แผนที่เขื่อนว่านี้ มีติดผนังสำนักงาน
ยูซอม ถนนเพชรบุรี อยู่ชุดหนึ่ง น่าดูมาก

ในสำนักงานของหน่วยรัฐบาลอเมริกัน ยังมีแผนที่ชุด แอล—
903 มาตรฐาน 1:5,000 และชุด แอล—9011 มาตรฐาน
ส่วน 1:15,000 ซึ่งมีทั้งอย่างพิมพ์หน้าเดียวและพิมพ์สองหน้า
อย่างพิมพ์สองหน้านั้น หน้าหลังเป็นภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่ง
คลุมเนื้อที่เดียวกัน และตรงกับแผนที่หน้าแรก นับว่าเป็น
แผนที่สมบูรณ์แบบ สะดวกแก่การใช้งานอย่างมากที่สุด นอก
จากนี้ยังมีแผนที่ชุด 5308 แต่เป็นแผนที่ซึ่งย่อขนาดลงมาก
คือมีมาตรฐาน 1:1,250,000 อย่างไรก็ดี เลขรหัสของ
แผนที่ชุดต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนี้ จะถือเป็นแน่นอนไม่ได้
เพราะย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามอาณาเขตภูมิศาสตร์ด้วย

แผนที่ชุดต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ เป็นแผนที่ซึ่งทำจากภาพถ่ายทาง
อากาศ ในกรณีที่ประสงค์จะทราบประเภทป่าไม้เบื้องล่าง เขา
ก็ถ่ายด้วยฟิล์มชนิดอินฟราเรด ทำให้เห็นเป็นสีอ่อน สีแก่
แตกต่างกันได้ชัดเจน เกี่ยวกับเรื่องนี้ ดร. เวอร์เนอร์ ฟอน-
บราวน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์การบินอวกาศ
จอร์จ ซี. มาแชล ขององค์การนาซาที่ฮันทสวิลล์ มลรัฐแอละแบมา
ได้บันทึกไว้ในบทความเรื่องจุดประสงค์สำคัญ 4 ประการเบื้อง
หลังการไปสู่ดวงจันทร์ตอนหนึ่งว่า “—ได้มีการพิสูจน์ให้
ประจักษ์แจ้งชัดแล้วว่า ภาพถ่ายทางอากาศอย่างทันสมัยนั้น
สามารถจำแนกแยกประเภทของพืชผลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน
ท่านสามารถจะแสดงความแตกต่างให้เห็นได้ว่าที่ใดเป็นไร่ข้าว
ไร่ ไร่ข้าวบาเลย์ หรือไร่ข้าวโอ๊ต ไร่ถั่วเหลือง ย่อมเห็นแตก
ต่างออกมาจากไร่ข้าวหรือไร่ข้าวโพด——” อนึ่ง การเลือก
เวลาถ่ายภาพก็เป็นของสำคัญ โดยเฉพาะในกรณีที่ประสงค์

จะถ่ายบริเวณเมืองโบราณ หรือโบราณสถานตามป่าดง กรม
ศิลปากร ได้กล่าวไว้ในหนังสือโครงการ และรายงานการ
สำรวจ และ ชุดแต่ง โบราณ วัตถุสถาน ในภาค ตะวันออกเฉียง
เหนือ (พ.ศ. 2502) ว่า

“ในท้องที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโบราณวัตถุสถานมาก
มายหลายแห่งเป็นของอยู่ใกล้หมู่บ้าน ชุมชนบ้าง อยู่ในป่า
รกร้างบ้าง... เมื่อระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพอากาศ
อเมริกัน และอังกฤษ ได้ถ่ายภาพพื้นที่ของภาคนี้ทางอากาศ
พบโบราณสถานสร้างด้วยศิลาที่มีลักษณะเป็นเมืองร้างบ้าง เป็น
เทวสถานบ้าง พุทธสถานบ้าง กว่า 200 แห่ง.....”

ฉะนั้น ภาพถ่ายทางอากาศ จึงนับได้ว่ามีคุณอนันต์ต่อการ
สำรวจในด้านโบราณคดี

นอกจากแผนที่ 2 ชุด ดังกล่าวแล้วข้างต้นนั้น ยังมี “แผนที่
บริเวณอำเภอเมืองทิวราชอาณาจักรไทย” มาตรฐาน
1:10,000 ซึ่งกรมแผนที่ทหารได้รวบรวมและแก้ไขโดยอาศัย
แผนที่ของกรมโยธาเทศบาล แล้วจัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2503
จำหน่ายในราคาแผ่นละ 1.50 บาท และเมื่อรวบรวมเข้าเป็น
เล่มปกแข็ง มีแผนที่บริเวณอำเภอเมืองครบทุกจังหวัด รวม
ทั้งแผนที่บริเวณพระนคร—ธนบุรี มาตรฐาน 1:20,000
(ซึ่งจำหน่ายปลีกแผ่นละ 7.50 บาท) ด้วยแล้ว ก็เป็นราคา
เล่มละ 95.00 บาท โดยไม่รวมค่าส่ง จัดว่าเป็นประโยชน์
มากสำหรับผู้ที่ต้องเดินทางไปจังหวัดต่าง ๆ อยู่เสมอ

สำหรับบริเวณพระนคร—ธนบุรี นั้น ยังมีแผนที่อีกฉบับหนึ่ง
เรียกว่า “แผนที่เขตเทศบาลนครกรุงเทพ—ธนบุรี”

มาตราส่วน 1:25,000 จัดทำโดยคณะกรรมการจัดทำแผนที่
หลักกองการเงิน กรมตำรวจ เป็นแผนที่ที่กรมตำรวจจัดทำ
ขึ้นใช้เอง พิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2505 โดยกรมแผนที่ทหาร
เช่นเดียวกัน นับว่าเป็นแผนที่ที่มีความละเอียดละเอียดการใช้การ
ได้ดีมากสำหรับบริเวณพระนครและธนบุรี ถ้าจะต้องการขนาด
ใหญ่กว่านั้น ก็เรียกเอาขนาดมาตราส่วน 1:12,500 ชุดหนึ่ง
ราคา 40 บาท มี 12 แผ่น ต่อเข้าด้วยกัน หรือจะเอาขนาด
ใหญ่กว่านั้นขึ้นไปอีกหน่อยก็ได้ คือขนาดมาตราส่วน
1:10,000 ชุดหนึ่งราคา 80 บาท มี 8 แผ่น ต่อเข้าด้วยกัน
ทั้งนี้ จัดพิมพ์ขึ้นโดยกรมแผนที่ทหารเช่นเดียวกัน

แลหากผู้ใดประสงค์จะทราบว่ามีบริเวณกรุงเทพ ฯ และธนบุรี
ในสมัยก่อนมีความผิดแปลกแตกต่างกับสมัยปัจจุบันนี้ อย่างไร
แล้ว ก็ต้องค้นดูแผนที่เก่า มาตราส่วน 1:5,000 เรียกว่า
ชุด “แผนที่บริเวณกรุงเทพ ฯ” ซึ่งสำรวจไว้แต่ พ.ศ.
2464—74 และพิมพ์ที่กรมแผนที่ (ทหาร) เมื่อ พ.ศ. 2474—
2475 ซึ่งยังแลเห็นบ่อมหาชัย มีอยู่ตรงหน้าวังบูรพาภิรมย์
(แผ่นที่ 30) และบ่อบึงบึงจามิตร ยังเห็นมีอยู่ใกล้แม่น้ำ
เจ้าพระยา ตอนปากคลองสาน ณ ที่ซึ่งเป็นที่ว่าการอำเภอ
คลองสานอยู่ในปัจจุบัน (แผ่นที่ 35) และยังมีซากบ่อมหาชัย
อยู่ครึ่งหนึ่งจนทุกวันนี้ กับบ่อบึงบึงจามิตรซึ่งยังเห็นมีอยู่ใกล้
แม่น้ำเจ้าพระยาตอนปากคลองผดุงกรุงเกษม ณ ที่ซึ่งเป็นที่ว่า
การอำเภอสัมพันธวงศ์อยู่ในปัจจุบัน (แผ่นที่ 36) และจะ
เห็นได้ว่าพื้นที่ดินส่วนใหญ่ในกรุงเทพ ฯ แม้นในย่านถนน
สี่พระยาและถนนสีลมนั้น ยังเป็นร่องเป็นแบริกสวนอยู่ทั้งนั้น
หาเป็นตึกรามบ้านช่องอย่างในปัจจุบันนี้ไม่ (การเปรียบเทียบ
เช่นว่านี้จะทำได้สะดวกมาก เพราะมีแผนที่ขนาดเดียวกัน
คือมาตราส่วน 1:5,000 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการจัดทำ

แผนที่ ฯ สำรวจเมื่อ พ.ศ. 2498—99 แล้วจัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ
พ.ศ. 2506 นี้เอง ให้เลขรหัสชุดว่า ชุด 4827)

เมื่อผู้เขียนไปดูงานด้านสถาปัตยกรรม และการผังเมืองในทวีป
ยุโรป แผนที่ที่ได้ใช้ประโยชน์อย่างยิ่งในการนั้น ได้แก่
แผนที่จากสถาบันบริการน้ำมันของบริษัทต่าง ๆ ซึ่งแข่งขันกันให้
บริการต่อลูกค้าโดยจัดพิมพ์แผนที่ของเมืองสำคัญ ด้วยมาตรา
ส่วนที่ใหญ่พอไว้อย่างละเอียดและสวยงาม เมื่อใช้แล้ว ยัง
เก็บมาเป็นที่ระลึกได้อีกด้วย

ในตอนสุดท้ายแห่งเรื่องนี้ ผู้เขียนใคร่ขอนำเรื่องการรังวัดที่
ไม่สู้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำแผนที่เท่าใดนัก มากล่าวไว้
ด้วย คือ ในการทำแผนที่ด้วยการสำรวจรังวัด ย่อมจะทำให้
นึกไปถึงคำว่า รังวัด หรือ รวงวัด ซึ่งมีความหมายเป็นที่เข้าใจ
กันดีอยู่แล้ว แต่ถ้าเอ่ยว่า ทอดรังวัดหรือพยานรังวัดแล้ว
ก็กลายเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายโบราณไป คือตามกฎหมาย
เก่าระบุไว้ว่า เหตุคดีเกิดขึ้นที่ใดก็ให้ ทอดรังวัด จากที่เกิด
เหตุเป็นปริมาตรออกไปด้านละ 3 เส้น (ล่างที่ก็เอาถึง 5
เส้น) บรรดาบุคคลผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านหรืออยู่ในเขตที่ถูกทอด
รังวัดนั้น กฎหมายถือว่าเป็นผู้เห็น จะต้องเอาตัวมาเป็น
พยานให้ปากคำแก่เจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น เรียกว่าเป็น พะยานรังวัด
และให้ช่วยสืบจับตัวผู้ร้ายด้วย (ความทั้งนี้ปรากฏอยู่ในหนังสือ
ประชุมพระราชหัตถเลขา พระบาท สมเด็จพระ จุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัวที่ทรงบริหารราชการแผ่นดิน ภาค 1 ระหว่างพุทธ-
ศักราช 2424 ถึงพุทธศักราช 2435 รวบรวมโดยคณะ
กรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ
โบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี) และมีสารตรา เรื่องชำระ
ความสั่งให้รังวัดบ้านใกล้เรือนเคียง ปรากฏอยู่ในหนังสือ

ประชุมพงศาวดาร ภาค 69 เรื่องเกี่ยวกับกรุงเก่า ตอนที่ 1
ดังนี้ :

“—แต่กรรมการ นายอำเภอ ท่านนั้น กำกับด้วยข้าหลวง
ไปร้งวัดชาวบ้านใกล้เรือนเคียงอยู่ในที่ร้งวัด 5 เส้น จะเป็น
เรือนเท่าใด เป็นคนก็คน คนเหล่านั้นได้มาช่วยจับอ้าย
ผู้ร้ายก็คน ถูกกวาดบ่วยจับก็คน ให้ชำระเอาบุญชี้ให้
แน่นอน—”

ในที่ที่สุดผู้เขียนขอหันเหียนมาลงเอย เรื่องนี้ด้วย ข้อความที่ว่า
แผนที่ ตามหลักสัจธรรมย่อมถือว่าเป็นแต่เพียง ตัวแทน
ของแผ่นดิน (หรือผืนน้ำ) ส่วนหนึ่งของพื้นผิวโลกเท่านั้น
หาใช่ เป็นตัวจริง ไม่ (เปรียบเทียบธนบัตรซึ่งเป็นเพียง
สัญลักษณ์แทนแรงงานแรงสมองของมนุษย์ จึงมีความสำคัญ
เป็นได้เพียง Means สำหรับแทนอัตราการแลกเปลี่ยนเท่านั้น
แต่มนุษย์บางจำพวกก็เข้าใจไขว้เขวเห็นธนบัตรเป็น Goal ใน
ชีวิตไปเสีย ก็เลยต้องโดลเดลเวียนว้ายอยู่ในสงสารวิฎกกันเนิ่น
นานไปหน่อย) อย่างไรก็ดี แม้แผนที่จะเป็นเพียง ตัวแทน
อันไม่เพียงยึดถือก็ตาม แต่แผนที่ธรรมะอย่างที่คุณหลวงปริญา
โยควิบูลย์ได้จัดทำขึ้นไว้นั้น ย่อมจะถือได้ว่าเป็นแผนที่อันนำ
สาธุชนไปสู่มรรคผล และบรรลุถึงนิพพานอันเป็นหัวใจของ
พุทธศาสนาในที่ที่สุด.

เ เ ผ น ที่

เ เ ผ น ท าง

โดย

นิจ ติญชีระนันท์

MARCEL BREUER

โดย

ร.อ. ม.ล. ประทีป มาลากุล

แปลและเรียบเรียงจาก

ARCHITECT ON ARCHITECTURE

NEW DIRECTIONS IN AMERICA

BY PAUL HEYER

Marcell Breuer เป็นสถาปนิกที่ข้าพเจ้าสนใจมานานพร้อม ๆ กับ Gropius ทั้งนี้เพราะ Breuer ได้ร่วมงานกับ Gropius อยู่ถึงสองสถาบันที่สอนวิชาสถาปัตยกรรม คือที่ Bauhaus และที่ Harvard, Breuer มีลักษณะที่ข้าพเจ้าประทับใจคือเป็นครุฑที่หาตัวจับได้ยาก การเป็นครุฑที่คืบค้ำพร้อมกับเป็นสถาปนิกชั้นนำนั้นเราต้องยอมรับว่าท่านผู้นั้นมีความสามารถสูงส่ง Breuer เป็นผู้ที่สามารถแสดงปรัชญาสถาปัตยกรรมของเขาได้ทั้งด้วยคำพูด การสอนและการปฏิบัติ ออกมาเป็นผลงานชิ้นสำคัญ ๆ ของโลก เขาเป็นผู้ที่ก้าวหน้าทั้งในด้านความคิดและวิชาการ ซึ่งเขาได้เลือกสรร form ใหม่ ๆ ที่มีเหตุผลได้ประโยชน์ใช้สอยและน่าทึ่งในด้านโครงสร้างและความงาม Breuer เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของสถาปนิกผู้ได้ก้าวหน้ามาไกล โดยเริ่มจากการออกแบบเฟอร์นิเจอร์มาเป็นผู้ออกแบบเมืองทั้งเมือง ข้าพเจ้าจึงเลือกเสนอชีวิตและเรื่องราวของ Marcel Breuer แก่ท่านผู้ให้ความสนใจ

ในสมัยก่อนเมื่อเรายังมีการคำนึงถึงมาตรฐาน ชันสูงส่งร่วมกันอยู่ การบรรลุถึงความกลมกลืนและความล้าเลิศเป็นสิ่งที่ได้มาไม่ยากนัก ในปัจจุบันปัญหาของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ คือ การขาดการ พิจารณา ถึงหลัก ที่เป็นแก่นแท้แห่งการสร้างสรรค์ ซึ่งเนื่อง มาจาก อิทธิพล ของ การขยายตัว อย่าง กว้าง ขวาง ทาง เศรษฐกิจ ความ รุดหน้า อย่าง รวดเร็ว ของวิธีการ ด้านเทคนิค และสิ่งลวงตาใหม่ ๆ อีกนานับประการที่มากับงมิให้สถาปนิก

ยุคใหม่เกิดความเข้าใจอย่างดั่งแต่ถึงหลักสำคัญต่าง ๆ อันเป็นหัวใจของสถาปัตยกรรม อย่างไร ก็ตามเรา ยังมีความหวัง ได้ว่า ความกลมกลืน และ ความล้าเลิศ แห่งยุคใหม่ ย่อมพัฒนา ขึ้นได้ จากการที่เราร่วมใจกันพยายามทำให้तिकวามอาคารของเราเป็น ได้มากกว่าเพียงประโยชน์ใช้สอย ให้บ้านเมืองของเราเป็นได้ มากกว่าเพียงอยู่ได้ และเพิ่มการสืบแสวงหาความเป็นจริงในสภาพแวดล้อมของเรามากกว่าที่จะทำความเข้าใจแต่เพียงผิวเผิน

ปรัชญาสถาปัตยกรรมของ Marcel Breuer

ใน Bauhaus เมื่อ ค.ศ. 1923 Breuer ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้า มองไม่เห็นความยุ่งเหยิงแต่อย่างใด ความยุ่งยากที่มีอยู่นั้นเพียง เกิดจากความไม่เข้าใจตัวเองว่าควรจะทำอะไร อย่างไรดี การ แก้อัปเดตที่มีอยู่ว่าทำความเข้าใจกับความต้องการของเราให้ดี แล้วจึงกระทำไปตามนั้นเมื่อโอกาสอำนวยให้ และจงใช้กำลัง ทั้งหมดของเราแสวงหา วิธีการที่ประหยัดและมีเหตุมีผลมากที่สุด ในปัจจุบันนี้ ขณะนี้ Breuer ก็ยังยึดถือความคิดนี้อยู่กับยุคของเขาเป็นจำนวนมากด้วยกัน Breuer เป็นที่เชื่อใน diversity ของสถาปัตยกรรมซึ่งเขาเทียบเคียงเข้ากับรูปร่างของหยดน้ำ ที่ด้านหน้าดูใหญ่ชัดเจน ในขณะที่ด้านหลังดูจางลงเลือน ถ้าสถาปนิกพยายามที่จะจำกัดสถาปัตยกรรมให้แคบลงก็เท่ากับสิ้นหนทาง แต่ถ้าพยายามขยายมันออกเราก็กาลัง รุดหน้าเรื่อยไป

คุณค่าอันเป็นพลังสำคัญยิ่ง ของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ตามความคิดเห็นของ Breuer คือการต่อสู้เพื่อพยายามแสวงหา และสร้างความกระจ่างชัดเจน (Clarity) ซึ่งหมายถึง “ความแจ่มแจ้งในการแสดงถึงวัตถุประสงค์ ของอาคารที่สร้างขึ้น และ ความซื่อสัตย์ในการแสดงให้เห็นโครงสร้างของมัน” ซึ่งสำหรับ

Breuer แล้วสิ่งนี้เป็นยอดเยี่ยมกว่าอันใดทั้งสิ้นที่จะนำความรู้สึก ในความสำเร็จมาสู่ตัวสถาปนิกได้และ “ความสำเร็จของสถาปนิกนับ เป็นสิ่งที่น่าพากพุ่มใจ เพราะใน กระบวนการ ทำงาน ของเขา นั้น เขาได้เป็นทั้งศิลปินผู้ใช้อารมณ์สร้างสรรค์ในระดับสูงสุด และเป็นทั้งนักเทคนิคผู้ใช้วิธีการอันเป็นเหตุเป็นผลมากที่สุดมาประกอบกัน คนเราไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางด้านเทคนิคมากก่อให้เกิดความคิด แต่คนเราจำเป็นต้องใช้ความรู้ และ ความสามารถทางเทคนิคมาพัฒนา ความคิดให้ปรากฏออกมาเป็นความจริงได้”

Breuer เชื่อว่าความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ด้วยใจที่เป็นอิสระไม่หมกมุ่น เป็นการเริ่มต้นที่เป็นพื้นฐานขั้นแรกของสถาปัตยกรรม “ความคิดย่อมเกิดขึ้นก่อนแล้วรายละเอียดปลีกย่อยจะตามมาในระหว่างนี้ การออกแบบค่อย ๆ เป็นรูปเป็นร่างขึ้น สามัญสำนึก ประสบการณ์ ธรรมเนียมและ ลมมือปฏิบัติ จะค่อยเสริมให้ รูปร่างนั้น สมบูรณ์ได้เต็มที่ แต่แม้จะมีสามัญสำนึก ประสบการณ์ ธรรมเนียม หรือการปฏิบัติดีเพียงใดก็ตาม หากขาดความคิดพื้นฐานเบื้องต้นเสียก่อนผลงานย่อมไม่อาจประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้

ประวัติชีวิตและการทำงาน

Marcel Breuer เกิดที่ยังการ์เมื่อ ค.ศ. 1902 เมื่ออายุ 18 ไปกรุงเวียนนาเพื่อไปเข้าเรียนศิลปะ และ เริ่มทำงาน เป็นสถาปนิก ผู้ออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เขาได้อ่านพบโปรแกรมของ Bauhaus จึงไปเข้าเรียน

ระหว่าง ค.ศ. 1924—1928 เขาได้ทำการควบคุมห้องปฏิบัติงานออกแบบเฟอร์นิเจอร์ของ Bauhaus ปีหนึ่งต่อมาได้ออกแบบ tubular still chair ตัวแรกของเขาโดยแสดงความคิดว่าเขาต้องการ “โครงสร้างซึ่งมีความแข็งแรงและความยืดหยุ่นได้ ได้ทั้งความสบายตัวและความสบายตาที่เกิดจากโครงสร้างที่เบาและงดงามได้สัดส่วนกัน” นอกจากนี้เขายังได้แสดงความสนใจยอมรับและชื่นชมเป็นอย่างมากต่อ วัสดุใหม่ๆ แปลก ๆ เช่นวัสดุสำเร็จรูปที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะโลหะมันวาววับ ซึ่งง่ายต่อการนำมาใช้ เป็นเส้นให้เกิด space ใช้กับภายในได้ตามที่ต้องการ เขาเห็นว่าการผลิตเหล่านี้เป็น “สัญลักษณ์ แห่งความ ก้าวหน้า และ วิธีการของ เทคนิคสมัยใหม่”

การออกแบบเก้าอี้แบบใหม่ ๆ นี้ได้แสดงถึงความสนใจของ

Breuer ที่มุ่งสำรวจวัสดุต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของเก่าและของที่ผลิตขึ้นใหม่และหาวิธีการทำให้เกิดเป็นการสร้างสรรค์ในลักษณะที่ใหม่ขึ้นมา เช่น การใช้เหล็กชุบ กับที่นั่งและที่พิงเป็นหวาย ประกอบด้วยกรอบไม้เข้าด้วยกัน หลังจากนั้นระหว่างปี ค.ศ. 1932 ถึง 1934 Breuer ได้แสดงความสามารถทางด้านสถาปัตยกรรมโดยการออกแบบบ้านในเยอรมันและ apartment ในสวิสเซอร์แลนด์ บ้านหลังแรกที่ Breuer ออกแบบยังนับเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของสถาปัตยกรรมยุคใหม่สมัยแรกของยุโรป การยื่น porches ออกมายาวทำให้ข้างล่างได้ interior space ออกมาข้างหน้ามากขึ้นทั้งยังได้เฉลี่ยบนหลังคาของ porches เป็นที่นั่งเล่น โดยมีผนังกระจกซึ่งมีโครงสร้างเป็นเหล็กบังลมชั้นล่าง จึงดูมีความเบา และได้เส้นที่ชัดเจน อันเป็นลักษณะเด่นของ Breuer ในระยะนั้น สำหรับ apartment นั้นได้รับการวิจารณ์ในฐานะที่เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่รุ่นแรกของยุโรปว่ามีข้อบกพร่องบางอย่าง เช่น ไม่มีการป้องกันแดด ฯลฯ ซึ่งต่อมา Breuer ได้แก้ไขโดยใช้ผ้าใบบังแดด

ต่อมาระหว่างปี ค.ศ. 1935 ถึง 1936 Breuer ได้ไปทำงานในอังกฤษร่วมกับ F.R.S. Yorke งานสำคัญสองชิ้นที่แสดงถึง

การเปลี่ยนแนวคิดทางสถาปัตยกรรมของ Breuer คือ Gane Exhibition Pavilion และหุ่นจำลองของ Project อันหนึ่ง คือ The Civic Center of the Future ซึ่งในหุ่นจำลองของ Project ชิ้นนี้ได้แสดงลักษณะความคิดของ Breuer เกี่ยวกับการใช้แปลนรูปตัววาย Y ซึ่งเป็นอาคารที่ได้รับแสงธรรมชาติมากที่สุด โดยเป็นที่ทำงานรอบทุกด้านและล้อมรอบ Circulation Core ที่อยู่ตรงจุดกลาง ซึ่งอีก 20 ปีต่อมาความคิดบนหุ่นจำลองอันนี้ จึงได้ปรากฏ ออกมาอีกครั้งใน การออกแบบ ตึก Unesco และ ตึก IBM

ค.ศ. 1937 Gropius ได้เชิญ Breuer ไปสอนที่ Harvard ซึ่ง Breuer ได้ทำงานร่วมกับ Gropius อยู่ 4 ปี และทำงานของตัวเองอีก 5 ปี ที่เมือง Cambridge โดยได้ออกแบบบ้านงาม ๆ หลายหลังซึ่งได้มีอิทธิพลมากต่อสถาปัตยกรรมด้านที่อยู่อาศัยของชาวอเมริกัน บ้านของเขาเองก็เป็นแบบ Three open, interrelated levels ซึ่งมีอิทธิพลต่อลูกศิษย์ที่เขาสอนเป็นอย่างมาก

ค.ศ. 1946 Breuer ได้ย้ายไปอยู่นิวเจอร์คและแม้จะมีงานใหญ่ ๆ ทำอยู่ล้นมือ เขาก็ยังชอบให้มีงานออกแบบบ้านอยู่

1-2 หลังเสมอในสำนักงานของเขา ความสำคัญของ Breuer ในด้านอิทธิพล ของการออกแบบที่อยู่อาศัย และการสอนมหาวิทยาลัย Harvard เป็นที่ยอมรับและรู้จักกันเป็นอย่างดี ในสหรัฐ ขณะนี้ ไม่มีใคร ปฏิเสธ ความสามารถ อันยิ่งใหญ่ ของ Gropius ในฐานะที่เป็นผู้ให้ความรู้ทางสถาปัตยกรรมและก็ไม่มีการปฏิเสธเช่นเดียวกันว่า Breuer ได้ทำหน้าที่เป็น "สะพาน" เชื่อมระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ สถาปนิกชั้นนำของอเมริกาในปัจจุบันรวมทั้ง Johnson, Rudolph, Pei, Barnes, Johansen ล้วนเคยเป็นลูกศิษย์ของ Breuer มาแล้ว
๕๕
ทงนน

Breuer ได้กล่าวถึงการสอนของเขาไว้ว่า "ข้าพเจ้าได้พยายามที่จะสอนให้ความคิดกว้างขวางโดยไม่ ประสงค์ให้ศิษย์ มาลอกเลียนความคิดหรือทำงานตามแบบอย่างข้าพเจ้า ทุกคนย่อมยอมรับว่าศิษย์ก็มักจะได้รับอิทธิพลจากอาจารย์ แต่ในการสอนข้าพเจ้าได้เน้นเสมอถึงความสำคัญของการให้ศิษย์ ได้ตัดสินใจของเขาเอง ข้าพเจ้ามักจะไม่ขีดแก้ไขของแบบรูปที่ศิษย์ทำมาหรือเขียนเติมแก้ไขความคิดของข้าพเจ้าลงไป และไม่แสดงให้เขาเห็นว่าควรจะทำอย่างไร แต่ข้าพเจ้าจะคอยอภิปรายถกเถียงกับเขาถึงหลักของการก่อสร้าง การคิดแก้ปัญหาเรื่อง

function หน้าต่าง การรับแสง ใดๆ ได้ผลดี ไม่ดี เป็นต้น ซึ่งนับเป็นการวิจารณ์ไม่ใช่ว่าการแสดงความคิดว่า อาคารนั้นควรจะมีรูปร่างลักษณะอย่างไร” Breuer ได้ยืนยันแนวการสอนของเขาว่า “ข้าพเจ้าต้องการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้ค้นคว้าวิจัยต่อไปจากการสอนของข้าพเจ้า โดยไม่ต้องการเป็นอย่าง Mies ซึ่งจะบอกกับลูกศิษย์ว่านี่คือวิธีที่ดีที่สุดสำหรับ Corner solution brick solution ต้องทำอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าแนวความคิดของ Mies นั้นแคบเกินไป ปรัชญาของข้าพเจ้ามิได้มุ่งเพื่อจะสร้างเป็นแบบสำเร็จรูป (definitestyle) เพราะถ้าทำเช่นนั้นก็เท่ากับข้ามมันเสียแล้ว ข้าพเจ้าสนใจมากกว่าที่จะสนับสนุนให้เกิดมี style ใหม่ ๆ ซึ่งต้องการพัฒนาและการค้นคว้าต่อไป พัฒนาการของ style ใด style หนึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ติดเกี่ยวกับที่ style นั้นประสบความสำเร็จได้รับความนิยมนจากคนใดในยุคนั้น Breuer แสดงความรู้สึกว่า “นิสิตสถาปัตย์จาก Harvard สมัยนั้นได้ดำเนินไปตามแบบตามเส้นทางต่าง ๆ กันไปเช่นเดียวกับตัวข้าพเจ้าเอง ซึ่งนับเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ควรจะเป็น และข้าพเจ้ารู้สึกเป็นสุขสบายใจมากจากเหตุนี้ แต่เราทั้งหลายก็ต้องพิจารณาดูแบบแนวแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทั้งหลายนี้ให้ดี เพราะบางแบบก็เป็นผลจากการค้นคว้าซึ่งอาจเป็นพัฒนาของสถาปัตยกรรมต่อไป แต่บาง

แบบก็เกิดจากความทะเยอทะยานอันไร้เหตุผล หรือจากแรงผลักดันแห่งความต้องการของผู้จ้างออกแบบ หรือเพื่อประโยชน์ในการโฆษณา คือคละปะปนกันอยู่ ไม่ใช่จะดีทั้งหมด แต่ดีที่ว่ามีความแตกต่างกันเกิดขึ้นได้”

“ในปัจจุบันนี้มีการเน้นถึงลักษณะหลายอย่างเป็นต้นว่า ความคิดริเริ่ม โครงสร้าง ความยืดหยุ่นถ่ายเท เปลี่ยนแปลงได้ง่าย หรือการใส่ใจในเรื่อง scale และน่าเสียใจมากก็คือ “แนวความคิดที่ว่าบรมครูจะทำอะไรอย่างใดก็ได้” ที่จริงแล้วสิ่งเหล่านี้ส่วนหนึ่งก็เป็นผลจากการเน้นของหลักสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ที่ต้องการให้เกิดมีอิสระเสรีภาพจากแบบอย่างที่มีมาแล้วแต่สมัยก่อน กระบวนการ “ปลดปล่อย” นี้รู้สึกว่าจะก้าวหน้ามากจนกระทั่งเราก็ต้องทนพบประสบอยู่กับผลงานของสถาปนิกสมัยใหม่ “ชั้นนำ” หลายท่านที่พยายามข่มขู่สถาปัตยกรรมให้กลายเป็นหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง น้อยมากกับความก้าวหน้าอันแท้จริง หรือแม้แต่กับความสบายใจและความต้องการของมนุษย์ปูดุชน”

“ข้าพเจ้าแน่ใจว่าสถาปนิกที่มีความสามารถหลายคนคงมีความรู้สึกว่ขณะนี้สถาปัตยกรรมกำลังต้องการยาชูกำลัง และฝ่า

กระจกออกจะถูกใช้เป็นเครื่องปิด space กันเกร่อเกินไปเสียแล้ว แต่สำหรับตัวข้าพเจ้าเองก็ยังไม่อยากจะทอดทิ้งเลือดเนื้อเชื้อไขบางคนของข้าพเจ้าเสีย เป็นต้นว่า— ความใสโปร่งตาของสถาปัตยกรรม; การใช้ space ให้ภายในมองดูเชื่อมโยงกับภายนอก และให้ความรู้สึกว่าได้ไหลผ่านโครงสร้างและกำแพง การแสดงให้เห็นลักษณะและพลังงานของโครงสร้าง; การให้ความรู้สึกทางด้านธรรมชาติและความงามของวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งกระจกด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราอาจทำอะไรได้อีกมากมาย หากเราไม่บีบบังคับให้สถาปัตยกรรมกลายเป็นกฎเกณฑ์แคบ ๆ ไปเสีย และมีความต้องการของมนุษย์อีกมากมายหลายอย่างที่เราไม่อาจจะใช้เพียงผนังกระจกให้ส่องได้ทั้งหมดขณะนั้นเรากำลังต้องการขยายความคิดด้านสุนทรีย์ให้กว้างขวาง เรามีวัสดุที่จะใช้ได้มากไป กว่าเพียงโลหะ กับกระจก และเราก็ต้องการสิ่งอื่นอีกไม่เพียงแต่ จะลอยอยู่ใน space อยู่ตลอดเวลา ท่านทั้งหลายข้าพเจ้า รู้สึกว่าศัพท์สถาปัตยกรรมควร จะต้องมีความอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากทีเดียว”

“ความก้าวหน้าทาง สถาปัตยกรรม จะเกิดขึ้นได้ โดยการโจมตีแนวหน้าทุกจุด ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะได้เห็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นผลจากการคิดอย่างรอบคอบ

วิเคราะห์วิจารณ์ใช้ประโยชน์ได้ผล หรือจากความคิดคำนึง หรือจากการคิดปฏิรูป, เพื่อให้เกิดเป็น form และ function ที่รัดหน้าขึ้น นำขึ้นผสมประสงค์มากขึ้นในสถาปัตยกรรมของเรา ถึงแม้ว่าการที่จะใช้ได้อย่างแท้จริงนั้นหลักพื้นฐานทางสถาปัตยกรรมจะยังคงอยู่ แต่เราควรจะเปิดโอกาสและต้อนรับการทดลองของแต่ละบุคคลในทุกแห่งทุกมุม โดยอาจจะเป็นทางด้านความงาม วิธีการหรือประโยชน์ทางสังคม ฯลฯ เพื่อให้สถาปัตยกรรมเจริญก้าวหน้าประสานร่วมกันได้เหมาะสมด้วยความคิดใหม่ ๆ ของเอกัตบุคคลและด้วยหลักที่เป็นพื้นฐานอยู่เดิม”

“อะไรคือหลักพื้นฐานเดิมที่ใช้ได้ทุกกาลสมัย? เราพบว่าในสถาปัตยกรรมมีหลักการแก้ปัญหาที่ใช้ ได้เหมือนกันกับปัญหาอย่างในสถาปัตยกรรมมีหลัก มีการแก้ปัญหาย่างเดียวกัน เป็นต้นว่าความแตกต่างระหว่างปัญหาการออกแบบสร้างอาคารที่ทำงานในนิวยอร์กหลังหนึ่งใน ค.ศ. 1961 กับอาคารอย่างเดียวกันในปีเดียวกันจะมีไม่มากนัก เช่นเดียวกับการออกแบบสร้างบ้านมีห้อง 8 ห้อง 2 หลังของคนที่มีรายได้ระดับเดียวกันขนาดและอยู่ในสมัยเดียวกัน แน่แน่นอนที่ว่าความแตกต่างย่อมมิได้เกี่ยวกับอุปนิสัยใจคอของเจ้าของบ้านและผู้ใช้ ที่ตั้งและวิธี

การก่อสร้างในแต่ละท้องถิ่น แต่ก็มีหลักทั่วไปที่จะแก้ปัญหาที่คล้ายคลึงกันได้เพราะ สถาปัตยกรรมที่ประสบความสำเร็จคือ สถาปัตยกรรมที่มีการสร้างสรรค์ form ที่นำไปใช้ซ้ำได้อีก

“อะไร คือ สิ่งที่เรา เรียกว่า ลักษณะ ความคิด เฉพาะ ตัวบุคคล ลักษณะ ของสถาปนิก แต่ละคน อยู่ในบุคลิกภาพ ของเขา ซึ่งมุ่งแสวงหาและต่อสู้ เพื่อแสดงออก ซึ่งความรู้สึกนึกคิด ส่วนตัวของเขา โดยที่ลักษณะสำคัญที่สุดนั้นคือการพยายามค้นคว้าทดลองกับปัญหาที่ดูประหนึ่งว่าแก้ตกไปแล้ว ถึงแม้ว่าผลจากการทดลองนั้นจะเป็นธรรมดาสามัญไม่มีอะไรแปลกใหม่ แต่อย่างน้อยก็ ควรจะได้ลอง เพราะการ ทดลอง คือ กุญแจ เปิดทางไปสู่ความก้าวหน้า การหยุดนิ่งไม่สนใจใคร่จะรู้ใคร่จะลองย่อมทำให้ชีวิตชีวิตเฉื่อยทวนตีสรรค์ งานด้านสถาปัตยกรรมก็เช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าได้ครุ่นคิดถึงเรื่องนี้มาอย่างลึกซึ้งและได้พยายามที่จะหาวิธีแสดงออกต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักพื้นฐาน ประโยชน์ใช้สอย และโครงสร้างของสถาปัตยกรรมประกอบกัน ตัวอย่างเช่น การออกแบบสร้าง Exhibition pavilion ในอังกฤษ ถึงแม้จะดูง่ายธรรมดาแต่ก็มีวัตถุประสงค์เด่นชัด เพื่อให้ได้ formal หรือ sculptural effect ในทัศนของข้าพเจ้าสถาปัตยกรรม คือสิ่งที่เกิดจาก การพัฒนา ความคิดเกี่ยว

กับโครงสร้าง ประโยชน์ใช้สอย และความไม่เบื้อหรือ pure form ให้ได้สัดส่วนกลมกลืนกันพอเหมาะ ถ้าเน้นอย่างหนึ่ง มากไปอีกอย่างหนึ่งน้อยไปก็จะเกิดการไม่สมดุลย์ เป็นส่วนเสียขึ้นได้ สำหรับ form ที่แท้ของสถาปัตยกรรมนั้นคือการแสดง texture พร้อมด้วยควมริเริ่มในการใช้โครงสร้าง การคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและได้ความ สัมพันธ์ เกี่ยวเนื่อง กับสิ่งแวดล้อม Form ยังเป็นสิ่งที่ยึดอยู่กับความนิยมของยุคสมัย ความเปลี่ยนแปลง และความ เชื่อด้วย จึงเป็นสิ่งที่พลิกแพลง เปลี่ยนไปได้ ไม่อาจจะจำกัดลงให้ตายตัว Form เป็นส่วนสำคัญของสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกับประโยชน์ใช้สอย และ โครงสร้างจะขาดเสียมิได้ และในกระบวนการทั้งหลายนี้ความแปลกแตกต่างกันจึงนับเป็นผลประโยชน์ สถาปนิกรุ่นใหม่ ๆ มักจะช่างตีวิพากวิจารณ์แต่ไม่ค่อยมั่นใจในตัวเอง ขอให้เราช่วยกันแนะแนวทางแก่เขาให้เกิดเป็นความก้าวหน้าขึ้นมา เพราะสถาปัตยกรรมไม่ใช่ระเบียบกฎเกณฑ์ที่แคบ จำกัดหรือต้องเป็นแบบเดียวกัน

ปี ค.ศ. 1950 เป็นระยะเวลาที่วิศวกรทางยุโรปกำลังชอบใช้คอนกรีตเสริมเหล็กในการก่อสร้างแต่ทางอเมริกาชอบใช้โครงสร้างเป็นเหล็ก สงครามเกาหลีทำให้เกิดการขาดแคลนเหล็ก

วิศวกรอเมริกัน จึงจำเป็นต้องพิจารณาหาวิธีการที่จะใช้คอนกรีตเสริมเหล็กเพิ่มขึ้น Breuer ยอมรับความจำเป็นนั้นเป็นอย่างดี โดยได้ร่วมกับ Catalano ออกแบบอาคารที่ใช้โครงสร้างเป็น Concrete hyperbolic paraboloid, Breuer มองเห็นว่า คอนกรีตเป็น เครื่องมือยึดหยุ่น ได้เต็มที่ ทำให้สามารถออกแบบโครงสร้างให้เป็น "sculpture with a function" ได้ สำหรับ Breuer โครงสร้างเป็นศิลปะชนิดหนึ่ง "ข้าพเจ้าชอบเห็นโครงสร้าง ชอบเน้นและพัฒนามันขึ้น โครงสร้างมิได้เป็นเพียงสื่อไปทางสู่สถาปัตยกรรมเท่านั้นแต่เป็น principle และ passion ในตัวของมันนั่นเอง

ค.ศ. 1953 Breuer ได้มีโอกาสทำงานชิ้นสำคัญยิ่งเมื่อได้รับเลือกเป็นผู้ออกแบบสำนักงานใหญ่ของ UNESCO แห่งใหม่ในปารีสร่วมกับ Zehruss แห่งฝรั่งเศสกับ Nervi แห่งอิตาลีและมียุโรปริกษาจากนานาชาติประเทศ คือ Gropius, Costa, Le Corbuser.

(รูป Unesco, Paris,)

(ผู้ซึ่ง Zehruss ได้เฝ้าถึงภายหลังว่า active เท่ากับกรรมกร (สืบทอด) Markelius, Roger; และที่ปรึกษาประจำคือ

Sarrinen ผลปรากฏว่าลักษณะเด่นของอาคารสำนักงานนั้น มีอยู่ 2 อย่างคือ 1. ตึกที่ทำการเลขธิการรูปตัว Y สูงแปดชั้น ซึ่งชั้นบนเป็นที่รับรองเป็น restaurants และระเบียง 2. หอประชุมรูป trapezoid โครงสร้างของอาคารทั้งสองนี้เชื่อมต่อกันด้วย lobby ซึ่งเป็นที่พบปะกันอย่างไม่เป็นทางการ ปัญหาเรื่องแสงแดดเข้าไปในอาคารเป็นเรื่องที่ Breuer เป็นห่วงอยู่เสมอ ในอาคารเลขธิการเขาจึงได้ใช้การป้องกันแดดกับด้านที่เป็นกระจกสามระบบด้วยกัน คือ ใช้ slab ทางตั้ง ใช้ slab ทางนอน และใช้กระจกตัดแสงสีเทา ระบบหลังนี้แยกเป็นต่างหากจากผนังโดยใช้โครงโลหะเบา ๆ รองรับกระจกเพื่อกันความร้อนและแสงจ้า ทำให้เย็นโดยใช้ระบบอากาศหมุนเวียนเพื่อป้องกันความร้อนที่จะแผ่เข้าไปภายใน และทำความสะอาดโดยอาศัยฝน นอกจากจะได้ประโยชน์ใช้สอยแล้ว Breuer ยังหวังให้ลักษณะของ sun screen ต่าง ๆ นี้ทำให้เกิดความรู้สึกในความใส ความแวววับระยิบระยับ อย่างลึกซึ้งเพื่อให้รูปด้านทั้งหมดนั้นสดใสน่าชมมีชีวิตชีวาขึ้นด้วย

อาคารห้องประชุมนี้ประกอบด้วย space กว้างของห้องประชุม ไม่มีเสาเกาะเกาะ และเปิดเผยโครงหลังคาคอนกรีตรูปกลีบพับผ้ามลาดลงมากลื่นเป็นกำแพงด้านสุดของเวที Breuer ใช้รูปร่าง

ของหลังคาและผนังติดต่อกันเป็นแบบเดียวกัน โดยได้รูปร่างลักษณะเด่นชัดของโครงสร้างด้วยการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาของระบบโครงสร้างนี้ ได้รักษาแนวความคิดที่ต้องการให้รูป form ของ structure เป็นทั้งหลักเกณฑ์และความรู้สึก (principle and passion) และต่อมาความคิดนี้ได้รับการปรับปรุงขึ้นอีกในการออกแบบตึก IBM.

ในการกล่าวถึงนั้นหนาคาร แก่เพื่อน ร่วมงานของเขาใน ระยะต่อมา Breuer ได้ชมเชยความสามารถของ Nervi ในการใช้โครงสร้างที่เป็นรูปเรขาคณิตอย่างใหม่ขึ้น “การวิเคราะห์ได้อย่างเฉียบแหลมถึงลักษณะของ stresses ต่อโครงสร้าง และทำให้ stresses เหล่านี้ดำเนินไปได้อย่างกลมกลืนกับระบบโครงสร้างทั้งหมด นี้คือ (an organic system) ระบบที่เข้ากันได้กับธรรมชาติและมนุษย์ในที่นี้ organic ไม่ใช่เป็นเพียงคำขวัญที่พูดติดปากแต่เป็นความกลมกลืนที่เกิดขึ้นได้จริงเหมือนกัน ความต่อเนื่องของเส้นที่ประกอบเป็นร่างกายมนุษย์เริ่มจากไหล่ ไหล่เลื่อนผ่านต้นแขนไปสู่ปลายแขน ผ่านเข้าสู่มือ อ้อมมือ นิ้ว และหัวแม่มือ นี่คือโลกแห่งความเป็นจริงของ Nervi การสร้าง Stresses ให้เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องกัน ขยายจาก support to girders แบ่งออกไปสู่ ribs และไปสู่ทุก

เส้นสายของโครงสร้าง และกลับมารวมกันที่ ribs และ Column อีก” Breuer ได้แสดงอย่างชัดเจนว่าระบบ organic system นี้เป็นปรัชญาการออกแบบของเขาเองด้วย

งานด้านศิลปะของอาคาร UNESCO เป็นฝีมือของ Miro, Calder, Picasso และปฏิมากรรมชิ้นหนึ่งของ Moore ที่ลานทางเข้าใหญ่ ศิลปวัตถุเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากสถาปัตยกรรม ดังที่ Breuer ได้กล่าวไว้ว่า “ศิลปะและสถาปัตยกรรมส่งเสริมซึ่งกัน และ กันมากกว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของแบบฉบับเดียวกัน อาคารที่ดีไม่จำเป็นต้องอาศัยศิลปะเพราะปัจจุบันนี้มีใช้สมัยของยุค Gothic แต่ข้าพเจ้ายินดีต้อนรับศิลปะให้มาเป็นความงามเพิ่มเติมแก่สถาปัตยกรรม ทำนองเดียวกับที่ข้าพเจ้าต้อนรับเพื่อนฝูง ดอกไม้ หนังสือ—สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตและการใช้ประโยชน์จากชีวิตซึ่งมี space ครอบคลุมนอยู่

Breuer มักกล่าวพาดพิงถึงพื้นที่ทำจากวัสดุอย่างเดียวกันตลอด (monolithic slab) ทั้งทางแนวนอนและส่วนยื่นในทางตั้ง ว่าสามารถ จะนำมาใช้ เป็นสัญลักษณ์ แสดงความสำเร็จ แห่งยุคของเราได้ซึ่ง Breuer ได้นำมาใช้ในการสร้างห้องประชุมที่

New York University แต่ที่ "banner" ที่ St. John's Abbey Church, Minnesota. ปี ค.ศ. 1963 ได้แสดงความคิดเรื่องสัญลักษณ์ของ Breuer อย่างได้ผลน่าตื่นตะลึงเป็นจริงมากที่สุด "Banner" นี้ทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กรูปแบนและดูเบาบางขึ้นไปทางตั้ง และเปิดช่องตรงกลางไว้สองช่องบรรจุไม้กางเขนและระฆัง เป็นการเน้นเชิงปฏิมากรรม, แสดงที่ตั้งของโบสถ์และแนวทางเข้าที่อยู่ข้างใต้เป็น parabolic arch อันเข้มแข็งมีที่มาของ Banner, Banner นี้ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความยึดมั่นใน ศาสนาเป็นแรงบันดาลใจแห่งความเชื่อและความหวัง นอกจากนี้ยังเป็นสัญลักษณ์ที่ Breuer ได้มอบให้แก่สลาในเชิงสถาปัตยกรรม เป็นการแสดงออกอย่างจริงจังถึง "Possibility" ของสิ่งที่เราจะสร้าง

เงาของ Banner นี้ทอดให้เห็นได้แต่ไกล สูงกว่าต้นไม้เขียวและลาดเนินทั้งหลาย เตรียมให้เราเห็นแต่ไกลและพร้อมจะรับสิ่งประเสริฐเหนือสิ่งอื่นใด สิ่งนี้ให้ความประทับใจเช่นเดียวกับแรงบันดาลใจจาก Le Corbusier ในรูปมียอกขึ้นเป็นเครื่องหมายของภาราตราภาพที่ Chandigarh หรือกับเงาอันประทับใจของเมืองของสถานที่ที่เราเคยผ่านพบแล้ว ระลึกถึงด้วยพอใจ

ปี ค.ศ. 1962 Breuer ได้แสดงความสามารถอันยิ่งใหญ่ในการออกแบบอาคารที่ทำการห้องทดลอง IBM ที่ La Gaude, ฝรั่งเศส ครั้น Breuer ใช้แปลนรูปตัว Y ต่อกัน เพื่อให้ห้องทุกห้องได้มีหน้าต่างเปิดออกด้านนอก และได้วิวกว้างขวางเต็มที่ เนื่องจากตึก IBM ไม่ต้องการมีลิฟท์และ Breuer เห็นว่าถ้าตึกสูงมากจะทำให้ขัดกับ บรรยากาศ และ ภูมิประเทศแวดล้อม (ที่เป็นที่ราบสูงท่ามกลางโศดหินไม่ไกลจากชายทะเล) ตึกนี้จึงสูงเพียง 3 ชั้น แต่ละปีกของอาคารมีห้องทดลองและที่ทำงานคล้ายคลึงกันยกชั้นมาสูง พื้นชั้นล่างของอาคารปล่อยให้เป็นที่ปกคลุมด้วยต้นสนเตี้ย ๆ ตามธรรมชาติ สำหรับอาคารนี้ Breuer ได้ใช้ Branched Columns (เสารูป Y) โดยลดความหนาของ beams ลงเพราะ Branches ใช้เป็น support โดยตรง แต่ที่สำคัญคือมันช่วยลดจำนวนเสาลงได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากพื้นดินชั้นล่างเป็นหินแข็ง ต้องระเบิดเพื่อลงฐานราก นอกจากนี้ยังแก้ปัญหาเรื่องที่จะดับไม้ส่มมาเสมอกันได้โดยใช้ความยาวของเสาต่างๆ กัน เสาคอนกรีตใช้หลักกับที่แต่โครงสร้างส่วนบนหล่อสำเร็จรูปมา กันเสาหน้าต่างซึ่งมีความลึกช่วงละ 3 ฟุตใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อกันแดดแล้วความลึกตอนล่างของส่วนนี้เองเป็น support เพียงพอสำหรับ span ช่วงกว้างถึง 40 ฟุต จากริมกำแพงด้านนอก

ด้านหนึ่งถึงอีกด้านหนึ่ง และด้านเอียงลาดของกันสาดที่มา
บรรจบกับระดับเพดานทำให้เกิดเป็น negative space สำหรับ
ใช้เกี่ยวกับการให้ความสะดวกแก่ห้องทดลอง ทั้งทางด้านแนว
นอนและแนวตั้ง

งานชิ้นล่าสุดของ Breuer คือการเตรียม Master plan สำหรับ
สร้างเมืองตากอากาศเชิงเขาใกล้ Geneva สำหรับคนประมาณ
หกพันคน โครงสร้างของอาคารทั้งหมดที่กำลังก่อสร้างอยู่เป็น
คอนกรีตหล่อสำเร็จรูป และนอกจากบ้านชายของและอาคาร
สาธารณะบางหลังแล้ว อาคารอื่น ๆ เป็นแบบยกสูงขึ้นตั้งบน
เสา เพื่อให้มีที่ชั้นล่างสำหรับจอดรถและเพื่อแก้ปัญหาเรื่อง
หิมะ

การที่ Breuer ได้รับเลือกเป็นสถาปนิกคนหนึ่งออกแบบ
UNESCO เป็นประโยชน์แก่เขามากที่สุดที่ได้กลับมาอยู่ในความ
สนใจของยุโรปอีกครั้งหนึ่ง และด้วยประสบการณ์จากวิธีการ
และการใช้เทคนิคต่าง ๆ แบบอเมริกัน ทำให้เขาได้ทำงานที่
น่าสนใจมากมายหลายชิ้น ประกอบกับโอกาสที่อำนวยให้ใน
อเมริกา Breuer จึงกำลังอยู่ในระยะเฟื่องฟูมากที่สุดแห่งอาชีพ
ของเขาตามมาตรฐานของ Bauhaus แล้วนับเป็นความก้าวหน้า

ที่มีระดับสูงที่สุดคือเริ่มจาก การออกแบบเก้าอี้ มาสู่การออกแบบ
เมืองทั้งเมือง

การวิพากษ์วิจารณ์ที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับงานของ Breuer ทั้ง
อาคาร UNESCO และอื่น ๆ คือ การขาดความประสานกลมกลืน
กันระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ อาคารของ Breuer มักจะเป็น
ส่วนผสมอันยุ่งเหยิง ขององค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่ง Breuer
ก็ได้พยายามที่จะ แก้ไขปัญหาบางอย่าง และ นำมาใช้ให้เกิดความ
กลมกลืนที่ดีขึ้น ทั้งที่การทำเช่นนั้นสถาปนิกย่อมตระหนัก
ดีว่าเป็นของหายากที่สุด ที่จะทำได้ Breuer เองก็ได้กล่าว
ไว้ว่า “ถ้าสถาปัตยกรรมจะสะท้อนถึงชีวิตและส่งเสริมชีวิตได้
จะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่าง ความแตกต่างนี้เกิดขึ้นจาก
ความต้องการที่ขัดแย้ง ตรงกันข้ามกัน ในเรื่องของขนาด ของ
สภาพ และของบุคลิกภาพ การนำเอาลักษณะต่าง ๆ ที่ขัดแย้ง
กัน มารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ นับเป็นงานชั้นยาก
ที่สุด

นอกจากนั้น Breuer ยังเป็นผู้ที่เป็นห่วงในเรื่องความต้องการ
สถาปัตยกรรมที่ประหยัดมั่นคง แต่ยืนยงคงอยู่ได้ “การ
ประหยัดทางสถาปัตยกรรมมิได้หมายถึงราคาถูก, แต่เกี่ยวข้อง

มากกับ อัตราส่วน ระหว่าง ความพยายามใน การทำ กับผลที่ได้
ออกมา (effort and effect) สถาปัตยกรรมมิใช่การสร้าง
อารมณ์ให้ออกมาเป็นวัตถุ แต่มุ่งหมายเพื่อประโยชน์ใช้สอย
มั่นคงและผลทางด้านความงามด้วย โดยไม่ควรจะเป็นเพียง
Self portrait ของสถาปนิกเองหรือของเจ้าของอาคาร ทั้ง ๆ ที่
จะต้องมีส่วนประกอบ ที่แสดงออกถึงลักษณะ ของคนทั้งสองนั้น
ตามอุดมคติ แล้วสถาปัตยกรรมควร จะเป็น สิ่งแสดง ผลงานของ
มนุษย์แต่ละยุคแต่ละสมัย

“ชีวิตมนุษย์ผ่านไป ๆ จากชั่วอายุคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง
แต่อาคารและความคิดควรจะคงอยู่ตลอดไป”

MARCEL BREUER

โดย

ร.อ. ม.ล. ประทีป

มาลากุล

KINDERSZENEN

และ

WALDSZENEN

โดย

ไซแสง สุชะวัตนะ

สท.บ. เกียรตินิยม, คม., Cert. in Trop. Archs (A.A.)

โรเบิร์ต ชูมันน์ (1810-1856) ได้มีผลงานสำหรับเปียโนมากมาย *KINDERSZENEN* และ *WALDSZENEN* นี้เป็นชุดของเพลงเปียโนสั้น ๆ ที่มีลักษณะโรแมนติคอย่างเต็มตัว และสามารถโน้มน้าวจิตใจกลับไปสู่อดีตเมื่อยังเยาว์วัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลง "Traumerei" หรือ "ฝัน" เป็นเพลงที่มีทำนองซาบซึ้งกินใจมาก และเป็นที่ยอมรับของนักฟังโดยทั่วไป

KINDERSZENEN OP. 15

ชูมันน์แต่งเมื่อ 1838 มี 13 ท่อนด้วยกันดังนี้.—

(1) Von fremden Landen und Menschen

จากดินแดนและผู้คนอันไกลโพ้น

มีทำนองที่รำพึงรำพันเหนือกลุ่มโน้ตสามตัวที่เล่นคลอ และนี่คือ motif สำคัญของท่อนนี้และจะปรากฏในท่อนอื่น ๆ

ประสานเสียงที่ชุ่มฉ่ำ สร้างสรรอย่างสวยงาม ก่อนจะจบท่อน
นักร้องคนนี้จะทำให้รู้สึกคล้ายกับคำถามที่รอคอยการตอบรับ

(2) **Kuriöse Geschichte**

นิทานสนุก

ดนตรีมีลักษณะลอยฟ่อง (buoyant) และยังมีพินธ์อย่างดี
กับนิทานที่มีท้องเรื่องแปลกประหลาดและสนุกสนาน

(5) **Gluckes genug**

สุบสันต์บรรณา

เต็มไปด้วยความร่าเริงแตกต่างกับท่อนที่แล้วอย่างชัดเจน

(3) **Hasche-Mann**

เล่นบัตตา

โน้ต staccato ที่เล่นอย่างมีชีวิตชีวาแสดงถึงความสนุกอีกที
ของพวกเขา เด็ก ๆ ที่วิ่งเล่นบัตตาและเอาเด็กเจ้าล่อ

(6) **Wichtige Begebenheit**

เหตุการณ์สำคัญ

เป็นเรื่องราวของผู้กล้าหาญสังเกตได้จากคอร์ด ที่แสดงอย่างอง
อาจและสง่าผ่าเผย

(4) **Bittendes Kind**

เด็กน้อยผู้น่าสงสาร

ท่อนนี้มีทำนองค่อนข้างละเอียดสรว้อยเศร้าอยู่บ้าง ทำนองนี้จะ
ลอยเด่นเหนือการคลอ (เล่นอย่าง legato) ขอให้สังเกตการ

(7) **Traumerei**

ฝัน

ทำนองของท่อนนี้นับว่ามีชื่อเสียงที่สุดในบรรดาทำนองเพลงทั้ง
หลายที่ได้แต่งกันขึ้นมา ดนตรีบรรยายถึงตอนเย็นอาทิตย์ใกล้

อัสตง เด็กน้อยคนหนึ่งกำลังอยู่ในห้วงของความฝัน ทำนอง
 น้อ่อนหวานซาบซึ้งกินใจมาก และเต็มไปด้วยบรรยากาศที่
 สุขสดชื่น

(8) Am Kamin

ที่เตาผิง

เป็นชั่วโมงการเล่นิทานข้างเตาผิง คนตรีให้ความรู้สึกเสมือน
 กับจะเล่านิทานให้ฟัง

(11) Furchtenmachen

ความตื่นเต้น

เด็ก ๆ จะตื่นเต้นสนุกสนานกับการเล่นในตอนหัวค่ำ

(9) Ritter vom Steckenpferd

อัศวินขี่ม้าโยก

เด็กจะสนุกสนานกับการขี่ม้าโยก ท่อนนี้ขอให้สังเกต synco-
 pated rhythms

(12) Kind im Einschlummern

เด็กรู้สึกง่วงนอน

ถึงเวลาเข้านอนแล้ว ดวงตาทั้งคู่ปรือจะหลับเสียให้ได้ ขอให้
 สังเกตการคลอเสียงด้วย rocking rhythms

(10) Fast zu ernst

เคร่งขรึมเกินไป

เมื่อถึงยามพลบค่ำ คนตรีจะโน้มน้าวให้เกิดความใคร่ครวญ
 อย่างลึกซึ้งด้วยทำนองที่นุ่มนวลละเมียดละไม

(13) Der Dichter spricht

กวีกล่าว

เป็นท่อนสรุปของงานชิ้นนี้

ชุนน์แต่งตอบปลายปี 1848 และแต่งเสร็จต้นปี 1849 มี 9 ท่อนดังนี้.—

(1) **Eintritt**

การนำเข้าสู่เรื่องราว

จะได้ยินคล้ายเสียงเป่าเขาดังมาจากที่ห่างไกล ซึ่งโน้มน้าวให้ผู้ฟังเกิดความสนใจที่จะฟังท่อนต่อไป

(2) **Jager auf der Lauer**

พรานเฝ้าคอกสัตว์

ท่อนนี้มีการตัดกันระหว่างคอร์ดกับกลุ่มโน้ตสามตัว ที่เล่นอย่างมีชีวิตชีวา พรรณาดังการรอดด้วยใจระทึกของนายพราน

(3) **Einsame Blumen**

ดอกไม้ข้อยู่โดดเดี่ยว

ชุนน์ได้ใช้ทำนองที่เลื่อนไปอย่างราบเรียบ บรรยายดอกไม้ที่ข้อยู่โดดเดี่ยววิมทาง แม้ตสอดท่อนนี้เต็มไปด้วย simplicity แต่ก็เป็งานที่แต่งขึ้นได้อย่างวิเศษ

(4) **Verrufene Stelle**

จุดที่หลอกหลอน

ตลอดท่อนนี้แต่ความเร้นลับ ชุนน์ได้ซาบซึ้งโคลงของ Hebble และได้นำมาเขียนตอนบนของโน้ตเพลง ดังนี้.—

“Die Blumen, so hoch sie wachsen,
Sind blass hier, wie der Tod;
Nur eine in der Mitte
Steht da im dunkeln Rot.
Die hat es nicht von der Sonne,
Nie traf sie deren Glut,
Sie hat es von der Erde,
Und die trank Menschenblut.”

พอจะแปลได้ดังนี้.—

“ณ ที่นี้, ดอกไม้ชูช่อขึ้นสูง
มันเฉาสลดใกล้จะตาย
แต่ยังมีดอกหนึ่งในกอนั้น

มันอยู่เดียวตาย, สีของมันเหมือนไฟคุแดง
ไม่ใช่ดวงอาทิตย์ที่ทำให้เจิดจ้าเช่นนั้น
ลำแสงอันอบอุ่นที่ต้องดอกไม้มัน ไม่ซึมซาบลงไปได้
เหตุนี้หรือ คือดินข้างล่างนั้นเป็นที่ซึ่ง
หยาดเลือดของมนุษย์ได้หลั่งลงจนชุ่มโชก

(5) **Freundliche Landschaft**

ภูมิประเทศที่นารนรมย์

กลุ่มโน้ตสามตัวที่สละสลวยแสดงถึงแสงแดดที่ทำให้บริเวณนั้นแจ่มใสขึ้น ชับความซึมเซาของท่อนที่แล้วให้หมดสิ้นไป

(6) **Herberge**

โรงแรมข้างทาง

เต็มไปด้วยบรรยากาศที่เอะอะเฮฮา

(7) **Vogel als Prophet**

นกวิเศษ

ในป่าลึกห่างไกลจากหมู่บ้าน จะแว่วเสียงนกร้อง ผู้ซึ่งได้ยินไม่ได้ที่จะหยุดฟังเสียงอันไพเราะของมัน

(8) **Jagdlied**

เพลงล่าสัตว์

กระบวนนักล่าสัตว์ผ่านไปแมกไม้ จะได้ยินเสียงเป่าเขากองไปทั่วราวป่า

(9) **Abschied**

ลาก่อน

ท่อนนี้ประหลาดอยู่บ้าง คือ ทำนองนั้นคละเคล้าด้วยอารมณ์ที่เศร้าสร้อยกับความรู้สึกว่าเรึง กลุ่มโน้ตสามตัวที่คลอแผ่วเบาเตือน
ให้นึกถึงความงดงามอย่างน่าทึ่งของป่า แต่แล้วทุกสิ่งทุกอย่างจะค่อย ๆ เคลื่อนห่าง และลับหายไปในที่สุด

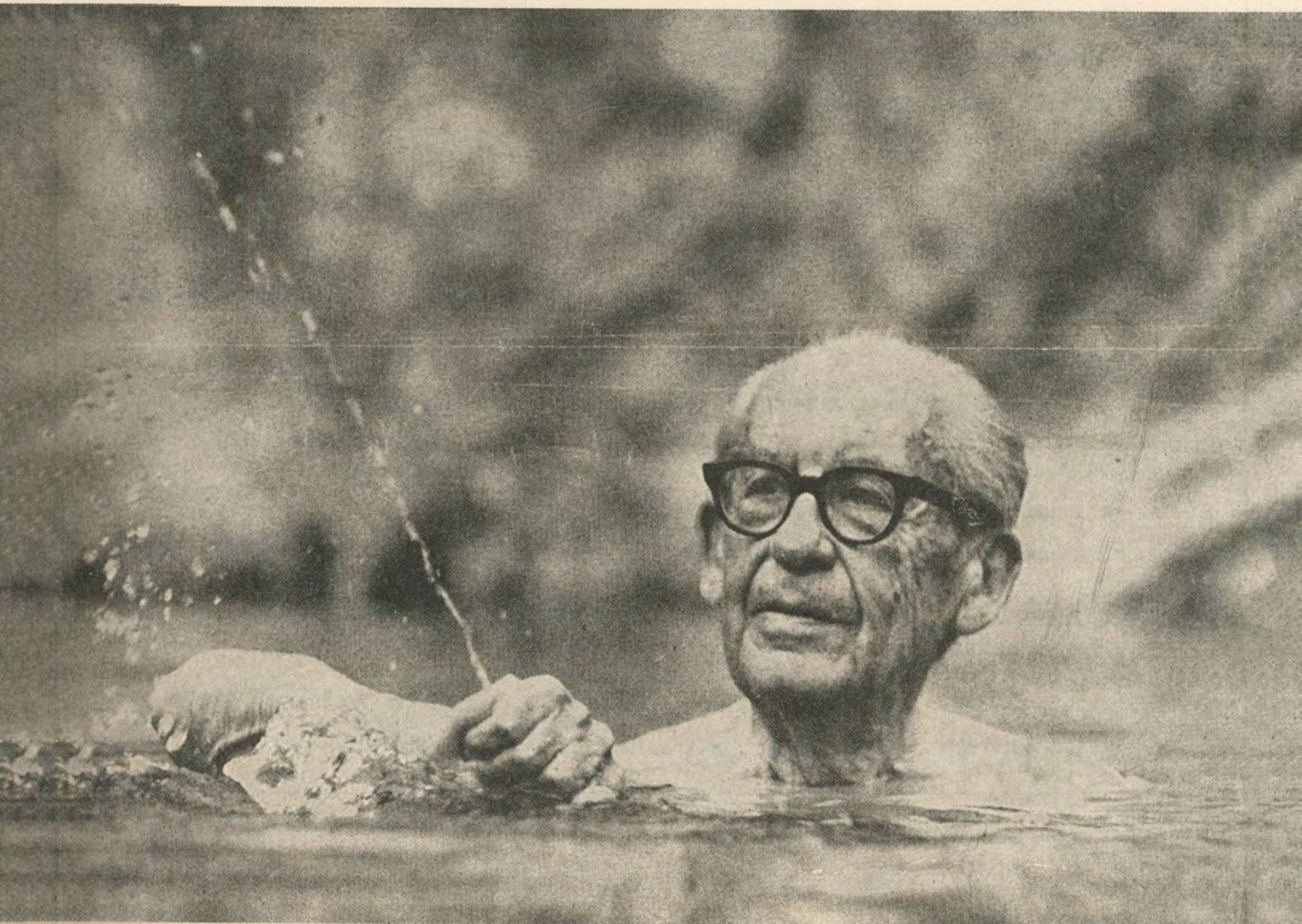
KINDERSZENEN

และ

WALDSZENEN

โดย

ไขแสง สุขะวัตนะ

WALTER GROPIUS

ศ. บุญยง นิโครธานนท์

แปลและเรียบเรียงจากนิตยสาร

LIFE มิถุนายน 2511

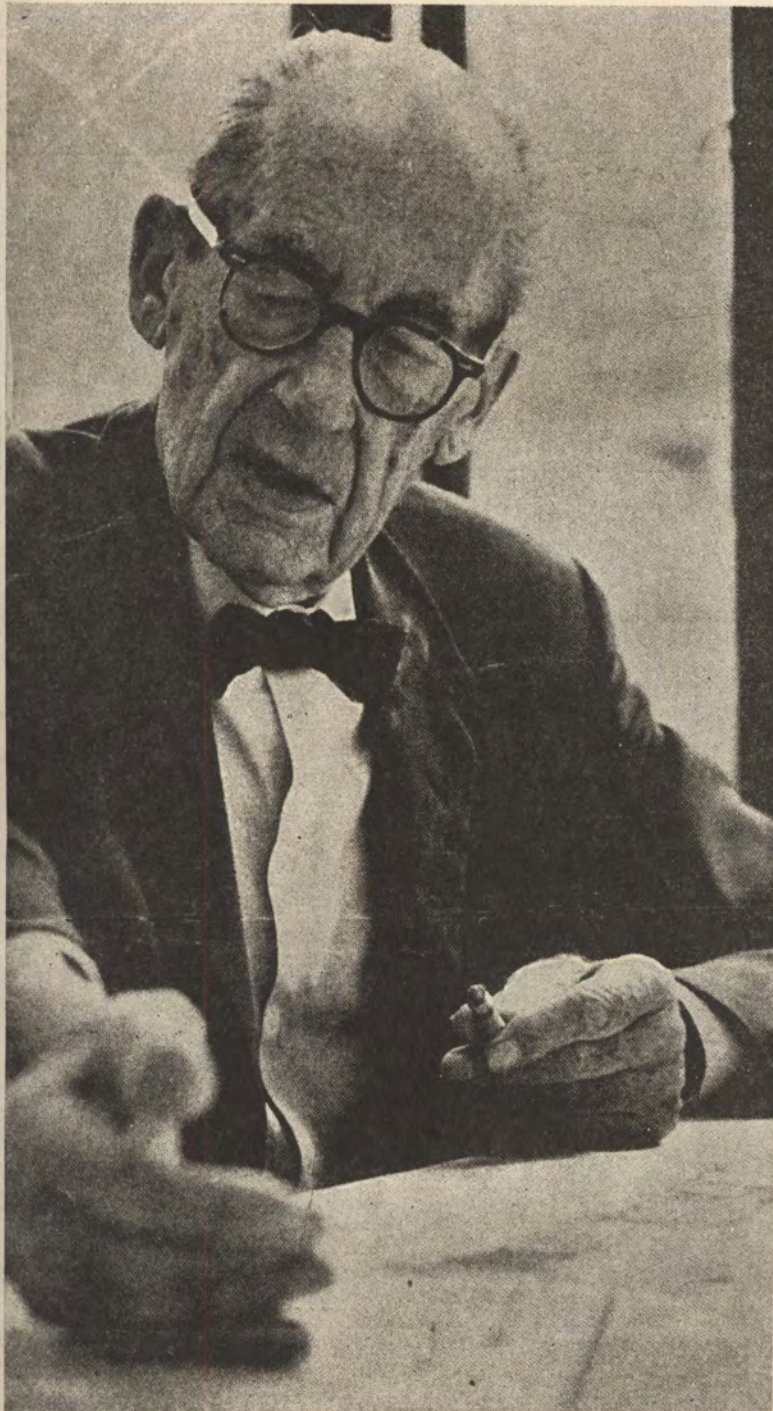
ขณะที่ลงว่ายน้ำในระหว่างพักผ่อนอยู่ที่เมืองอริโซนา วอลเตอร์ โกรเปียสเฝ้ามองบับน้ำพุ่งขึ้นฟ้าเป็นสายด้วยความสนุกสนาน สายน้ำที่พุ่งขึ้นเป็นลำสายงามในอากาศ จะไม่ปรากฏการณ์เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ นอกจากที่ธรรมชาติจะให้ขึ้นไปเท่านั้น

เมื่อต้นศตวรรษนี้ โกรเปียสได้เริ่มปฏิบัติงานสถาปัตยกรรม โดยทั้งลักษณะเก่า ๆ เสีย และสร้างสถาปัตยกรรมใหม่ขึ้นมา แทนที่ เขาเป็นคนก่อร่างสร้างตัวโรงเรียนเบาเฮาส์ขึ้นมา เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงมากในเมืองไวมาร์ ประเทศเยอรมันนี้ และเป็นที่เกิดของความคิดที่ว่า ลักษณะภายนอกของ 'ของ' ขึ้นอยู่กับเรื่องภายในของมัน ซึ่งเป็นความคิดที่โกรเปียสนำเอามาใช้ในการออกแบบของทุกอย่าง ตั้งแต่หัวจักรรถไฟจนถึงลูกบิดประตู เมื่อเดือนที่แล้ว "โกริป" ฉลองวันเกิดปีที่ 85 ของเขา ขณะนี้เขาได้แปลงสัญชาติจากเยอรมันมาเป็นอเมริกันแล้ว และยังใช้เวลาออกแบบอาคาร, สอนสถาปนิก

รุ่นหลัง, และช่วยออกแบบอะไรต่าง ๆ อยู่เสมอ

ผลงานหลายชนิดของความตั้งใจอันแน่วแน่ของโกรเปียสที่จะร่วมมือกับผู้อื่น และทำอะไรก่อนผู้อื่น

ที่มีมือจับบนบานประตู ทำด้วยโลหะนิกเกิล ออกแบบโดยโกรเปียส เมื่อ ค.ศ. 1922 ขณะนี้ยังใช้กันอยู่เป็นมาตรฐานเป็นงานชิ้นหนึ่งที่สรุป ลักษณะรูปร่างของของที่มีลักษณะร่วมของภายนอกและภายในที่ทำด้วยเครื่องจักร

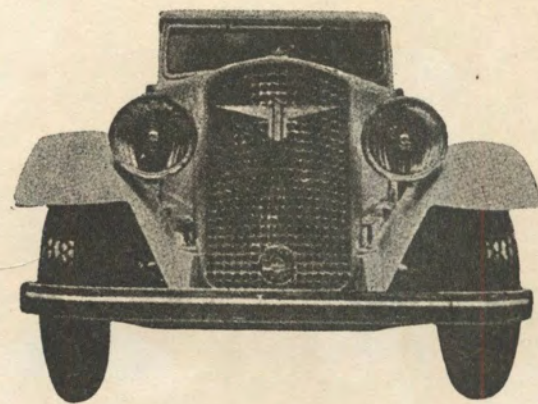
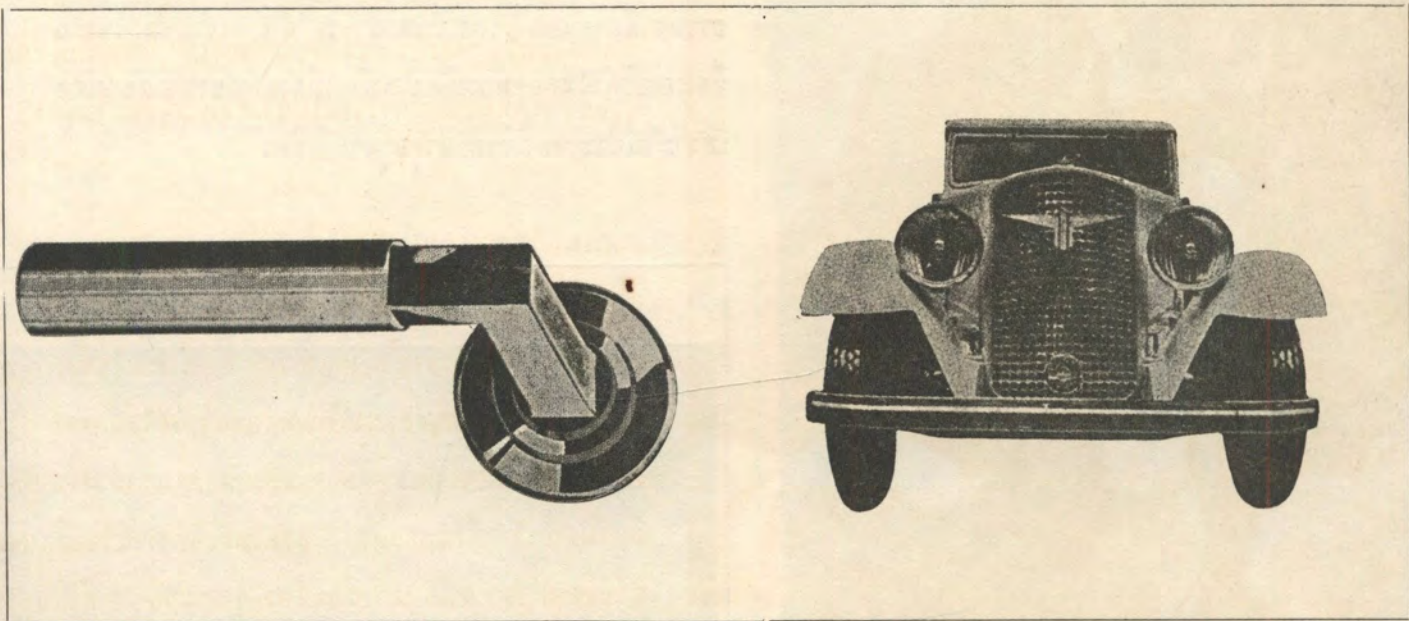
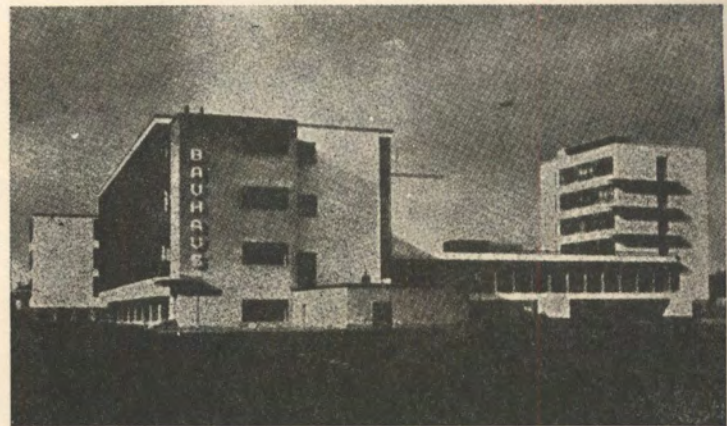

โรงเรียนเขาเฮาส์เจริญอยู่ประมาณสิบปีเพราะความสามารถในทางจัดงานของโกรเบ็ส และผลิตช่างออกมามากมาย นับตั้งแต่ช่างเขียนรูป, สถาปนิก, ช่างปั้นและนักออกแบบทั่วไป แต่แล้วโกรเบ็สก็ต้องหนีภัยจากประเทศเยอรมันที่ถูกครอบครองโดยพวกนาซี ในปี ค.ศ. 1934 และในปี ค.ศ. 1938 ได้มาเป็นคณบดีสถาบันศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และได้ฝึกฝนสถาปนิกรุ่นหลังออกมาเป็นสถาปนิกที่มีชื่อเสียงหลายคน เขาออกจากตำแหน่งคณบดีสถาบันศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเมื่อ ค.ศ. 1952 มีคนกล่าวในทำนองไม่ดีว่า จะเป็นอันหมดเรื่องของโกรเบ็สเสียที่ สุภาพบุรุษชราคนนี้จะลาการทำงานไปนั่งเล่นตามใต้ต้นไม้ต่อไป

แต่การลาไปของเขาปรากฏดังนี้:— ทุกเช้าเวลา 8.10 น. สุภาพบุรุษผู้เฒ่ากุ๊กกิ๊กออกจากบ้านในเมืองลินคอน รัฐแมสซาชูเซตต์ มากครั้งด้วยถุงกระดาษสีน้ำตาลในมือ ภายในบรรจุด้วยกล้วยและขนมปังและเนยแข็งไม่ใส่มีสตัดา โจนเข้าจับพวงมาลัยรถยนต์คู่ชีพ แล้วขับอย่างเร็วฝ่าฝูงรถยนต์ที่ติดกันแน่นในเมืองบอสตัน และไปถึงที่ทำงานในเมืองเคมบริดจ์ตามเวลา 8.55 น. ก่อนใคร ๆ 5 นาที ท่านมีความมานะตั้งใจที่จะเป็นที่หนึ่งหรือถึงก่อนเพื่อนอยู่เป็นนิจ จะเป็นบนหลังม้า ที่ที่ทำงาน กับผู้หญิงแม่ลูกอ่อน หรือจะเข้าแถวเพื่อโดยสารเครื่องบินก็ตาม แต่ทว่าในเรื่องงานแล้ว ท่านชอบการทำงานร่วมเป็นที่มกกับคนหลาย ๆ คน นี่ก็เป็นเวลา 16 ปีล่วงมาแล้ว ที่ท่าน “ลาออก” จากการงาน แต่ท่านและ

ผู้ร่วมงานก็ได้ออกแบบอาคารต่าง ๆ มากมายตั้งแต่ถนนที่ 42
ในนครนิวยอร์ก ไปจนถึงเมืองอิตาลี

ทุกวันนี้ ในที่ทำงานของเขาในเมืองเคมบริจจ์ โกรเบียส
และสถาปนิกมาลคอล์มทิกเนอร์ กำลังปรึกษากันเรื่องแผนผัง
อาคารซึ่งออกแบบโดยกลุ่มสถาปนิกร่วม (ก.ส.ร.) ซึ่งเป็น
กลุ่มสถาปนิกที่ทำงานร่วมกันที่โกรเบียสเป็นผู้ตั้งขึ้น เมื่อปี
ค.ศ. 1946 โดยที่เขาเองเป็นรัฐร่วมงานที่มีหุ้นส่วนเท่ากับกับ
สถาปนิกผู้ร่วมงานทุก ๆ คน

ในการปรึกษากันวันนี้ ความคิดเริ่มแรกของโกรเบียสก็คง
เหมือนกับแบบแผนที่เขาทำอยู่เสมอ คืออาคารจะต้องออกแบบ
เพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยของผู้อยู่ และสิ่งแวดล้อมของมัน
ไม่ใช่ทำตามใจสถาปนิก

รูปบนคือ รถเปิดประทุนชื่อแอดเลอร์ที่ออกแบบโดยโกรเบียส
ใน ค.ศ. 1930 เป็นที่แบบที่ใหม่กว่าสมัยในเส้นสาย มีที่นั่ง
ที่เอนหลังได้ รูปซ้ายคือ มือจับบานประตูที่ดูยังทันสมัยอยู่
ซึ่งโกรเบียสออกแบบไว้เมื่อ ค.ศ. 1922

เที่ยวสอดส่องหาดอกแคกตุสและนกสีสวย ๆ

ทุก ๆ ฤดูหนาวโกรเบียสและภรรยา เดินทางจากรัฐแมสซาชูเซตไปเที่ยวเมืองแคสเซลฮอตสปริงในรัฐอริโซนา เขาเป็นคนที่ม้าที่เก่ง และชอบขี่ม้าไปในป่าทลายเป็นชั่วโมง ๆ เพื่อแสวงหาดอกไม้, ดอกแคกตุสและนก ในรูปข้างซ้ายโกรเบียสและภรรยา กำลังเที่ยวหานกชนสวยชนิดหนึ่งอยู่

รูปล่าง : นักแม่นปืนตาไว กำลังยิงปืนออกไปสองสามครั้งในการซ้อมมือกับเป้า “ไม่รู้สึกละเลย เมื่อออกไปอยู่กับธรรมชาติภายนอก” โกรเบียสกล่าวว่า “ข้าพเจ้าแปลกใจมากที่คนอเมริกันไม่ค่อยท่องเที่ยวในบ้านเมืองของเขาสักหน่อย เพราะในประเทศนี้มีของน่าดูอยู่มากทีเดียว”

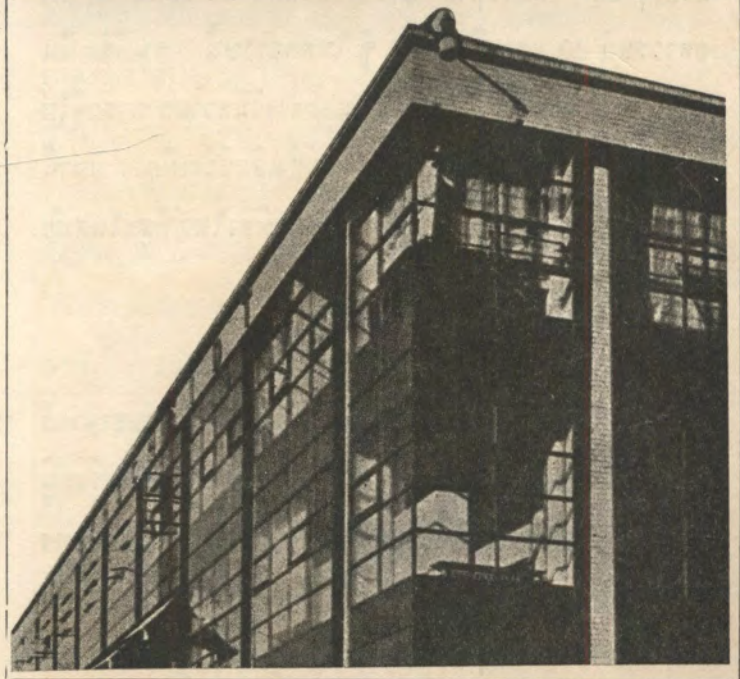
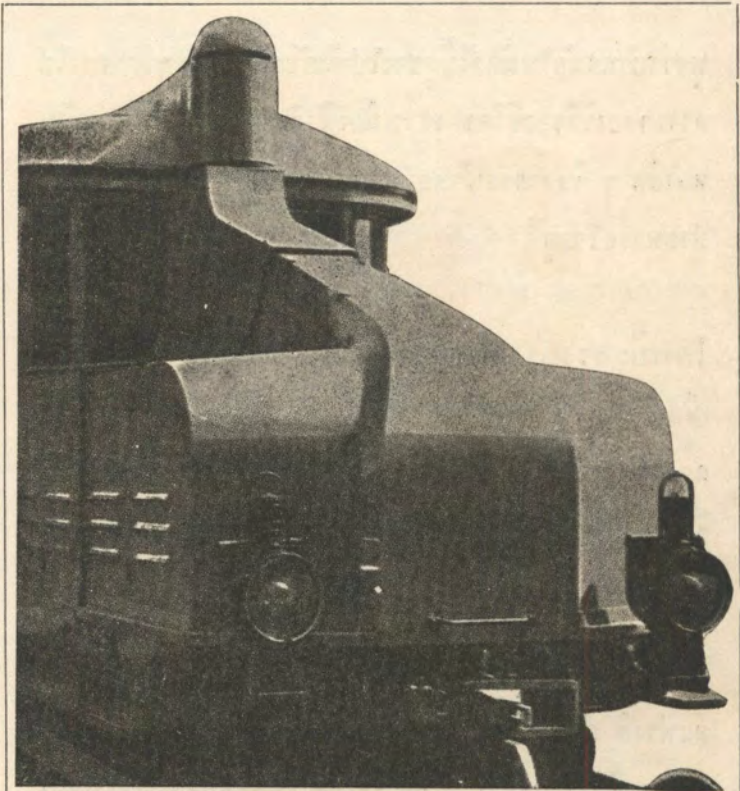
งานชิ้นแรก ๆ ของโกรเบียส แสดงออกถึงความทันสมัยและเหมือน กับของ ที่ออกแบบ ในสมัย ปัจจุบัน มาก

รูปขบวน คือ หัวจักรรถไฟที่เขาออกแบบเมื่อ ค.ศ. 1913
รูปล่าง คือ โรงทำรองเท้าแฟคส์ สร้างด้วยความช่วยเหลือของ อะคอฟ แมเยอร์ เมื่อ ค.ศ. 1911 เป็นงานชิ้นแรกที่โกรเบียสได้รับมอบหมายให้ออกแบบ ซึ่งเขานำกระจกและโครงเหล็กกล้าออกใช้เป็นครั้งแรก นับวันเป็นแบบที่แยกตัวแปลกออกไปจากที่ออกแบบกันในสมัยนั้นมาก

ลักษณะของของที่ไม่เลียนแบบ และ การทำ อะไรก่อน
ผู้อื่น

โกรเบียสเดินดูบริเวณภายนอกบ้านของเขา ซึ่งเขาออกแบบและสร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1937 บนเนินในสวนแอปเปิ้ล, เมื่อเร็ว ๆ นี้บ้านนี้ได้ถูกเลือกให้เป็น อนุสาวรีย์ใน ประวัติศาสตร์ เพราะเป็นบ้านสมัยใหม่บ้านแรก ที่สร้างขึ้นบนผืนทะเลทรายออกของประเทศอเมริกา

ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าบ้านหลังนี้จะเป็นส่วนที่ยอมรับว่าแยกกันไม่ออกจากที่แถวนี้แล้วก็ตาม ครึ่งหนึ่งมีคนที่อยู่แถวนี้ ตึเตียนบ้านหลังนี้อยู่เสมอ แม้แต่โกรเบียสผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านก็มีคนไม่เข้าใจว่า จะมาอยู่บ้านใกล้กับครอบครัวอาดัมส์ ลูกหลานของจอห์น อาดัมส์ได้อย่างไร แต่แล้วโกรเบียสก็บอกแก่เราว่า "มิสเตอร์อาดัมส์เขามาดูบ้านครั้งเดียว กลับ

พูดว่าบ้านสมัยใหม่หลังนี้ดูช่างไปกันกับความง่าย ๆ ตรงไปตรงมาของวิถีชีวิตของชาวเมืองนิวยอร์ก มากกว่าบ้านหลังอื่น ๆ ที่พยายามนักพยายามหนาแต่ไม่สำเร็จ มันก็น่าประหลาดใจอยู่”

โกรเปียสรวบรวมของทุกอย่างเข้าด้วยกัน

เมื่อ 10-20 ปีแรกของศตวรรษนี้ บางคนคิดไปว่าที่เราเรียกสถาปัตยกรรมสมัยใหม่นั้น คืออาคารที่ปราศจากการตกแต่ง ซึ่งสร้างขึ้นด้วยเหล็กกล้า, คอนกรีต, กระจกมาก ๆ และออกแบบอย่างท้าทาย

มีแฟรงค์ ลอยด์ ไรท์ คนหนึ่งที่เบิกแนวทางการสร้างอาคารสวย ๆ ขึ้น แต่ไรท์ไม่เคยเข้าใจหรือคิดชอบความเจริญของศตวรรษที่ 20 และเมืองใหญ่ ๆ ในศตวรรษนี้ คนที่ดำเนินตามรอยเท้าของไรท์ก็มีไม่กี่คน และต่างก็มีความสามารถที่ไม่สม่ำเสมอ แล้วก็มัลเลอคูบซีเอ ผู้ซึ่งเสียชีวิตเมื่อ 3 ปีมาแล้ว ผู้ซึ่งโกรเปียสเรียกว่า “เป็นสถาปนิกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในสมัยเรา”

แต่ถึงแม้มัลเลอคูบซีเอ จะมีคนเดินตามรอยเท้าที่มีความสามารถทั่วโลกในปัจจุบัน เขาก็ไม่เคยเอาใจใส่ในการให้ความรู้แก่ผู้อื่นเลย เขาเขียนเรื่องสั้น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมได้อย่างดี, เขียนโคลงได้, เขียนรูปและปั้นได้ และบางครั้งบางครั้งวายเป็นนักออกแบบทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเครื่องเรือน

อีกผู้หนึ่งซึ่งขณะนั้นอยู่ในเมืองชิคาโก ที่โกรเปียสว่า “ได้เข้าถึงแง่สำคัญของการออกแบบแล้ว” คือ มีส แวน เดอ โรย ท่านผู้บริหารตนเองโดยเคร่งครัด เฉพาะแบบในวงหนึ่งของตัวท่าน

คนเหล่านี้ หรืออีกคนสองคนเท่านั้นที่เป็นวีระบุรุษในการก่อร่างสร้างตัวสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ แต่ทุกคนล้วนแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทั้งสิ้น โกรเปียสผู้เดียวที่คิดถึงสถาปัตยกรรมกับโลกกว้างขวางพร้อมกันไป

เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ และโอกาสต่าง ๆ ที่เขามองเห็นทางอยู่เสมอ เขาเป็นสถาปนิกผู้นำคนหนึ่งในศตวรรษนี้ และเกือบจะเป็นผู้เดียวที่คิดออกแบบอุตสาหกรรมสมัยใหม่ เป็นนักการศึกษาที่มีอิทธิพลมากในทางสถาปัตยกรรม และการสร้างเมือง และการออกแบบทั่ว ๆ ไปในเวลา 50 ปีที่ผ่านมา เขามีเพื่อนร่วมงานมาเป็นเวลานานคนหนึ่งชื่อ มาร์เซล บรอย ที่ช่วยเขาปฏิบัติการศึกษาสถาปัตยกรรมในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา เมื่อเขาทั้งสองมาสอนวิชาสถาปัตยกรรมที่บัณฑิตวิทยาลัยสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เมื่อ ค.ศ. 1937 ถ้าไม่ได้ทั้งสองท่านนี้แล้ว ผู้นำในทางการออกแบบสถาปัตยกรรม ที่สถาปนาบ้านเรือนของประเทศอเมริกาอยู่ขณะนี้ คงจะไม่เบิกบานเจริญขึ้นสู่ความสำคัญใหญ่ยิ่งในขณะนี้ เช่น เอ็ดมาน อุลริก แฟรนเซน จอนโจอันเซน ฟิลลิป จอนสัน, ไอ เอ็ม เฟ, ปอล รูคอฟ, แจ็ก วานเก้ และอื่น ๆ อีกมากมาย รวมทั้งโรงเรียนที่สอนสถา-

ปัตยกรรมศาสตร์ไม่น้อยกว่า 50 แห่งในอเมริกา ที่ได้รับอิทธิพลมาจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่ผลิตสถาปนิกหรือนักออกแบบชั้นนำออกมา

โกรเบียสและทีมของเขาเชื่อว่า ที เอ ซี เป็นที่ปรึกษาออกแบบอาคาร แปนเอ็ม ในเมืองนิวยอร์ก

โกรเบียสไม่ได้เริ่มสอนสถาปัตยกรรม ที่มหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด เขาเริ่มการสอนวิชาสถาปัตยกรรมเมื่อ 18 ปีก่อนหน้านั้นในประเทศเยอรมันนี่ เมื่อเขาได้รับตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการของมหาวิทยาลัยเบาเฮาส์ที่เมืองไวมาร์ อาจารย์และศิษย์ของวิทยาลัยที่ไม่ใช่โรงเรียนธรรมดาแห่งนี้ นับตั้งแต่ ค.ศ. 1919 เป็นต้นมา มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์แบบแผนสมัยใหม่ และงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่มาก ถึงแม้โกรเบียสจะเคยพูดว่าเขาไม่เคยตั้งใจเลยที่จะแนะนำเอาแบบสมัยใหม่ที่ใช้ได้เลยมาเผยแพร่ แต่เขาก็ได้นำเอาแบบเบาเฮาส์มาให้โลกแล้ว ก่อนสมัยเบาเฮาส์สถาปนิกและนักออกแบบตก อยู่ในห้วงแห่งความรำกึบของธรรมชาติ เช่น ต้นไม้, ใบไม้ คลื่นในทะเล หรือไม้ก็หลงรักอยู่กับแบบแผนของสมัยต่าง ๆ เช่น สมัยกอธิค, เรอเนซัง และบาโรก แต่สำหรับสมัยเบาเฮาส์คนควรมาหลงไหลในรูปใหม่ คือ ของเครื่องจักรอันเป็นลักษณะหรือรูปของ ศตวรรษ ปัจจุบัน อันเป็น ศตวรรษ ของ คนรุ่น ของ เรายัง ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะในเรขาคณิต เช่น รูปปล้อง รูปกลมลูกโลก รูปจอกหรือโคน รูปลูกเต๋า ซึ่งธรรมชาติมักจะทำด้วยเหล็กกล้า มีเคลือบขัดชั้นเป็นเงา มุมแหลมคม และ

มีพื้นเรียบเป็นเงางาม ซึ่งของเหล่านี้จะเห็นได้ในประตูของรถยนต์โรลสรอย ลักษณะเหล่านี้อาจรวมกันเป็นที่จับบานประตู หรือตะเกียงตั้งโต๊ะ หรืออาจประดิษฐ์ให้เป็นแบบเก้าอี้หรือโต๊ะ คล้ายกับเครื่องเรือนที่ทำด้วยท่อเหล็กกลวงของ มาร์เซล บรอย ที่ได้ความคิดมาจากแผ่นดินของรถจักรยาน แต่อย่างไรก็ตามจะเป็นลักษณะภายนอกหรือประโยชน์ใช้สอยภายในของอะไรก็ตาม ของที่ทำขึ้นที่โรงเรียนเบาเฮาส์จะมีลักษณะเป็นของที่ทำด้วยเครื่องจักรมากกว่าที่จะมีลักษณะเป็นของที่ทำด้วยมือ มองดูแล้วจะเห็นได้ทันทีว่าเป็นของที่ทำขึ้นในศตวรรษที่ใช้ เครื่องจักร ทำงานมากกว่า ของที่ ประกอบ ขึ้น ด้วยมือ

บางคนกล่าวว่าแบบของเบาเฮาส์เย็นซีด แต่คนหนุ่มสมัยนี้ อาจเห็นว่ามันเพียงแต่ “เย็น” เท่านั้น ยังตกลงกันไม่ได้ว่าเย็นซีดหรือไม่ประการใด ทุกวันนี้ นักออกแบบชั้นนำทั้งหลาย หากไม่ใช่ลูกศิษย์ของเบาเฮาส์ก็อยากเป็นตรงกันข้าม แต่ทั้งสองพวกก็พูดและทำอะไรเป็นเบาเฮาส์อยู่น้อย ประมาณสองปีมานี้เบาเฮาส์เป็นเรื่องสำคัญในการ ประชุม ระหว่าง ชาติ ในการออกแบบทุก ๆ อย่างของนักออกแบบ ชั้นสุดยอด ของ แอสเป็น และเมื่อสองสามอาทิตย์มานี้ เรื่องการแต่งบ้านเรือนในนิวยอร์กใหม่ก็ได้กล่าวขวัญถึงงานของเบาเฮาส์อีก

เบาเฮาส์เป็นตัวอย่างที่ดีของหลักความคิดในเรื่อง “ทำงานร่วมกัน” ของโกรเบียส เพื่อเป็นแรงดลใจให้ได้ศิลปะที่ดีโดยแรงร่วมของคนหลายคนซึ่งเขาถือว่า ย่อมจะตรงกันข้าม กับ

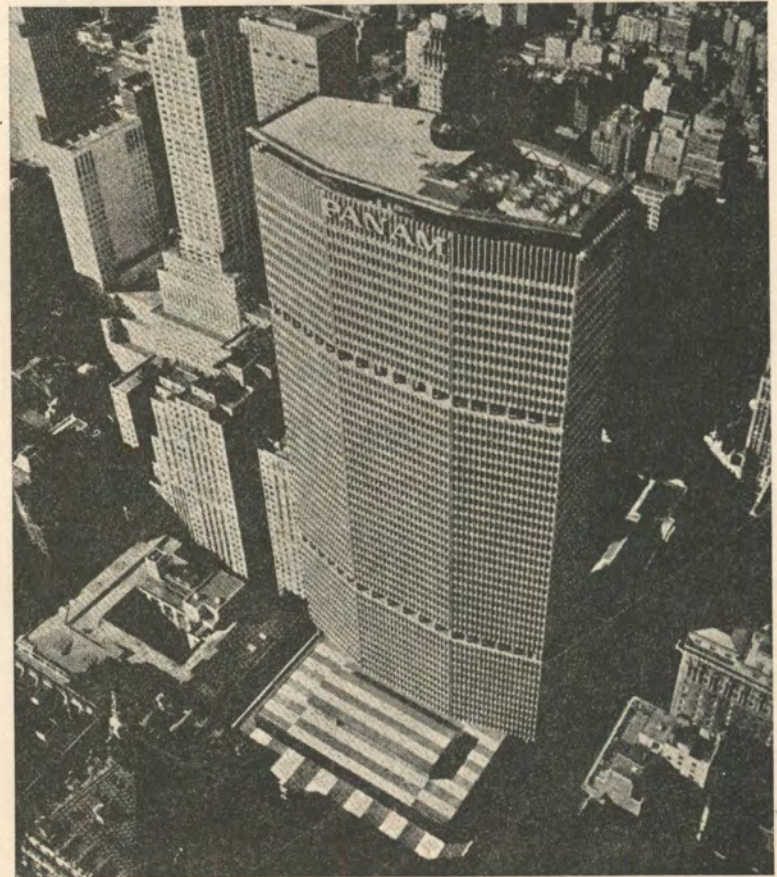
การทำดีเด่นไปตามลำพังของคนคนเดียวในงาน สถาปัตยกรรม

สำหรับโกเรียส เขาเห็นว่า การทำงานร่วมกันเป็นทีมนี้ เป็นเรื่องของคนศตวรรษและศตวรรษต่อไป ที่จะต้องทำอย่าง แน่นนอน ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนี้มีเรื่องที่จะต้องคิดมากในงาน สถาปัตยกรรม เช่น เรื่องสังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ วิทยา การต่าง ๆ จิตวิทยา เป็นต้น ซึ่งสถาปนิกคนเดียวจะรอบรู้ เรื่องเหล่านี้ดีพอที่จะนำมาใช้จัดสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีนั้น ย่อม เป็นไปไม่ได้ สถาปนิกจะต้องเป็นผู้ที่รวบรวมผู้เชี่ยวชาญและ ความคิดอ่านในวิชาแขนงต่าง ๆ เหล่านี้มาแปลให้เป็นเรื่อง สามมิติ ที่เขาจะต้องใช้สติปัญญาจัดทำให้เกิดเป็นศิลปะขึ้นให้ จงได้

แต่การทำงานร่วมกันเป็นทีมก็อาจตกหลุมได้เหมือนกัน อาคาร ที่ทำกันด้วย "ทีม" อาจดีเลว หรือเฉย ๆ นั้นย่อมขึ้นอยู่กับ ผู้ร่วม "ทีม" โกเรียสก็เคยทำงานดี ๆ คนเดียวหรือมาช่วย เขาทีหลังเหมือนกัน เช่น โรงงานฟากส์ เมื่อ ค.ศ. 1911 ซึ่งแม้ทุกวันนี้ก็ยังดีกว่าอาคาร สมัยใหม่ในประเทศ เยอรมันนี้ เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้โกเรียสได้ทำงานที่ต้วมเตี้ยมไว้ บ้างเหมือนกัน เนื่องจากมีผู้ร่วมทีมที่ศรัทธาน้อยเข้า เช่น อาคารแปนแอมในเมือง แมนฮัตตัน หรือ นิวยอร์ก ซึ่งโกเรียส เป็นเพียงที่ปรึกษา ดีกหลังนี้กลับกลายเป็นอะไรที่น่าเบื่อหน่าย ไป หนักเกะกะและตัดถนนปาร์ค อเวนิวออกเป็นสองส่วน อย่างไม่มีมารยาท ทำให้ช่องทางของถนนปาร์ค อเวนิวซึ่งเป็นถนนที่งามแบบอเมริกันไม่น่าดูไปมาก ซึ่งถ้าเทียบกังาน อันแท้จริง ของโกเรียส ซึ่งมีลักษณะเบาและ โปร่งที่เขา ทำมา

เป็นเวลาถึง 30 ปี จะด้วยตนเองหรือกับเพื่อนร่วมงานที่ สามารถคนใดก็ตามแล้ว ดีกแปนแอมในนิวยอร์กจะดูเหมือน เป็นงานของคนอื่น ไม่ใช่ของโกเรียส

ช่างทั่วโลกมักจะตั้งชื่อสถาปนิกสำคัญ ๆ ในยุคหนึ่ง ๆ แต่กิน ความ เช่นชื่อของแฟรงค์ ลอยไรท์จะเป็น "ท่าน" หรือพระเจ้า เลอ คอบูซีเอจะเป็น "คอบู" หรืออนกษัตริย์หนึ่งที่ดี เหมือนอีกา ส่วนโกเรียสเขาจะเรียกสั้น ๆ ว่า "โกเรีย" บุรุษวัย 85 ผู้ซึ่งถามคำถามและหาคำตอบอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน

ความจริงก็เป็นของดีสำหรับโกรเบียส ยิ่งแข็งแกร่งกว่า “บีต-
เทล” ๕ ทั้งหมดรวมกัน และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการทำงานร่วม
กันในงานสถาปัตยกรรมเสมอไม่ว่าเมื่อไร และอะไรจะเกิดขึ้น
ก็ตาม ไม่นานมานี้โกรเบียสพูดว่า “คนที่นั่งกินอุดมคติอยู่
แต่ในบ่อมปราการกับคนอื่น “ไม่เอาไหน” ต้องหมดไปเสียที่
ข้างต้องออกมาเดินกับคนอื่นอยู่บนเวที” ตัวโกรเบียสเองก็
ออกมาเดินอยู่บนเวทีเหมือนกัน ถึงแม้จะอายุ 85 แล้วก็ตาม

รูปโกรเบียสยืนอยู่หน้าทางเข้าสูง ของมหาวิทยาลัย ซึ่งยังทำไม่
เสร็จในกรุงแบกแดด ประเทศอิรัก ซุ้มทางเข้าที่เบียดยอด
เป็นสัญลักษณ์ของ “ดวงใจที่เบียดอยู่”

ศาสตราจารย์ บุญยง นิโครธานนท์
แปลข้อความจากหนังสือพิมพ์ไสต์ วันที่ 7 มิถุนายน 1963
เป็นของขวัญแก่นิสิตใหม่ พ.ศ. 2511-12 คณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนทนากับ

อาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

เก็บความและเรียบเรียง

โดย

ผ.ศ. แสงอรุณ รตตสิการ

อาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เชิญคณะผู้จัดทำหนังสือฉบับใหม่ไปสนทนาที่บ้านท่านในซอยสวนพลู เมื่อค่ำวันพุธที่ 31 เดือนสิงหาคม บ้านของอาจารย์เป็นบ้านทรงไทยเดิม ซึ่งเลื่องลือไปทั่วกรุงเทพฯ ด้วยความงามในตัวอาคารและบริเวณแวดล้อม และเลื่องลือกันอีกเรื่องหนึ่ง คือบ้านอาจารย์มีผีหญิงแก่ติดตามมาอยู่กับอาจารย์ด้วย ซึ่งความเลื่องลือประการหลังนี้ทำให้เสน่ห์ของบ้านไทยเก่าเพิ่มพูนมากขึ้น และคงจะอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ซึ่งปลอดภัยจากขโมยที่กลัวผีเรือน

เรื่องสถาปัตยกรรมไทยเดิมประเภทที่พักอาศัย ของอาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นี้เห็นจะต้องเขียนต่างหากเป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่เดียว จุดประสงค์ที่ไปหาอาจารย์คือนั้น

ก็เพื่อจะสนทนากัน แต่แน่ละ อรรถรสอันสมบูรณ์ที่จะได้จากการอ่าน จากการถาม—ตอบในหนังสือย่อมห่างไกลจากความสมบูรณ์อันแท้จริงที่เราได้ฟังต่อหน้าอาจารย์ในบรรยากาศ

ของบ้านไทยเดิม ซึ่งแวดล้อมบนนอกซ้านคือ “กระดางแถว
แก้วเศษพิกลแก้ว”

ในเรือนซึ่งพระพุทธรูปสัมฤทธิ์นั่งอย่างสงบบนเตียงบรรทมของ
พระพุทธรูปเล็กล้ำ ๆ ในห้องหัวโชนที่กลิ่นมาลัยและควันธูป
ยังกรุ่นอยู่หน้าหัวพระพิลาศ

ในห้องใต้ถุนซึ่งโถงแตกสมัยวรรคโลกตั้งประดับ มองลอดไป
สัมผัสบัววิกตอเรีย อามาซอน นิต้า และ “ปุก” Swan

ชาวซึ่งลอยอยู่ในสระ

“ทำไมอาจารย์ตั้งชื่อ “ปุก” ให้ Swan ดั่งนี้ครับ” เราดาม

“อ้าว—ก็เขาเป็นหงส์สกุลนี้คุณ” อาจารย์ตอบทันควัน

เราจำไม่ได้ว่าน้ำตาไหลเพราะหัวร่ออันที่ครั้งในคืนนั้น แต่
เราไม่ลืมเป็นอันขาดว่าหลังจากการสนทนากับอาจารย์ ความ
ศรัทธาที่เรามีต่อสิ่งดีงามของไทยได้เพิ่มขึ้น ความปรารถนา
ของเราที่จะทำทั้งตัวเราและสังคมของเราให้ดีขึ้นได้แรงขึ้น

ห้องพระเรือนหลังใหญ่

คำสนทนาต่อไปนี้ถอดจากเครื่องบันทึกเสียง

อาจารย์หม่อม นี่เตี้ยพระพุทธรูปเล็กหล้า ๆ พระพุทธรูปอยู่ทอง (ตั้งไว้บนเตี้ย) เตี้ยอย่างนี้ชาวบ้านเห็นจะนอนไม่ได้ สลักโปร่งทั้งตัว ติดกระจกด้วย เฟอร์นิเจอร์แบบไทยดำไปตั้งบนบ้านสมัยใหม่ก็ไม่สวยอย่างนี้ เพราะการสอบของเรือนไทยมันต้องสอบกันจึงเข้ากันหมด อย่างตู้ไทยเป็นต้น คนมีบุญวาสนาอยู่ดึกสมัยใหม่ เอาตู้ไทยไปตั้งมันก็ไม่เข้ากัน

นิสิต อาจารย์เคยเล่าว่า ตอนสร้างบ้านไทยหลังนี้ได้ดูตองสูงขนาดวัดเกล้า

อ. หม่อม กระทัดเกล้า ขนาดกระทัดเกล้า โบราณเขาก็ “นางเสื่อง” กัน เขาไว้ผมสูง ถ้าได้ดูบ้านมันต่ำกว่าก็เข้าไปไม่ได้ ติดมวย ต้องเข้าไปกระทัดเกล้าได้โดยไม่ติดไม่ขัด ก็ลอดเข้าลอดออกได้

นิสิต หมายถึงผู้หญิงเท่านั้นที่เกล้าผม

อ. หม่อม ผู้ชายก็ใช้ ผู้ชายสมัยโบราณไว้มวย มีหลักฐานจากรูปปั้น ตุ๊กตาไทย (สมัยสุโขทัย) ก็มีมวยข้างบน

นิสิต เรือนไทยแบบฝาปกนี้ ผมเข้าใจว่าทำในสมัยรัตนโกสินทร์ ก่อนขึ้นไปนั้นค้นหาหลักฐาน

ไม่พบ

อ. หม่อม ผมเห็นว่าสมัยอยุธยาให้เห็นจะมี มีสองอย่าง คนฐานะดีใช้ฝาปก—ฝาเพ็ญ ฝาสำรวจ ฐานะรองลงมา เพราะฝาสำรวจใช้ไม้ แต่ช่วงกลางเป็นแฝกเป็นจาก เป็นของราคาถูกลง

นิสิต ผมพยายามดูจากรูปเขียนไทยโบราณก็ไม่พบ

อ. หม่อม ถ้าไม่มีฝาแบบฝาปก จะเป็นอะไร หรือเป็นจาก

นิสิต จากหรือแล้วชำรุด คงไม่ใช่จาก สำหรับบ้านในเมืองหลวง ราชทูตลาสุแบร์ สมัยพระนารายณ์ เคยบอกว่า พระเจ้าอยู่หัวเคยสั่งให้รื้อบ้านชาวบ้านเพราะบังพระเนตร ก็รื้อลงได้รวดเร็วภายในหนึ่งวัน

อ. หม่อม บ้านหลังนี้สร้างได้ในหนึ่งวัน ตั้งเสา ฝาขึ้น หลังคาเครื่องบน หนึ่งวันหมดจริง ๆ หลังนี้ชำเพราะฝน เข้าฝนอัดแบบใหม่ ถ้าเป็นวิธีเดิมเขาเอาพินวาง ๆ ลง เขาเสร็จในหนึ่งวัน หลังนี้ถูกชุกเสาะเอาดีห้าครั้ง พร้าหมัดมาเข้าสังข์กันใหญ่ หลังคาชาวบ้านมุงจาก มุงวันเดียวเสร็จแน่

นิสิต อาจารย์เคยไปเขมร พม่า เจอบ้านแบบไทย
เช่นนี้บ้างไหมครับ

อ. หม่อม เจอที่มลายู แถวมะละกา

นิสิต มะละกาจะพูดไปเราก็คงมีอิทธิพลอยู่ที่นั่น

อ. หม่อม ก็นั่นแหละสิ ไทยเราเคยมีอิทธิพลที่มะละกาเพราะ
เคยเป็นของไทย บ้านเช่นนี้มีที่มะละกาอีกที่
มีที่มันนั่งกะเบา—สุมาตรา มีบ้านยาว ๆ แบบ
นี้ แต่หลังคาแน่นกว่านี้

นิสิต วิธีทำฝาปกมี้ไหมครับ

อ. หม่อม แถบมะละกาเป็นฝาเพิม คือใช้เป็นที่กระดาน
เป็นแผ่น ๆ เขมรบ้านไม่มีบันลุม มีหัวเม็ดขึ้น
ไปสองข้าง ภาคเหนือเราก็ไม่มีฝาปกมี้ เมือง
น่าน—เมืองแพร่ หลังคาอย่างนี้ มีบันลุมอย่างนี้
เชียงใหม่ลำปางหลังคามีกะแลไขว้กันขึ้นไป แต่
น่าน—แพร่เหมือนภาคกลาง ชั่วแต่ฝาไม่เหมือน
กัน ฝาเป็นฝาแผ่น ๆ บันลุมก็เหมือนกัน
บ้านใหญ่กว่าบ้านของภาคกลาง ไม้เขามีกมาก

กว่า เสาใหญ่ แต่หน้าต่างไม่มี คนทางเหนือ
ชอบอยู่มืด ๆ ในเรือนไม่มีหน้าต่าง

นิสิต คงจะเป็นเพราะหนาว

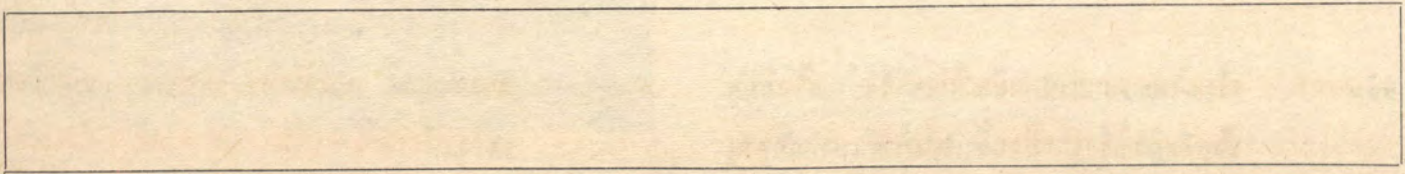
อ. หม่อม เห็นจะหนาว พยายามกันหนาว หน้าต่างไม่มี
เลย กลางวันอยู่กันข้างนอก

นิสิต อาจารย์สังเกตไหมครับ ทรงบ้านทางเหนือไม่
สอบแบบภาคกลาง ข้างบนฝาเอนออก

อ. หม่อม นั่นเป็นอีกแบบหนึ่ง แถวจอมทองแถวเชียงใหม่
ก็มี เขาบอกว่าพม่าบังคับให้ทำ เพราะ
มันเหมือนโลงผี พม่ามันถ้าตีใครได้แล้วถือว่า
เป็นผี ก็เลยให้ทำบ้านอยู่เหมือนโลงผี เป็น
การแสดงให้เห็นว่าไม่ได้อยู่เป็นอิสระ เป็นผีไป
แล้ว อย่างมอญ พม่าเรียกตะเลง แปลว่าผี—
ตะเลงพ่าย เราเรียกตามพม่า มอญไม่ยอมเรียก
ตัวว่าตะเลง ใครไปเรียกเขาตะเลง เขาโกรธตาย

นิสิต โลงผีพม่ารูปผายออกเหมือนฝ้ายบ้านหรือครับ

อ. หม่อม ที่ว่ามานี้ผมได้ยินมานะ เห็นจริงไม่ทราบ

ในห้องทำงานและห้องนอนของอาจารย์ ห้องนี้มีฉากประตู แบ่งเนื้อที่ระหว่างห้องนอน และทำงาน
มีห้องงามมาก แสดงเนื้อไม้ ออกอย่างชัดเจน

อ. หม่อม ฉากที่กั้นห้องนั้นฝีมือเก่า มาจากไหนก็ไม่รู้
ตอนแรกได้มาไม่รู้จะทำอะไร ตอนหลังตรัสรู้
ได้เลยเอามาทำฉากกั้น สงสัยจะเป็นฉากของ
เมรุใครก็ไม่รู้ แต่ก็ไม่เห็นเจ้าของเดิมเขามา
รับกวณเลย สบายดีเสียอีก

นิสิต นึกว่าอาจารย์จะปรับอากาศห้องนี้เสียอีก ยังนึก
ว่าอาจารย์จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

อ. หม่อม ช่างบนไม้ทำ ฝาแบบนี้ทำปรับอากาศก็ไม่สะดวก

ต้องถูอะไร ๆ อีก เสียบ้านหมด ก็นอนมัน
อย่างนั้น ปู่ย่าตายายนอนมาได้ เราก็นอนได้
ร้อนเต็มทีก็ลงไปนั่งข้างล่าง ไอ้ตอนนอนไม่
สำคัญหรอก

นิสิต เครื่องระบบเสียงไฮ-ไฟ สเตอริโอในห้องนี้
มันใหม่ และตัดกันกับลายไทย

อ. หม่อม พุทโธ่ นี่บ้านอยู่นคริบ ไม่ใช่พิพิธภัณฑน์ คน
เราก็ต้องพัฒนาตัวเองไปตามระเบียบ

ในห้องเล่นดนตรี

อ. หม่อม ห้องนี้ออกจะแก่โขนละครไปหน่อย บ้านโขน
บ้านละครก็ต้องมีอย่างนี้ นั่นพระราม หัวครู

พระปกดาษี พระพิราพ ทศกัณฐ์ นอกนั้นก็
เทวรูปร้อยพัน ศิวะ นาคราช พิฆเณศร์

พระนารายณ์ พระอาทิตย์ พระจันทร์ อะไร
ต่ออะไรอีกหลายองค์ หัวฤๅษีเขาเรียกกันว่า
หน้าทอง ปกติทำหน้าอ้วน ๆ อ้วนอ้วน ฟันก็
ทำยื่นเป็นตาแก่น่าเกลียด อันนี้หน้าออกจะเป็น
ปัญญาชน ออกจะหล่อ ๆ เอา ส่วนพระพิราพ
นั้นน่ากลัวเหลือเกิน เก๋าก่มาก น่ากลัวจริง ๆ
ด้วยไม่ใช่ย่อยนะ ไหว้ครูกันไม่รู้ก็ร้อยก็พัน
ครั้ง เประอะแบ้งไปหมด ทั้งเจิม ทั้งปิดทอง

นิติต

ตามตำนานพระพิราพคือใคร เป็นผู้ยู่ป่าหรือ

อ. หม่อม

ไม่ใช่หอรอก คือเป็นเทพยดา เทพเจ้าของ
นาฏศิลป์อินเดีย มีชื่อทางสันสกฤตว่าวีราวน
แปลเป็นไทยว่าพิราพ แต่ไม่ใช่หน้ายักษ์หน้า
มารอะไร หน้ายักษ์นี้เป็นหน้าคนสวนทศกัณฐ์
ชื่อมาตรงกันก็เลยยกย่องกัน สมมุติให้เป็น
เทพยดาของการผ่อนรำ แต่เอาหน้านี้แทน
ความจริงพิราพเป็นคนสวนของทศกัณฐ์ พระ-
รามเข้าสวนแกก็เอะอะไล่ตีพระราม พระราม
เลยฆ่าตาย แต่เราไม่มีเครื่องหมายของเทพเจ้า
แห่งการผ่อนรำ ก็เลยยกหน้านี้มาแทน

ในห้องรับแขกได้ดูเรือน

นิติต

อาจารย์ได้ทำให้คนไทยเรามากหลายคนได้คิดว่า
บ้านโดยสมัยเดิมนะ ไม่ใช่ของที่เหลวไหลเลย
อาจารย์ไม่มีปัญหาอะไรบ้างหรือครับทางกาย

อ. หม่อม

ไม่มีเลย ห้องน้ำสมัยใหม่นี้ก็แอบแฝงใส่เข้า
ตรงมุขยื่น มีชักโครก มีอะไรดำมันไม่สะดวก
ก็ไม่ใช่ ความผิดของบ้าน เป็น ความผิด ของ

ประปาโดยที่น้ำมันไม่ขึ้น

อ. หม่อม

ครับ—น้ำมันเตา ก็ชดเชย ถ้าไปยกได้สูงมัน ก็กลายเป็นศาลพระภูมิไป ไม่เป็นบ้านเป็นช่อง ผมยังมีนโยบายอีกมาก ได้ดูเรือนใหญ่จะ ติดกระจกตัดแสงทำเป็นห้อง รับประทาน อาหาร ใหญ่ ปรับอากาศแล้วจะปลูกศาลาใหญ่ที่สนาม หน้าเรือน คนเราก็ต้องมีการพัฒนากันบ้าง ถ้า จะเป็นไทยจนต้องทรมานตัวแล้ว ผมไม่เป็น หรอก กลายเป็นทรมานบันเทิงไป ต้องลำบาก ต้องทุกข์ต้องยาก ต้องร้อนเหงื่อแตก ต้องอะไร สารพัดเพื่อที่จะรักษาความเป็นไทยแล้ว ผม ไม่ทำ ถ้าเป็นไทยแล้วสบายได้—เอา เพราะ ลักษณะของความเป็นไทยคือความสบาย

นิสิต

เวลาเข้าได้ช่ายคา อาจารย์ต้องก้มศีรษะลง
อันนี้ครับจะลำบาก

อ. หม่อม

ผมทำเสียเคยแล้วนี่ครับ จะต้องไปเดินฝั่งผาย
อะไร จะเข้าบ้านก็ก้มก็มอง ก็ดีแล้วนี่ ก็
เคารพนบนอบกันหน่อย อย่าลืมนะคนไทยสมัย
ก่อนเขาไม่นั่งเก้าอี้กัน เขานั่งกับพื้น หลังคา
ข้างบนมันก็สูงพอ อีกอย่างหนึ่งเวลาเข้าบ้าน
เขาก็ก้มก็คลาน เขาเป็นคนมีมารยาทพอ ไม่
ใช้เดินตึงตังอย่างฝรั่ง เพราะฉะนั้นก็ช่วยไม่ได้
ไปตัดแปลงเขาก็หน้าเกลียด อย่างได้ดูก็เหมือน
กัน ถ้ายกสูงเพราะกลัวคนจะเดินติดละก็ยุ่ง
บ้านผมก็มีคอกเทลอะไร ๆ ฝรั่ง ผมก็คิดตก—
ที่แรกมันก็พื้นเท่ากันหมด ฝรั่งเดินหัวคงโตน
ผมก็สงสารมัน บางคนหัวโนไป ผมก็เลยชุด
บ่อนี้—เรียกบ่อฝรั่ง บูหินอ่อนเสีย ฝรั่งลงไป
ไม่ติดหัวละครับ เลี้ยงคอกเทลสบายเลย ถ้าดู
จากข้างนอกบ้านแล้ว ได้ดูบ้านผมไม่สูง ยัง
คงรักษาส่วนได้อยู่ เวลาที่มีคอกเทล—ฝรั่งหัวก็
ไม่โน มีความสุข แต่ก็บอกว่ามีงาย้อออกจาก
บ่อนะ หัวโนไม่รู้ มันก็ยอม ไม่ออก

เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไรจึงจะตัดแปลง แล้วดู
จากภายนอกไม่น่าเกลียด อาจมีมุสลิม แต่จะ
ไม่ใช่อาลุมิเนียมเป็นกรอบกระจกแน่ เห็นจะ
ใช้ไม้ให้มันเข้ากัน ต่อไปจะเลี้ยงเจ้าฝรั่ง เสวย
ข้างล่าง เลี้ยงคอกเทลข้างบน ลงมาเดินข้าม
สนามไปทอดพระเนตรละครที่ศาลาใหญ่ ตาย
เมื่อไรก็ตั้งโกศที่นั่น แดว ๆ นี่ (ได้ดู) ก็
นั่งกินเหล้า ร้องให้ร้องห่มกันไปตามประสา
เพื่อนฝูง เก็บไว้ไม่เผาศักสามปี เลี้ยงโต๊ะจีน
ทุกเจ็ดวัน เพื่อนฝูงจะได้สนุกดี เขาเบื่อเมื่อไร
ก็เผาเมื่อนั้น ตังหังไว้ข้างปะไร ใครจะทำไม
ตายก็ตายให้เต็มยศ ก็อยู่เต็มยศมาแล้วนี่ จะ

นิสิต

บ้านไทยเรายังปรับปรุงได้เนครับ

ตายครึ่งยศไม่ถูกหรือ เรียกว่าอยู่มาอย่างสง่า
ตายก็เอาให้เต็มที่ อย่างไม่รู้เข้าโกศ โลงไม้

ได้นอนกับเขาแล้ว เห็นจะต้องเตรียมนั่งตาย
ก็เมื่อจะนั่งตายก็นั่งให้สวย ๆ หน่อย

ที่โต๊ะอาหาร อาจารย์หม่อมได้ ทียบซ้อน ซึ่งมี แบบที่งาม ขึ้นชู
แล้วพูดว่า การออกแบบที่ดีอย่างนี้ทำให้ชีวิตเรา
มีความสุขเมื่อได้สัมผัสมัน “พวกคุณควรจะ
ยินดีที่ได้ศึกษาวิชาการออกแบบ—การออกแบบ
ที่ดี” อาหารที่บ้านอาจารย์มีรสอร่อย มีสมดุขย
ในรสอย่างเพียบพร้อม ได้ฟังอาจารย์สนทนา
ระหว่างบริโภค—อาหารมื้อเย็นวันนั้นอร่อยที่สุด

นิสิต ที่อาจารย์พูดว่า ถ้าเรลัอมรอบตัวเราด้วยความ
งามนั้น ผมเกรงว่าเราไปหลงมันเข้า

อ. หม่อม ผมไม่ได้ว่าความงามนะ—ผมว่า Design, Design
ที่ถูกกับนิสัยใจคอ Design ที่ถูกกับภูมิประเทศ
และเหตุการณ์ ความงามนั้นมีมากเหลือเกิน
อย่าง ที่ผม ยก ตัวอย่าง ซ้อน ซ่อม เมื่อ ตะกั นันะ
ซ้อน ซ่อม เงินมี ลวดลาย แพรว พราว มัน กังาม
แต่ถ้าเอามันกินได้ดูบ้านนี้—มันก็ไม่ถูก Design
เมื่อตะกั เราใช้ซ้อนซ่อม ดำไม้

นิสิต Design ที่ดีที่ถูก ต้องงามด้วย

อ. หม่อม ของแต่ละชั้นมีความงามในตัวของมันเอง แต่ไป

วางผิดที่มันผิด Design

นิสิต อันนี้ต้องอบรมศึกษากันมาก กว่าจะเข้าใจได้

อ. หม่อม ผมว่าอยู่ที่ความสนใจ ผมก็ไม่ได้อบรมศึกษา
อะไร ไม่เคยเรียนมัณฑนศิลป์ หรือสถาปัตยกรรม
แต่ว่าอยู่ที่มันสนใจ อยู่ที่กล้า กล้าที่จะยอมรับ
ว่าตัวเองต้องการอะไร คนส่วนมากไม่กล้า
บางคนรสนิยมดี แต่ไม่กล้าแสดงรสนิยมของตัวเอง
อาจเพราะกลัวไปผิดกับชาวบ้านเขา อย่างเป็น
ต้นว่าในระยะนี้เขานิยมอะไรกันอย่างหนึ่ง ก็
อยากจะมีให้เหมือน ๆ เขา ทั้ง ๆ ตัวเองไม่
ชอบอย่างนี้ เช่นเขานิยมเก้าอี้อย่างหนึ่ง ก็
ต้องไปหามาตั้งในบ้าน แต่บ้านตัวไม่รับกับ

เก้าอี้^๕อย่างนั้น มันก็ผิดลูกหลูกตาไป เก้าอี้ตัว
นั้น มันอาจ จะสวย เมื่อมีสิ่ง แวดล้อม อันถูกต้อง
เราไปเห็นก็ตื้นตันเก้าอี้ แต่ไม่ได้ดูไม่ได้นึก
ถึงสิ่งแวดล้อม—มันตั้งถูกที่ ถูกแสงพอดี ฝาผนัง
และม่านรับดู แต่เราไปเพิ่งแต่เก้าอี้ ก็เอา
เก้าอี้ไปตั้งที่บ้าน แต่ไอแสงสว่าง ม่าน ผนัง
มันหายไปหมดที่บ้าน เก้าอี้ก็เซยเป็นบ้า

นิสิต การอบรม — ที่อาจารย์ บอกว่าไม่ได้ ศึกษา ทาง
Design มานี้ อาจารย์อาจได้ตอนเป็นนักเรียน
ที่อังกฤษ คือมันค่อย ๆ เข้ามาจากสิ่งแวดล้อม

อ. หม่อม ก็ใช้ซี มันไม่ใช่แต่ที่อังกฤษเท่านั้น มันดูไป
ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นที่ไหน อย่างบ้านนี้จะ
เห็นว่าเป็นของญี่ปุ่นก็มี ผมได้มาจากหลายแห่ง

นิสิต คนที่ได้โอกาสอย่างอาจารย์ บางคนก็รับไม่ได้
ผมอยากถามว่าเป็นเพราะเหตุไร ทำไมบางคน
ก็เห็นรับได้ บางคนอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน
ทำไมรับไม่ได้

อ. หม่อม นี่ถ้าจะพูดถึง—ก็พูดถึงกรรมเก่า อันนี้แหละถ้า
พูดโดยยกให้กรรมเก่าเสีย ก็ไม่มีอะไร จะพูดกัน
ต่อไป แต่ศาสนาพุทธมีประโยชน์มากก็ข้อนี้
แหละ ศาสนาอื่นตอบไม่ได้ ไม่มีใครตอบได้
แต่ศาสนาพุทธตอบได้ คือเรื่องบุรพกรรม

ชาติก่อนไม่ได้สะสมไว้ ไม่มีบารมีมา พูดอย่าง
นี้ก็เป็นอันว่าหมดเรื่องพูดกัน

นิสิต อย่างเรื่องฐานะ ความมั่งมี ผมก็ว่าเป็นเรื่อง
กรรมเก่านะครับ

อ. หม่อม ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร บางทีก็อธิบายไม่ได้ คือ
อย่างนี้ บางคนเป็นเด็กรุ่นราวคราวเดียวกัน
อายุเท่ากัน เกิดมาในที่เดียวกัน สิ่งแวดล้อม—
พ่อแม่ฐานะเดียวกัน บางคนไปได้ บางคนไป
ไม่ได้ จะให้ว่าอย่างไรผมก็ตอบไม่ได้

นิสิต ที่นี้การมีรสนิยมที่ดี หรือการที่สามารถมองเห็น
ความงามได้ มันจะสั่งสอนอบรมกันได้ ปรับ
ปรุงกันได้หรือเปล่า คือหมายถึงมีระดับทัด
เทียมกัน

อ. หม่อม ผมว่าไม่ได้ครับ จะว่ากรรมเก่าก็ตามที่ แต่มัน
มีอยู่เฉพาะบุคคลบางคนที่สูงกว่าคนอื่น ๆ คน ๆ
นั้นจะสามารถออกแบบให้คนอื่นได้ใช้ได้ เป็น
บุคคลที่จะถ่ายทอดผ่านไปให้บุคคลอื่นได้ อย่าง
พวกคุณที่เรียนสถาปัตย์ ๆ นี้ คุณมีรสนิยมดี
จะทำงานที่ถูกต้องได้มาก อันนี้สำคัญ เหมือน
ข้อนี้ข้อที่วางต่อหน้าผม มันเป็นเรื่องของ
Design แต่พวกคุณปลูกแต่บ้าน ออกแบบบ้าน
ให้คนไทยบางคนอยู่ บางครั้งหันไปดูอีกทีว่า

เขาอยู่อย่างไร แสบผูกคอตาย แบบเราทำไว้
ดี ๆ พอมองอีกทีผิดหมด เขาไม่ใช่ Interior
Decorator เราไปเลือกเก้าอี้ให้เขาไม่ได้ เรา
ไปเลือกช้อนช้อมให้เขาไม่ได้ และอื่น ๆ อีก
อยู่ดี ๆ พ่อเอามานมาแขวนไว้ห้องนั่งเล่น รับแขก
คุณนายเอาตุ๊กเต้ขึ้นมาตั้ง—ตาย

นิสิต ส่วนมากก็เห็นจะเป็นเช่นที่วานี้แหละครับ

อ. หม่อม ผมก็ไม่ทราบจะทำอย่างไร เราไปบังคับเขาก็
ไม่ได้ นี่เป็นปัญหาของเรา เราทำมาเกือบตาย
ลงแรงใช้ความคิด ทำเสียเต็มที เรานึกว่ามัน
ดีแล้ว พอเขาเข้าไปอยู่จริง ๆ เขาก็เอาแต่
สะตวงเขา

นิสิต อาจารย์พอจะนึกได้ไหมครับ ในต่างประเทศ
ไหนบ้างที่คนเขาเข้าใจในเรื่อง Design มากที่สุด

อ. หม่อม โดยมากเขาเข้าใจกันทั้งนั้น มีคนไทยนี่แหละ
เข้าใจน้อยที่สุด

นิสิต เป็นเพราะอะไรครับ

อ. หม่อม เห็นจะเป็นเพราะตึกรามบ้านช่องสมัยใหม่ ที่
เรียกว่าอยู่กินแบบสากลนิยม มันยังใหม่สำหรับ
คนไทย เรายังปรับตัวเองเข้าไปไม่ได้ เราชอบ

อยู่แบบไทย ๆ มาทำกับบ้านแบบฝรั่งมันไปไม่
รอด จัดห้องรับแขกเสียสวยงาม เอาจริงเข้า
ปิด ไม่อยู่หรอก พอแขกมาเขาจึงจะเปิดรับ
เป็นเรื่องนานบีที่ทน แล้วเขาก็ไปจัดเฉลียงอะไร
แห่งหนึ่งเข้าแล้วก็นั่งอยู่ตรงนั้น ไปทำเประ
อยู่ทีนั้น กินก็ตรงนั้น นอนก็ตรงนั้น เลี้ยงลูก
เลี้ยงเด็กอะไรก็ว่ากันไป เพราะว่าที่จริงคนไทย
เคยอยู่แต่บ้านไทย ทำบ้านฝรั่งใหญ่ ๆ แล้ว
ไปใช้อุญัตเดียว ที่อื่น ๆ เก็บไว้สำหรับอวด
แขก บางทีปิดหลังใหญ่ไว้กลัวจะเก่า แล้วไป
อยู่เรือนคนใช้แขกมาจึงจะเปิดอวด

นิสิต อาจารย์คิดไหมครับ ถ้าคนชั้นนำ ชั้นปกครอง
ของประเทศ มีรสนิยมดี ใช้ Design ที่ดี แล้ว
จะเป็นตัวอย่าง เพราะคนไทยเราชอบตาม
อย่างกัน

อ. หม่อม ใช้ครับ ก็ต้องอย่างนั้น แต่เราไม่มีผู้นำที่มีร
สนิยม ไม่มีมาหลายสิบปีแล้ว

นิสิต นำเสียตายครับ สมัยก่อนท่านมีรสนิยมสูงกว่า
ปัจจุบันมาก

อ. หม่อม สมัย ร. 1 ร. 2 รสนิยมท่านสูง แล้วต่อมาก็
ถอย ๆ ลง

นิติ อาจารย์ครับ เมื่อเจ้านายสมัย ร. 5 ไปเรียน
ต่างประเทศ เมื่อท่านกลับมาท่านก็มาอยู่อย่าง
ฝรั่ง แล้วทั้งแบบแผนของไทยไป จริงหรือ
เปล่าครับ

อ. หม่อม ท่านสร้างวังแบบฝรั่ง แต่อยู่อย่างไทย

นิติ อย่างวังบางขุนพรหม ของกรมพระนครสวรรค์ฯ

อ. หม่อม ครับ—ท่านสร้างวังแบบฝรั่งใหญ่โต เสร็จแล้ว
ท่านก็ไปประทับอยู่ที่ตำหนักเล็ก ๆ นั่งกับพิน
แบบไทย วังใหญ่ท่านมีไว้รับแขก เวลามีการ
ใหญ่ ท่านจึงจะเปิด เรื่องมันเป็นอย่างนี้

นิติ ผมรู้สึกว่าคุณนั้นพยายาม ตามฝรั่ง กันเสียเหลือ
เกิน

อ. หม่อม เป็นเรื่องจำเป็นครับ ถ้าไม่ตามมันก็เอาเป็น
เมืองจีน เมืองไทยจึงต้องปฏิวัติอยู่ดึกแบบฝรั่ง
ตัดถนนหนทาง สถานที่ราชการ ห้างร้านเป็น
ฝรั่ง แต่เป็นด้านหน้าถนนเท่านั้น ด้านหลัง
ยังรกเป็นไทย ๆ ฝรั่งสมัยนั้นมันถือว่าบ้าน
เมืองไหนไม่เจริญแบบฝรั่ง มันก็ยึดเอาเป็น
เมืองจีน มันอ้างว่ามาทำความเจริญให้ คนไทย
สมัยนั้นกลัวเป็นเมืองจีนฝรั่ง เราก็รับทำ เรา
ไม่ได้เปลี่ยนแต่สถาปัตยกรรม แม้แต่วิธีการ

เป็นอยู่ที่เปลี่ยน ต้นรัชกาลที่ 5 ใครมีเมียมาก
ก็ว่าดี พอคบกับฝรั่ง ใครมีเมียมากก็ต้องบีบบัง
ในที่สุดก็ต้องออก กฎหมายให้มีเมียได้ คนเดียว
เพราะกลัวฝรั่ง แต่ความจริงก็ยังมีกันคนละ
มาก ๆ เรื่องหมอบคลานความจริงคนไทยไม่ได้
เล็ก เลิกคลานเฉพาะหน้าฝรั่งเท่านั้น หรือใน
ที่ที่ฝรั่งจะเห็นได้ อย่างในราชสำนักชั้นในทุก
วันนี้ เมื่อเข้าไปถึงพระองค์ก็หมอบลง แต่ว่า
ถ้าเสด็จออกมา ช้างหน้า ในที่สาธารณะ ก็ถวาย
คำนับกัน แม้แต่ในสมัย ร. 5 เองก็ไม่ได้เลิก
หมอบคลาน เช่นเวลายืนถวายคำนับก็เฉพาะ
เวลาเสด็จออกท้องพระโรง คือจะให้ฝรั่งเห็น
ว่าเราเจริญแล้วตามแบบฝรั่ง ฝรั่งสมัยนั้นมัน
ต้นแค่นั้น นี่ก็เป็นวิธวิชาเอกราชอย่างหนึ่ง
ช่วยไม่ได้

นิติ เวลาไปบ้านท่านรัฐมนตรีบางบ้าน ผมก็เห็นเขา
หมอบคลานเข้าไปก็มี เข้าไปนั่งกับพินพับพียบ
ท่านรัฐมนตรีและคุณหญิงนั่งเก้าอี้

อ. หม่อม มันเป็นเรื่องที่หลอกฝรั่งกัน ที่จริงเราไม่ได้เป็น
อย่างนั้น ความจริงมันเป็นการฝืนความรู้สึก
เพราะคนไทยเมื่อเข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัว ไม่หมอบ
ไม่คลานก็รู้สึกไม่สบายใจ ใครหมอบใครคลาน
เป็นก็ภูมิใจว่าเราทำเป็น แต่ฝรั่งมันไม่ใช่ออย่าง
นั้น มันว่าเป็นการเสื่อมเกียรติของมนุษย์ ก็

เลยต้องยื่นถวายค่านับไปตามมัน ก็เอกราชมันสำคัญ ไม้งันมันก็เอาเป็นเมืองชน สมัยนั้นเรื่องมันเป็นมาเช่นนั้น มันก็เลยติดต่อไปถึงทางอื่นหมด ติดฝรั่ง ปลุกบ้านฝรั่ง แล้วก็แอบอยู่อย่างไทย แต่อยู่อย่างไทยไม่เขละนะ ขอให้ช่วยให้จริงเถอะ คืออย่างนี้ ท่านลุกจากที่นอนมา ไม้มีห้องน้ำ แต่ก็มีอ่างล้างหน้า มีพานล้างหน้า มีขันใส่น้ำ มีราวผ้าสำหรับเช็ดหน้า มีกระโถนข่วนปาก ซึ่งมันก็เป็นเรื่องของมาตรฐานที่สูงทั้งนั้น แต่เดิณมันไม่ตรงกับฝรั่ง ที่นี้พอเราต้องยอมรับของฝรั่ง เราก็ต้องทำห้องน้ำ มีชักโครก มีอ่างล้างมืออย่างฝรั่ง ล้างหน้าอย่างฝรั่ง อาบน้ำอย่างฝรั่ง ถ้าใช้ไม่เป็นมันก็เน่า

คนไทยเราชอบพูดกันเสมอถึงเรื่องการยกมาตรฐานการครองชีพ ผมเห็นว่าชาติตะวันตกที่มีมาตรฐานการครองชีพมีอยู่ไม่กี่ชาติ ที่เห็นก็มีไทย—จีน—ญี่ปุ่น—อินเดีย, อินเดียไม่มีคือว่าคำว่า มาตรฐาน การครองชีพนี้ หมายความว่า จะยากจนอย่างไรก็ตามที่ แต่เมื่อเกินเป็น คนแล้วจะต้องมีสมบัติบางอย่าง เช่นจะต้องมีผ้าไว้ผลัด มีขันไว้ล้างหน้า มีผ้าขาวมาไว้หนุนนี้คือมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดซึ่งคนไทยเรามี ญี่ปุ่นมี อย่างน้อยก็ตะเกียบคู่หนึ่ง หรือสามไว้พู่

ข้าว อย่างอินเดียไม่มี จะซื้อเหล้าดื่ม วิ่งไปเก็บกระป๋องในกอง ขยะมาเดี๋ยวนั้นไปใส่เหล้า มลายุหายาก อยู่กินไปเขละ ๆ อินเดียเขียก็เช่นกัน เกาหลีไม่ทราบ ผมไม่คุ้นเคย มันจะต้องมีมาตรฐานอยู่เดิมก่อน จึงจะช่วยยกกันได้ ถ้าเราทำให้มีฐานะดีขึ้น มีทรัพย์สินมากขึ้น แก้ก็เพิ่มสิ่งประกอบ และอุปกรณ์ในการครองชีพให้ดีขึ้นได้ ถ้ามันไม่มีอะไรเลยจะไปยกอะไร—ก็ยกลม ให้สตาจไปก็ไม่รู้จะเอาไปทำอะไร ก็ทำเหลว ๆ แหลก ๆ หมด เรื่องนี้สำคัญ คือจะยกนะยกได้เป็นเพียงบางชาติครับ เฉพาะชาติที่มีมาตรฐานอะไรอยู่แล้ว มีของที่จะยกอยู่แล้ว ถ้าไม่มีเลยก็ไม่ว่าจะยกอะไร

นิสิต

อย่างของเรานี้จะยกได้สูงสักแค่ไหนครับ

อ. หม่อม

นั่นเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ ให้สตาจก็มีรายได้มาก มีอาชีพดีขึ้น หาเงินได้มากก็ยกได้เรื่อยไป อย่างฟิลิปปินส์ เวลานี้แถมมีรายได้มากขึ้น แต่แถมไม่มีมาตรฐานการครองชีพแต่เดิม แก้ก็ไม่มีอะไรจะยก แกอยู่บ้านเก่าของแก โกวโรโกโส น้ำเน่า หนูวิ่งเต็มได้ดูน ขอโทษ—แกจะถ่าย แกก็ถ่ายลงได้ดูน หมูกิน ไปให้รายได้แกสูงขึ้น แก้ก็ซื้อเครื่องสเตอร์ไอโอ โทรภาพวิทยุ เงินผ่อน แต่บ้านก็ยังเน่าอยู่อย่างนั้น

นิสิต ถ้าคนไทยได้โอกาสอย่างนั้นจะปรับปรุงอย่างไร

อ. หม่อม ก็ปรับปรุงทางอื่นก่อน อย่างน้อยทำบ้านให้แข็งแรงก่อน เราไม่รีบก้าวออกไปเหยียบของเช่นโทรทัศน์เอามาตั้งไว้ใน กระโจมมุง หลังกา จากเขาจะต้องเปลี่ยนเป็นมุงกระเบื้องก่อน ถ้าฝาเป็นแฝก เป็น จาก — ก็เปลี่ยน เป็นไม้ กระ ตาน วิทย์โทรทัศน์มาที่หลัง

นิสิต มาตรฐานและรสนิยมจะเกี่ยวกันไหมครับ หมายถึง ความว่า ถ้าชาติไหนมีรสนิยมสูงเป็นพื้นฐานในใจของคน ก็สามารถยกมาตรฐานได้เร็วขึ้น

อ. หม่อม ใช่—การยก มาตรฐาน การ ครองชีพ น่ะยก ง่าย แต่ถ้าไม่มีรสนิยมเลยก็เกิดการเลอะเทอะไม่รู้จะเอาอะไร เอาไปใช้กันในทางที่ผิด ไม่เกิดผล

นิสิต อาจารย์ครับ รสนิยมที่ดีจะมีส่วนไปพัวพันกับการประพฤติตนเป็นคนดีหรือไม่

อ. หม่อม ผมว่ารสนิยมอยู่ที่ศาสนา อยู่ที่ศีลธรรม อยู่ที่ การอบรมในทางที่ดี เป็นต้นว่าคนที่นับถือ ศาสนาพุทธแต่ดั้งเดิม จะเห็นว่าศาสนาสอนให้ เราสำรวม รสนิยมของไทย—ญี่ปุ่น—สำรวมที่ สุด ดูบ้านที่เราอยู่ เราไม่ได้ประดับแพรวพราว อย่างบ้านของฝรั่ง ไม่เขียนลวดลายเต็มไปทั้ง

บ้าน บ้านเราฝาไม้ เห็นฝาไม้วามันงามในตัว มันเอง บ้านญี่ปุ่นก็เหมือนกัน ฝาบ้านชาว เครื่องประดับบ้านเกือบไม่มี นั่งก็นั่งกับพื้น สวนญี่ปุ่น ปลูกต้นไม้เท่าที่จำเป็นจริง ๆ ไม่ ouse ปลูกอะไรก็ปลูกลงไป บางที่ไม่มีต้นไม้ เลยสักต้น เป็นลานกรวดหมด มีหินวางสาม ก้อนเขาก็แลเห็นสวยได้ นี่เป็นหลักของศาสนา พุทธ คือความสำรวม ฝรั่งเขาไม่สอนให้ สำรวม คือพระเจ้าสร้างโลกให้ทุกอย่างเป็นของ มนุษย์ จะต้องทำอะไร ๆ ให้มาก ต้องสะสม กันจนฟูฟ่าไปหมด รสนิยมมันผิดกันอย่างนี้ Decovation ของฝรั่งจึงเต็มไปด้วยความหรูหรา มีลวดลาย พนักเก้าอี้แกะสลัก ของไทยเรายก ให้เฉพาะตัวศาสนากับพระเจ้าแผ่นดิน เท่านั้นที่ ให้เต็มที่ เพราะพระเจ้าแผ่นดินเป็นเทวดา ศาสนาเป็นพระพุทเจ้า เพราะฉะนั้นจะสลัก เสาปิดทองอะไรก็ว่าเข้าไป ส่วนคนธรรมดา แม้จะเป็นชนชั้นสูงก็ต้องสำรวม ด้วยรสนิยม อย่างนี้แหละปัญหาสังคม แต่ก่อน จึงไม่เกิด การ แบ่งชั้นวรรณะอย่างรุนแรง บ้านเจ้าฟ้าสมเด็จพระ ยานริศ ๆ ท่านก็อยู่เป็นเรือนไม้ ไม่ได้ อยู่ปราสาท รั้ววังเจ้านายแต่ก่อนก็เรือนไม้ แบบชาวไร่ชาวนา พุดถึงบ้านแล้วคล้ายกันที่ สุด แต่เมื่อเอาฝรั่งเข้ามาผสม เราก็มั้รู้จัก สำรวม สำรวมไม่เป็น

นิติต หลังการปฏิวัติ 24 มิถุนาของเราแล้ว รู้สึกว่า
การสำรวจหมดไป ทำไม่ครับ

อ. หม่อม การปฏิวัติล้มอะไรลงหลายอย่าง ทำลายอะไร ๆ
ได้เยอะ อย่างที่โรเบสปีแอร์ ผู้นำการปฏิวัติ
คนหนึ่งของประเทศสเปนหลายปีที่ 16 กล่าวไว้ว่า
“ถ้าจะเจียวไขมันก็ต้องต๋อยไซ้” ไม่ต๋อยไซ้คุณ
เจียวไม่ได้ ถ้าจะทำไซ้เจียวก็ต้องต๋อยไซ้ เมือง
ไทยต๋อยไซ้แล้ว แต่ไซ้เจียวไม่มี ต๋อยไปต๋อย
มาเลิกไปเฉย ๆ โยนทิ้ง ต๋อยไซ้ใส่หัวคน เอา
ไซ้ขว้างหัวกันมันก็เลยสกปรก ไซ้เจียวก็ไม่เกิด
ปฏิวัติแค่นั้น ปฏิวัติครั้งเดียว ความจริงไม่ต้อง
อะไร รุสเซียก็มีระสนิยมสูงขึ้นแล้วหลังการปฏิวัติ
มันค่อย ๆ กลับมา เมืองไทยเองก็คงจะกลับมา
สักวัน ไม่สูญหอรอกครับ ความจริงเวลานี้ก็เริ่ม
แล้ว นี่แต่ก่อนนักเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีใคร
สนใจเรื่องระสนิยม แต่อย่างคีนันก็เห็นมานั่งพูด
นั่งฟังอยู่อย่างสนใจทุกคน เด็กรุ่นนี้ก็เริ่มแล้ว
อีกหน่อยก็จะแผ่กว้างไปอีกมาก ของอะไรที่สูญ
ไปมันก็เกิดได้ใหม่อีก เหมือนลูกคุ่ม เหวียง

ไปสุตก็เหวียงกลับ และจะเหวียงแรงเสียด้วย

นิติต นี่สิครับ เหวียงมาคราวนี้จะเป็นชาตินิยมอย่าง
แรง ชักจะกลัว ๆ

อ. หม่อม ก็ไม่แน่ อาจจะไม่เป็นอย่างนั้น แต่กว่าไม่ได้

นิติต เช่นจะให้หนึ่งโจงกระเบน

อ. หม่อม มากไป มันมากไป

นิติต ก็จะทำให้แสดงความเป็นไทย

อ. หม่อม ความเป็นไทยด้วยโจงกระเบนนี่...เกินไป

นิติต จะรักษาอะไรไว้ หรือจะปล่อยอะไรไปบ้าง

อ. หม่อม จะรักษาอะไรเอาไว้ นี่ก็ต้องพูดกันตามหลัก
พุทธศาสนา มันไม่มีอะไรยั่งยืนในโลกนี้ เพราะ
ฉะนั้นสิ่งที่จะเก็บรักษานั้น มันจะต้องรักษา

เฉพาะสิ่งที่เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ถ้าอะไร
จะมาขัดกับชีวิตแบบปัจจุบันก็ต้องเลิกกันไป ผม
ปลูกบ้านไทย คุณดูก็เห็นว่าเป็นไทย แต่ผมก็
รู้ว่ามันจะทำห้องเย็นได้ ถ้าบ้านไทยไม่อำนวยความสะดวก
ให้มีห้องเย็น ผมไม่ปลูก ผมรื้อ คือจะต้องดิ้น
กับทรมาณกาย เพื่อรักษาของเดิมละก็ไม่ดู
ห้องน้ำข้างบนก็ได้ ซิงร่องนอกชาน เสร็จ
แล้วนั่งผ้าขาวม้าไปอาบน้ำบ่อ—ไม่ดูแน่ เรา
จะปฏิเสธของที่ทำให้เราเจริญชนทาง วัตถุไม่ได้
เครื่องเย็นทำให้เราสุขสบายไม่ร้อน ยุ่งไม่กัด

แสงอรุณ มีปัญหาข้อหนึ่ง ผมอยากเรียนถามอาจารย์ คือ
สมัยก่อนสมัยผมเข้าเรียน มหาวิทยาลัยไม่ได้
นิยมเรียกผู้มีอาวุโสว่าพี่นั่นพี่นี่ หรือผมก็ไม่ได้
ไปเรียกเพื่อนต่ำกว่าว่าน้อง แต่เมื่อสืบกว่าปี
ลัทธิเรียกพี่เรียกน้องระบอบมาก ดูๆ จะคล้ายๆ
อยากมีปลอกคอ

อ. หม่อม รู้สึกว่ามากขึ้นทุกที การเป็นพี่เป็นน้องของคน
ไทย ไม่รู้จะทำอย่างไร เจอหน้าต้องเรียก

คุณลุง คุณอา คุณพี่

แสงอรุณ แต่เดิมเขาจะเรียกกันนั้นเขานับถือจริง ๆ รู้จัก
กันจริง ๆ

อ. หม่อม ผมบอกตรง ๆ ว่าไม่เห็นด้วย ความสัมพันธ์
ระหว่างมนุษย์ควรเป็นไปอย่างพอสถานประมาณ
อย่างนั้นพอไปนั่งตักกันก็เป็นน้องไปเลย

นิติต สมัยก่อนคนไทยเขานับญาติกัน

อ. หม่อม ไม่จริงหรอกคุณ รุ่นคุณเท่านั้นที่นับญาติกัน
ง่าย ๆ แต่ก่อนเขาไม่ทำง่าย ๆ เช่นนี้

นิติต เขาจะเรียกกันอย่างไร เมื่อยังไม่รู้จักสนิทกัน

อ. หม่อม เขาก็เรียกกันพื่อนั้น แม่นี่ นาย...

นิติต คนใกล้ชิดกันเขาเรียกพี่น้อง

อ. หม่อม เขาใกล้ชิดและเป็นญาติกันจริง ๆ ไม่ใช่ต่าง
หัวนอนปลายตีนกันอย่างในกรุงเทพ ฯ

แสงอรุณ หรือคนไทยจะมีนิสัยชอบมีปลอกคอ

อ. หม่อม ใช้ครับ — จะเป็นเพราะว่า คนเราทุกวันนี้ ไม่มี
ความ แน่ใจ มั่นใจ เป็นตัวของเราน้อยลง
ความแน่นอนในชีวิตน้อยลง เช่นเป็นต้นว่าจบ
มหาวิทยาลัยจะมีงานแน่นอนหรือไม่ก็ไม่รู้ เรียน
มหาวิทยาลัยจะสำเร็จหรือ พ่อแม่สมัยนี้ส่ง
ลูกเรียนมหาวิทยาลัยก็ไม่แน่ว่าจะส่งได้จนลูกจบ
บางทีแค่ปีที่สองก็หมดตัวแล้ว ไม่มั่นใจใน
อนาคตของตัวเองเลย เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เลยต้อง
พยายามผูกมัดกับสิ่งอื่นเพื่อจะทำให้ตัวเองสบาย
ใจขึ้นบ้าง ไม่มีอะไรทำก็เรียกพี่เรียกน้องกัน
ยุ่งไปหมด สมัยอาจารย์มั่นใจกว่าเด็กสมัยนี้
ใช้ไหม

แสงอรุณ ใช้ครับ

อ. หม่อม อย่างน้อยราคาเงินมันอยู่ตัวในสมัยนั้น บาทก็
เป็นบาท บาทเดียวมันไม่แน่ ของชั้นราคา
พรวด ๆ สมัยก่อนจบมหาวิทยาลัยแล้วมั่นใจว่า
จะได้ทำงาน สมัยนี้ออกไปเดินเกือกสักก่าจะ
หางานได้ ต่อไปจะยิ่งยากกว่าเดี๋ยวนี้อีก พวก
ปริญญาออกมามาก ๆ ทุกปี ๆ

แสงอรุณ โดยเฉพาะพวกสถาปนิก

อ. หม่อม จะปลูกบ้านสร้างเรือนอะไรกันมากมาย

แสงอรุณ ครับ ผมว่าเศรษฐกิจมันก็จะหดตัวลงด้วย

อ. หม่อม แล้วก็อีกอย่าง ตัวเองทำให้เกิดความไม่มั่นใจ
ในตัวเอง คือฤทธิ์ที่จะต้องมี่ปริญญาให้ได้ จะ
ต้องเรียนมหาวิทยาลัยให้ได้ ในที่สุวิชาอะไร
ก็ยอมเรียน เข้าจุฬาฯ ไม่ได้ เข้าธรรมศาสตร์
—เกษตร—แพทย์—ไม่ได้ ศิลปากรโบราณคดี
ก็เอา แล้วก็หัวนี้ไหวว่า ตายละ จบแล้วเรา

จะทำอะไร ไปชุดเจดีย์ที่ไหน ไปสมัครแข่ง
เขาก็ไม่รับ ไปมหาดไทยเขาก็ว่าไปข้างหน้า

แสงอรุณ นักศึกษาที่อินโดนีเซีย อาจารย์เคยทราบบ้าง
ไหมครับว่าเป็นอย่างไร

อ. หม่อม ก็อย่างนี้แหละครับ ลูกชั้นอาละวาดทำอะไรต่อ
อะไร เพราะไม่มั่นใจตัวเอง ไม่มีความมั่นคง
ในชีวิตของตัวเอง แยกไปโทษใครต่อใคร เดิน
ขบวนตีคนทั้งเมือง โทษใครไม่ได้ก็โทษเจ๊ก
รังแกเจ๊ก บุกร้านเจ๊ก ฆ่าเจ๊ก

ห้องปรับอากาศของอาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ผั่งประดับ
ด้วยภาพถ่ายของนักศึกษาธรรมศาสตร์ ที่อาจารย์
ได้ควบคุมอย่างใกล้ชิด และได้ทำข้อโต้แย้งให้แก่มหา
วิทยาลัย ภาพถ่ายทั้งหมดถ่ายโดยตรงจากเวที เท่าที่
แสงบนเวทีจะอำนวยให้ ภาพถ่ายทั้งหมดจึงมีความจริงใจ
และมีบรรยากาศของเวทีโซนอันแท้จริง เราได้คุยเรื่อง
โซนเป็นเรื่องสุดท้ายของคืนวันพุธ

แสงอรุณ โซนธรรมศาสตร์ที่อาจารย์ไปช่วยนั้นได้ผลสำเร็จ
อย่างดี เป็นเพราะอะไรครับ เพราะผู้ที่หัดก็
โต ๆ แล้ว และไม่มีพันทางนี่มาเลย

อ. หม่อม เด็กสนใจจริง ๆ

แสงอรุณ แต่ทำทำไมใช้ฝึกได้ง่าย ๆ

อ. หม่อม แก่ทำได้จริง ๆ ไร่ได้ดี เด็กก็โต ๆ แล้วมาหัด
ต่ำสุดก็ 18 ปี นอกนั้น 20 กว่า แต่ที่ไร่ได้ดี
เพราะแกสนใจ และอย่างว่านั่นแหละ บัญญา

เข้ามาเกี่ยว เพราะแกเป็นเด็กชั้นอุดมศึกษา รู้
วิธีเรียน รู้หลัก ที่จะจับว่าอะไรถูก อย่างลูก
ชาวบ้านมาหัดแค่ 7-8 ขวบ แกไม่มีท่าอะไร
เลย ไม่รู้หลักการศึกษาก็ไม่รู้จะจับตรงไหน
เพราะฉะนั้นต้องหัดกันอย่างละครึ่ง คือเขียน
กันจนจำ เด็กธรรมศาสตร์พวกนี้ไม่ต้อง เขามี
สมุดโน้ตมาตามครู แล้วจดเลย ทำไหนออก
มือไหนออก หลักเป็นอย่างไร พูดแล้วก็ชมตัว
เอง ครูโชนอธิบายสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ เพราะครู
โชนไม่ Academic แกให้ได้แต่ทำ หลักให้
ไม่ได้ ตอนนั้นผมก็เข้ามา เพราะผมก็รำเป็น
น้ำหนักต้องอยู่ตรงนั้นนะ อย่างนั้นนะ สมุดลย์
เป็นอย่างนั้นจึงจะสวย อธิบายด้วยหลัก Academic
ทำอย่างไรไหนใช้น้อย—เพราะไม่สวย ทำว่า
ต้อง Contrast เสมอ เช่นกำวเท้าขวา มือซ้าย
ออก มือต้องบิดอย่างนี้ ครูเขาคิดมาไว้หมด
แล้ว ครูโชนแกอธิบายไม่ได้ เพราะแกถูกหัด
มาอย่างเช่นนั้นแต่เด็ก ถูกเขียนแต่ไม่รู้ว่าเป็น
เพราะเหตุไร ทำจนกลายเป็น Second Nature
เด็กธรรมศาสตร์ไม่ใช่อย่างนั้น แกมีปัญญา

เราอธิบายเดือนสติแก ๆ ก็รู้ว่าอย่างนั้นผิดหลัก
มันก็หัดกันได้เร็ว แกไม่ได้เรียนสถาปัตย์ ๆ
แกเรียนนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ บัญชี เพราะ
ฉะนั้นแกต้องการหลีกเลี่ยงในเรื่อง Design ใน
เรื่องสุนทรียศาสตร์ เรื่องความสวยงามนั้นแกหิว
จริง ๆ ดังนั้นพอเอามาหัดโชน แกสนใจมาก
แล้วก็หัดได้เลย เรียนกฎหมายนะ—แหงจะตาย
ชีวิตไม่มีอะไรเลยเหมือนใบไม้แห้ง รัฐศาสตร์
ก็เผลอ บัญชีก็เผลอ—ตาย เพราะฉะนั้นเมื่อ
ได้รับการฝึกแบบนี้ก็เหมือนปลาได้น้ำ ทำจริง
ทำจริงไม่มีใครขาดซ้อมเลย เพิ่มขึ้นทุกปี เวลา
นี้มีเกือบสองร้อยคนแล้ว ทั้งหญิง—ชาย ทำ
อย่าง Serious จริง ๆ รักมหาวิทยาลัยสุดส่าห์
ไม่ไปดู เพราะเผอิญตรงกับซ้อมโชน ผมไป
เจอเข้าผมถามว่า อ้าวทำไมไม่ไปดูกับล่ะ แก
บอกว่ากลัวขาดซ้อมโชนครับ ผมเลยเลิกซ้อม
วันนั้น เลิกซ้อมวันเดียวมันไม่ตายหรอก—นำ
สงสาร แกขาดจริง ๆ ครับ คนเรามันต้องการ
สิ่งเหล่านี้ วิชาเช่นนี้ไม่มีสอนในธรรมศาสตร์
มีแต่วิชาแห่ง วิชาตาย เรียนวิธีฟ่องเอาคนเข้า

ตาราง—ก็ตายกัน ผมสงสารแถมครับ พวกโชน
ธรรมศาสตร์เวลาเห็นเขาไหว้ครู เขาไหว้กัน
จริงจัง เลื่อมใสมาก ความเชื่อถือ ความนับถือ
ครูบาอาจารย์ เห็นได้ชัดแจ้ง

แสงอรุณ สิ่งเหล่านี้ครั้งหนึ่งเคยมีในพวกเราทุกคน แล้ว
มันเลือนไป หายไป เมื่อได้มาพบมาเรียนกับ
อาจารย์ มันก็กลับมาอีก มีศรัทธาเต็มเปี่ยม

อ. หม่อม สิ่งเหล่านี้ฝังอยู่ในตัวเด็ก แต่ไม่มีอะไรไปสกัด
มันออกมา โชนเป็นวิชาสูงเหลือเกิน มันมี
วัฒนธรรมไทยรวมอยู่ด้วย พอไปกระทบมันก็
หลุดออกมาให้เห็น

แสงอรุณ โชนของเราเนี่ย ทางอินโดนีเซียเขาทำได้ไหม
ครับ

อ. หม่อม ผมไปมาแล้วกับโชนกรมศิลปากร ชาวบ้านของ
เขาเข้าใจยิ่งกว่าของเราเสียอีก ที่จารกาดำคน
ดูโชนไทยทุกรอบสองแสนสี่หมื่นคน เล่น

สเตเดียมใหญ่ ที่รัสเซียมันสร้างให้เล่นตอน
เอเชียนเกมส์นี่นะ เล่นกลางสเตเดียม พอโชน
ออกกราวปะเท่งปะ คนดูตบมือพร้อมกันหมด
สองแสนสี่หมื่น เข้าจังหวะ ผมยังงั้นลูก โชน
เล่นตอนพระรามตามกวาง พอนางทวยพระราม
กลับมาไม่เห็นนางคนร้องไห้โศกสเตเดียม แก
สงสารพระราม ตอนดอนตันนี่นะ—ตอนสุครีพ
ดอนตันนี่—ก็เล่นแบบโชน ดอนเท่าไร ๆ ไม่
หลุดไม่ขึ้น เด็ก ๆ ที่ดูวงกรูเข้ามาสืบทอดว่าคน
มาช่วยดอนเพราะสงสารสุครีพ เด็ก ๆ มันรับได้
รู้เรื่อง เพราะรามเกียรติ์เขารู้เรื่องตลอด ผู้ดู
ผู้ใหญ่ก็เชียร์กันใหญ่ ที่คนไทยมันเก่งอย่างนี้
รับสถานการณ์ได้หมด สุครีพเห็นเด็กวงกรูเข้า
มาไม่ได้ตกใจเลย กวักมือใหญ่ บอกมาช่วยกัน
พอดอนตันนี่สำเร็จ สุครีพก็ลูบหน้าลูบหลัง
ขอบอกขอบใจ เออ! มันต้องอย่างนี้ มาช่วย
กันยังงี้จึงจะรบชนะ

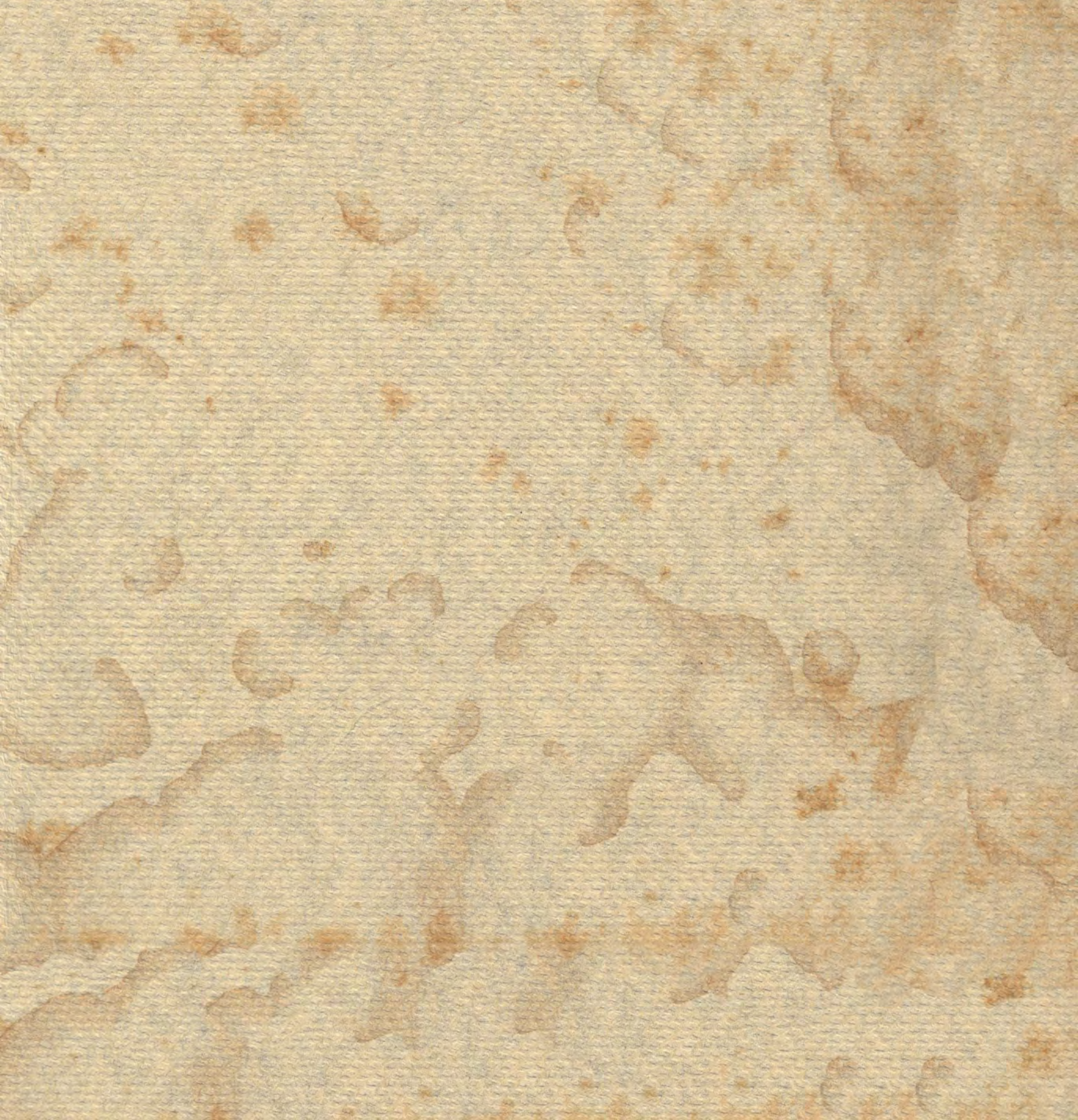
(ทุกคนในห้องเย็นได้ดูที่บ้าน อาจารย์ หัวร้อกัน
ครื้นใหญ่เมื่อถึงตอนนั้น)

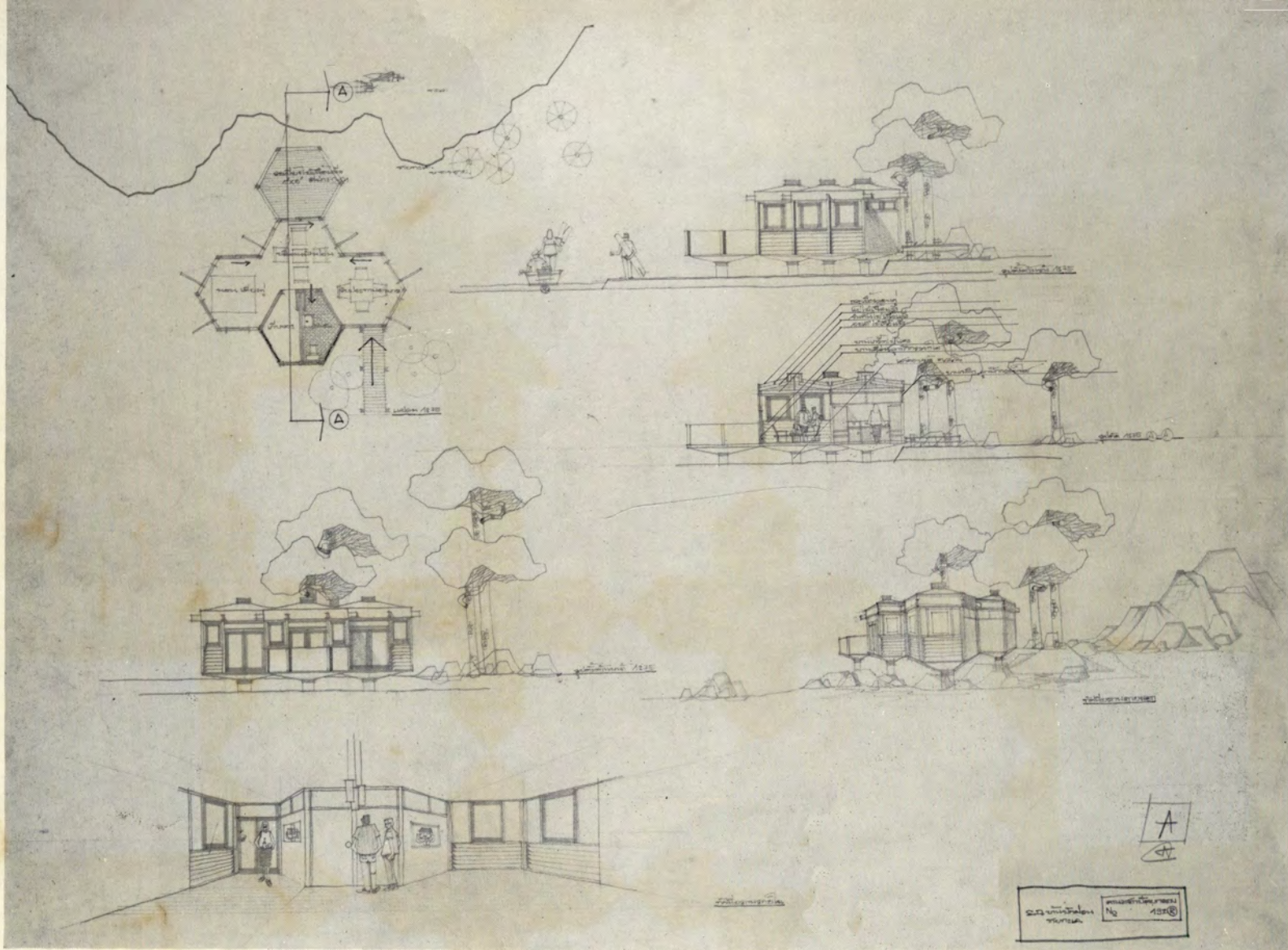
ที่จริงการคุยกับอาจารย์ในคืนวันพุธ มีอะไรอีกมากมายที่ไม่ได้นำมาลง เพราะเครื่องบันทึกเสียงบันทึกบกพร่อง และเพราะว่าบางตอนของการสนทนาทำนองออกความเห็นส่วนตัวของท่านให้ฟังเฉพาะผู้ฟังคืนนั้น ผู้อ่านซึ่งอ่านแต่ตัวอักษรอาจแปลเจตนาของท่านเพี้ยนไปได้ เพราะความหมายอันแท้จริง หรือความจริงที่อาจารย์พูดออกมาจะเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อฟังน้ำเสียงและอิริยาบถขณะที่อาจารย์พูด อาจารย์บอกก่อนอำลาว่า ยินดีเสมอสำหรับนิสิตสถาบันที่ยกมรดกที่คิดว่าบ้านท่านจะเป็นบทเรียนได้—ยินดีต้อนรับ เราขอกราบขอบพระคุณมาในที่สุุดนี้

ผู้ร่วมสนทนา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสงอรุณ รัตกสิกร
อาจารย์ ชัยศักดิ์ สุวรรณศิริกุล
คุณเจตน์ บุญประสพ
คุณอรรรณพ ฌ อดาง
คุณศักดิ์ ทองอุทัยศรี
คุณวิม จุลินทร
คุณสันติ ชัยสมบัติ
คุณฐานิสวร์ เจริญพงศ์

บันทึกการสนทนาโดยคณะผู้จัดทำหนังสือนี้ใหม่ 2511

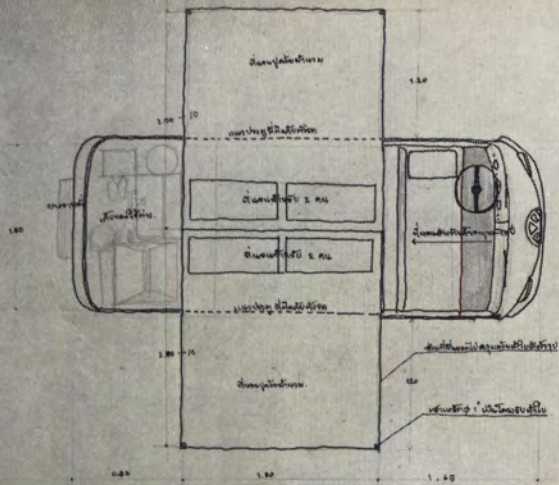

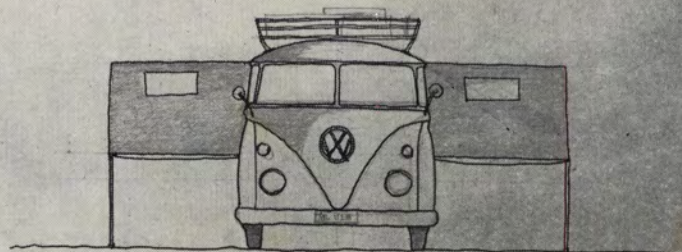

STUDIO IN DESIGN 1 บ้านพักผ่อนชายทะเล

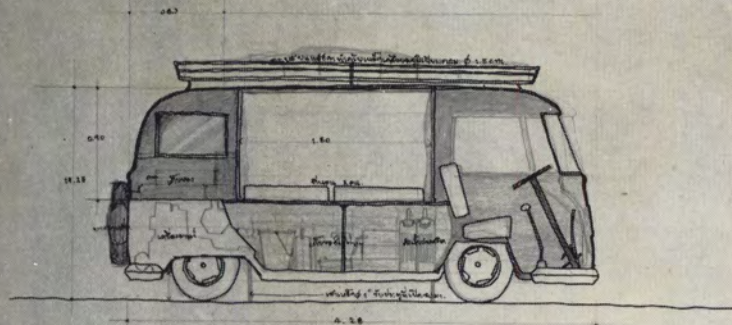
กำทอน สุขเกษม

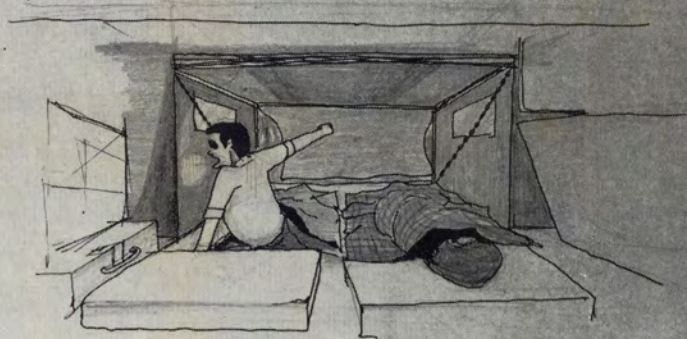
PLAN 1:20

ELEVATION 1:20

SECTION 1:20

INTERIOR PERSPECTIVE

199

A

ประกิจ อดศิริ
 ชนนัดชัย ศรีรัตโนภาส

รณนชัย ศรีรัตโนภาส

อรสา กระบวนรัตน์

วิชา เจียสกุล

WATER COLOR
ศักดิ์ วิมลจันทร์

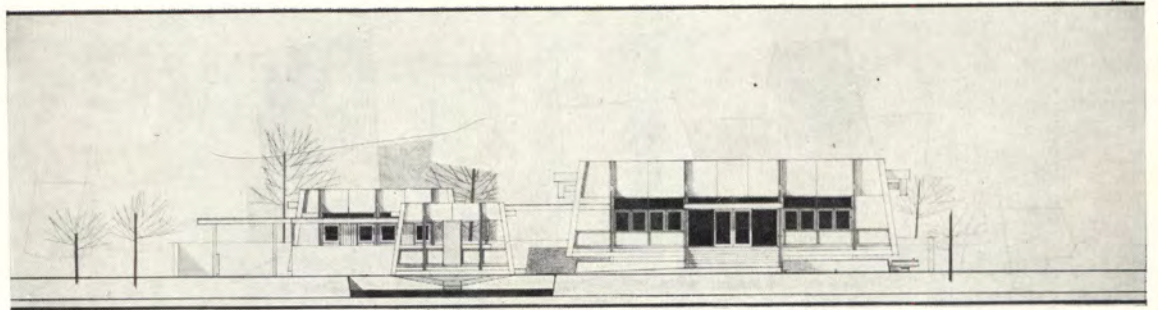

ม.ล. ชัยนิมิตร นวรัตน์
WATER COLOR

WATER
ปราศ
COLOR
โกมลภักดิ์

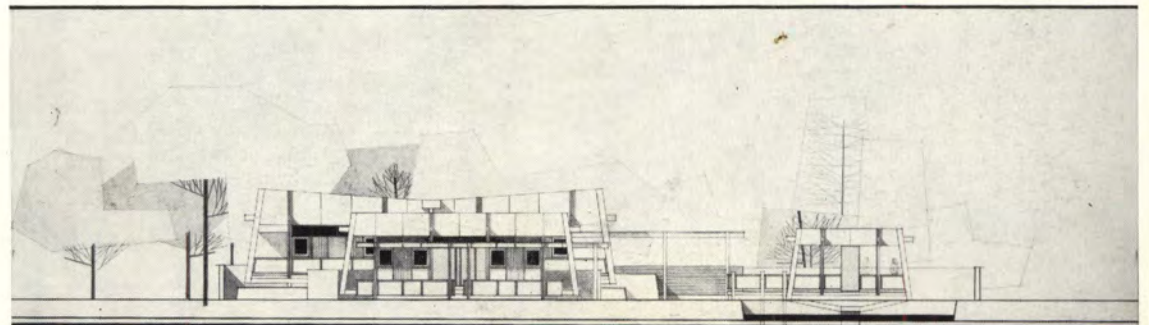

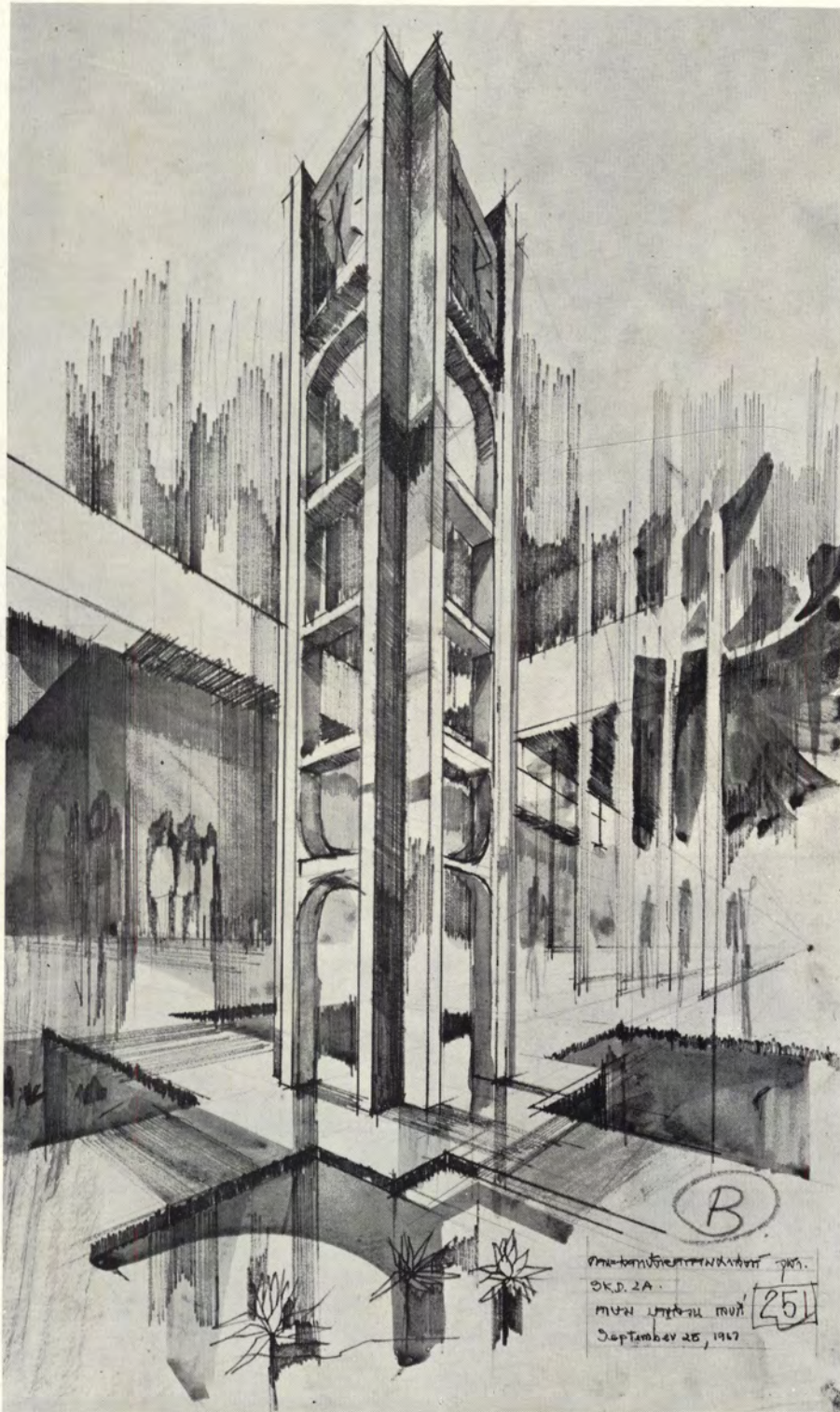
PROJECT CONSTRUCTION 1

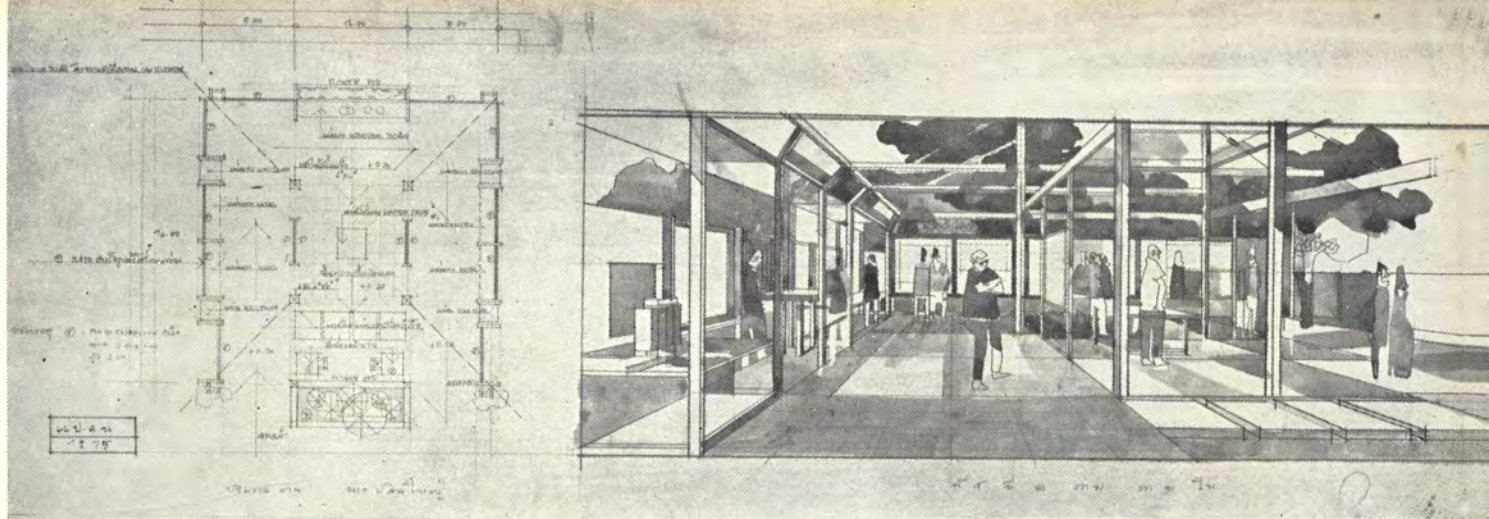
กำหนด

สุขเกษม

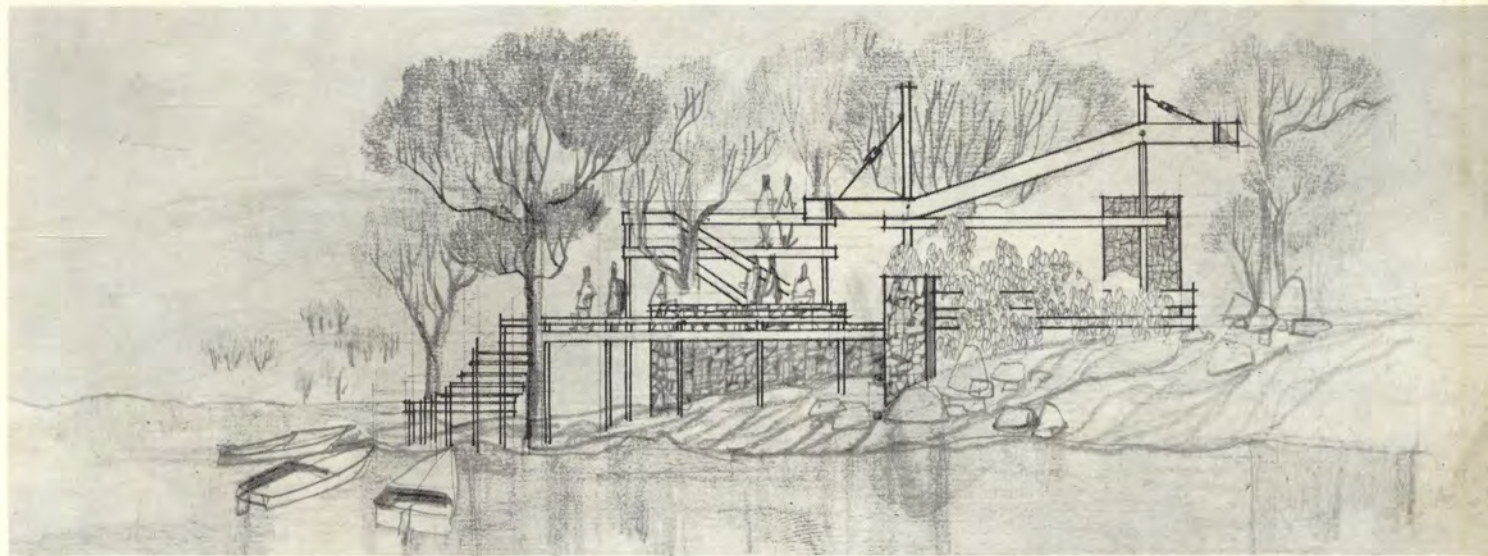

SK.D. 2 A. หอนาฬิกา
เกษม บุษสวน

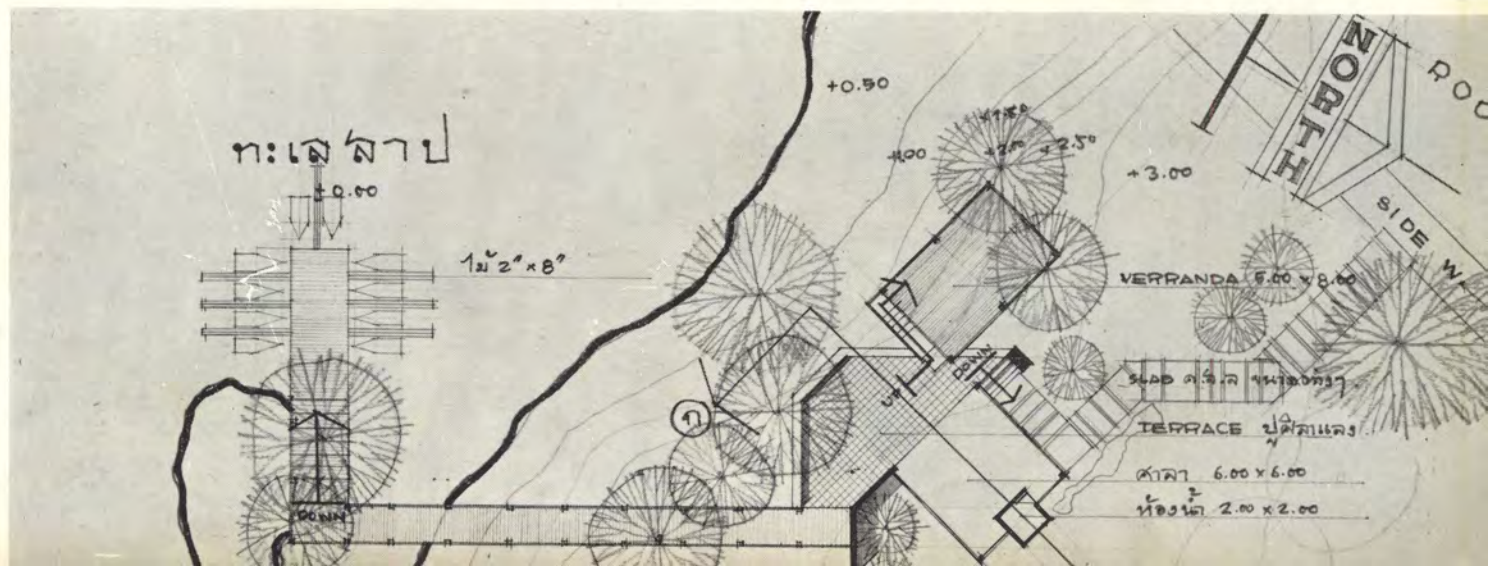
SK.D. 2 A. ร้านในงานกาชาด

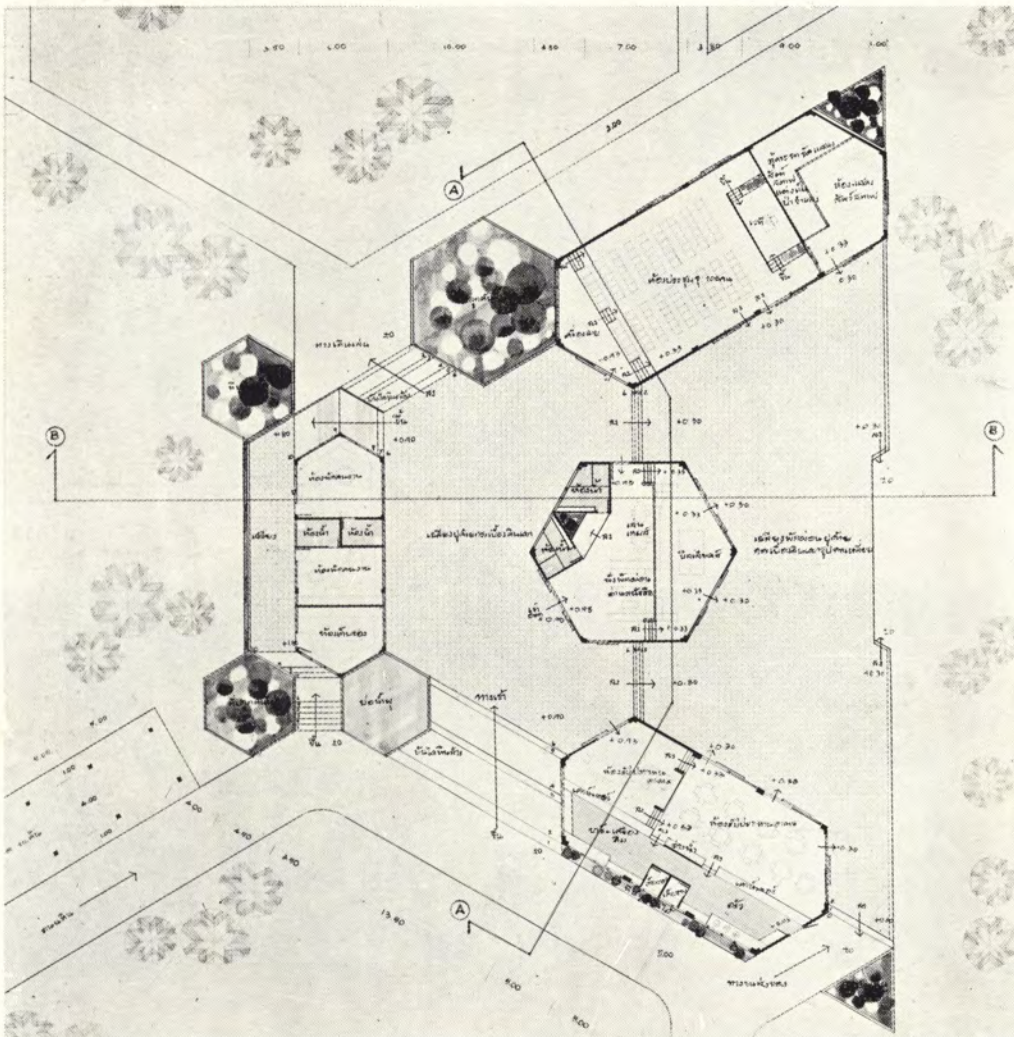
สาขัณฑ์ เด็กอ

SK.D. 2 B. ศาลาริมน้ำ

องอาจ สิ้นค

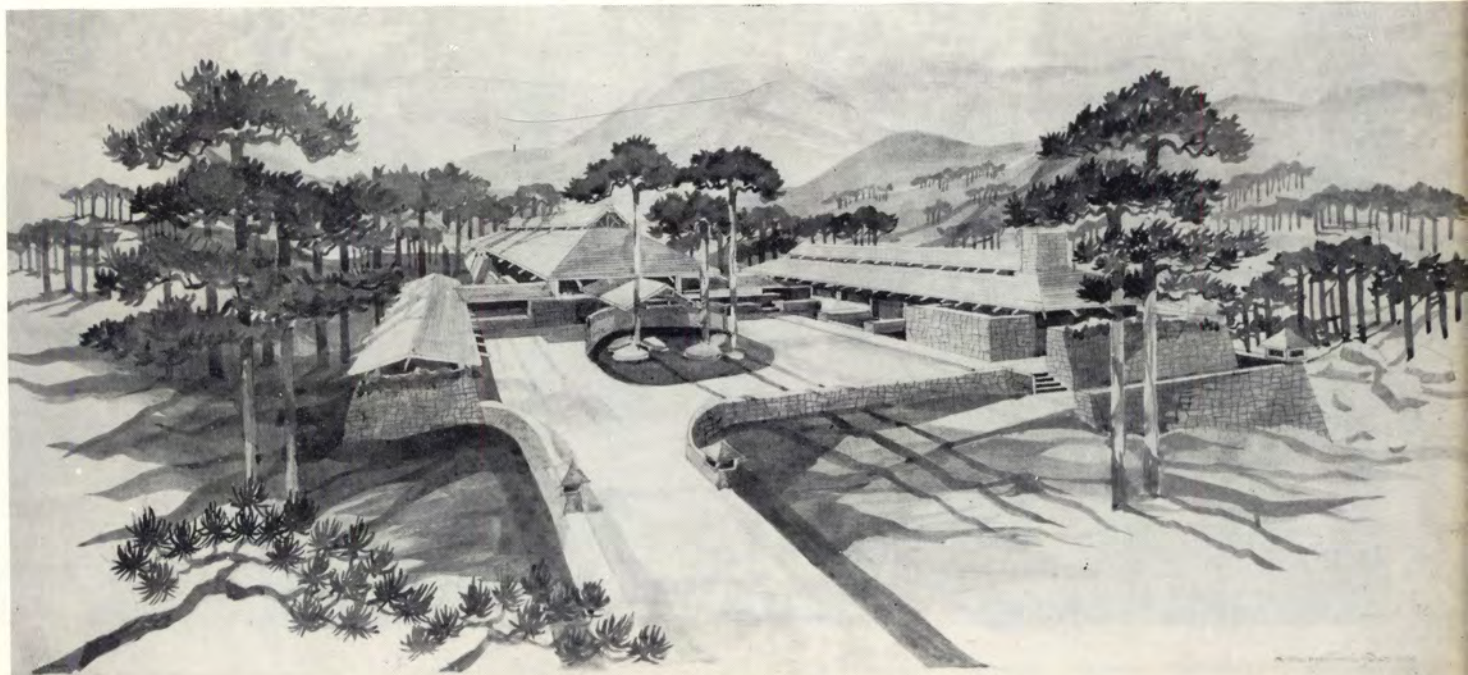

P.D. 2 B. สโมสรกรมป่าไม้ ตำบลปาง
ม.ร.ว. พิศพัฒน รัชช

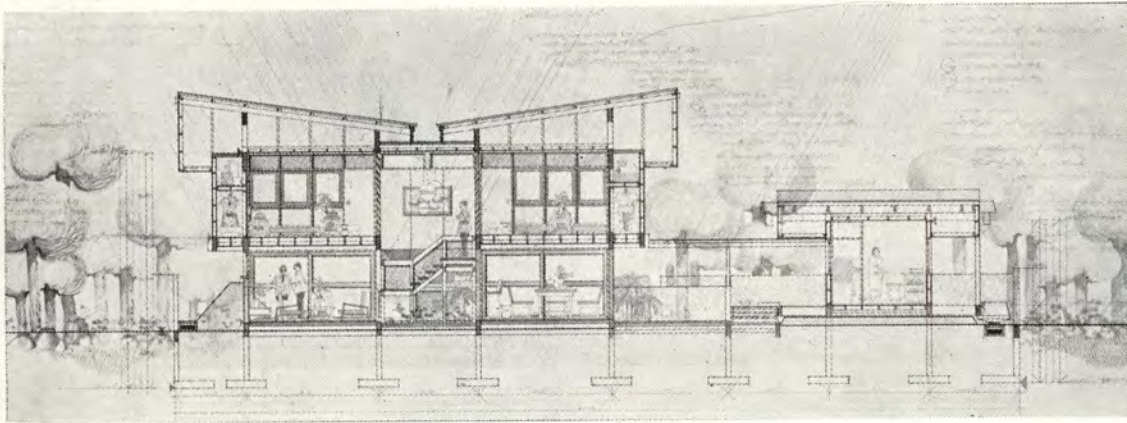
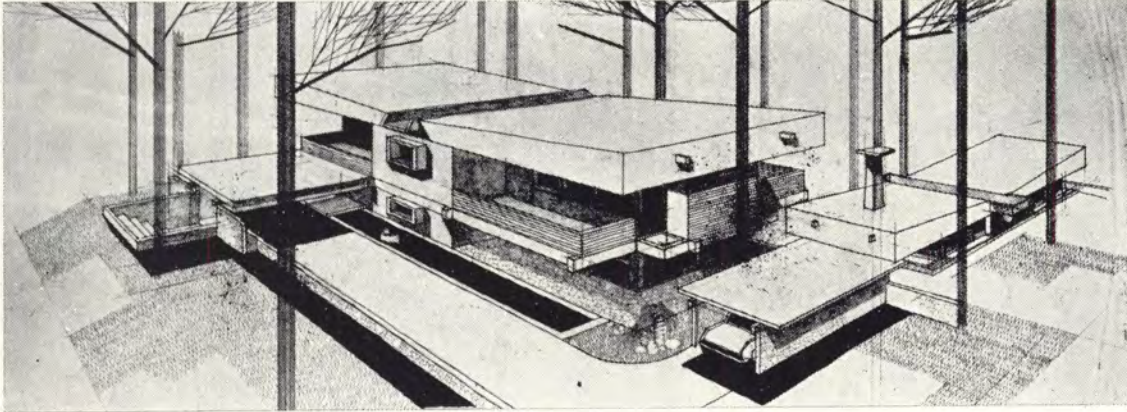

PD. 2 B. สโมสรกรมป่าไม้ ลumpang

วิวัฒน์ เหมะศิลป์

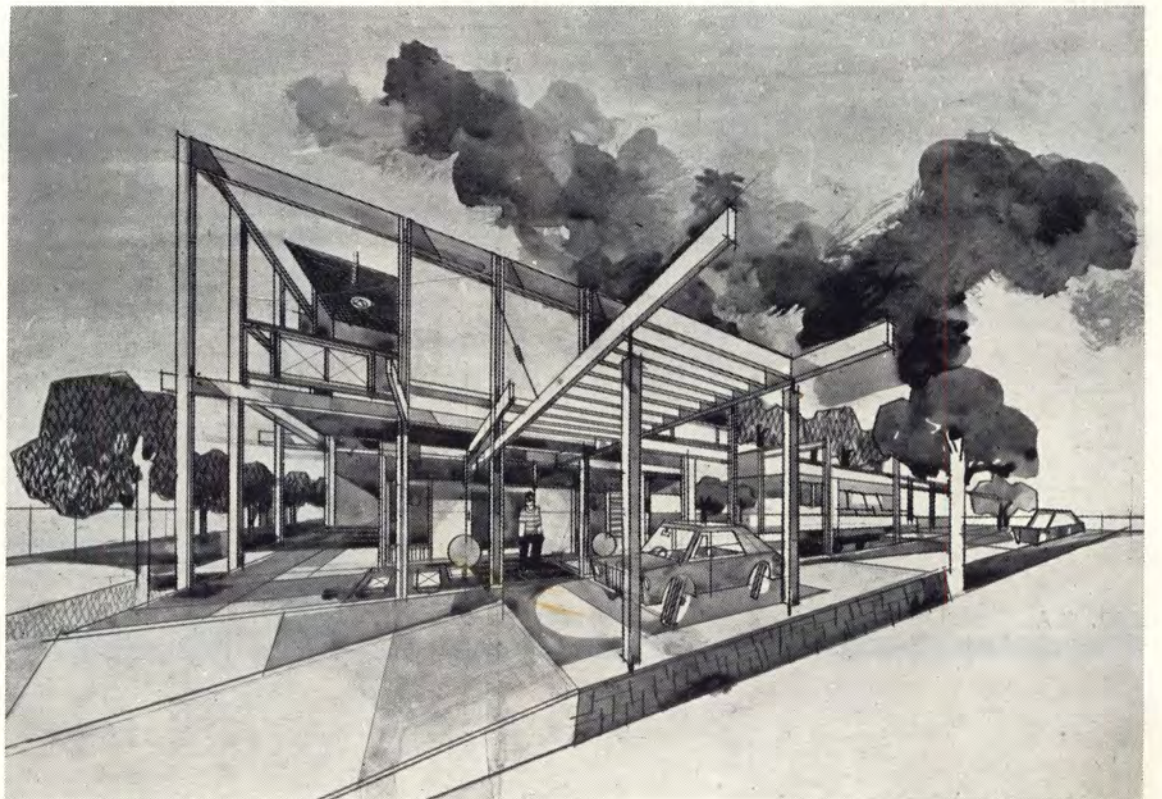
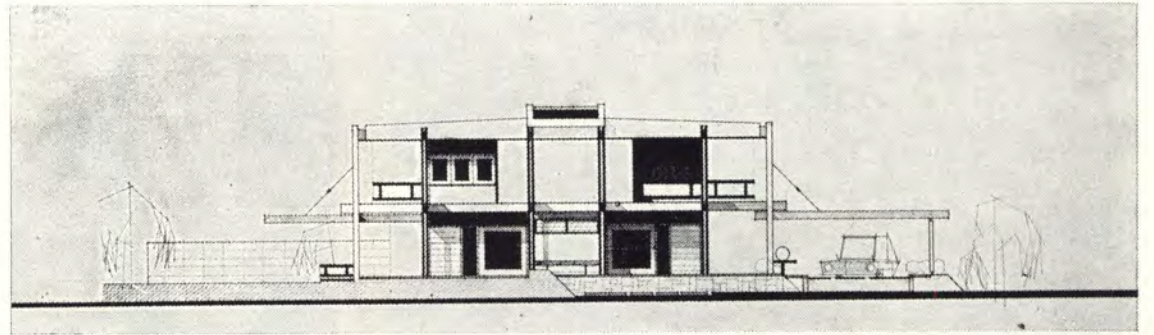
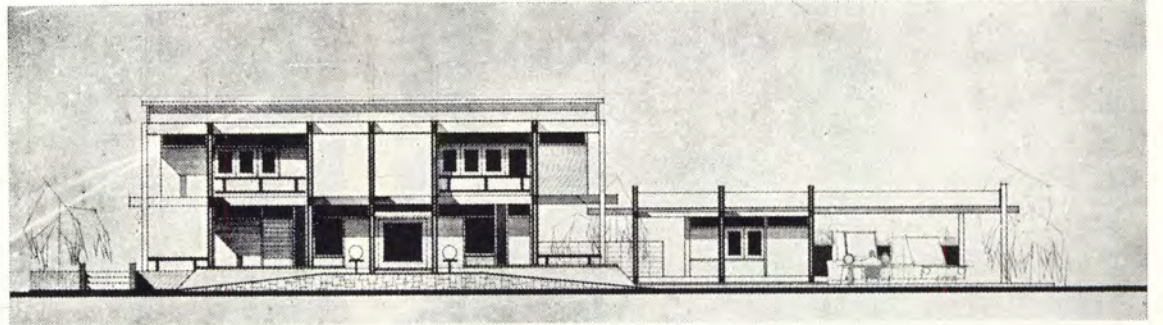
PERSPECTIVE OF THE ROYAL FOREST DEPARTMENT CLUB, LUMPANG.

PD. 2 A. บ้านสองชั้น
กำหนด สุขเกษม

PD. 2 A. บ้านสองชั้น
อรรณนัฐ อินทรจิตร

PD. 2 B.
สถานี
สายฝน

บ้านสองชั้น
เล็กอุทัย

ฉายา ๔ คราโมท
วิวัฒน์ ๔ เหมะศิลป์

SKD. 3 A.

ควงตราไปรษณียากร

ประเทศไทย ๕๐
สต.

50
ST. THAILAND

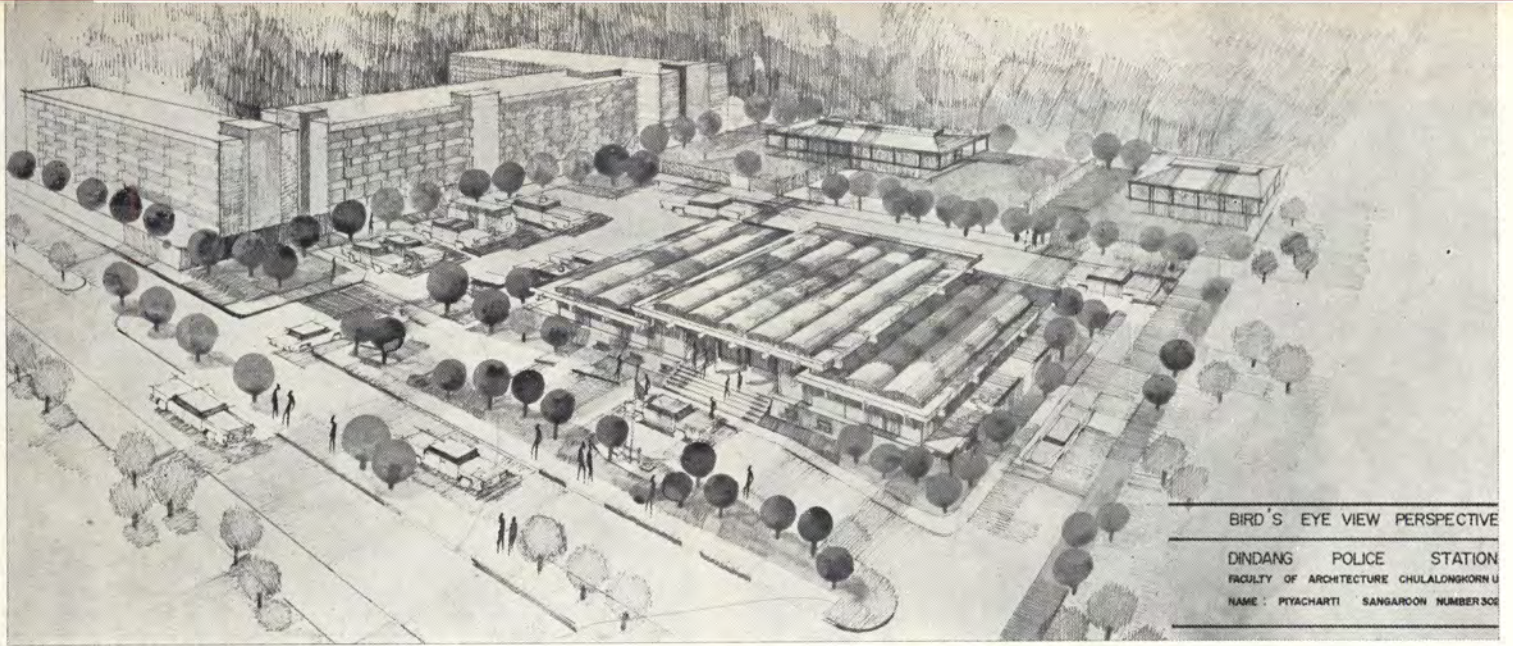
ประเทศไทย

๕๐สต.

50ST.
POSTAGE

THAILAND

BIRD'S EYE VIEW PERSPECTIVE

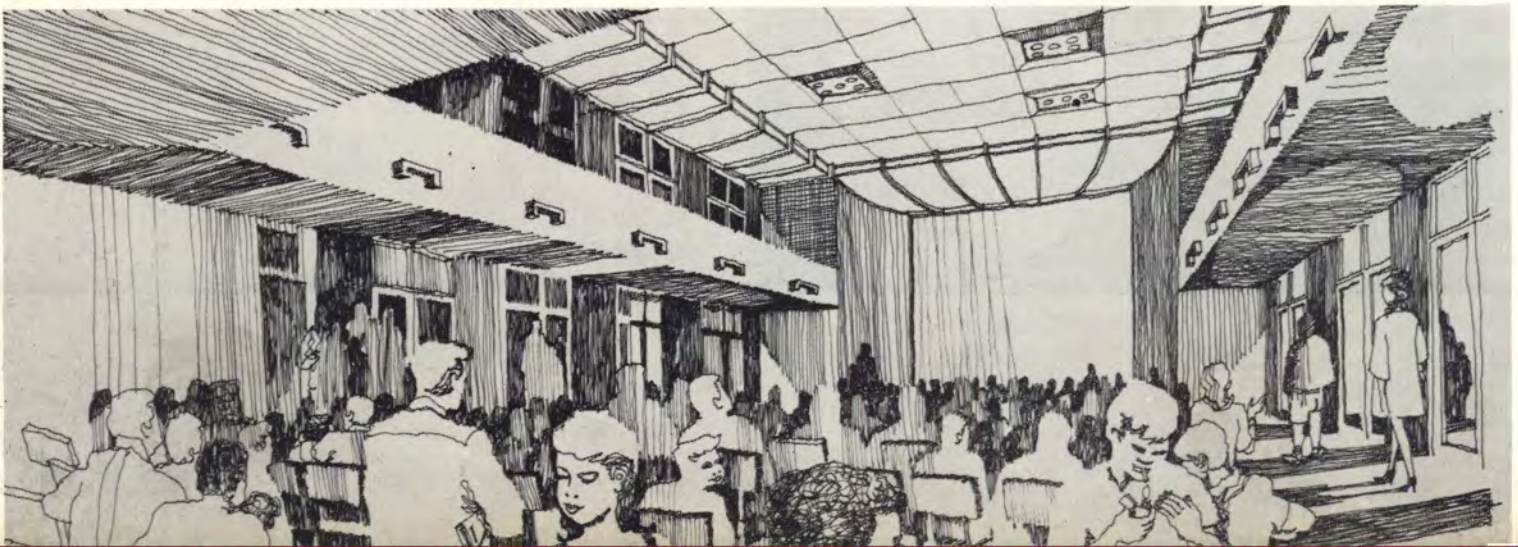
DINDANG POLICE STATION
 FACULTY OF ARCHITECTURE CHULALONGKORN U
 NAME : PIYACHARTI SANGARON NUMBER 308

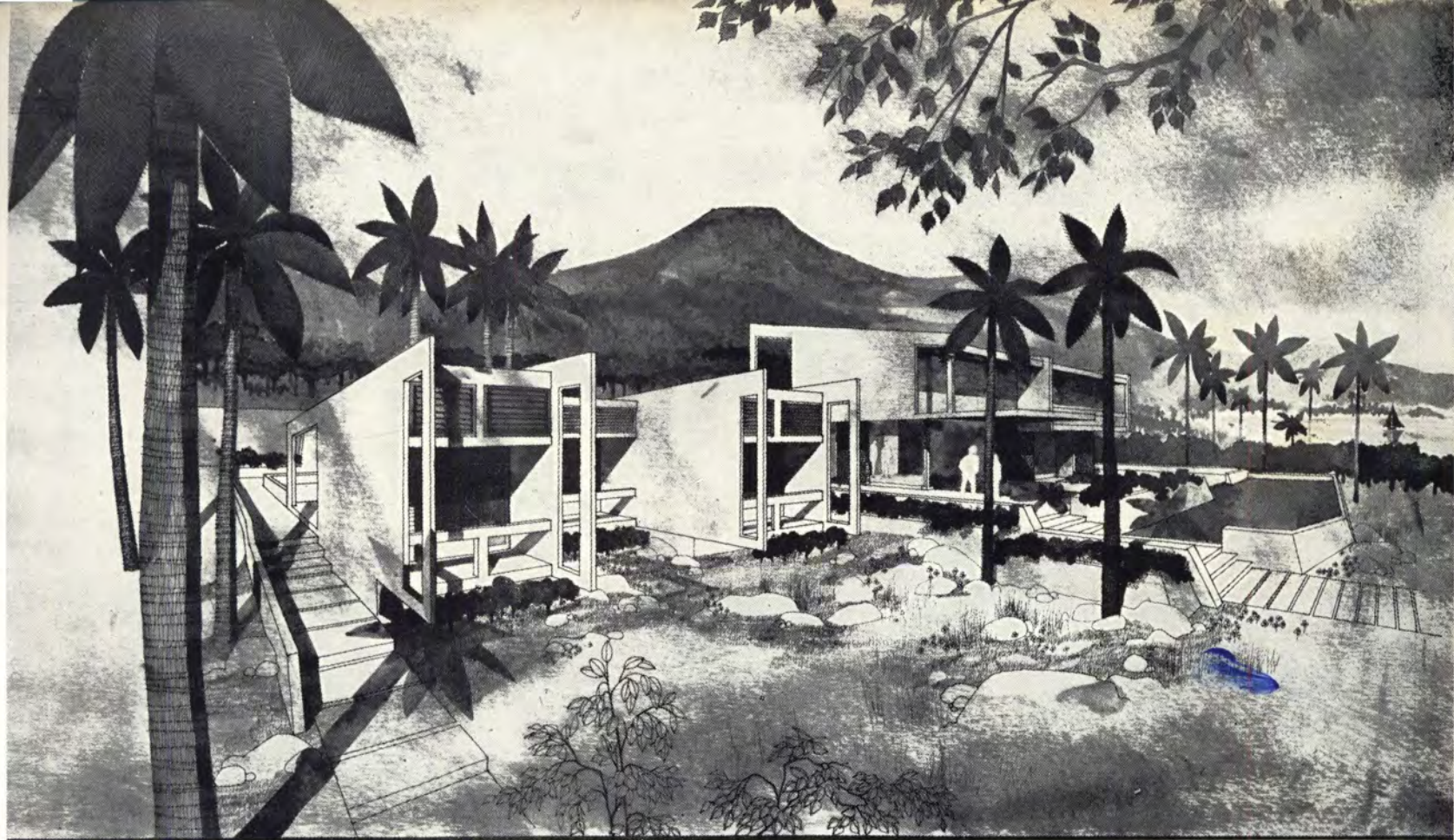
PD. 3 B. สถานีตำรวจอนนคินแดง

ปิยะชาติ แสงอรุณ

PD. 3 B. หอประชุมโรงพยาบาลสงฆ์

ธง หงส์คารมภ์

PD. 3 A. บ้านพักรับรองชายทะเล

นิธิ สถาปิตานนท์

PD. 3 B. สนามบินพานิชย์

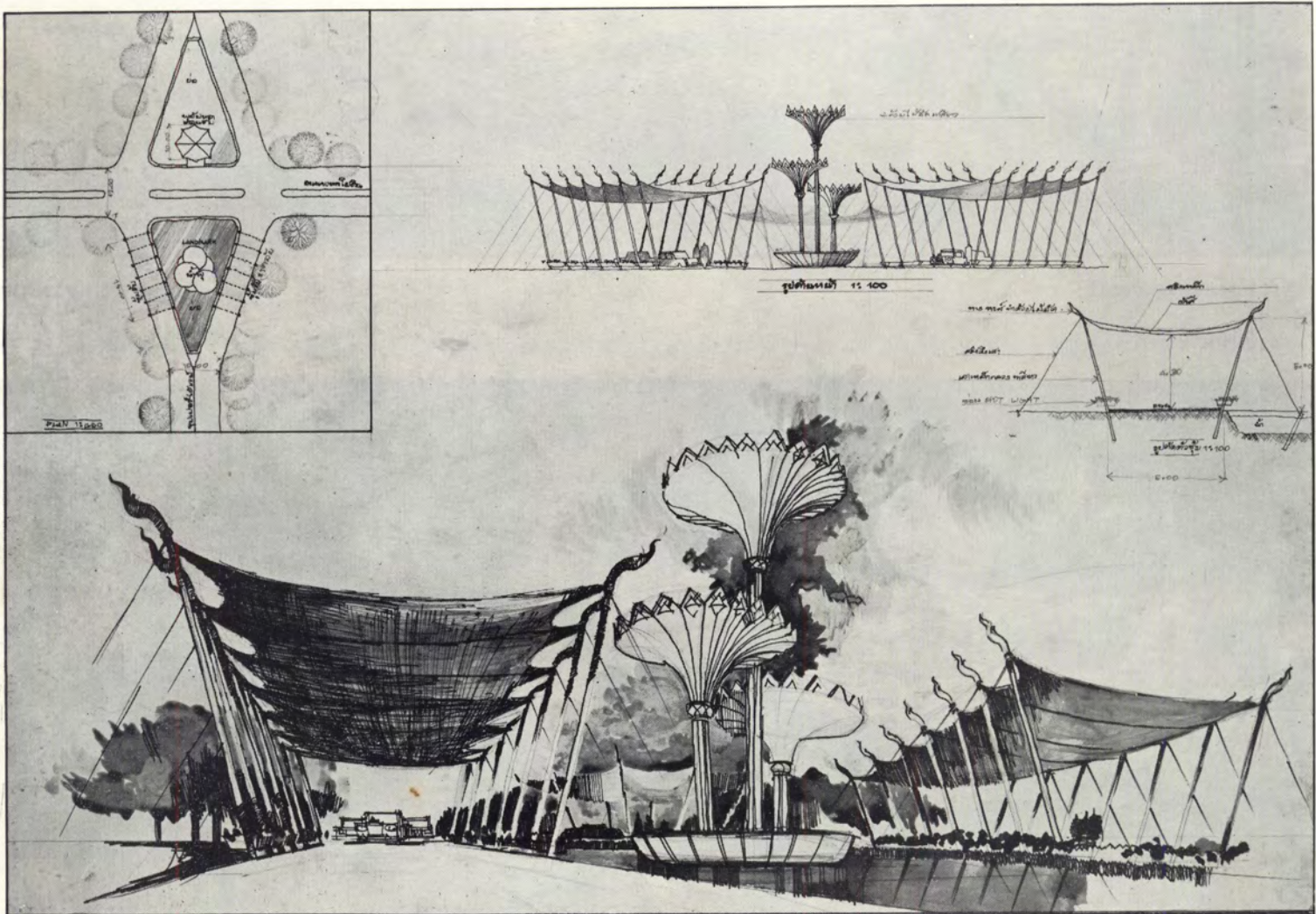
ขงสฤษดิ์ จารุบุรณะ

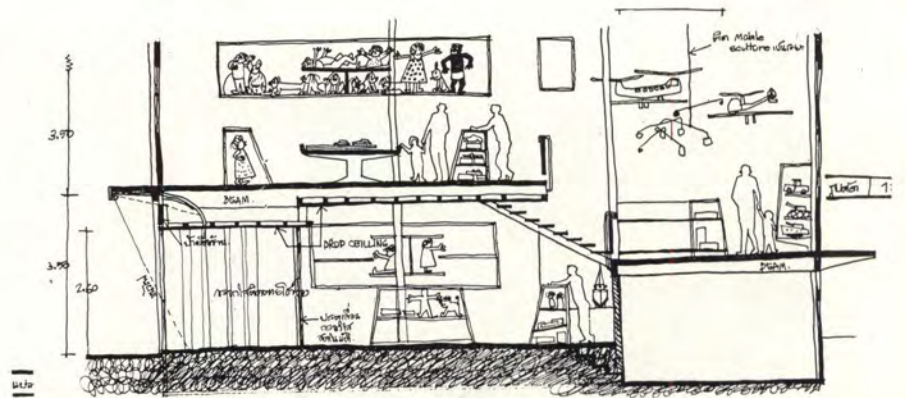
NORMAL VIEW PERSPECTIVE SHOWING ENTRANCE

SK.D. 3 B. ^๔ศูนย์รับแขกเมือง

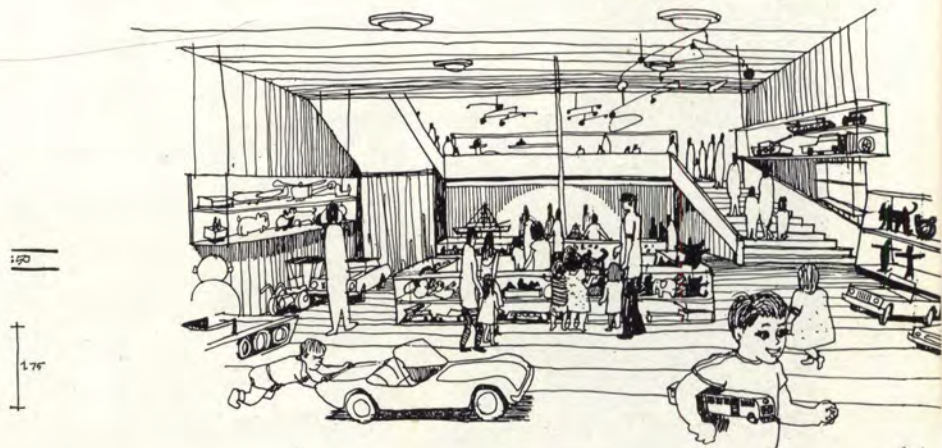
๗๖ หงส์อาคารมรกต

SK.D. 3 A. SHOP FRONT
 กำแพง อรรถยุกตี

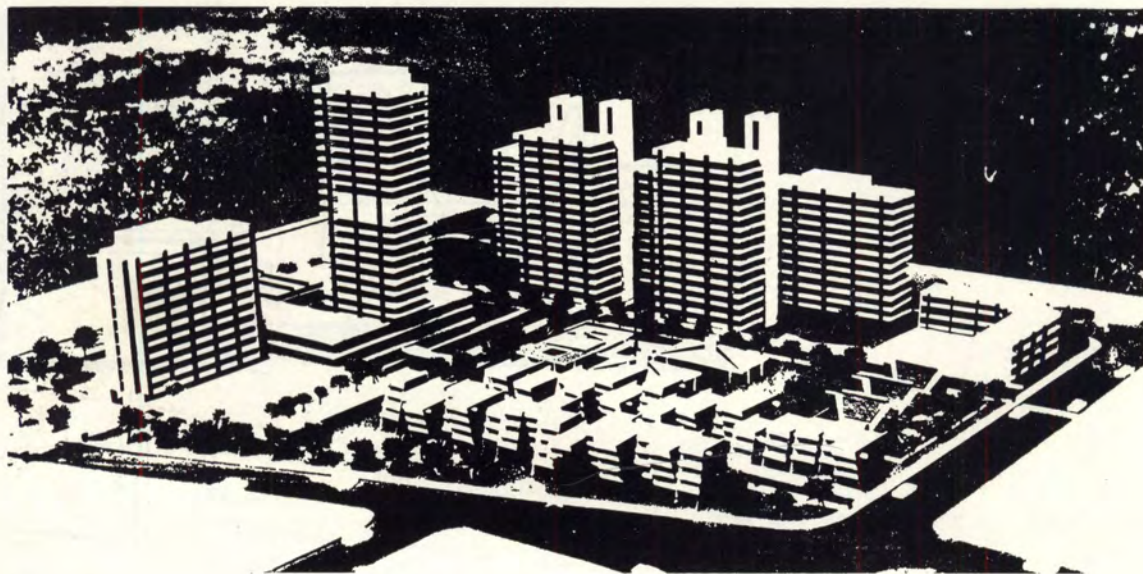
EXTERIOR PERSPECTIVE

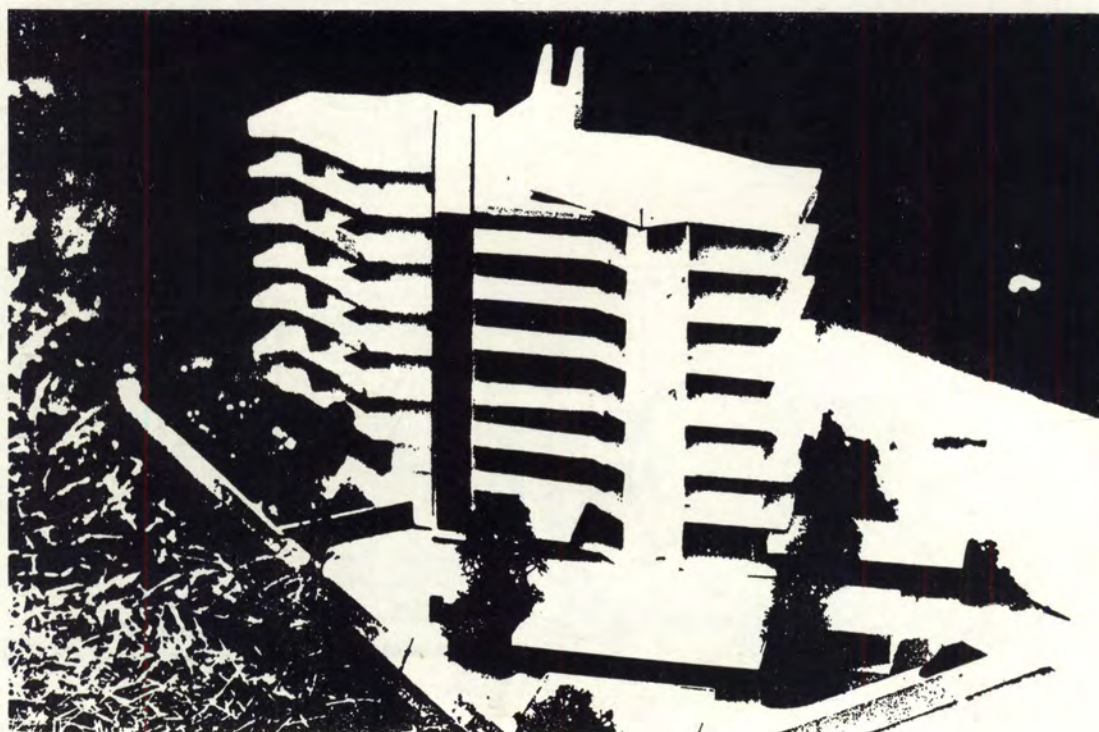
INTERIOR PERSPECTIVE

วันที่ ๑๑/๑๑/๖๖

CITY PLANNING 4
โครงการปรับปรุงที่ดิน
บริเวณถนนบำรุงเมือง

PD. 4 A. APARTMENT
สมพงษ์ ต้นสุวรรณ

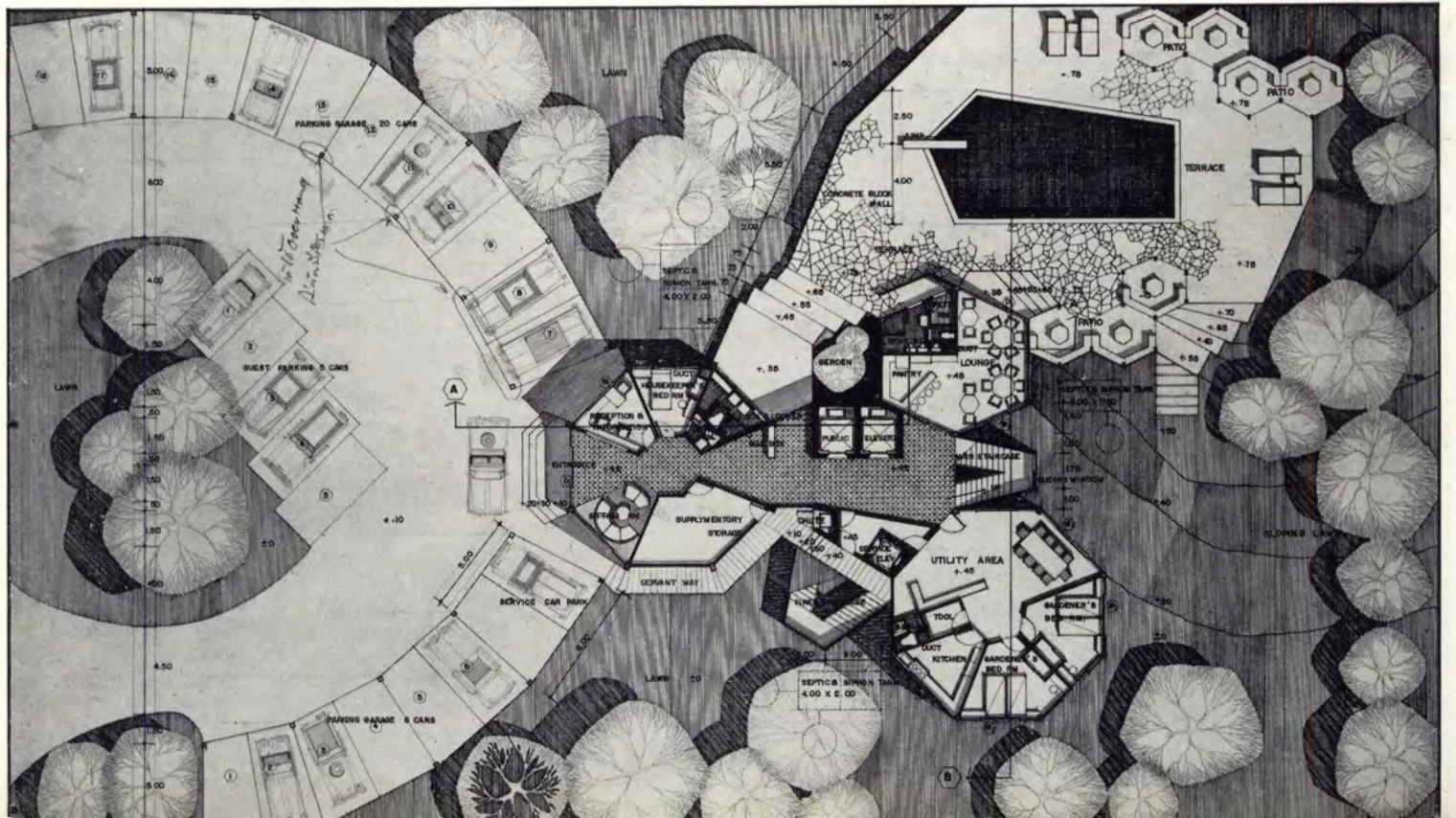

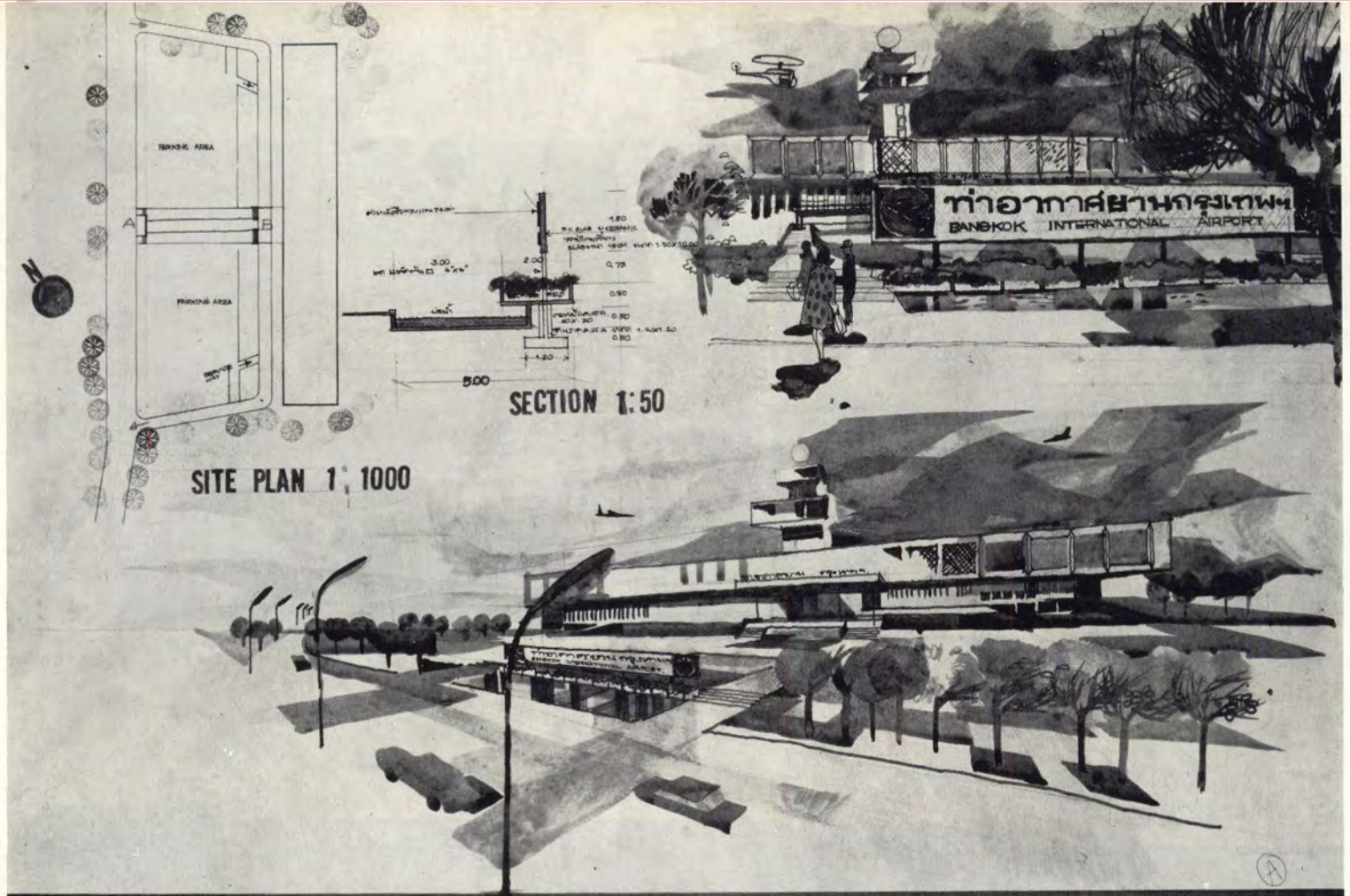
PD. 4 A. สถานีรถไฟบางกอกน้อย

กุศักดิ์ นฤปียะกุล

PD. 4 A. APARTMENT

พวงเพ็ญ ต่อสุวรรณ

หมายเหตุ * 1 DESIGN ส่วน โครง เป็นระบบที่ปรึกษา
 2 งานเขียน 2 ชั้นไม้ หนัก และของ ไม้ เป็นงานเขียน
 สำหรับพิมพ์โดย อ.วิรัตน์

eigen YONGSRIT CHARUBURANA
 401
 SK.D 4 A 1 JULY '68

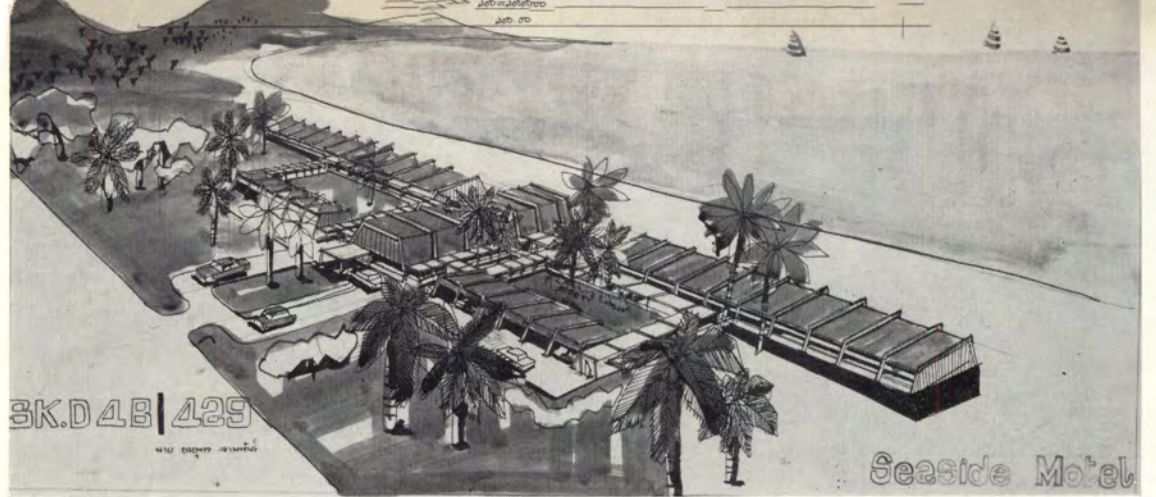
SK.D. 4 A. AIR PORT SIGN

ขงสตฤษดิ์ จารุบุรณะ

SK.D. 4 A. ศูนย์การค้าสินค้าพื้นเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ขงสตฤษดิ์ จารุบุรณะ

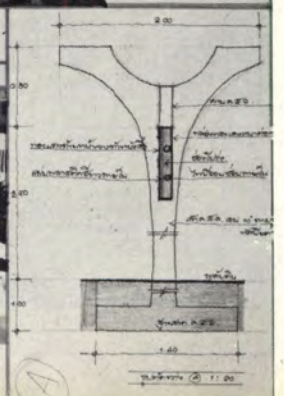
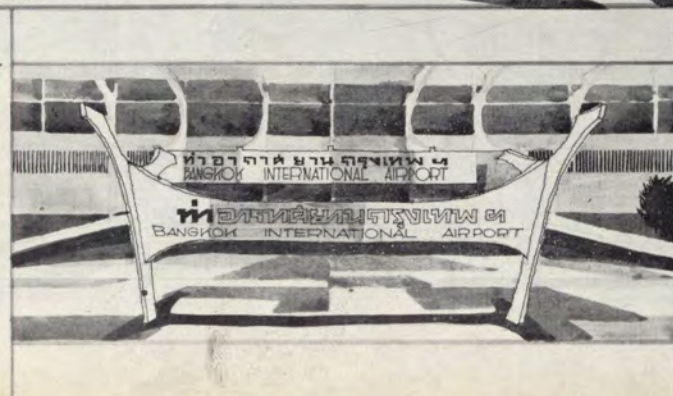
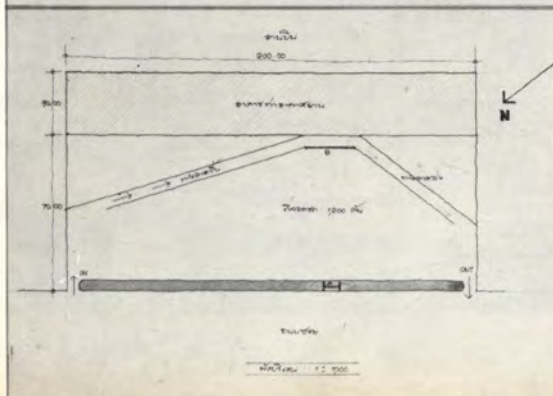
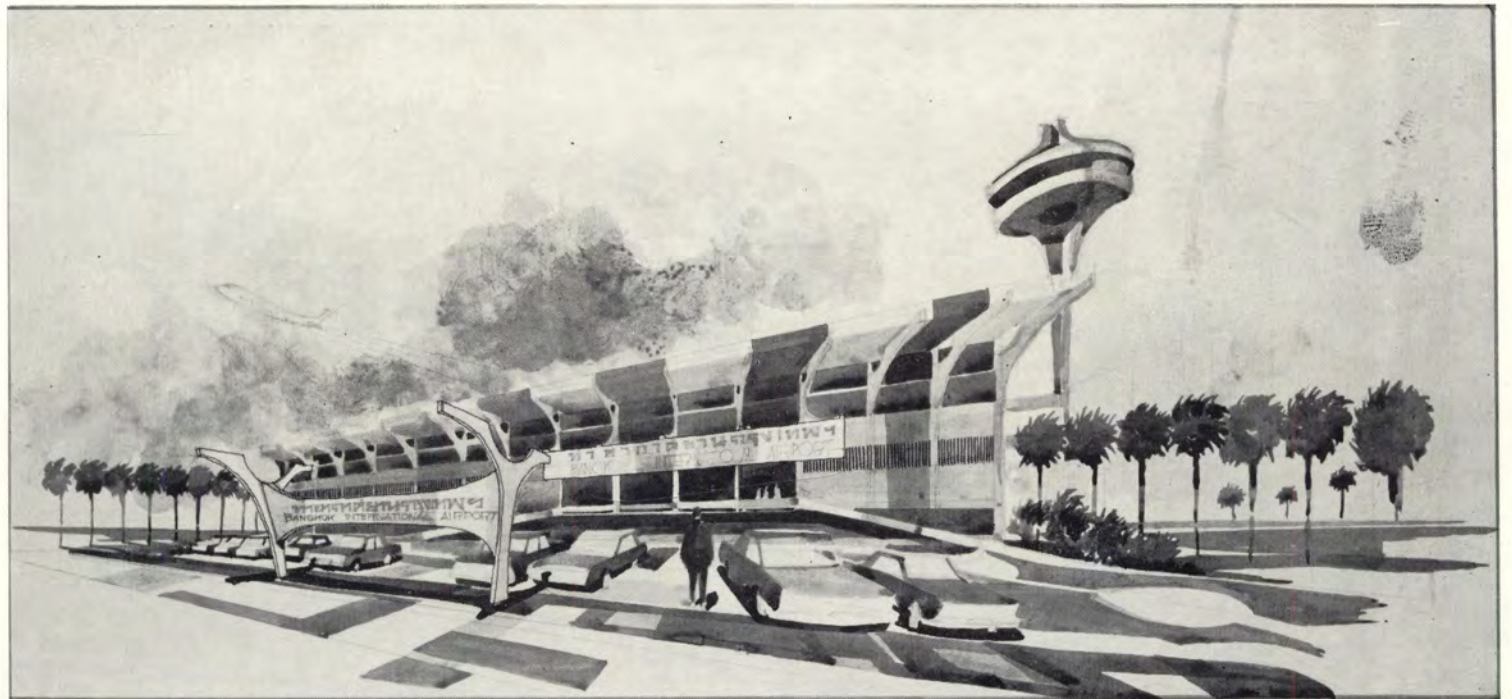

SK.D. 4 B. SEASIDE MOTEL

ชายูทธ จามพันธ์

SK.D. 4 A. AIRPORT SIGN

กำธร กุลชด

วีระ สัจกุล

SK.D. 5 A. SHOPPING ENTRANCE

บัญชา รังคะรัตน์

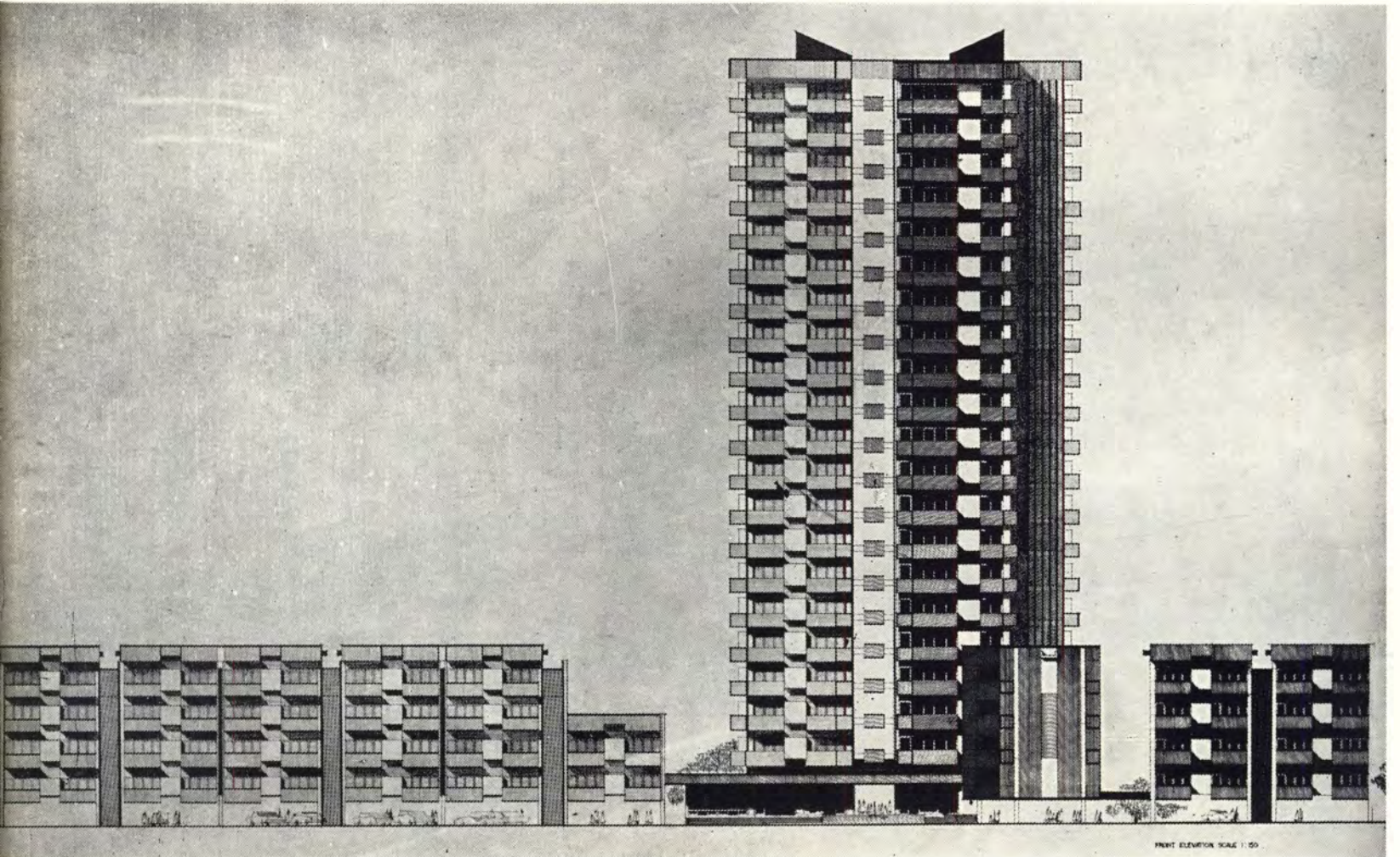

PD. 5 A. โครงการปรับปรุงที่พักอาศัย-ที่ทำการพาณิชย์ชาวจีนย่านทรงวาด

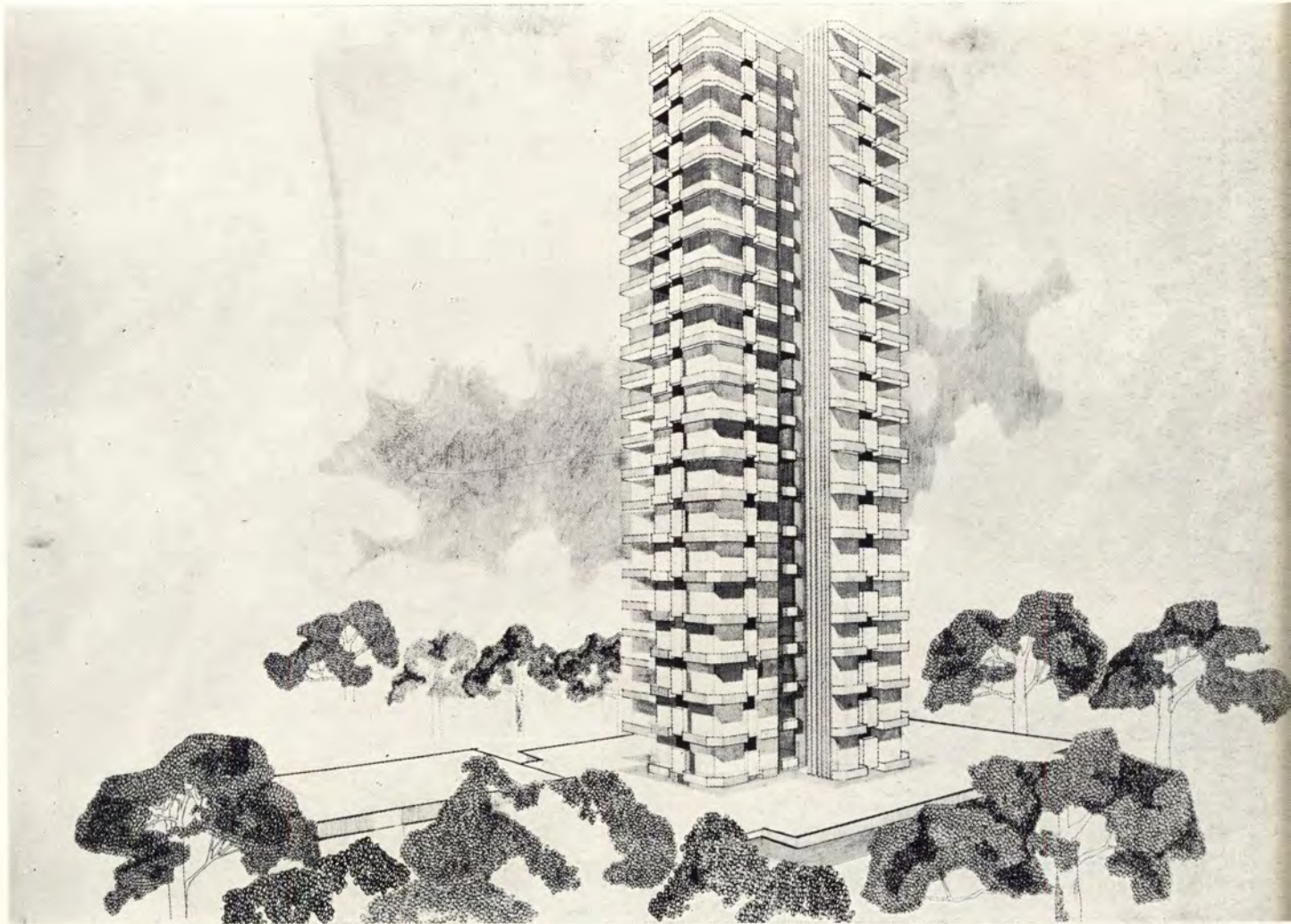
ผู้ศักดิ์ นฤปียะกุล

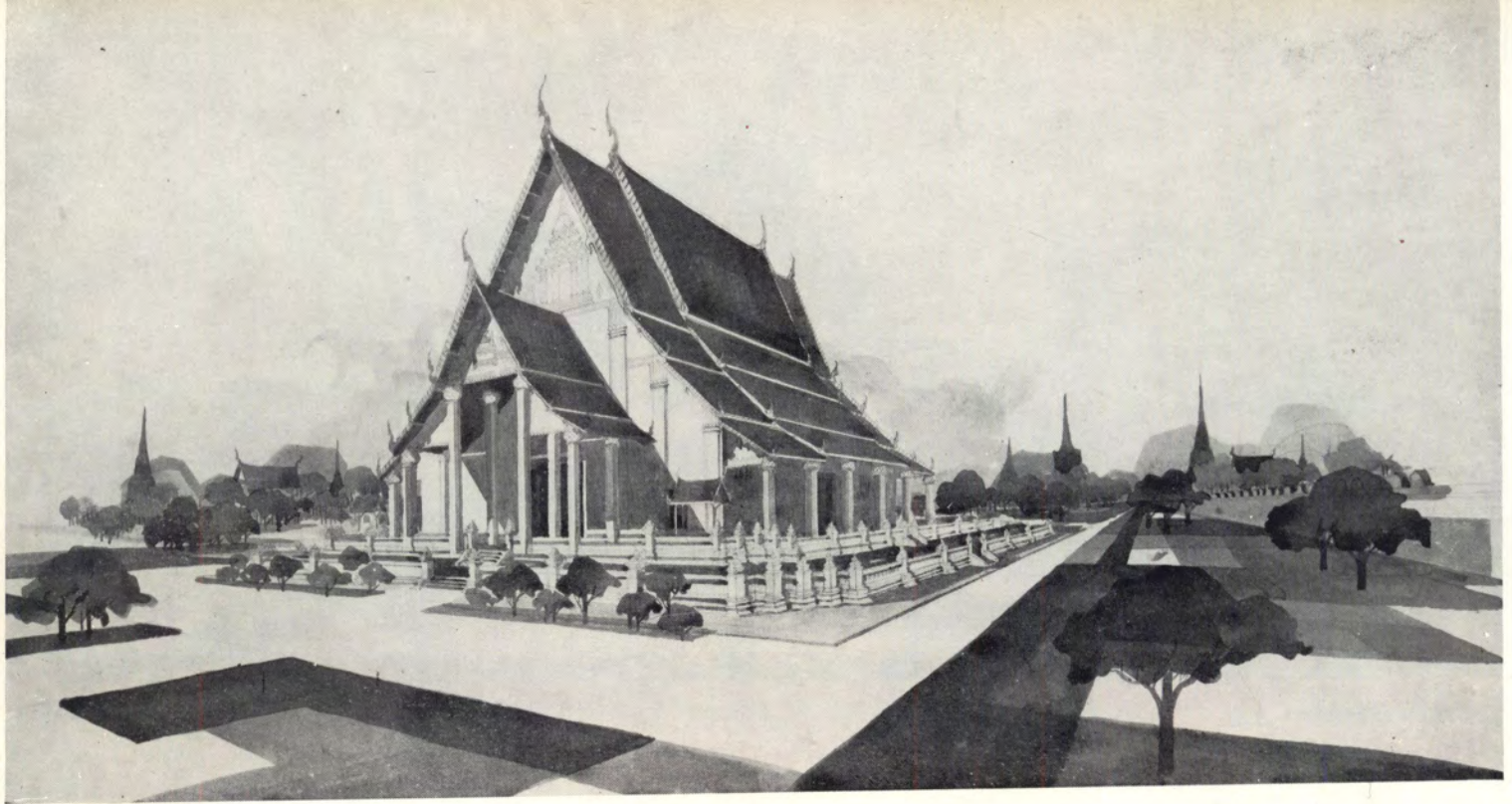
PD. 5 B. ที่พักอาศัยอาจารย์จุฬาฯ

จุดที่สี่ กิตติบุตร

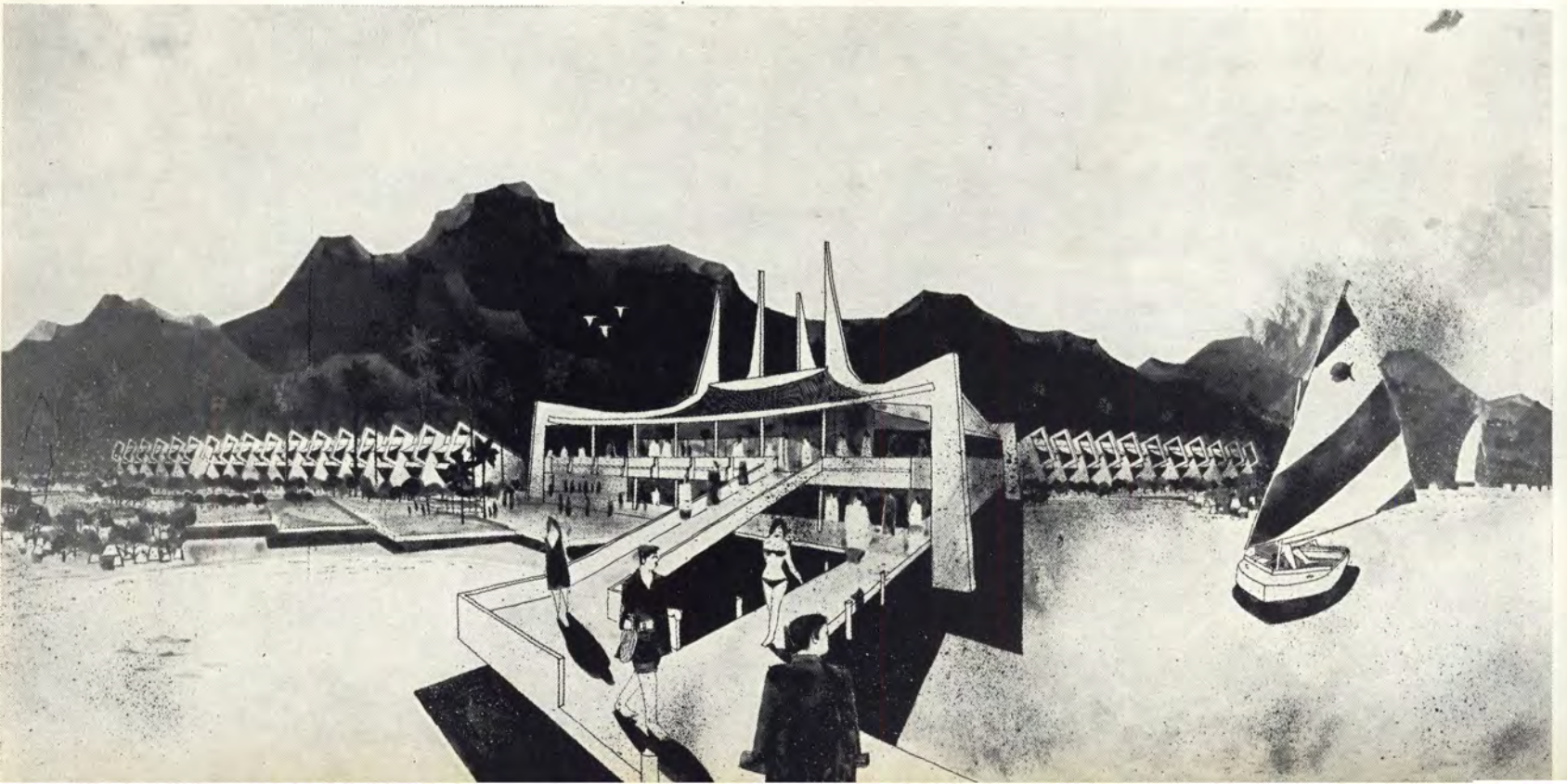
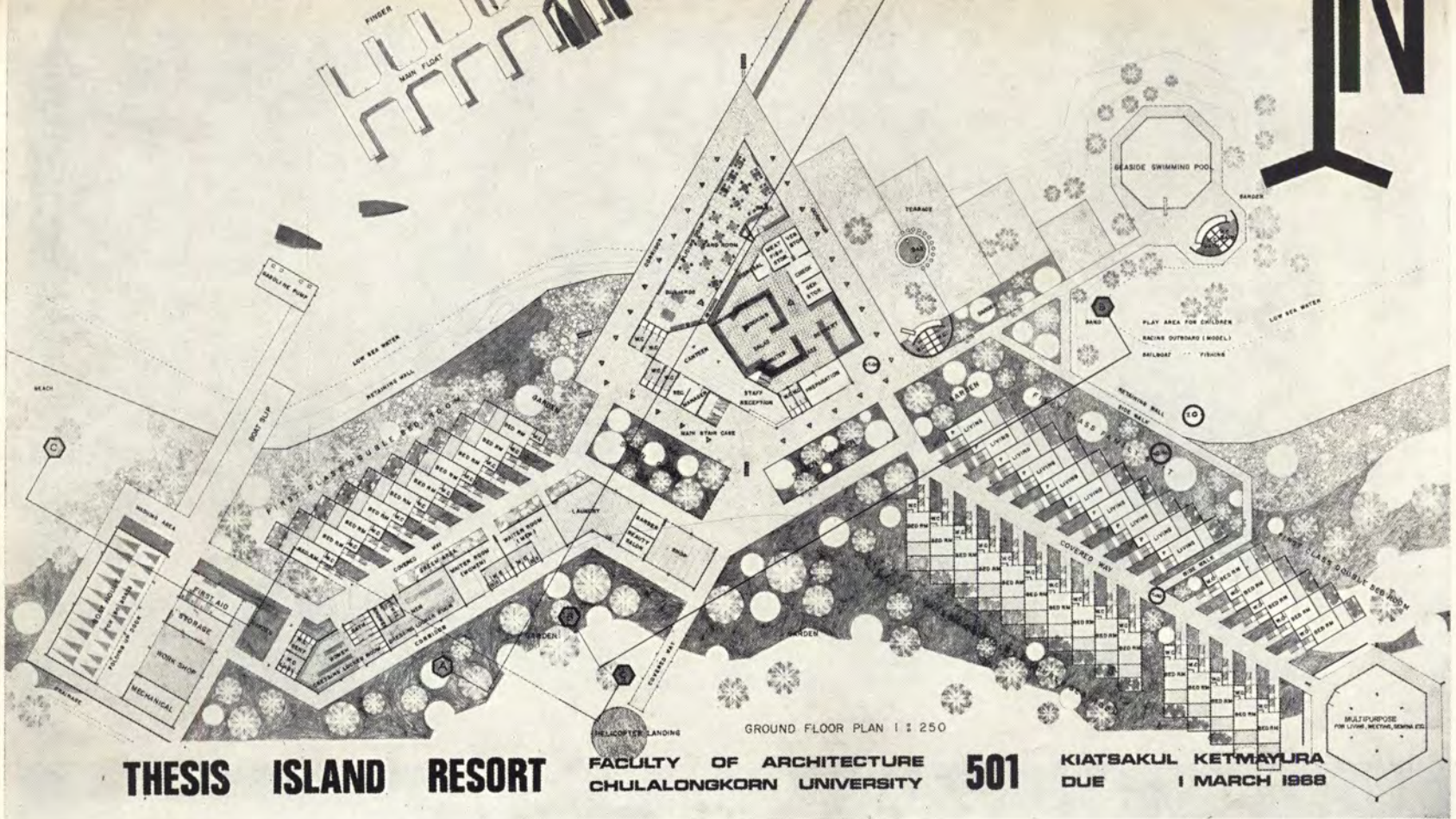
MEASURE WORK
 พระวิหารวัดมณฑลพิตร
 อโยธยา

มณีนี	พรชัย
ชัชรต้น	กัลยากร
ศุกข์	วัฒนสุทธ
ประนอม	คมนาการ
ฉรงค	วิวัฒนสร
สมพงษ์	คันทสุวรรณ
สมศักดิ์	เสริญนันท์
คงเดช	หุ้มนศจรัตน์
สมศรี	เดชะเวช
สุรพล	เจนกษิตีศ

วัดนา	หงส์เลิศนภากร
วัดนา	บุญศรี
ม.ล. ปาณสาร	หัตถ์นทร
วีระ	สัจกล
กิตติ	เพชรบรมน
ขงยทท	ศรีชาติ
บุญลือ	ศรีพิชัย
ประเสริฐ	แสงวชิรภิบาล
วิม	จตุลนทร
วิรัตน์	นิสาวัฒนานันท์

MEASURE WORK
วัดพระศรีสรรเพชญ์ ๑

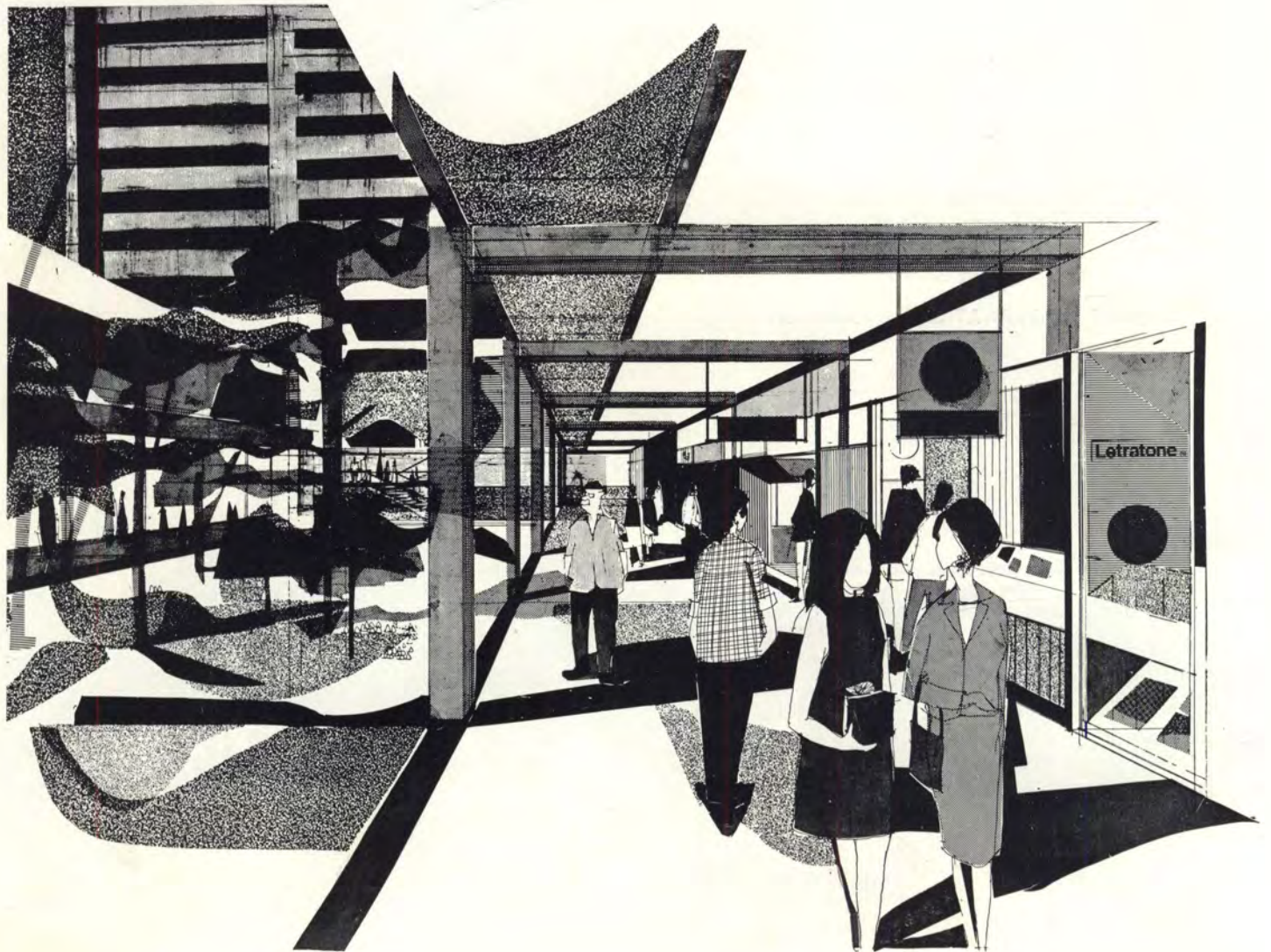

THISIS NEW BANKOK INTERNATIONAL AIRPORT

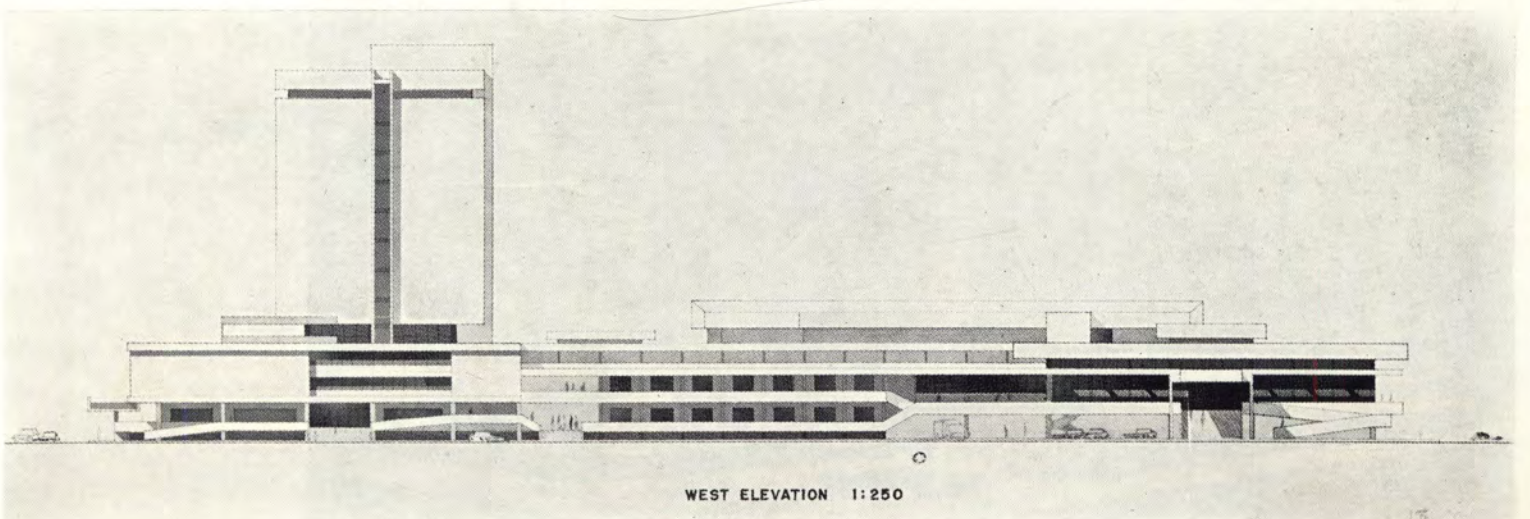
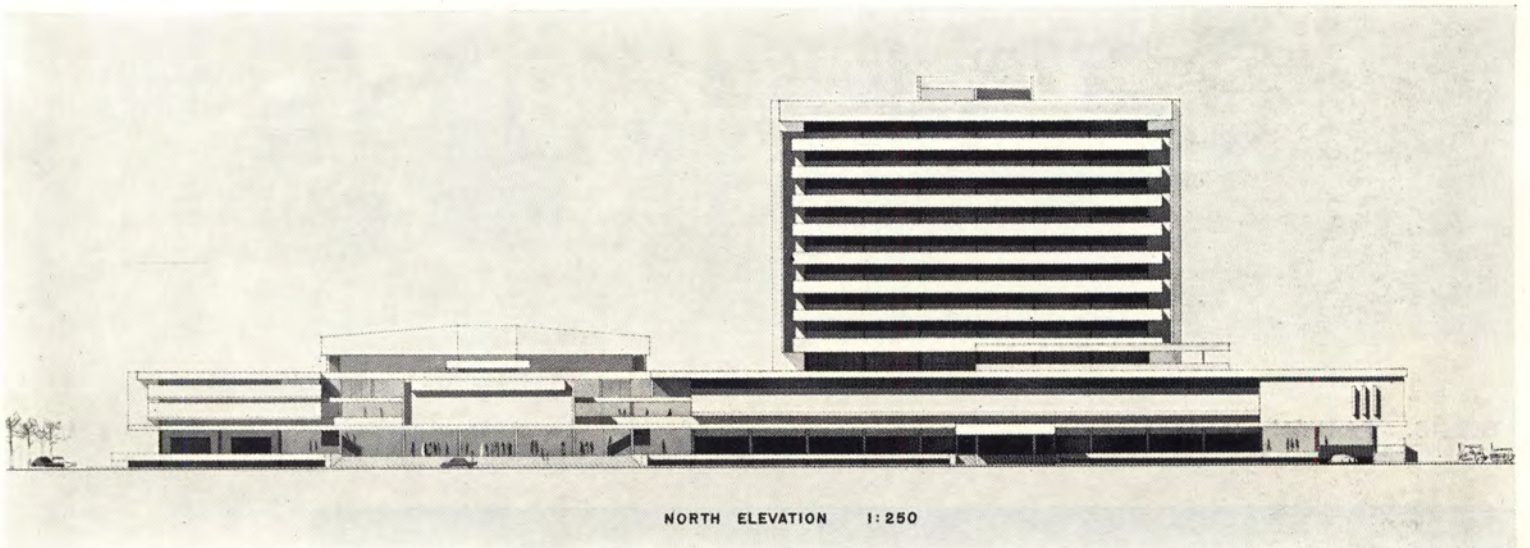
เจตน์ บุญประสพ

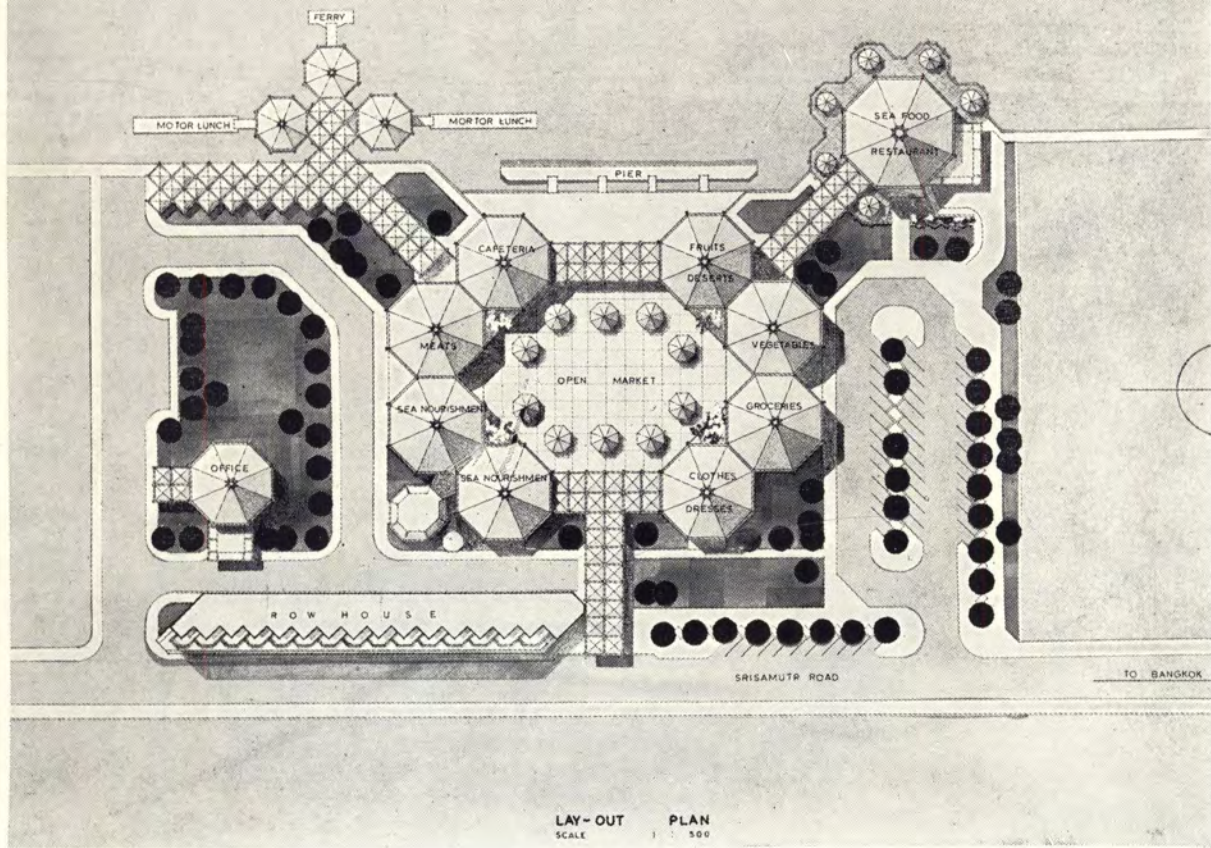

THESIS. BANGLUMPOO SHOPPING CENTER

วิโรจน์ หาญวิชัย

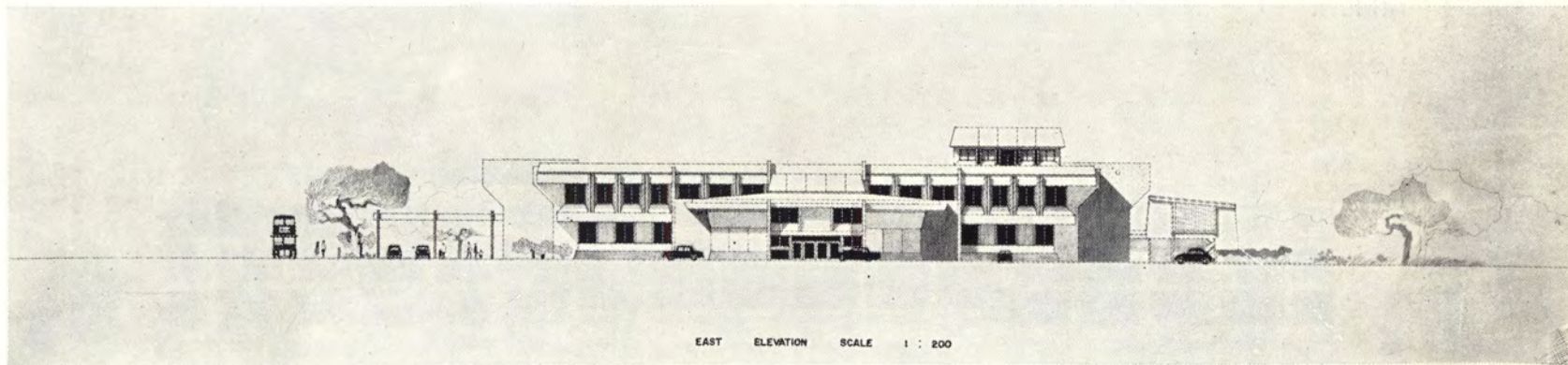

THESIS. PAKNAM MARKET

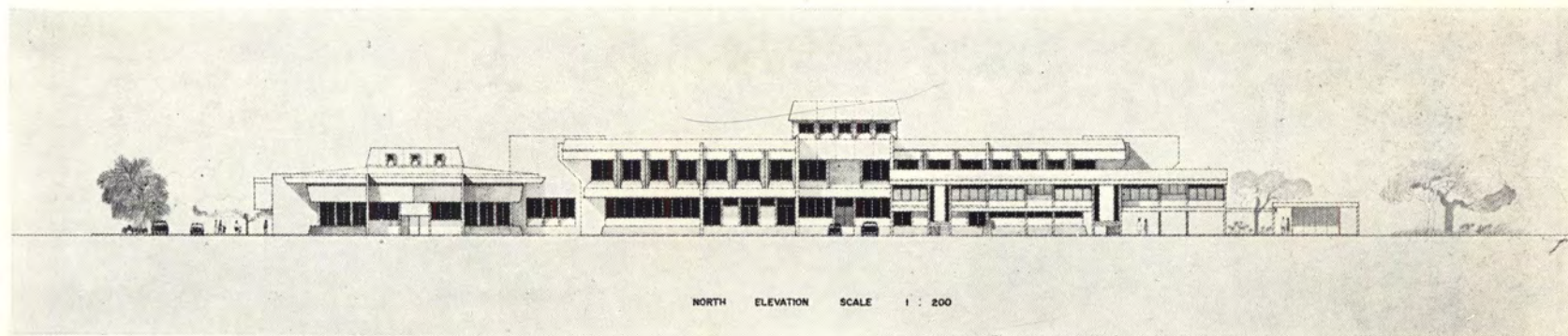
อากรณ ทัพยาปะระไพ

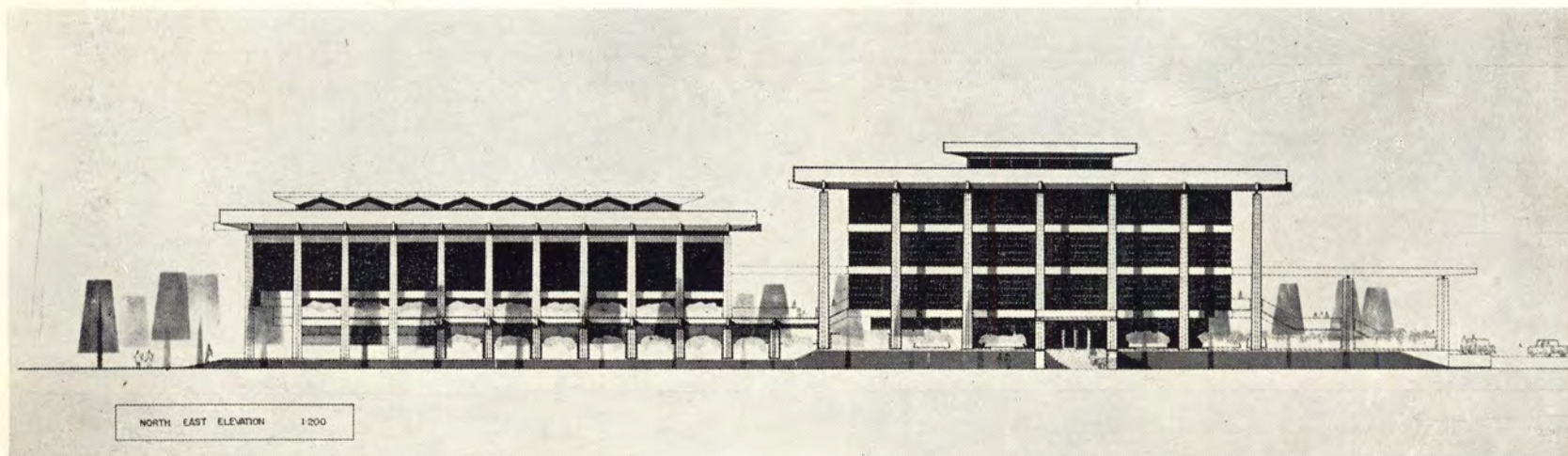
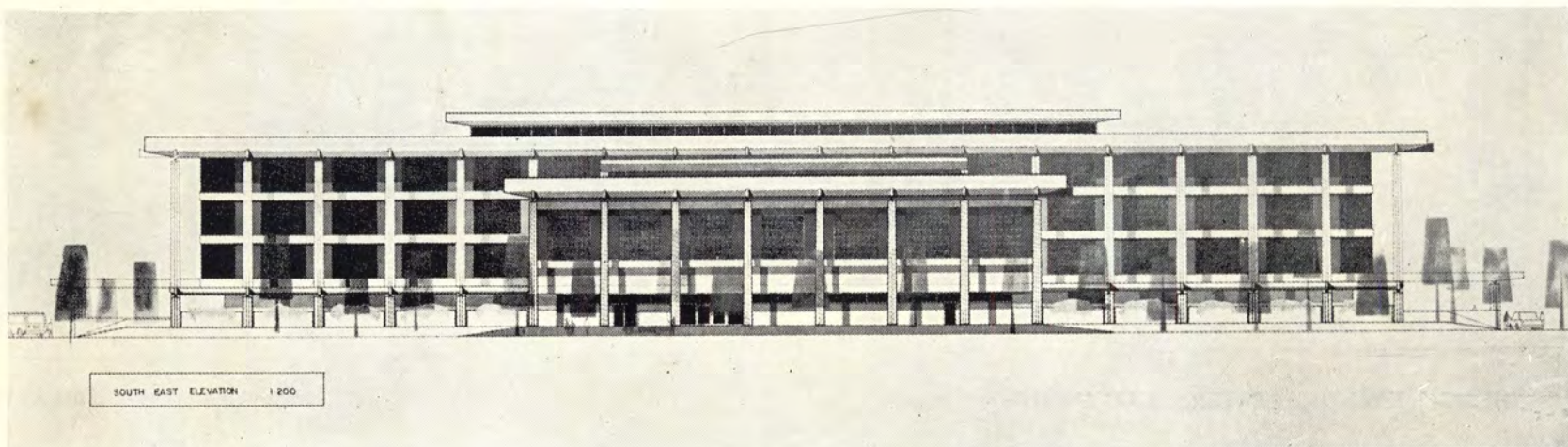
THESIS. HEALTH CENTER PHAKANONG

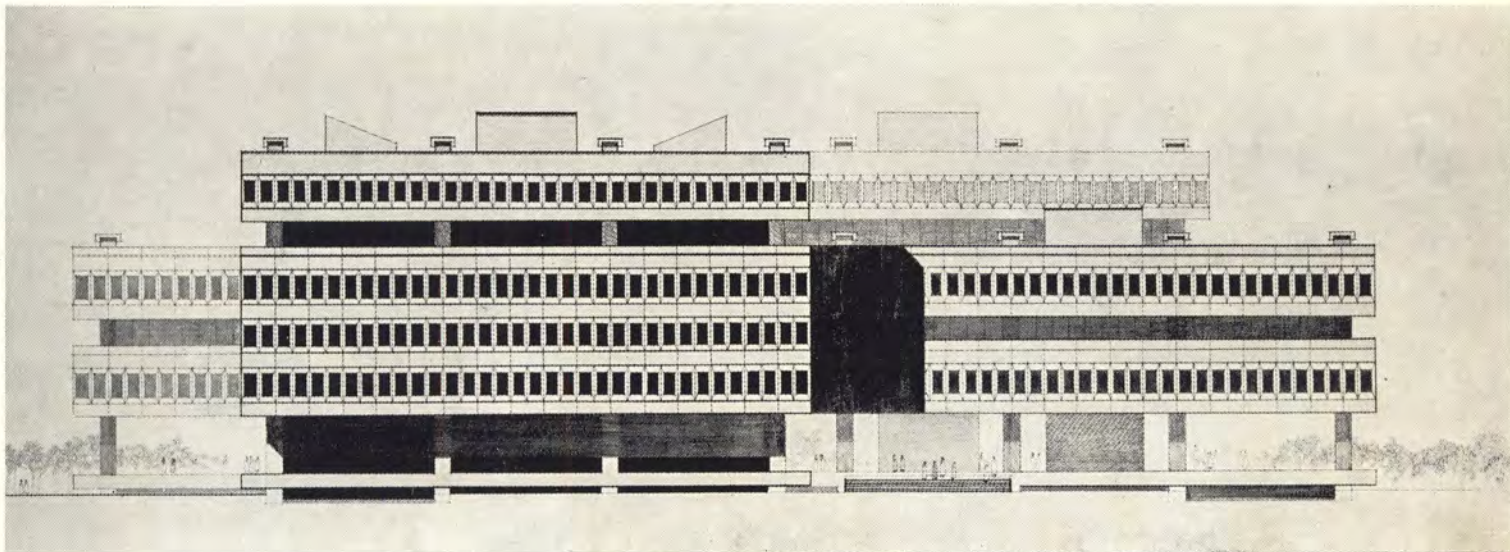
โคณ ชะใจมา

THESIS. MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

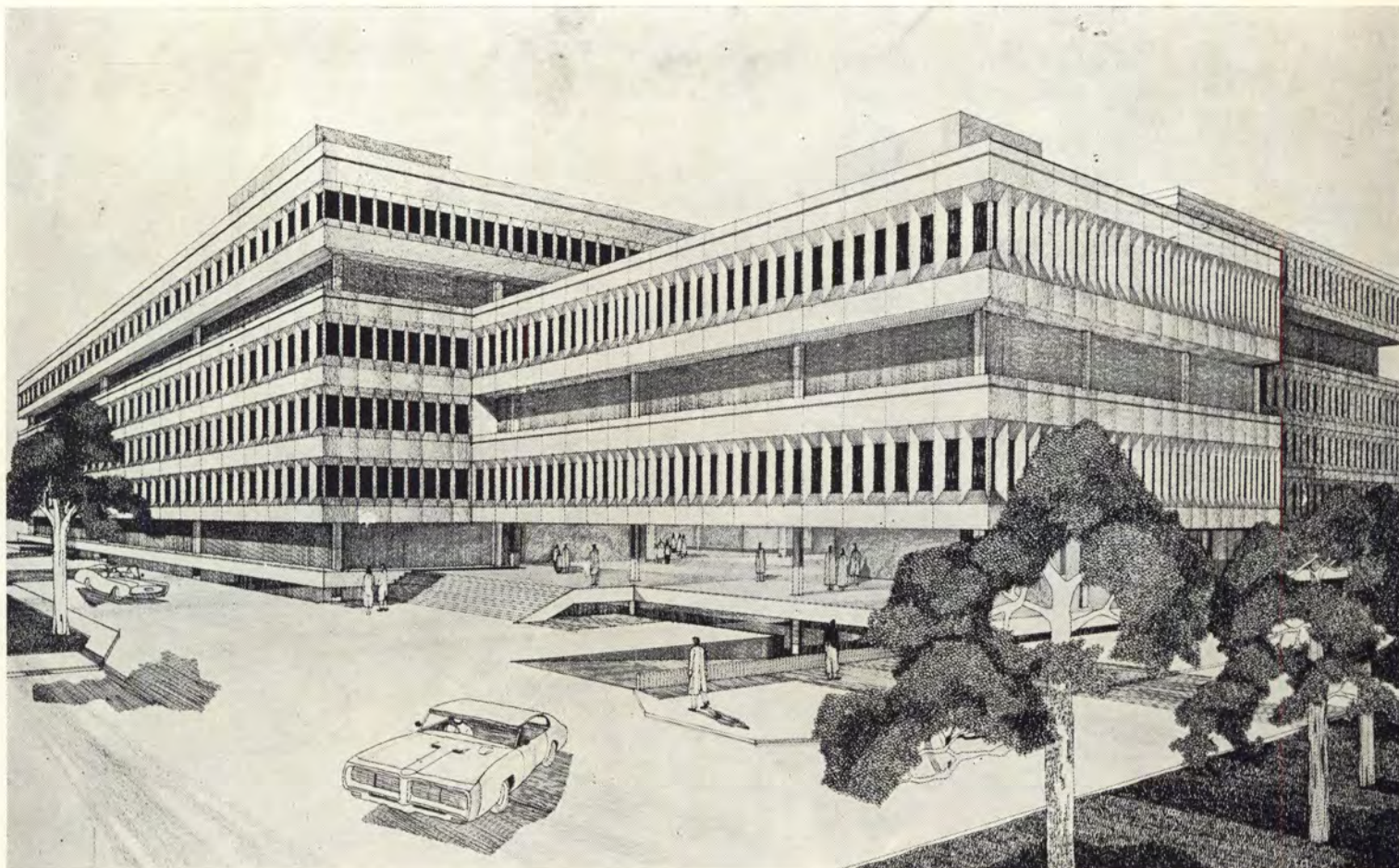
วิวัฒน์ สุทธิพงษ์ชัย

PD. 5 B. SCIENCE RESEARCH CENTER

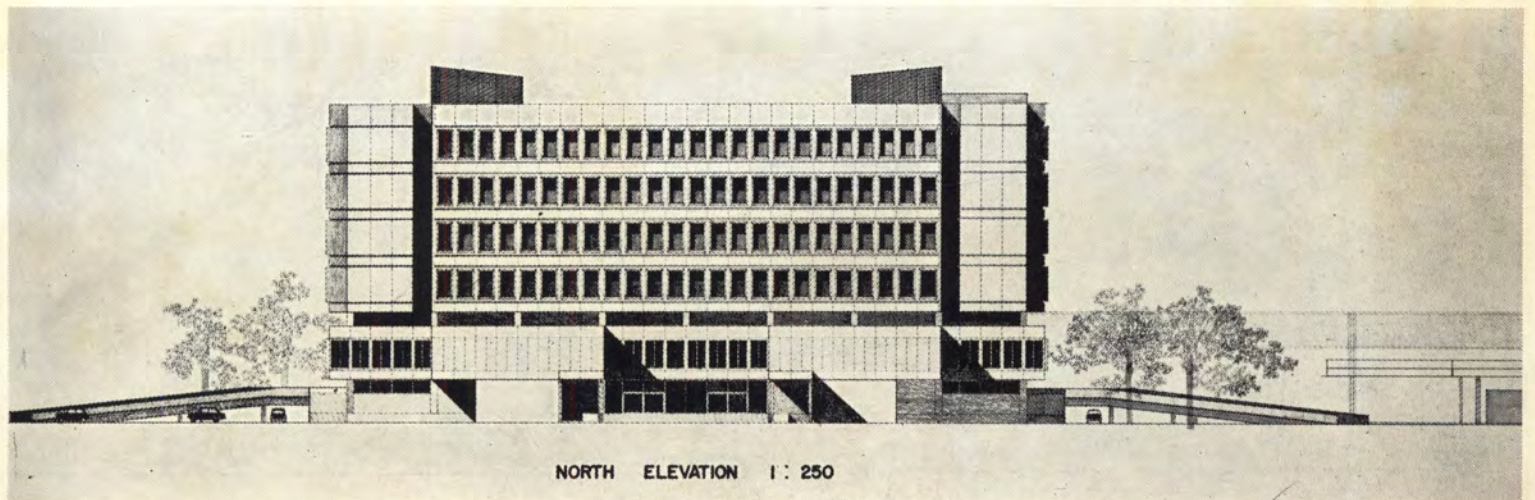
จุดทัศน กติบุตร

THESIS. BANKOK MAIL EXCHANGE

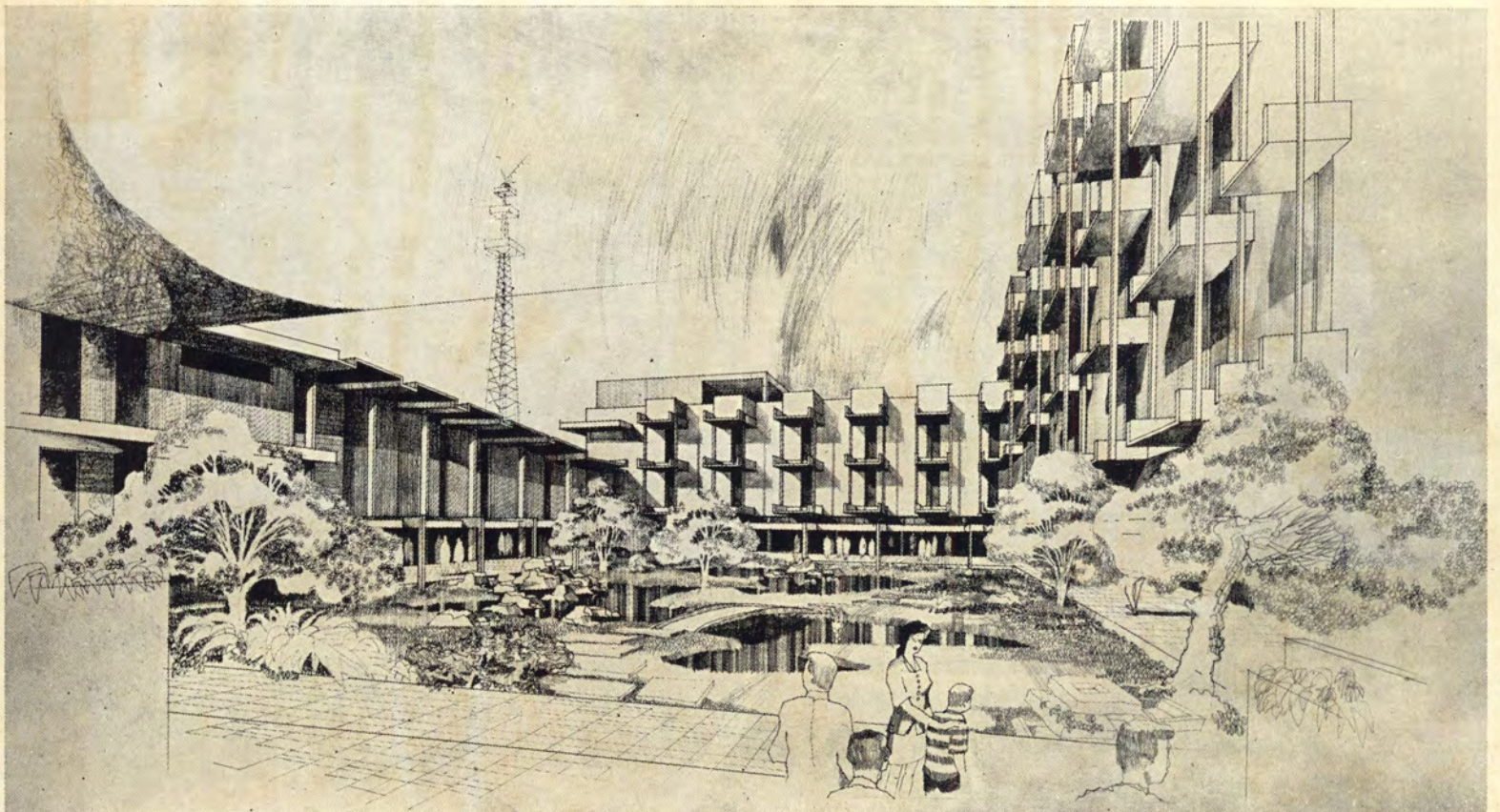

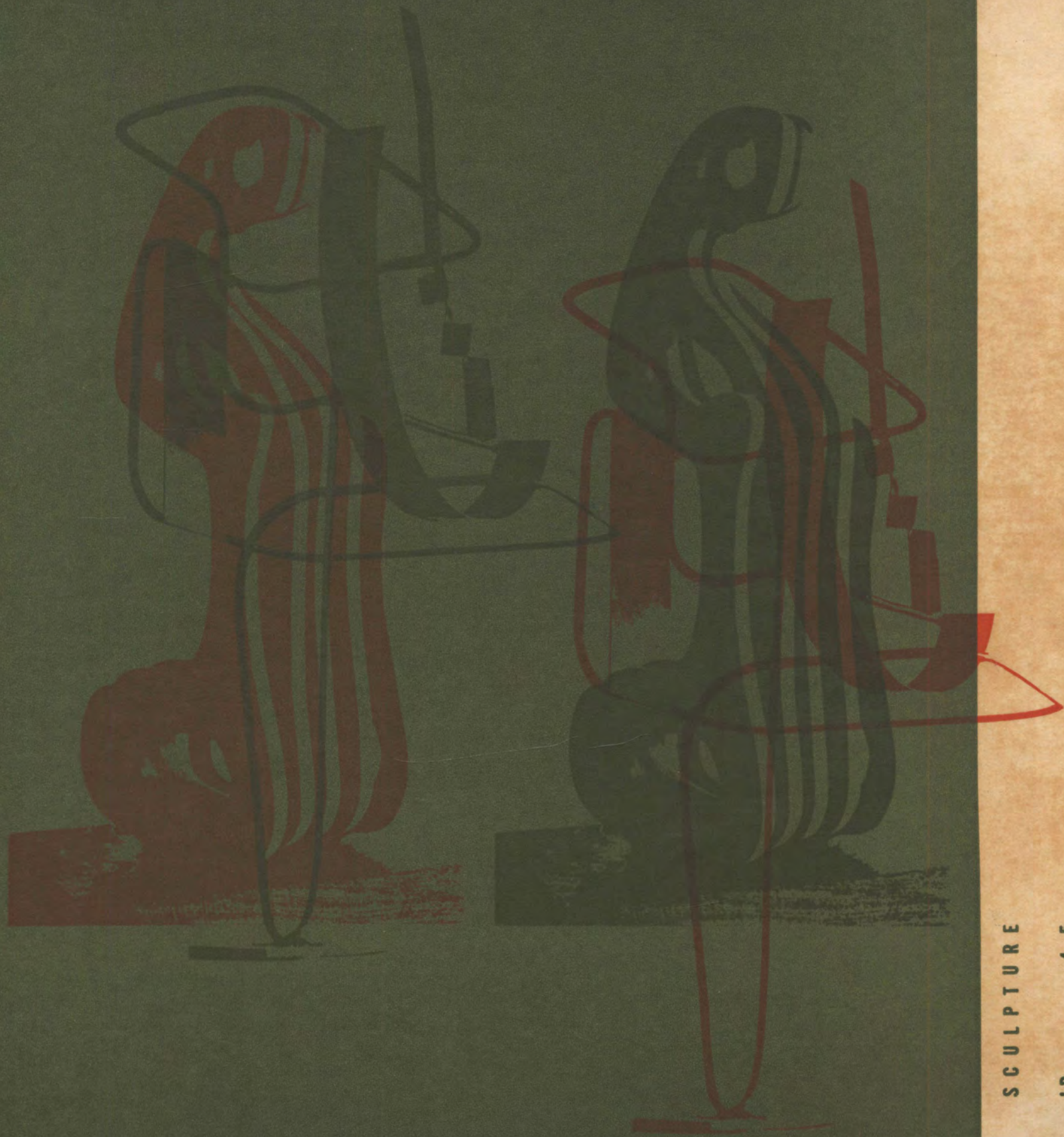
แผนผัง ๔
อาคาร ๕๐๓๕

THESIS. SOUTH EAST ASIA METEOROLOGICAL TELECOMMUNICATION CENTRE

อำพล ประดิษฐ์ผลพานิชย์

SCULPTURE

I.D. 4, 5

ปัญหาการผังเมืองในประเทศไทย

โดย

รศ. อัน นิมมานเหมินท์

B. Arch., M. Arch., M.C.P. (Harvard)

คำนำ

บทความนี้เขียนขึ้นตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2491 หรือเมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว ในสมัยที่ยังดำรงตำแหน่ง “นายช่างหัวหน้าแผนกผังเมืองและการช่างสุขาภิบาล” เจตนาที่เขียนก็เพื่อจะให้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ แต่ด้วยความหลงลืมจึงยังมีได้นำลงที่ใดมาก่อน เมื่อทวนกลับมาพิจารณาเห็นว่าบทความนี้น่าจะมีคุณค่าอยู่บ้างในทางประวัติศาสตร์ เพราะเป็นภาพหลายของปัญหาการผังเมืองในอดีต ที่อาจเปรียบเทียบกับสภาพความเป็นไปในปัจจุบันว่า ดั้งเดิมหรือเสื่อมลง ซึ่งขอให้ผู้อ่านวินิจฉัยเอาเอง แต่จักขอกล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันมีปัญหาทางผังเมืองเพิ่มขึ้นหลายประการ เช่น ปัญหาทะเลสาบชั้นมาตรฐาน แหล่งเสื่อมโทรม อคคีภัย การคับคั่งการจราจร ฯลฯ

อ.น.

19 ก.ค. 2511

ปัญหาการวางผังเมืองแห่งประเทศไทย

เมือง ก็คือ การกินอยู่ชนิดหนึ่งในสังคมมนุษย์ เมืองจะอยู่เดี่ยวโดดเป็นอิสระไม่ได้ อย่างน้อยย่อมต้องพึ่งอาหารและวัตถุดิบจากชนบท ยิ่งกว่านั้น เมืองจะตั้งอยู่ได้จริงจังยังย่นย่อ ต้องพึ่งพาเกี่ยวข้องกับเมืองและชนบทอื่นๆ เป็นนิจนิรันดร จะเจริญขึ้นหรือเสื่อมลงต้องสุดแท้แต่เหตุการณ์ที่แวดล้อม ปัญหาในด้านการ บริหาร ของ ประเทศทำให้ แต่ละชาติ ต้อง กระจาย

อำนาจแบ่งการปกครองเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับแต่ละเมืองอยู่ทุกชั้นทุกตอนในแง่การเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง ถ้าจะเปรียบเทียบประเทศชาติได้กับต้นไม้ใหญ่ที่มีกิ่งก้านสาขา เมืองก็อุปมาเหมือนดอกและผล ซึ่งจะสมบูรณ์และบริบูรณ์เต็มทุกต่อเมื่อต้นไม้ต้นนั้นได้รับความบำรุงเอาใจใส่อย่างเพียงพอ

การที่จะมาวางผังเมืองหรือแก้ปัญหาแห่งเมือง (ของแต่ละเมือง) ให้เป็นผลดีได้ก็ต้องดำเนินการวางผัง หรือวางโครงการส่วน ใหญ่ ๆ แห่งชาติ เช่น จะต้องมีการวางโครงการส่วนภูมิภาค และส่วนกลางให้สู้ระดับดีเสียก่อน ปัญหาที่จะต้องแก้มีอาทิ เช่น การขยายความเจริญออกไปทั่วประเทศ การส่งเสริม ชนบท การเปลี่ยนระบบรากฐานเศรษฐกิจจากแบบกสิกรรม ไปสู่อุตสาหกรรม การเพิ่มกำลังหรือปัจจัยแห่งการผลิตด้วยการชลประทาน เขื่อนไฟฟ้า น้ำตก โครงการคมนาคมขนส่ง แห่งชาติ การกำหนดควบคุมส่งเสริมการใช้ทรัพยากรแห่งชาติ การส่งเสริมการศึกษา สามัญ วิสามัญ อุดมศึกษา ในส่วน ภูมิภาคและท้องถิ่น การปกครองส่วนภูมิภาค ท้องถิ่นโดย ราษฎรในท้องถิ่น (Self Government)..... ๖ ๗ ๖

เมื่อแก้ปัญหาใหม่ ๆ ดังกล่าวแล้วลุล่วงไปได้โดยดี และระบบ การปกครองรัดกุม แบ่งอำนาจการปกครองเป็นส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นถูกต้องและสมบูรณ์แล้วตามแบบ อย่างในอารยะประเทศ เมืองก็อยู่ในฐานะที่จัดวางผังเมืองให้ เป็นผลดีได้ ปัญหาในทางการผังเมืองเราอาจกล่าวได้โดย ทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้.—

- จำนวนช่างผู้เชี่ยวชาญที่จะมาวางผังเมืองมีจำนวนจำกัด
- สถิติตัวเลข แผนผัง ที่จะนำมาพิจารณาประกอบการวาง โครงการยังขาดตกบกพร่อง ไม่เพียงพอ
- กฎหมายที่ใช้บังคับควบคุมปฏิบัติการผังเมือง ยังไม่สมบูรณ์ พอ

— ระบบการหารายได้เก็บภาษีอากร แบ่งงบประมาณให้เมือง ยังไม่พอเพียงตามความจำเป็นของยุคสมัย

— หน่วยการวางผังเมืองขาดการประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ

— ประชาชนขาดความสนใจ ความรู้ ความเข้าใจ การผังเมือง และไม่ให้การร่วมมือตามควร

— ปัญหาทางเทคนิคต่าง ๆ เช่น การจราจร การประปา ไฟฟ้า ฯลฯ ยังขาดงบประมาณ การศึกษาวิจัย และ วางโครงการกำหนดแนวทางโดยผู้เชี่ยวชาญ

ปัญหาใหญ่ 6 ประการเกี่ยวกับการวางโครงการแห่ง ชาติ

ปัญหา 1 การวางผังเมืองย่อมต้องการก่อนอื่น คือ ช่างผู้ เชี่ยวชาญที่ได้ศึกษามาทางนี้โดยเฉพาะมาดำเนินงาน แต่ จำนวนที่มีอยู่ในประเทศเราขณะนี้ น้อยมาก

วิธีแก้ เพิ่มจำนวนช่างที่ต้องการให้พอเพียง

ก. โดยจัดตั้งโรงเรียนขึ้นภายในประเทศ

ข. โดยส่งไปศึกษาต่างประเทศ

ค. โดยจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาช่วย

ปัญหา 2 การวางโครงการคือการทำตามหลักตามเกณฑ์ มี เหตุผลดีผล ถูกต้องกับความต้องการและความเป็นจริง เช่นนี้

แล้วเราจึงจะต้องมีการสำรวจ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสถิติที่จะชี้ให้เห็นสภาพการณ์อย่างแท้จริง ภายในประเทศ เพื่อจะได้วางโครงการให้เหมาะสม

แต่ สถิติและการสำรวจที่มีอยู่ยังบกพร่องอยู่มาก ขาดแคลน ไม่พอเพียงที่จะนำมาพิจารณาได้

วิธีแก้ ๕ องค์การสถิติกลาง มีสาขาทั่วประเทศ มีหน้าที่สำรวจ หาสถิติและตัวเลขเกี่ยวกับความเป็นไปทั่วประเทศไทย โดยการจัดหาเองหรือรวบรวมจากหน่วยราชการต่าง ๆ หรือบริษัทเอกชนอย่างครบถ้วน องค์การนั้นนอกจากจะทำการรวบรวมสถิติทั้งหมด ยังมีหน้าที่ติดต่อกับทุก ๆ กระทรวงทบวงกรม ในการจัดหาสถิติและข้อความที่ต้องการทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการวางโครงการนานาชนิดเช่นในทางผังเมือง

ปัญหา 3 การวางผังเมืองเหมือนกับการชั่งนานาชนิด จำต้องมีเครื่องมือบันทึกลงให้โครงการเป็นความจริง ช่างไม้อาศัย ส้ว ขวาน ฯลฯ การวางผังเมืองก็ย่อมอาศัยตัวบทกฎหมาย กำหนดและให้อำนาจตามขอบเขตที่สมควรเพื่อนำไป ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้

แต่ จำนวนกฎหมายที่ออกเพื่อโครงการผังเมืองโดยเฉพาะเราแทบจะไม่มีเลย ที่ใกล้เคียงที่สุดก็คือ พ.ร.บ. ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ร.บ. สาธารณสุข ซึ่งยังไม่พอเพียงต่อการนำไปส่งเสริมการผังเมือง

วิธีแก้ เราต้องออก พ.ร.บ. เพิ่มเติมให้เหมาะสมรับความต้องการวางผังเมืองให้ได้อย่างเพียงพอ ถูกต้องกับกาลเทศะ

ในการออกพระราชบัญญัตินี้ ควรจะให้เป็นที่ปรึกษาฝ่ายช่างผู้ทรงคุณวุฒิทางผังเมือง ร่วมกับนักกฎหมายในการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.

ปัญหา 4 นอกจากเครื่องมือที่ทำให้โครงการถูกต้องกับหลักกฎหมาย การวางผังเมืองนั้นยังจะต้องอาศัยกำลังหรือทุนทรัพย์ที่จะช่วย บันดาลให้ โครงการ สำเร็จเป็น ประโยชน์ ตาม ความประสงค์ เช่น การตัดถนน สร้างสวนสาธารณะ ทำเรือ ฯลฯ ล้วนแต่ต้องการทุนจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ในการปลูกสร้าง และในการระงับรักษาให้มีสภาพดีดูดีเดิมในเวลาต่อมา

แต่ ประเทศเราเป็นประเทศที่ยากจนเมื่อเทียบกับต่างประเทศที่มีการอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องยนต์ เราเจียดงบประมาณเพื่อการผังเมืองน้อยมาก ทั้งการตั้งงบประมาณก็มีแต่จะสร้างใหม่เป็นส่วนใหญ่ แทบจะไม่มีมีการพิจารณางบประมาณสำหรับบำรุงรักษาโครงการที่สร้างแล้ว จึงเป็นเหตุให้เกิดชำรุดทรุดโทรมเสียหายเร็วกว่าที่ควร นอกจากนั้นการก่อสร้างต่าง ๆ อยู่ในบริเวณรอบพระนครเป็นส่วนใหญ่ ทำให้บริเวณนี้เป็นบริเวณเดียวที่ก้าวหน้า และส่วนใหญ่ของประเทศล้าหลัง เศรษฐกิจและความเจริญของชาติประเทศไม่ไปไกลเท่าที่ควร

วิธีแก้ ก) เพราะความยากจนของประเทศเรา เราจึงควรที่จะวางนโยบายใหม่ ไม่พยายามเลียนแบบต่างประเทศโดยทุก ๆ ทาง ควรสร้างมาตรฐานของเราขึ้นเองให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจ การเมือง การสังคม และวัฒนธรรมของเราเอง สมกับที่ว่า มีน้อยก็ใช้น้อย สร้างแต่สิ่งที่จำเป็นจริง ๆ โดย

มัธยัสถ์ พยายามทำให้ทุก ๆ บาท ทุก ๆ สตางค์ที่ใช้จ่ายมีค่าสูงสุดที่จะทำได้ รายจ่ายและรายได้ต้องมีส่วนสัมพันธ์กันอยู่เสมอ รายจ่ายต้องน้อยกว่ารายได้ การแก้ปัญหาโดยการกู้เงินจากต่างประเทศ เป็นการนำประเทศให้อยู่ได้อิทธิพลประเทศนั้น ๆ จึงควรระมัดระวัง

ข) ประเทศเราจะต้องพยายามเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น โดย

(1) บำรุงเศรษฐกิจทั่วประเทศให้ดีขึ้น เพิ่มสมรรถภาพในการผลิตวัตถุดิบและสินค้าให้มากขึ้นโดยอุตสาหกรรมและเทคนิคแผนใหม่ ทั้งนี้ จะทำให้รายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้นตามส่วน และสามารถเสียภาษีอากรเพิ่มขึ้นให้แก่รัฐบาลด้วย

(2) การลดจำนวนสมาชิกในครอบครัวหนึ่งๆโดยวิธีคุมกำเนิด ครอบครัวหนึ่งในเวลานี้ เฉลี่ยประมาณ 5 คน ย่อมหมายถึงว่ารายได้ของบิดามารดาต้องเอามาแบ่งเลี้ยงถึง 5 ปาก ถ้าจำนวนเฉลี่ยน้อยลงปากหนึ่ง ส่วนที่เหลือ ก็ย่อมได้รับ ส่วนแบ่งเพิ่มขึ้น ซ้อนเป็นจริงสำหรับ 80 % ของชาติที่เป็นผู้ยากจนอยู่มาก ความอุดมสมบูรณ์ของประเทศเราเวลานี้เนื่องมาจากประชาชนพลเมืองยังไม่หนาแน่น จึงไม่ถูก บีบคั้น มากในทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพะนานาชนิด ทรัพย์สินในดิน สินในน้ำ ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในปริมาณสมควร แต่เมื่อใดประชาชนเพิ่มมากขึ้น ประเทศเราจะกลายเป็นที่แร้นแค้นไม่ผิดกับประเทศบางประเทศในเอเชีย

(3) การเพิ่มภาษีอากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีทางอ้อม ควรพยายามมิให้กระทบกระเทือนส่วนใหญ่ที่ยากจน การเก็บภาษีควรระมัดกุมยิ่งขึ้น ผู้ที่มีรายได้มากควรเสียภาษีมากขึ้น

ตามส่วน พยายามช่วยเหลือผู้ที่ยังช่วยตัวเองไม่ได้ จุดประสงค์ขั้นสุดท้ายก็คือการเลื่อนมาตรฐานการครองชีพของคนไทยทุก ๆ ครอบครัวให้สู่ระดับสมควร อาศัยหลักวิชาการสมัยใหม่

(4) นโยบายเกี่ยวแก่ท้องถิ่น ควรส่งเสริมขยายความเจริญทั่วไปทั่วประเทศ โดยจัดให้มีโครงการส่งเสริมพัฒนานานาชนิดตามความเหมาะสมแห่งท้องถิ่น ภาษีอากรควรเฉลี่ยให้ทุก ๆ จังหวัดหรือภาค ตามความต้องการ การปกครองแบบเทศบาลเป็นสิ่งจำเป็นที่จะเสนอสนองนโยบายนี้ เพื่อช่วยในการปกครองรัดกุมยิ่งขึ้น และแบ่งภาระอันหนักซึ่งตกอยู่กับรัฐบาลกลางเวลานี้ ควรจะมีรัฐบาลภาคขึ้นตามภาคต่าง ๆ มีหน้าที่ควบคุมเทศบาลและการวางโครงการแต่ละภาค รวมทั้งชนบท

(5) การพิจารณางบประมาณประจำปีของรัฐบาล นอกจากผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจแล้ว ก็ควรมีนายช่างผู้เชี่ยวชาญในวิชาการต่าง ๆ ร่วมอยู่ด้วย ควรจะถือเอาโครงการหรือสิ่งจำเป็นแก่ประเทศเป็นเกณฑ์ สิ่งใดที่ควรบูรณะก่อสร้างก่อนอื่น ก็ควรได้รับงบประมาณเพิ่มเติมตามส่วน การประมาณรายจ่ายสำหรับทุก ๆ โครงการกำหนดอายุว่าจะอยู่ได้นานเพียงใด จะก่อสร้างภายในกี่ปี และอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือตลอดอายุโครงการนั้นจะต้องมีงบประมาณประจำปี เป็นค่าซ่อมแซมบำรุงให้ดีดุดีเต็มอย่างเพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อสร้างศาลากลางจังหวัดขึ้นแห่งหนึ่ง คำนวณอายุมี 50 ปี ก็ควรมีงบประมาณประจำปีอีกก้อนหนึ่งให้ทุก ๆ ปีเป็นค่าจัดบริเวณปลูกต้นไม้หรือทำสวน ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดเสียหายสึกหรอ เช่น ทาสี ฯลฯ เพื่อให้อาคารมีสภาพดีดุดีเต็ม

(6) รัฐบาลควรหาวิธีเพิ่มรายได้โดย รัฐบาลพาณิชย์ ให้มากขึ้น ในทางที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม เช่น ในทางสาธารณสุข- โภค การคมนาคม ขนส่ง ฯลฯ รวมทั้งการเป็นเจ้าของ ที่ดินส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลหนึ่ง ๆ ดังที่ปฏิบัติมาแล้วในประเทศเยอรมันนี สวีเดน ฟินแลนด์

ปัญหา 5 การวางโครงการก็คือการแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล มีหลักตามทฤษฎีที่เห็นว่าถูกต้องแล้ว และมีขอบเขต ในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมแห่งชาติ อาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้วางโครงการ โดยทั่วไปแล้วคือ การรวมการช่างานาประเภท จะมากหรือน้อยที่สุดแล้วแต่ปัญหา ที่จะแก้ ตัวอย่างเช่น การวางผังเขื่อนทำนบนาเพื่อจ่ายกระแส ไฟฟ้า ต้องการอย่างน้อยที่สุดก็คือผู้ทรงคุณวุฒิไฟฟ้า ชลประ- หทาน เศรษฐกิจ กฎหมาย วิศวกร สถาปนิก ฯลฯ เมื่อ เป็นเช่นนั้น จึงเป็น การสำคัญยิ่ง ที่จะต้องมีการ ประสาน งานกัน อย่างใกล้ชิดของบรรดาหน่วยและองค์การต่าง ๆ เพื่อให้วาง โครงการที่มีสมรรถภาพอันสูงยิ่ง

แต่ การบริหารของเรา แบ่งออกเป็นกระทรวง ๆ กระทรวง หนึ่ง ๆ เป็นเอกเทศ มีการติดต่อประสานงานกันน้อยมาก มักจะไม่มี การเกี่ยวข้องกันกับกระทรวงอื่น ๆ

วิธีแก้ เพื่อแบ่งรับภาระอันหนักและเชื่อมหน่วยราชการต่างๆ ให้ทำงานประสานกันอย่างใกล้ชิด ควรจะจัดให้มีองค์การ วางโครงการชาติ (National Planning Board) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญนานาชาติเป็นศูนย์กลางการวางโครงการระดับ ชาติ กำหนดแนวทางแห่งชาติอย่างกว้าง ๆ และสั่งการให้ กระทรวงต่าง ๆ ปฏิบัติตามโครงการที่สภาเห็นชอบและลงมติ

แล้ว ทุก ๆ กระทรวงให้มีหน่วยวางโครงการรับหลักการ ปฏิบัติต่อไป ซึ่งจะทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การอื่น ๆ ภายในและภายนอกกระทรวงนั้น ๆ

ปัญหา 6 การวางโครงการ ไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดก็มัก ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ของ ราษฎรบาง คนอยู่เสมอ จึงเป็นเหตุให้เกิดการขัดแย้ง, พิพาท ระหว่าง ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ ผลงานไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

แต่ เราไม่มี การโฆษณา หรือทำความเข้าใจให้แก่ราษฎร เพียงพอ ให้มีความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่หรือเป็นความจำเป็น ที่จะต้องร่วมมือกับรัฐบาล

วิธีแก้ ควรจะพยายามชักชวน หรือโฆษณาให้เกิดมติดของ มหาชนช่วยเหลือ ร่วมมือ กับงานของรัฐบาล ให้ราษฎร เข้าใจจุดประสงค์อย่างแท้จริงของรัฐบาล ในทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ฯลฯ เช่นเดียวกัน โดยวิธีสั่งสอน อบรม ในหลักสูตรการศึกษาของนักเรียนในชั้นต่าง ๆ ให้ ทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม.

ปัญหาการผังเมืองในประเทศไทย

โดย

รศ. อัน นิยมานเทมินท์

มาตรฐานของสถาปนิก

ในการประชุมสถาปนิกสมาคมแห่ง
สหรัฐอเมริกา เมื่อ 15-19 มิถุนายน ค.ศ. 1954,
บอสตัน, สหรัฐอเมริกา

โดย

ศ. บุญยง นิโครธานนท์

อนุ สถ., B. Arch. (Harvard) Dip. City Planning & Housing
(Govt. Japan)

“มาตรฐานของการปฏิบัติอาชีพสถาปัตยกรรม” โดย ยอช เบน คัมมิงส์ กรรมการสมาคมสถาปนิกสหรัฐอเมริกา จาก
หนังสือ : จุดหมายเหตุของวิทยาลัยวิชาการเมืองและสังคมแห่งสหรัฐอเมริกา ประจำเดือนมกราคม ค.ศ. 1965 เล่มที่ 297
ในหัวข้อเรื่อง “มาตรฐานอันดีงามของการปฏิบัติงานอาชีพ”

“การปฏิบัติงานสถาปัตยกรรม ผู้ปฏิบัติต้องมอบความคิดอ่านทั้งหมดให้กับงานเพื่อความเข้าใจดีในงาน และสามารถ เลือกล้ออยู่กับงานได้ดี ต้องมอบความชำนาญงานและความสามารถในการปฏิบัติงานให้ทั้งหมด ต้องมอบความสุจริตใจในการทำงานให้สำเร็จลงด้วยดี การปฏิบัติงานเช่นนี้จะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในใจ ความขยันขันแข็ง ความเข้าใจในเรื่องราว ความนึกคิดที่สูงส่ง ความกระตือรือร้น และในทำนองเดียวกัน ต้องมีความกล้าหาญ มานะอดทน พร้อมทั้งจะเสียสละอยู่ตลอดเวลาที่ใช้ความ พยายามทำงาน ที่ตรงตามความมุ่งหมายทุกประการ”

“เราเป็นมนุษย์เสรี ก็เพราะพระเจ้าทรงเอ็นดูเรา และบรรพบุรุษของเราได้ช่วยมอบหมายเสรีภาพอันนั้นให้แก่เราไว้ และพร้อมกับเสรีภาพ เราก็รับเอาความรับผิดชอบอันเป็นของคู่กันนั้นไว้ด้วย”

“ในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชน สถาปนิกจะต้องเป็นคนที

“ครบถ้วน” เป็นสุภาพบุรุษ, นักศึกษา, นักปรัชญา, และจะต้องบริจาคทุนทรัพย์และเวลาอันมีค่า เป็นจำนวน อย่างน้อยหนึ่งในสิบของตนเพื่อ ปรับปรุง ความเจริญ ให้ สังคม ที่เขาเป็นหนี้ชีวิตและอาชีพของเขาอยู่ และเขาจะไม่มีความสุขเลยถ้าเขาไม่ได้มีโอกาส อุทิศ ชีวิตเพื่อ ความ ดีงาม ของอาชีพ ของเขาจริง ๆ

ในการรับผิดชอบในหน้าที่ของเราที่อยู่อย่างหนึ่งที่ใครจะทำให้เราไม่ได้เลย นั่นคือ เมื่อเราเป็นคน มีอาชีพ ตัวเราเองนั้นแหละคือตัวอาชีพ อาชีพและความดีเลวของสถาปนิกอยู่ที่ตัวของเราเอง ไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือมนุษย์สัมพันธ์อันใด ในโลกนี้จะช่วยเราได้ถ้าในสังคมของเราเองเรายังทำดีไม่ได้เสียแล้ว การรับผิดชอบในหน้าที่สถาปนิกจะมอบให้ผู้อื่นทำแทนหรือพยายามหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในส่วนตัวทุก ๆ คนจะต้องยอมแบกหามความรับผิดชอบในกฎเกณฑ์และแนวทางที่ดีงามของอาชีพของตน”

“ทุกคนมีหน้าที่เอาใจใส่ใน งานของตน ด้วยความ ระมัด ระวัง โดยใกล้ชิด ทุกอย่างแม้แต่ของเล็กน้อยในงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ

และเนื่องจากได้มีโอกาสรับใช้สังคมด้วยความยินดี และมีหน้าที่ในทางสถาปัตยกรรมดังกล่าวแล้ว จึงเป็นการสมควรที่สถาปนิกจะต้องมีคำปฏิญาณตน 6 ข้อไว้ดังต่อไปนี้:—

1. ด้วยความซื่อสัตย์ และความพอใจในอาชีพ ข้าพเจ้าขอประกาศใช้ความสามารถของ ข้าพเจ้าในการ ปฏิบัติงานตามแนวทางของสถาปัตยกรรมที่แท้จริง

2. ด้วยเกียรติยศ—ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะมองความสนใจอย่างไม่มีที่สิ้นสุดในงานที่จะต้องทำโดย สม่ำเสมอ โดยการร่ำเรียน เข้าใจแสวงหา ทดลองอยู่เสมอ เพื่อข้าพเจ้าจะได้มีความรู้ความชำนาญในงานยิ่ง ๆ ขึ้น

3. ด้วย เกียรติยศ—ข้าพเจ้าขอ ปฏิญาณต่อ สังคมว่า จะรับใช้เพื่อนมนุษย์อย่างดีที่สุดด้วยความพยายาม ความมั่นคงอดทน ไม่พยายามหลีกเลี่ยง อ้อมค้อม บิดพลิ้วแต่อย่างใด และจะหาเลี้ยงชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเต็มที่ พร้อมกับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ตามสิทธิ์และหน้าที่ของข้าพเจ้า

4. ด้วยเกียรติยศ—ข้าพเจ้า ขอปฏิญาณ ตนว่า จะปฏิบัติตนให้สมภาคภูมิในกิจการงานของนายจ้างเพื่อประโยชน์ของนายจ้างที่มอบหมายให้ข้าพเจ้าทำ

5. ด้วยเกียรติยศ—ข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า ในการทำงานที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำ ข้าพเจ้าจะพยายามสร้าง ความงาม ความมีระเบียบเรียบร้อย มีลักษณะที่ดีงาม มีความปลอดภัย และมีคุณค่าในทางจิตใจพร้อมด้วยความสะดวกทุกประการ

6. ด้วย เกียรติยศ—ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า จะร่วมมือกับสถาปนิกร่วมชาติในการจรรโลงสถาปัตยกรรมให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อสังคม และจะช่วยกันทำสถาปัตยกรรมให้กระจายประโยชน์ไปทั่วถึงทุกคน และจะถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ไปให้ถึงคนชั้นหลัง เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติบ้านเมืองทั่วโลก”.

มา ต ร ฐิ า น ข อ ง ส ต า ป นิ ก

โดย

ศ. บุญยง นิโครธานนท์

บทความประกอบการศึกษาวิชา PROFESSIONAL PRACTICE ชั้นปีที่ 5

THE NATURE OF CORRUPTION

โดย

กิติ เพชรบุรณิน นิสิต

ควบคุมโดย

รอ. กฤษณา อรุณวัชช์

ปัจจุบันโลกเราเป็นโลกของวัตถุนิยม ยึดถือวัตถุรูปเป็นสิ่งสำคัญกว่าเกียรติยศ ชื่อเสียง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการคอร์รัปชัน คคโกง อุดมคติของเราต้องการให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต โดยต้องการมีชื่อเสียงรวมไปกับการหาเงินให้อุดมคติตามทำนองคลองธรรม หรือต้องการให้ประสบความสำเร็จ มีเงินทองมากจากการคคโกง พร้อมกับความคคโกงแข่งจากคนอื่น การเป็นห่วงเงินอย่างเดียวเพื่อจะหักล้างคำตักเตือนให้ไม่เป็นการเพียงพอ ความมีเกียรติยศและอุดมคติ จะลดระดับคอร์รัปชันของคนนั้นลงไป มีปราชญ์กล่าวไว้ว่าวิธีการที่จะไปสู่จุดสุดท้ายเป็นวิธีที่สำคัญที่สุด (END JUSTIFY THE MEANS) หมายความว่าอะไรก็ตามที่ให้ผลตามที่ต้องการถือว่าใช้ได้และคุ้มค่าที่สุด ความเชื่ออันนี้ทำให้คนเรายึดถือจุดสุดท้ายโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ

ในสังคมของคอมมิวนิสต์ มีความกระตือรือร้นที่จะให้ถึงจุดสำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของมนุษย์ มีการบีบบังคับอย่างรุนแรงเพื่อความเจริญก้าวหน้าของพรรค มีการฆ่ากัน ตัดรอนความคิด บังคับทุก ๆ อย่าง เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายในการเสมอภาค ความคิดเหล่านี้มักจะเกิดขึ้น

กับพวกที่มีหัวรุนแรง การตัดสินใจส่วนตัว มีความคิดตามใจชอบของตนเอง ต้องการมีอิสระเสรีภาพในทุก ๆ อย่างตามสิทธิและหน้าที่ของตนที่พึงจะได้รับ สังคมเสมอภาคในระบบคอมมิวนิสต์จะไม่บังเกิดขึ้น การปกครองโดยใช้ระบบคอมมิวนิสต์การทำงานต่าง ๆ เพื่อความเจริญของชาติอย่างเดียว มีการ

จัดโครงการล่วงหน้าระยะยาว เช่นโครงการ 5 ปี มุ่งไปสู่
ผลขั้นสุดท้ายอย่างเต็มที่ ใช้กำลังคนเป็นทาส ผู้มีอำนาจเป็น
ผู้บังคับบัญชา และลูกพรรคก็ต้องทำตาม มีการสอดส่องดูแล
ความประพฤติซึ่งกันและกัน รายงานความผิดของแต่ละคนให้
เจ้าหน้าที่ทราบซึ่งป้องกันการประทุษร้ายซึ่งกันและกัน การ
โจรกรรมและฆาตกรรมมักไม่ค่อยปรากฏ มีการปันส่วนอาหาร
ขึ้นอยู่กับการทำงานของแต่ละคนมีประสิทธิภาพอย่างไร การ
ใช้คนในลักษณะนี้เป็นไปในระบบของเครื่องจักร ซึ่งไป
บังคับความคิดอ่านของเขา ไม่ใช่ธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งต้อง
การมีอิสระ มีมันสมองสำหรับคิดอ่านความก้าวหน้าของตนเอง
สังคมนิเอาความคิดล้างสมองมาใช้ก็จะบั่น ทอน กำลังความคิด
ของมนุษย์ พวกนักประพันธ์ นักคิดค้นคว้า จึงมีความอึดอัด
และพากันหลบหนีออกมาเป็นส่วนมาก สรุปแล้วการปกครอง
โดยระบบคอมมิวนิสต์ให้ผลสองอย่าง คือ

1. ประเทศเจริญอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ
2. บั่นทอนกำลังความคิดและสติปัญญาของมนุษย์

ลัทธิที่สอนว่า “ENDS JUSTIFY THE MEANS” มีผล
สุดท้ายเป็นสิ่งสำคัญ อะไรก็ตามที่ให้ผลสมความมุ่งหมาย
เช่นต้องการเงิน วิธีการที่จะให้ได้มามีหลายร้อยวิธี โดยการ
ทำงานด้วยความสุจริต ปล้น ขโมยเขา ฯลฯ ขอให้ได้มา
ก็แล้วกัน คนที่เชื่อในลัทธิจะเอาทุกอย่างไม่ว่าจะชอบด้วย
เหตุผลหรือไม่ก็ตาม แต่ในสังคมประชาธิปไตยโดยทั่วไป
หรือแม้ในสังคมคอมมิวนิสต์ การให้ได้มาถึงสิ่งที่ต้องการนั้นกระ-
ทำได้เสมอ ถ้าไม่ขัดกับกฎที่ได้บัญญัติไว้ หนทางที่จะประสบ
ผลสำเร็จทำได้แต่ก็จะไม่เสียความภาคภูมิใจ มีอยู่มากมาย แล้ว
แต่จะเลือกเอา เช่น เป็นนักเรียนต้องการจะเรียนสอบให้ได้

คะแนนเป็นอันดับหนึ่ง มีคะแนนมาก ๆ เพื่อจะได้ถึงขั้น
เกียรตินิยม วิธีง่าย ๆ ก็คือลอกตำรา ได้ผลสุดท้ายอย่างรวดเร็ว
เร็วโดยไม่ต้องขยันอ่านตำราเลย สมความมุ่งหมาย แต่อีก
วิธีหนึ่งที่จะทำให้ผลสำเร็จเหมือนกันแต่ได้ความภาคภูมิใจ เรา
ก็ต้องมากลั่นกรองเสียก่อนว่าควรทำอย่างไร เช่น ขยันท่อง
หนังสือติดต่อกันเป็นเวลานานสม่ำเสมอ ชักถามความเข้าใจ
และปัญหาต่าง ๆ ที่บังเกิดขึ้น ตักดวงความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่
จะทำได้ ผลปรากฏออกมาจะทำให้มีความภูมิใจว่ามีความ
สามารถโดยไม่ต้องทำทุจริตเลย และชอบด้วยเหตุผลที่สังคม
ในปัจจุบันนิยมชมชอบด้วย

คอร์ปชั่นเป็นสันดานที่จะเกิดขึ้นที่ใดก็ได้ไม่จำเป็นที่จะเกิดขึ้น
ในงานสถาปัตยกรรมเท่านั้น คนใดมีสันดานที่อยากได้อะไร
ต้องเอาให้ได้ไม่ว่าวิธีการใด ๆ ก็ตาม คน ๆ นี้จะมีสันดาน
คอร์ปชั่นมาก หรืออีกคนหนึ่งมีความต้องการ แต่พยายามหา
มาได้โดยสุจริต พร้อมทั้งเกียรติยศและชื่อเสียงเป็นสิ่งที่น่า
พอใจกว่า นิสัยคอร์ปชั่นของคนมีสันดานมาตั้งแต่เด็ก
ต้องการสิ่งใดก็แสดงปฏิกริยาต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้อง
การ ถ้าพ่อแม่ตามใจก็จะเพิ่มสันดานคอร์ปชั่นให้แก่เด็กติดต่อ
ไปจนเป็นผู้ใหญ่ ในการเรียนก็เหมือนกันเวลาสอบมีการโกง
ด้วยวิธีต่าง ๆ ต้องการสอบได้โดยไม่ทำงาน ไม่อ่านหนังสือ
ซึ่งเป็นผลที่จะทำให้เสียหายภายหลัง การกระทำใด ๆ ก็ตาม
ที่ไม่ชอบด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับ และศีลธรรม เป็นการ
กระทำที่ผิด ๆ ทั้งนี้ ในหน้าที่ราชการใด ๆ ก็ตาม วิธีที่จะ
ให้ได้มามีไว้ว่าโดยการขู่มงกั๊บ อาจได้จากความเกรงอกเกรง
ใจจากผู้อาวุโสน้อยกว่า ซึ่งไม่ต้องเสียอะไรเลยในการที่จะให้
ได้มาและไม่มีความอายในการใช้ของ ผูดตรง ๆ คือมีความ
หน้าด้าน จะโกงมากหรือน้อยก็แล้วแต่สภาพในตำแหน่งการ

งานหน้าที่ เพราะเป็นสันดานประจำตัวมนุษย์ทุกเพศวัย แม้แต่เจ้าหน้าที่กับประชาชนทั่วไป การคอร์รัปชันถือว่าเป็นปกติธรรมดาเหลือเกิน เช่นตำรวจจราจร ดักจับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่ผิดระเบียบแล้วได้เงินค่าปรับปาก หรือพนักงานรถไฟใช้ตั๋วปลอมขายให้ผู้อื่นโดยสารในราคาต่ำ เหล่านี้เป็นต้น จึงเป็นผลเสียหายแก่ส่วนรวม และ เศรษฐกิจของ ประเทศชาติอย่างมากมายในแต่ละปี เราควรลดปริมาณการคอร์รัปชันในสันดานลงเสียบ้าง น้อย ๆ ลงจนหมดไปในที่สุด ไม่ใช่แก้ที่อาชีพแต่แก้ที่สันดานของตัวเอง ผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นเราอาจเสียไปบ้างเล็กน้อย แต่กับส่วนรวมนับว่ามีอย่างมหาศาล คนเราจะอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ ต้องรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ ถ้าสังคมล้มละลายไป บ้านแตกสาแหรกชาติก็ไม่สามารถอยู่ได้ เราควรคิดว่าปลาช่องเดียวกันนั้นถ้าเน่าก็เน่าด้วยกัน

ความจำเป็นในชีวิตที่ต้องมีเงินเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว อาชีพสถาปนิกนับว่าพอหาได้อย่างเพียงพอโดยไม่ต้องคอร์รัปชันเลย เราต้องตั้งหลักมันไม่ต้องการในสิ่งที่ไม่ใช่สิทธิของเรา และผลผลิตของเรา นอกจากมรดกที่ตกทอดมา ความเข้าใจผิดในการคอร์รัปชันมักจะเกิดขึ้นเสมอ เช่น สถาปนิกมีหน้าที่ควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามแบบที่กำหนด มีความเกี่ยวข้องกับผู้รับเหมาโดยตรง ผู้รับเหมาเชิญไปเลี้ยงเราก็คควรยอมรับบ้าง แต่ถ้าบ่อย ๆ ก็ไม่ดีเพราะเขาคงต้องการผลประโยชน์ จะทำให้อยู่ในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก และเราก็คควรเลี้ยงตอบแทนเขาบ้าง มิใช่ว่าจะไม่ยอมรับเลย คล้าย ๆ กับว่าเป็นศัตรูกัน การสั่งของมาใช้ในการก่อสร้างก็เหมือนกัน เจ้าของบริษัทได้ให้ค่า Commission ในการสั่งซื้อวัสดุ ถ้าเขาให้มากเขาก็คอร์รัปชันมาก ถ้าเขาให้น้อยเขาก็คอร์รัปชันปานกลาง แต่วิธีที่ถูกคือใช้ของที่ดีที่สุด ค่า

Commission ไม่รับแต่ให้นำไปลดค่าวัสดุ เพื่อราคาของค่าก่อสร้างจะได้ถูกลงอันเป็นประโยชน์กับเจ้าของอาคารซึ่งเราเป็นผู้ออกแบบให้ แม้คนอื่นจะว่าไงก็ตาม ก็ไม่ควรเสียใจ เพราะได้เลือกปฏิบัติวิธีที่ถูกและเห็นว่าดีที่สุดแล้ว คนที่ว่าเองนั่นแหละเป็นคนที่มีสันดานคอร์รัปชัน มีสันดานโจรต้องการในสิ่งที่มีใช้ เป็นของตน พึงจะได้ รับโดยชอบ ด้วย ศีลธรรม

การที่ได้ค่าแบบน้อย ต้องโทษตัวเองที่ไม่ทำสัญญากัน การถูกลดเปอร์เซ็นต์ค่าออกแบบ ก็ต้องโทษตัวเองที่ละโมภในการออกแบบ เลือกเอาสิทธิที่จะคอร์รัปชันหรือไม่ก็ได้ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จทั้งนั้น แต่จะให้ความภาคภูมิใจในชื่อเสียงได้เงินน้อย กับได้เงินมากแต่ถูกสาบแช่ง ก็เลือกเอาแล้วแต่ความภูมิใจและพอใจ คนยิ่งมีความรู้ ความสามารถ มีอำนาจมากเท่าใด โอกาสที่จะหาวิธีการคอร์รัปชันก็มีมากขึ้นเท่านั้น แม้จะมีคนรู้เท่าทันก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ยอมให้เขาคอร์รัปชันทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แก่ใจ ขึ้นคันทัวร์งไปก็จะเป็นภัยกับตนเองและครอบครัว พบบุคคลนั้นตายไปจึงเปิดเผยความชั่วออกมาประจานกัน คนตายแล้วจะมีความรู้สึกอะไร ครอบครัวของเขานั้นเองจะเป็นผู้รับเคราะห์กรรมและรับผิดชอบ สังคมเช่นนี้เป็นสังคมที่ไม่มี ความกล้าที่จะ สู้สิ่ง ที่ขัด กับผล ประโยชน์ ของส่วนรวมเอง ยอมอยู่ได้อ่านาใจโดยมีตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นสำคัญ พวกที่หาเสียงสมัครผู้แทนอะไรก็เหมือนกัน ก่อนจะได้รับเลือกก็สัญญาว่าจะทำนั้น จัดการนี้เพื่อความผาสุกของประชาชน และอยู่ดีกินดีของประชาชน แต่พอได้รับเลือกเข้าจริง ๆ ก็หนีไม่พ้นที่จะคอร์รัปชัน เพราะการได้มาเปล่า ๆ ง่าย ๆ โดยไม่ต้องลงทุนใคร ๆ ก็ชอบ ถ้ามีหลักฐานจัดการได้โทษก็ไม่รุนแรง ซึ่งทำให้เป็นเชื่อไม่หวาดกลัวที่จะทำอีก

ต่อไป ยิ่งผู้มีอำนาจ บรรดาศักดิ์สูง เรื่องก็เงียบไปไม่มีใคร
กล้าทำอะไร รัฐบาลน่าจะมีกฎหมายจัดการชั้นเด็ดขาดป้องกัน
เสียก่อน ที่จะมาแก้ภายหลังที่เกิดการคดโกงกันแล้ว ในวงการ
ของสถาปัตยกรรมก็เหมือนกัน ตึกรั่ว พัง ทรุด เหล่านี้
เป็นผลจากการคอร์รัปชันทั้งสิ้น ใครเป็นผู้รับผิดชอบ มิใช่ตัว
เราหรือ ผลเสียหายเกิดขึ้นกับใครมิใช่เจ้าของอาคารหรือ สิ่ง
เหล่านี้ความเสียหายมาให้ทั้งนั้น ถ้าปราบคอร์รัปชันได้
หมดไปบ้านเมืองก็จะเจริญขึ้นกว่านี้อีกมาก แต่ก็เป็นไปได้
ตราบไตที่สันดานของมนุษย์ยังมีความต้องการบำรุง บำเรอ
ความสุขของตนเองตลอดไป สังคมคอมมูนิตี้ หรือประชา
ธิปไตยก็ดี ระบบคอร์รัปชันเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่สามารถปราบ
ได้เด็ดขาด แล้วแต่ว่ามากหรือน้อยกว่ากันเท่าใด ระบบ
คอมมูนิสต์ป้องกันการคอร์รัปชันได้รัดกุมกว่า แต่ปิดความคิด
อิสระของคน ระบบประชาธิปไตยมีสิทธิเสรีภาพทุกอย่างของ
มนุษย์ที่พึงจะได้รับ แต่ป้องกันการคอร์รัปชันได้ยากกว่า ซึ่ง
เป็นที่ขัดแย้งกันระหว่างการปกครองทั้งสองระบบ ต่างฝ่าย
ต่างก็ว่าของตนดีกว่า จึงเกิดการสู้รบกันเพื่อความยิ่งใหญ่
ผลเสียหายก็เกิดขึ้นกับมนุษย์โดยทั่วไป อาจจะหวังไว้
ว่าในอนาคตข้างหน้าระบบการปกครองต่าง ๆ น่าจะถึงจุดและ
รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเสีย ถ้าจัดคอร์รัปชันทั้งหลายออกไป
เสีย ส่งเสริมสัญชาติญาณและธรรมชาติของมนุษย์ โลกคง
น่าอยู่ขึ้น เผ่าพันธุ์มนุษย์คงเจริญออกมาโดยไม่มีที่สิ้นสุด
หรือมองในมุมกลับกัน ธรรมชาติอาจ ทำลายมนุษย์ ให้แตกดับ
หมดไปจากโลกก็อาจเป็นไปได้เช่นกัน.

THE NATURE OF CORRUPTION

โดย
ควบคุมโดย

กิติ เพชรสมบูรณิน นิสิต
รอ. กฤษฏา อรุณวงษ์

บทความนี้คัดเลือกจากบทความประกอบคำบรรยาย
ในวิชาปรัชญาการออกแบบ ชั้นปีที่ 5 ทศนะและ
ความคิดเห็นเป็นความเห็นส่วนตัวของ นิสิตท่านนี้
สารานุกรม

บทความประกอบการศึกษาวิชาปรัชญาการออกแบบ ชั้นปีที่ 5

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสถาปัตยกรรม

โดย

วิม อุดินทร นิสิต

ควบคุมโดย ร.อ. กฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา

ในยุคสมัยของการพัฒนาประเทศในปัจจุบันนี้ บุคคลในชาติทุกสาขาอาชีพต่างมีหน้าที่ที่จะร่วมมือร่วมใจกันใช้ความรู้ความสามารถของตนปฏิบัติงานให้
ลุล่วงไปด้วยดี สถาปนิกในฐานะผู้สร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมก็เป็นผู้หนึ่งด้วยที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะงานสถาปัตยกรรมย่อม
มีความผูกพันอยู่กับสังคม เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ ระบบเศรษฐกิจตลอดทั้งวัฒนธรรมของสังคม สถาปัตยกรรมจึง
เป็นทั้งสัญลักษณ์และประจักษ์พยานที่จะจดบันทึกเรื่องราวความเป็นไปของมนุษยชาติในช่วงเวลาต่าง ๆ ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา ทั้งจะเป็นเครื่องแสดง
ให้เห็นพลังปัญญาความคิดของมนุษย์ในการสร้างสรรค์ความว่างเปล่าให้เป็นเกาะก้ำกับบ่งกันภัยพิบัติต่าง ๆ ภายใต้อบเชตของวิทยาการก่อสร้าง แต่ผล
งานสถาปัตยกรรมในประเทศไทยปัจจุบันนี้ หากได้อยู่ในระดับอันสมควรแก่การภาคภูมิใจไม่ หากยังคงปล่อยให้งานสถาปัตยกรรมดำเนินไปในรูปการ
เช่นนั้น บ้านเมืองก็ย่อมแปลงสภาพเป็นป่าคอนกรีตซึ่งสับสนวุ่นวาย ไม่สามารถจะเป็นตัวอย่างให้เกิดความนิยมชมชื่นในบรรพบุรุษของบุคคลในยุคหลัง ๆ
ได้เลย เรายังจะได้ค้นคว้าหาสาเหตุว่างานสถาปัตยกรรมอันด้อยคุณค่าเหล่านั้นอุบัติขึ้นได้อย่างไร

หากพิจารณาด้วยใจเป็นธรรม งานสถาปัตยกรรมอันด้อย
คุณค่าที่อุบัติขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งเกิดขึ้น
จากฝีมือผู้ไร้ความคิดทางสถาปัตยกรรม หรือผู้มีความรู้พื้นฐาน
ทางการก่อสร้างโดยอาศัยการกระทำซ้ำซากจนเกิดความชำนาญ
อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นส่วนมากหรือส่วนน้อยก็ตาม เกิด
ขึ้นด้วยฝีมือของสถาปนิก ซึ่งเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจว่าเป็น
เป็นผู้รอบรู้ในศิลปะวิชาการนฤมิตอาคาร ในส่วนที่เกิดขึ้นจาก

ฝีมือสถาปนิกนั้น นับว่าน่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่งที่สถาปนิก
ที่สามารถจะปฏิบัติงานสถาปัตยกรรมในเมืองไทย ด้วยความไว
วางใจจากผู้เป็นเจ้าของอาคารได้นั้น มักเป็นผู้ผ่านการศึกษา
อบรมจากสถาบันการศึกษาทางสถาปัตยกรรมมาแล้วทั้งสิ้น ไม่
ว่าจากสถาบันการศึกษาภายในหรือภายนอกประเทศ แต่ผล
งานสถาปัตยกรรมก็หาอยู่ในเกณฑ์อันน่าพึงพอใจไม่ งาน
ส่วนใหญ่หาได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ทางสถาปัตยกรรมและ

รสนิยมในทางศิลปะที่เหมาะสม ทั้งมีการลอกเลียนแบบทั้งจากเพื่อนร่วมอาชีพและจากผลงานของสถาปนิกต่างประเทศ จริงอยู่ในการปฏิบัติงานอาชีพสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน สถาปนิกจำต้องประสบปัญหาบีบคั้นนานาประการ สถาปนิกหาได้มีอิสระเสรีภาพในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ไม่ สถาปนิกจำต้องอยู่ในภาวะจำยอมต่อความบีบคั้นทางเศรษฐกิจของสังคมปัจจุบัน อันทำให้สถาปนิกต้องต่อสู้หาเลี้ยงชีพเพื่อการอยู่รอดของตนเองและครอบครัว ไม่มีโอกาสมากนักที่จะปฏิบัติงานอาชีพของตนเองด้วยใจรักและชื่นชมดังที่สถาปนิกในยุคก่อน ๆ ได้กระทำมาแล้ว นอกจากนี้สถาปนิกยังถูกบีบคั้นจากผู้เป็นเจ้าของอาคารซึ่งมีรสนิยมในทางสถาปัตยกรรม อันแตกต่างกัน ผู้เป็นเจ้าของอาคารส่วนใหญ่มักคำนึง ตั้งแต่คุณค่าของเงินตราของตนเป็นประการสำคัญ และถึงเป็นสาเหตุในการบังคับบัญชาสถาปนิก ให้ปฏิบัติงานสถาปัตยกรรมเหมือนดังที่ตนปรารถนาโดยมิได้คำนึงถึงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมใด ๆ เลย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม สถาปนิกก็น่าจะได้พิจารณาตนเองด้วยว่าเป็นผู้เหมาะสมแก่การดำเนินอาชีพสถาปัตยกรรมหรือไม่ หากสถาปนิกเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงแล้ว ก็ย่อมจะสามารถทำให้ผู้เป็นเจ้าของอาคารเกิดความศรัทธาเลื่อมใสและมอบความไว้วางใจในการดำเนินการออกแบบให้สถาปนิกโดยลำพัง ปัญหาการผลิตสถาปนิกที่สมบูรณ์เพื่อการยกระดับสถาปัตยกรรมจึงอยู่ที่สถาบันการศึกษา ทางสถาปัตยกรรม ประการสำคัญ

สถาบันการศึกษาสถาปัตยกรรม เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการบันดลรูปโฉมของสถาปัตยกรรมในยุคสมัย ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมเป็นผู้ผลิตสถาปนิกออกไปปฏิบัติงานอาชีพ หากสถาบันการศึกษาได้วางมาตรการอันรัดกุมเหมาะสม

ในการผลิตสถาปนิก ก็ย่อมเป็นผลดีต่อวงการสถาปัตยกรรมที่จะได้สถาปนิกที่มีความสามารถ ข้อคิดเห็นในการผลิตสถาปนิกที่สมบูรณ์นั้นอาจแยกเป็น 2 ประการ คือ ในส่วนวิชาความรู้และส่วนกิจการสังคม ทั้งนี้เพราะผลสำเร็จในการประกอบอาชีพสถาปัตยกรรมนั้น หาได้ อยู่ที่ความสามารถของสถาปนิกอย่างเดียวไม่ ยังต้องขึ้นอยู่กับความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีของสถาปนิกอีกด้วย ทั้งนี้เพราะสถาปนิกจำเป็นต้องอุทิศตนเองเพื่อตอบสนองสังคม วิธีที่สถาปนิกจะตอบสนองสังคมได้ดีที่สุด สถาปนิกต้องเป็นผู้เข้าใจสังคม รู้ความต้องการของสังคมทุกระดับชั้น ดังนั้นการสังคมของสถาปนิกจึงเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าวิชาความรู้เลย ทั้งโอกาสปฏิบัติงานสถาปัตยกรรมของสถาปนิกก็ขึ้นอยู่กับความเป็นผู้กว้างขวางของสถาปนิกด้วย ทั้งนี้เพราะงานสถาปัตยกรรมในเมืองไทยส่วนใหญ่ ผู้เป็นเจ้าของอาคารมักมอบความไว้วางใจให้สถาปนิกผู้สนิทสนมเป็นการส่วนตัวทั้งสิ้น

ในด้านวิชาความรู้ นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม เพราะคุณค่าของสถาปนิกโดยแท้จริงอยู่ที่ความสามารถในการออกแบบ ดังนั้นสถาปนิกจึงต้องเป็นผู้มีความสามารถในวิชาชีพของตน มีความรู้และความสามารถถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ในด้านทฤษฎีจำเป็นต้องศึกษาหลักการออกแบบความรู้เกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง เทคนิคแผนใหม่ในการก่อสร้าง การตกแต่งภายใน การจัดภูมิสถาปัตยกรรม รอบรู้ในวิทยาการแผนใหม่อัน จะนำมาประกอบใน อาคารเพื่อ ส่งเสริมความสะดวกสบายต่าง ๆ ให้ผู้ใช้อาคาร สถาปนิกยังจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้เข้าใจศิลปะในสาขาอื่น ๆ ด้วย อันได้

แก่กิจกรรม ปฏิมากรรม วรรณกรรมและดนตรี ทั้งนี้เพื่อให้
สถาปนิกเป็นผู้มีอารมณ์ละเอียดอ่อน สามารถจะใช้จินตภาพ
ของตนในการสร้างสรรค์บรรยากาศอันดีให้เกิดขึ้น นอกจาก
นี้สถาปนิกยังจำเป็นต้องรอบรู้ในวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชา
ความรู้ทางสถาปัตยกรรมโดยตรง เช่น ปรัชญา จิตวิทยา หลัก
ศาสนา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สถาปนิกมีโอกาสใช้เป็นแนว
ทางชีวิตและปฏิบัติงานอาชีพของตนโดยเหมาะสม งานอาชีพ
สถาปัตยกรรม หากใช้เป็นเพียง อาชีพที่กระทำเพื่อการเงินเพียง
อย่างเดียว แต่เป็นงานอาชีพที่จะต้องกระทำด้วยใจรักและไม่
หวังผลตอบแทนจนเกินไป สถาปนิกจึงจำเป็นต้องได้รับการ
ฝึกฝนให้เป็นผู้ดำเนินชีวิตอันเหมาะสม มีหลักประจำใจยึดมั่น
โดยไม่ยอมตัวให้ความเลวร้ายต่าง ๆ ชักจูงให้กระทำตนผิดไป
จากหลักเกณฑ์อันชอบธรรมของของสถาปนิก สถาปนิกที่ดี
จำเป็นต้องมีอุดมการณ์อันสูงส่งใน การอุทิศชีวิตของตนเองเพื่อ
จรรโลงงานสถาปัตยกรรม เพื่อให้งานสถาปัตยกรรมนั้นเป็น
อนุสรณ์ของความคิดความก้าวหน้าของมนุษย์ แลเห็นความ
วิวัฒนาการของมนุษย์ได้อย่างแจ่มชัด เหนือกว่าสัตว์โลกอื่น ๆ
ในทางปฏิบัติ นั้น นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมจำเป็นต้องรับการ
ฝึกฝนในด้านฝีมือให้ สามารถจะถ่ายทอดความรู้สึก ของตนเอง
ให้ผู้อื่นรู้ได้อย่างแจ่มชัด ฝีมือของสถาปนิกจะเป็นเครื่องดึง
ดูดใจให้บุคคลทั่วไปสรรเสริญ และ มอบความไว้วางใจให้ ดำเนิน
การออกแบบ

เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถาปนิกผู้ผ่านการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษา วิชาสถาปัตยกรรม เป็น จำนวน ไม่น้อยที่มีได้เป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถเหมาะสม แก่การประกอบ อาชีพสถาปัตย-
กรรม วิชาความรู้ที่ศึกษานั้นก็จำกัดอยู่ในขอบเขตแต่ในวง
อาชีพของตนเท่านั้น นักศึกษาหาได้ใช้เวลาของตนให้เป็น

ประโยชน์ ในการ แสวงหา วิชาความรู้ ให้นอกเหนือ ไปจากคำ
บรรยายของอาจารย์ผู้สอนไม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ปราศจาก
ความคิดอันเป็นของตนเอง โดยมุ่งหวังเพียงการสอบไล่ได้
เพื่อรับปริญญาบัตรเท่านั้น หากได้เป็นผู้มีอุดมการณ์อันจะ
พยายามสร้างตนให้เป็นสถาปนิกผู้มีชื่อเสียงในอนาคต แต่ก็
น่าเห็นใจนักศึกษา เหล่านั้น ที่ยังคงอยู่ ภายใต้อสังคัม ที่ยอมรับ
ปริญญาบัตรมากกว่าวิชาความรู้ความสามารถ ในการออกแบบ
สถาปัตยกรรมในสถาบันการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มักอ้าง
ว่าตนเองไม่มีอิสระใน การออกแบบ โดยต้อง ทำงาน ออกแบบ
ของตนตามใจอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีความ คิดเห็นในการออกแบบ
แตกต่างกัน แต่ที่จริงแล้วอาจารย์ผู้สอนซึ่งวิชาออกแบบนั้น
เปรียบเสมือนเจ้าของอาคาร ซึ่งมีรสนิยมใน ทางสถาปัตยกรรม
แตกต่างกัน ต่างกันแต่ว่าอาจารย์ผู้สอนนั้นเป็นผู้ได้สั่งสม
ความรู้ความชำนาญในทางศิลปะและสถาปัตยกรรมมาแล้วเป็น
อย่างดี จึงยอมเป็นผู้มีรสนิยมทางสถาปัตยกรรมสูงกว่าเจ้าของ
อาคารเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการประสบปัญหาความขัดแย้ง
ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จึงเปรียบเสมือนการทดลอง ปฏิบัติ
งานอาชีพอย่างแท้จริง เป็นโอกาสในการที่นักศึกษาจะใช้วิชา
ความรู้ของตน ชี้แจงให้เกิด ความเข้าใจแก่ อาจารย์ ถึงความคิด
เห็นในการออกแบบของตน นักศึกษาไม่ควรคำนึงถึงคะแนน
จนเกินไป ต้องคิดเพียงว่าคะแนนนั้นเป็นเครื่องตอบแทน
ความสามารถที่ตนได้พยายามที่สุดแล้ว และปล่อยให้กาลเวลา
เป็นเครื่องพิสูจน์ความคิดอ่านในการออกแบบของตน นัก
ศึกษาต้องเป็นผู้มีเหตุผล พิจารณาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยใจ
เป็นธรรม ละทิ้งฐิติที่จะเอาชนะโดยไม่ถูกต้องเสีย โดยต้อง
เข้าใจถึงความหวังดีของอาจารย์ที่มีต่อศิษย์ที่เป็นหลักธรรมชาติ
อยู่โดยทั่วไป อาจารย์พยายามจะชี้ช่องทางที่ถูกต้องให้แก่ศิษย์
ฐานที่อาจารย์เป็นผู้ฝึกฝนงาน สถาปัตยกรรมมาเป็นเวลานาน

กว่า ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้น นักศึกษาก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในการออกแบบ และหาวิธีการที่จะทำให้อาจารย์เข้าใจความคิดอ่านของตน และก็เป็นที่แน่ใจว่าอาจารย์ก็ย่อมจะมีใจเป็นธรรมที่จะยอมรับความคิดเห็น ทั้งนี้เพราะสถาปัตยกรรมไม่ใช่งานที่จำกัดตายตัว

ในด้านการศึกษา ก็นับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวิชาความรู้เลย ทั้งนี้เพราะโอกาสปฏิบัติงานของสถาปนิกนั้นขึ้นอยู่กับความเป็นผู้กว้างขวางในวงสังคมของสถาปนิก สถาปนิกจะเป็น ผู้กว้างขวาง ได้จำเป็น ต้องเริ่ม สร้าง อุปนิสัยใจคออันดีให้เกิดขึ้น นับตั้งแต่เริ่ม ตัดสินใจ เข้าศึกษา วิชาสถาปัตยกรรม นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมน่าจะได้มีโอกาสเข้าศึกษาวิชาการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การงานอาชีพนอกเหนือจากวิชาความรู้ทางสถาปัตยกรรมโดยตรง โดยได้มีโอกาสเข้าศึกษาร่วมกับนักศึกษาในแขนงวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานอาชีพของสถาปนิกในอนาคต ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมก็จะได้มีโอกาสได้รู้ซึ่ง ถึงความต้องการของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การออกแบบของตนในอนาคต นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมก็จะเป็นผู้เข้าได้กับสังคมทุกชั้น งานสถาปัตยกรรมก็จะไม่จำกัดวงอยู่แต่ในสังคมผู้มีฐานะดีเท่านั้น แต่กลับกระจายออกไปสู่สังคมอื่น ๆ อันจะทำให้งาน สถาปัตยกรรมได้มีโอกาส ตอบสนอง สังคมทุกระดับอย่างเต็มที่

นักศึกษา วิชา สถาปัตยกรรม ส่วนใหญ่ มักนิยมกระทำตน เยี่ยงศิลปินด้วยกริยาท่าทางเครื่องแต่งกายและความเป็นอยู่ ทั้งนี้เกิดขึ้นโดยความจริงใจ และ กระทำเลียนแบบ เพื่อสร้างจุดเด่น

ให้แก่ตนเอง หากเป็นการกระทำด้วยความจริงใจก็เป็นเรื่องที่น่ายินดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่จะเป็นสถาปนิกที่ดีได้นั้นนอกเหนือจากการเป็นผู้มีเหตุผลแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีอารมณ์ศิลป์ด้วย เพราะงาน สถาปัตยกรรม เป็น ทั้งงาน ที่ใช้ เหตุผล และ ศิลปะประกอบกัน ในขณะที่เดียวกันหากนักศึกษายังแสดงออกถึงการแสดงตนเป็นศิลปินด้วยความไม่จริงใจ กระทำเพียงเพื่อให้เกิดจุดเด่นแต่ตนเองเท่านั้น ก็นับเป็นข้อผิดพลาดที่ต้องแก้ไข ทั้งนี้เพราะจะทำให้บุคคลอื่นเกิดทัศนคติที่ผิด ๆ ต่อ นักศึกษา คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าศิลปินนั้นมักกระทำการใด ๆ โดยลำพังความคิดของตนเอง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใด ทำงานด้วยอารมณ์ เช่น นักประพันธ์เพลง สร้างเพลงขึ้นด้วยอารมณ์ของตนเป็นสำคัญเป็นต้น ทำให้ผู้เป็นเจ้าของ อาคารเกิด ความกังวลใจใน การมอบความไว้วางใจให้แก่สถาปนิก ด้วยเกรงว่าจะไม่อาจยับยั้งความคิดเห็นของสถาปนิกได้ ผู้เป็นเจ้าของอาคารย่อมเห็นความสำคัญของเงินตราของตน และไม่ไว้วางใจให้สถาปนิกดำเนินงานโดยลำพังโดยตนเองไม่มีส่วนรู้เห็น จึงเป็นหน้าที่ของนักศึกษาที่จะแสดงให้บุคคลโดยทั่วไปเข้าใจว่า นักศึกษาเป็นทั้งศิลปินที่สามารถและนักวิชาการที่มีเหตุผล โดยใช้อารมณ์ศิลป์นั้นสร้างสรรคงานสถาปัตยกรรมอย่างมีศิลป์ และใช้วิชาความรู้ของตนอย่างมีเหตุผลในการแก้ไขปัญหาค่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการออกแบบ หากนักศึกษาได้กระทำดังกล่าวก็นับเป็นการสร้างความนิยมให้เกิดขึ้นแก่บุคคลทั่วไป และโอกาสที่จะได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานอาชีพภายหลัง สำเร็จการศึกษาก็มีมากขึ้นเป็นทวีคูณ

ในด้านกิจกรรมนอกหลักสูตรอันจะส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาให้เป็นประโยชน์ ควรเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึง

ความคิดก้าวหน้า ความเป็นตัวของตัวเองอันจะเป็นลักษณะ
นิสัยของสถาปนิกให้ปรากฏ งานกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้
นักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติงานสังคม ทำให้เกิดความสนิทสนม
ในหมู่นักศึกษาร่วมวิชาชีพสถาปัตยกรรม อันจะเป็นประโยชน์
แก่การดำเนินงานอาชีพสถาปัตยกรรมในอนาคต กิจกรรมของ
นักศึกษาวิชาสถาปัตยกรรม ควร เป็น กิจกรรม ที่ส่งเสริม การ
ศึกษาภายในหลักสูตร ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักศึกษาที่จะพิจารณา
ความเหมาะสมของกิจกรรมเหล่านั้นด้วยดุลยพินิจ อย่าเห็น
แก่ความสนุกแต่เพียงอย่างเดียว อันมิใช่วิสัยของนักศึกษาชั้น
อุดมศึกษา อย่าปล่อยให้กิจกรรมต่าง ๆ มาเป็นเครื่องทำลาย
อนาคตของตน แต่ควรส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ เกิดประโยชน์
แก่ตนเองทั้งในด้านวิชาความรู้และกิจการสังคม

งานสถาปัตยกรรมในยุคใหม่ จำเป็นต้องอาศัยสถาปนิกที่มี
ความรู้ความสามารถ จึงนับเป็นภาระอันสำคัญยิ่งของสถาบัน
การศึกษาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ต้อง มุ่งถึง คุณภาพ ของสถาปนิก
ทั้งนี้เพราะ สถาปนิกที่ผ่าน การกลั่นกรองมาแล้ว ทั้งในด้านการ
ศึกษาและการสังคมย่อมเป็นผู้มีส่วนสำคัญใน การยกระดับงาน
สถาปัตยกรรมให้สูงขึ้น งานสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความ
สร้างสรรค์ของสถาปนิก จะเป็นเครื่องจรรีกรให้อนุชนรุ่นหลังได้
แลเห็นความเจริญก้าวหน้า ทางสถาปัตยกรรม และกิจการความ
รุ่งเรืองทางสังคมต่าง ๆ เขาเหล่านั้นจะหวลกลับมามองอดีตของ
ความภาคภูมิใจ และมานะพยายามที่จะกระทำตนให้เป็น
ตัวอย่างที่ดีต่อไปเยี่ยงที่บรรพบุรุษ ของตน คือ เราท่านทั้งหลาย
ได้กระทำอยู่.

ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการศึกษาสถาปัตยกรรม
โดย
วิม จุลินทร

จดหมายรายงานฉบับคัดถึงการสัมมนาเรื่อง

NEW UNIVERSITY DESIGN AND PLANNING IN GREAT BRITAIN

โดย

ประทีป จันทรเขตต์ สด.บ. เกียรตินิยม, M.C.D. (Miami U.)
M. Arch. (Harvard)

Derwent College
York University
York England
July 8, 1968

เรียน ท่านคณบดี

ผมและท่านศาสตราจารย์ทองระคน ๗ เดินทางมาถึงอังกฤษ และได้เข้าประชุม และ สัมมนา การสร้าง มหาวิทยาลัยใหม่ ของ อังกฤษตั้งแต่วันที่ 7 เป็นต้นมา Program นี้ น่าสนใจมาก การจัด Course เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงมหาวิทยาลัยเท่านั้น ผู้ที่มาประชุมประกอบด้วยชาติต่าง ๆ เช่น คานาดา ออสเตรเลีย แอฟริกาใต้ เยอรมัน เบลเยียม อิตาลี ออสเตรีย กานา ฟินแลนด์ เดนมาร์ก และประเทศไทย บางประเทศส่งมามาก เช่น อิตาลีและเยอรมัน ซึ่งกำลังมีโครงการที่จะสร้างมหาวิทยาลัยใหม่โดยรีบด่วน และหวังผลที่จะให้ มหาวิทยาลัย ของตน ก้าวหน้า และ ทันสมัยที่สุด จึงสนใจและซักถามเจ้าหน้าที่ฝ่ายอังกฤษอย่างมากมาย

มหาวิทยาลัยของอังกฤษสมัยใหม่ที่สร้างขึ้นมา 4-5 แห่งที่ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัย ที่ทันสมัยที่สุด ของอังกฤษ ปัจจุบัน เป็นการปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่ของอังกฤษ รูปร่างหน้าตา ของอาคาร เปลี่ยนโฉมหน้าไปโดยสิ้นเชิง ลักษณะอาคารเป็นระบบอาคารสมัยใหม่ของอเมริกาที่สร้างขึ้นในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่นใน Harvard, Yale และที่อื่น ๆ อีกที่สำคัญที่สุดคือ อังกฤษสร้างมหาวิทยาลัยใหม่เลย โดยจัดหาบริเวณที่เหมาะสมแล้ววางผัง (Master plan) เป็นโครงการ 10 ปี นักเรียนต่าง ๆ ประกอบ

ด้วย Facilities อย่างทันสมัยอย่างครบถ้วน โดยแบ่งออกเป็น Colleges แต่ละ College ประกอบด้วย 1. Teaching area 2. Library 3. Common room 4. Dormitory 5. Residences for professors 6. Dining room แต่ละ College มีทางเชื่อมติดต่อกันโดยตลอด ติดต่อกับ administration Building Central library และ Lecture rooms สำหรับ Lecture rooms จัดเป็น Central จาก Colleges มาใช้ได้หมด นับว่าเป็นการประหยัดตัวอย่างหนึ่งสำหรับบางแผนกเช่น Physics, Chemistry ถ้าแยก Lab ออกไปต่างหาก แต่ละ College สามารถเดินมาจั้ง Central library ภายในเวลาไม่เกิน 8 นาที นับว่าเป็นการจัดมหาวิทยาลัยที่ถูกต้องตามต้องการวางผังเป็นอย่างดีทีเดียว หลักการที่สำคัญมีอยู่ว่า 1. ความจำเป็นในการจัดสร้างมหาวิทยาลัย 2. เงินที่จะทำการปลูกสร้าง 3. ความสามารถของสถาปนิกและนักผังเมืองที่จะดำเนินการออกแบบมหาวิทยาลัย 4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย สำหรับข้อสุดท้ายนี้สำคัญมาก มหาวิทยาลัยจะมีชื่อเสียง มีความงาม สนองประโยชน์ใช้สอยขึ้นอยู่กับท่านผู้เท่านั้น ที่มี City planning idea มองเห็นการณ์ไกล ว่ามหาวิทยาลัยในอนาคตควรจะปรับปรุงไปในรูปใด และขณะเดียวกันก็ให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ของอังกฤษคือ Oxford และ Cambridge ซึ่งสร้างมาเป็นเวลา

เกือบ 500 ปีแล้วเป็นข้อเตือนใจในการสร้างมหาวิทยาลัยในแนวใหม่

ดังนั้น Course นี้จึงดีว่ามีคุณค่ามาก ที่ได้พบปะบุคคลสำคัญ ๆ ของอังกฤษในวงการนี้และบุคคลสำคัญ ๆ ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งท่านเหล่านั้นส่วนมากเคยผ่านเมืองไทยมาแล้วทั้งนั้น โดยการไปประชุมและการท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลดีเกินคาด แต่การสัมมนาก็ดำเนินไปตลอดวัน สลับด้วยการปาฐกถาเรื่องปัญหาต่าง ๆ ในการสร้างมหาวิทยาลัย เช่นในด้าน Economic, Social, Technical, Planning, Architecture, Structural Engineering, Traffic Engineering and Landscape architecture for modern university การสัมมนาเริ่มจาก 9.00 Am. ไปจนถึง 4 ทุ่มทุกวัน โดยเฉพาะจะอยู่ที่ York university จนถึงวันที่ 10-11-12 ย้ายไป Durham University, 13-16 University of Edinburgh, 17-18 University of Glasgow, 19 University of Lancaster, 20 University of Liverpool, 21-22 London University แล้วเดินทาง ออกจากอังกฤษไปตามโครงการเดิมโดยผ่านยุโรป ดังที่ได้เรียนเสนอไว้แล้วนั้น สำหรับ Material ต่าง ๆ สำหรับการศึกษาค้นคว้าติดต่อ มหาวิทยาลัย ดังกล่าว เพื่อส่งไปยัง ห้องสมุดของคณะซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับนิสิตมาก.

รูปที่ 1

กำแพงเมืองนครราชสีมา กำแพงถูกรื้อลงเมื่อ 4 ปีมาแล้ว

ปัญหาพื้นฐานสถาปัตยกรรมในเมืองไทย

โดย

ดร. สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา

รูปทั้งหมดถ่ายโดยผู้เขียน

ปัญหาทั่วไป

เป็นเรื่องแปลกที่คนไทยไม่ค่อยชอบรักษาและรักของที่เป็นประวัติศาสตร์ของชาติบ้านเมือง (แต่กลับไปชอบสิ่งที่ไร้สาระซึ่งนำมาอ้างว่าเป็นประวัติศาสตร์) ดังที่จะเห็นได้ทุกวันนี้น่า คนไทยทำลายหลักฐานประวัติศาสตร์ของตนเองอยู่เรื่อย ๆ เช่น รื้อวัดโบราณ, บ่อน้ำกำแพงเมือง, วังต่าง ๆ และอาคารสถานที่ที่มีคุณค่าทั้งทางประวัติศาสตร์ และทางสถาปัตยกรรม

การที่สังคมลบล้างพื้นฐานของความเจริญของตนเองนั้น ก็เท่ากับสังคมนั้นไม่อาจจะก้าวหน้าเจริญต่อไปได้อย่างแท้จริง และที่ยิ่งน่าแปลกอีกก็คือการที่ผู้ใหญ่หลายคนไปดูงาน หรือไปเปิดหูเปิดตาดูเมืองนอก เมื่อถึงเมืองฝรั่งก็หงงหงายหน้าหงายตา ดูตึกงามบ้านช่องเขาอย่างตกตลึง เพราะฝรั่งซึ่งเป็นคนช่างสะสม มีพื้นฐานของความเจริญอย่างหนักแน่น มีบ้านเมืองซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งที่สวยงามและเก่าแก่ เช่น พระราชวัง และอาคารสถานที่ที่มีคุณค่า และซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง เขาก็มีให้ชมทุกเมือง ถนนหนทางก็มีต้นไม้ใหญ่ ๆ

ที่ร่มรื่น สวนสาธารณะก็เต็มไปด้วยต้นไม้ที่ครึ้มและร่มเย็น

แต่พอกลับมาเมืองไทย แทนที่จะภาคภูมิใจในสิ่งแวดล้อมที่เด่นที่งามของบ้านเมืองซึ่งมีอยู่แล้ว เพราะคนไทยในอดีตสร้างสรรไว้ให้ ก็กลับมารื้อถอนบ้านเมืองเสีย เช่น วังสำคัญ ๆ และโบราณสถาน เป็นต้นว่าวัดและกำแพงเมือง ก็ถูกหรือทิ้งเพื่อทำประโยชน์แบบไม่มีคุณค่า โดยสร้างห้องแถวหรืออาคารสมัยใหม่ขึ้นแทน

ที่มาเล่าให้ฟังเช่นนี้ก็เพราะคนส่วนใหญ่ ไม่สนใจหรือไม่รู้

เห็นเรื่องนี้เลย หนึ่งการศึกษาในเมืองไทยก็ไม่เคยสร้างสรรค์
ความนึกคิดทางนี้ไว้เลย จึงอยากให้นักศึกษารับรู้ปัญหา
ดังกล่าวไว้บ้าง (ดูรูป 1—2) เพื่อจะได้ช่วยกันสร้างสรรค์ให้บ้าน
เมืองเกิดมีสิ่งแวดล้อมที่ดี หรือช่วยกันรักษาสิ่งซึ่งมีคุณค่าทาง
ความงามหรือซึ่งเป็นที่ประวัตินของบ้านเมืองให้ยังคงอยู่เป็นมรดก
ของชนรุ่นต่อไป เพราะอีกไม่ช้าก็จะสำเร็จการศึกษาและ
ออกไปทำงานเป็นเร็วแรงให้บ้านเมืองสืบไป

สถาปัตยกรรมแบบยุโรป ในกรุงเทพฯ ฯ
สมัยสมบูรณาญาสิทธิราช

หลายคน จะต้อง กล่าวว่า ลักษณะ สถาปัตยกรรม ดังกล่าวไม่ใช่
ไทย ไม่เห็นจะต้องเก็บไว้ดูเลย

ก็เป็นเรื่องจริงอยู่มาก แต่อะไรเล่าคือของไทยจริง ๆ เพราะ
ที่เรียกกันว่าสถาปัตยกรรมไทย ที่จริงแล้วก็คือสถาปัตยกรรม
เขมร ที่ถูกดัดแปลงมา (Corrupted Khmer Form) และ
สถาปัตยกรรมเขมรนั้นก็คือ สถาปัตยกรรมที่แตกฉานออกมา
จากวัฒนธรรมอินเดีย (ซึ่งถ้าดูๆ ให้เกลียดเขมรกันมาก ๆ ก็
จะต้องรื้อทิ้งวัดลงเกือบหมดกรุงเทพฯ ฯ ที่เดียว ถ้าจะคิดว่า
อะไรไม่ใช่ “ไทย” ก็ไม่เก็บ) เรื่องของลักษณะของสถา-

รูป 3
อาคารตรงตรอกโอเรียนเต็ล

ปัตยกรรม หรือศิลปกรรมนั้น เป็นเรื่องยาก เพราะสิ่งประกอบ
ของวัฒนธรรมมาจากหลายแห่งหลายแบบ (Culture=Coplexities) ไม่มีวัฒนธรรมใดที่จะได้ว่าเป็นของตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์
แม้แต่วัฒนธรรมที่สูงสุดในโลก คือ วัฒนธรรมจีน ก็มีส่วน
ประกอบจากเตอร์กิสถานและอินเดียอยู่มาก ก่อนอื่นปัญหา
มีอยู่ว่าควรจะมอง (Appreciate) สถาปัตยกรรมแบบยุโรป
ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวตั้งแต่รัชกาลที่ 4 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
พระพุทธเจ้าหลวง นำมาใช้ในเมืองไทยอย่างไร

ลักษณะสถาปัตยกรรมนี้ (ดูรูป 3-10) ก็เหมือนกับเพลง
คลาสสิก (Classical Music) คือต้องอยู่คลุกคลีมาตั้งแต่เล็ก

หรือเกือบจะต้องเกิดในเมืองนอกที่เดี๋ยวดังจะ appreciate ได้
แต่แล้วก็ไม่อยากให้มองและเข้าใจโดยวิธีนั้น เพราะเป็นเรื่อง
ของฝรั่งไม่เกี่ยวกับไทยเท่าไร

อาจจะมองได้อีกระดับหนึ่ง แบบที่ใช้ท่องจำเอาจากหนังสือ
ของ Sir Banister Fletcher การท่องจำ proportion ต่างๆ
ของฝรั่งนั้นก็ดีเหมือนกัน ถ้าทำให้เกิดความคิดว่า From =
Geometry = Abstraction อย่างหนึ่ง แต่ถ้าท่องไว้สำหรับ
สอบอย่างเดียวก็เลียดีกว่า

ที่จริงมองแล้วให้เข้าใจแบบสายตาคอนไทยดีที่สุด (สำหรับ

คนไทย) ควรจะมองและเข้าใจไปในแง่ประวัติของบ้านเมือง กล่าวคือให้เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ของสังคมไทย (Social History) ในอดีตที่ไม่ห่างไกลจนเกินไปนักและที่จริงแล้ว สถาปัตยกรรมดังกล่าวก็ได้ถูกดัดแปลง สภาพมาปนกับสิ่งแวดล้อม และ ภายในเมืองไทย จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพฯ ในศตวรรษที่แล้ว.

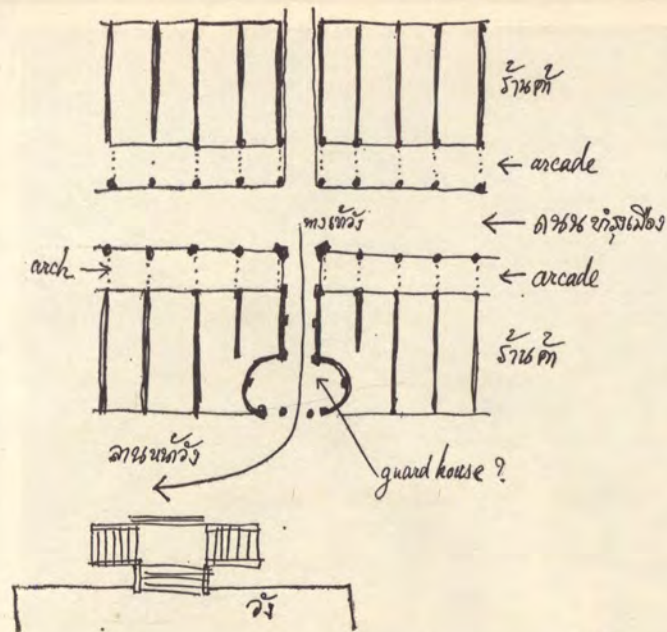
จากบ้านสวนมาเป็นบ้านเมือง

สิ่งที่ตั้งมาซึ่งสถาปัตยกรรมนี้ ให้ไว้ต่อ พระนครสมัยนั้น ก็มีอยู่มาก เป็นต้นว่าทำให้เกิดมีทางเดินใต้อาคาร (Arcade) เช่นที่ถนนบำรุงเมือง และถนนออเรียนเต็ล (รูป 3) ซึ่งเป็นการดัดแปลงเพื่อให้เข้ากับสภาพเมืองร้อนได้อย่างดี อาคารต่าง ๆ

ก็มีด้าน (Facade) ต่าง ๆ ที่หันมาเป็นส่วนประกอบของถนน หรือส่วนสำคัญของทัศนียภาพของบ้านเมือง เช่น พระที่นั่งอนันต ๆ ซึ่งเด่นอยู่ปลายถนนราชดำเนิน ถนนนี้เองก็เป็นส่วนหนึ่งของสถาปัตยกรรมดังกล่าว เพราะมีการเน้นทั้ง Facade ทั้ง Perspective และทั้ง Approach หรือการเข้าหาอาคาร นอกจากนั้นสถาปัตยกรรม ดังกล่าวยังมีลักษณะที่ทำให้ อาคารหลาย ๆ หลังเรียงต่อเนื่องกันไปได้โดยมีรูปร่างกลมกลืนติดต่อกันไป ไม่ขัดกัน (คือมี Unity of Style) ทั้งนี้จะเห็นได้จากการเล่น เส้นนอน (Horizontal Mouldings) และการใช้รูปประตูหน้าต่างต่าง ฯลฯ ที่มีส่วนสัดส่วนเหมือนกันเป็นช่วง ๆ ไปตามอาคารที่ยาวเหยียด (= Repetitive Pattern) (ดูอาคารตรงถนนอัษฎางค์ รูป 4) การเดินเข้าหาอาคารก็เป็นเรื่องสำคัญ

รูป 4
อาคารตรงถนนอัษฎางค์

รูป 6

ที่สถาปนิกสมัยโน้นคิดไว้มาก จากถนนจะเข้ามาหาตึกอย่างไร ควรจะผ่านบริเวณรูปร่างอย่างไรเป็นต้น (= Spatial Progression) สำหรับเรื่องผังกรมหมื่นราชศักดิ์ฯ ตรงถนนบำรุงเมืองน่าสนใจมาก (รูป 5) เพราะการสัมพันธ์ระหว่างตัววังและถนนนั้น จัดไว้ได้อย่างสวย จากถนนเข้ามารถม้าจะต้องผ่าน Arcade จาก Arcade เข้ามาในท้องกลมแบบรูปไข่ (คงเป็นท้องยาม) ถึงออกมาในลานหน้าบันไดใหญ่ของตัววัง (ดูผังคร่าว ๆ รูป 6)

ที่พูดมานี้ก็จะเน้นให้เห็นว่า สถาปัตยกรรมฝรั่งที่นำมาดัดแปลงในพระนครสมัยโน้น เป็น สถาปัตยกรรม ของ เมือง (Civic Architecture) ทั้งวัง ทั้งร้านค้ามีส่วนสัมพันธ์กัน ถนนและ

รูป 5
ผังกรมหมื่นราชศักดิ์ฯ

สถาปัตยกรรมแบบ PALLADIO ในเมืองไทย

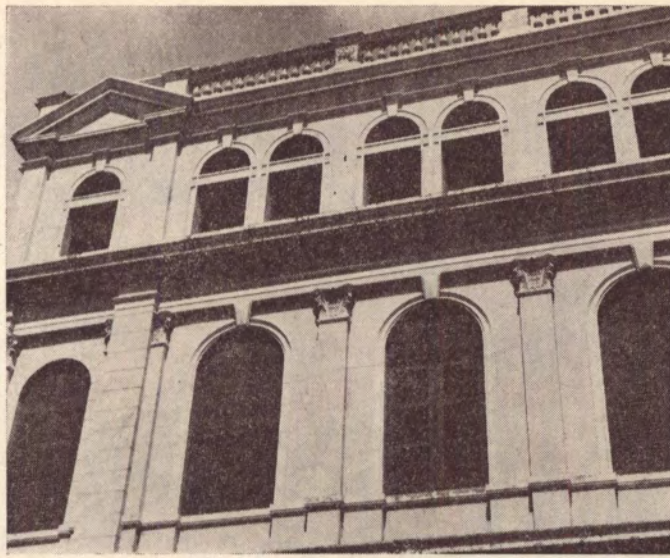

ลานเมือง (Plaza) ก็เน้นความสัมพันธ์ ส่วนสถาปนิกก็ต้อง
คิดกว้างออกไป โดยไม่ออกแบบแปลนเพียงแค่อาคารหลังเดียว
เท่านั้น จะต้องคิดกว้างออกไปถึงถนนถึงเมือง

เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่คนไทยเริ่มสร้างบ้านเมือง โดย
ลักษณะสถาปัตยกรรมของเมืองจริง ๆ (Civic Architecture)
เพราะก่อนนั้นพระนครมีลักษณะเป็นบ้านสวนที่กระจัดกระจาย
(ซึ่งสลายไปแบบหนึ่งแน่นอน) ลักษณะอยุธยาเดิมที่ก็เช่นเดียว
กัน บ้านช่องและวัดก็กระจัดกระจายกันอยู่ตามสวน ตาม
คลอง (ถึงเวลาศัตรูยกทัพมาจึงเข้ารวมแออัดกันอยู่ใน
กำแพงเมือง) นี่คือนิยามของเมืองของไทยเดิมทีเดียว เป็นสถา-
ปัตยกรรมแบบบ้านสวน วัง และวัด ซึ่งมีความสวยงามเฉพาะ
แต่ละหลัง (คือตามนิสัยคนไทยที่ว่าต่างคนต่างอยู่) จะมา
สัมพันธ์หรือเชื่อมกันเป็นแนว หรือเป็นระบบเดียวกันไม่ได้
พูดตรงไปตรงมาก็คือ ก่อนสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 และ
ที่ 5 นั้น คนไทยยังไม่เคยมีความนึกคิดแบบคนอยู่ในเมือง
(City-Sense) ดังเช่น ชาวยุโรป หรือ คนจีนเลย

รูป 7,8
อาคารตรงถนนอัษฎางค์

รูป 9
ตึกโกธรรอกโอริเยลเตล
(อาจเป็นโรมก็ได้ ?)

รูป 10
อาคารตรงถนนทรงวาด

นั่นก็เป็นเหตุหนึ่งที่ฝรั่งเลยเรียกคนไทยว่าคนป่าเถื่อน (ซึ่งไม่จริงแน่นอน) และก็เอาเมืองไทยเป็นเมืองขึ้นของเขาให้ได้ ถึงต้องได้ปรับปรุงบ้านเมืองกันเป็นการใหญ่ ทั้งทางสถาปัตยกรรม ผังเมืองการบริหารบ้านเมืองและการนึกคิดต่าง ๆ ก็เกิดมีระบบขึ้นมา (Discipline) ต้องยอมรับว่า รัชสมัยของพระพุทธเจ้าทลวง เป็นยุคที่บ้านเมืองก้าวเข้าไปในยุคสมัยใหม่ (ไม่ใช่สมัยที่เพิ่งมาสร้างพัฒนาพงศ์กันนี้) โดยเมืองเริ่มต้นมีลักษณะเมืองขึ้นมาจริง ๆ เป็นครั้งแรก

ที่เล่ามานี้ ยังมีหลักฐานเหลืออยู่ (ดูรูป 3-10) ควรจะไปดูก่อน จะถูกรื้อทิ้ง อนุชนรุ่นต่อ ๆ ไป คงจะไม่มีโอกาสเห็นอะไรที่รุ่นนี้ยังเห็นอยู่ และควรอย่างยิ่งที่จะพากันออกไปดูสถาปัตยกรรมจริง ๆ ไม่ใช่ท่องจำจากหนังสือ ควรเริ่มมองดูบ้านเมืองของเรา และก็มองเห็นด้วยซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย Le Corbusier เองยังเตือนไว้เลยว่า "There are eyes that do see and there are eyes that do not see!"

ปัญหาพื้นฐานสถาปัตยกรรมในเมืองไทย
โดย สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา

สนทนายามเย็น

กับ

รงค์ วงษ์สวรรค์

ศุกร์ที่ 2 สิงหาคม 2511

สวนด้านตะวันตกในตึกคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ

สารานุกรม

การสนทนากันยามเย็นวันนี้ จัดขึ้นเพื่อจะให้มีการพบกันระหว่างผู้อ่านกับนักเขียน และวันนี้ รงค์ วงษ์สวรรค์ นักเขียนผู้มีความคิดเป็นที่สนใจของนิสิตที่น้อยอย่างยิ่ง ได้มาพบกับเรา และมีผู้ร่วมวงสนทนาอีกสามท่านคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสงอรุณ รัตกสิกร อาจารย์ วิทวัส ดุลละมณะ และท่านที่สาม คือ คุณชวพงษ์ ขำนิประศาสน์ นิสิตผู้อาวุโส ผมหวังว่าบรรยากาศกลางสวน และใกล้ชิดด้วยกลุ่มบอนริมสระน้ำนี้จะช่วยให้เราคุยกันออกสละยิ่งขึ้น

ขอเรียนเชิญอาจารย์แสงอรุณ เปิดการสนทนาเลยครับ

อ. แสงอรุณ

งานของคุณ รงค์ นี่นะครับเป็นงานที่ใช้วิธีการคล้ายการเขียนภาพเรียลลิสติก เช่นภาพของจิตรกร อาลไบรท์ คือถ้าจะเขียนผู้หญิง ผู้หญิงเหล่านั้นก็ต้องมีไขมัน ปรากฏอยู่เป็น กลุ่มเป็นก้อนอยู่ใต้ผิวหนังของเธอ มีขนอันแห้งเปราะ

และร่วงอย่างนี้เป็นต้น อันนี้เป็นอันหนึ่งซึ่งคุณ รงค์ ทำได้สำเร็จทีเดียว และผมคิดว่าเป็นอันหนึ่งที่ทำให้งานเขียนของคุณ รงค์ เป็นที่กล่าวขวัญกันมากในปัจจุบัน ผมอยากจะเรียนถามคุณ รงค์ ว่ามีเหตุผลอะไรนอกเหนือไปจากนี้

'รงค์ ผมพยายามทำให้ ตัวหนังสือ เป็นแบบ การเขียน
รูปนามธรรมหรือแบบ Abstract ขณะนี้ก็ยัง
พยายามอยู่ แต่เชื่อว่ายังไม่สำเร็จ

อ. แสงอรุณ เชิญอาจารย์วิวัฒน์ ซึ่งอ่านงานเขียนของคุณ
'รงค์ มาเยอะแยะทีเดียว

อ. วิวัฒน์ เรื่องได้ดูน้าคอนกรีตเป็นเรื่องของชีวิตนักเรียน 'รงค์
ไทยในลอสแซนเจอร์ส หรือ ซานแฟรนซิสโก
ผมอยู่ที่นั่นเป็นเวลานานถึงเกือบ 8 ปี แต่ไม่
สามารถอธิบายได้หนึ่งในร้อยที่คุณ 'รงค์ เขียน
มาเลย เห็นในทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งผมไม่เคยเห็นมา
ก่อนนะฮะ อ่านแล้วรู้สึกตื่นเต้น ๆ มากครับ
สำหรับเรื่องของคุณ 'รงค์ นั้นผมก็ติดตามเกี่ยว
กับเรื่องของ Hippy ในสยามรัฐ ชีวิตของคุณ
'รงค์ เองซึ่งเขียนในนิตยสารไทยโทรทัศน์มา
2 ตอนแล้ว รู้สึกสนใจมาก คุณ 'รงค์ ไปอยู่
ในอเมริกา มองเห็นอะไรในอเมริกามาก อย่าง
ผมจะมองไม่เห็นในแง่ นั้น คือสิ่งใดที่เราอยู่
ใกล้จำเรา ก็เห็นเป็นสิ่งไม่ดี เป็นสิ่งชั่วร้าย
พอเราจากไปสิ่งชั่วร้ายก็หายไปหมดเลย อย่าง
คุณ 'รงค์ นพอกลับมากี่มางัดคุณแม่เจ้าพระยา
รู้สึกซาบซึ้งเหลือเกิน ดูได้ทั้งวัน

คุณชวพงษ์ ในฐานะที่ผมเป็นนิสิตซึ่งเรียนมานาน แต่ออก
จะอ่านน้อย ผมเคยได้อ่านงานของคุณ 'รงค์

มาบ้าง คุณ 'รงค์ เขียนถึงบางลำพู ซานแฟรน
ซิสโก นูเนนอันอำไพ อยากรู้ว่านูเนน
อันอำไพ นั้นมันเป็นอย่างไร และถ้าคุณ 'รงค์
จะเขียนเรื่อง แห่งแล้งอีสาน กันดารอะไร พวก
คุณ 'รงค์ จะต้องไปนั่งกินปลาแดกจิ้มข้าวเหนียว
ด้วยหรือเปล่า เพื่อให้เห็นภาพพจน์ที่ผ่านมา

ผมเข้าใจว่า จะต้องไปประสบเหตุการณ์ ก่อน
อื่นที่เดียวเราจะเขียนหนังสือ เราต้องเขียนถึง
สิ่งที่เรารู้จักเสียก่อน นี่เป็นหลักธรรมดาของ
นักเขียนทุกคน หลังจากรู้จักแล้วก็ถึงจะใช้...
สำหรับผมนะคนอื่นผมไม่รู้ ผมใช้ความรู้สึก
ยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างเห็นดอกกุหลาบดอกหนึ่ง
ไอ้ตัว ดอก กุหลาบก็ คือ ดอก กุหลาบ มันมีบุคลิก
ของมัน กลิ่นของมันก็คือความรู้สึก ถ้าเราจับ
กลิ่นของมันได้แล้วก็เขียนออกมาได้ นั่นเป็น
วิธีทำงานของผม . แต่أيความรู้สึกทั้งหลาย
ต้องมาที่หลังเรารู้จักมัน ว่ามันคือดอกกุหลาบ
ว่ากลับว่าเกสรหรือนามหรือใบ หรือ form ของ
มันทั้งหมด ว่ามันคือดอกกุหลาบ แต่ด้าบังเอิญ
เขาเอาดอกกุหลาบไปใส่ตู้กระจกไว้ จะเขียน
ยากที่สุดเพราะเราไม่ได้กลิ่นของมัน ผมคือ
ความรู้สึกเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด และไม่ว่าอะไร
ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเขียนถึงการเมามายสุราก็ต้อง
เมาเสียก่อน แต่ไม่ได้เขียนตอนเมา เมาแล้ว
จับความรู้สึกของตัวเอง ขณะนั้น ว่าเรา เป็นสัตว์

หรือเป็นเทวดา เป็นคน หลังจากจับได้แล้ว ก็เอาออกมา เพราะฉะนั้นที่คุณถามว่าผมจะไป อีสานนะ ผมไปแน่ถ้าผมเขียน อย่างน้อยผม ก็ต้องไปดูคนอีสานที่ทิวโหยหลาย ๆ คนถึงจะ กลับมาเขียนได้ ถ้าเป็นไปได้เราต้องไปทิวโหย กับเขาด้วย ไม่งั้นเราจะเขียนยากมาก คือ ขณะที่เราไปนั่งดูเขาทิวเรากลับมีอะไรกิน ไม่ รู้ว่าเขาทิวเท่าใด เท่านั้นครับ

อ. แสงอรุณ เอ ถ้าคุณ 'รงค์' พุดในกรณีนี้ ถ้าเผื่อคุณ 'รงค์' คิดจะพรรณนาถึงความรู้สึก ของคนที่ติดเฮโรอีน อันนั้นเห็นจะลำบากนะ

'รงค์' ความจริงอันนั้นผมก็ไม่เคยคิดจะเขียน แต่ว่าถ้า คิดจะเขียนจริง ๆ ก็ต้องไปพบกับคนที่สูบเฮโรอีน แล้วพยายามอ่านรายงาน ของแพทย์ เกี่ยวกับคน ติดเฮโรอีนแล้วเป็นอย่างไร แต่ไม่อยากเขียน จริง ๆ เพราะคงเขียนไม่ได้ เพราะไม่เคยสูบ และไม่เคยคิดจะสูบ

นิสิต ผมอยากจะทราบความหมาย ของคำว่าหนุ่ม ห้าย ชื่อของคุณ 'รงค์' และดอกประดวนนั้นเป็น อย่างไรครับ

'รงค์' นี่เป็น เรื่องของ การ ชักจะแพ้ธรรมชาติ ของการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ยังมีการอวอร์ดอยู่มาก

ยังไม่อยากแก่ ก็ต้องอาศัยวงเล็บหนุ่มปลอบใจ ไว้พาลง ๆ เท่านั้นเอง

ส่วน เรื่อง ดอกประดวนนี่ อาจ จะ เรียก ว่า เป็น เทคนิคอย่างหนึ่งก็ได้ คือมันไม่มีดอกไม้ดอกนี้ แต่ผมเป็นคนหลัง ผมก็เลยทำทายธรรมชาติ ว่าขณะนั้นผมกำลังเบื่อดอกไม้ทุกชนิดที่ธรรมชาติ สร้าง ฉะนั้นผมจะสร้างของผมเองใครจะทำไม่ รวมทั้งธรรมชาติก็เท่านั้นเอง นี่เป็นความ กำเริบเสิบสาน แต่ก็ช่วยไม่ได้คนเราถ้าไม่หลัง แล้วก็ทำอะไรไม่ได้ ขอประทานโทษ ผม หมายความว่าอย่างนั้นจริงๆ ถ้าชีวิตต้องอยู่ในกรอบ ที่ใคร ชีตให้ เดิน แล้วอย่าเกิดเป็น คนเสียดีกว่า ก็เกิดเป็นอะไรตัวอะไรก็เท่ากัน ถ้าเป็นคนแล้ว ผมไม่ยอมเอาตัวเข้าไปโยนในกรอบ แต่ใน เวลาเดียวกันผมก็ไม่ยอมทำร้ายคนที่อยู่ในกรอบ เหมือนกัน

คุณชาวพงษ์ ลำดับสำนวนที่คุณ 'รงค์' เขียน บางครั้งเราก้ ตามไม่ค่อยทัน "ฝั่งฝั่งกับหน้าห้อง" กว่าจะนึก ได้ก็นาน ที่นี้อยากจะถามคุณ 'รงค์' ว่าเบื้อง หลังคุณรงค์ได้คำพูดคุณ 'รงค์' เอามาจากไหน และมีอิทธิพลอย่างไรบ้าง

'รงค์' อ้อ ก็อย่างที่เรียนให้ทราบเมื่อตะกี้เองว่า ถ้า เราเรียน จาก ความ รู้สึก ก็ต้อง พยายาม ที่จะเอา

ความรู้สึกของเราออกมาให้มากที่สุด ที่นี้ด้วยคำ
ในภาษาไทยมีมาก แต่มันไม่ได้ทราบถึงด้วยคำ
ในพจนานุกรม เพราะฉะนั้นเวลาผมเขียน
หนังสือก็ไม่ได้คำนึงถึงพจนานุกรม ผมคำนึง
เอาแต่ว่า ถ้าเขียนออกไปแล้วคนอ่านเขาจะ
เข้าใจไหม เพราะถ้าเขียนอย่างเรียงความ
หรืออย่างภาษาราชการ มันเขียนนวนิยายไม่ได้
ที่นี้เราเองก็เป็นคนเบื่อ ใ้...ฯ ส่วนวรรณคดีฯ
เพราะว่า...เหตุที่เบื่อเพราะว่ามันให้ความรู้
น้อยก็เลยต้องคิดหาออกมาเอง คิดออกมาด้วย.....
ด้วยอะไรก็ไม่รู้ คิดออกมาว่ามันควรจะเป็น
อย่างนั้นอย่างนี้ อาจจะทำอะไรก็ได้ อาจ
จะทำอะไรก็ได้บ้าง อาจจะทำอะไรก็ได้บ้าง
บางทีก็กล้าเสี่ยง โสโครกไปเลย แต่บางทีก็
อาจจะช่วยได้บ้าง มันแล้วแต่ความรู้สึกของคน
ที่รับความรู้สึกของผมไปอีกที

นิต

ที่นี้ผมทราบว่าคุณ 'รงค์' ไปอยู่ในแซนแฟรน
ซิสโก ได้ไปรู้จักและมาสูมกับพวก Hippy ผม
อยากทราบว่า Hippy เป็นอย่างไรในความรู้สึก
ของคุณ 'รงค์'

'รงค์'

คำถามของคุณสั้น แต่ว่าต้องตอบกันตั้งหลายวัน
ผมจะพยายามพูดโดยสรุป ประการแรกที่คุณ
ถามว่า Hippy ในความรู้สึกของผมเป็นอย่างไร

เป็นคนน่าสงสารมาก แต่สำหรับในสายตาของ
คนอเมริกันธรรมดาเป็นคนที่น่าขยะแขยง ก่อน
ที่จะไปถึงคำตอบนั้น ควรจะต้อง ให้อธิบาย
เสียก่อนว่า ฮิปปี้นี้ไม่มีใครอธิบายได้ว่าคือ
อะไร รวมทั้งตัวฮิปปี้เองก็ไม่รู้ว่าคืออะไร แต่
ว่าหลังจากที่มันเกิดขึ้นมาแล้ว มันมีขึ้นมาแล้ว
จำนวนมากมาย จนเดี๋ยวนี้เป็นล้านแล้ว อาจ
จะกว่า เฉพาะในอเมริกาก็หลายแสนคน เอ้อ...
มันมีหลายสาเหตุด้วยกัน แต่สาเหตุหนึ่งอาจจะ
จะเป็นเพราะความเบื่อหน่ายในวิถีสถาปนศาสตร์ของคน
คือชีวิตในประเทศที่ประสบความสำเร็จทางวัตถุ
มากมายก่ายกอง ทางอุตสาหกรรม ในที่สุด
คนก็เป็นเพียง หมุกตัวหนึ่งหรือสรุบทัวหนึ่ง
เหมือนกับเครื่องจักรเหมือนกัน อันนี้เป็นภาวะ
ที่ใคร ๆ ก็คงจะทนทานไม่ได้ โดยเฉพาะคน
หนุ่ม ยกตัวอย่างเป็นต้นว่า พวกนักอุตสาหกรรม
ใหญ่ ๆ ในอเมริกามันไม่ได้มองเห็นคน
เป็นคน มันมองเห็นคนเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง เป็น
เครื่องจักรชนิดหนึ่ง ถึงเวลาคุณต้องนั่งพิมพ์ดีด
ถึงเวลาคุณต้องไปทำโน่นทำนี่ นี่ก็สาเหตุหนึ่ง
ประการที่สอง มันเจริญมากเสียจนอาจจะ
กำหนดชีวิตคนได้แล้ว คือชีวิตคนนี่ครับ สมมติ
ว่าถ้าเกิดเป็นคนอเมริกัน เป็นคนซึ่งไม่มีความ
ตื่นตัวเหลืออยู่แล้ว อาจจะมีสติตื่นตัว
นิดเดียวบนเตียงเท่านั้น พอเกิดมาเป็นตัวแล้ว
มีโรงพยาบาลอย่างดี มีคนอาทรมีคนโยดี ชีวิต

เด็บบีโตมาด้วยอาหารที่ดี มีโรงเรียนที่ดีเรียน
หลักสูตรเหมือนกันหมดที่จะเรียน เรียนมาแล้ว
ฉลาดเท่ากันหมดใจเท่ากันหมด หลังจากเรียน
หนังสือจบแล้ว ก็มีการดำเนินชีวิตที่แน่นอน เรา
จะเป็นอย่างโน้นเราจะเป็นอย่างนี้ ไอ้คน
เรียนมานักเป็นไอ้นั้น ไอ้คนนี้เป็นไอ้นี้ หลัง
จากนั้นก็หาเมีย หรือหาสามี พอแต่งงานเสร็จ
แล้ว ตนต้องทำงานอีก แล้วก็มียอดยนต์ รดยนต์
นั้นก็เปลี่ยนกันปละหน มีบ้าน มี apartment
อพาร์ทเมนต์ก็เปลี่ยนไปตามฐานะของตัว ถ้าจะ
ไปซื้อบ้านเขา บ้านเช่าผ่อนส่งสามสิบบี
บ้านในอเมริกาทุกหลังผ่อนส่งสามสิบบีหมด พอ
จนตัวก็หาความสุขไปเที่ยวบ้าง เที่ยวรอบโลก
บ้าง พออายุสัก 40 กว่า ๆ ต้องเริ่มเตรียมตัว
ไปวางมัดจำไว้ โลงศพ ไอ้การฃาปนกิจ สำหรับ
ตัวเองจะได้ตาย อย่างสบาย ไม่เป็นที่เดือดร้อน
คนอื่น ชีวิตมันมีอยู่เท่านั้นจริง ๆ นี่มันเป็นผลที่
เกิด มาจาก ความเจริญ ทางอุตสาหกรรม โดยแท้
เมื่อ เป็น อย่างนี้ แล้ว จึง จะ เห็น ได้ว่ามันไม่ตื่น
เต้น เกิดมาเป็นอเมริกัน น่าสงสารไม่มีการ
ต่อสู้ไม่มีภาระอะไรที่ต้องทำอีกแล้ว มีแต่ภาระ
โง่ ๆ เช่นว่าวันนี้พิมพ์ดีดเข้าไปโดนนายค่า แล้ว
ต่อไปพวกเครื่อง Computer อะไรเข้ามาช่วย
คิด ก็เกิดมาทำไมก็ไม่รู้ กินก็กินเหมือนกัน
หุงชาติ รสอาหารก็เหมือนกัน ไปตลาดก็ซื้อ
ของเหมือนกัน สับบุหรีก็รสเดียวกัน แล้วเกิด

มาทำไมอย่างนั้น อย่างบ้านเราก็มียุหรีไปจาก
บ้าง คราฆ้องบ้าง สับเกล็ดทองบ้าง มันตื่น
ตื่นกว่าเหลือเกิน ผมก็คิดว่าอาจจะเป็นเพราะ
เหตุนี้ ทำให้คนพวกนี้แสวงหาแนวทางใหม่ ๆ
ในการดำเนินชีวิต แล้วต่อไปก็ไปถึงขั้น ถึง
ศาสนา ถึงปรัชญา ถึงอะไรต่อไป แต่ชีวิต
แรกที่เราจะทำการแก้แค้น ก็คือการทำตัวเป็น
ที่ปฏิเสธ สิ่งที่ไม่ดีสังคมใน วงจำกัด มันทำกันอยู่
เป็นต้นว่าคนจะต้องตัดผมทรงนั้นทรงนี้ ก็ไป
ตัดมันเสีย เป็นต้นว่าตนจะต้องรักษาความสะอาด
ก็อย่าไปรักษามัน ไอ้ที่เป็นการแก้แค้น แต่
ความจริง ต้องการจะแสวงหาความจริงของชีวิต
ที่ตัวไม่รู้จัก และอาจจะไม่มีวันรู้ นี่เป็นความ
คิดเริ่มต้น

และต่อมามีนักศาสนา มีฤาษีมีอะไรเข้าไปปน
ก็เลยไปกันใหญ่ ตัวอย่างนี้ตัวอย่างที่ยากอย่างนี้
อีกอันเป็นต้นว่า คนอเมริกัน เห็นความรักเป็น
เกมส์ชนิดหนึ่ง เป็นต้นว่าจะต้องนัดผู้หญิงออก
ไปกินข้าว กินข้าวเสร็จแล้วไปเดินรำเสร็จกลับ
ไปถึงบ้านก็ต้องขอลูบที่ก่อน เขาก็ถือว่าเป็น
เกมส์ชนิดหนึ่งทำทำว่าจะตื่นเต้นกันมา ดังหลาย
สิบบีแล้ว แต่ความจริงไม่น่าตื่นเต้นตรงไหนเลย
ดังนั้นพวกฮิปปีรั้งเกียจมาก ฮิปปีถือเป็นการ
เสแสร้ง เป็นการเล่นละครของชีวิตให้ตัวเองดู
ซึ่งเป็นการนำเบ้อหนายที่สุด ฉะนั้นจึงพยายาม

เดินออกนอกกรอบ ผมคิดว่าคำตอบนั้นคงไม่
กระจ่างแจ้ว แต่ว่าเป็นเหตุผลอันแรกเป็น
เหตุผลชั้น Basic

นิสิต ผมอยากทราบว่าคำว่า Hippy แปลว่าอะไร
หรือมาจากไหน

'รงค์ คำว่า Hip แปลว่าใหม่ ผมเข้าใจว่าถูก ผมก็
ลืมไปแล้ว คืออยู่ด้วยกันจนไม่สนใจว่ามันมา
จากไหน แต่เข้าใจว่ามาจากคำว่าใหม่ ไม่ใช่
แปลว่าสะโพก แปลว่าใหม่

อ. แสงอรุณ ฟังคุณ 'รงค์ พูดถึง Hippy แล้ว เอ รู้สึกว่า
เมืองไทยเขาคินะครับ คือมีหมูแพ่ง ๆ ไว้ให้
เคี้ยวร้อนใจเล่น ชีวิตไม่เบื่อง่าย

'รงค์ บรรดาครูวิตกกันมาก มาถามผมว่าคุณมา
เขียนเรื่อง Hippy หรือแต่งตัวเหมือน Hippy
จะทำให้มี Hippy ในเมืองไทย มันมีไม่ได้ !
Hippy มันเป็นผลของประเทศที่เจริญแล้วสุดขีด
เมืองไทยเรายังมีเรื่องที่จะต้องสู้มากมาย จึงยัง
มีภาระเหลือเกิน ฉะนั้น สภาพจิตใจอย่างนี้
จึงไม่เกิด ถึงแม้แต่ทางศาสนาเราก็มีศาสนา
ที่ตายตัวอยู่แล้ว เป็นสิ่งที่เชื่อถือได้อยู่แล้ว
แต่ ของ ทาง โนนมัน ยังเป็น สิ่ง ที่เชื่อ กันไม่ได้
ยังหาเหตุผลมาโต้แย้งกันอยู่ได้ พระเจ้ายังเป็น

สิ่งที่น่าขบขันอยู่เสมอ พระเจ้าเป็นเรื่องที่น่า
สงสัย กันอยู่ตลอดเวลา คนที่ถูกดากดางมา
ที่สุดรองจาก ประธานาธิบดีคืออเมริกา คือ
พระเจ้า จำเป็นเหลือเกินไม่มีเรื่องอะไร ต้อง
เอาพระเจ้ามาดากดางเล่น สนุกมาก อันดันดับที่
สามที่ถูกเสียดสีก็คือ แม่ยาย

อ. แสงอรุณ

ที่ผมเห็นคุณ 'รงค์ เขียนอะไรมาต่าง ๆ ที่คุณ
'รงค์ มองชีวิตหรือมองประสพการณ์ของคุณ
'รงค์ ในแง่ที่ทุกซ์ธรรมดา ในแง่ของความเห็น
เบื้องหน้าอะไรต่าง ๆ ที่ เลยทำให้คุณ 'รงค์
ผมร่วง คุณรงค์มองอีกแง่หรือคิดว่าไม่ควรจะ
มอง เพราะว่ารสนิยมที่ผมเห็นในหนังสือไทย
เวลานี้ เห็นมีแต่รสนิยมต่ำ ๆ โรแมนติก สิบ
สตางค์ยี่สิบสตางค์แบบเดลิเมลวันจันทร์ และ
อ่านกันแพร่หลายคุณ 'รงค์ ก็เป็นคนที่ผ่านมา
ประสพการณ์ คุณคิดยังไงกับของพวกนั้น

'รงค์

ผม ๆ ยอมสารภาพว่า ในปัจจุบันนี้ผมมองโลก
ค่อนข้างจะร้ายสักหน่อย เพราะรู้สึกว่า คนทั่ว
ไปรอบตัวผมที่เดินสวนกับผม ที่เดินอยู่ข้างหลัง
ผม สุขสบายกันเหลือเกิน เป็นคนที่ไม่รับ
ผิดชอบกับชีวิต คือสังคมของตัว ทุกอย่างง่าย
หมด รสนิยมทุกอย่างเป็นต้นว่า การกิน การ
แต่งตัว การสร้างบ้านเรือน การจะปลูกต้นไม้
รู้สึกมันง่ายตายเหลือเกิน มีความพอใจกันซึ่ง

ประหลาดมาก แล้วก็เริ่มเรียงกันจนผมวิตก มัน
เริ่มเรียงมาก ฉะนั้นผมเลยไม่ค่อยสบายใจ
กังวลอะไรมากมายหลายอย่าง อาการมันรุนแรง
ถึงขั้นต้องเขียนออกมา ถ้าไม่เขียนมันก็ทนไม่
ได้ แต่อาการนั้นมันจะหายไปได้สักวันหนึ่ง วัน
ไหนก็ไม่รู้ แต่ถ้ามันหายแล้วผมก็กลายเป็นเสียๆ
ไปอย่างเก่าเป็นคนเน่าๆ ไป ก็มีชีวิตอยู่ไปวัน
หนึ่งๆ เทียวใช้เงินกินเหล้า ไอ้ผมมันทำอย่าง
นั้นมาตั้งนานนั้น มันทำให้เสียความรู้สึกถึงตัวเอง
เอง อดีตของตัวเองเป็นที่สุด รังเกียจอดีตของ
ตัวเอง แล้วหัน มาเกลียด ปัจจุบัน ของคนอื่น เข้า
มันก็เลยยุ่งกันใหญ่ นอนไม่หลับครับ ต้องกิน
ยานอนหลับทุกวันนี้เป็นความสัตย์จริง ที่เรียน
ให้ทราบผมไม่เคยโกหกใคร ชีวิตคนก็แค่นี้เอง
ไม่มีอะไรต้องปิดบังกัน

อ. แสงอรุณ ขอประทานโทษ อ้า! ความรักของผู้หญิงจะไม่
ช่วยคุณ รงค์ บ้างหรือครับ ผมคิดว่าเธอบาง
คนอาจจะช่วยคุณรงค์ ได้ นี่ผมปรารถนาดี
กับคุณรงค์

รงค์ ผมชอบพระคุณอย่างสูง (หัวเราะ) นี่ถ้าอยู่กัน
สองคนผมก็ลงกราบ (หัวเราะ) ตอนนั้นมันไม่มี
เวลาจริง ๆ ไม่มีเวลาจะรักใคร ต้องปล่อยมัน
ไปก่อน

อ. แสงอรุณ ยังมีอีกเรื่องหนึ่งคุณรงค์ ผมขอได้คุณบ่า
คอนกรีตของคุณ รงค์ มาอ่านให้ภรรยา เขาอ่าน
อ่านแล้วบอกว่า นี่คุณห้ามไม่ให้ลูกสาวอ่านนะ
ผมก็บอกว่ามันจะเป็นไรไป แก่โตแล้วให้แก
อ่านเถอะ ก็อ่านก็เรียบร้อยดีครับ แต่ว่าผม
ทราบว่ามีคนที่อยู่ในกรอบ พ่อแม่ที่อยู่ในกรอบ
หลายคนรู้สึกวิตกกังวลในการใช้สีลา หรือการ
เผยแพร่ความจริง ของชีวิต ทางด้านกายภาพ ของคุณ
รงค์ ไม่น้อย คุณ รงค์ เคยคิดเรื่องน้างหรือ
เปล่าครับ

รงค์ หนังสือผมเขียน ทุกเรื่อง ผมให้น้อง สาวผมอ่าน
ทุกเรื่อง เพราะว่าถ้าไม่ให้แกอ่านเท่ากับคุณไม่
ให้อาวุสกับแกที่จะบ่วงกันตัวในโลกต่อไป ซึ่ง
มันจะโหดร้ายยิ่งขึ้นทั้งในทางกาม และใน
การครองชีวิตในการดิ้นรนต่อสู้ต่าง ๆ ไอ้การ
เรียนรู้โลกนี้ผมถือเป็นอาวุธอันสำคัญ คือหลังจาก
ที่เรา มันมีใครพูดผมก็ลืมแล้ว บอกว่า
มนุษย์เราถูกลงโทษให้เกิดมาโดยมีความว่าเหว
เป็นอาวุธ ไอ้ความว่าเหวอย่างเดียวนั้นไม่พอ
มันต้องความรอบรู้ต่าง ๆ ด้วย ไม่อย่างนั้นเราอาจ
เป็นคนซึ่งอยู่ในโลกลำบากมาก เป็นคนอ่อนแอ
ทัศนอันนี้อาจจะไม่ตรงกับคนหลายคนก็ได้ แต่
มันเป็นความรู้สึกอันแท้จริงของผม น้องสาวผม
ทุกคนอ่านหมดเลย ถึงเวลาเราก็คุยกันได้ และ
ผมก็ไม่ปฏิเสธด้านนี้จะไปทำอะไรกับใครที่ไหน

ไม่เป็นการเสียหายอะไร เราไปเชื่อว่ามันเสีย
มันก็เสีย เราควรจะบอกให้เขารู้ว่าทำยังไง
มันถึงจะมีสุนทรีย์...โดยความเชื่อเก่า ๆ เรา
วิตกกังวลมากเกินไป แต่จริงๆ คนไทยเรา
เจ้าชู้มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว อ่านในวรรณคดีจะ
เห็นชัด วรรณคดีก็บอกลักษณะของของชาติ
อยู่แล้ว ผมว่าคนโบราณยังสวยงามกว่า ปัจจุบัน
วิธีการครองชีวิต เป็นเรื่องหนึ่งที่ผมวิตก อย่าง
เด็กสมัยนี้อายุ 14-15 แก่มองเห็นผ้าโรงแรม
มากกว่ามองเห็นพระจันทร์ นี่อาจจะเป็นการ
พูดแบบเกินไปหน่อย แต่มันเป็นความจริง
อย่างนั้น อันนี้หน้าวิตก แก่ไปโรงแรมแก๊งค์
ทำอะไร ๆ ที่มันไม่เข้าท่าหลายอย่าง มันไม่เป็น
ผลดีต่อแก เท่าไหร่ในชีวิตภายหน้าอันนี้ หน้าวิตก
ที่สุด

อ. แสงอรุณ

ผมอยากจะถามคุณ 'รงค์' ว่าจะทำอย่างไรให้มัน
มีสุนทรีย์ เพราะภรรยาผมบ่นว่าผมไม่ค่อยจะมี
สุนทรีย์เสียเลย

'รงค์'

ผมเพิ่งเคยพบคนโกหกเก่งที่สุดในโลกในวันนี้

อ. วิทวัส

ผมดูแล้วรู้สึก ปลงอนิจจัง ไม่รู้เราเกิดมาทำไม
Fight กันทำอะไร กันอย่างที่คุณ'รงค์' เล่าถึง
ชีวิตคนอเมริกันนะ มันอย่างนั้นจริงๆ เกิด
มาก็ไม่มีอะไร excite เหมือนกัน แม้แต่

เจ็บใช้ก็รู้ว่าไม่ตายแน่ หมอเก่งจะตายไปหัวใจ
วายก็ทำได้ เราเสียอีกเข้าโรงพยาบาลจะผ่าตัด
ก็ไม่ว่า หมอจะลืมนกรรไกรไว้ในท้องหรือเปล่า
หรืออาจจะตายได้ ผมดู ๆ แล้วไม่ว่าคนเรา
ที่เกิดมาเพื่ออะไร เมื่อกลางวันนี้ก็ถามเพื่อน ๆ
ดูไม่มีใครรู้ ผมอยากจะฟังความเห็นของ
คุณ 'รงค์'

'รงค์'

ผมสาบานได้ครับ ผมไม่รู้

นิสิต

ที่คุณ 'รงค์' ไปอยู่ซานฟรานซิสโก คุณ 'รงค์'
เห็นว่าเมืองนั้นมันเป็นอย่างไบบ้างครับ

'รงค์'

Sanfrancisco บ้านเมืองไม่มีอะไรมีแต่เมืองเก่าๆ
คนที่นั่นเป็นคน Sentimental มาก เป็นนัก
โบราณคดีทั้งเมือง เซยหมดทั้งเมือง ความเป็น
อยู่ทั่ว ๆ ไปก็มันไม่เดือดร้อนครับ ถ้าจะไปอยู่
กันจริงๆ งานเยอะแยะเลยครับ เป็นประเทศ
ที่ขาดแรงงาน อย่างงานทุกอย่างใครทำได้ก็อยู่
ได้ คุณจะเอาอะไรมันมีหมด จะเป็นบ๊วยจะ
ไปล้างชามอะไรก็ได้ แม้แต่นั่งคุยกับตาแก่ยัง
ได้เงินเลย ตาแก่ยายแก่เยอะที่สุดเลย นั่งคุย
ชั่วโมงได้เหรียญสิบห้า เหรียญห้าสิบ นั่งเป็น
เพื่อน แต่เผอิญผมอยู่กับคนแก่มาตลอดชีวิต
ก็ไม่ค่อยเบื่อได้สตางค์เสียอีกใครจะไม่ชอบ

นิสิต อีกอย่างหนึ่งคือ NIGHT CLUB ที่นั่นกับ
กรุงเทพ ฯ ของเราเป็นใจบ้างครับ

'รงค์ NIGHT CLUB ที่นั่น ผมเสียใจที่จะบอกว่า
ที่กรุงเทพ ฯ เย่มาก ไอ้เรื่อง NIGHT CLUB
นี่เป็นความขมขื่นจริง ๆ พุดไปก็เหมือนกับจะว่า
กรุงเทพ ฯ ของเรา ที่กรุงเทพ ฯ ของเรา
NIGHT CLUB มันเหมือนกันหมดทุกแห่ง มี
นักร้องอยู่สองประเภท ประเภทหนึ่งร้องเป็น
อีกประเภทหนึ่งร้องไม่เป็นเลย แต่ก็ใช่นักร้อง
แล้วทุกคนก็ร้องเพลงเหมือนกันหมด ตอน
สวีวีวีเหมือนกันหมด ผมไม่รู้ ผมก็หาความสุข
ไม่ได้เพราะวิธีการไปเที่ยวคลับ คือการไปดื่ม
เหล้าฟังเพลงตามรสนิยมของตัวที่ตัวชอบ หรือ
บางที่เราอาจไปติดใจ การตกแต่งในร้าน ที่มีการ
ตกแต่งดีมาก รูปเขียนเก่า ๆ หรือพวกถ้วยชาม
ต่าง ๆ เราอาจติดใจกับของเหล่านั้น หรืออาจ
จะไปติดใจกับคนเสิร์ฟคนสองคน อันนี้เป็นข้อ
แก้ตัวที่ดี แล้วแต่เราจะชอบประเภทไหน อยาก
ฟังเพลงแจส ก็ต้องไปอีกแห่งหนึ่ง อยากฟัง
สุนทราภรณ์ฝรั่งก็ต้องไปอีกแห่งหนึ่ง อยากจะ
อยากจะเดินอาโกโก้ไปประเภทที่มันเด็ก ๆ คือ
มันแบ่งประเภทกันหมด ส่วนที่กรุงเทพ ฯ มัน
เหมือนกันหมด ไปที่ไหนก็เหมือนกันหมดเลย
อ้อ! คลับดี ๆ ตั้งหลายอันอย่าให้ผมต้องเอ่ยชื่อ
สั่งเหล้าไปยังไม่ผสมไม่ถูกเลย แล้วก็ยังหน้าด้าน

ชายผม แก้วละ 30 บาท มันเรื่องอะไรกัน
ผมก็เลยเลิกเที่ยว ก็ดีไป เทียวอย่างอื่นดีกว่า
(หัวเราะ)

นิสิต แล้วคุณ 'รงค์ เคยคิดจะเขียนเรื่องกรุงเทพ ฯ
ไหมครับ

'รงค์ เขียนซีรี่ส์ หลังจากทีหมดภาระ ที่จะเขียน
เรื่องอื่น ๆ ซึ่งไปเห็นมาแล้วต้องเขียนแน่นอน
แต่ขณะนั้นก็ต้องขอทำความรู้จักอีก เพราะขณะ
กรุงเทพ ฯ เปลี่ยนแปลงไปมาก เปลี่ยนแปลงไป
มากเหลือเกิน กรุงเทพ ฯ สมัยนั้นบางสาย
สวยกว่า HOLLYWOOD นะจะบอกให้
HOLLYWOOD กำลังจะเป็นเมืองที่สถิติที่สุดเลย
อย่างแถวพัฒนาพงศ์อย่างนั้นมันไม่เบา แต่พอเดิน
เข้าไปข้างใน แล้วมันไม่ได้ความสักอัน ข้างนอก
ดี ข้างในใช้ไม่ได้ รออีกหน่อยนะครับ ให้
ผมจบไอ้ Hippy เรื่องได้ดูน้าคอนกรีตหนึ่ง
และสอง และต้องเขียนอีกสองเล่มจึงจะจบแล้ว
ผมก็จะเริ่มศึกษาเรื่องคนไทยในปัจจุบัน ต้องใช้
เวลา

นิสิต ชีวิตของนักเรียนหญิงชาวไทยที่นั่น เหมือนกับ
ที่คุณ 'รงค์ เขียนได้ดูน้าคอนกรีตจริง ๆ ไหม
ครับ

'รงค์ คุณวิฑูรย์จะตอบได้ดีกว่าผม คุณวิฑูรย์
ที่นั่นนานกว่าผม

อ. วิฑูรย์ คือผมเคยอยู่ที่นั่นนาน ผมก็เคยเห็นชีวิต
นักเรียนนอกมามาก แต่ผมไม่สามารถ Express
ออกมาเท่าคุณ 'รงค์ แต่ในได้ดูบ่่าคอนกรีต
ของคุณ 'รงค์ ก็เต็มอะไรลงไปให้เรื่องมันเข้มข้น
ขึ้นขึ้นอาจจะเรียกว่าเต็มพริกไทย หรืออะไรลงไปบ้าง — — —

'รงค์ แหม ต้องขอประทานโทษครับ ไม่ได้เต็มอะไร
เลยครับ นี่ขนาดไม่ได้เต็มนะครับ ถ้าผมเต็มแล้ว
หนังสือเล่มนี้มันจะเป็นอนาจารทันที มันจะอ่าน
กันไม่ได้ และผมมีจดหมายยืนยัน จากนักเขียน
ไทยที่เป็นนักเรียนแท้จริง เขียนมาแสดงความ
ขอบคุณที่เขียน แล้วก็แสดงความเสียใจที่ผม
ไม่เขียนทั้งหมด นี่มันเป็นหนึ่งในเท่าไรก็ไม่รู้
มันแย่มากแล้วกัน..... มันมากเหลือเกิน
ไม่รู้จะพูดอย่างไรแล้ว นี่เดี๋ยวนี้ในเมืองลอส-
แองเจลิสแห่งเดียวมีคนไทยเกือบ 2 พัน แต่
คนไทยมีหลายประเภท จะเขียนหนังสือต้อง
แยกเสียก่อน พวกหนึ่งมีเจตนาเดินทางไปเรียน
หนังสือ พวกหนึ่งเป็นนักแสวงโชค ต้องแยก
กันไปให้ดีเหมือนกัน ถ้าเราเกาะไปเดี๋ยวมัน
ผิดเป้าหมาย พวกนักแสวงโชคนี้จะไม่รับผิดชอบ
ต่ออะไรทั้งสิ้น ไม่รับผิดชอบต่อธงชาติไทย

ไม่รับผิดชอบต่อความเป็นคนไทย รับผิดชอบ
ต่อความต้องการของชีวิตเท่านั้น ที่ต้องการจะ
เป็นคนร่ำรวย แต่บางคนก็ต้องผิดหวังเป็นคน
ยากจนไป มีคนหลายคนที่มีค่าเครื่องบินก็เดิน
ทางไปเลย ให้เพื่อนหางานทำให้อ่อนทางโน้น
ไปถึงก็เข้าทำงานเลย พวกนี้ไม่เคยคิดกลับ
ประเทศไทย จะเพราะอยู่นั้นมันสบายเหลือเกิน
เป็นบ๊วย เป็นผู้ช่วยบ๊วย ก็ช้อรดยนต์รีเส็กซี
ได้ไม่แพง ค่าผ่อนรถมันถูกเดือนละสิบลกว่า
เหรียญร้อยเหรียญ ทำงานชั่วโมงหนึ่งก็ได้
มากตามกฎหมายจะให้ เหรียญสี่ห้าบาทโดยมาก
งานอย่างนั้นได้เหรียญเจ็ดสิบบาท

อ. แสงอรุณ ผมอ่านชีวิตคุณ 'รงค์ จากหนังสือที่คุณ 'รงค์
เขียนนี้ รู้สึกว่าคุณ 'รงค์ จุดเทียนทั้งหัว
ทั้งท้ายเลย ทำไม่ถึงช่างเร่ร้อนกับชีวิต หรือ
ออกจะทารุณกับชีวิตของตัวเองมากนะ ออกจะ
มากไป ผมเสียตายเป็น คือว่าผมว่าชีวิตที่เกิดมา
นี้แม้กระทั่ง จะไม่ใช่ ชีวิต ของผม ก็ตาม ผมรู้สึก
ว่า เราควร จะทนุตนอม มันแล้วก็มี ความเอื้ออารี
ต่อชีวิตคนอื่นด้วย ผมเห็นคุณใช้ชีวิตอย่างแผดเผา
และเจ็บแสบเหลือเกิน ผมอยากทราบว่าคุณ
'รงค์ จำเป็นนักหรือที่ต้องทรมานตัวเองถึง
ขนาดนั้น

'รงค์ เอ ! ผมก็ตอบไม่ถูกหรอกครับ แต่เคยไปถามจิต-

แพทย์เขาบอกว่า คนอย่างผมมันมีปมด้อยรุนแรง เลยกลายเป็นคนรีบร้อนมาก (หัวเราะ) แต่ไม่รู้ใจ ผมรู้สึก ชีวิตคนมันสั้นกว่า ที่จะเรียนรู้ อะไรได้หมด ทำอะไรก็อยากจะทำให้มันจริง ๆ เจ็บก็อยากให้มันเจ็บจริง ๆ หัวเราะก็อยาก หัวเราะให้มันดัง ๆ ร้องไห้ก็ร้องมันจริง ๆ ไม่ต้องเสียดายน้ำตา ใช้เงินก็ใช้ให้มันหมดไปเลย ถ้าไม่ใช้ให้มันหมด ก็ไม่รู้ว่าเงินมีความหมาย จนก็ต้องจนกันชนิดจริง ๆ ยังงั้นมันไม่รู้อะไร ได้นะครับ แต่ก็ขอบคุณอาจารย์แสงที่กรุณาเป็น ห่วง (หัวเราะ) อย่าเป็นห่วงเลยครับตัดทิ้งไป สักคน (หัวเราะ) ความจริงผมเป็นคนที่ชอบชม อาจารย์ แสงมานาน แล้ว ตั้งแต่ยังเป็น นักเรียน สมัยก่อน อาจารย์เขียนรูปอะไรมากมายอยาก จะเป็นบ้างแต่ก็เป็นไม่ได้ (หัวเราะ) ก็เลยต้อง มาเขียนหนังสือ

นิสิต คุณ 'รงค์ มีจุดหมายปลายทางในชีวิตอย่างไรบ้าง

'รงค์ ไม่มีครับ จุดหมายปลายทางของชีวิต คือความตาย ผมไม่หวังอะไรให้มันมากมายซับซ้อนเลย มีบ้านอยู่ มีต้นไม้ 2-3 ต้น แล้ว มอง ต้นไม้บ้าง มองดาวบ้าง ก็สบายแล้วก็มีความสุข เหล่ามีเต็มตู้ มีความสุขที่สุด นาน ๆ ก็สูบบุหรี่ (หัวเราะ) อันนี้เป็นความจริงนะ ผม

เคยสูบบุหรี่ ตั้งแต่ผมยังหนุ่ม ๆ ผมเคยเป็น นายท้ายเรือยนต์ สมัยนั้นถ้าไม่สูบบุหรี่แล้ว ทำอะไรไม่ได้ ก็เป็นงานที่น่าเห็นใจหน่อย ที่สุด ผมขับเรือยนต์ตั้งแต่บางบัวทองถึงสุพรรณบุรี ทำอยู่นาน ตอนนั้นอยากจนจริงๆ และคนแถวนั้นสูบบุหรี่ทั้งนั้น สูบแล้วมันก็เพลินดี ลืมความทุกข์ไปแต่มันออกจะทรูหรา ทำอะไร เป็นแก่นสารก็ไม่ได้ นี่เป็นความผิดอันหนึ่งของ Hippy แต่จริงๆ จะไปโทษ Hippy ไม่ได้ ต้อง โทษไอ้โปรเฟสเซอร์อะไรคนหนึ่ง ผมลืมชื่อไป ไปแล้ว เขียนหนังสือสำหรับการเสพยาเสพติด เป็นทางไป สุนิพพาน ทางลัดอันนี้ เป็น เรื่องเสียหายมากเลยเขียนมา 2-3 ประโยคคนเชื่อหมดเลย แล้วอีกตาคนนี่ตอนหลังมาเขียนหนังสือแก้ เอาไว้แต่มันก็สายไปแล้ว นี่ก็ย้อนเข้าไป Hippy อีกแล้ว ถึงว่าไอ้ไอ้ยาเสพติด พวก LSD, กัญชาพวกกล้วยอะไร พวกนี้ที่สูบไปมัน ก็จำเป็น โอสถ ลวงจิตชนิดหนึ่งที่เรียกว่า Cycabotic มัน ทำให้มองเห็นโลกใหม่ อะไรใหม่ แล้วไอ้โลก ใหม่ ๆ ก็เหมือนกับคนที่ฟังวิปัสสนาได้เห็น แต่มันอาจจะโลดโผนกว่ากัน มันอาจจะเห็นสี เห็นสันมากมายกว่า อันนี้เป็นข้อเสียหายมาก ถ้า Hippy ไม่สูบบุหรี่ จะเป็นคนน่าเคารพ มากกว่านี้ น่ารักกว่านี้ มันสูบกันมากไปหน่อย แต่ถ้าพูดกันจริงแล้ว ก็ไม่ใช่ Hippy เท่านั้นที่ สูบบุหรี่ คน American ก็สูบกันมานานแล้ว

ไม่มีใครรู้ ใคร ๆ มันก็สูบกันแต่สูบกันในบ้าน
ไปคันดูได้จากกรมตำรวจอเมริกันพวกชายกัญชา
ลักลอบขายกัญชาเดือนเป็นมาเท่าไร มีมาตั้งแต่
ผมยังไม่เกิด

นิสิต หลังจากอ่านหนังสือของคุณรงค์ คุณรงค์รับผิด
ชอบไหมครับ ถ้าเผื่อมีคนสูบกัญชาตามไปด้วย

รงค์ สมมติว่าจะมีคนสูบกัญชา หลังจากอ่านหนังสือ
ที่ผมเขียนผมก็ไม่วิตก กัญชาหาได้ง่ายจะตายไป
ถูกด้วย เมากัญชานะไม่อยากทำร้ายเพื่อนมนุษย์
ไม่ทำลายตัวเอง และไม่ทำลายแม้กระทั่งสุขภาพ
ของตัวเอง เมากัญชานี้คุณฆ่าคนได้นะ แล้ว
กัญชามีใช้ของใหม่สำหรับเมืองไทย ของเก่า
เหลือเกิน ฝรั่งเศสเคยบรมมาพบที่หลังแล้ววิต
ว้ายกันไป เค้าสูบกัน นี้นะคุณออกไปจาก
กรุงเทพ ฯ ไม่กี่ ก.ม. เขาก็นั่งสูบกันเยอะไปตาม
ใต้ต้นตาลนะ ไม่มีใครเดือดร้อน เด็กมันไม่
สูบกันหรอกคุณ มันเป็นของธรรมดาเหลือเกิน
กัญชานี้นะ ต้นมันก็สวย คุณทำสวนเอามา
ปลูกสิ สวยเป็นบ้าเลย

อ. แสงอรุณ พวกเราเป็น น.ร. ทางสถาปัตยกรรม เมื่อ
คุณรงค์พูดอยู่ค้ำว่าในอเมริกา ดึกต่าง ๆ ก็ไม่มี
อะไรเท่าไรเหมือน ๆ กันหมด ผมขอถามคุณ
รงค์สักหน่อยว่าคุณรงค์ได้ไปชมงานของอัจฉริยะ

สถาปนิก FRANK LLOYD WRIGHT
บ้างหรือเปล่า อันนี้คุณรงค์จะบอกได้หรือเปล่า
ว่าไม่ค่อยจะมีอะไรหรือเปล่า

รงค์

ผมไปหลงไหลมากเลย ไอ้ที่ผมพูดนะผมพูดถึง
ทั่ว ๆ ไปนะ ผมพูดถึงโดยมองเห็น ๆ อะไร
อย่างนั้นแหละ ถ้าไปมองงานของ FRANK
LLOYD WRIGHT ก็ไม่ต้องพูดกันแล้ว
แทบจะต้องนั่งกราบก่อนหิน เก่งจริง ๆ ไร่บ้าน
หลังตรกริมทะเลนั่น ไอ้ที่เอาน้ำมากัดหลังคา
เป็นสนิมนะ ผมไปดูเกือบทุกอาทิตย์ที่ Connele
ผมไปดูที่ไร่มีความรู้สึกอย่างไรพิกลและผมเคารพ
คน ๆ นี้เป็นการส่วนตัวอยู่แล้วโดยหลายนัยด้วย
กัน ผมเคยอ่านข้อเขียนและอะไรหลายอย่าง
ของเขา และเคารพเขามาก คุณอย่าลืมนะว่า
เมื่อก่อนผมก็อยากเรียนสถาปัตย์มาก ผมนั่งมอง
แต่ตรงหน้าทุกวันเลยเชียว

นิสิต

ในกรุงเทพ ฯ ของเรานี้ มีสถาปัตยกรรมดี ๆ
ที่ควรแก่การชมบ้างไหม ?

รงค์

โดยความสัตย์จริง ผมก็ได้พบงานสถาปัตยกรรม
ดี ๆ หลายอันเหมือนกันในกรุงเทพ ฯ นี้ จาก
พวกเพื่อน ๆ บ้างและอะไรบ้าง นี้ก็ไม่เลว ควร
แก่การชมเชย แต่ว่าในเวลาเดียวกัน ผมก็รู้สึก
อึดอัดใจแทน ที่ต้องชมน้อยกับหลาย ๆ อย่าง
ชมน้อยกับนายจ้าง ชมน้อยกับอะไรพวกนี้ เป็น

ปัญหาที่ผมรู้สึกเศร้าใจแทนเหมือนกัน รู้สึกว่า
อึดอัดกันมาก เป็นต้นว่าคุณไม่สามารถทำอะไร
ได้ตามใจคุณ

นิสิต ผู้คนในต่างประเทศ คุณ 'รงค์' ว่ามีรสนิยมสูง
มากไหมครับ

'รงค์' ก็ไม่แน่เสมอไปนะครับ โดยเฉพาะคนอเมริกัน
ก็ไม่ใช่คนที่มีรสนิยมสูงเลย นอกจากคนบางคน
เท่านั้นเอง.....รัฐบาลเป็นต้นที่ใจกว้างพอจะรับ
งานใหม่ ๆ ของคนที่มีแนวคิดใหม่ ๆ นะครับ
ถ้าพูดถึงคนทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะพวกเศรษฐีมัน
ก็เหมือนกัน โดยเฉพาะเศรษฐีที่มันเป็นยาจก
มาก่อน หรือเศรษฐีจากไอ้ก๊วยมาก่อน เป็นหัว
ขโมย โกงเขามาแล้วมารวยภายหลัง จะหาคน
ที่มีรสนิยมดี ๆ แบบนี้ยากเหมือนกัน

นิสิต เมื่อเปรียบเทียบคนไทยกับชาวต่างประเทศแล้ว
ใครมีรสนิยมสูงกว่ากัน

'รงค์' ผมว่าคนไทยมีรสนิยมสูงกว่านะครับ เพราะเรา
มี Back ground มาดีกว่า ประเทศเราเก่ากว่า
พวกอเมริกันใหม่กว่า คนอเมริกันรู้อะไร รู้จาก
หนังสือซึ่งเขียนกันออกมาแล้วก็รู้เหมือน ๆ กัน
เท่า ๆ กัน คนไทยทุกคนเป็นคนที่มี individual
idea มาก

อ. แสงอรุณ เรื่องของสถาปัตยกรรม ที่ว่าคนไทย มีรสนิยมสูง
ผมยังสงสัยอยู่ คือผมมีความเห็นตรงกันข้ามกับ
คุณ 'รงค์' ความรู้สึกของเรายังด้อยมาทีเดียว
จะเห็นว่าเราจัดงานศิลปะ และ วัฒนธรรมต่าง ๆ
มาจากสายตะวันตกง่าย ๆ และมาปฏิบัติกันเลย
อย่างเช่นทำตัวเป็นพวก Hippy นี่นะจะเห็นได้
ว่า เราพร้อมที่จะทำได้ง่าย ๆ และการแต่งตัว
แบบจิกโก่ต่าง ๆ คนไทยไปได้เร็วมาก อันนี้ผม
จินตนาว่านักเรียน ของเรามีความสามารถที่จะ
รู้สึกทางสุนทรียศาสตร์ต่าง ๆ ที่ไหลหลากเข้ามา
จากภายนอกของนักเรียนไทยมันน้อยไป เลยไม่
สามารถจะกลั่นกรองเอาได้ คุณ 'รงค์' มีความ
เห็นอย่างไร ความจริงสถาปัตยกรรมในประ
เทศไทยเรา ถ้าเทียบกับในอเมริกาเราต้อง
เรียนอีกเยอะ

'รงค์' ผมว่ามันแล้วแต่คนไทยคนไหน จะพูดทั่ว ๆ ไป
ไม่ได้ เพราะทั่ว ๆ ไปแล้วคนไทยดีกว่า ฉลาด
กว่า ถึงอย่างไรก็พูดให้เข้าใจได้ง่ายกว่าครับ

อ. แสงอรุณ สำหรับเรื่องรสนิยมของคนไทยทางด้านวรรณคดี
อันนี้ผมก็ว่าน่าวิตกนะ รสนิยมของเราใน
เวลานี้ต่ำ ๆ มาก ฟังกันแต่ละครวิทยุ หรืออ่าน
นิยาย 10 ตังค์ 15 ตังค์ คุณ 'รงค์' ว่าไงครับ

'รงค์' ถูกแล้วครับอาจารย์ ก็น่าวิตก แต่ที่นั่นถ้าเรามอง

เหตุผลหลาย ๆ เหตุผล บางที่เราก็ต้องให้ความเห็นใจเหมือนกัน นวนิยายรักต่าง ๆ นั้นะ ที่เขียนขึ้นอย่างง่าย ๆ มันเป็นทางออกทางหนึ่งของคนส่วนรวม มันเป็นทางหนึ่งหรือพาหนะอันหนึ่งที่จะหนีไปจากความกดดันในการครองชีวิตปัจจุบัน คือผมเองทั้ง ๆ ที่ผมเขียนหนังสือ หนังสือผมขายได้น้อยกว่านักเขียนผู้หญิง ที่เขียนเรื่องง่าย ๆ ที่สุด แต่ผมเห็นใจผู้อ่าน ผู้อ่านในปัจจุบันนี้ไม่มีนิสัยการอ่าน เพิ่งจะมีขึ้นเมื่อไม่นานนัก ลองมากระทบมรสุมอันรุนแรงของการครองชีวิต ละครวิทยุ หรือเรื่องประเภทนี้จะต้องมีบทบาทต่อไปอีกนาน มันเป็นทางออกทางเดียวถ้าไม่กินยาแก้ปวดหัว นี่ผมเข้าใจว่าอย่างนั้น และผมยังเชื่ออยู่ ถ้าฉันไม่รู้จะทำอย่างไร อย่างแม่บ้านอยู่กับบ้านหรือแม่ค้าที่นั่งมองดูผักมันเหี่ยวลง ๆ ไม่มีคนมาซื้อ มีหน้าซำกลับบ้านยังถูกผัวเตะ คุณไม่ให้แก่นังฟังวิทยุแล้วจะให้แกทำอะไร แกไม่ได้ถูกอบรมมาให้ดูรูปสีน้ำมัน ไม่ได้ถูกอบรมมาให้อ่านกวี อันนี้เป็นเรื่องน่าเห็นใจ ผมเห็นใจที่สุดเลย แต่ผมก็ช่วยอะไรไม่ได้ มีชีวิตเดียว ความรู้ผมก็ไม่มาก

นิสิต

สำหรับ ศิลปิน หรือ อร่าทิสต์ ที่แสดงออก อะไรแปลก โดยเฉพาะนักเรียนที่เขียนหนังสืออย่าง ที่เข้าใจยาก คุณรงค์เห็นว่าพวกนี้เป็นอย่างไร

รงค์

มันนาน ๆ จะเจอคนที่เขียนถึง ๆ สักคน พูดกัน อย่างยุติธรรม อย่าพูดมากไปเลยดีกว่า สงสารเขาอย่างน้อยที่สุด มันก็แสดงกำลังใจ หรือ ความกล้าหาญ แสดงความเป็นตัวของตัวเองที่จะทำอะไร สักอย่าง ในขณะที่เรากำลังจะฝัน ฟุอะไรต่าง ๆ เป็นต้นว่า การอ่านก็ดี การศิลปะทุก ๆ แขนงก็ดี บางที่เราไม่มีสิทธิ์ที่จะไปทำลายน้ำใจคนที่กำลังทำเหมือนกัน ผมจึงไม่ค่อยวิจารณ์รุนแรงหรือเขียนตีในทางคำพูด หรือทางตัวหนังสือ อย่างน้อย ๆ ก็เป็นคนที่มีกิเลส เราจะไม่เห็นน่าจะมีใครบ้างพยายามทำอยู่ งานแรกทำออกมาแล้วอาจจะไม่บรรลุในทันทีทันใดก็ได้ คนตัดสินอาจจะไม่ได้เป็นคนในยุคเดียวกันก็ได้ ต้องรอให้คนในยุคอื่นมาตัดสิน คนยุคเดียวกันต้องลำเอียงเชื่อมือตนเองมาก

นิสิต

ในความเห็นของคุณ รงค์ นักเขียนควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมสักเท่าใด

รงค์

เรื่องนี้ถกเถียงกันมากเรื่องการรับผิดชอบ ผมได้สรุปตัวของผมเองแล้วว่า การรับผิดชอบของเรา คือการที่เรามั่นใจว่าการเขียนของเราดีที่สุด ถ้าผมมั่นใจเมื่อไรว่างาน เขียนที่พิมพ์ ออกไปให้ปรากฏแก่สายตาผู้อ่าน เป็นงานเขียน ที่ผมพอใจแล้ว ดีแล้ว ถูกแล้ว นั่นแหละคือความรับผิดชอบต่อ ผมพูดเอาอย่างนี้เพราะเรื่องถกเถียง

กันเหลือเกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางฝ่ายซ้าย ก็ยังเป็นปัญหามาก คือต้องมีความรับผิดชอบ โน่นนี่ ผมว่าหน้าที่ของเราะ ถ้าเราทำงาน ดีที่สุด คือความรับผิดชอบ ไม่มีอะไรทั้งนั้น คือไม่ต้องไปไกลถึงว่าสังคมหรือไม่สังคม คือ นักเขียนทุกคนต้องมีธรรมะอยู่ในใจแล้ว ไม่ได้เขียนมาเพื่อทำลายล้างโลกแน่ การทำงาน เขียนก็เป็นศิลปะอย่างหนึ่งเหมือนกัน

นิติ

อยากทราบว่าแนวทางของนิสิตนักศึกษาของหญิง ชายไทยเราจะเป็นอย่างไรดี

รงค์

ผมว่า ขอโทษนะครับ ตามผิดที่เสียแล้ว อันนี้ ต้องถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผมตอบไม่ได้

นิติ

การที่นิสิตนักศึกษาแต่งตัวเรียบร้อย ใส่เสื้อขาว อะไรพวกนี้ ถ้าเอามาบังคับคุณ รงค์ บ้างจะดีไหม

รงค์

ผมโกรธจังที่ต้องบังคับให้คนใส่เสื้อขาว โลกนี้ มันไม่สวยเลย มันดูแล้วจิตใจเหี่ยวไปทั้งหมดเลย ลองให้นักเรียนใส่เสื้อสีสวยๆ มาเรียนบ้างสิ

แหม...โลกมันน่าอยู่เป็นกอง คนมันชุ่มชื้น
กระชุ่มกระชวยมาก อยู่ ๆ ก็ต้องมาแต่งชุดคล้าย
Uniform แต่ก็ไม่ใช่ Uniform ผมเห็นแล้ว
อันนี้ผมไม่ชอบอย่างยิ่ง เอาผมไปฆ่าผมก็ไม่ชอบ
ผมอยาก ให้ คนแต่งตัว ตามสบาย ใคร อยากใส่
อะไรก็ใส่มาซี ผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ความเคารพ
ในอาวุโสต้องมีอยู่ แต่การแต่งตัวต้องปล่อย

อ. แสงอรุณ ขอบคุณ คุณ 'รงค์' เป็นอย่างมากที่กรุณาสละ
เวลามาชุดนี้ ผมเองรู้สึกรักคุณรงค์มาก อยาก
ให้อยู่กันนาน ๆ จะได้มีอะไรแสดงออกมาก ๆ

และหวังว่าจะได้คุยกันอีก

'รงค์'

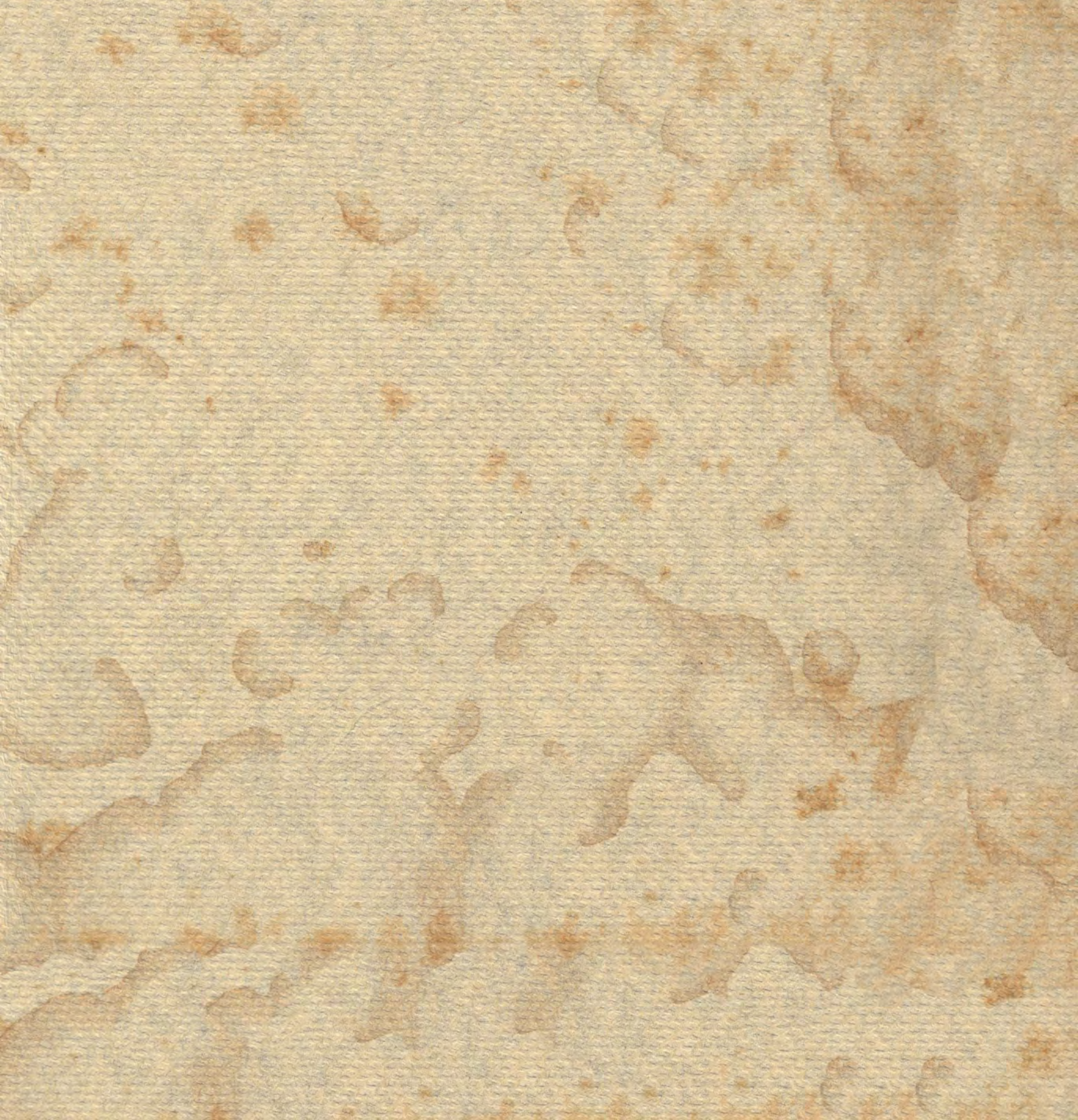
ผมรู้สึกด้านสังหรณ์ว่าอาจารย์แสงรักผม แต่
อย่างไรผมพอจะปลอบใจว่า ทั้งหมดมันปรากฏ
การณ์ที่นิสิต นักศึกษาให้ความสนใจ แก่นัก
เขียน ซึ่งเมื่อก่อนไม่เคยมีเลย แต่ก่อนนักเขียน
เป็นผู้ที่อ้างว้างที่สุด แต่ปัจจุบันนี้พวกคุณทำให้
ผมและเพื่อนๆผมรู้สึก ว่า อบอุ่นใจมาก และมี
กำลังใจที่จะทำต่อไป และขอปรบมือเสียงดัง ๆ
ด้วยนะครับ ผมอยากได้ (ปรบมือ)

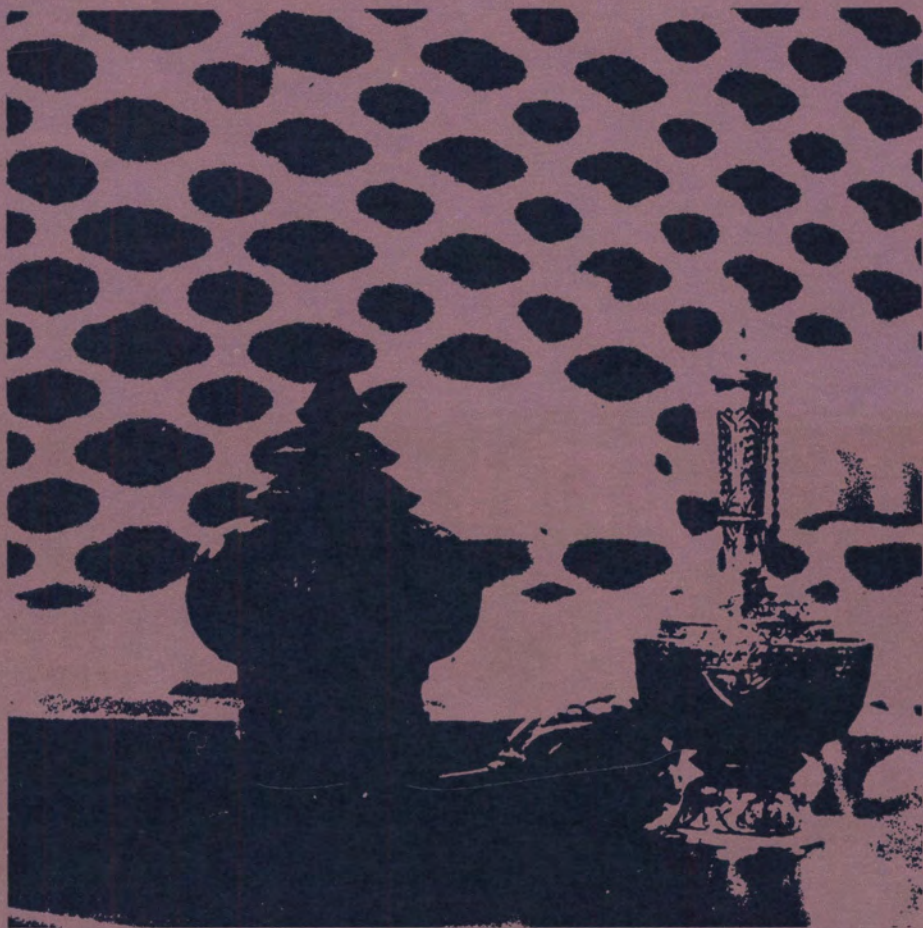

ผู้จัดการสนทนา : สันติ ชยสมบัติ. กำธร อรรถยุกติ. สักดา วิมลจันทร์. ประเสริฐ เสริมสุข
ทวีศักดิ์ เจนพานิชยการ. พรพนม ราชปรีชา

ผู้ถอดคำสนทนา : สุวรรณี จารุปาณ. ม.ร.ว. พิศพัทธ์ รัชนี้. เลอสม อูร์สยะนันท์. เจียรณัช โชติพงษ์

มีสิ่งต่าง ๆ มากมาย
ใหม่ ๆ ที่กำลังพัฒนา
มา จากสิ่งที่เราเคยคิด
บ้าง แม้ว่าจะยากและเหนื่อย

แต่ถ้าเรามอง
ให้ดีแล้ว
ก็อาจจะ
ดีกว่า
ที่คิดไว้

โลกของเรา
จะดีกว่า
เมื่อไหร่

สัมภาษณ์ผู้มาใหม่โดยผู้อยู่เก่า

...ขอเจ้าผู้เข้ามา
ไม่หวั่นฟ้าหวาดดิน

เป็รื่องปัญหาเชิงศิลป์
รู้สิ้นรังสรรค์สุนทรีย์...

วิชา

เข็ยสกด

คีริชัย

โยโกตา

พลาถแพทยพรวค ชาวควิศวะ ปะถา
บัตย์ จะเร้งรักจบสตาถงหน้าผ่น
หม่า ก้วย เท็ยว ซ้าว ผัก อัส สัม ซัญ
ไม่ซ่านัญซ่านาญการคนคร์ ทำ
Model ทีไม่เป็นไม่เจนจัก ฟุคบอล
ฟัก หักคพอดถึ มีพ่น้องร่วมทอถง
มาห้าพอกี ซอบวิธีให้งาน ใจารย
ทรงคุณ พ้อยู่บ้านร้านค้าไม
ไสค้วยกบ มีไม่กรบขนาดคักวัก
นิ้วหุน ไม่หัดพว่าจำซือไม่ขาย
ซากทุน เช็ญอุคหุนไทยอารย
ส ะ พ า น ก ว ย

คีริชัยคิชิโรโยโกตา มีบิคามือเย็ยม
คอยเส็ยมสอน เป็นทงครุเป็นทงบา
คิลปากร จะนึ่งนอนท่อนเว็นเล่น
ภูกั้น จากโรงเรียน 'ชีราวูธสุค
ประหลาด ค้วยไม่กาจเก้งรักบ
ขมิขมัน เล่นกีร์ค้ำบ้านคร์ทักวีน
เคยใผ่นอาคิเท็กแก่เล็กมา เป็น
ลกโทนจิงโทนพ้อแม่รัก แต่ไม่ยัก
กะมีแฟนเป็นผิ่งผา ไม่รู้จักอาจารย์
นารถยอกครุบา ซอบล้างหน้าค้วย
บี เก็ จ น เบ็ บั ตี

101

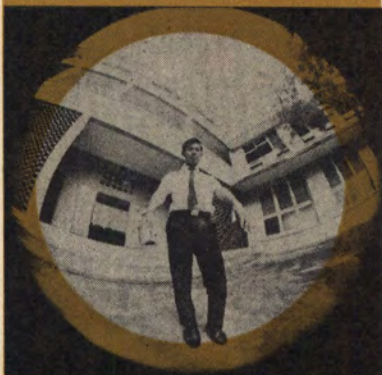

102

สมหมาย

เจริญ

สอบหนึ่งครึ่งพลังพลาซาดาบัณฑิต
จึงไปพักอยู่ ว.ก. พอพักบึง สอบ
เข้ามาได้ใหม่สนใจจัง กะจะนั่งทำ
ปริญญาแค่ห้าปี บ้านอยู่ไกลมาก
ถึงภูเก็ต จึงใจเด็ดกนกลางกลาง
เกาะศรี ชอบคณะคณะนับไม่ร้อย
รักรุ่นพี่หนักหนารักอาจารย์ เป็น
หนุ่มแน่นแฟนยังกำลังหา เลือก
หน้าตาให้เพลินพิศวิศดาร รับช่วย
พี่ช่วยคณะไม่ละงาน ชื่อที่บ้านเขา
เรียก ชื่น เพราะ หุ่นดี

103

เกรียงไกร

สมัยรัชชดิศ

ถึงอีตา เกรียงไกร ไม่เต็มบาท
เกลียดเรศการรัคชาติมะกัน ก็หมั่นใส่
อยากจะได้เห็นก็เก็บแต่เพียงไร ยวมกิน
ไซให้ทวลหาหน้าอ๊อฟัน บ้านอยู่หลัง
เมโทรดังโกเท่า ไม่เคยเข้าโรงจำนำ
ระกำแสน หวังหญิงสาวชาวที่ชา
หน้าไม่แบน มาเป็นแฟนสักคนก็
จนใจ ไม่อาบน้ำซำยาภาษาเลยสัน
อ่านไซ้อันสามก็ยกไม่ไหว รักใจเิด
ควัดลาจจนขาดใจ เรื่องเพลงไทย
ไม่ค่อยชอบ ชอบเพลงจีน

104

พรเทพ

หงส์คารมกั

ทวีธาบำเทอไคเบอร์ห้า เลือกลงดา
อันคับสองรองจากหมอ ชอบว่า
น้ำไม่กล้าคำกล้วคำคอ เดินตะกร้อ
ทกรอยู่ทุกวัน เรียนก็บี ไม่อึ้ง
หวังแค้จบ จึงอยากคบหญิงใด ๆ
เก็บไว้ฝัน เกลียดการเค็นเป็น
กระบวนมารวนกัน เพลงถึงกันไม่
ชอบ ชอบเพลงเบา คนชื่อธง
หงส์ลดาฯ เป็นอาผม มือเส้นคม
ผมไม่เทียบเปรียบอาเขา นั่งรถรา
สับลุดเป็นเงา เป็นหนุ่มเหน่นาคู
เอ็น เเท ส น สุน ท ว ำ

105

ประทีป

ตงมคิธรรม

เบอร์ศูนย์หกคนชื่อชื่อ ประทีป
เรื่องซึก TIVE ดนค้ทำงาน พรำเพื่อ
ช่วยพี่ ๆ ล้าง หม้อ ครงยกสากเบือ
แถม ช่วย เหลือ หัว กี่ ต้า ครา ไป
กาญจน์ ซาบซึ้งเพลง ลากึงค์เท่า
ลิ่งร้อง เห็นพวงทองเคะตากว่าชาว
บ้าน กิ่งกับพี่ที่ร้านค้ยมมหน้าบ้าน
เลือก ENTRANCE อันคับหนึ่ง
ทะลึ่งก็ สบทุวีที่สองมวนสวน
กุหลาบ SKETCH ภาพพอกุแค้สูตี
ตำรากศัพทักบ้องค้ชัยฐ์ หงคหงคคค
กุกุทีวีที่บ้านพักบึงทักทอง

106

คติ

พินนิมิตร

เกิดเก้าสาม เนื้อ ทองอยู่ คลอง สาน
 นิสัย พาล เพราะ คนบ้า ข้ามมาสอน
 ไม่ฟัง เทคน เป็น ท่วง จะ วัง นอน
 จึ่งสุดอ่อน HUMAN ที่แสนกลัว
 ตูบทุวันหนึ่งครั้งของกว่า คน
 ส่างหน้าสอากสยชาติชั่ว ชอบตีวัน
 พันแทงแองกันนิ้ว เรียนให้ชั่ววี
 แก่แรกต้องแปดปี มีน้องหนึ่งพิ
 ตามเคินคามสาว นิสัยกร้าวจึงไม่สู้
 ชอบจูจี ขึ้นพูดจะผิดใจเงินไม่มี
 ชอบทุวิจนหมกแทบอกกิน อาศัย
 ชายกาแฟแม่ชายเหล้า แค่ควเจ้า
 ชันเขียนชอบเรียนศิลป์ ไม่จบนี้
 ก็จบที่ฟิลิปปินส์ รอยมลทินยังไม่มี
 ด้ ก ที่ นี้ ง

107

พัทธนี

ถึละพัฒนา

มีชื่อเล่น ไม่จริง จัง นัง หนู แป้ว
 บ้านอยู่แถวฝั่งธนเป็นคนสวย เล่น
 กีฬาไม่ค่อยเป็นยกเว้นมวย เล่น
 เนทฯ กว๊ยบึงบองบ้างชิมลางดู จาก
 ร.ว. วาซีนี้ เห็นหัวปก ไม่สะทก
 เรื่องการเรียนเพียรโตดู ทำสเก็ช
 ได้ตั้งบิตน้ำดู อยู่สะตุมมีมอีนเป็น
 พันไฟ หักขยับขบรตอนทจนเมื่อ
 แข็ง หมกเรียวแรงจิงเล็กขบหักไม่
 ไหว พ่อทำงานน้าร้องของชาติไทย
 เกลียกเข้าได้ คนหยาบกายผู้ชายเลว

108

สุปาณี

ถึมปนาทร

กถูลาบงามหนาม เทียว เทียวร้อนเว
 อยู่ครุแต่กลับเกร่มาสดา เป็นเชียร์
 ทรักแต่ไม่รักโชคชักพา อาจจะ
 บ้าเสพศิลป์ด้วยยินดี ชอบล้อตอก
 เกลียกการเมืองเรื่องคุมมือ ชอบ
 สทอแกงเหลืองเครื่องในหมี่ จูดี
 พอล คาราหัง คลังเค็มที เกย
 SKETCH ได้ D สีขาวดำ ดูงเท่าได้
 เปลียนมันวันละคู่ คุณพ่ออยู่
 ธนาकारทำนรวยร่า กินก๊วยเตี้ยว
 วันละเส้นเป็นประจำ ถ้าไม่ค้าไม่
 ก ล บ บ ำ น ง ำ น เ ต ม ด้ ว

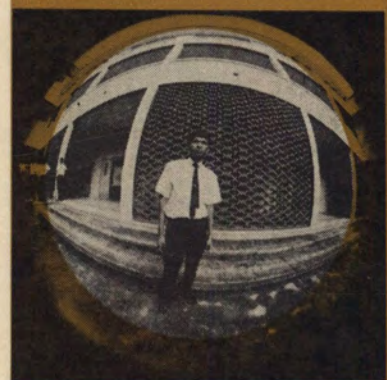

109

ศุภกิจ

มุลประมุข

เกิดเก้าสี่บีเดาะเหมาะะชื่อตี จบปอตี
 กิวานนที่ฝั่งธนโน้น ถึงจบแปด
 อำนวนศิลป์ดินทะเลโมน ไม่เคยโค่น
 ไครตีมีพระคุ้ม เสียงหัวเอาวิคะ
 ก้อยดาบัก จิงจับพลัดจับผิดมาคิก
 หลุ่ม เอาก็เอาเข้าที่นี้มัยงชุม ชอบ
 หามุมหลบนอนตอนเย็นเย็น ชอบ
 คุหน่งฟังลาคักออยกหักอ้อย เพื่อน
 ผู้หญิงไม่ค่อยจะอยากเห็น สวยสวย
 ไปไม่นิยมชมไม่เป็น ชอบคนเล่น
 นาง.เสียงเขาเซ่งคี ฟัน้องเจ็ก
 เต็กคินที่ห้า รูปจิงหล่อเป็นบ้า
 หน้าเหมือนหมี่ กคัพจุล คังให้
 ไม่ค่อยดี รักคนที่รักเราสักแก้วคน

110

แบกกระเป๋าที่ๆ ที่มีตัง ยกแบกวิ่ง
หน้าตังข้างข้างชั้น ผ่าไม้ไผ่แล้ว
เล่นไฟเสียเงินยัน ไป 2 วันไม่
เปลี่ยนชุดสักจะทน ไม่เคยใส่
สการ์ทเลยในชีวิต เป็นโรคจิตผู้
หญิงสวยไม่เคยสน จะส่งเสริมพวก
พี่ๆ ที่ชอบอด จับทุกคนในห้องน้อง
ใหม่พด้น เล่นกีฬาต้องมีเสื้อเพื่อ
สวมใส่ ทางเก่งไม่จำเป็นเห็นชอบ
ชั้น เชื่อชาติเงินทาสองชั้นบ่ม้ำมัน
สำเร็จพด้น เขียน แบบชาย สบายแฮ

หน้า กินเหล้าที่ไร่เบิกใจพูด เรื่อง
ยากศบไม่เป็นไม้เห็นหอม งาน
ของพี่เขาช่วยด้วยยินยอม กน
นอนหอม ไม้ กระดาก ไม้ ปาก บอน
เลือกถาบก่อนคืบห้า บ้า! เสือกติด
ก่อนเคยคิดจะรอบใหม่ กลับใจตอน
ช่วย จูพา มา จน งาม ซ้อม ละ คอน
ซึ่งเสียงทอนเพลงเย็นเย็นเป็นอาจีน
ชอบพวงทองมองแล้วคิดอย่างมีทริ
กรับ ไม้กล้านับเป็นแผ่นตัวกล้ว
โค่นหิน กะห้าบับจบออกมาแล้ว
หากิน ใช้หนี้สินด้วยการลอกออก
แบบ บ เ ลี ย น

ร้อยสิบสาม นพดล คนสงขลา อยู่
มหา วิชาวุธสุดแจ่มใส หุ่นแสน
แมน ผิวคล้ำดำเหลือใจ มีนิสัย
ซื่อวนชอบรวนเร ขอท้าวห้าบับ
ไม่มีจบ อาจเกิดคบคิดใครถ้าไปเตร
ควากาลักมลิ้นมักเสเพล จึงชอบ
เปย์ไม่อันเมื่อมันมือ ถ้าตามถึง
เนื้อคู่เป็นผู้หญิง หน้าเหมือนลิง
นักกลอนทอนหนังสือ มีนิสัย
ชอบไปไร่สะคือ จะอดมือกินมือ
จึงมือบอน ตามของหายได้คืนก่อน
อันหลับ คนใช้กลับจะหายไม่ตาย
ก่อน ตามเป็นความชนะไคจะไม่
มรณ์ ของจบกลอนเบอร์นี้ว่าคือเอย

เสวีจ สุนัก อัสวร จร จากบ้าน
คองทั้งงาน ปลุก เท็ค เลียง เบ็ค โก
เรื่องยุ่งยุ่งราคาหมุกกวนใจ วอน
หัว ใส ซ่า แหละ เอง อี้ย! เก่ง จัง
บ้านของวอนเคิมอยู่เกาะภูเก็ท คาริ
เนคเลื่องลือมีอดมั่ง ชอบพวงแก้ว
หน้าแคงคิมพิล้ง บอกสาวจึงเหมือน
เท่าไขยักไต้กลวง ผู้หญิงเที่ยวไม่
เกี้ยวเลยเคยแต่บับท เคยมาหัดทุก
จินตน์เมืองหลวง พุกจิ้นกลางจิ้น
แคงแข่งทั้งปวง คคคัทวงไว้ใคร
เป็น คน ชน จ ร ิง โวย

ไวยวิทย์

หาญวิริยะอุทธา

พนัย

วีรภักดี

อรสา

กระบวนรัตน์

ชาติรี

ไวยวิมลย์

ชื่อ ไวยวิทย์ ตึกเลขห้อยร้อยสิบห้า
ไม่เข้าทำแต่ว่าก็มีพี่สาว ชอบเล่น
บาสฝึกปรี๊ดจนมือขาว เกยยกสาว
ชาวเชียงใหม่ให้เป็นครู บุตรีเหล่า
เข้าสังคมพอมได้ รู้จักใ้ตามอย่าง
แก่ทางหนู ที่ข้างบ้านร้านเขียน
แบบเคยแอบดู จึงใ้รู้แบบอย่าง
วางผังเมือง สุขภาพไม่เข้าทำจึงบ้า
เต้น สมิักรเล่นเป็นทัวหอมหอม
นางเสียง ชอบเจ้าเก้เซยาน้ำสัน
เมือง เสียงไม่เปลืองข้าวสารแก่
ผลาญเงิน

เกิดพฤษศบศบปีเก้าสอง เคยทดลอง
เรียนครูอยู่บ่หนึ่ง ชี้เกัจเป็นเรือ
จ้างที่ข้างบึง อาจจะฟังพาศิลป
ด้วยยินดี จูงมือทิพย์, สุปราณี สอง
ศรีเจ้า มาสอบเข้าด้วยกันมันใหม่พี
แต่แฟนยังอยู่ครุยก็ที ยอทยาหือก็
ไม่มาบ่าเหลือใจ จบกรุงเทพคริส-
เตียนจึงเรียนแก่่ เรียนจนแข่งจาก
เท็กเล็กจนใหญ่ พักหอพักจึงทะเล
ชนกระไร มีนิสัยเกกมะเหรกเกก
เกเร มีบ้านอยู่สุวิวงศ์ตรงหัวโค้ง
จึงช้โก่งช้กววนช้สรวลเส เกยขบรด
กุกจนหูกะ ถึงเสเพล ก็เสกัทช้
กั ง ก เอ ร ก D

หนุง หนิง หนุง หน่วง แก้ว เล่น ซิม
กระจิมจุมกระจับบ่ไม่มีเงิน นอน
ดอกแ้วนหลับฝันฝันเพลิน ๆ ฝัน
ว่าเดินแล้วบินค้นคกเตียง ไม่เคย
เขียนผ้าทองน้ำยามหนึ่งโถ ตอนไม่
โศกทำนมครกจุ้เสียง เล่นหม้อ
ข้าวหม้อแกงแฉกแฉกเสียง พอ
เที่ยง ๆ ซ้อมค้มี้องร้องว่าไทย ชอบ
เสียงแรคซันข้างค่างหมุหมา ไม่
รู้ว่าชาติก่อนเป็นทัวไทน์ Plate คือ
แผ่นไม้ซึกค้ว่าเข้าไป R.C. ใ้
หน้า อัก ล ม หน้า อ ม เอย

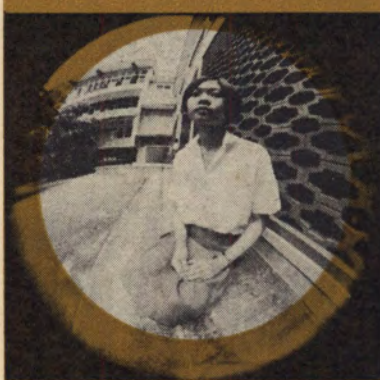
นามเป็นชาย ชาติรี แต่มีก้าง ทะลึ่ง
บ้างเป็นครั้งคราวเวลาสาย เกิดหลัง
สวน กวน ทุ เรียน เอียน เกือบตาย
คาราชายชอบมีครตึกทำทาง ชื่อ
เล่น จิว จิวแต่ค้วหัวเกะกะ เลยโด
คะเสียจนเห็นเกรียนดึงทาง กะทรี
แกงชอบกินจนล้นกาง เกิดข้าง ๆ
วัดขันเงินเค้นไม้เป็น ชอบจุพา
ถึงแม้ใ้แค่ลักช้ยามฟอกช้กฟองโ
อ๊กช้เห็น เล่านิทานเนเทอร์แลนด์
แฟนกระเด็น ยามเย็นเอ็นอากช่วย
งาน ประธาน เขียว

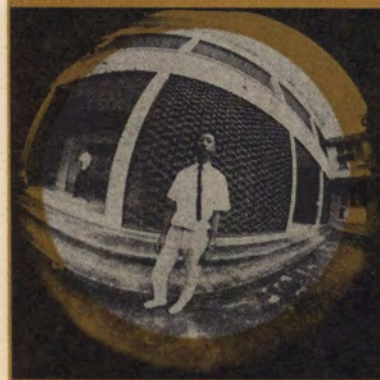
115

116

117

118

วรภาณุจน์

บัญชาวรรณ

สรรเสริญ

กิตติพงศ์

พิสิษฐ์

สายัณห์

อศุทธ์เดช

ดวงเนตร

ชอบบทวีเกลียด เหล้า เกิด แก่ สอง
 มีคนท่องเก่งนักเรื่องรักบี้ อยากจะ
 เรียนให้สำเร็จแก่เจตน์ เคยไปที่ดิน
 งามสวนสามพราน งานรักตัวมัว
 เรียนเขียนพริเซ็นท์ หลับคาเห็น
 แต่งงานแต่การบ้าน ตอนฝึกซ้อม
 อีกมือท่องต่องาน เมื่อเรียนวาง
 หารอบเลยชอบใจ เก่งวาคเขียน
 เรียนปั้นมั่นใจว่า เล่นก็คาร์พอง
 เพลงใหม่ใหม่ เคยเสียหนุ่มเสีย
 นอนก่อนใครใคร หากจบไปจะคุม
 งานสร้างบ้านเองชอบแก่นของแก่น
 ใจ พ่อเอยา เพราะชื่อว่าไอ ตั้ง
 จึงตั้งเก่ง เพลงสากลร้องไค้ตั้ง
 หลายเพลง ตอนแข่งแข่งจะอาบน้ำ
 ชั ำ ร ะ กั ว

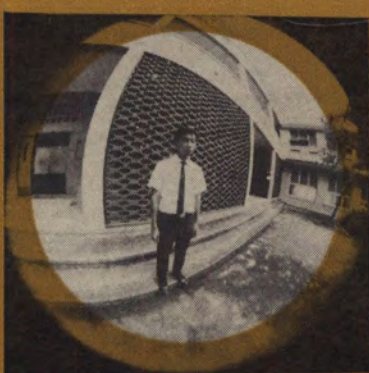
เป็นคนบ้าว่าเริงมะเทิงบ้าง ทำทุก
 อย่างคามพระทัยไปสรวรรค์ นับถือ
 คริสต์ชอบสงบ สงัดกัน แต่ก่อนนั้น
 อำนวยศิลป์ดินของเขียน เล่นละคร
 ผู้ร้ายเป็นฝ่ายขอม จะไม่ยอมเล่น
 แล้วเขาจะเขียน ชอบสนุกไม่คอย
 อยากจะพากเพียร แต่จะเรียนห้าปี
 แล้วหนีไป เพิ่งสืบแปดจึงเล่นดู
 เป็นเด็ก ชื่อไอ เด็ก แต่กำเรียบจึง
 เติบโตใหญ่ เป็นนักวิ่งมาก่อนชรัอ่อน
 ไร อยู่เมืองไกลถึงนคร ฯ ก่อนจรมา
 หญิงที่ห้องคูไคยังไม่ครบ กลัวเขา
 คบคิดเล่นเป็นลูกหมา ครอบครวัเขา
 กำชายหลายเพลง คัพัที่ราชาจึง
 ไม่ รู่ ไม่ สู้ จั า

ชื่อ พิสิษฐ์ พัดบึงเพราะยังโต มี
 นิสัยเหี้ยมโหดชอบเตะหมา อยาก
 จะหาสาวสาวชาวจุฬา เป็นเพื่อน
 คู่กายสักห้าคน จะเป็นหญิงคณะใด
 ก็ไม่ว่า ให้ชอบมีครชัชชัชชาเป็น
 ได้ผล จะชวนไปเฝ้าไพร่ใกล้ฝั่ง
 ธน ฯ ใครจะสนใจสมัครอย่าซักช้า
 ยังเป็นหญิงผอมสูงฟุ้งเสน่ห่ ก็ยัง
 เท่เท่เท่หนักหนา จะชาวค้าอย่างไร
 ไม่คณา ขอจงมาศึกษาดามหา
 เ รี ย ม

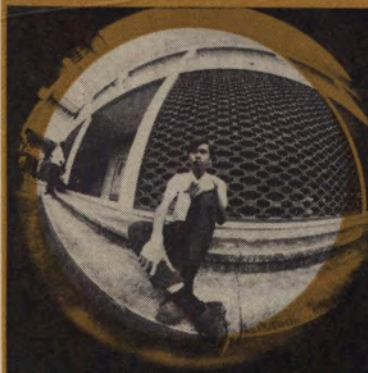
อศุทธ์เดช ดวงเนตร เป็นเพศผู้
 มีบ้านอยู่ร่วมใจใกล้พี่เบิ้ม รู้จักกัน
 ทางแม่มาแต่เดิม ก็จึงเริ่มสนใจ
 อยากได้เรียน คุณพ่อคงซื้อให้ชอบ
 ไล่แหวน ชื่อเล่นแพ้น เรียกดวง
 ว่างอยากเปลี่ยน คนคุ้มคุ้มช้อย
 ชายช้เขียน จากกวีตเควี่ยน เรียน
 จนเป็นคนดี ไม่อยากคุยกับหญิง
 หนึ่งหนึ่งเก้ กลัวคบปลักสกหัก
 เมื่อรักจี พวงท่งสองสาวเจ้าสวย
 เข้าที่ พวงที่พี่ตามถึงนะซึ่งใจ ใช้
 จารจนแค่เป็น คน แสนประ หลาก
 ชอบไล่ ดุง เท้า ขาดไป โทน โทน
 เสกัท์ช D,C บ้างช่างประไร เริ่มต้น
 ไค้ ครั้ง หนึ่ง ก็ ครั้ง ทาง

119

120

121

122

บุญเรือง

จันทร์ประกาศ

เรื่อง เป็นเด็กสงขลามาท่าเกิด แต่
วิ่งเข็มาเมืองกรุงมุ่งศึกษา จบ
ม.8 อำนวยศิลป์ต้นโตภา ทิศดา
เลยปราบปลื้มเต็มแก่นัน หนึ่งตระกูล
พุ่งโคโนราวอน เข็งยั้งอ่อนพื่อน
ไม่เคยเลยไม่สน เล่นบั้งปองกลอง
นำกฐีด้วยคน เรื่องเล่นกลเล่นปาที่
ไม่มีเอา วันที่บ้านชายสินค้า
สารพัด เคยถนัคควัวชนจนเสียเขา
เรื่องชกต่อยก็ใครผมไม่เอา แต่ค
เขา ชัก กั้น มัน ก็ จัง

123

ปรีชา

มาลาสิทธิ์

ท่านว่าโตได้โบหนึ่งสองสี่ เล่นรักบี้
พุ่งแหลน ใต้แสนสวย ชอบโคกสูง
รูปหล่อพ่อก็รวย ใต้เงินช่วยเคื่อน
หัวร้อยไม้ค้อยพอ บ้านอยู่ที่สี่แปด
หกสพานสว่าง จึงก่อนข้างคาสน
หน้าป้อหล่อ ไป SKETCH ที่ไร
แสงไม่พอ แต่ไม่ท้ออาจารย์ให้ไค้
ตั้ง D “ตั้งทวดฤ” ปรีเป็นบ้า
หลับคาวว่าบวชเมื่อไรเป็นไม้หนี แต่
หนักใจบหรีเหล่าเอาทุกที ว่าวันที่
ไม่เบ่งแก่งแต่เมา จบมอแปด ค.ณ.ศ.
พ่อค้าขาย เกิดก่อนปลายบิ่เก้าหนึ่ง
จึงไม่เหงา เรื่องเคยเที่ยวเที่ยวเข้า
ว่าหง ก็เอา คคิเล่า “ลำบากก่อน
ค อ น ก็ ม า”

124

สุวรรณี

สมาธิวัฒน์ชัย

หนึ่งสองห้า สุวรรณี ก็เหนื่อย ๆ ชื่อ
เล่น อ้อย ต้อยไม่เป็นทะเล้นมั่ง มา
จากเตรียมเข้าสอบ สดา ไม่กล้า คัง
เสียกายจึงสุรพลโคนยิงกาย ยังไม่
เคยเล่นตะกร้อเพราะขาโก่ง วิ่ง
โทง ๆ ไม่ถึงรอบหอบใจหาย ไม่
สบคารุ่นพี่เพราะช้อย เลยทาแฟน
ไม่ได้สบายตัว เข้าดาบักชัคไม่ไหว
พี่ให้เข้า SKETCH เน่า F ตะบัน
จนคันหัว ชอบนักมวยค้อยคืออาชี
มัวีร์ เส้นคอนทัวร์ว่าเส้นเชคประ
เท ศ ล า ว

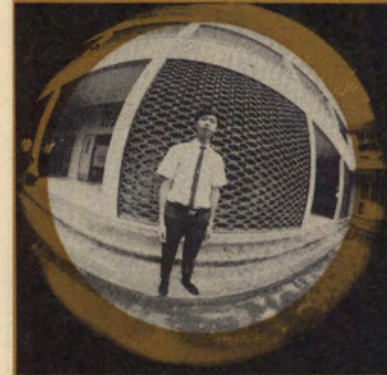

125

สมชาย

เหล่าสกุลเจริญ

พ่อ สมชาย เป็นชายไม่ใช่เด่น มี
แผลเป็น ถูกเหล็กแทงเอาแรงแดน
จึงเกลียด เหล็ก เล็ก ใช้ เอา ไม่แทน
เคยแค้นแค้นจึงคิก ออม ยอมอกกิน
เกิดบิขาดพาสันก็มีสัจจะ มุมานะ
กว่าเครื่องจนแก่งคิลป เล่นไฟคูปหรี
เอาชอบเหล้าอิน พินิซิลินเคยใช้
ไม่แรงพอ เล่นกีฬาชอบโก้ทอย
โบว์ตั้ง ผ่านผู้หญิงตั้งแต่เล็กเด็ก
มือค้อย เก่งเหมือนเสือเหลือจะ
กำมะลือ ชอบชีกอหญิงระวังจะ
พลึงแก้ว เรือนมอแปดจบที่เตรียมฯ
ตีฟ้า เข้าสดาเห็นเหมาะเพราะมีหัว
ถึงอย่างไรก็มีทาง จบอย่าง ชวีร์
อย่าง ชัว ชัว เจ็คบี ก็ คี ใจ

126

พรรค

บุญมงคล

นามสกุลบุญมงคลชอบกลหนัก ยิ่ง
กระรักกันเสียจึงยังดงน พื่อ จัก
ตัวชื่อ อู๋ กุพิศล ทั้งสองคนเรียน
สถาเขชาติ ใบชื่อแฟน สระแอ
คงแม่แท้พัน กุยถูกแก้ปออยู่บ่อช็เคย
จูจี้ อยู่กับบ้านยานนาวาบ้านใจดี
บ้านเค็มที่อยู่ปากช่องมีร่องกุ ไป
มีกั้งบนส้วมหญิงที่จงจก ไม่โกหก
โกไหวไม่ออส ไม่พุกจกคือตั้งขึ้น
มิ่งกู แก้มเป็นรูเวลายมกรุ่มกรวมดี

127

จันทร์

ศิริสัมพันธ์

เกิดวันจันทร์ เพราะกันชื่อจันทร์
แม่เรียกว่ายายตุ้ม จึงจุ่มจิม เคยร้อง
ให้แม่ไม่ให้กินไอติม เป็นคนตีม
บนอบชอบไหวยัน ไหว้อ. นารด
ปรารถนาหามีจับ แต่ไม่ครบไม่เอา
เอาเท่านั้น ชอบชมพู่ชอบฟ้า
สารพัน สายศาสน์สองร้อยเป็น
กลอยใจ นานานทุกหนที่ไม่มี
ทรพย์ เคยถูกจับลงโทษหาโทษไม่
ประธาน เซียร์ หล่อ เหลลา ไม่เท่าใด
แค่ชมไว้เอาหน้าบ้านักดี เลือกดาบัก
ส่งเคชทุเรศติด ว่าเลือกผิดก็ติดใจ
ในพีพี เรียนพีริเซนท์แสนสนุก D
ทุกทีหวังได้ C สักหน ก็จนใจ

128

วรพงศ์

สว่างศรี

วรพงศ์คนนี้คิดหนักหนา ยาซัลฟา
ซัลคืนกินมาหลาย เป็นลูกโตนลก
แห้งแม่ตามใจ จนนิสัยทะเล่บ้อง
บ้องก็กริบ จากสาริตปทุมวันขยัน
มาก เลยไม่ยากเข้ตาบคัทคั้ง
หลับ เหล้าบุหรีไครย่นมาเป็นคว่า
มับ เพราะเคยจับเคยลงมาสองบี
จับผู้หญิงมา หลายคน จนตัว เหลือง
ซ้อกระเบื้อง หอมพั้ง หัว กรง ศรี ๆ
ว่าพวงทองควงขวัญนั้นสวยดี ด้า
บีนี่ ไม่ แซ ม จะ แหย่ กูม

129

พงษ์เทพ

จันทร์สืบ

นิดหน่อย เกิดเก๊าสี่เป็นปีเดาะ จึง
จำเพาะเป็นคนชอบชวนชววย มีน้อง
คนเป็นคนโตโก้เท่าควาย เป็นผู้ชาย
ต้องสู้เรื่องบูเอา อยู่บนราว วัค
ราชา ๆ มาเบญจะ กักชละออกหน
เป็นคนเซลา ค้วยชื่อทรงแนวแน่
มาแค่เยาว์ เคยใจเง้าเขาหลอกปอก
ลอกไป เล่นละครชอบเชียรชอบ
เชียรเหวท ไม่สังเกตุแควจ้มาแก้
โทษ ไม่รู้ว่าอาทิกย้นทิกโค เหล้า
กินได้เกลี้ยคบุหรีไม่มีเงิน เคยเล่น
บาสอยากเล่นชอบเป็นบ้า ทศนา
สวยกว่าใครดำไม่เซิน ผันขาวดำ
ชิมชัวมวเหลื่อเกิน พี่พี่เบ็ดเล่นได้
ถ้า ำ ใ ห้ คั้ง คัก

130

นงนารอ

สิงห์ศักดิ์

เกิดมีชวควันจันทร์มันเม่นบ้า ต้อง
 ลึกน่า ตัว จึงแสนซึ้งศิลป์ พยาบาล
 เรือนอยู่ก่อนทรวงไม้กิน เลยละดินมา
 เรือนชอบเขียนจิ้ง จบแปดแล้ว
 สองปีที่สารึก พรหมลิขิตชะตาคน
 แค้นหลัง พอได้เรียนเสี่ยวแปลบ
 หัวแทบพัง เลกเซอร์ฟังผ่านหูเปล่า
 ไม่เข้าใจ สายกาสนเกือบพันข้าง
 สันแสน เพราะใส่แว่นแต่เล็กเล็ก
 จนใหญ่ เก่งการกริ้วแสนหนักข้าว
 ผักไทย จึงอรทัยขี้น้อยคอยจะ
 งอน แต่มานี่จะหน้าค้ำนสะพาน
 ไทน์ ถึงมีใครจะโลกไม่ดอน มีพี่
 สามน้องหนึ่งจึงชอบนอน คอนเข้า
 จรจากลาศ พร้าว ราว เจ็ดโมง

131

เสริม

แก้วมรกต

เสริม ทดพุ่ม ภูมิราศึบิเกาหนึ่ง จึง
 ทะลิ่งชอบกลเป็นคนด้อยหนุ่มลูกทุ่ง
 ผิวคล้าไม่ล่าออย ถึงแค่น้อยเลียง
 กววยจนกายค่า เคยเห็น้อยยากตาก
 แดคอยู่แปดริ้ว มาอบผิวเตรียมอุคม
 จนคมช้า เพลงลูกทุ่งร้องเล่นบัน
 ประจำ คาราน้ำ ไวพจน์ ดุกรลค
 แสนสงสาร สุรพล คนเสียงไล่ ที่
 ต้องมาทักไซกลายเป็นผี ไอ้คนฆ่า
 มันบ้าเป็นกาลดี เลยคอนันคึก
 ไวพจน์ เสียหมกใจ เพลงประทับ
 กมล 'สาวคนโก้' มาเคิบโตในกรุง
 เห็นยุ่งใช้ เรือน SKETCH ได้ C
 คีกระไร เป็นคนไทยเต็มตัววัยรุ่น

132

มาโนช

สวัสดิ์

แสนชอกช้ำกำครคอคสุจิก เผ่าแค
 คึกถึงเพื่อนไม่เหมือนไทน์ ต้อง
 อักอันคั้นคิงกะลิ่งกะไล แสนเทวีว่า
 ใจโซคบ้ำชะตาเลว เห็นพี่จับที่นี้ดี
 หนักหนา เซ้สลา ๆ โซคบักต้อง
 กลับเหลว เหมือนเห็นไฟไค้ชะเง้
 ก็แค้เปลว กลับคกเหวลักลับสีก
 สิบไมล์ อดสำห้สออบจพามาห้าครั้ง
 พอสมห่วงคังคักพิศมัย พี่วันชาติ
 ไม่ให้อาแสนเควีใจ กลัวจับไป
 แล้วจะแข่งแย่งกันกิน ขอนีราศ
 จำร้างห่างดินนี้ เมื่อพี่ดกก็คักกันยอม
 ผันผิน ขอลาตายสักครั้งเมื่อพัง
 ภินท์ ทราบจนสิ้นชีวาไม่มาแล้ว

133

ฉันทนา

ผลพิรุฬห์

แตก เนื้อสาว สมใจ ไม่เหมือน เก่า
 ย่างสืบเก่าปลายบิศหนักหนา อยู่
 คอนแวนแต่ก่อนชะว่อนมา เป็น
 ลูกคนที่ห้าจรรยาดี ชอบนำพริก
 จ้มเห็ดซาเบ้คักัน เม็กขนนผักแพนง
 แกรงดูจี้ ผักหอยขมส้มตำส้มปะน
 ปลา อินทรี ลาก ซีส อีค ทอดมัน
 ชอบ ค้าน ซึ่ง คัก คัก อยู่ สัก หนึ่ง อย
 ซื่อเลน ออย เข้าทำนอันกาสน แค
 เล่นบาสเล่นบู้ จะสู้ยัน ดูกักคักัน
 แค้รำรองก็ค้องเอา ซาคักอนเป็น
 อะไรก็ไม่วู้ แค้เกลียดคุง จึงจก คาง
 คกเทา ชายท่อนำแค้ก่อนเมื่อกอน
 เขาวี พอสอบเข้าได้ทีนเลยคี่ใจ

134

พี่คนโตโกลีตันก็มีน้องหก จึงชอบ
 พกไปรแตกเคี้ยวเคี้ยวเคี้ยวเล่น มาจาก
 ครัวอยู่ไกลจึงใจเย็น บุหรีเป็นเหล่า
 ใต้หัวใจแมน มีคุณเจนเทรนให้แก่ง
 ไม่หยอก พี่อ้วนบอกให้เข้าเคย
 เผ้าแทน เก๊กเก๊าสวมเศ็กก็ไม่มีแฟน
 เหล้าสักแบน หึงทั้งคนไม่สนใจ
 พ่อเรียก มัน ชื่อเล่นยวนเป็นบ้า วิ่ง
 เหมือนม้าหน้าเหมือน หมูคูพอไหว
 บ้านอยู่ไกลไรเล่นสามเสนโน ที่
 เข้าได้หายห่วง เพราะ ทางดี

มีชื่อเล่นเป็นเสียงร้อง ของ ซาคิ หม
 ชอบอิหนูเขี้ยวๆ คุศผาขาว
 ว่างคำเพียว ทาคำกลม ผม
 ยาวยาว จะเค็ก แก่ หรือสาวใช้ ไม่
 สำคัญ เป็นคนดี ชั่งสาร พาด
 นึกนึก คักจวิตลึคนำปรุงจรวงขวิญ
 รักรักร คากว่า หึง โด โด โด กั้นก็
 อัสสัมชัญกะ พันธุศักดิ์ เพื่อนรักกัน
 ตอนเด็กอยู่มาแต่ร์หลอ เสยคอกแหล
 เป็นลูกแห่งชอบแม่ เต่า เล่าเรื่องชั้น
 ว่า เต่า ดี ไม่ กระ แคะ กระ คิก พัน
 เกลียคักรัน พัน กระ บาล สัน คานดี

อยู่สุทูลไปวางมากที่หาคใหญ่ อายุ
 ใต้สับแปกแก่แคะเหลือ เป็นพี่โค
 นื่องกล้ว แจกหัวเรือ ถ้าไม่เชื่อจะ
 เรียกพบแล้วคบตี สนามหลวงเคย
 ไปซึกว่าบักเบ้า กุยกับเต่า แต่
 อ่อนฮัสสะศรี เสกทซ์ไม่หนักใจเคย
 ใต้บี เห็นรุ่นพี่หน้าคาสยกว่าแฟน
 ชอบกีฬาฟุตบอลลัดกับนอนพัก แต่
 เกลียคนักการ พัน เต็ม พัน แสน
 ผู้หญิงเคะไม่ชอบพบจนจบแคน ไม่
 อยากแค้นไม่จำเป็นไม่เล่นไฟ เรื่อง
 บุหรีไม่เอาเหล้าคักว่า ชื่อเล่นว่า
 พ่อ ทน เอาจนไหว ถืออกคิง
 พยายามติดตามไป ถือเข้าไว้ก็จะ
 ส ม อ า ร ม ณ์ ป อ ง

ร้อยสี่สิบเกลียดทอง หีบ ชอบ ทอง
 หอยค เรื่องการเล่นเป็นหยอกเชิง
 หยอกหลุม หนักใจ MATHs
 SKETCH, D มีคนคุม ชอบมั่ว
 แกล้มสุร่าบ้าบ่าดี อยู่ครอกกวักดาว
 คิงซ์จึงมีชื่อ ใครเขาลือว่า สามภพ
 คบกับผี ชอบซั๊กคาบเพราะอยู่
 ธนบุรี เกลียคนทรมี่พ่ออยู่โรงสุรา
 ชอบทลกลไปกซาค่าหมาวัก จึงดนก
 เชิงเรียนเพียรเสาะหา ได้ประกาศ
 นียบักรสามใบมา บอกพ่อคาชอบ
 ดาบคัมหมักทรวง เกิดวันเสาร์
 เสรวันก็รักกั้วมาก เคยขาลากคอนค
 ว่าสนามหลวง ไปมีคักเกลียดคน
 เมมาเขาชอบลง แต่ตามควงเรียน
 แป ก บี ณะ ที เอ ย

ม.ล. พรรณวุฒิ

ทองแถม

องค์ ชาย เหมียว เชื้อ พระ วงศ์ พระ
องค์นี้ เกิดเกิดปีกระต่ายชอบ
ยายเก่า เชื้อพระวงศ์องค์ไหนจะ
ไม่เอา เป็นคนเขลาบ่าบออยู่พอตัว
จบเรียนจาก อ.น.ศ. หมอห้ามเที่ยว
เคยหน้าเขียว ตัน หมก ตัน จรดหัว
ที่คมันกินเที่ยวไหนจึงไม่ซั้วรี แต่
อย่างกล้า เพื่อนชวนก็ควรไป
เอกเขนกอยู่บ้านตรอกพาดม เห็น
คนจมนครอกนี้ใหม่ใหม่ หญิงที่ตก
ทุกคนไม่สนใจ จะเก็บไว้ให้พี่มี
ไม่พอ เล่นละครคราวนี้จึงคืนัก
หญิง รุ้จัก หลาย คน เพราะ ตน หล่อ
กคิพจน์ "เป็นทักข่า กว่าตาคอ"
ชอบ สอพลอ พี่ พี่ ทุก วัน

สุจิน

วสุธาร

บ้านพักอยู่สุขโขทัยในบางกอก ชอบ
เล็มดอกแสดมปีเก่าเอาไปขาย ชอบ
ถ่ายรูปถ่ายล้างเจียนวางวาย คึกข
อายอยู่สักหน่อยแต่ด้อยดี เล่นละคร
นอนละเมอจนเพื่อพม่า เพราะเล่น
ซ้ำเล่นซากจนอยากหนี มีสาว ๆ
มีข่าวกันบ่อยนัก เมื่อครั้งที่อก
นอน ยอนสะคือ หมั้นเรียนว่าทำ
การบ้านอาจารย์ให้ ลูกชนโกกค
เป็นไม่เห็นหรือ อยากรู้จัก อาจารย์
โพธิ์ ขอฝึกมือ แต่หนักคือ อาจารย์
นั้น หู นั้น มั่น คี

สุนทร

บุญญาริการ

อยู่ เมืองจันทร์ ชอบ วังราว สาวสวย
สร้อย มาวังร้อยเมครเสร็จสะเด็ด
เหลือ มีคตินิยมหญิงที่ยิ่งเรือ ไม่
น่าเบื่อหรือสวยแก่แท้เกินไป ไม่
เคยคิดวิธยาอีกลาเพื่อน เป็นโรค
เลื่อน จ.ป.ร. เรียนนับได้ เคยซักว่า
สาวเชือกบนหลังควาย เลยหนักใจ
อังกฤษ จิตสงกา อาจารย์ที่หล่อ
หุรุกรูสุชาติ ส่วนนงนารด เสมอใจ
ให้กังขา สวยกว่าครูอุดมศรีก็กล้า
ซึ่ง อูมาจาม แม้ ยัง แอ่ เลย

สุพรรณ

สุทธิสาร

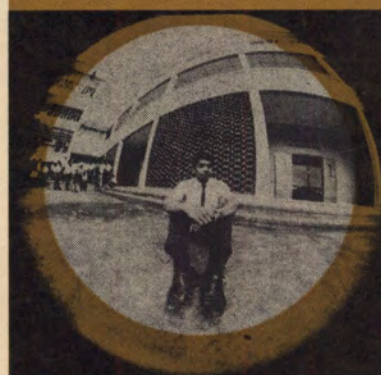
หนึ่งสี่ สุพรรณ คนฝันเพื่อง เล่น
นางเสื่อง ทหารทอกจนศอกใหญ่
เป็นคนไทย พุกจา ภาษาไทย แต่
เป็นทักที่ไร โอทุกที่ เกิดวันเสาร์
บีเก่าสาม เลยทามจั่ว ไม่ชอบมัว
เหล้ายาเส้น เหม็นจ๊กก็ อยากได้
แฟนสวย ๆ รวยยิ่งก็ ถ้าไม่มีช่วย
ยังง ใ้ก็เอา จากอัสสัม วิกเบญจ
มาดามัก เพราะอยากหักทอยกอง
ลงลูกเก่า มรรยาทก็กันเท่าใดไม่
กล้าเก่า ชอบหน้าเก่าเกลียดหน้าตา
ก็ ม ช า จี น

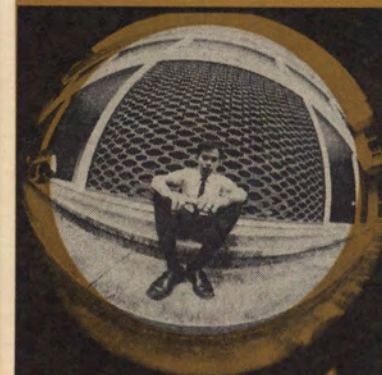
141

142

143

144

ทิพย์สุนี

คุณย์มันสัมพันธ์

จะกล่าวถึงทิพย์สุนี ก็แน่แน บ้านอยู่
แคยศเสท่าเลใกล้ เคิมอยู่วัดเบญจ
มะราชาลัย ที่สอบได้เพราะฝึกคึก
แกช่น พ่อเรียกก็พี่ช้อยช้อยชื่อ
เค้าเป็นคนเศร้าแต่คุยขำทราสายฝัน
เกิดวัน จันทร์เพราะเห็นเป็นมงคล
กนิยานันต์ลุดมันจิง หมอคำแย
ให้เรียนทางเขียนชุก เลยรื่องกุก
เมื่อได้ C ก็เกินหวัง พุกเงินเบ็ง
เล็งบึงปองสองพลัง เกลียศอามัง
รุกอา เหวตเทศน์ เก่งก็

ทิพัฒน์

บุษนาค

หนึ่ง หนึ่ง ทก ใจก ดาจาก สาริตา
ได้ซุ่มพิศเลือกสอบชอบด่าบัก อัน
คับหนึ่งเป็นชายนายทิพัฒน์ บุนนาค
ชุกชื่อสกุลกันเต็นว่า ชอบฟุคบอล
รักบักตกลองแย้ ชาคแต่แม่อรไท
สวยที่ช่วยชากคืออะไรที่สบายไม่ชอบ
ทำ ต้องชอกซ่า MATH, SKETCH
ได้ GRADE D. ชอบใช้เจียวเกี่ยว
ผู้หญิงวังจนวนัน คิกฟิงบุญห้าบับ
พบสุขซี พวงทองเป็นนางนพมาศ
ประหลาดก็ บ้านอยู่ที่เทอกไท
เห ม ไ ก ล จ ิง

เอกชัย

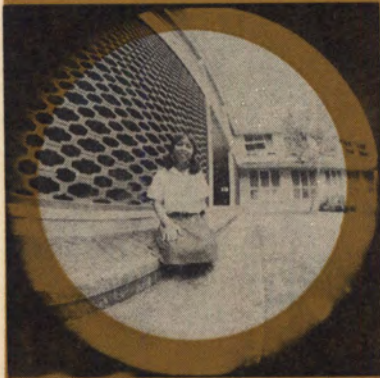
ไหลมา

รักรักบักเหมือนพี่ที่รักน้อง เคยประ
ลองฝีมือจนถือลั่น ได้โล่ไปไม่รู้
จักก็อัน ก้องแบ่งบันแบกไปไว้
โรงเรียน สรพพัฒน์เช่นฆ่าให้มาเข้า
ก็เลยเอาพี่ไม่มีเปลี่ยนเพราะอย่าง
ไรก็ถือว่าขำมือเขียน ไม่ต้องเพียร
ก็ไต่ บิ. ทุกที่ไป ห้องหัวใจทั้งสี่
ยังว่าง คนชากางชากังไม่หลงไหล
ชอบควักเล็กคำขาวไม่เข้าใจ แต่
หนึ่งไทยไม่เคยดูชอบบิ แจก เข้าบ้าน
อยู่กับเพื่อนกันสองพันห้า ชอบ
ควาราคักลาสัญชาติเหล็ก ฟัน้อง
หัวแก้คนเป็นคนเล็ก ตอนเด็กเด็ก
ดู ก ไ ช้ ไ ม่ มี ที

กิติ

วิระวงษ์นุสร

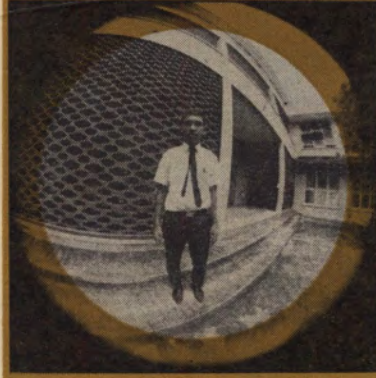
บ้านจริงๆอยู่ที่จิครคิคสตา เป็น
คนขำขี้มกะเรียเสียนิสัย วันชชาย
ทองแก้วแหวนแซนกำไล เสมอใจ
ชื้อครหญิงยิงเรือจม พี่เหวตหล่อ
พ่อไม่คำไม่ว่ากล่าว งานทุกคราว
ช่วยหน้าขึ้นไม่ขึ้นชม เข้าห้องน้ำรูป
ข้างฝาไม่กล้าชม สาบาน ผมไม่เคย
เขียนเพียรกระทำ เคยอาบหน้าแต่
เฉยๆ ไม่เคยนวด ไม่พรวกพรวก
ใจเย็นคิไม่ขำ จากโรงเรียน ร.
สามตัวหัวกะม่า ธาตุควรจำทอง
ระคนไว้ กั้นก ว่า

145

146

147

148

ตริกท

จันทร์ประกา

วิทยา

ตันชากรุง

ม.ล. กิติพงษ์

ทวิวงศ์

เศรษฐวัชร

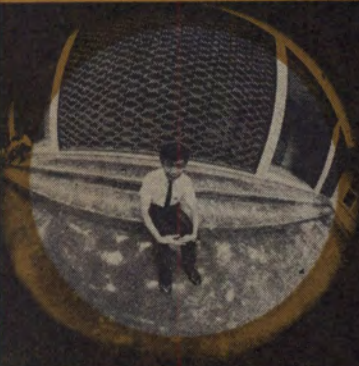
กมุท

หนึ่งสี่เก้าเข้าที่ชื่อกรภ หน้าที่
เหมือน ถบ มือคือหล่อหนักหนา
ถือกำเนิดไปปพอเป็นนিকা ส่วน
เชษฐาชื่อไปบพิมักเคียว อันตัว
เองเพื่อนสำเนียงเรียก ไปปห้อง
เวลา ร้องเชียร์ ก็พามัก หน้าเขียว
อยู่ที่บ้านกินข้าวกับไข่เขียว อยู่
โรงเรียนกิน กว๊ว เคียว ไม่เคียว เลย
คอนเย็น เย็น ชอบเล่น ลูกวกับ
เพราะจะหน่เล่นละครอยากนอนเฉย
อัน นางเสียง ของ บิคา เห็น ว่าเซย
ถือ คติเฉยเมยเลย จะ ค

เกิดวันพุธสุดที่กลางบิชาด อยู่
อาคาร สงเคราะห์ เพราะ จน เหลือ
เคยเป็นเสื่อลาบาสากกะเบือ เงิน
เหลือเพื่อ จึง สยบ ชอบ หลบ นอน
มีพี่หนึ่งน้องหนึ่งตัวจึงเดิน ไม่เคย
เล่นกีฬามาก่อน อยากรจะเป็น
ที่สุดคือฟุตบอล เล่นละครหลายวัน
มันจนเย็น อย้อสสมเป็นธากา
สายตาสัน วันทวงวันจะวางมากนัง
วาดเขียน คงแก่เจ้าจนมีค้อมือจึง
เขียน ที่มาเขียนเพราะถูกเทศที่ได้
เกรคป์ ชื่อเล่น ต้น เนื้อคนมันไม่
จุก รักสนกยนต์ที่พี เรียกสม
ภาษณ์จะได้รู้ว่ากูก็ ชีวิตนี้ต้องสู้
กู มัน น ช า ย

ชอบหญิงหอมผมยาวสาว สาวน้อย
อีกชอบด้อยค้ำไต้ ไม่อคทิว สาย
ตาสัน SKETCH ก็กลัวพี่ชิว ชอบ
ทวิวิ คนารี ชอบขีเมฆ ชื่อเล่น เก
เทห์จริงหนอคณพือกัง คอนเย็น
เย็นชอบนั่งที่ข้างเสา เล่นฟุตบอล
วาดเขียนเขียนไม่เบา ที่ได้เข้า
คาบคเพราะยักเงิน ชอบบุญมาว่า
แก้มสวยรอยเนื้อหนึ่ง คอนอยู่วัง
เงียบอยู่ดาคูเผิน สิ่งทังปวงไม่ยัก
มันให้มันเกิน จะไม่เดินคามไคร
ไ ห้ ห ม า พี้ ค

เกิดสิงหฬ่าเข้าบิเก้าสาม นิสัย
ทราวมเจ้าชู้ชอบคู่หญิง อยู่สามเสน
คินแดงแก่งทำลึง นิสัยจริงแสน
เส็งยมเจียมตนเอง จากอ่างทองแล้ว
CHANGEมาเบญจะ จึงเข้าพระเข้า
นางไก่ออย่างเก้ง ก็พาเว้นเพราะ
เจ็บกายมาหลายเพลง ละครดเก้ง
เล่นทับเกือบคืบไป แรกชื่อเล่น
ชื่อไซ้เห็นไม่เพราะ จึงเที่ยวเสาะ
แสวงหาเอามาใหม่ คินหนังสือเป็น
คังเพื่อซังใจ เลือกมาใช้คามหันว่า
ชนพล หญิงที่ห้องมีไคสนใจนัก
โพลไปรักสองศรีที่ซันบ เล่น
นางเสียง เนื้อทองทังสองคน แต่
กลัวชนกันยับกับไครไคร

149

150

151

152

พงศ์พร

สุดบรรทัด

อันเบอร์หนึ่งห้าสามชานาม เพราะ
ชื่อ พงศ์พร แสนเสนาไฟเราะหุ
แต่หน้าคาทำทางอย่างระค ชอบ
เจ้าชู้จับตะแบบมะกัน อันพวงแก้ว
พวงทองทงสองศรี สวยเท่ากัน
พอดยั้งกะนั้น ไอ้รักบักพาสารพัน
ไม่เข้าชั้นชั้นเล่นเป็นตะคริว ในโลก
นักลัวที่สตกคือพ่อ ชินแข่งข้อมรคก
มีหวังปัว ยังไม่เคยเสียตัวกลัวโดน
ชีว กติ "หิวดีกว่าขอมากิน"

153

เทียนทอง

กระหนั๊ก

พ่อ เทียนทอง หนุ่ม สดา เบอร์ห้าสี่
บ้านอยู่ ซ่อง นนทรี พี่สาว สวย
อยากแต่งงานกับสตรีที่ร่ารวย ถึง
หน้าตาจะห่วยไม่เป็นไร เล่นคนตรี
ก็คาร่วงซาได้ ให้ประชันวงจักโก
ก็ยิ่งไหว อันวิชา HISTORY นั้น
หนักใจ แต่ SKETCH ไม่เป็นไรได้
ทั้ง B อาหารโปรดชอบใจไก่สาม
อย่าง ยั่วคิดพ่อเล่นบ้างเป็น
HOBBY ชอบพวงแก้วกว่าใคร
เพราะใจดี เมื่อคณมีเคยปล่อยไก่อ
ไ ท วิ น า ย โ พ ธิ

154

พวงแก้ว

จินตนาการพันธ์

แมวเอ๋ยแมวเหมียวเหมียว รูปร่าง
เปรี๊ยะเพรี๊ยะทำคาน่าขัน จนทวยัง
ยวนยั่วพะพัวพัน เสียงสนั่นหวาน
เสนาะเพราะจริงเจียว ไม่เคยหา
เจ้าพ้อหมอสเน่ห์ ทำดวงเล่ห์ทลอก
ลมให้ชายเทลลิว แต่ไอ้หนุ่มคอย
คุ้มกันกลมเกรียว ล้วนพวกเดียว
หน้าเคื้อเชื่อเป็นควาย มารมว่า
พัวเพื่อเสนอนหน้า ไม่เข้าทำชก
กะตัวอำมัวหมาย เกียวอกบับบับ
บ้าฆ่าตัวกาย ผันสลายสูญสิ้นกิน
ชั แ ม ว

155

พันธุ์ศักดิ์

จักกะพาก

อันคนหน้มพและน้องเจ๊ก ล้วนเก๊ก
เก๊กเป็นหญิงตีผู้ชายสาม การแต่ง
ตัวสวาทพิศไม่ได้ความ ชอบคนงาม
จินตมาเข้าทำดี การก็พาทูหรีเทลา
ไม่เอาไหน เพราะเกิดไกลศรีราชา
ราชาสี คนเมืองชลแถมมีใช้ธนบุรี
อายุอันสิบเก้าบกับสิบวัน ไม่รู้ใคร
ให้มาอยู่ด่าบัก จีบเบอร์พลัดฝึกเล่น
เลยเห็นชั้น ชอบเลี้ยงหมูแมวหมา
สารพัน SKETCH นั้นแสนดีได้ C
บ ว ก

156

นฤฎาภรณ์

นาครทรรพ

หนึ่งห้าเจ็ด นฤฎาภรณ์ นอนใส่แว่น
หุ่นอ่อนแอ็นสมส่วน อ้วนนิด หน่อย
ตอน เด็ก ๆ เจ็บ เกือบตาย เป็น ไท
ฟอยด์ บ้านอยู่ชอยร่วมจิกซิดพิชัย
เรียนจบแปด สกวีวิทย์ คึก ซึก เขียน
เลยมาเรียนดาบักหัดพอไหว รูปตั้ง
ตึบ หอยย หนักซึกกว่าใคร ถึงไม่ไหว
พียงช่วย เพราะสวยดี เกลียกักังกือ
ทุกแกเผ่าเหล้ายาคูก เกยหัวปุก
คาบตีหับ! หลับคาบี่ MATH,
SKETCH เช็กแท้ ๆ ใค้แค่ D
เรียน 5 ปี แ่ก่อนมูหน้อยเออย

157

ทัศนาศ

วิจิต

นางค้อมา ทัศนาศ หนึ่งห้าแปด ยัง
ไม่ เกย อาบ แคค เพราะ ร้อน เหลือ
อันคุณพ่อทำงานทหารเรือ วิชาศ
MATH แสน เบื่อ แทบ เหลือ ทน
ไม่เลือก มีตรชัยบัญชา เป็น นายก าว
ชอบ คาง กก เพราะ ว่า มัน ไม่มี ฆน
เพื่อน ผู้ชาย ท้อง หนึ่ง ทะดังทุกคน
เพื่อนผู้หญิงถึงจะซนก็ยังมี อันวิชา
อาจารย์คือพรีเซ็นต์ ยังทัวเย็น
เพราะคะแนนแสนสูสี ทำที่ไรเห็น
ไค้แต่ทัวซี ในโลกหนักลัวแต่ที่ไม
ก ลั ว ไ ค ร

158

ไชยวัฒน์

ลู่วิโรจน์

หนุ่มนกร าว อยู่บางโพโตเต็มที
ไม่เป็นหนี้ผู้ใดไม่เล่นหวย ลา
เกษตรมาดาบักจักว่าชวย เขียนรูป
กรวยเหมือนรูปกลมพอสมใจ ทะ
บันหมากฝากพึ่งบุญกับคุณย่า กำลั้ง
ทาหอพักหลักอ้าย เกลียกปกครอง
แบบข่มเหงเบ่งจัญไร จึงหลงไหล
สถาบ้ำมามาย มีความคึกความ
เห็นเป็นผู้ใหญ่ วะเดโกลเข้าวิควา
จนมาสาย ไม่อยากเห็นเพื่อนแบ่ง
พรรคขจิกขจาย กลุ่มคุณนาย กลุ่ม
จิก กี้ ก ู๋ ม ชี เม า

159

วรวิษ

ดิมานนท์

หนุ่มใจกว้าง กว้าง เคว้าง หนัก เลง รัก
แอบรู้จัก บักคา หมายถึง หลาย พู หญิง
กำลังเลือกที่จับใจให้จรงจรง พวก
ผู้หญิงร่วมบี ไม่มีทาง ใช้น้ำมัน
ออกข้าปากผมเรียบ ค่อนข้างเงียบ
ไม่ต้งต้งต้งโง่งผาง อานพิมพ์ไทย
กะเพลยบอยไม่ค้อยวาง พักอยู่ห่าง
ถึงสร้างโรงโคงโคงมา เรื่องลวกลาย
ทอมทอมชอยอมแพ้ เค้นยักแย
ยักยันจนพันชา ชันบันโคงเกยหนี
ชัน จน กัน คา เพลงเพลิน พา
สารพัน ฟังมันดี

160

เสาวณิตย์

พิศุทธิ์นารากุล

หนึ่งทกหนึ่งกึ่งกึ่งกึ่งกึ่งแท้ ชอบ
 ชาวแซบิลเล็กเกลียดคบุหรี เกิดปี
 ฆาลเลขชอบหม่มูยู่คี มอศอสาม
 มอศอสี่ศรีวิกรม์ ชอบดาบักจักไว้
 เป็นที่ท่า กับชาวปลาบโคทำอำมา
 ไม่สอน เรื่องสเกกซ์ไม่สนที่ตถนค
 นอน ชอบอาจารย์วิชา CONS
 สอนมันจึง คอกกหลายหมาแมว
 ห้องแฉ้ว ชอบ พุคเรื่องสอบหน้า
 ม้อยเหมือนหยอยสังข์ แฉ้ว ช่างพูด
 เหมือนต้อยไซ ไม่ค่อยฟัง ชอบ
 สก๊งค์เซ็งลคัจจริงจริง คนเจ้าชู้
 ไม่อยากเจียดเกลียดเหมือนผี เป็น
 เก๊กกเคยทายมทาหิงค์ เล่นเนต
 บอลล้อย่าบอกใคร ไว เหมือนถึง
 เรียนหนึ่งหนึ่งกงจบแหง แคบ้เคียว

161

มานะ

โชติชัยชรินทร์

นาย มานะ หนุ่มเน้าเกิดเก้าสาม
 จึง กลับบ้าน สอง ยาม เป็น นิสัย
 เพราะบ้านอยู่ อ้อมน้อย ไม่ค่อยไกล
 นั่งรถไปอย่างคืดสี่ชั่วโมง สกปรก
 เหลือใจน่าไม่อาบ จนชั้นกราบใคร
 ประจะโคตไทยง คนซื้อสัตย์สันค้ชอบ
 ช้โกง ใครชี้โพรงให้กระรอกจะ
 ซอกซา เรียนสงขลามมาเคว้อมเบียม
 ความรู้ จึงมาอยู่อย่างสบายนอน
 ภายฉ่า ออกสำห้ไซโบรครีมเป็น
 ประจำ หวังให้หน้าความสำเร็จทาง
 เพศมอง ถือคติทำเขาไปไม่
 ต้องพูด เลยชอบคบคบุหรีทีละสอง
 แค่อสามึกไม่ยั้งชอบกรงทอง จึงวัง
 ค่ล่อง วังไว เหมือนไฟลาม

162

สุเมธ

รุจิวัฒน์ชัชกุล

จรมมาจากเบญจม นครศรี ๖ สอบ
 ที่นั่นโคเหมือนใจทวง เล่นดิเก
 หลายมือจนซื้อคัง ชอบนั่งฟังเสียง
 เพลงครั้นเครงใจ เล่นกีตาร์มานี้
 สองปีแล้ว ชอบพวงแก้วกว่าใคร
 เป็นไหนไหน เกลียดพวกที่ตีรวน
 ยวนกระไร เสกทซ์ได้ขี้ขางก็อย่าง
 ช่วย เหล้าบหรีไม่มีก็ไม่เสพ
 กลัวจะ เอ็ฟเมซ เมตคัพ สิกซ์ ค่าย
 ชอบ ผู้หญิงผิวขาวเหมือนเต้าช่วย
 กิน ข้าวสวยเข้า เย็น เป็น ประจำ
 สนใจในการเมืองเรื่องสนุก พอถึง
 ยุคเลือกตั้งเลยนั่งซ่า อยากลาเรียน
 ไปเดินเป็นผู้นำ ไม่อยากย้ายอยู่ที่
 ทั้ ่า บี พ อ

163

บรรพต

วงศ์สมมาตร

นาย บรรพต วงศ์สมมาตร ประ
 หลาคนัก ไม่รู้จัก อาจารย์นารอ
 ประสาทศา คังแค้จบเคว้อมตีแคง
 แรงฤทธา ยังไม่คิกจะหายอคนารี
 แต่สนิทกับเสาวณิตย์เป็นที่อง ใน
 โลกนี้ชอบถึงไม่ชอบหมี่ เวลาเข้า
 ห้อง AIR แ่ทุกที่ ชอบ EDDY
 FISHER เกลอร้องเพลง เวลาว่าง
 เจ้าเคยลองจะร้องมั่ง แค้ครั้นหมา
 ได้ฟังอ้งร้องเอง ถือคติไว้หนึ่งอัน
 พอกันเซ็ง ก็คือ “แก่งแค้ในมึง
 อย ง ซ อ บ ใ จ”

164

ครุณี

นฤเบษะกุล

ครุณีชีปะขาวเกิดเก้าสอง จึงเป็น
น้องกุกักแก๊สแตรักพี เรื่อง MODEL
เคยช่วย ห่วยห่วยดี จากสครีมหา
พฤษาราม ถล่องการกรวีเข้าทำ
เรื่องอาหาร ทำให้ทานก็จะยุ่งเดียว
พุงหลาม พุดไม่เก่งเพราะมีพี่คอย
ปราม SKETCH งามอย่างทุเรศ
ก็เกรก C เล่นเนกบอสนับ สะบั้นกับ
พันคาบ จึงปลื้มปราบไคบี่ มาอยู่นี่
จากหากใหญ่มาเป็นคนธนบุรี เรียน
ก็บึ๊กไม่รู้ค้องดูเอา ไม่ชอบไปวาง
มาควาซประสงค์ กลัวจะหลงเดิน
ผิดแล้วคักหา ชื่อเล่นใครตั้งให้ก็
ไม่เบา คิม ก็เอา ฟังดูคุ้นหู จึง

165

บรรพต

สุกสว่าง

สายตาคคนาย บรรพต สุกสว่าง
บ้านอยู่ข้างหัว เลี้ยวเลย เขียวใหญ่
คุมเด็ก ๆ บางลำภูทรกว่าใคร เข้า
ดาบักมาได้ก็ฟลุคแท้ ไอ้วิชาฝา
แฝด MATH, PHYSIC เรียนแทบ
หงิกยังไม่คักขี้แห้งแห้ง อันนางเสื่อ
ดำพุกกันให้มันแพร่ แม่คนชาวงาม
แท้แน่ไปเลย เรื่องผู้หญิงร่วมห้อง
มองจนทั่ว ยังไม่คักจะมัวเข้าเป็น
เซอ ด้อคคิ "ข้าช้อคพราเลย"
อยาก จะหา กระ เทย เป็น เพื่อน คอย

166

ธัญชัย

ศรัทธาโนภาส

ธัญชัย ไอ้ โต โก้หนักหนา บ้าน
อยู่วัดกัลยาจึงมาสาย มีน้องสาว
สวยคิมพีชาย โง่เหมือนควายชอบ
สนุกอยู่ทุกวัน ชอบใจคักจึงมาเข้า
ดาบัก ทั้งต้นค้อยู่ก่อนพรสวรรค์
เขียน SKETCH เกรก A เท่ที่
เหมือนกัน STILL LIFE, F ยัน
เพราะมันมือ ช่างพุกจากพาที่จึง
อ้อเคียด เป็นคนเกลียดความมิดที่
คักค้อ เพราะถูกเพื่อนชอบแกล้ง
แยงสะค้อ เลยตาปรีอั้งสอนออก
นอนมา จะเรียนอยู่ที่ไหนห้าจับ
เรื่องอาบอบไม่เอาไม่เข้าทำ เลยด้อ
คัลฟังธรรมวัดกัลยา ชอบก็พาวกับ
กั บ สี่ พื น

167

พวงทอง

ทีปฎิมา

น้อง คณางมนาม พวงทอง มีสองขา
ชอบไชยาคาราไทยไล่สี่สี่ พ่อเรียก
แอน เพื่อนเรียก แอน อ้อนแอนคัก
หมหมาหมี่ ไม่ พัน พักกลัวมัน ลาม
ชอบกุหลาบ สี แดง แแยง นาม เล่น
ไม่ ออยากเป็น นางเอก ชอบ เลขสาม
บ้านอยู่แถวทรง วาด ประ กาศ นาม
จึง นง ราม งาม คั่ง ซาก ฝาก จัก ใจ
ชอบหมากกัหมากเก็บ เลยเก็บ คะ
คบกับ พระ ให้ ตั้ง นาม ตาม ซาน ไช
ไอ้ หนุ่ม ๆ มารูม รักไม่ หนักใจ
เรื่อง ทอคไช้ ไว้อโธลินกิน สบาย

168

จันทิมา

ตำรวจเวทย์

ดวงขวัญ

ฉายางาม

นันทนา

สุวรรณมาติก

สุพัฒน์

ลอยเดือนฉาย

เกิดบี ขาด แต่ ไม่พาสัน คานเสีย
 นื่องหัวเนี่ยล้วนชนชน เป็นคนสอง
 ช่วย พ่อ แม่ ชาย สิ้น คำหาเงินทอง
 เครื่องกระป๋องแลของกวนล้วนมันคึก
 ทั้งวิ่งร่ววิ่งราววิ่งยาวสน ไม่เคย
 พรันแม้วังผลคึกคึกเต็มที เลือกสดา
 เลี้ยงชวะละเกมิ ไม่เห็นมีคึกคึกใจ
 อะไรเลย เกลี่ยคู้ชายช็อกแถม
 ล้อเหล่า ชอบหนุ่มหน้าทุกพกกลก
 เสวย โปรคทองหยอกปรานทอง
 หอบหอบจนเคย เลี้ยงแมวเออหมา
 อานที่บ้านแยะ

ชื่อเล่น ปิว พุ่มพวงแม่ ดวงขวัญ
 ช่างจำนรรจ์เหมาะที่ราศรีสิงห์ มี
 นื่องสาวพี่ชายสบายจริง เป็นผู้หญิง
 ใจอ่อนชรัอนใจ ชอบเปปปาร์ก,
 นาคาลี, ซิกนิก้วย ชอบข้าวสวยผัก
 ทอดยอกชอบทอดไข่ ชอบมิทกับ
 อัญญาคาราไทย อยู่ตึกไค้ดำซึ่ง
 แค่นึงนอ เล่นเนคบอลไม่มัน
 ชอบพันคาบ ไม่อยากไปทราบ
 ถึงคุณพ่อ เต็กเรียบร้อยไม่เคยบู้
 อยู่ค.อ. พี่หล่อเท่าไรไม่โยก สาย
 ตาสันผ่นไค้ไม่ค่อยเห็น พี่จ๊วยเป็น
 คนโลกโปรคเหมือนหมี่ SKETCH-
 D ทำยังงใจไม่ไค้ C พวกฮิปปีแสน
 เกลี่ยคเสนียคเมือง

ชื่อเล่น แอ้ แต่ไม่อ้วนไม่มันมาก
 ยิ้มไม่ยากปากนิก ๆ จริทสวย ร้าง
 เรียวคึก ทวิกกไม่มีม้วย ชอบเดิน
 ค้วยยิ้มค้วยสำรวยดี เห็นรุ่นพี่ช็อก
 รุมส้มภาษาณ จะคั่นคาคเอาความ
 จริงจังจิงวี่หนิ โคคไปเที่ยวอเมริกา
 มาหนึ่งปี ABC แม่ SPEAK-SPOKE
 เป็น กลับเมืองไทยเลยแยะแอ้ลิม
 หมก คั่วสกคการันต์ไหนไม่เคยเห็น
 แต่ใครสนมะริกามาคอนเียน ผอย
 กระเด็นเสียฟุ้งเป็นคั้งแคว

เกิด ค.ค. พ่อให้ชื่อว่าสุพัฒน์ พ่อ
 แม้นักกันให้เกิดบีเก้าหนึ่ง อานวย
 คิลป์มาพาทะเลถึง เออะอะคั้งคั้งเห็น
 เป็นบั้งเอิญ ลูกกำพร้าเจ้าบุตรี
 สบ เหล้าเอาลบหน้าท้องพอกแก็เชิน
 เรือน ดาบักฉนคใจ ไม่เพลิดเพลิน
 พี่บสองซ่มเทงเกินจนเกรงกลัว เคย
 เล่นบาสให้โรงเรียนที่บางรัก แฟน
 อยู่ยักขราหน้าชั่วชั่ว อยู่ที่บ้านการ
 งานต้องฟังทิว จิงยิ้มทักกับใครไม่
 ค่อยเป็น สี่แปดเก้าสุขสวัสดิค
 ราชบรรณะ อยู่ใกล้พระแต่พระไม่
 เคยเห็น ทำการงานให้รุ่นพี่พอทำ
 เป็น คคิเว้นทำไม่ไค้นำชายหน้า

169

170

173

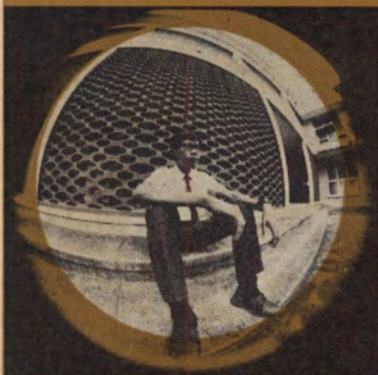

181

พุ่มเพิ่ม

วิฑวงษ์ศรี

พ่อชอบแพทย์แม่คึกคักคะ เลย
เลือกกะสถานีอันคับสี่ เล็กที่เซ็ง
เหลือใจได้ทั้ง D พี่น้องมี ล้วน
แก้วนกล้ำปัญญาชน เคยขโมยกระ
เป่าแม่แล้วนั่งเล่น สายนาฬิกาที่
เห็นนี้เป็นผล แม่ก็ขาดไปไหน
ไต่กิ่งใจคน อยู่ตึกจนสว่างไต้ไม่
ต้องกลัว เคยเรียนรำย่าย้อสวน
กุหลาบ เลยมือหยาบ เหลือที่ แค
มีหัว ร้องเพลงเพราะมากมาย
เหมือนควายอ้ว เรือนอย่างชั่วจบ
เด็กต้องเจ็บบี พ่อโคก แสนคลัง
หนังถาบัก ชอบกึกหมักหนังหรั่ง
ยังสู้ดี เกาหัวก่อนพุกคะ คึกคัก
ยี่สิบปี ชายฉกรรจ้อน ทราย

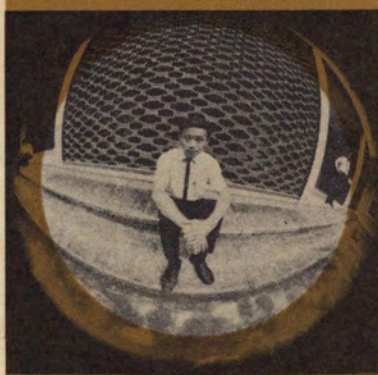

182

รวฤติ

ไคว

เกิดเก้าเอ็ดมิดนาเป็นอาทิตย์ เทีย
เรียกก็ เพื่อนสำเนียงจึงเรียกบ้าง
อยู่แนวร ชอบทำท่าบ้ำทอบฟาง จึง
ก่อนข้างไก่อ่อนสอนยากเย็น มา
อยู่กรุงพักหอพ่อหาให้ พิศมัยบาส
มากอยากจะได้เล่น คนตายกันทำ
อะไรก็ไม่เป็น ไม่ทะเล้น ทะเล้ง
ชอบตึงตึง ชอบวากเขียนเขียนแท้
มาแต่เด็ก วาครูปเจ๊กคนเห็นแล้ว
เป็นคลัง มาอยู่นี้เปรมปรึคใจจึง
จึงลมังได้แก่ F เก็บไว้โชว์ เป็น
คนชื่อ คนดี มีความสัจย์ จึงชอบ
หนักกับใครตอนโกโก้ ให้คนรอรอ
คนจนหัวโต เรื่องรูปไปคู่เท่าไร
ก็ ไ ม่ มั น

183

มนตรี

รุ้เจียมสัน

คนเรียบร้อยทั้งทึงทะเล้งบ้าง ที่ตึก
อ่างเพราะล้อ เพื่อน จน เหมือน เขา
เคยวันแ่แก่เท่าโคกไม่เบา ทั้งโรค
เข้าแซกแซงเหมือนแกลึงกัน ชื่อ
แดงโม ลูกคนโตช้ไม้บ้าง พอมีทาง
เป็นธาคาทำเข้าชั้น เคยหาหอมเมื่อ
ก่อนดุกดอนพัน ปานะพันธ์เตรียม
อคมบ่มปัญญา กับคู่หญิงคุยไต้ไม่
กินกิน บอกล้อชอบเล่นเตะคะกร้อ
พอเข้าท่า หญิงที่ห้องยังไม่ต้อง
น้อยนา ไม่รู้ว่าแม่ยายแบบไหนดี
กลัวท่าทาง ประธาน เขียว มาก เสีย
ก้วย ชอบเจาก้วย สังกินไต้ที่ไต้ที่
หนุ่มสุพรรณคนหวานมานานปี ไม่
คึกคักที่เขียน อะไรในห้องน้ำ

184

SOPHOMORE

JUNIOR

SENIOR 1

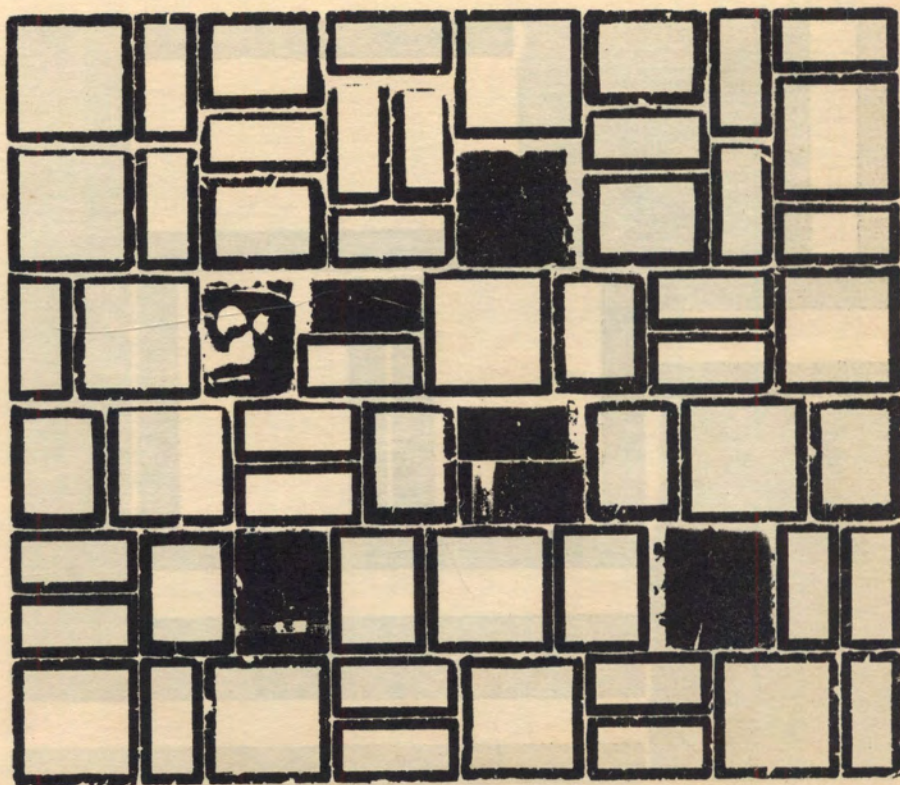

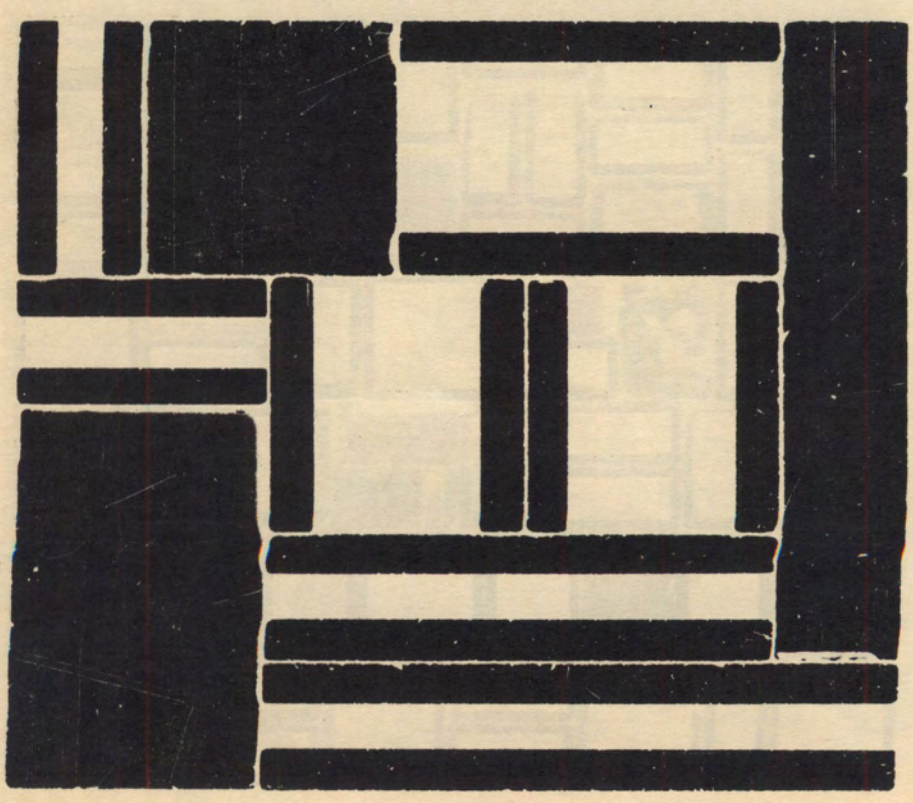

SENIOR 3

I.D. 4

I.D. 5

สำหรับผู้ที่ไม่รู้รูป
ขอแสดงความเสียใจ

บทกวีนิพนธ์การสาธิต	น้ำองคตยาภิเษก
บทอาถรรพ์หรือมนต์	ซึ่งพิสดารพิสดารมหัศจรรย์
ประสมประคบบัณฑิต	ซึ่งโศกและอาวตแบบเลิศที่สุด
ชีวิตอันสดใสโรจน์กว่าไขว่	เพราะระดมกับดกเปลี่ยนดิน
ซึ่งอันแท้จริงชีวิต	หากใดในภายหน้าขึ้น
พลังอันยิ่งใหญ่บรรจง	ไทรภักทนิประจักษ์จากจรร
ซึ่งการแผ่พระบารมี	ตลอดเป็นจักระแตกากะทัน
การอธิบายอันแยบยลอัน	ซึ่งบรรดามิตรชาจรเขาหาการ

๑๕
 ๒๐๑๑

SATIRIC RIME

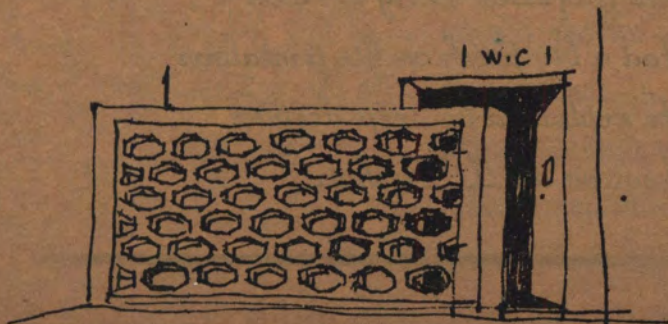
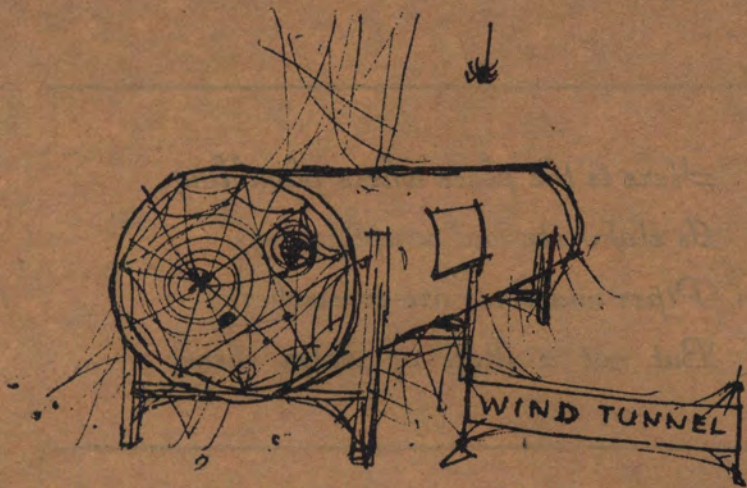
by "KRU ROON"

*A wind tunnel on top floor
Designed by wise men who want to explore
The beauty of cobwebs and spiders
That are in the school of architecture.*

*A professor asks "why can't you hear"?
"What is the matter with your ears"?
Then he finds out to his dismay,
"We've been in Chula Union" students say.*

*A professor fell flat on the floor
The instance he opened his office's door
Because of the stacks of exercise books
He collected, but never take a look.*

*I'd like to know the name
Of the scent that put chanel to shame
We call it "W.C. culture"
Belonging to our school of architecture.*

Here is the place where plumbing
Is elaborate and complicating
Pipes and lines are everywhere
But not a drop of water there.

There is a professor book worm
Who borrowed books on a long long term
Asked when he'd finish reading?
"I've used them as worm's feeding."

There is a professor who wants to stay,
In the room that's cool all day,
He occupies that room so long
That his organs become stiff and strong.

Once professor Sang Aroon
Had a big patch on his pantaloon
He explained in deep despair
"I sat on an I. D. chair."

คุยคนเดียว

โดย

สุลักษณ์ ศิวรักษ์

ข้าพเจ้าเคยกล่าวมาครั้งหนึ่งแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตเมื่อสองยามล่วงวันที่ 22 ตุลาคมไปแล้ว แต่เวลานั้นเรายังนับวันกันอย่างเก่า จึงถือเอาว่าวันดังกล่าวเป็นวันสวรรคต ครั้นต่อมาเราเปลี่ยนวิธีการนับกาลเวลาอย่างอักษมงคลประเทศ จึงมีประกาศให้ถือเอาวันที่ 23 ตุลาคมเป็นวันสวรรคต เหตุเพราะเลขยี่สิบสี่นาฬิกาของวันที่ 22 ไปแล้ว ครั้นมาถึงคราวพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเสด็จสวรรคตเมื่อเวลาเลขที่หนึ่ง คือล่วงยี่สิบสี่นาฬิกาของวันที่ 25 พฤศจิกายน ไปหนึ่งชั่วโมงเต็ม ๆ แล้ว แต่เรากลับถือเอาว่าคงสวรรคตในวันที่ 25 นั้นเอง ทั้ง ๆ ที่เอกสารในสมัยนั้นเขียนไว้ชัดเจนว่า พระองค์ท่านสวรรคตวันที่ 26 พฤศจิกายน ราชกิจจานุเบกษาก็ลงไว้เช่นนั้น เสด็จในกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ทรงพระนิพนธ์ไว้เมื่อต้นรัชกาลที่ 7 ว่า

ณ วันพฤหัสบดี

ยี่สิบหกวิจักกมาส

พุทธศักราชสองพัน

สี่ร้อยยี่สิบสอง

หกสิบแปดเฟลา

หนึ่งนาฬิกาทั้งปลาย

ข้าวจอมชายเชษฐบุตร์

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เสด็จสวรรคตเสียแล้ว

ณ ห้องแก้วมกุฎสถาน

จักรพรรดิพิฆานมิ่งวัง

พระนิพนธ์บทนั้นนอกจากจะ ยืนยันเรื่องวันสวรรคตว่าเป็นวันที่ 26 พฤศจิกายน แล้วยังบอกให้ทราบด้วยว่าสวรรคตในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน แท้ที่จริง พระเจ้าอยู่หัวในพระราชวงศ์จักรีนั้นก็ล้วนสวรรคตในพระบรมมหาราชวังทั้งสิ้น ยกเว้นแต่รัชกาลที่ 5 ซึ่งสวรรคตที่พระราชวังดุสิต ส่วนรัชกาลที่ 7 นั้น สวรรคตที่ประเทศอังกฤษ ความจริงเมื่อเวลาสิ้นพระองค์ท่าน ผู้คนไม่ค่อยแน่ใจว่าจะใช้ราชาศัพท์อย่างไร ดูเหมือนทางราชการสมัยนั้นจะใช้คำเพียงว่า เสด็จทิวงคต เพราะถือว่าทรงสละราชสมบัติแล้ว คงดำรงพระยศเสมอสมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชาเท่านั้น

จริงอยู่ พระอิสริยยศนี้ ทรงมีหลายพระหัตถ์ ตรัสไว้มันคงว่ามีได้ทรงสละออก ทรงสละเพียงราชสมบัติเท่านั้น และก็ไม่ต้องพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชอำนาจแก่บุคคลกลุ่มใด หากพระราชทานแต่ปวงชนชาวสยาม แต่แล้วก็มีบุคคลกลุ่มหนึ่ง ๆ ผลัดเปลี่ยนเวียนกันยึดพระราชอำนาจนั้นตลอดเรื่อยมา ยิ่งรัฐบาลในเวลานั้น ซึ่งเคยมีเรื่องที่ทำให้ขัดเคืองพระราชฤทัยเนื่อง ๆ ด้วยแล้วเลยเห็นว่าพระราชานอกราชสมบัติคงมีพระฐานันดรศักดิ์เสมอเมื่อก่อนเสวยราชย์ ดูพระเจ้าเอ็ดวาร์ดที่ 8 ลดพระองค์ลงมาเป็นดุกออฟวินด์เซอร์นั้น แท้ที่จริง หาเป็นเช่นนั้นไม่ พระเจ้าแผ่นดินที่สละราชสมบัติก็เคยมีมาแต่กาลก่อน พระมหาจักรพรรดิก็ดี ชุนหลวงหวาดก็ดี ก็ล้วนทรงมีสภาพเป็นพระราชานอกราชสมบัติอยู่ทั้งสิ้น หากมีใครกล้าไปดอดดอนพระเกียรติยศของพระองค์ท่านไม่ ด้วยเหตุฉะนั้น การที่ทางราชการในสมัยนั้น ใช้ราชาศัพท์เพียงว่าพระปกเกล้าเสด็จทิวงคต จึงไม่เป็นการสมควร ข้าพเจ้าจำได้ว่า แม้หนังสือพิมพ์ ประมวลวญวัน ก็ยังใช้คำว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชาเสด็จทิวงคต ดู

เหมือน สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ จะเป็น พระองค์ แรก ที่ถวายเทศน์ทางราชการ โดยใช้คำสวรรคตและเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ในสมัยนั้น ก็ยังคงเอ่ยถึงสมเด็จพระปกเกล้าทั้งสิ้น หากมีใครเอ่ยถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระราชูปถัมภ์

ข้าพเจ้าเองนั้นเกิดทันแผ่นดินนี้ แม้ไม่ทันจะได้เฝ้าเห็น แต่ก็รู้สึกว่าทรงรับพระราชภาระ และ เคารวะที่กรรมมาแต่ แผ่นดินก่อนเป็นมากกว่าอะไรหมด และทรงพยายามที่จะทำทุกอย่างเพื่อประเทศชาติและพสกนิกรของพระองค์ท่าน พระราชภารกิจและพระราชวินิจฉัย ย่อมจะผิดพลาดได้บางกรณี ที่น่าเสียดายยิ่ง ก็ตรงที่ไม่ทรงมีโอกาสปกครองประเทศได้นานเท่าที่ควร ทั้งความผันผวนของโลกภายนอก และกลุ่มนักปฏิรูปภายใน ทำให้ต้องสิ้นรัชกาลโดยเร็วกว่าควรมากไปนัก แม้กระนั้น ก็น่าที่เราจะให้ความสำคัญแก่รัชกาลนี้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารัชกาลที่หก ถ้าจะสร้างอนุสาวรีย์อย่างที่ชอบอย่างที่ยอมรับกันในปัจจุบัน ก็น่าจะมีพระราชานุสรณ์ถวายสักแห่งหนึ่ง

ว่าโดยใจจริงแล้ว ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการสร้างอนุสาวรีย์ที่เป็นรูปปั้น นั่นเป็นการเอาอย่างฝรั่ง โดยที่ฝรั่งเขาเลิกความคิดนี้เสียแล้วโดยมาก เดิมเราสร้างเจดีย์สถานเป็นที่ระลึกแก่นุสาวรีย์ทหารอาสาที่ไปสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ก็ยังรักษาเค้าโครงวัฒนธรรมเดิมของเราไว้อย่างน่าภูมิใจและอย่างงดงาม ผิดกับอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งไม่ทราบที่เราไปได้ชัยชนะมาจากใคร เมื่อไร และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งอาจเป็นตัวแทนของสิ่งซึ่งไม่เคยมีหรือจะไม่มีมาในอนาคตก็ได้ แม้ว่าจะพระราชทานรัฐธรรมนูญกันเป็นครั้งคราวก็ตามที่ ยิ่งการสร้างรูปอนุสรณ์ด้วยแล้ว เรารู้จักท่านนั้น ๆ ในอดีตละหรือ เราจึงเนรมิตรูปท่านขึ้นมาได้ หรือว่าเราใช้การทรงเจ้าเข้าผีมา

บอกว่าท่านผู้นั้นมีรูปลักษณะเป็นอย่างนั้น ๆ ยิ่งท่านที่เป็น
คนสำคัญมากเท่าไร เรายังทำรูปไว้เป็นเยี่ยมมากขึ้นเพียงนั้น
ด้วยแล้ว ข้าพเจ้าเกรงว่าอนุสาวรีย์นั้น ๆ จะเป็นเครื่องบันทึก
เกียรติยศของท่าน มากกว่าจะเกียรติยศของท่าน อย่างน้อยก็
แสดงความเคารพบูชาของผู้สร้าง นำสงสารพระนารายณ์
มหาราชที่ทรงยืนตากแดดตากฝนอยู่ก่อนเข้าเมืองลพบุรี ทรงมี
สภาพดังนายทวารบาล มากกว่าทรง เป็นพระราชา มหากษัตริย์
คุณหญิงโมก็ถูกเกณฑ์ให้เป็นนายประตุมาก่อนแล้ว ต่อไป
พ่อขุนรามคำแหงจะนั่งท่านาฏดนตรี อย่างไร หรือไม่ ให้
สงสัยอยู่ ถ้าเป็นอย่างละคอน อานุกาพพ่อขุนราม ฯ หรือ
อะไรทำนองนั้น ที่แสดงอยู่เมื่อเร็ว ๆ นี้ละก็ เห็นที่เขาวชน
รุ่นหลังจะเกิดศรัทธาปสาทะในพระมหาราชองค์นี้ยาก ถ้าจะ
อาศัยรูปปั้นเป็นสื่อเท่านั้น

การที่ช่างแต่ก่อนท่านปั้นพระพุทธรูปก็ดี หล่อพระพุทธรูปก็ดี
ท่านมิได้ต้องการแสดงฝีมือ หรือต้องการอวดคุณวิเศษของท่าน
นี้ ผิดกันกับช่างฝรั่งที่ทำรูปพระเยซู หรือเขียนรูปนักบุญต่าง ๆ
ซึ่งบางที่แถม มีรูปตน และพวกตนเข้าไปปน เป็นนักบุญ รวมอยู่
ด้วย ช่างทางฝ่ายเราประดิษฐ์พระพุทธรูปมิใช่เพื่อให้เหมือน
พระพุทธรองค์ เพราะไม่มีใครเกิดขึ้นเห็น ถึงจะเข้าฉาน หรือ
ใช้เจ้าใช้ผีไปเผ่าดูพระรูปก็ไม่ได้ เพราะทรงหมตกิเลสพันเขต
ที่สามัญชนจะไปเผ่าได้ อย่างดี ท่านผู้วิเศษชั้นหลังนั้นก็ได้อวด
อวดอ้างว่าเห็นหมอชิวโกมารภัก นายแพทย์ประจำพระพุท
ธองค์ท่านั้น ก็เมื่อการเสกสรรสร้างพระพุทธรูปเป็นไปโดย
อาศัยศรัทธาปสาทะเป็นใหญ่ คนที่เคารพกราบไหว้ ก็ยอม
ทำได้โดยบริสุทธิ์ใจ เพราะวัตถุที่สมมุติให้แทนพระพุทธรองค์
นั้นเป็นเพียงเครื่องหมาย อันจะทำใจให้ทลรัลถึงพระ
พุทธรคุณท่านั้น ถ้าการสร้างรูปเคารพในสมัยหลังนี้ จะยึด

หลักดังกล่าว เราก็จะถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์
ได้สนิทใจมากขึ้น ยิ่งกว่าไปไหว้รูปหล่อ ชนิดที่นายช่าง
ประติมากรนิยมอยู่ข้าง ๆ อวดโอ้อวดฝีมือตนเอง

แม้การสร้างพระพุทธรูป เวลานั้นข้าพเจ้าก็เห็นว่าทันสมัยแล้ว
เรามีพระพุทธรูปมากมายเกินไปแล้วด้วยซ้ำ พยายามปฏิสังขรณ์
ของเก่า เก็บงำรักษาไว้ให้ดี จะดีกว่าสร้างใหม่เป็นไหน ๆ
ยิ่งสร้างกันเพื่ออวดความเป็นเกจิอาจารย์ สร้างพระเพื่อเอาเงิน
เข้าวัด เข้ากระเป่า เพื่อเครื่องกลางของคลัง หรือเพื่อเป็นที่
ระลึกสำหรับตน เช่นพระเครื่องขรวัดาแปลกด้วยแล้ว ย่อม
แสดงให้เห็นชัดว่าเราเอาพระพุทธรูปมาเป็นเครื่องมือทางการ
เมือง ทางการค้า จิปาถะ แสดงความเลวร้ายของตนออก
มาให้ปรากฏ บางทีผู้สร้างก็อวดอ้างว่าจะหล่อพระที่ใหญ่ที่สุด
ในโลก ทงนเพื่ออะไรกัน เพื่อพระพุทธรศาสนา หรือเพื่อ
อวดศักดิ์เดชของตน ในอดีต มอญเกณฑ์พระเจ้าแผ่นดิน
พม่าที่บ้าอำนาจ อยากรสร้างพระเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดเข้ามาเมือง
ไทย ก็เพราะเหตุนี้

ข้อที่น่ายินดีก็คือ กรุงสยามเราไม่เคยสร้าง พุทธเจดีย์สถานด้วย
การบีบบังคับราษฎรให้เดือดร้อนเลย ปุชนิยมสถานของเราอาจไม่
ใหญ่โตมหึมาดังในบางประเทศ แต่ก็เป็นที่นิยมสถานอันเกิด
จากศรัทธาปสาทะอย่างแท้จริง พระประทุมเจดีย์ กิติ พระ
ปรางค์วัดอรุณ กิติ แม้จนบรมบรรพตภูเขาทอง กิติ ล้วนเป็น
ของ ใหญ่ ของ สูง ที่ แสดง ถึงศรัทธา ปสาทะ ขององค์ พระ มหา
กษัตริย์ รัฐบาล และประชาชนร่วมกัน แม้ภูเขาทองเวลานี้
จะไม่มีต้นไม้มรณดังแต่ก่อน ก็ยังเป็นสถานอันควรดีอบุญ
จาริกขึ้นไปบูชาพระบรมสารีริกธาตุ ที่แท้ เป็นเครื่องประกาศ
ความเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกซึ่งเคยเหลืออยู่แต่พระองค์เดียว
ในโลก

การก่อสร้างที่เกิดจากศรัทธาสาหัส แม้จะไม่งาม ก็ยากที่จะ
ติได้ แต่การก่อสร้างที่เกิดจากความทุจริตคิดมิชอบ อันเกิด
แต่โลภจริตหรือโทษจริต โมหะจริต ถึงสถานที่นั้นงาม ตั้ง
วนอุทยานของคนบางท่าน ถึงสถานที่นั้นจะสูงส่งเกินปุชนีย
สถานที่กล่าวนามมาแล้วนั้น สถานที่ดังกล่าวก็จะเป็นเครื่อง
แสดงความด้อย ความฟุ้งเฟ้อของผู้ดำริตรีให้สร้าง ตลอดจน
ชนทั้งหลายในยุคนั้นสมัยนั้น ว่าปราศจากความกล้า เห็นว่า
การสำคัญกว่าศรัทธา เห็นว่าความโลกดีกว่าสันโดษ เป็น
เครื่องแสดงความโหดเหี้ยมบาปบุญญา เป็นอนุสาวรีย์ที่ขายความ
อายโดยแท้ เรามาคอยดูกันสิว่าหอกรุงเทพฯ ที่จะสูงกว่า
หอโตเกียวซึ่งสูงกว่าหอไอเฟลนั้น จะเป็นสัญลักษณ์ของ
บุญญาหรืออวิชชากันแน่

ว่าเฉพาะพระมงกุฎเกล้าฯ พระองค์ท่านก็เหมือนอนุสาวรีย์ ทั้งที่เป็น
รูปหล่อ รูปปั้น ทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษา ทั้งที่เป็นขบวนการ
การลูกเสือ แลคำว่าสถาปัตยกรรมนั่นเอง ก็เป็นศัพท์ที่ทรง
บัญญัติขึ้นด้วยพระองค์เอง เป็นมรดกตกทอดมาถึงเราจนทุก
วันนี้ ก็ถ้าเราไม่หวังสร้างอนุสาวรีย์ทางวัสดุเพิ่มขึ้นแล้วไซ้
เรามาปรับปรุงอนุสาวรีย์ที่เป็นสถาบันต่าง ๆ นั้นให้ดีขึ้น เพื่อ
เชิดชูพระเกียรติยศ จะมีดีกว่าหรือ เป็นต้นว่าลูกเสือ ก็ขอ
ให้เป็นดังเช่นที่มีพระราชประสงค์ คือให้ได้แก่น อย่าคิดแต่
กะพี้ อย่ามามัวแต่ยุ่งกางเกงขาสั้นอวดกัน อย่ามามัวแต่สร้าง
ค่ายให้ใหญ่โตอวดผู้หลักผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการ การ
ก่อไฟ ไปพักผ่อน ก็ขอให้ไปกันจริงๆ ไม่ใช่ทำกันเล่น ๆ

ในบริเวณโรงเรียนเท่านั้น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ก็ควร
ปรับปรุงให้ผลิตช่างในทางเนรมิตชั้นเยี่ยม ยิ่งกว่าได้แต่ช่าง
ฝีมือออกมา

ที่สมมุติว่าถ้าจะสร้างอนุสรณ์สถานใหม่ ๆ ขึ้น เช่นเพื่อถวาย
พระปกเกล้าฯ เพราะไหน ๆ พระองค์ท่านก็สืบราชสมบัติต่อ
พระเชษฐาธิราช และพระองค์ท่านควรมีอนุสาวรีย์อย่างยิ่ง
ถ้าเราเลิกปั้นเลิกหล่อพระบรมรูปกันสักที จะมีดีกว่าหรือ เอา
เงินมาทำวนอุทยานสามศรี* ก็ได้ ไม่ต้องใช้พระบรมนามา
ภิไธยดอก พระองค์ท่านเองทรงรักสวนมาก ถึงกับเคยพระ
ราชทานสวนพระเจ้ากรุงสยามไว้แก่โรงเรียนเก่า ของพระองค์
กรุงเทพฯ เวลานั้น ก็กำลังต้องการสวน ยิ่งกว่าดี ยิ่งกว่า
หอคอย เรามาหาทางเรียไรเงินกันสร้างสวนสามศรีถวาย
พระปกเกล้ากันจะมีดีกว่าหรือ รัฐบาลหรือเทศบาลนำรับเป็น
หัวหน้านำราษฎร เมื่อพระปกเกล้าฯ โปรดให้สร้างสะพาน
ปฐมบรมราชานุสรณ์นั้น ทรงกันไว้ให้มีสวนสาธารณะน้อย ๆ
ทั้งทางฝั่งกรุงเทพฯ และกรุงธนฯ เป็นรูปศาลเล่นที่นั่งอยู่แล้ว
เราไปหาที่ไหนทำสวนถวายให้อีกเพียงสองศรี ก็จะครบพระ
ราชสัญลักษณ์ของพระองค์ท่าน

ที่ข้าพเจ้าเสนอมานี้ คงไม่เรียกรังจากคนสมัยนี้มากไปดอก
กระมัง หรือเราต้องรื้อญี่ปุ่นให้มาออกสตาจ์ให้ จึงจะทำ
อะไรกันใหญ่ ๆ โต ๆ ได้ เก็บเงินไทยไว้ลงทุนทำสวนส่วน
ตัวดีกว่า

* 'สามศรี' เป็นเครื่องหมายแห่ง 'ศักดิ์เกษ' ในทางพระนามพระราชูปถัมภ์ ทูจูง 'วิชราวุธ' เป็นเครื่องหมายพระนามรัชกาลที่ 6 ฉะนั้น

ดาบัด ๑๑ ไอ.ดี.

ไทย

อำนาจ พัฒนาการ

ไอ.ดี. ๑๑ ดาบัด

ดาบัด ๑๑ วิสวะ

ศิลป์ ๑๑ ศาสตร์

อาร์ต ๑๑ ไซแอนส์

ไม่ใช่แค่เฟรชเท่านั้นหรอก ที่ลงสนเท่ห์ ไม่รู้ ไม่เข้าใจ แม้ศาสตราจารย์ใหญ่ ๆ นักปราชญ์ นักการศึกษา นักบริหาร นักการเมือง นักเศรษฐิก
นักอุตสาหกรรมทั้งหลาย ต่างก็หนักใจ ไม่ใช่เชิงตรรกที่เรียกว่า ไคเลมา ธรรมดา แต่ปัญหาที่ยิ่งใหญ่จริง ๆ ที่ก่อให้เกิดยุ่งยาก แยกแยกกันในการ
สร้างสรรค์ทุกวันนี้ ร้อนถึงองค์การโลก ยูเนสโก ต้องจัดสัมมนาหาทางขบจัด หรือบันเทาไว้ความเข้าใจกันเสีย งานสร้างสรรค์ประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ
จะได้ดีเท่าที่ควรจะเป็น

ผู้ที่รอบรู้และผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั่วโลกในทางสุนทรียศาสตร์
วิหวลอาร์ต สถาปัตยกรรมการออกแบบต่าง ๆ นาฏศิลป์
ภาพยนตร์และดนตรี นักการอุตสาหกรรม รวมทั้งนักวิทยา
ศาสตร์ แพทย์ วิศวกรรรม ทุกด้านทุกสาขาได้มาร่วมอภิปราย
กัน บันทึกรวบรวมพิมพ์แพร่ชักจูงให้สาธุชนทั้งหลายทั่วโลก
ได้สนใจสงสัยเข้าใจกันเสีย

ไชย รัตตัน ภาลลา ผู้อำนวยการสถาบันสถาปัตยกรรมอินเดีย
ท่านได้เห็นว่า “สถาปัตยกรรมย่อมสนองความต้องการของ
มนุษย์ทางสรีรวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ในวิทยาการ
สถาปัตยกรรมน้อยน้อยที่สุด ศิลปะและวิทยาศาสตร์ก็แยกกัน
ไม่ได้ ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมเป็นกิจกรรมหนึ่งเดียวเท่านั้น ไม่
ไม่ว่าอาคารนั้น ๆ จะสมบูรณ์ดีพร้อมทางเทคนิคเพียงไรก็ตาม

ก็ไม่อาจให้สรอยเกิดประโยชน์ใด จนกว่าจะหาทางให้สัมฤทธิ์ผล ต้องใจ พอใจในความรู้สึกและเหตุผลของมนุษย์นั่นเอง”

ท่าน ยูริ โซโลวียอฟ หัวหน้าใหญ่สถาบันการค้นคว้าออกแบบอุตสาหกรรมสหภาพทั้งหมดของโซเวียต ให้ความเห็นว่า

ไอ.ดี. การออกแบบอุตสาหกรรม คือ ผลิตร่วมกันทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลป์ ช่วยกันสร้างสรรค์มากกว่าจะแยกแต่ละอย่างจากกัน แม้การออกแบบมาจากเทคโนโลยี ศิลป และวิทยาศาสตร์โดยตรงบ้าง และที่คล้ายคลึงจากแต่ละอย่างนี้บ้าง จุดประสงค์นั้นจะผิดไปและเป็นของใหม่

ยังได้ขบปัญหายุ่งเหยิง เกินกว่าที่จะ แยกให้แต่ละ สาขาหนึ่งใด ใน 3 สาขาสามารถทำได้

ท่าน มิชา แบลค คณบดีราชวิทยาลัยศิลปะอังกฤษ ที่ลอนดอน ได้เห็นว่า

หน้าที่ประโยชน์...ไม่ใช่เฉพาแต่เพื่อการให้สรอยเท่านั้น สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันเสมอนั้นยังต้องรวมสัญลักษณ์

หรือมนต์ขลังเป็นของสำคัญแสดงชัดอยู่ด้วย ในฝีมือช่าง งานแฟชั่น และงานตกแต่งต่าง ๆ ขอได้สังเกตผลงานช่าง อย่างระหว่างแจกันสมัยราชวงศ์หมิง กับตุ้ยมณีสมัยนั้นดูเถิด

ท่าน จีอูลิโอ อารกัน ศาสตราจารย์ประวัติศาสตร์ศิลปะ มหาวิทยาลัยโรม อิตาลีได้เตือนพวกเราว่า

เทคนิค ศิลปกรรมโบราณดั้งเดิมอย่าง ภาพเขียน รูปปั้น สถาปัตยกรรม หรือประเภทอื่น ๆ กำลังถูกละทิ้งให้ศูนย์หายไปโดยถูกรุกรานจากศิลปแผนใหม่ที่มิได้เกิด มาจากการประสมประสานกันดีทั้งเทคโนโลยีเลย...เป็นการสูญเสียอย่างสำคัญยิ่งของมนุษยชาติ สมัยนี้มนุษย์เราออกจะมั่งง่ายกันเกินไปกว่าสมัยอดีต

ผู้มีชื่อ ประสบความสำเร็จ จากการผสมผสานกันทั้งศิลปะและศาสตร์และเทคโนโลยีในตัวเองได้อย่างงาน แก้วแบบไมส์ วันตะโรห์, อาร์น จากอบเสน หรือภาพปั้นของ คอร์บูซีเอ และ นิโวล่า ที่ทรงอิทธิพลในสถาปัตยกรรมและชีวิตประจำวันของมนุษย์ยุคเรานั้น คุณค่าผลงานยังต่างกันไกล หากเปรียบกับ เลียวนาโด ดา วินชี ช่างสมัยปุนกอนั้นเลย

ผลการวิเคราะห์วิจัยมาลงเอยแน่นอนว่า คนสมัยใหม่เรา
เห็นผู้เชี่ยวชาญกันเกินไป จนทำอะไรกันไม่ได้ ทำอะไรกัน
ไม่เป็น อะไรนิดอะไรหน่อยก็ต้องเรียกหาผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย
แหล่มาชุมนุมกัน แล้วก็โต้เถียงกันไปต่อกันมา หาได้เรื่อง
อันใดไม่

ท่าน ริชาร์ด บัคมินสเตอร์ ฟูลเลอร์ ผู้มีชื่อเสียงก้องโลกว่า
เป็นทั้งสถาปนิก นักออกแบบ นักวิทยาศาสตร์ นักสังคม
ศาสตร์ และนักศึกษาศาสตร์ ฯลฯ ร้อยแปดพันเก้าที่จะยกย่อง
ให้ เป็นได้ ชี้ให้ พวกเธอ ผู้เชี่ยวชาญตระหนัก ถึงอันตรายของ
มนุษยชาติยิ่งใหญ่ถึงขนาดสูญสิ้นมนุษยชาติ บทความเรื่อง
“ผู้รอบรู้คนเดียวในโลกของผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย” ท่านฟูลเลอร์
ชี้แจงให้เห็นว่าวิกฤตการณ์อันยิ่งใหญ่โดนนี้ ไม่ว่าจะทาง
เศรษฐกิจการเมือง เป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายต่างก็แต่โต้
เถียงขัดแย้งกัน เพราะต่างไม่มีโอกาสเข้าใจในแงุ่มที่คนอื่น
เชี่ยวชาญนั้นเลย แล้วจะได้ผลสำเร็จอะไรขึ้นมา ท่านว่า
มนุษย์มีความสามารถทำอะไรได้มากกว่า ถ้าได้ร่วมกันน้อย
เข้า สมองมนุษย์เรียนศึกษาได้มาก รอบรู้ได้มากอย่าง ยิ่ง
แนวทางที่ขัดแย้งกันมากเพียงไร มนุษย์เรียนได้เร็ว ใช้สมอง
ได้เฉียบแหลมยิ่งขึ้น ซึ่งนักจิตวิทยาได้ไม่เคยค้น ยิ่งปัญหา

ในงานช่าง งานออกแบบ งานสร้างสรรค์ด้วยแล้ว ผู้เชี่ยวชาญ
ยิ่งรวมกันมากเท่าไร ยิ่งทะเลาะยิ่งขึ้น ไม่สำเร็จเป็นผลดีมา
ได้ วิธีแก้ ท่านก็แนะนำให้ปฏิวัติกันใหม่หมด เริ่มศึกษา
กันใหม่เพื่อให้ได้เป็นพหุสูตรจริง ๆ และก็ยังไม่สายเกินไปเลย
พยายามสอน ผลิตมนุษย์ให้ได้รอบรู้หลาย ๆ ด้านที่สุด จะมี
ประโยชน์แก่ความเจริญของมนุษยชาติได้มากที่สุด คิดดูซิถ้า
โลกเต็มไปด้วยคนอย่าง อะเลกซานเดอร์ เกรแฮม เบล หรือ
โทมัส เอลวา เอดิสัน

และก็จริง ๆ คนเราจะฝึกเรียนเป็นอะไรได้ทุกอย่างไม่ยากเลย
ท่านฟูลเลอร์มิใช่จะเป็นอัจฉริยะพิเศษเหนือคนอื่นอย่างไรเลย
ตรงกันข้าม กลับฉลาดน้อยกว่าระดับนักศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย
เสียอีก จริง ๆ ท่านอยู่หลายมหาวิทยาลัย แต่ไม่เคยสอบได้
เกินชั้นปีที่ 2 เลย ท่านเพียงช่างสังเกต ช่างคิด และ
เอาใจใส่ศึกษาทดสอบทำด้วยตนเองตลอดเวลาเ็นเอง เมื่อเบื่อ
จากสิ่งหนึ่งก็หันไปค้นตาสนุกใหม่กับอีกด้านหนึ่ง ไม่มีจำเจ
เอือมระอา ตึกว่าต้องหย่อนใจ งานอดิเรกที่เสียเวลาชีวิตไป
เปล่า ๆ

ยิ่งงานช่าง งานสร้างสรรค์ ต้องการความรู้มากเท่าไร ยิ่ง

เป็นประโยชน์ยิ่งในผลงานเท่านั้น น้องใหม่เอ๋ย พยายามซิง
คักดวงวิทยากรรอบด้านเสียเดี๋ยวนี้ทีเดียว รีบวางแผนชีวิต
ประจำวันที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
ไม่ว่าจะดาบต์หรือ ไอ.ดี. จะออกแบบโรงพยาบาลหรือเก้าอี้
คนไข้ โดยไม่รู้จักรการแพทย์เสียเลยนั้นหาได้ไม่ จะออกแบบ
หรือตกแต่งธนาคาร โดยไม่รู้จัก เศรษฐศาสตร์ การคลังปรัวรรต
เงินตราเลยกระนั้นหรือ หรือจะแต่งสวนภายในหรือทำน้าคก
จิวโดยไม่รู้จักกลศาสตร์ของไหลหรือชีววิทยาเลย หรือจะออก
แบบพิพิธภัณฑ์ แล้วไม่รู้จัก ประวัติศาสตร์ หรือมนุษยวิทยาเลย
หรือออกแบบ โรงเรียน โรงละคอน โดยจะ ไม่รู้ จักจิตวิทยาการ
ศึกษา จิตจิตวิทยาสังคม หรือการสื่อสารมวลชนเลย ฯลฯ
และท้ายที่สุด จะออกแบบรูปโฉมอาคารโดยแล้วแต่วิศวกร
โครงสร้างจะบงการให้ ก็คงไม่ไหวแน่ ทุกวิทยาการทุกสาขา
สำคัญยิ่งแก่ช่าง ทั้งดาบต์และ ไอ.ดี. ที่ต้องนำไปใช้ในการ
ออกแบบทุกขณะ สนใจศึกษาไว้เองใช้ทันใจนี้ก็ดี หรือยืม
จุมกเขาหายใจ หรือยืมจุมกให้คนอื่นเขาสนตะพายดี เลือก
เอา น้องใหม่พี่รัก

สุดท้ายนี้ สำหรับผู้ที่ยังท้ออย่าได้ล้ม สมองมนุษย์เรียนได้เก่ง
ทั้งนั้น ตั้งแต่ เลี้ยวนาโต ตะวันขึ้น ได้เล่าเรื่องแคปซูลอวกาศ
ได้แล้วตั้งแต่ก่อน 500 ปีกว่า ที่เหล่าผู้เชี่ยวชาญ จะคิดค้นกัน
สมการ $E = mc^2$ ของไอนสไตน์ก็จัดเป็นงานศิลปะสำคัญสุด
ของยุคศตวรรษที่ 20 นี้ เทปบันทึกเสียงมนุษย์เอ๋ยเป็นคำแรก
นั้นจะกลายเป็นซิมโฟนีใหญ่ทั้งวงด้วยเสียงเนรมิตร นอกเหนือ
ธรรมชาติ เครื่องคำนวณอาจนำเอาความนึกคิดจากสมอง
มนุษย์ผู้ซ่มทั้งหมดมาร่วมแตงนาฏกรรมที่เขาเองคูดอยู่นั้นได้

เฟอ์นิจเจอร์โปร่งใส ฐานรากอึดอากาศใหม่สำหรับตึกอาคาร
สถาปัตยกรรม ตึกระฟ้าอาจสร้างอย่างเนรมิตรขึ้นภายใน 2
วันเท่านั้น ดูไกลความจริงนักสำหรับผู้เชี่ยวชาญบรมคร่ำครึ
แสนจะคร่ำครึทั้งหลาย ที่จะพากันคัดค้านพร้อมกันก้องโลก
แต่ยอมเป็นของง่าย ๆ ธรรมดา อาจด้วยฝีมือน้องใหม่ดาบต์
หรือ ไอ.ดี. ผู้รอบรู้รุ่นนี้เองจะออกแบบเนรมิตรโลกใหม่ที่
สันติสุขกว่าจักรวาลไหน ๆ อีก

รับ ม ๆ เรียน ๆ เก็บ ๆ เข้าไว้ซ้, เฟรชช้เอ๋ย

บัญญัติของสถาปนิก

โดย

สมาคมสถาปนิกสยาม ฯ 2506

บัญญัติของนิสิตสถาปัตยกรรม

โดย

ทรงคุณ อัครถาวร 2512

1. สถาปนิกจักต้องระลึกละเอียดถึงความประสงค์ และข้อตกลงของเจ้าของงาน และผลงานของตนจะพึงมีต่อประชาคม

2. สถาปนิกไม่ควรรับค่าตอบแทนอื่นใด นอกเหนือไปจากค่าปฏิบัติงานจากเจ้าของงานหรือผู้ว่าจ้าง

1. นิสิตสถาปัตยกรรม จักต้องระลึกละเอียดถึงปรีชาญาณและความรู้ที่จะได้รับจากสถาบันการศึกษา รวมทั้งความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมถือว่าเป็นการศึกษาสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์ไม่ได้

2. นิสิตสถาปัตยกรรม ไม่ควรรับค่าตอบแทนอื่นใด นอกเหนือไปจากค่าอุดหนุนจากผู้ปกครอง หรือค่าจ้างที่ได้มาจากอาชีพสุจริตหรือจากวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม

3. สถาปนิกจะต้องไม่ปฏิบัติวิชาชีพ โดยไม่รับค่าตอบแทน

4. สถาปนิกจักต้องไม่จงใจแสวงงานด้วยการแข่งขันกับสถาปนิกอื่น โดยวิธีประมุขราคาค่าธรรมเนียม

5. สถาปนิกไม่ควรประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้าง

6. สถาปนิกจักต้องไม่จงใจประทุษร้าย ชื่อเสียงในการ ปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกอื่น

7. สถาปนิกจักต้องไม่รับปฏิบัติงานซึ่งตนรู้อยู่แล้วว่าสถาปนิกผู้อื่นได้รับทำมาก่อน จนกว่าจะได้แจ้งให้สถาปนิกผู้นั้นทราบ เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นที่แน่ใจแล้วว่าการทำงานของสถาปนิกผู้นั้นหมดสิ้นลงแล้ว

8. สถาปนิกจักต้องไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะมีผลเป็นที่เสื่อมเสียแก่วิชาชีพสถาปนิกและสมาคมสถาปนิกสยาม.

3. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักไม่ปฏิบัติวิชาชีพโดยไม่รับค่าตอบแทน ยกเว้นเพื่อการศึกษา และจักไม่ยกเหตุผลเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ผู้อื่นปฏิบัติงานสถาปัตยกรรมโดยไม่จ่ายค่าตอบแทน

4. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักต้องไม่จงใจแสวงคะแนนเสนาหาจากอาจารย์ โดยช่วยเหลือ กิจกรรม นอก หลักสูตร จน เสียงาน ในหน้าที่

5. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักไม่รับหางานของผู้อื่น หรือนำงานของตัวเองไปให้ผู้อื่นรับเหมา ไม่ว่าจะเส้นทางความคิดหรือแรงงานก็ตาม

6. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักต้องไม่ประทุษร้าย ชื่อเสียง ของผู้อื่น ไม่ว่าจะปรักฎการออกแบบหรือฝีมือของผู้นั้นจะ ล้าหลังหรือด้อยกว่าหรือไม่ก็ตาม

7. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักต้องไม่ปฏิบัติงานซึ่งตนรู้อยู่แล้วว่าผู้อื่นทำมาก่อน ไม่ว่าจะได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งรวมถึงผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารและผลงาน วิทยานิพนธ์ที่ผู้อื่นทำแล้ว

8. นิสิตสถาปัตย์ ฯ จักต้องไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะมีผลเป็นที่เสื่อมเสียแก่ตัวเอง สถาบัน และวิชาชีพสถาปัตยกรรม.

เมื่อนักร้องเป็นสถาปนิก

โดย

ศักรินทร์ ปุณฺณฤทธิ์ สด.บ.

ผมจบจากโรงเรียนออกแบบของประเทศไทย ได้รับปริญญาบัตรติดตัวว่า สด.บ. (สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต) มีศักดิ์, และสิทธิ ในปริญญานี้โดยสมบูรณ์

ก่อนที่ผมจะได้ปริญญานี้ ผมเป็นนักร้องมาก่อน นักร้องอาชีพด้วย เพราะผมร้องเพลงเอาอัฐมาเลี้ยงท้อง ผมจึงปฏิเสธว่าผมไม่มีอาชีพทางนี้ไม่ได้ และผมก็ได้เรียนจนจบ และเป็นสมาชิกหมายเลข 325 ของสมาคมอาสา และได้รับเลือกเป็นกรรมการในปี 2510 เขาอาจจะคิดกันว่าผมเป็นนักร้องสถาปนิก เลือกเป็นกรรมการเอาไว้สำหรับร้องเพลงให้ฟังในงานอาสาก็คงจะไม่เสียหลาย

ผมใหม่สำหรับสมาคมอาสาสยาม ผมได้รับความรู้ว่าสมาคมที่มีสมาชิกเกือบพันคนนี้ เวลาประชุมเขามาประชุมกันไม่เกิน 10 คน ตกเตียงกันน้อยมาก ส่วนมากจะเอ้อออกัน และพยักเพยิดเห็นดีด้วย บางรายไม่พูดก็มี มีเสียงกันแทบทุกครั้ง ที่ประชุมรอบโต๊ะต่อสี่เหลี่ยม ท่านกรรมการแทบทุกท่านมารด aircondition แต่เราก็มานั่งประชุมกันได้ บนห้องที่รู้สึกว่ามีแดดและอีกที

ดังนั้นเมื่อสถานที่เราเริ่มเขา ถูกเผาไปแล้ว ผมจึงอดเสียดายเสียมิได้ ว่าเคยเป็นสถานที่ประชุมแล้วบันดาลให้มีงาน

อาสาได้หนึ่งละ

การประชุมของเราส่วนมากมักจะเต็มไปด้วยความรัก และเคารพในอาวุโส ซึ่งผู้น้อยจะต้องนั่งฟังอย่างน่ารัก ท่านประธานมักจะกล่าวว่าเราควรจะฟังความเห็นผู้หนุ่มและใหม่ดู และเป็นความใจกว้างที่น่าเคารพ ผู้ประสพการณ์มาน้อยและผลงานน้อย ไม่มีอะไรที่น่าภูมิใจ—หรือจะกล่าววาทกรรมของตน

ผมดีใจที่ได้กล่าวว่า พ.ร.บ. ควบคุมอาชีพออกแบบของเราจะออก เพราะเหตุที่ผมขี้เกียจที่จะเตียงลงข้างบ้านแถว ผมออกแบบเก่งกว่าอาโกที่สร้างบ้านให้แก เพราะแกไม่ยอมเชื่อผมสักที

ผมอยากให้เห็นสถาปนิกล่าตายอย่างคุณเจนหรือหม่อมสันธยาที่ไม่ต้องอิงการทำราชการ แต่อยู่ได้ด้วยอาชีพสถาปนิก

ผมเคยแอบได้ยินท่านสถาปนิกใหญ่ของเราบางคนน้อยใจ ที่เพื่อนด้วยกันแท้ ๆ ร่วมโรงเรียนเดียวกันมา—ร่วมสมาคมและ

สถาบันเดียวกัน แข่งงานกันอย่างหน้าด้าน โดยอาศัยเส้นสาย และอิทธิพลของผู้ยิ่งใหญ่แห่งยุค

ผมยังยึดอาชีพร้องเพลงของผมอยู่ เพราะการร้องเพลงของผม ไม่มีการประมูลราคา

มีสถาปนิกรุ่นพี่ผู้หวังดีหลายท่านเตือนผมด้วยความรักและเอ็นดูว่า

“แม้แต่ร้องเพลงจะเอาเวลาที่ไหนไปเขียนแบบ คงจะล้มหมดแล้ว”

ช่าง ช.ต.พ. ง่ายเหลือเกิน ผมจบสถาปนิกมาผมเรียนนานกว่าหลายคนนัก ผมเรียนด้วยใจรักและอยากจะได้เห็นอาชีพนี้ใสสะอาด ผมจบมาได้ด้วยตัวผมเอง วิทยานิพนธ์ ผมทำเอง ไม่มีใครช่วยผมเลย

ผมอาจจะพิสูจน์ได้ด้วยบ้านราคาถูกไม่กี่หลัง ที่ยังมีคนอดสู้อาชีพมาไว้ใจผมให้ทำบ้านของเขา แต่ผมจะพิสูจน์ความเชื่อถือและความศรัทธาของคนที่ไม่ศรัทธาผมได้อย่างไร

ถ้าวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คือศาสตร์ที่วัดด้วยการบริหารแล้ว เราจะต้องเรียนกันหรือไม่ ผมร้องเพลงของผมดีกว่า

ผมมีบ้านของผมหลังหนึ่ง มีคนหลายคนบอกว่าสวยมาก ถูกและเก๋ ผมมีส่วนออกแบบสัก 10% เห็นจะได้ นอกนั้นเป็นฝีมือของ นายวาทิน ธนาคม เพื่อนรักของผม ซึ่งไม่จบปริญญาอะไรกับเขาเลยเป็นผู้สร้างให้เพื่อนด้วยความรัก เราชักกัน

มาก รักจนใครก็ไม่อาจเข้าใจได้ในความรักของเพื่อน และอาจพิสูจน์ได้ว่า สถาปนิกที่ดี บางคนไม่จบ หลักสูตร ปริญญาตรี แต่ก็สามารถออกแบบได้ดีกว่าคนจบปริญญาไปไหน ๆ (ผมว่าของผมเองนะ)

แต่ก็ยังมีสถาปนิกที่มีปริญญาบางคน อ้างได้ว่า สร้างบ้านให้ผมอยู่ ผมไม่มีปัญญาสร้างบ้านอยู่เอง ว่าง่าย ๆ ก็คือไม่มีภูมิจะสร้าง

เรื่องที่ผมเขียนทั้งหมดเป็นเรื่องของผม อาจจะไม่จริง แต่นิทานเรื่องนี้มันก็อาจสอนให้เราได้ว่า

สถาปนิกคืออะไร

สมาคมอยู่ที่ไหน

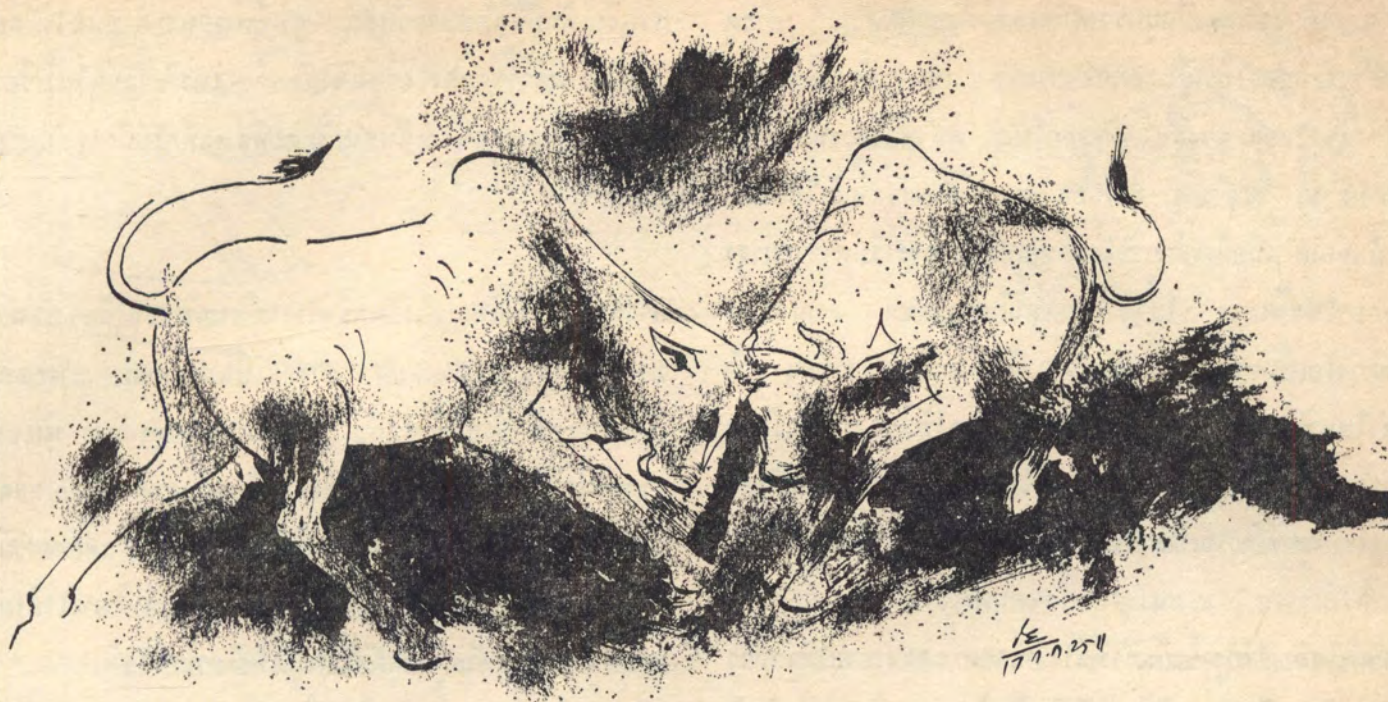
เรารักกันแค่อาชีพเท่านั้นหรือ?

อาชีพของเราใครรับผิดชอบ

สถาปนิกผู้ได้รับความสำเร็จและยิ่งใหญ่เท่านั้นใช่ไหม? ที่จะพูดกันรู้เรื่องและมีโชคคืออยู่ร่ำไป ผมร้องเพลงหากินของผมต่อไปดีกว่า

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อเราเรียนด้วยกันและรักกันมาแทบเป็นแทบตาย—ด้วยคำว่า Spirit อันสูงส่ง เมื่อจบออกไปทำมาหากินกันแล้วก็ควรจะมีความรักและ Spirit อันเดิมและเก่าไว้เถิด

อย่าแย่งงานกันเหมือนกับแย่งกระดูกเลย.

สังเวียนวัวชน

โดย

ภิญโญ สุวรรณคีรี

เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับ สถาบันยกกรรม แต่อย่างใด ถ้าจะเกี่ยวข้องกับอยู่บ้างก็เห็นจะเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์ มีกรรม ก็คือต้องโพนรอลไฟทรมาน สังขารไปถึงบักซ์ได้เมื่อคราวมีตังใหญ่ เพื่อไปควัวชน แล้วกลับมาเขียนเรื่องนี้ ที่แรกก็ว่าจะส่งไปลงชาวกรุง แต่สาราณียกร หนังสืออันใหม่ทราบเข้าก็ชิงตัดหน้าโดยการให้ค่าเรื่องสูงกว่า ถ้าใครสนใจรายละเอียดในเรื่องสังเวียนวัวชนนี้ ก็ขอเชิญลงไปสัคคี่เองที่บักซ์ได้ รับรองว่าสนุกแน่

เมื่อพูดถึง “วัว” ทุกคนคงนึกถึงแกงกะหร่น้ำ หรือลูกชิ้นเนื้อสด แต่วัวที่กำลังจะพูดถึงเป็นวัวชนิดนักกีฬา ที่เรียกว่า “วัวชน” ก็พาชนวัวนับเป็นกีฬาที่ขันท้าขันทายอย่างหน่งทางบักซ์ได้ของประเทศไทย พอๆ กับกีฬาสู้วของเสปญที่เดียว ผิดกันแต่ว่าเสปญใช้คนสู้กับวัว แต่ทางบักซ์ได้ใช้วัวสู้กับวัว (แต่ต้องใช้วัวตัวผู้ทั้งคู่ถึงจะชนกัน)

การคัดเลือกวัวที่จะนำมาต่อสู้หรือจะนำมาเป็นวัวชน ทำกันตั้งแต่ตัวยังเล็กเป็นลูกวัวขนาดเขาฟิงโผล่จากหัว การดูแลลักษณะก็ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในวงการ เช่นจะต้องเลือกเอาที่โคนเขาใหญ่ หางสั้น ก้านคอใหญ่ หน้าท้องตรงหรือถ้าได้ตามตำรา “ข้างต่าง หางดอก นอกพาดผ้า หน้าใบโพธิ์” เป็นดีเลิศ เมื่อคัดเลือกวัวได้ลักษณะดีแล้วก็เริ่มทำการบำรุงรักษาให้แข็งแรง ไม่ใช่ทำงานหนักเช่นไถนา ลากเกวียน พรวัวโตเป็นหนุ่มประมาณอายุ 3 ปี เริ่มฝึกซ้อมการชน ถ้าตัวไหนมีวัวว่าฉลาดในการชน ก็จะได้รับการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ถ้าตัวไหนชนไม่ดีไม่ฉลาดก็ต้องถูกลดอันดับ อาจต้องถูกตอนใช้เป็นตัวไถนาซึ่งนับว่าเป็นกรรมของวัวไป

ตัวที่คัดเลือกได้ว่าจะเป็นตัวที่ดีในอนาคต นอกจากจะได้รับการบำรุงรักษาดีแล้ว ยังต้องฝึกซ้อมการชนและออกกำลังกาย เช่นถ้าทำเลที่เลี้ยงเป็นทรายมีชายหาด เจ้าของจะให้วิ่งทรายทุก ๆ เช้า เพื่อให้กำลังขาดีเวลาชนจะได้ไม่อ่อนเปลี้ย แต่การวิ่งทรายทำให้วัวเหนื่อย เมื่อเหนื่อยหนัก ๆ เขาก็จะดูชีวิตเจ้าของหรือพี่เลี้ยง อะไร ๆ ขาดคิดเขาไปก็เป็นที่แน่นอน จึงมีวิธีป้องกันโดยใช้ไม้ไผ่ลวก เส้นผ่า ศูนย์กลาง ประมาณ 3 ซม. ร้อยกับเชือกจากจมูกวัวยาวประมาณ 3 เมตร เรียกว่า “ไม้คานหลัง” เมื่อวัวชีวิตไม้คานหลังจะดันจมูกไว้ชีวิตไม่ถึงเมื่อเลิกจากวิ่งทรายก็นำวัวไปอาบน้ำ แปรงขน แล้วเอากะลามะพร้าวทุบตันคอเพื่อใหกล้ามเนื้อคอแข็ง

การจับคู่ชนขึ้นอยู่กับเจ้าของ ทางสนามจะกำหนดกันเปรียบเทียบวัวเรียกว่า “ทำคาวัว” เหมือนเปรียบเทียบมวย แต่วัวไม่ต้องขึ้นชั่งน้ำหนักเหมือนมวย เจ้าของจะดูความหนาบางขนาดรูปร่าง ตลอดจนความได้เปรียบเสียเปรียบของวัว เมื่อเห็นว่าไม่ได้

เปรียบเสียเปรียบกันมากพอชนกันได้ ก็ตกลงเซ็น สัญญา ทำคาวัวเงินเดิมพันนัดหมายวันชน ตามที่ทางสนามกำหนดให้โดยไม่ต้องถามความตกลงใจของเจ้าตัว เพราะวัวมันไม่รู้เรื่องจับให้ชนกันถ้าสู้กันได้เป็นชนกัน ตะพืด ตะพือไม่มีการล้มมวยกันละ

การต่อสู้ของวัวแต่ละตัวมีเทคนิคไม่เหมือนกัน เช่นเดียวกับนักมวย บางคนเป็นมวยหมัด บางคนเป็นมวยศอก บางคนก็เป็นมวยเข่า วัวชนก็เช่นกัน บางตัวชนแบบพุ่งหลาว พุ่งเขาแทงคู่ต่อสู้เสียยับ บางตัวใช้เขาหนีบขมับจนคู่ต่อสู้คอเคล็ด บางตัวชนแบบโถมเข้าใส่จนคู่ต่อสู้ตั้งหลักไม่ได้ แต่บางตัวมีกำลังใจดีมาก ถึงคู่ต่อสู้จะทำอย่างไร ตัวจะเจ็บอย่างไรก็ไม่ยอมหนี ผลสุดท้ายคู่ต่อสู้ต้องวิ่งหนีเพราะระอาใจ

วัวตัวไหนชนไม่เคยแพ้ เจ้าของจะรักมากเป็นธรรมดา มีการเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ ยิ่งเสียกว่าลูกเต้าของตัวเอง ญุกก็ไม่ต้องหากินเอง เจ้าของจะตัดมาบ่อนให้จนอ้ม ล้วนแต่หญ้าอ่อนอย่างดี เมื่อเวลาจะนอนเจ้าของก็จะกางมุ้งให้นอน ยุ่ง เหลือบ รัน ไร เป็นไม้ได้ตอม เมื่อว่างจากการชนยังได้บริการวัวสาวสวย ๆ จากเจ้าของเป็นสินน้ำใจอีก (เพื่อพะพันธุเอาลูกวัวไว้ชนต่อไป) ในระหว่างที่ได้คู่ชนเจ้าของจะต้องผลัดเปลี่ยนเวรนอนเฝ้ากันทั้งคืนจนกว่าจะชนเสร็จ เพราะกลัวจะถูกฝ่ายตรงกันข้ามลอบเข้ามาวางยา อันจะทำให้วัวเสียกำลังแล้วแพ้ไปในที่สุด

สังเวียนของวัวชน หรือเรียกว่า บ่อนชนวัว ใช้เนื้อที่ประมาณ 2-3 ไร่ ตามธรรมดาคะประกอบด้วยพื้นที่สองส่วน คือส่วนรอบนอกเป็นที่เข้าชมและการพนัน อาจกันด้วยผ้าใบ ทาง

มะพร้าว ถ้าเป็นการถาวรหน่อยก็จะกันเป็นรั้วไม้กระดาน หรือสังกะสี ที่มุมบ่อนทั้งสองข้างสร้างเป็นโรงสำหรับพักวัว ก่อนชนเพื่อให้นักพนันได้ดู ตัดสินใจว่า จะเล่น ตัวไหน เป็นต่อ เป็นรอง สำหรับชั้นในมีไม้ปักเป็นรั้วรอบห่างกันประมาณ 15-30 ซม. พอไม่ให้วัวลอดหรือพุ่งบ่อนออกมาได้ ใช้เป็นสังเวียนการต่อสู้ของวัว เมื่อวัวเข้าบ่อนชั้นนอกและพักอยู่ ประมาณ 30-45 นาที จนกระทั่งมีสัญญาณเรียกเข้าบ่อนในโดยใช้ตะโพนเป็นสัญญาณ กรรมการสนามจะให้สัญญาณครั้งแรกโดยตีตะโพนเหมือนกลองเพลตามวัด หมายความว่า เรียกวัวเข้าบ่อนนอก ครั้งที่สองเรียกเข้าบ่อนใน ครั้งที่ 3 หลังจากกรรมการเข้าตรวจเขาว่าไม่ได้ทายางนอง หรือยาที่เป็นอันตรายนอกเหนือกติกา เช็ดเขาให้หน้าเสร็จก็จะตีตะโพน 1 ที่เป็นสัญญาณว่าชนกันได้

การนำวัวเข้าชนกันจะมีพี่เลี้ยงจูงเข้าหาพุ่มไม้ ที่กรรมการปักไว้ กลางสนามข้างละ 2 คน โดยมีเชือกร้อยเข้าไปในหวายทำเป็นห่วงติดจุกวัวไว้เรียกว่า "เทียน" เมื่อวัวประสานเขากันแล้วพี่เลี้ยงจะดึงเชือกที่จุกออกทันที วัวก็จะทำการต่อสู้ ผลัด

กันรุกผลัดกันรับ ถ้าวัวคู่ที่มีชื่อเสียงชานาญสังเวียนก็จะชนกันนาน ๆ แต่ถ้าวัวพังทลชนก็มักจะไม่นาน บางคู่ยังไม่ทันประสานเขากันพอเห็นหน้ากันก็วิ่งหนีกันทั้งคู่ก็มี การแพ้ชนะอยู่ที่ว่าตัวใดตัวหนึ่งวิ่งหนี ไม่มีเป็นยกหรือเป็นอันเหมือนชนไก่ เพราะเมื่อวัวเข้าชนกันแล้วก็ไม่มีผู้ใดสามารถเข้าไปอ้อมวัวแยกจากกันได้เหมือนไก่ ต้องปล่อยให้ชนกันจนวิ่งหนีกันไปข้างหนึ่ง แต่มักคิดว่าเมื่อฝ่ายใดวิ่งหนีแล้ว ให้โอกาสเจ้าของจับวัวดึงเข้ามาสู้ใหม่อีกหนหนึ่ง แต่ส่วนมากเมื่อวิ่งหนีแล้วมักจะไม่สู้อีก ดึงเข้ามาเท่าไรก็ไม่ยอมสู้ กรรมการจึงเป่านกหวีดให้แพ้เด็ดขาด สันเสียงนกหวีดเงินในกระเป๋าของนักพนันเริ่มเปลี่ยนที่อยู่ทันที

แต่เป็นที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือพวกนักเลงการพนันทั้งหลาย เมื่อแพ้ไม่ ปรากฏว่าใครโกง หรือที่ เรียกว่า ชักดาบเลย ลักร้าย เดียว ถึงแม้บางคนที่มีมือเดิบพนันกันเป็นเรือนพันเรือนหมื่นก็ตาม และในการพนันกันไม่มีการลงชื่อทำสัญญากันเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด เพียงแต่เมื่อตกลงพนันกันในราคาใด ฝ่ายที่เล่นราคารองจะยื่นมือแบออกไป ถ้าฝ่ายเล่นราคา

ต่อตกลงก็จะยื่นมือตบและลงไปใช้เป็นสัญญาณ บางทีถ้าอยู่ไกลกันคนลมปากของบ่อนพอตะโกนตกลงกันแล้วก็ยื่นมือตบกันในอากาศโดยที่มือไม่สัมผัสกันก็ถือเป็นสัญญาณได้เหมือนกัน

พูดถึงการเชียร์ของผู้ถือขวัวโดยเฉพาะขวัวคู่เอกๆ จะมีการเชียร์กันยิ่งกว่าเชียร์ม้าแข่งหรือกีฬาใด ๆ ผู้ถือขวัวจะร้องเชียร์ขวัวให้ชีวิตให้โดมคู่ต่อสู้กันขึ้นไปทั้งสนาม บางทีขวัวชีวิตไม่ทันใจตัวเองเอาหัวชีวิตคนที่ยื่นอยู่ข้าง ๆ อย่างแรงจนถึงกับวางมวยกันก็มี หรือถ้ายื่นใกล้ต้นไม้ก็เอาหัวชีวิตต้นไม้กว่าจะรู้ตัวหัวก็โนปุดก็มี เราจะเห็นเมื่อเวลาแข่งขันฟุตบอลประเพณีเมื่อฝ่ายใดทำประตูได้ กองเชียร์ก็จะโห่ร้องโยนผ้าโยนหมวกหรือโยนกระดาษปรอ๊กษรแสดงความดีใจ ในสังเวียนวัวชนก็คล้าย ๆ กัน เมื่อวัวฝ่ายใดชนะ ผู้ถือขวัวก็จะดีใจโยนเข้าโยนของ มีอะไรอยู่ใกล้มือเป็นจับโยนขึ้นฟ้าหมด บางคนดีใจจนล้มตัวนั่งผ้าขาวม้าอยู่พื้นเดียวแท้ ๆ ดินโยนขึ้นไปกับเขาด้วย พอรู้ตัวต้องวิ่งหนีหาที่ซ่อนอุตุลุด

การชนวัวใน ภาคใต้ เป็น กีฬาที่ นิยมกัน มากเป็น อัน ดับ หนึ่ง เพราะวัวไม่มีการล้มมวยไม่มีการตักตักแต่อย่างใด ถ้าลงว่าสู้กันแล้วก็จะชนกันจริงจังกทุกคู่ ดังได้กล่าวมาแล้ว, เมื่อเราผ่านไปภาคใต้แทบทุกตำบลจะเห็น สองข้างทางมีวัว ที่มี รูปร่าง ลำสันขนสะอาด ยืนเล็มหญ้าท่ามกลางแดดสีทองและลมทะเลที่พัดผ่านยอดสนและใบมะพร้าวเขียวชะอุ่ม บางตัวจะนอนพักบดเอื้องอย่างช้า ๆ บนพื้นทรายขาวละเอียดใต้ต้นมะม่วงหิมพานต์ที่ยืนต้นเป็นทิวแถว วัวเหล่านี้แหละคือนักสู้ในสังเวียน ซึ่งบางตัวราคาเป็นเรือนหมื่นทีเดียว

แต่ปัญหาเรื่องบ่อนชนวัวยังไม่มีความมาตรฐานที่ดี ในฐานะที่พวกเราเป็นสถาปนิกและกำลังจะเป็นสถาปนิก น่าจะลองสถิติดูคงสนุกดีเหมือนกัน คงมีรีควายมันทำให้ชบคิดได้มากพอสมควร หรือถ้าใครอยากไปสถิติเพื่อจะทำเป็นวิธีชีส มีปัญหาชีวิตข้องจะมาปรึกษากับผู้เขียนได้เสมอ แต่ด้านกินเงินเขี้ยวอยากจะเดินทางไปพนันกับเขาแล้วขอย้ำได้ยากเลย เพราะการพนันในการชนวัวก็เป็นอบายมุขอย่างหนึ่ง ดีไม่ดีจะไปตีวัวชนเสียจนหน้าตาเหมือนวัว หรือกลับมาถึงคณะ ๆ แล้วนั่งร้องมอ ๆ ๆ ไป ดังที่มีตัวอย่างมาแล้วในคราวไปมีตังเมื่อปีที่แล้วก็อาจเป็นได้.

สังเวียนวัวชน

โดย

ภิญโญ สุวรรณคีรี

ข อ ข อ บ พ ร ะ กุ ณ

คุณจิราภา

จารุเสถียร

คุณอุบลวรรณ

โอเจริญ

คุณเศวท

กัณธนวัฒน์

คุณอภิสิทธิ์

บุรณะพงศ์

และน้องใหม่ ทุก ๆ คน

รายการสินค้าที่น่าสนใจ

บริษัท เต็กเซ่งล้ง จำกัด

379-383 ถนนมหาพฤฒาราม
พระนคร โทร. 37821-4

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียว

“Standard”

PROLAPIN

สุขภัณฑ์

กฤษณา

ราวจับโพลีเอสเตอร์

น้ำยากันซึม

กระเบื้องยางปูพื้น

กระดาษกันเสียง

UNITONE

กระเบื้องยางปูพื้น

กระเบื้องมุงหลังคา

หน้าต่างเหล็กและบานเกล็ด

ปลุกบ้านครึ่งใดสิ่งซื้อวัสดุก่อสร้างที่เต็กเซ่งล้ง

อภินันท์นาการ

จาก

โรงงานหยั่งเชิงหลี

1 ซอยบรมบรรพต
วัดสระเกศุ พระนคร

โทร. 812618

และ

667/3 ถนนจรัลสนิทวงศ์
ธนบุรี

โทร. 46280

อภินันท์นาการ

จาก

อรุณ ถ้าจากรวงษ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

อรุณการพิมพ์

457/6-7 ถนนพระสุเมรุ พระนคร โทร. 816533

เบียร์ไทย ตราสิงห์

ให้ตามสุข สดชื่น
อย่างแท้จริง

บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่จำกัด

บางกระบือ พระนคร

โทร. 47008-9

WITH BEST COMPLIMENTS

OF

ROYAL-TAJMAHAL

Phahurat

ROYAL SILK STORE

&

TAJMAHAL

Rajaprasong

บุญส่งการพิมพ์

9-11 ซอยแมนัสวี 2 ซ้างปิ่นน้ำมันเอสโซ่
ถนนบำรุงเมือง พระนคร โทร. 811479

ขอรับใช้ท่านด้วยการพิมพ์ สิ่งพิมพ์ทุกชนิด
เป็นกันเอง สะดวก ราคาพอสมควร
ติดต่อได้ตลอดเวลาทำงาน

ซี. ยู. แอล. ประกันชีวิต

รับใช้ประชาชนในลึบกว่าประเทศ

เป็นเวลา 44 ปีมาแล้ว

จะประกันชีวิตโปรดเรียก

ศุภสาส์น

โทร. 2 4 1 7 4

54 ถนนมหาธาตุ

หลังวัดมหาธาตุ

ท่าพระจันทร์ พระนคร

จำหน่าย

แบบเรียนทุกชั้น อุปกรณ์ - เขียนแบบ ทำ MODEL
สีน้ำ สีน้ำมัน สีโปสเตอร์ WINSOR และ LONGO
สีฝุ่น สีชอล์ค สีพิมพ์ สีน้ำพลาสติก สีอะครีลิก
สมุดและกระดาษพิมพ์ - สีทุกชนิด รับทำปกพลาสติก

ซี. ยู. แอล.

116/1 ถนนสีลม พระนคร

โทร.

37775, 37982

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนลเอนยีเนียริง จำกัด

614 ถนนสุขุมวิท พระนคร โทร. 910722

ผู้แทนจำหน่าย

รถแทรกเตอร์ “แคตเตอร์พิลลาร์”

CATERPILLAR

Caterpillar, Cat and Traxcavator are Registered Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

อภินันทนาการ

จาก

สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช

สำราญราษฎร์ พระนคร โทร. 27225

ผู้ผลิตหนังสือมาตรฐาน แบบเรียน—คู่มือ

และหนังสือประกอบการเรียนทุกชั้น

วิชาผู้ครุ ป.กศ. และ ป.ม. ที่ได้รับความนิยมนิยม

และเชื่อถือจากคุณครูทั่วประเทศ

นายเรียงชัย จงพิพัฒน์สุข

ผู้จัดการ

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท นิพนธ์ จำกัด

38 ถนนเจริญกรุง สี่แยกพระยาศรี
พระนคร โทรศัพท์ 2 2 6 1 1

ผู้แทนจำหน่ายงานเสียง และหนังสือของ Linguaphone Institute
คลังแห่งตำราต่างประเทศ หนังสือเรียน วิชาการและสารคดี
พร้อมทั้ง แมคกาซีน และแบบเสื่อ รับส่งหนังสือ จาก
อังกฤษ และอเมริกา ในราคาย่อมเยา

อภินันทนาการ

จาก

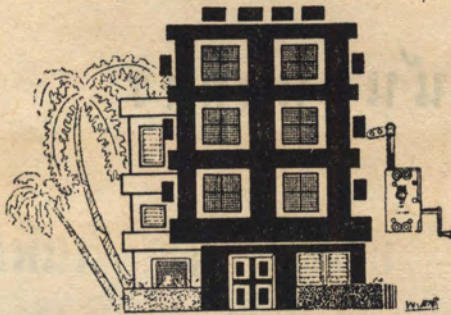
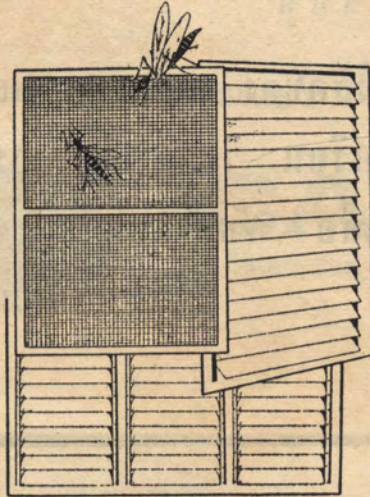
บริษัท ชวนิชย์ จำกัด

48 ตรอกกัปตันบุช ถนนเจริญกรุง โทร. 3 0 2 7 3

**บ้านงามครุ!
อยู่สบาย!
ใช้ทนนาน!**

* เมื่อท่านใช้ผลิตภัณฑ์ ประตู หน้าต่าง มุ้งลวด และบานเกล็ดอลูมิเนียม
“ตราสามเศียร”

ผู้ผลิต
และจำหน่าย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชิว ชิน ชิว

เลขที่ 627-631 ถนนเขาวงกต ตรงกศคลองกม
ลำเพิง พระนคร โทรทัศน์ 23184, 23271

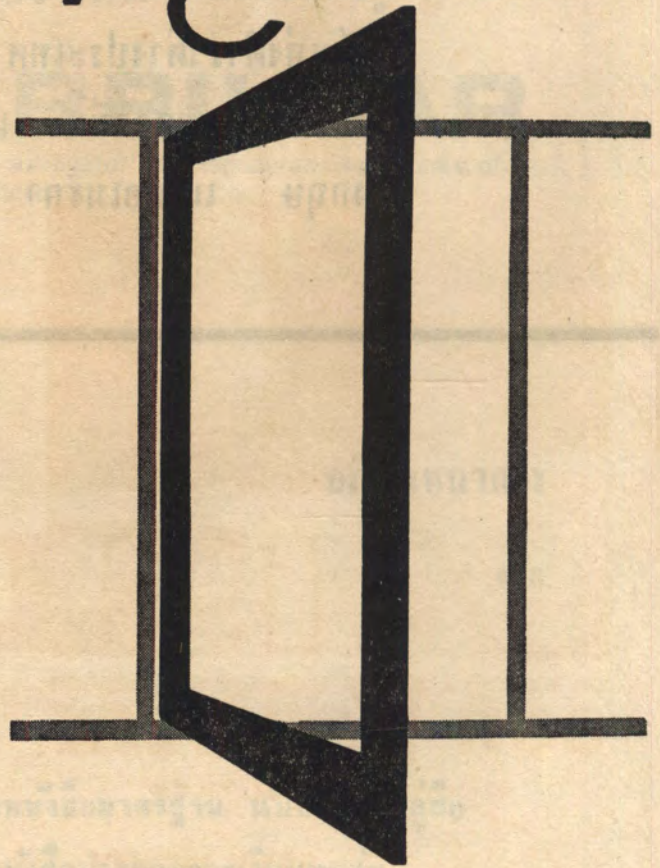
PETERSON TRADING LTD., PARTNERSHIP

182 SILOM ROAD, BANGKOK

G.P.O. BOX 1693 GABLE ADD. "PETERSON"

TEL. 36443

FUL TRIM

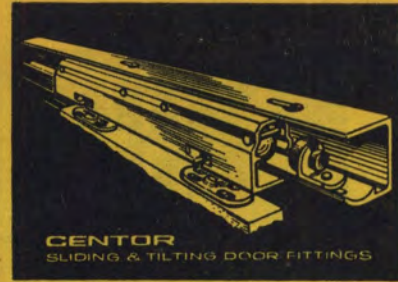

กรอบบานอลูมิเนียม FUL-TRIM

ปีเตอร์สัน เทรดดิ้ง

182 ถนนสีลม พระนคร โทร. 36443

SINCLAIR'S

CENTOR
SLIDING & TILTING DOOR FITTINGS

kwikset **XK** locksets

So beautiful So easy to maintain
CSR VINYL FLEX
FLOOR AND WALL TILES

SAVE MONEY
It's easy
to Lay Your Own
Vinylflex Tiles

The free CSR Pattern Planning Service will help you select your design. Special, easy-to-follow laying instructions are packed with your tiles.

Help you build better

Available from:

VI.101 BUILDING MATERIALS

- สี ซินแคลร์
SINCLAIR PAINTS
LOS ANGELES, CALIF., U.S.A.
- กุญแจลูกบิด ควิกเซท
KWIKSET LOCKSETS
CALIF., U.S.A.
- รางและอุปกรณ์ประตูบานเลื่อน เซนเตอร์
CENTOR SLIDING & TILTING DOOR FITTING
MADE IN AUSTRALIA
- ราวตากผ้าหมุน ฮิลล์
HILLS ROTARY CLOTHES LINES
MADE IN AUSTRALIA
- กระเบื้องยางปูพื้น ซี. เอส. อาร์.
C.S.R. VINYL FLEX FLOOR TILES
MADE IN AUSTRALIA

ผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย

บริษัท เอกซิง จำกัด

672-8 สามแยก ถนนเจริญกรุง พระนคร

โทรศัพท์ 23398, 24960, 24078

กระแทกเร็ว คุณภาพสูง

underwood

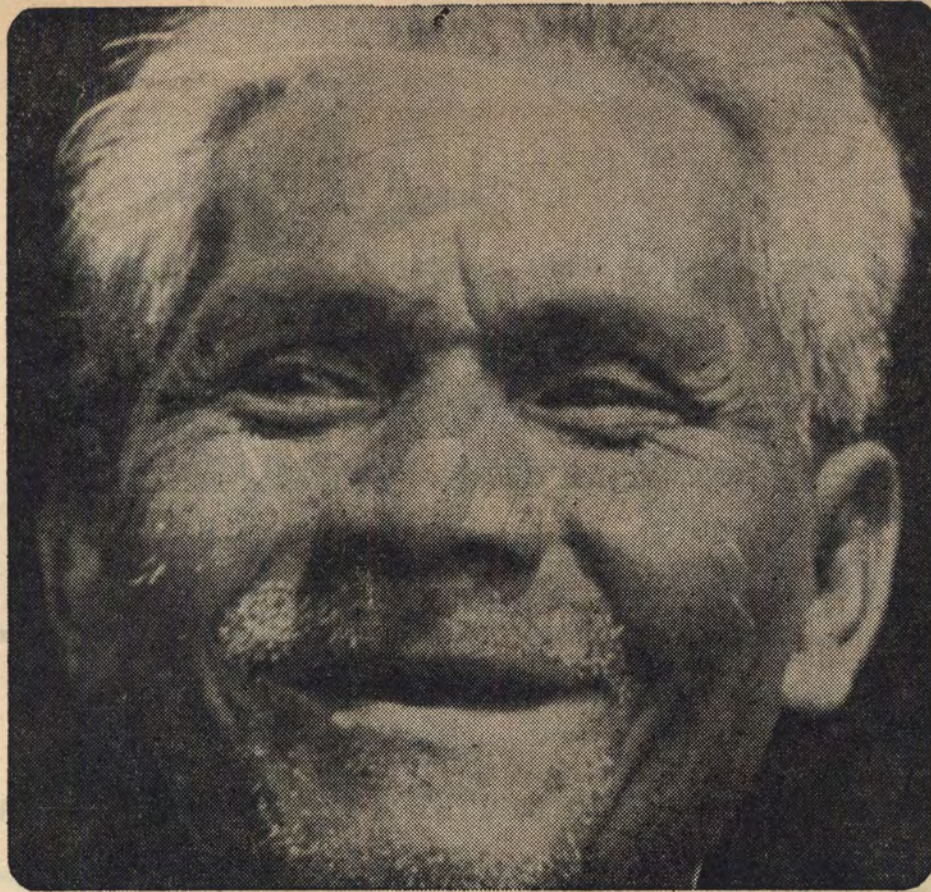
21

เครื่องพิมพ์ดีดชนิดกระแทกเร็ว อันเดอร์วู้ด 21 มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงกว่าเครื่องพิมพ์ดีดกระแทกหรือแบบอื่น ๆ ใช้งานได้เทียบเท่าชนิดตั้งโต๊ะ แต่ราคาต่ำกว่า ตัวเครื่องแข็งแรงแทนทาน พิมพ์เบาแรง สะดวก รวดเร็ว เหมาะสำหรับใช้ในงานสำนักงาน หรือธุรกิจส่วนตัว

U

บริษัท ริชตราติ ประเภทไทย จำกัด
แบบพก ฮีทเตอร์วู้ด แอนต์ เซลเลอร์เอเชียนซีดี

231/2 ถนนสาทรใต้ โทร: 30303, 30082, 30987-9

ลุงคำ ใจดี

เมื่อก่อนนี้ลุงคำมิได้เบิกบานอย่างนี้

เมื่อไม่นานมานี้ ลุงคำเช่นเดียวกับกสิกรอีกมากมายในตำบลสารภี ต้องหาเลี้ยงชีพจากผืนดินที่แห้งแล้งรอบ ๆ บ้าน พืชผลที่ปลูกได้ก็มักเสียหาย เพราะดินแห้งแล้ง หรือถูกน้ำท่วม หรือถูกศัตรูพืชเข้าทำลาย เครื่องมือและวิธีการเพาะปลูกก็ล้าสมัย

ต้น พ.ศ. 2508 บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย ร่วมกับกรมพัฒนาชุมชน ได้วางโครงการพัฒนาชุมชนขึ้นที่ตำบลสารภี มีการส่งผู้เชี่ยวชาญเกษตรไปให้คำแนะนำวิธีใหม่ ๆ ในการปลูกพืช เพื่อเพิ่มผลผลิต ผลปรากฏว่ากสิกรหลายคนได้ช่วยตนเองให้อยู่ดีกินดีขึ้นกว่าเดิม

ลุงคำในปัจจุบัน เป็นนักปลูกฝ้าย อนาคตของลุงคำเต็มไปด้วยความหมาย มีหวังที่จะเจริญรุ่งเรืองต่อไป

บริษัทเชลล์จะยังคงปฏิบัติงานร่วมกับกรมพัฒนาชุมชนสืบไปอีกนาน เพื่อปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของชาวไทยเป็นพัน ๆ คนในตำบลสารภี

บริษัท เชลล์ แห่ง

ประเทศไทย จำกัด

2160

อภิรักษ์ ทนากการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทพพัตรา

รับเหมาก่อสร้างทุกชนิด

444 ตลาดเพิ่มสิน ดอนเมือง พระนคร

โทร. 70010 - 3846

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

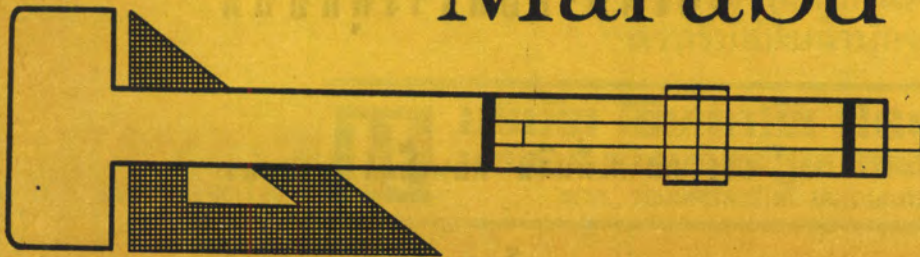
ตงเอียงพาณิชย์

618 ถนนเจริญกรุง สามแยก พระนคร

☎ 27082

Marabu

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

- เครื่องมือในการออกแบบต่าง ๆ กล้องเครื่องเขียน สไลด์เตอร์ สีนํ้า สีนํ้ามัน สีสะท้อนแสง สีพิมพ์ ซิลด์กรีน เครื่องพิมพ์ต่าง ๆ กระจกสไลด์เตอร์ และเครื่องใช้ในสำนักงานต่าง ๆ

ของ "MARABU" ประเทศเยอรมัน

- SLIDE RULES, FLEXICURVE และ ACJUSTABLE SQUARES

ของ "UNIQUE" ประเทศอังกฤษ

- กระจกไขเขียนแบบสีฟ้า

ของ DIAMANT ประเทศเยอรมัน

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

พัฒนาช่าง

รับออกแบบ ตกแต่งภายในอาคารและบ้านเรือน

564-568 ถนนบำรุงเมือง ยศเส พระนคร

อภินันทนาการ

จาก

นายตง แซ่ตั้ง

Mr. TONG TAN

บริษัท ส. เสถียร จำกัด

เลขที่ 855/6 ราชวัตร พระนคร

โทร. 49363-70726

บ้านโทร. 62912-29759

NO. 855/6 RACHAWAT
BANGKOK

TEL. 49363-70726

RES. TEL. 62912-29759

เพราะสีสวย ใช้ง่าย แห้งเร็ว ทนแดดฝน
 ทุกคนจึงนิยมใช้สี ชินโต SHINTO
 มีจำหน่ายทั่วประเทศไทย

ผู้แทนจำหน่าย บริษัท กรุงเทพ ช. ฟานิชย์ จำกัด

1500 - 04 กรุงเทพมหานคร พระนคร

อภินันทนาการ

จาก

คุณมกร วัฒนาภา

ห้างหุ้นส่วนจำกัด
วัฒนาภา

100-102 ตรงข้าม ร.พ. กลาง
พระนคร โทร. 20659

ออกแบบ จำนวน รับเหมาก่อสร้าง

อภินันทนาการ

จาก

คุณไพรัช พลาติสัย
กรรมการผู้จัดการ

บริษัท สหชนส่งทางน้ำ จำกัด

THE UNITED RIVER TRANSPORT CO., LTD.

110-112 Corner Songward Rd.,

BANGKOK

TEL. 21528-24559-22695-23306

Manager Tel. 25200

110-112 มุมถนนทรงวาด

พระนคร

โทร. 21528-24559-22695-23306

ห้องผู้จัดการ โทร. 25200

สีน้ำมันพลาสติก

ฮาร์เซส

สีสวยงาม ทนนาน สั่งน้ำได้ ทั่วโลกนิยม ชาติทั้งภายใน และภายนอก

มีจำหน่ายทั่วไป

บริษัท ไทยแคปิตอลเทรดดิ้ง จำกัด
1558-1562 ถนนกรุงเกษม พระนคร โทร. 23102, 20219

อ ก นั น ท น า ก า ร

จาก

โด หะ พ า นิ ช

จำ ห น่ า ย : เครื่องมือกล, เครื่องเหล็ก

อุปกรณ์ โรงงานผลิตน้ำตาล ฯลฯ

และเครื่องวัดความร้อนความดันต่าง ๆ

770 ถนนเจริญกรุง นิวโอเดียน พระนคร โทร. 30295

อภินันทนากการ

จาก

บริษัท สากลเนรมิต จำกัด

THE SAKOL NERAMIT CONSTRUCTION CO., LTD.

รับออกแบบ คำนวณ การก่อสร้าง

เลขที่ 44-46 ถนนสุขุมวิท

ต. โสมนัส อ. บ่อมปราบ พระนคร

โทร. 813341-810512

44-46 SUPAMITR ROAD

BANGKOK

TEL. 813341-810512

อภินันทนากการ

จาก

บริษัท อินบุรีพานิช จำกัด

ตัวแทนในการจำหน่ายรถยนต์ เมอร์เซเดส - เบนซ์

แต่ผู้เดียวในประเทศไทย

บริษัท สี่พระยาก่อสร้าง จำกัด

บริษัท สี่พระยาวัสดุก่อสร้างและเฟอร์นิเจอร์ จำกัด

รับทำการ ออกแบบ ก่อสร้าง

และทำเฟอร์นิเจอร์

ติดต่อ

1096 ถนนเจริญกรุง

ปากตรอกกัปตันบุช

บางรัก พระนคร

โทร. 30719, 35776

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท เอกวานิชพี่น้อง จำกัด

(TOP ENTERPRISE & CONSTRUCTION)

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

ไทยสงวนวานิช (แผนกไฟฟ้า)

เลขที่ 17-27 ถนนจักรวรรดิ ใกล้สี่แยก เอส.เอ.บี. พระนคร โทร. 21923 - 27333

ผู้แทนจำหน่าย: สวิตช์แม็กเนติก “ฟูจิเคนกิ” ของญี่ปุ่น
น้ำมันวานิช “ฮิตาจิ”

โคมไฟฟ้า แบบสวยงามทันสมัย ของเยอรมัน

สายไฟฟ้า ลวดทองแดง และอุปกรณ์การไฟฟ้าทุกชนิด

THYE NGUAN R.O.P.

NO. 17-27 NEAR S.A.B. CHAKAWAD RD., BANGKOK. TEL. 21923-27333

DEALING IN ELECTRICAL GOODS

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท สุราเนรมิต

216/1 ถนนอำนาจสงคราม คู่สี่ต พระนคร

อธิบดี

อธิบดี

จาก

จาก

บริษัท

ไชยศิริอิมพอร์ตเอกซ์พอร์ต

บริษัท พระนครก่อสร้าง จำกัด

จำกัด

ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์

รับออกแบบ

CILBARCO

และ

ในประเทศไทย

ก่อสร้างอาคาร

และ อุปกรณ์ น้ำมันทุกชนิด

1/12 ถนนเสือป่า บ่อมปราบ

235 เพชรบุรี พระนคร

พระนคร

โทร.

71591

โทร.

21336

ขอแสดงความยินดีกับนิสิตใหม่

จาก

ธนาคารสหมาลาโยัน จำกัด

ถนนเสือป่า พระนคร

โทร. 29632 - 4

บริษัท เบี่ยงฮงเต็ง จำกัด

666-668 สามแยก ถนนเจริญกรุง พระนคร

SOLE DISTRIBUTOR:

YONG HONG SENG CO., LTD.

BANGKOK

TEL. 21867, 24574

ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์

จากสหรัฐอเมริกา

DOR-O-MATIC
เครื่องอัดสีอัตโนมัติ

PAINTS

Glidden

ใช้สี "กลิดเด็น" ค่ะ

ไม้อัดไทยพลาญวูด บางนา และ ประตูพื้นเรียบ บางนา

บริษัทไม้อัดไทย จำกัด ได้เพิ่มการผลิต ไม้อัดพลาญวูด บางนา ทุกชนิด และ ประตูพื้นเรียบ บางนา ทุกขนาดมาตรฐานมากพอสนองความต้องการของผู้ใช้โดยทั่วไป และมีแพร่หลายในตลาด หากท่านผู้ใดยังไม่ได้รับความสะดวกในการซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดใดของบริษัท ฯ ก็ขอได้โปรดติดต่อกับแผนกจำหน่ายสินค้า บริษัทไม้อัดไทย จำกัด ท่านจะได้รับความสะดวกทุกประการ

อนึ่ง บริษัท ฯ ได้ผลิต ไม้อัดคัดลาย บางนา เช่น ไม้อัดมะม่วง (มีแก่น), ไม้อัดง้าว (มีแก่น), ไม้อัดมะปิ่น ทั้งที่มีแก่นและไม่มีแก่น ฯลฯ ซึ่งแต่ละชนิดมีความแข็งแรง ทนทาน และ สวยงามไม่ยิ่งหย่อนกว่าไม้อัดสัก แต่ราคาถูกกว่าไม้อัดสักมาก ขณะนี้กำลังเป็นที่นิยมโดยทั่วไป สำหรับติดตั้งหน้าร้าน ตกแต่งภายในอาคาร และทำเครื่องเรือนทุกชนิด

แผนกจำหน่ายสินค้า บริษัทไม้อัดไทย จำกัด

อาคาร 6 ราชดำเนิน พระนคร โทร. 28891, 28892, 24387

อภิสิทธิ์ ทนทาน

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด รุ่งเรืองถาวร

1794-96 ถนนพระราม 6
(บรรทัดทอง) ปทุมวัน
พระนคร โทร. 53968

รับเหมาก่อสร้าง, ซ่อมแซม, ทาสี
ติดตั้ง มู่ลี่, ม่าน, ไฟฟ้า, ประปา
และงานโยธาต่าง ๆ

จำหน่าย อุปกรณ์การก่อสร้าง และวัสดุ
ตุ้เหล็กเก็บเอกสาร, เหล็กฉากทำชั้น

อภิธานการ

จาก

บริษัท แสงประดิษฐ์

เลขที่ 644-646 สพานควาย ถนนพหลโยธิน พระนคร

โทร. 73249

รับติดตั้ง - ออกแบบ - และจำหน่ายเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด

โดยนายช่างผู้ชำนาญ

อภิธานการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี. แอล. อัน. คัมปะนี

จำหน่ายยาต่างประเทศทุกชนิด

780 ถนนพานุรังษี วังบูรพา

โทร. 26580

เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ ยาปฏิชีวนะ

สำหรับทางเดินปัสสาวะ และอวัยวะสืบพันธุ์

โปรดพิจารณา

ยูโรเซด UROSED

ของแท้ต้องมีอักษร UROSED กำกับอยู่บนแคปซูลสีแดงทุกแคปซูล

ผลิตโดย

บริษัท ที. พี. ดรัก แลบบอราทอรีส์ จำกัด
(ไทยฟาร์มาซี)

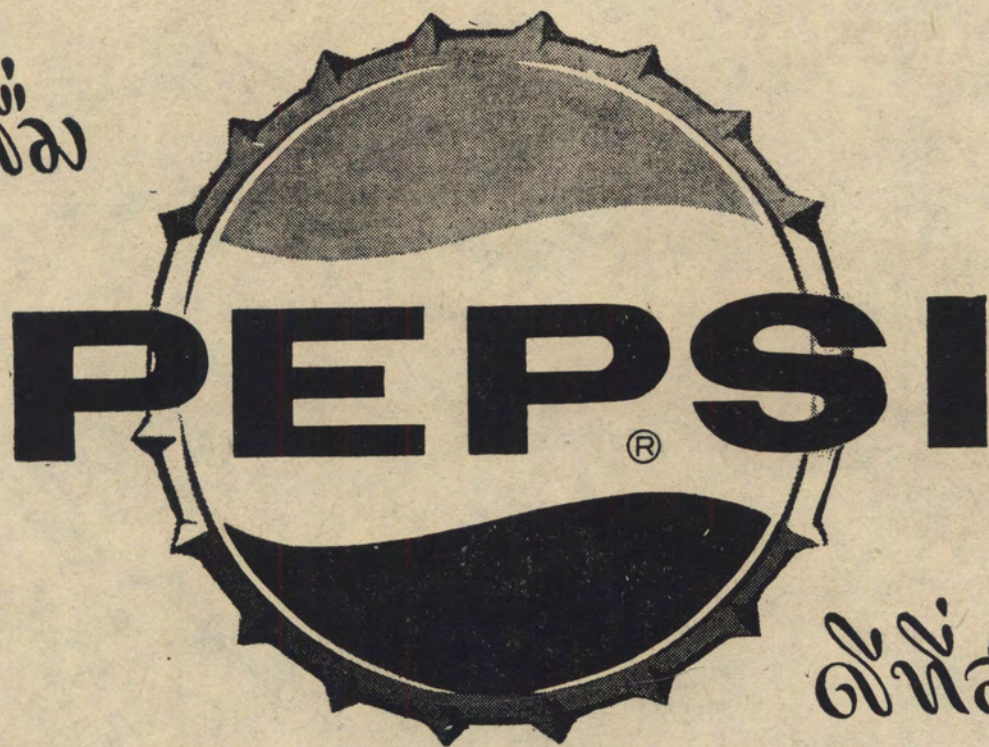
67 ซอยสามกษณุมิต (ซอย 62) ถนนสุขุมวิท

พระนคร โทร. 912789

ยิ้มอย่างอาภัสรา
ยิ้มด้วยยาสีฟัน ไวท์ไลอ้อน

ดื่ม

ใจที่สด

อภินันทนาการ

จาก

องค์การฟอกหนัง กระทรวงกลาโหม

ผู้ผลิตและจำหน่าย

หนังฟอก และสินค้าเครื่องหนังทุกประเภท

หนังแท้ คงทน รูปแบบทันสมัย ฝีมือประณีต ราคาถูก

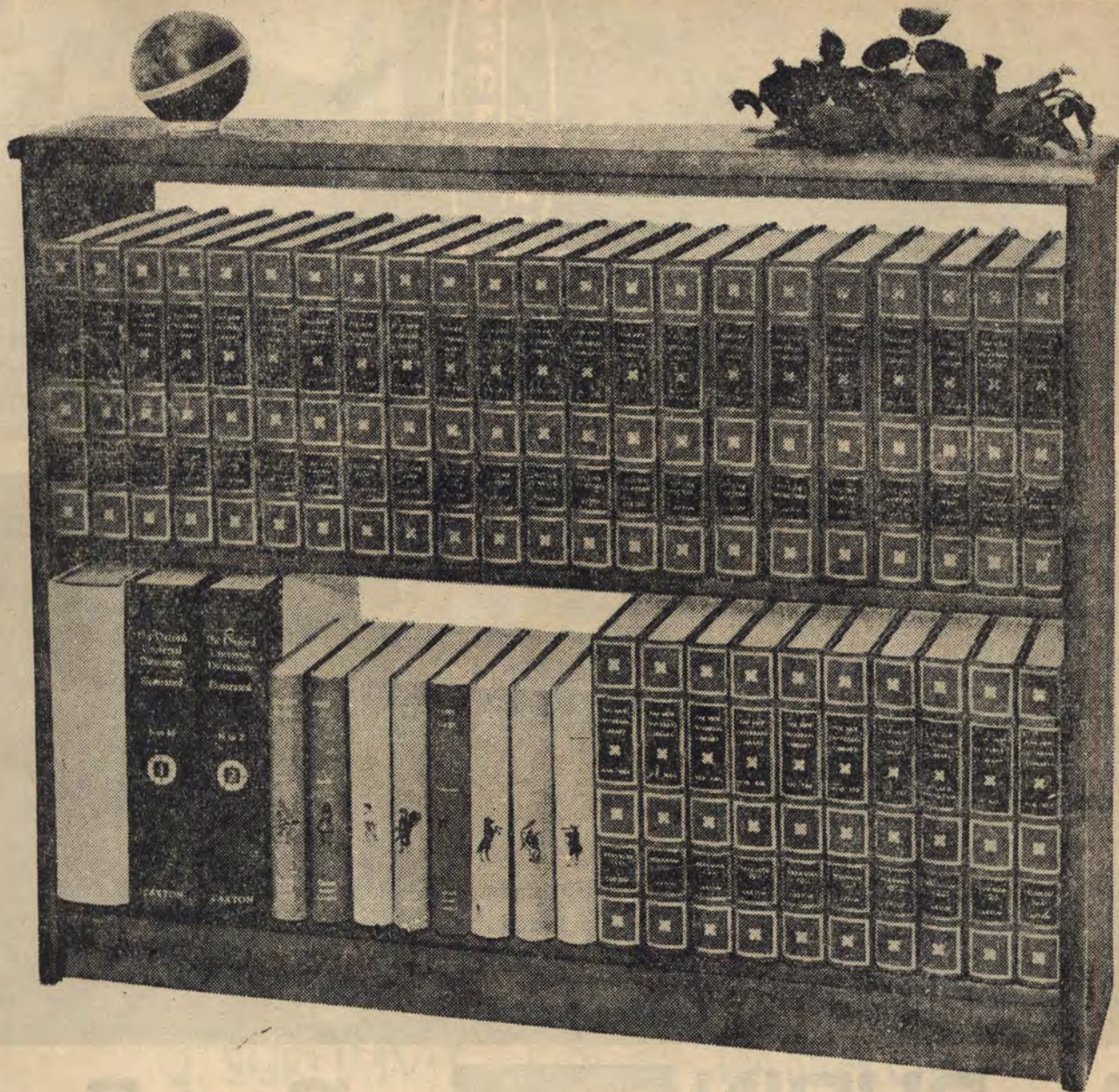
มีบริการรับจ้างฟอกหนัง และรับจ้างทำเครื่องหนังทุกชนิด

ร้านจำหน่ายสินค้า

สาขา 1	ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง พระนคร
โทร. 812266
สาขา 2	ช่างกรรมการอุตสาหกรรมทหาร หลักเมือง พระนคร
โทร. 21365
สาขา 3	เชิงสะพานมรราช ถนนเพชรบุรี

กองอำนวยการ ถนนกล้วยน้ำไท พระโขนง พระนคร

โทร. 910222 - 910741

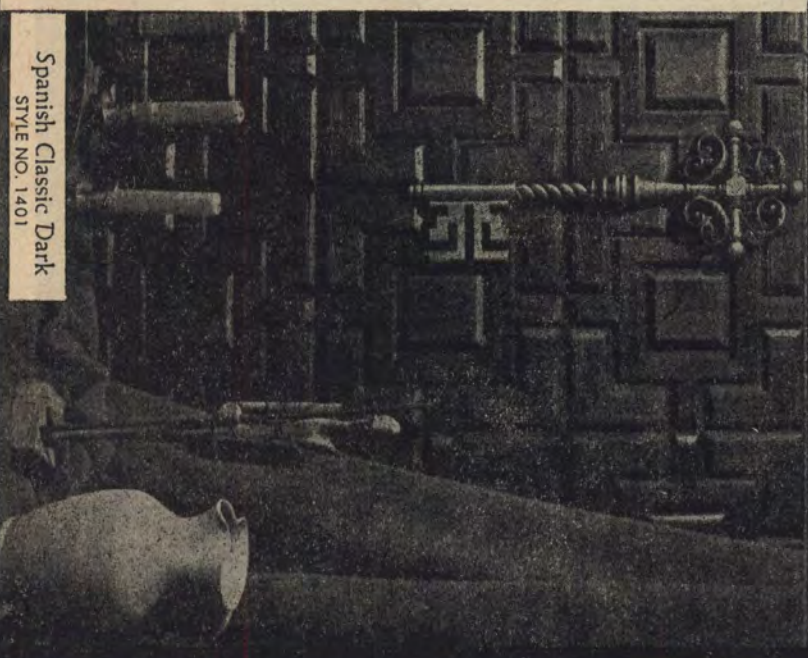
**WITH THE COMPLIMENTS OF
INTERNATIONAL LEARNING SYSTEMSCOR.
BANGKOK INSURANCE BLD.**

302 SILOM RD, THAILAND

TEL. 31040-49

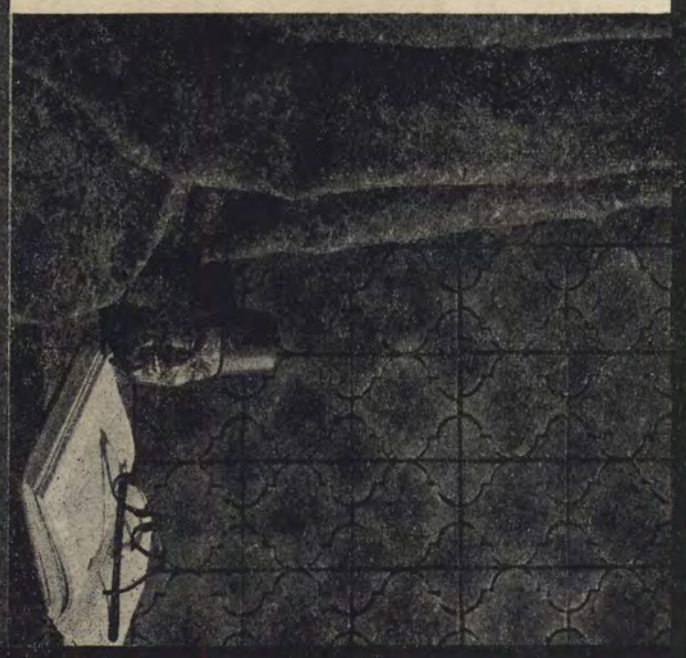
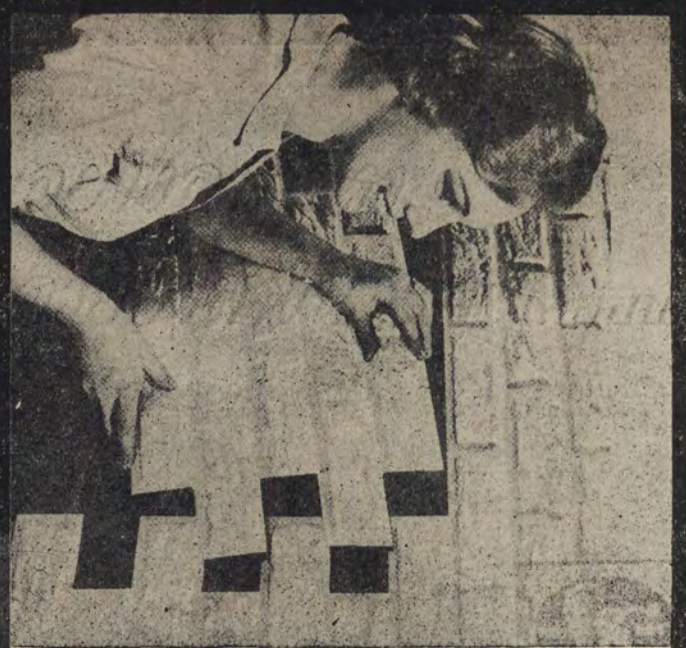
French Provincial
STYLE NO. 1403

Spanish Classic Dark
STYLE NO. 1401

THE INNOVATORS OF SELF-STICKING
WALL PANELS IN MASSACHUSETTS
DETAILED DECORATOR AND DESIGN
FURNITURE AND NATURAL COOK

THAI BURIN
COMPANY LIMITED
SEIKO CENTER BUILDING
THIRD FLOOR RAJPRASONG
TELEPHONE 59214

บริษัท **ไทยบุรินทร์** จำกัด
ที่ตั้งที่ซอยเกษมเทอร ชั้นสาม
ราชประสงค์ โทรศัทพ์ 59214

WITH THE COMPLIMENTS

OF

SUNTAT & ASSOCIATES CO., LTD

2 SUKUMVIT SOI 6 BANGKOK

C

ARAN D'ACHE การ์ร่งดาฟ

ดินสออันดับ

- สดใสได้ตัวเอง
- ใต้ตักไม้หัก
- มีให้เลือกรุ่นเกรด และทุกสี

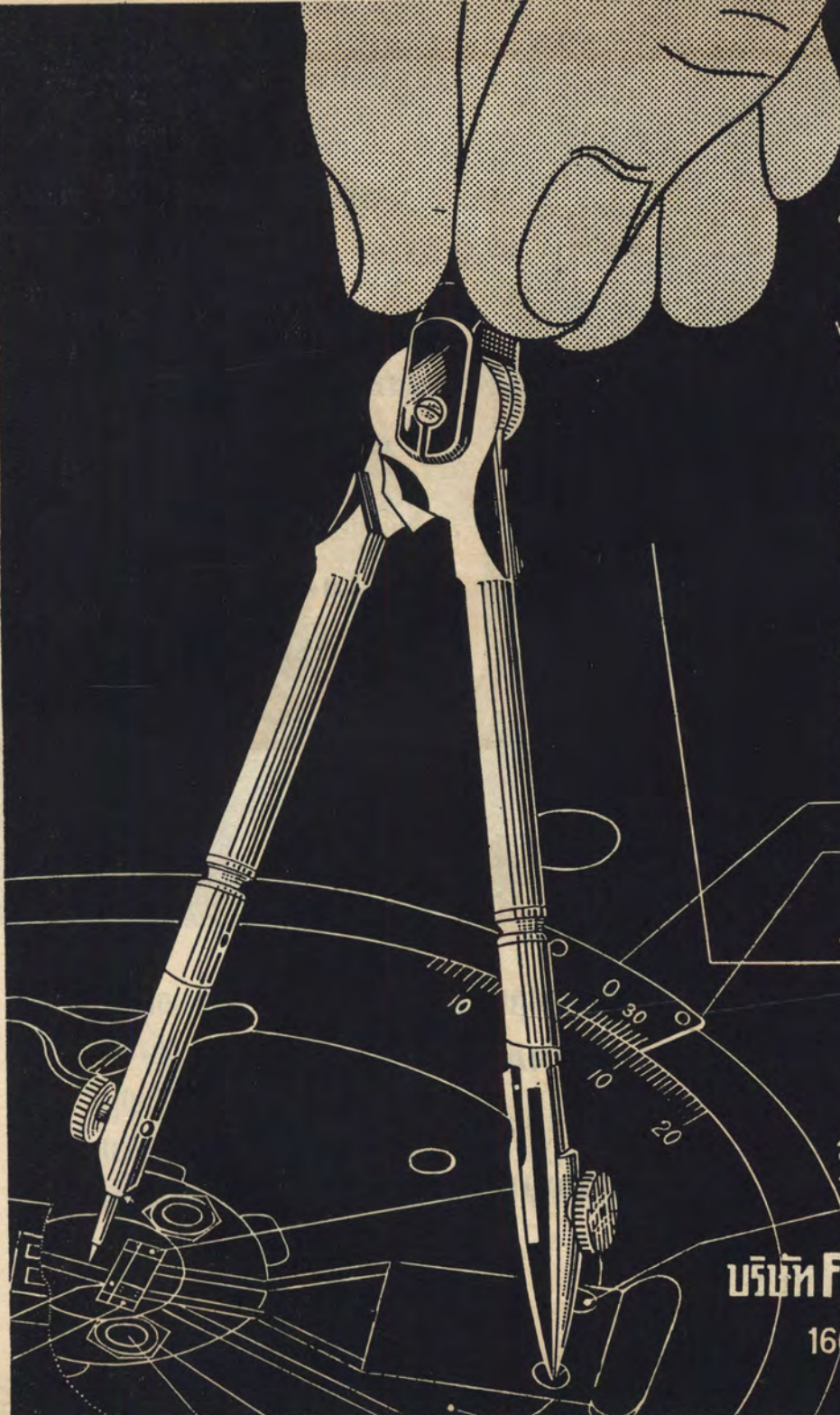
← มีวิธีใช้ได้ทุกปี

มีจำหน่ายทั่วไปแล้ว

บริษัท ศรีสุทธา สเตชันนารี อิมพอร์ต จำกัด

166 ถนนตตะนาวสี พระนคร โทร. 23778

เวลาเป็นเงินเป็นทอง
ท่านจะประหยัดแรงงาน และลดเวลาที่จะ
ต้องเข้าไปในการเขียนแบบของท่านลงไป
ได้อย่างมาก

เพื่อท่านใช้ ชุดเครื่องมือ เขียนแบบ RIEFLER

RIEFLER จะตัดปัญหาเรื่องการ
คลายน็อตออก และการขันน็อตเข้าที่ตัว
วงเวียน

ไม่มี Clearance

ไม่เป็นสนิม : ทำจากเหล็กชั้น
หนึ่งของเยอรมันนี่

ผลิตภัณฑ์ของประเทศเยอรมันนี่
ย่อมเป็นประกันได้ในเรื่องคุณภาพ

มีจำหน่ายทั่วไป และที่

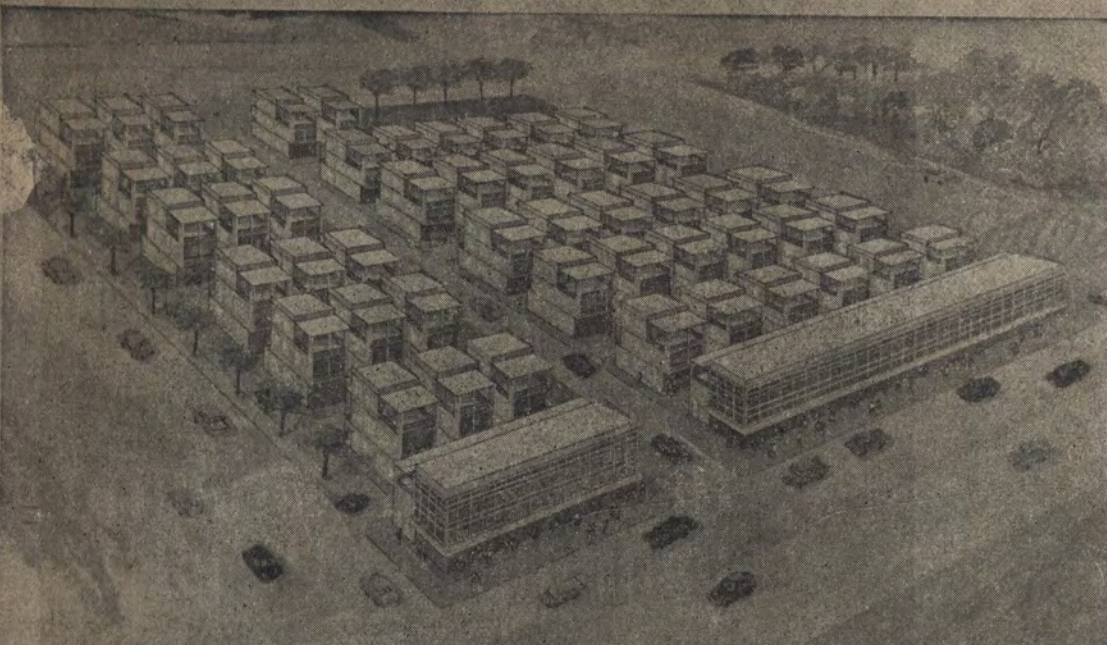
บริษัท ศรีสุทธา สเปซันเนอร์ อิมพอร์ต จำกัด

166 ถนนตะนาว พระนคร โทร. 23778

บริษัทนี้ที่จะไปเสนอตัวอย่างให้ท่านชมถึงที่ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกมัดกับท่านทั้งสิ้น เพียงแต่ท่านหมุนโทรศัพท์มายังบริษัทเรา

หมู่บ้านนครหลวง

京都新村

“หมู่บ้านนครหลวง” ทุ่งมหาเมฆ

อาคารทันสมัย สามชั้น

ริมถนนอมร แยกจากถนนดินจี่

ขายพร้อมทั้งบ้านและที่ดิน

เงินสดหรือเงินผ่อน

สนใจเชิญติดต่อ

ธนาคารนครหลวง

สาขาสีลม โทร. 31293, 34833

ติดต่อได้ที่ธนาคารนครหลวง (สาขาสีลม) โทร. 31293, 34833

接洽處 京都銀行 支行

SCANDIA FURNITURE

สแกนเดีย เฟอร์นิเจอร์

รับออกแบบและตกแต่ง

ภายในและภายนอกสถานที่ต่าง ๆ

มี DECORATOR

รับปรึกษาและให้คำแนะนำ

อย่างเป็นกันเอง

ติดต่อที่

152/2 ถนนเพชรบุรี พระนคร

812972

152/2 PHECHRABURI ROAD, BANGKOK

TEL.

814820

Pre-stressed Concrete Products ผลิตภัณฑ์ คอนกรีตอัดแรง

บริษัทความยินดี

ขอเสนอ

ผลิตภัณฑ์คอนกรีต

อัดแรงชนิดใหม่

คือเข็มคอนกรีต

อัดแรงรูปตัว

I SHAPE

คุณภาพดี

ราคาเบา

ในขณะที่บ้านเมืองของเรากำลังอยู่ในยุคพัฒนาการ และยุคแห่งการก่อสร้าง ดังนั้น บริษัท เชนเนอร์ส เอ็นยีเนียริง จำกัด จึงได้ผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงที่มีคุณภาพสูงมากมายหลายชนิด เพื่อใช้ในงานการก่อสร้าง เช่น เสาเข็มคอนกรีตอัดแรงทุกขนาด (รวมทั้งหมุดคอกให้เสร็จ) พื้นตึกคอนกรีตอัดแรง, เสาไฟฟ้าคอนกรีตอัดแรง, แผ่นพื้นคอนกรีตอัดแรงขนาดต่างๆ, คานสะพานคอนกรีตอัดแรง และราวถนนคอนกรีตอัดแรงอีกด้วย

ผลิตโดย
บริษัท เชนเนอร์ส เอ็นยีเนียริง จำกัด
กม. 23 สุขุมวิท 157 ปากน้ำ

จัดทำโดย
บริษัท ลีอิกซ์เสย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด
304 ถนนสีหะ พระนคร โทร. 26641-7

บริษัท ไทโรจน์ (ทังซังฮา) จำกัด
 唐 雙 合 有 限 公 司

味 露

สำนักงานใหญ่:
 565 ถนนท่าเรือพิลิต ชลบุรี
 โทร. 2028-2828

สาขา 98 ตรอกโรงน้ำแข็ง
 ตลาดน้อย พระนคร
 โทร. 32666 - 32693
 โทรเลขชื่อ "TANGSANGHAH"
 ตู้ ป.ณ. 475

อภินันทนาการ

จาก

ร้านอาหาร **ไต้คุณ**

ตั้งสถาบันต์ย ๗

รสดี ราคาเขา

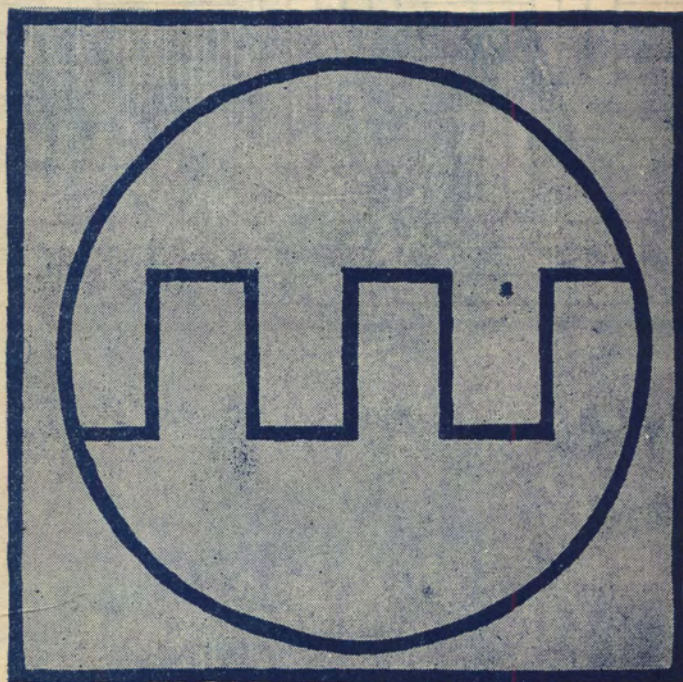
เอาใจนิสิต

37/3 PATPONG Rd.2

BANGKOK THAILAND

TEL. 34372 , 35636

DEC

TO GATHER THE BEST TALENTS
AND QUALIFICATIONS IN ORDER
TO CREATE A BETTER ENVIRONMENT
THROUGH SOUND ECONOMIC PLANNING
GOOD ARCHITECTURAL DESIGN AND
QUALITY CIVIL ENGINEERING.

แบบสายไม้ป่ากั
บริษัท ผลิตภัณฑ์ไม้สัก จำกัด
เลขที่ 487 ถนนสีลม พระนคร
โทร. 36584

อธิบดีพัฒนาการ

จาก

นายประมวล ศิริทรัพย์สุนทร

กรรมการผู้จัดการ

บริษัท เอเซียพัฒนาการ (ไทย) จำกัด
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยพานิชย์และสถาปัตยกรรม

ซิป Venus

ซิปที่ช่างตัดเสื้อทั้งชาย-หญิง
นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

เพราะมีขนาด และสีให้เลือกมากที่สุด หนักซิป
แข็งแรงไม่แยกไม่ปริ สามารถรัดขึ้นลงได้สะดวก

มีงานแค่เพียงเท่านี้

MONTIEN HOTEL

LONG LIVE THE QUEEN

TEL. 37060
BANGKOK THAILAND

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

วิวัฒน์ก่อสร้าง

แผนก

ออกแบบอาคาร

โดย สถาปนิก และวิศวกร

แผนก

รับเหมาก่อสร้างอาคาร

โดย ช่างผู้ชำนาญ งานประณีต

ติดต่อที่

สำนักงาน : เลขที่ 70-72 ถนนรองเมือง ซอย 1

ปทุมวัน พระนคร โทร. 54895, 54832

อาคาร บ้านเรือน
ของท่าน
จะสดใสใหม่เล่มอด้วย

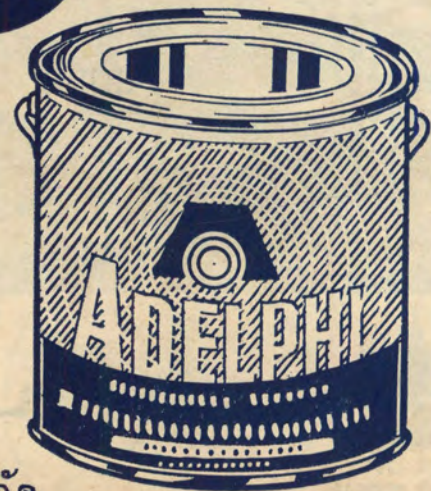
อเดลฟี

สีชั้นนำที่สถาปนิก
ทั่วโลกนิยมใช้

ผลิตภัณฑ์จากอเมริกา

เครื่องหมาย
แห่งคุณภาพ

P 1962

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

พรชัย สพานควาย

652 พหลโยธิน สพานควาย พระนคร โทร. 75552

ผู้แทนจำหน่ายแต่ ผู้เดียวในประเทศไทย

บริการดี สะดวก รวดเร็ว ทั่วใจ ต้องที่

คิวะ เอนิเนียริง

467/1-2 ถนนราชวิถี พญาไท
พระนคร
โทร. 59722, 75456

จำหน่าย

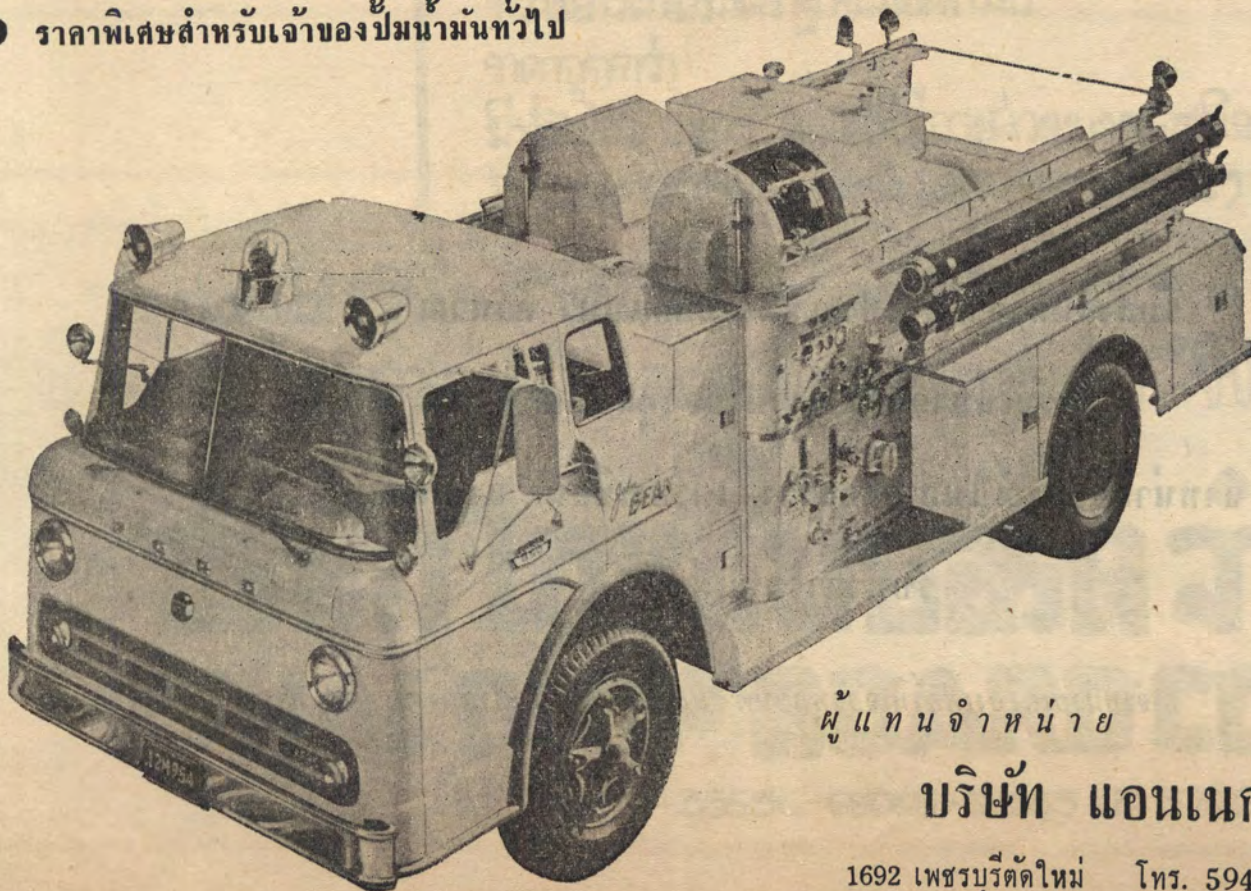
- ตู้เย็น AMBRA ผลิตภัณฑ์จากประเทศอิตาลี
- เครื่องปรับอากาศ ANTAR ผลิตภัณฑ์จากสหรัฐอเมริกา
- เครื่องปรับอากาศ ACME ขนาด 5 TONS ขึ้นไป จากสหรัฐอเมริกา
- เครื่องทำน้ำร้อน SAF-T-HOT จากสหรัฐอเมริกา

เชิญติดต่อได้กับแผนกขาย **คิวะ เอนิเนียริง**

จันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่ 8.30 - 17.00 น.

เสาร์ ตั้งแต่ 8.30 - 12.00 น.

● ราคาพิเศษสำหรับเจ้าของปั๊มน้ำมันทั่วไป

แปลก-แปลก-แปลก

ใช้น้ำธรรมดา, และใช้น้อยกว่าอย่างอื่น 10 เท่า แต่ คับไฟที่เกิดจากน้ำมันได้ คับไฟที่เกิดจากกระแสไฟฟ้า ล้วนจะได้ และคับไฟได้ทุกอย่าง

ทำไม ?

เพราะเครื่องคับเพลิง

JOHN BEAN

คับด้วยไฟหมอกนั่นเอง

ผู้แทนจำหน่าย

บริษัท แอนเนกซ์ จำกัด

1692 เพชรบุรีตัดใหม่ โทร. 59444, 55346, 55764

อนันตนาการ

จาก

ประสิทธิ์ ชุณหะวัณกุล

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. ชัยแสงการช่าง

เลขที่ 227 ซอยรามบุตรี ถนนจักรพงษ์ แขวงอําเภอพระนคร

โทร. 26897, 46350

รับสั่งสินค้าจากต่างประเทศ ออกแบบ คำนวณ

รับเหมาก่อสร้างงานโยธาทุกชนิด

จำหน่ายอุปกรณ์ในการก่อสร้าง เครื่องเขียน แบบพิมพ์

รับทำการคตบแต่ง

จำหน่ายเครื่องเฟอร์นิเจอร์ทุกชนิด และเครื่องใช้ในสำนักงาน

ไม้ ซิปบอร์ด ประเภท ซิปบอร์ด

ไม้ที่ทำด้วย ใยแก้วหลายชั้นยุโรป และสารลู่อเมริกา

แข็งแรง ทนทานกว่า
น้ำหนักเบากว่า

รับความร้อน และรับความเย็นได้ดีกว่า

ติดเสียงได้ยอดเยี่ยมกว่า

มีขนาดความหนา ๑.๐๐ ซม. จนถึง ๖.๕๐ ซม.

กว้างยาวตามมาตรฐานไม้ตัดทั่วไป

ราคาถูกกว่า

มีทั้งไม้สีทึบ ไม้ย้อม และไม้ที่มีลายสวยงามทุกชนิด

มีทั้งลวดลายกระดาษติดแผ่น และลายตบแต่งอื่นๆ

ท่านใช้ไม้ "ซิปบอร์ด" แต่แผ่นเดียวที่มีน้ำหนักเบา ง่ายต่อการติดตั้ง
ลดต้นทุนการก่อสร้างและเวลาในการติดตั้งด้วย "ซิปบอร์ด"

บริษัท ไทยซิปบอร์ด จำกัด THAI SHIP BOARD CO., LTD.

โทร 34372-35636-68065-68263 และ 37921 ต่อ 184

อภิธานนาการ

จาก

คุณคุณฤกร ภูญโญสินวัฒน์ ศ.บ.

ผู้จัดการ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลป์การช่าง

192 พลับพลาไชย พระนคร

โทร. 814542

คุณ<อุ๊ย>หรุ ฟูฟ่าฮาฮาสะบัดเมื่อ3ยอดกทาษาของโลกเสีรอกศึกใหญ่<ใหญ่จริง>

จู้ฟ ออ๊กศึก

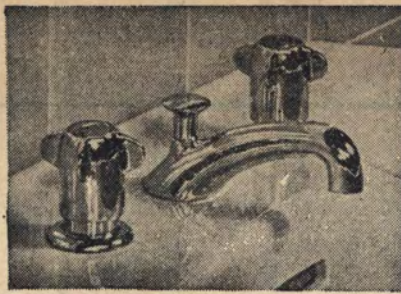
Don't LOOK NOW
...we're being shot at!

*นักสตูโดย
บูวีรส ตักตทาของเมกษาคิตท์เวนิช
เทอริ ไทมัส แห่ง*โลกข้าบ้า นอนอ*
และ การผม*จู้ฟ*ทาลยสิ เคอฟูเนส<หนุ่ม>
ทำกับการเสตงโดย / ข้าเมยทริสรังโดย
เจอราก อูรี / รอเปิร์ต ดอर्फแมนน์

สนุาแจ่ม แอ้ม! กระจะผมมาแล้ว...
รับรองแจ่ม เพราะมกแอ้มศึกกับชู้ยูนอีกสอง
ลูนันแต่ยอดดทพช่าของโลก
สำรวตรีจู้ฟ หรือ แฟงมีตั้มสิ
หะหรือคริบจะสิ ไม่ดเอก็ไม่รู้ ว่า....
ศึกไหนๆก็ไม่อ่า! ชู้ลาอู่ไป...แท้

ดู! การบินผดตเพลงพิศตรบนสิ้อโลก
ดู! เมจเคิดของท่ามเกลอหัวเห็ดค้อกรกับนากซ์
พลปืนตาทเหลส์ต้าแดงทัง และดู! สงครามโลกคริบทิสองคัยสายตาทของคนเมืองสนุา
ขอกร: จิบ จิบ จิบ...
กรุณอย่าหัวเร: ตังน: ะรับ

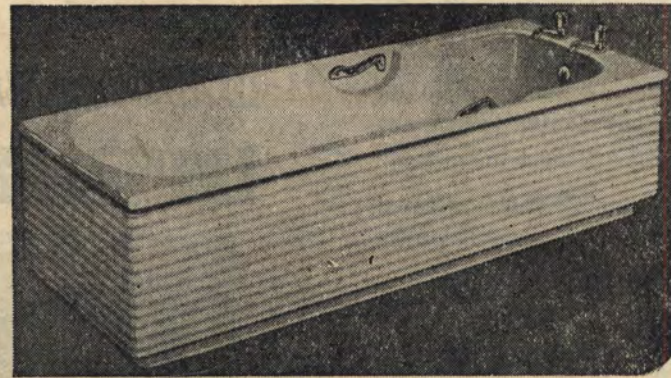
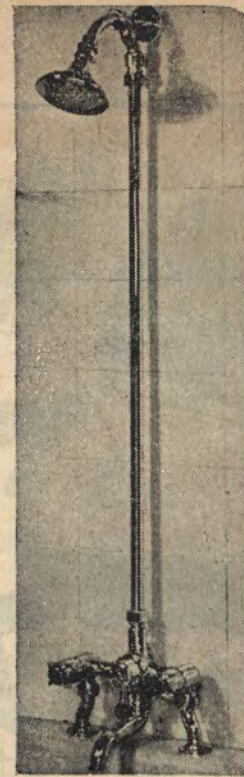

No. 53/71 "Sheerline" combined supply fitting
with pop-up waste for lavatory.
Supply $\frac{1}{2}$ " - Waste $1\frac{1}{4}$ "

No. 57/10 "Sheerline" $\frac{3}{4}$ " combined supply fitting for bath.
Centres of inlets - $7\frac{1}{4}$ "

เครื่องสุขภัณฑ์ "แชงคส์"

ทำในประเทศอังกฤษ

SHANKS

SOLE AGENT:

YIP IN TSOI AND JACKS

PO. Box 2611

Phone 34960-9.

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียว

บริษัท ยิบอินซอย จำกัด

ตู้ ป.ณ. 28 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร โทร. 34961-5

สถาปนิกต่างชื่นชมในสีอันสวยสดที่มีให้เลือก
อย่างมากมายรวมทั้งบริการทางเทคนิค และ
คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สีของ ไอ.ซี.ไอ....

เจ้าของบ้านทั่วไปต่างก็ตั้งใจในคุณภาพที่คงทน
ถาวร ความประหยัด และความหรูหราไม่
เพียบของสี ไอ.ซี. ไอ....

บรรดาช่างหาสีอาชีพ ต่างก็ทราบดีว่าสีของ
ไอ.ซี.ไอ. ทาผิวพื้นได้เรียบสนิทปราศจาก
รอยแปรง และหาง่ายมาก

ท่านจะสุขใจเมื่อท่านเลือกใช้สีเพนท์ทาโลหะและ
เพนท์ทาสีของ ไอ.ซี.ไอ. ผลิตจากโรงงานไอ.
ซี.ไอ.... บริษัทผู้ผลิตสีชั้นนำของโลก

ตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย

บริษัท อีสต์เอเชียติก จำกัด แผนกสี ตรอกโอเรียนเต็ล พระนคร โทร. 31020

เขาเป็นสถาปนิกที่มีความสุข...

เพราะเขาใช้สี ไอ.ซี.ไอ.

สีพลาสติก

เพ็ททาโลหะ

สีน้ำมัน

เพ็ททาสีทาส

อธิบดีพนักงาน

อธิบดีพนักงาน

จาก

จาก

ร้านวีระ
เฟอร์นิเจอร์

บริษัท **สีประทีป** จำกัด

ออกแบบ

รับเหมาก่อสร้างอาคาร

ตบแต่งภายใน

52/11-15 ตึกไทยล้ายทอง

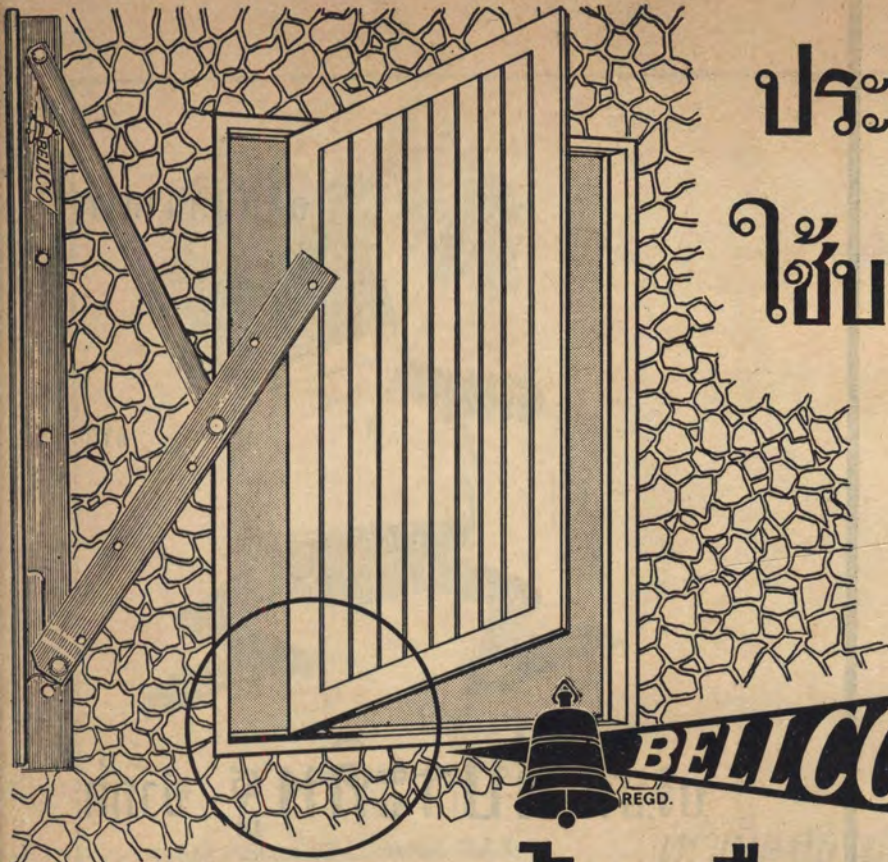
ถนนจنگลณี พระนคร

โทร. 38389

โทร. 54435

ประตู หน้าต่าง เปิดกว้าง
ใช้บานพับ เบลล์โก๊

ปิด-เปิดง่าย
มีความฝืดในตัว

BELLCO
REGD.

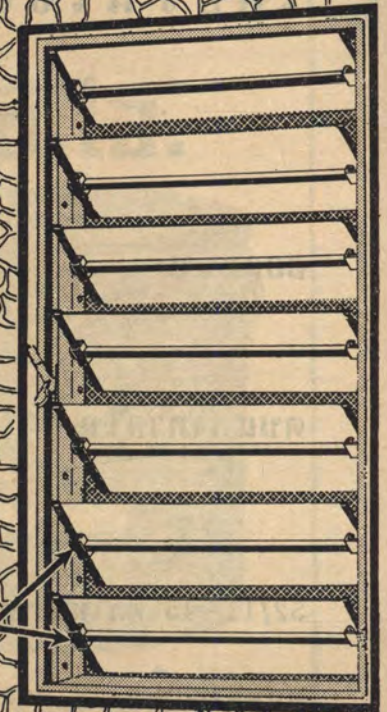
สำหรับ อาคารบ้านเรือนทุกแบบ

หน้าต่างบานเกล็ด

ทาคัม

แบบทันสมัย

ซ่อนแกนโลหะแบบเนียนไว้กับกระจก

ผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย:-

SOCIETA โซเซียตี

212 ถนนสุรวงศ์ พระนคร โทร. 32921-2, 31207

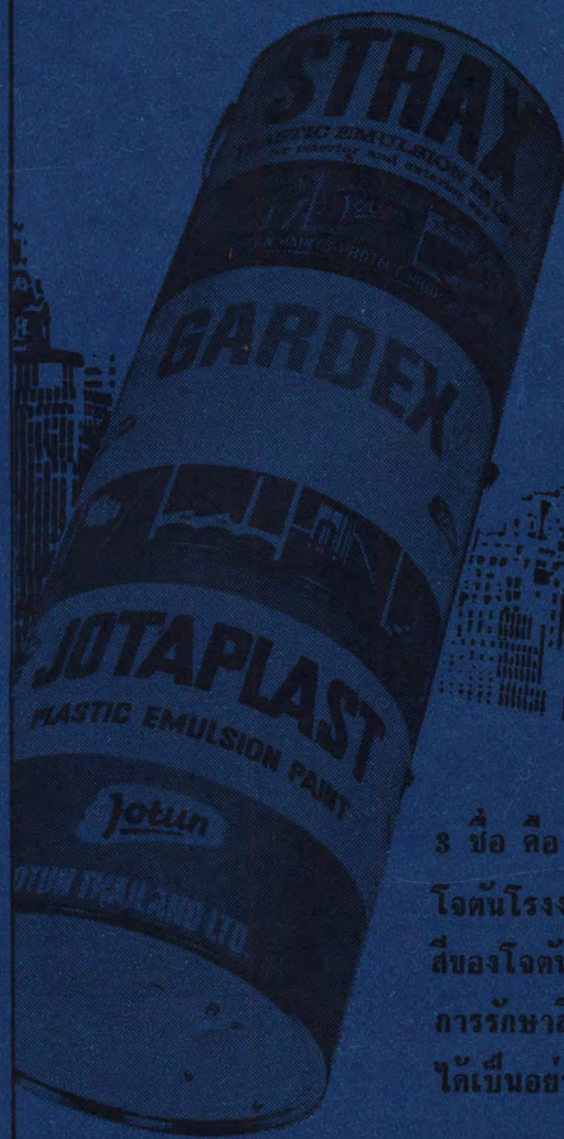
TACAM

window louvres

โจตัน

บ้านเรือนที่สวยงาม ทนทาน
เมื่อทำเนียบสีของ โจตัน

• สเตรกซ์ • การ์เดกซ์ • โจตาพลาสต์

3 ชื่อ คือ ผลิตภัณฑ์ที่สืบออกจากโจตัน

โจตันโรงงานสี ใหญ่ที่สุดแห่งนอร์เวย์ มีสาขาทั่วโลก ผลิตภัณฑ์
สีของโจตัน นอกจากจะมีสีสดใสแล้ว ยังมีประสิทธิภาพใน
การรักษาสีให้คงไว้ซึ่งความทนทาน รักษาเนื้อไม้และคอนกรีต
ได้เป็นอย่างดี ท่านต้องการสีที่แปลกประหลาดโปรดปรึกษา

บริษัท โจตันไทย จำกัด

448 อาคารโทริเซ็น ถนนสุขุมวิท
พระนคร โทร. 31372

โรงงาน : สำโรง สมุทรปราการ
โทร : สมุทรปราการ 74.

ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงฟ้า (แทนกส์)

232-246 ถนนมหาชัย ตำราญราษฎร์
พระนคร โทร. 25857, 23941, 23705
ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

3-STAR

- פרמלקוליון קרפ
- גר: בעיניו של אבא
שעורמיתני ואתמינו
- דומיפנהי אבא תינרמיש
ואתחורושי אקחתינד

מאגזין אבא תינרמיש

726-728 זינגורפא
פרעמער

טל 21630-24116

גר: בעיניו של אבא

dasaflex

GROSSLEY CARPET

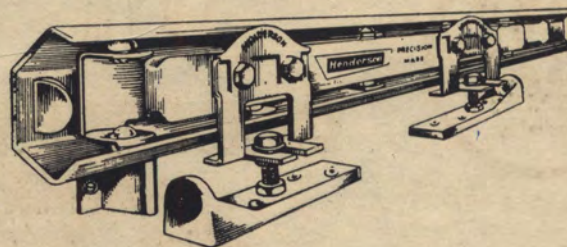

Assumption College chose the best! MARATHON SLIDING DOOR GEAR

Marathon sliding door gear is currently being installed in the classrooms of the new wing of The Assumption Commercial College.

Marathon was chosen for its superb design, practicality, and versatility. Completely rust-proof. Marathon is ideal for houses, schools, apartments, offices; etc. and is designed for rapid interior installation.

Henderson

SLIDING DOOR GEAR FOR EVERY PURPOSE

Including Industrial, Commercial, Agricultural Doors from 40 - 4,500 lbs. per door plus a wide range of gear for the interiors of Houses, Offices, Banks (Cupboards, Cabinets, and Wardrobes)

Distributed By:

LOUIS T. LEONOWENS LTD. 723, Hong Kong Bank Lane, Bangkok.

ส:ตทก
รตเร
ปลอตทัย

ตัย
สิฟท์และบนิโตเล็อน

Schlieren SWISS

สิฟท์ และ บนิโตเล็อน *Schlieren*
ผลิตจากสวิตเซอร์แลนด์

บริษัท ลีออร์สเลย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด
304 ถนนสีลม ปทุมวัน โทร. 26641-7

TRANE

FOR ANY AIR CONDITION

SOLD DISTRIBUTOR:

ALLIED ENGINEERING CO., LTD.

14 SUB ROAD, SIPHYA, BANGKOK

TEL. 38151, 34029

THE SIAM CEMENT CO., LTD.

MANUFACTURERS OF CEMENT
ORDINARY PORTLAND CEMENT
RAPID HARDENING PORTLAND CEMENT
MASONRY CEMENT
WHITE PORTLAND CEMENT

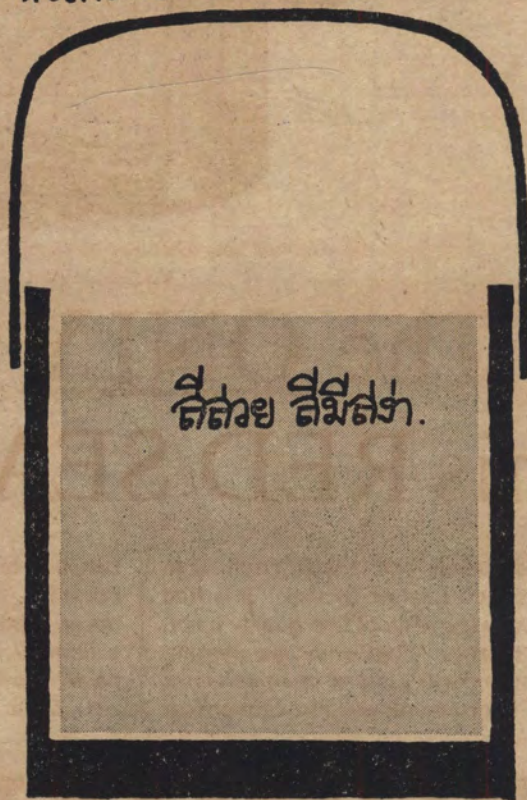
THE CONSTRUCTION MATERIAL MARKETING CO., LTD.

THE MARKETING COMPANY OF THE SIAM CEMENT GROUP

P.O. BOX 1770 BANGKOK TEL. 35937-9 38820

TEXSO

ผู้แทนจำหน่าย.
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เสี่ยวฮวด
251/2 ถนนพระราม 4
หัวลำโพง พระนคร.

ผลิตโดย.

โทร. 34148.
TEL.

ห้างหุ้นส่วนจำกัด รวมศิลป์อุตสาหกรรม

251/2 ถนนพระราม 4 พระนคร

The ONLY paint
with this **RED SEAL** of quality

The simplest way to choose fine reliable paint, is to look for the Sissons Red Seal of Quality. This Red Seal of Quality is your assurance of fine quality paint, severely pre-tested to ensure that it will be weather proof and colour fast through years of monsoon rains and extreme heat. Sissons paints are also economical

because of this lasting quality and their very good coverage. And to find the colour combinations you really want, turn to Sissons — their colour range is excitingly wide for all types of interior and exterior paint. Look for satisfaction, look for Sissons the only paint with the Red Seal of Quality.

SISSONS

The symbol of quality paint all over the world.

Sole Distributors:-

YIP IN TSOI & JACKS LIMITED

523, Mahaprutaram Road, Bangkok, Tel. 34961-5, P.O. Box 2611

Cables: "YIPJACKS" Bangkok, Thailand.

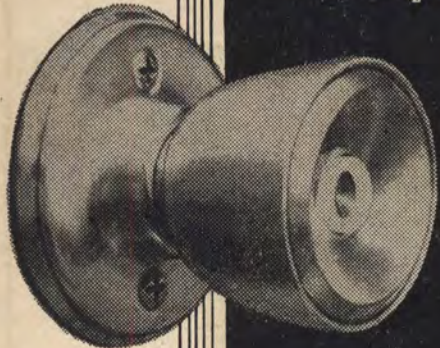
YSE-2/67

กุญแจลูกบิด

ไวเซอร์ ล็อค

เปิดประตูไปสู่โลกใหม่
ของสถาปัตยกรรมอัน
โอ้อ่า และการตกแต่ง
ภายในที่หรูหรายิ่ง

กุญแจลูกบิด ไวเซอร์ ล็อค ออกแบบสวยงามเป็นพิเศษ และได้รับการประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างประณีต นายช่างผู้ชำนาญงานของไวเซอร์ ล็อค ใช้แต่วัสดุที่มีคุณภาพสูงในการผลิตเท่านั้น นี่เองที่ทำให้ไวเซอร์ ล็อค ไม่เพียงแต่มีรูปร่างสวยงามหรูหราเท่านั้น แต่ยังมีกระดัด แข็งแรงทนทาน และใช้ได้นานเป็นพิเศษ

(..และโปรดจำไว้ว่า บ้านเรือน-ทรัพย์สินของท่านจะปลอดภัยยิ่งขึ้นเมื่อใช้ ไวเซอร์ ล็อค)

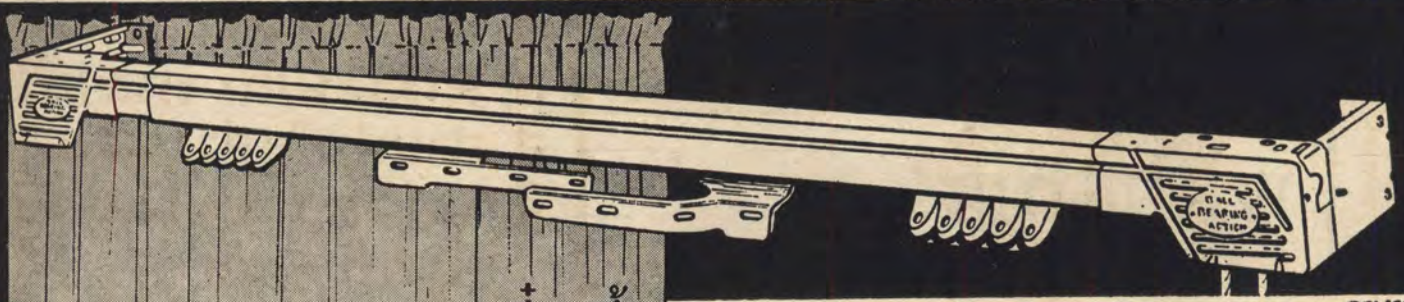
WEISER® LOCKS

รายละเอียดติดต่อสอบถามที่

บริษัท ดีทแฮล์ม จำกัด

อาคารเฉลิมนคร ตรงข้ามสำนักงานใหญ่ 280 ถนนเจริญกรุง
พระนคร โทร. 22411-15

HW 1076/061

STL1625/167.

เดี๋ยวนี้

รางม่านแบบธรรมดา
ล้าสมัยเสียแล้ว

สแตนลีย์

ขอเสนอรางแบบใหม่ต่อท่าน
คือ เดรพ มาสเตอร์*

STANLEY

* โปรดขอชมรางม่านแบบใหม่ เดรพ เมท และ เดรพ เมสเตอร์

DrapeMate DrapeMaker DrapeMaster

รางม่านของสแตนลีย์ มีคุณลักษณะพิเศษดังนี้ . . .

- ฝ้าม่านปิดซ้อนกันสนิท ระบบซ้อนทับแบบใหม่ มั่นใจได้ว่าฝ้าม่านจะรูดปิดสนิท ดูสวยงาม ไม่ทิ้งช่องโหว่
- ติดตั้งได้หลายแบบ ใช้ได้ทั้งกับฝาผนังและเพดาน รางม่านมีขนาดมาตรฐานหลายขนาด ดึงออกให้พอดีกับขนาดหน้าต่างได้ ออกแบบมาเป็นพิเศษ เมื่อขึงม่านแล้ว ฝ้าม่านจะกลมรวงไปในตัว ไม่ต้องคิดระบายอีกชั้นหนึ่ง
- เบ็ด-บิดได้เงียบ เพราะมีลูกล้อเลื่อนขนาดใหญ่พิเศษ เพียงดึงสายม่านเท่านั้น ม่านจะเบ็ดบิดได้อย่างเงียบ เรียบ และเบาเมื่อ
- ฝัมือการประดิษฐ์ที่ประณีต โดย สแตนลีย์ บริษัทแห่งผลิตภัณฑ์อันทรงคุณค่า เป็นที่รู้จักทั่วยุทธอเมริกา รางม่าน เดรพ มาสเตอร์ จะรับใช้ได้นานทาน นานปี

ผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย

บริษัท ดีทแฮล์ม จำกัด

แผนกวัสดุและเครื่องม้อก่อสร้าง 280 ถนนเจริญกรุง พระนคร โทร. 22411-15

BM/2231/68

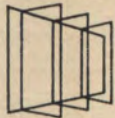
วิทโก้

เปิดได้กว้างที่สุด!

whiteco

เครื่องประกอบบานหน้าต่างวิทโก้ ไม่ได้เป็นเพียงกรอบสี่เหลี่ยมที่เปิดปิดออกด้านข้าง หรือเลื่อนขึ้นลง หรือเปิดได้เพียงครั้งบานเท่านั้น แต่วิทโก้หมุนเปิดได้กว้างถึง 135 องศา เพื่อรับและควบคุมสายลมเย็น... วิทโก้ เปิดหน้าต่างได้กว้างถึงบานครึ่ง!

วิทโก้ เสริมสร้างบ้านเรือนของคุณให้งามสง่าทันสมัย วิทโก้ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นแบบบานเปิดธรรมดา หรือ บานกระทุ้งทุกแบบใช้งานได้คล่องและมีความสมบูรณ์ในตัวเอง เลือกใช้วิทโก้ เพื่อให้อากาศถ่ายเทอย่างธรรมชาติ และเพื่อเพิ่มความงามด้านสถาปัตยกรรมแก่บ้านของคุณ

บริษัท ดัทแฮลิม จำกัด 280 ถนนเจริญกรุง พระนคร โทร. 22411-5

ภาพ: ธชช/๘๖

สี ทาบ้าน ทาอาคาร
สี ทาภายนอก ทาภายใน
สี สวยสดใสสวยทมหาด
สี ทนแดด ทนฝน เช็ดล้างได้สะดวก
สี หิ้นคือ:

เชอวิวิน วิลเลียมส์

ไฮ-ไฮด์ • เวเธอร์แคส • เอส.ดับลิว.พี
• ซูเปอร์เคมีเทน • เคม ลัสตรัล • น้ำมัน
วานิช มาร์นอตและเร็กซ์พาร์ • สีรองพื้น
• สีรองพื้นกันสนิม

SHERWIN WILLIAMS

MADE IN U.S.A.

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ดัทแฮลิม จำกัด

สาขาสถาปัตยกรรม ๒๘๐ ถนนเจริญกรุง พระนคร โทร. ๒๒๔๑๑-๕

ซีเมนต์เพอร์สโพรเซส
กึ่งหนัก
ทางฝั่งคอนกรีต ทั้งภายในและ
ภายนอก มีน้ำหนัก ๒๒ กิโลกรัม

ซีเมนต์เพอร์สโพรเซส
กึ่งหนัก สำหรับ ทางฝั่งคอนกรีต

บริษัท ยิบอินซอยและแจ๊คส์ จำกัด

532 ถนนมหาพฤฒาราม พระนคร

โทร. 34961-5 ผู้แทนจำหน่าย

John Hancock Center, Chicago

Developer: John Hancock Mutual Life Insurance Company
Architects, Engineers: Skidmore, Owings & Merrill
General Contractor: Tishman Construction Company,
a subsidiary of Tishman Realty
& Construction Co., Inc.

The race into the Otisphere

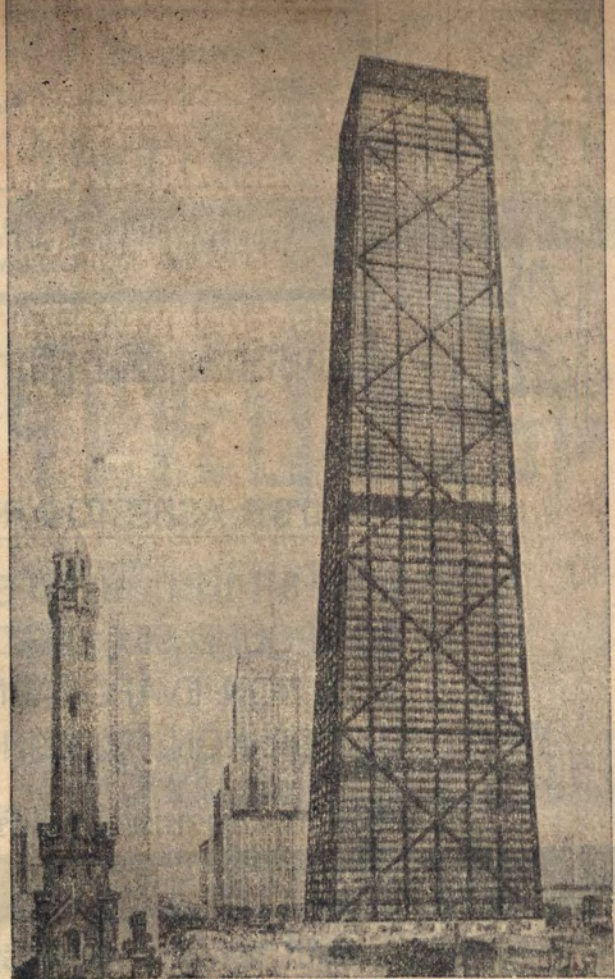
Until now, 60 floors was about the limit for most modern buildings.

Now the John Hancock Center is rising 100 stories over Chicago. And The World Trade Center in the Port of New York will raise twin 110-story towers.

Both buildings employ a concept that solves the problem of getting you to the 100th floor—without 100 floors of unrentable elevator shaft.

You'll go express to a skylobby. Transfer to a waiting elevator that *begins* at that floor. And zoom to 100.

Skylobby pioneering by Otis makes a new generation of skyscrapers possible.

John Hancock Center, Chicago

The World Trade Center, New York

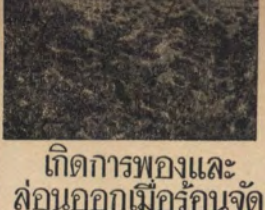

The World Trade Center in the Port of New York

Owner: The Port of New York Authority
Architects: Minoru Yamasaki & Associates; Emery Roth & Sons
Consulting Engineers: Jaros, Baum & Bolles; Joseph R. Loring

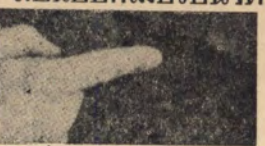
การเคลือบหลังคา
ด้วยวัสดุที่เหมาะสม
กับดินฟ้าอากาศ
ของเมืองร้อน

เกิดการพองและ
ล่อนออกเมื่อร้อนจัด

แห้งเป็นขุยแตก
เป็นสะเก็ดทั่วไป

แข็งกระด้างเกิดรอย
แตกกระແวงทั่วไปหมด

ซึ่งสามารถลดอุณหภูมิภายในอาคารได้กว่า 20%

แต่สำหรับ 3R ASBESTOS ROOF COATING ไม่มีวันเป็นเช่นนั้นได้

เพราะ 3R ประกอบด้วย STABLE ASPHALT AND GILSONITE COMPOUND 56% GRADE D LONG ASBESTOS FIBRE 11% V-26 NON EVAPORATING OIL (NON-VEGETABLE) 2% OXIDOIL NON OXIDIZING AGENT 2% SOLVENT THINNERS 29%

ติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่...

บริษัท S. W. COMMERCIAL

เลขที่ 119/2 ถนนสุริยวงต์ โทร. 30300 ผู้แทนจำหน่าย

แผนกสารานุกรม

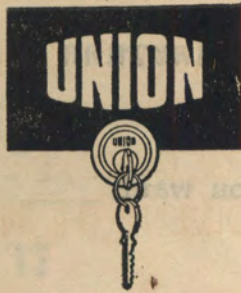
ขอขอบคุณ

โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์

และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน

สำหรับความช่วยเหลือและน้ำใจที่ให้แก

หนังสือประจำปีและต้อนรับน้องใหม่คณะสถาปัตย์ ฯ จุฬา ฯ 2511

LOCKS AND BRASSFOUNDRY

SOLE DISTRIBUTORS:

YIP IN TSOI & JACKS

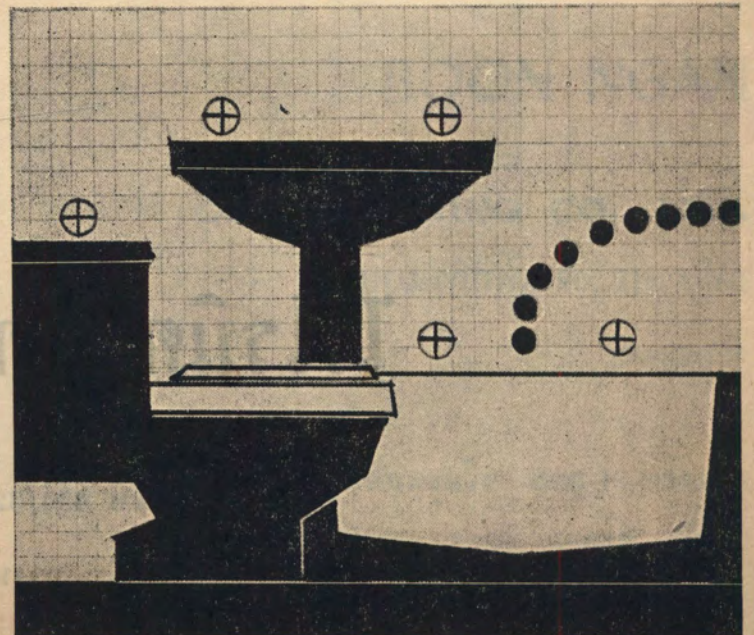
LIMITED

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

กาญจนารัตน์

33/13-14 ถนนพญาไท พระนคร
โทร. 59696

จำหน่ายเครื่องสุญญากาศ
ยุโรป

อภินันท์นาการ

จาก

บริษัท เคียนหงวน (ประเทศไทย) จำกัด

283 สุริวงส์ โทร. 35941 - 8, ต่อ 25

ผู้แทนจำหน่าย - กระเบื้องยาง **PEGULAN**

ผลิตภัณฑ์แห่งเยอรมันี่ตะวันตก

- design with pegulan
- pegulan gives you the floor you want.
- pegulan flex' tiles

อภินันท์นาการ

จาก

ไวโรนิตทันตกรรมประคิษธุ

เลขที่ 434/32 ถนนจรัลสนิทวงศ์

บางพลัด ธนบุรี

โทร. 4 6 4 8 0

อภินันท์นาการ

จาก

ทันตแพทย์หญิง

มาลัย ธารีสาร

ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

DENTAL LABORATORY CENTER

23 บำรุงเมือง พระนคร

โทร. 29792

สถานที่รับทำงานช่างฟันทุกชนิด

THIS IS DENTAL

Flooring

and ceiling by

อภินันท์นาการ

จาก

บริษัท บูนหงัน จำกัด

รับเหมาก่อสร้าง และออกแบบอาคารทุกชนิด

จำหน่ายเครื่องอุปกรณ์ก่อสร้าง

BOON NGAN

CONSTRUCTING CO., LTD.

SUKUMVITHYA RD. 7TH LANE

BANGKOK

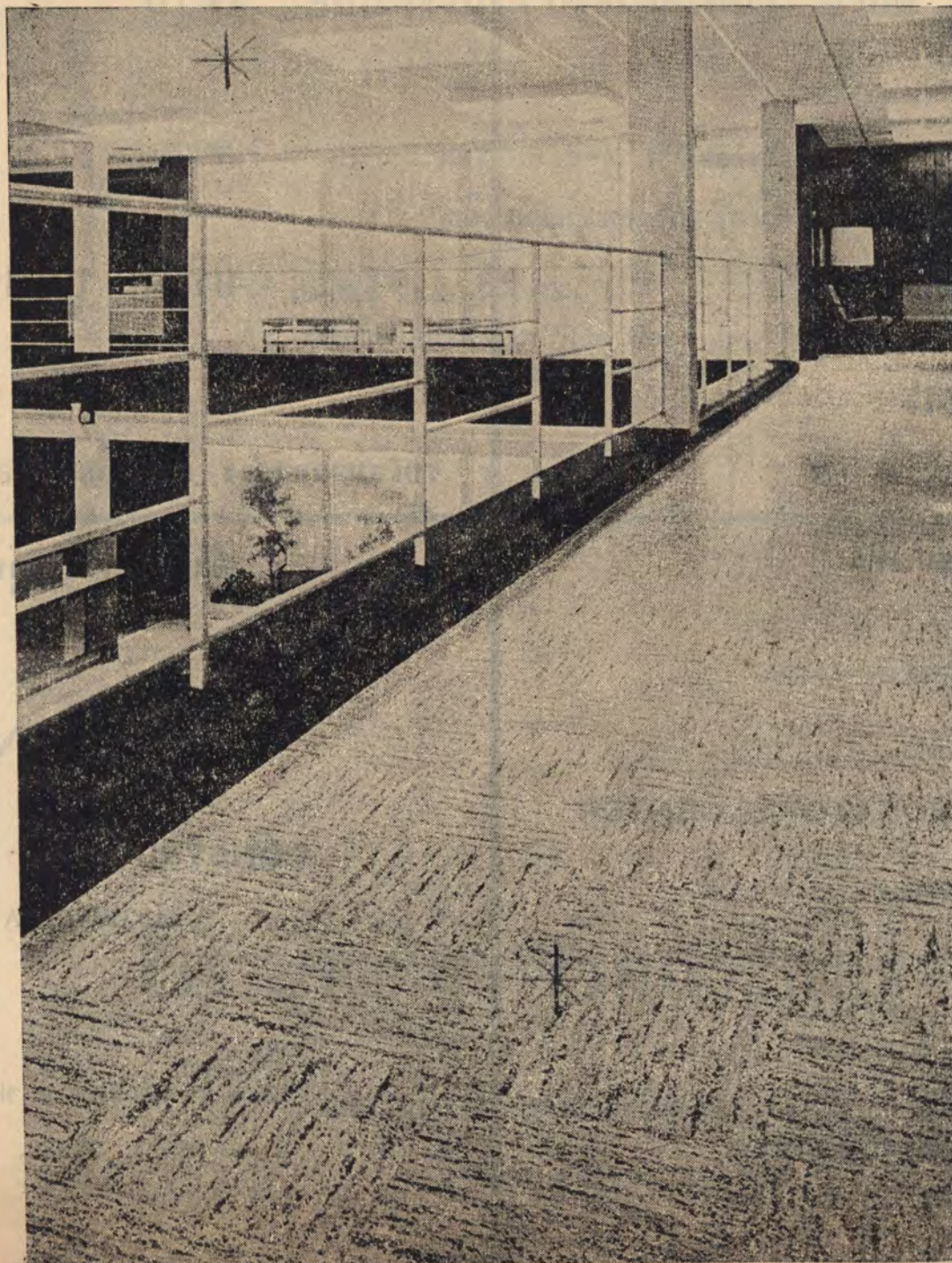
เลขที่ 2 ถนนสุขุมวิท ซอย 7 พระนคร

โทร. 56523, 57350, 55842, 58590

THIS IS QUALITY!

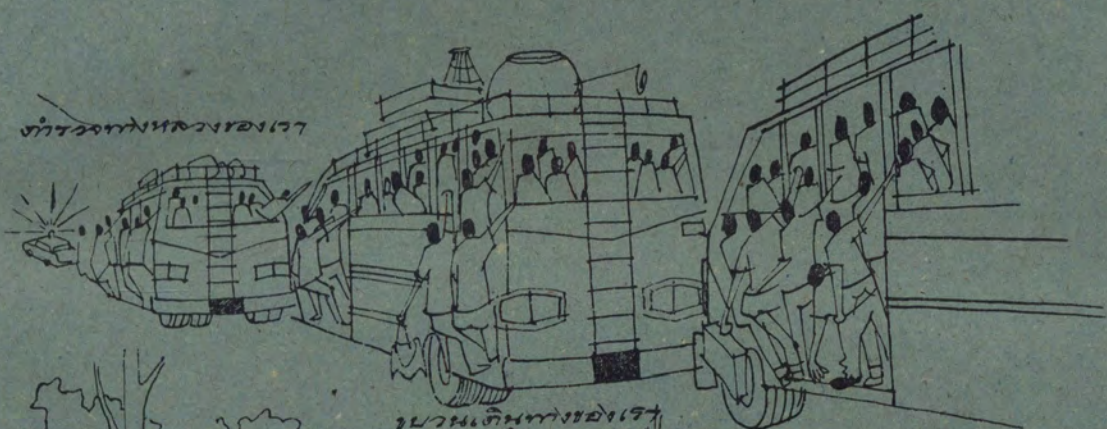
**Flooring
and ceiling by** *

Armstrong

การไปมีที่ตั้ง บองเรา ที่เมืองกาญจน์

'โย เต่าเรื่องและรูป

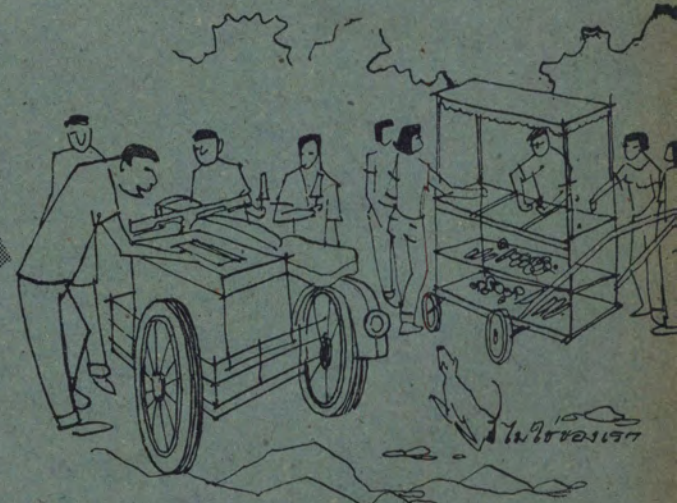
ขบวนรถไฟหลวงของเรา

ขบวนเงินทางของเรา

เตาไฟของเรา

ที่พักของเรา

ไฟของเรา

อาหารว่างของเรา

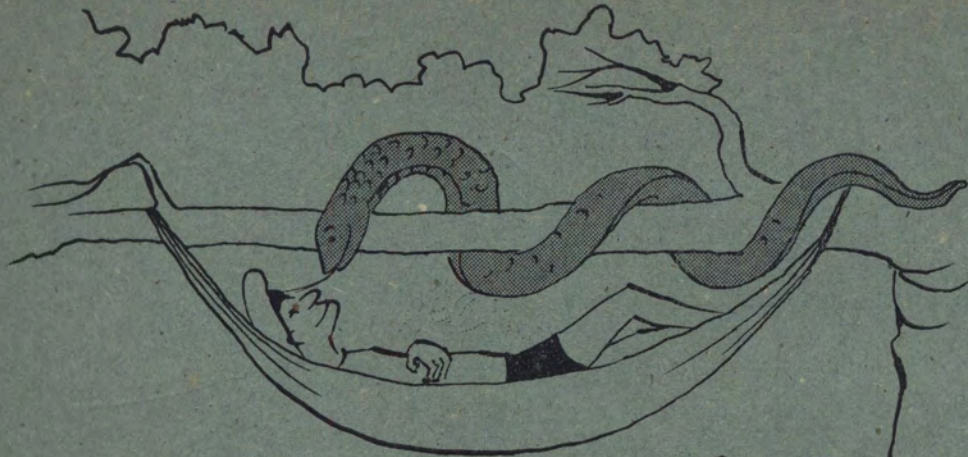
การร่วมรับประทานอาหาร

นิทานเรื่อง อหะ-มะ-นี เมืองทวน ร่องเงา

การอาบน้ำ ร่องเงา

E
65.0157

LEAFY HAWK

E
68.0251

EVER GREEN TREE 103197.

24. 7. 2511

ภาพเขียนโดยศิลปิน

ปลาแม่น้ำและปลาในน้ำ

ชุดกลับบ้านของเรา

15
1950.พ

คำเตือน - โปรดระมัดระวัง เจ้าของของร้านค้าด้วยตนเอง
ในการไปซื้อสิ่งต่างๆ ครั้ง ของเรา

การเดินทางไปของเร

14.5.254

การเดินทางหาคลับของเร

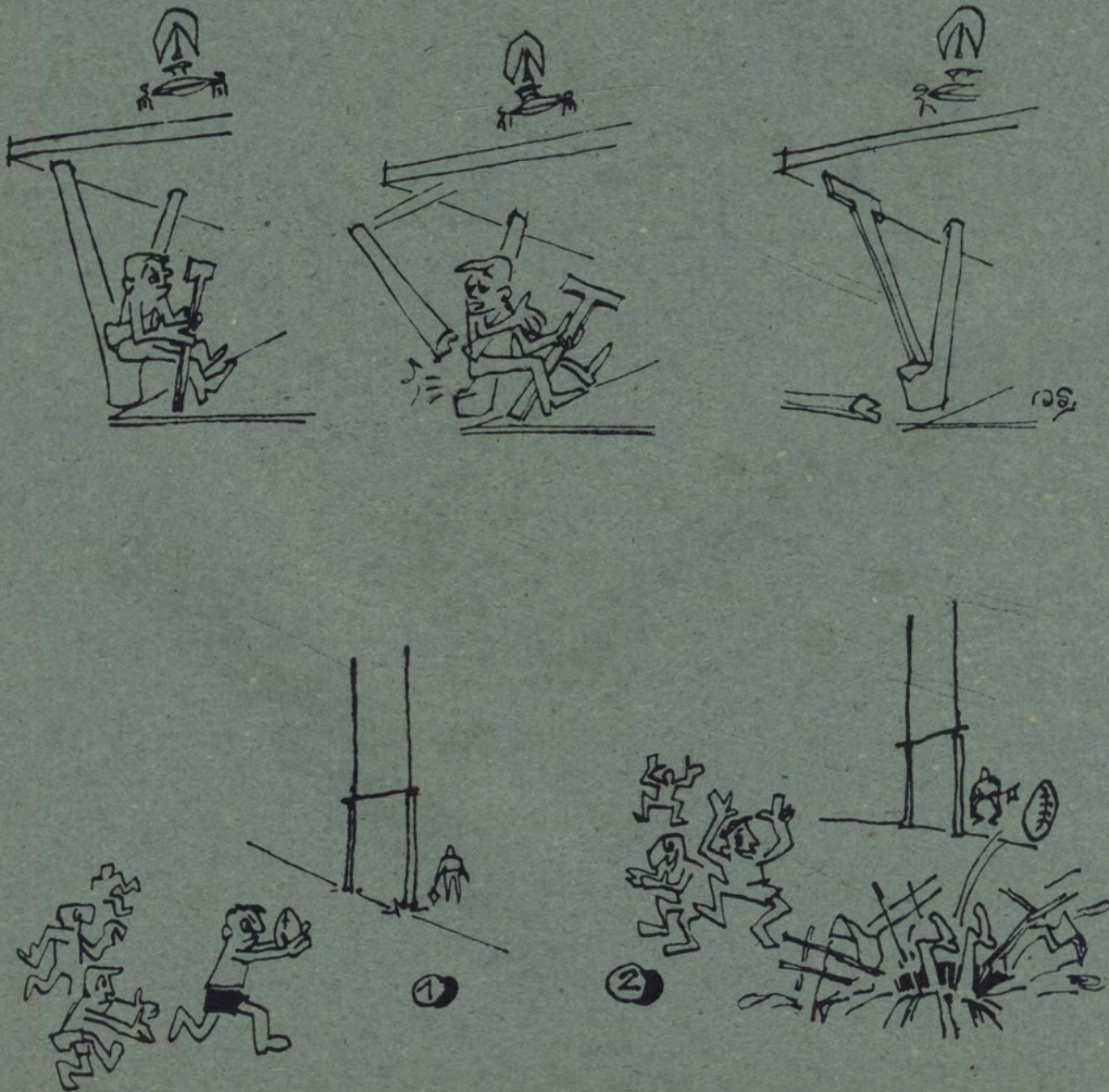
การ์ตูน ถาปัด

จัดเสนอแค่น้อย ๆ โดย

'ว'

ศักดา วิมลจันทร์

พี่พงศ์พันธ์ พิศาลสารกิจ

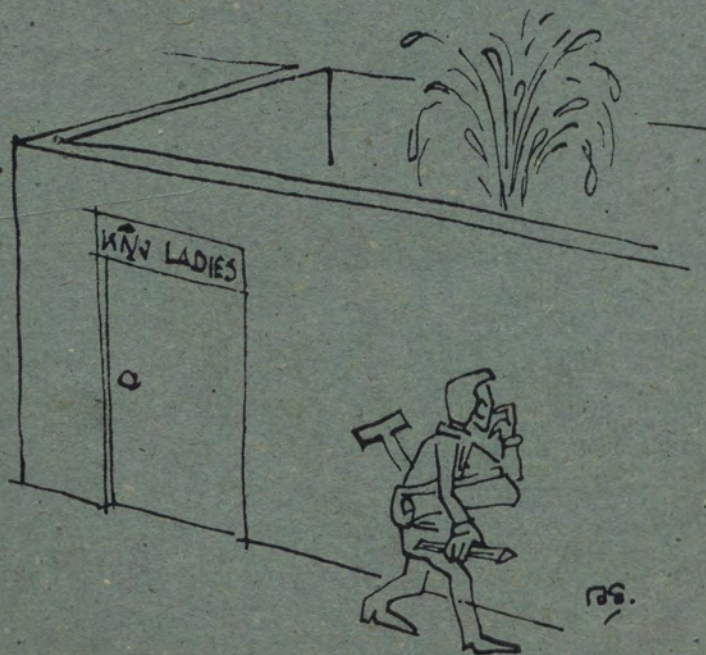
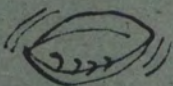

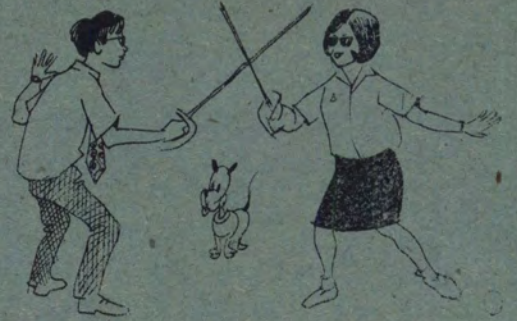
35

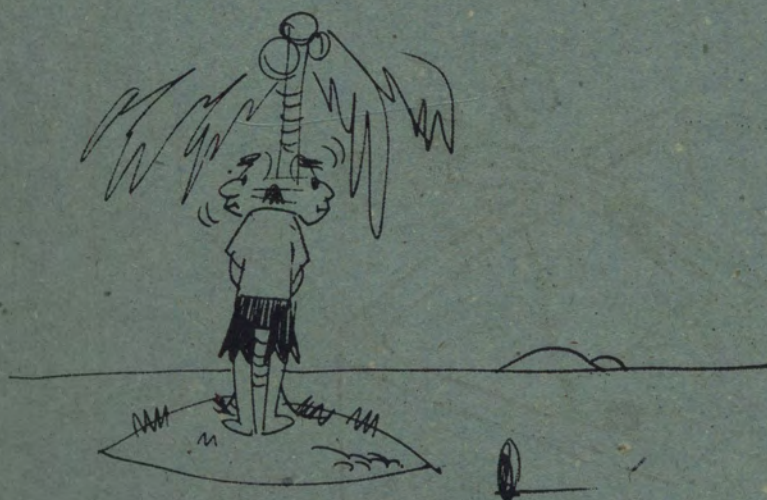

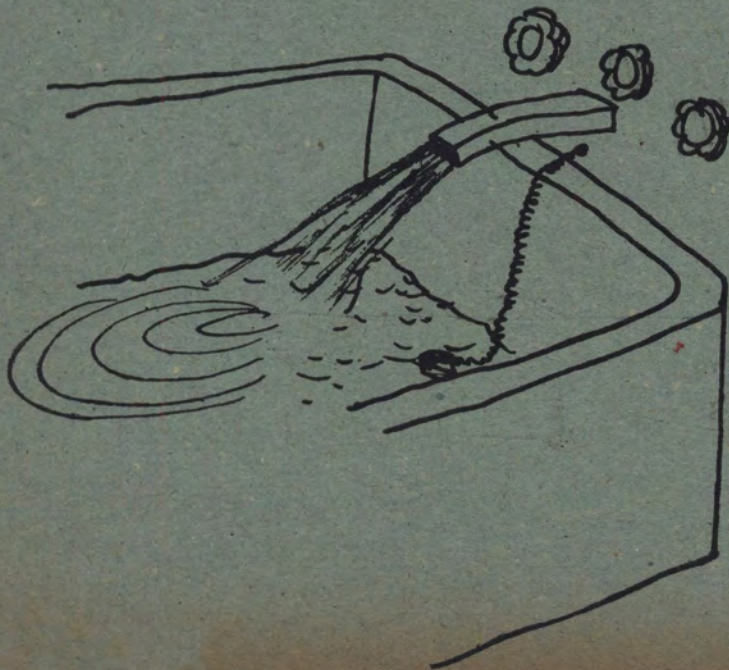
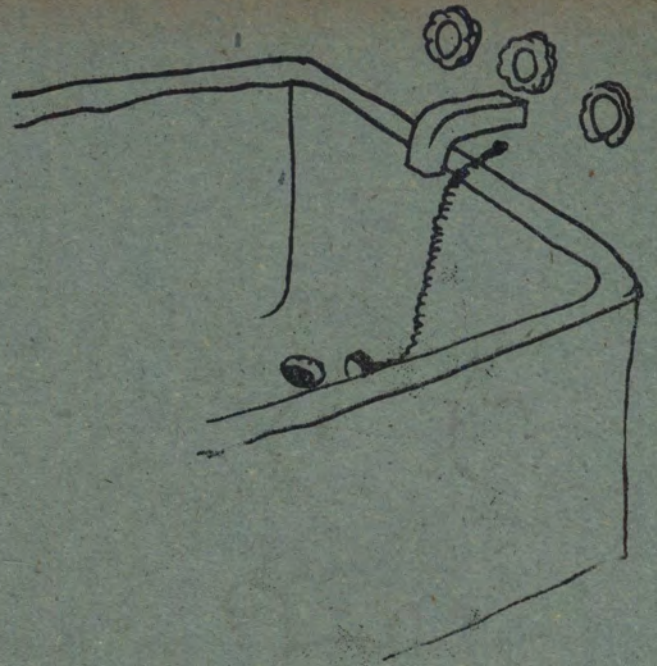
36

37

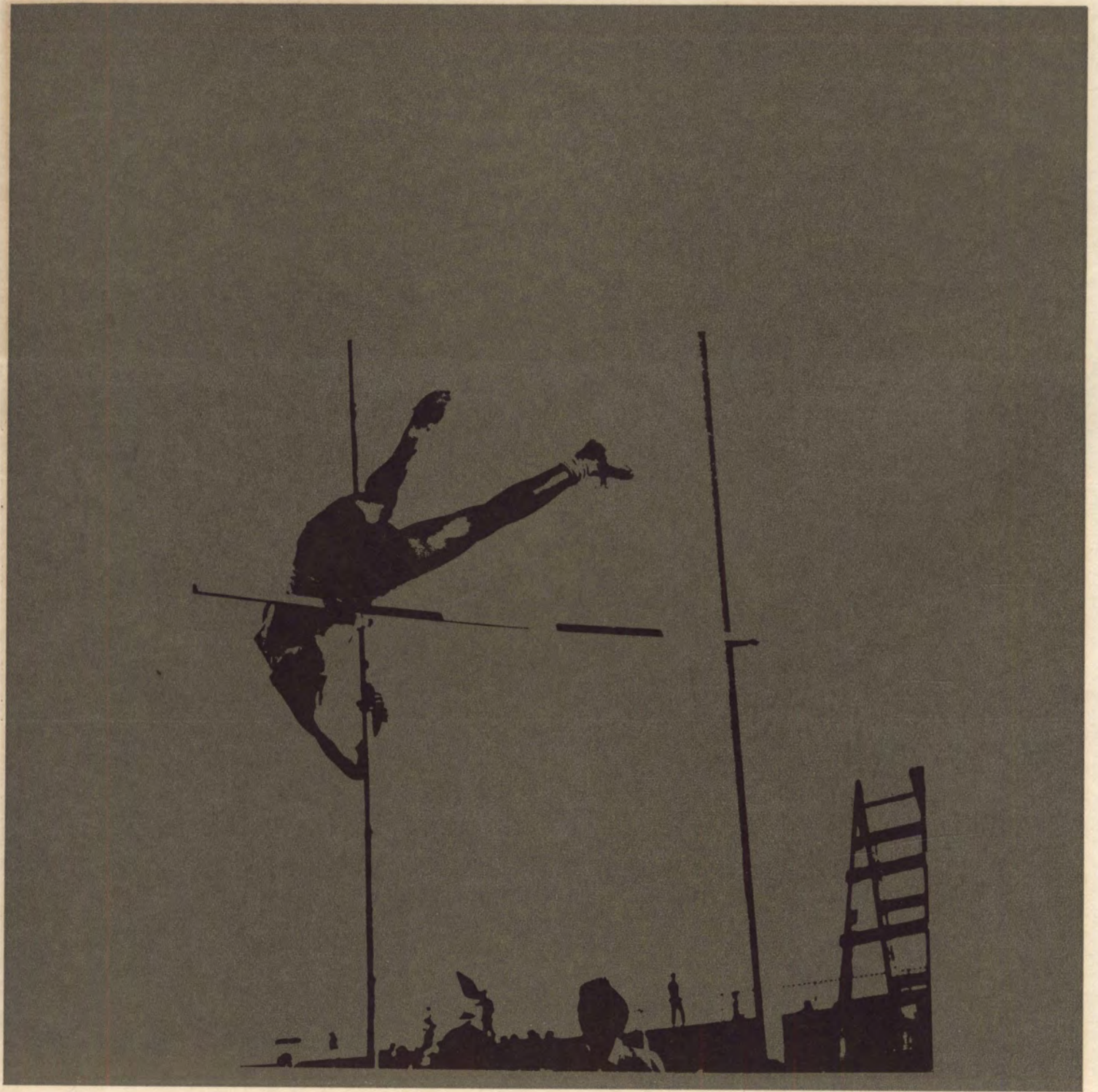

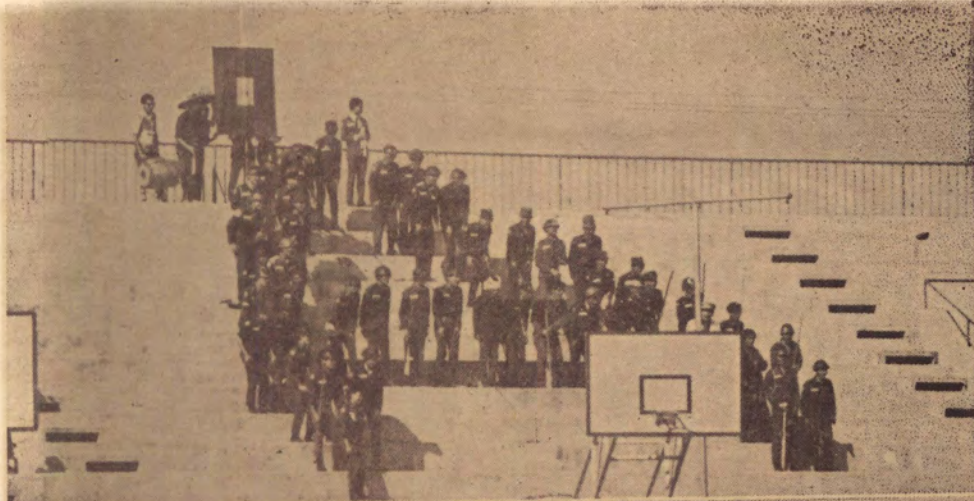

โรงเรียน
วันจันทร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๐

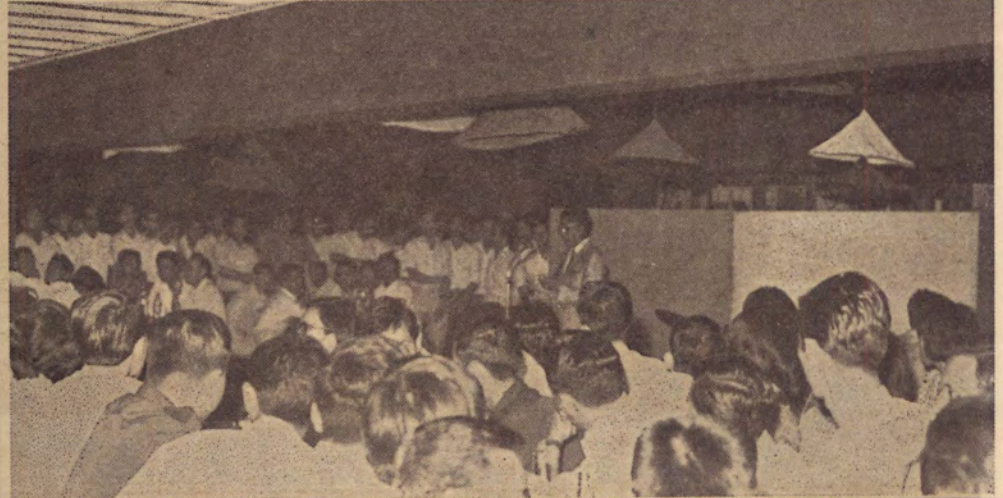

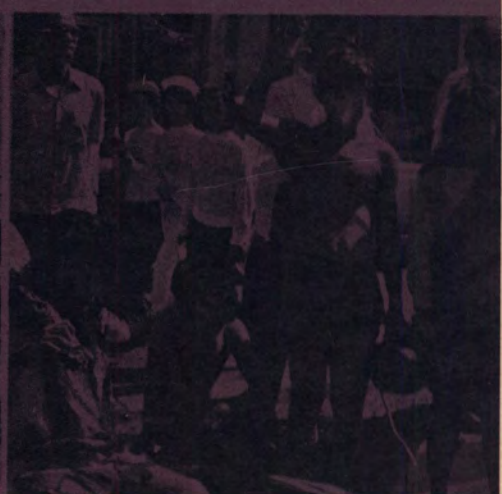

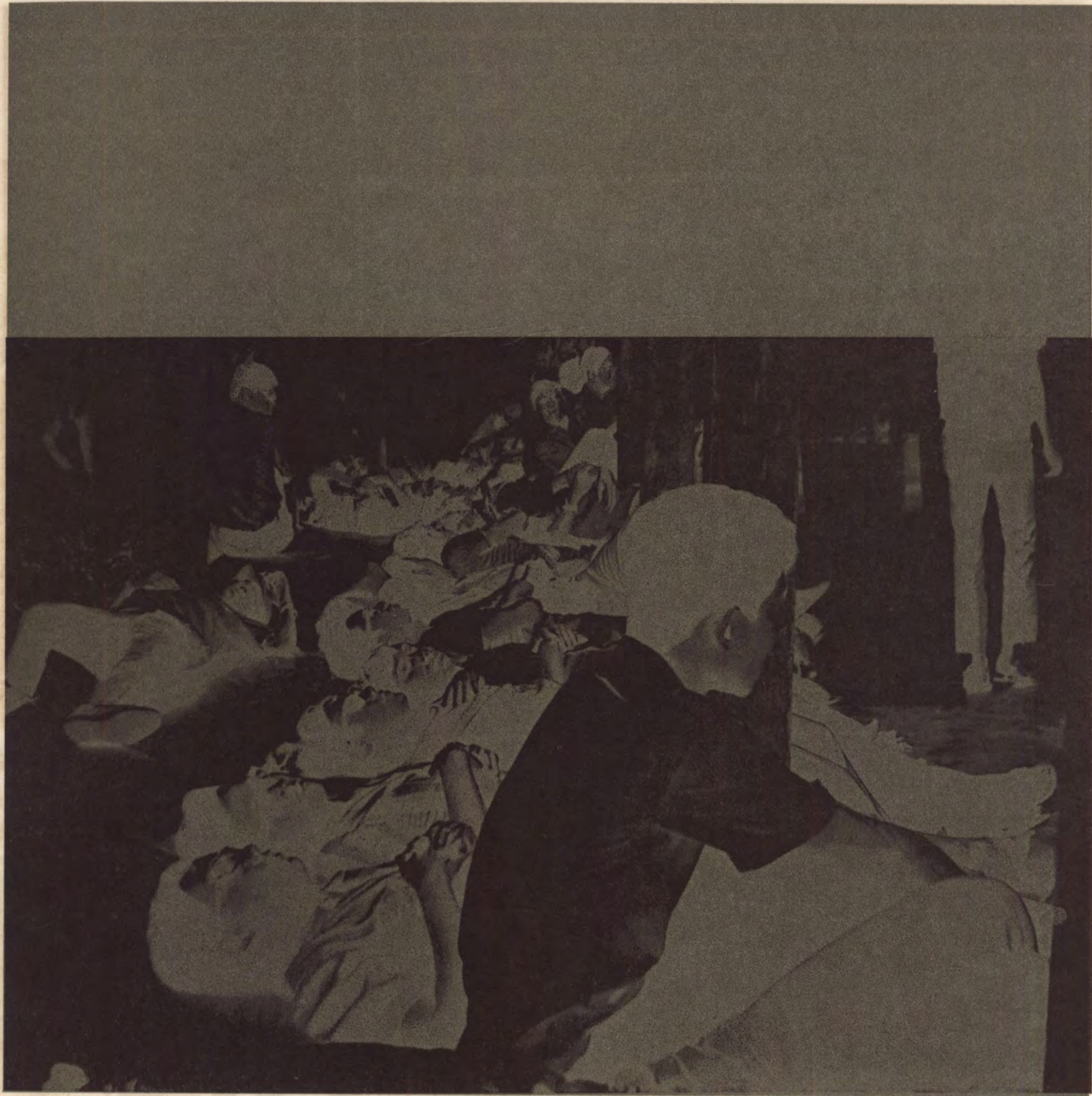
วันตอชกระทง

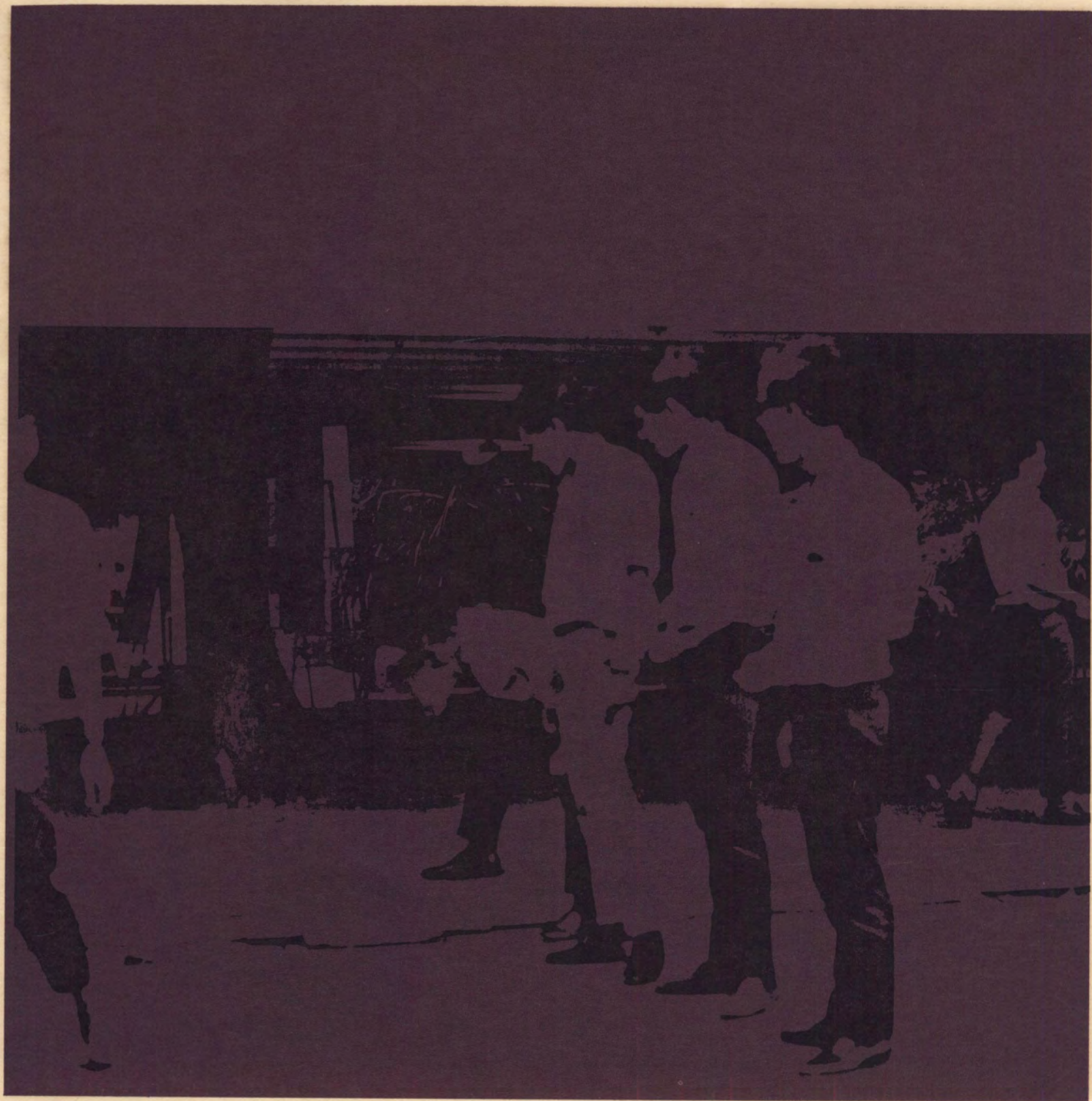

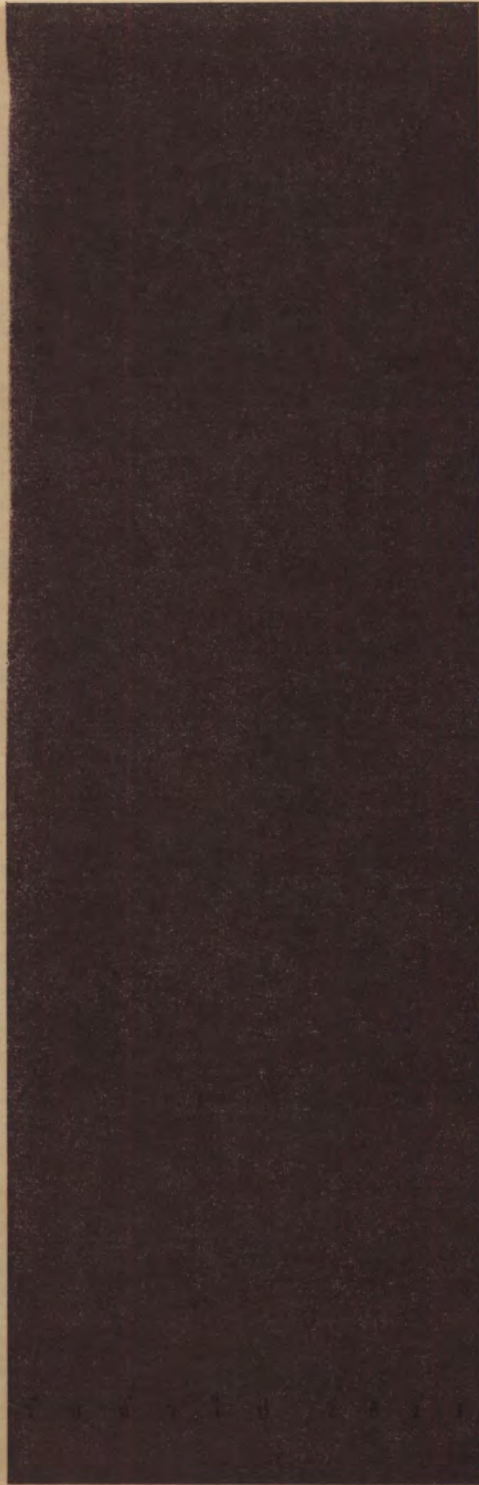

วันสุดท้าย

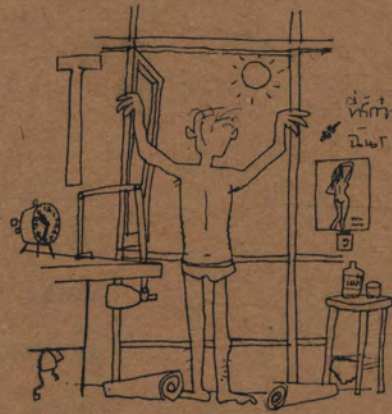
สารคดีความเรียงระดับภาพเขียน

เรื่อง คุณตัก

ภาพ คุณเต๋า

ฉันตื่นนอนเป็นเวลาทุกวัน

โธ่เอ๊ย! แดดกรุงเทพ ฯ ช่างร้อนจริงหนอ...

บางวันฉันก็อาบน้ำ บางวันฉันก็แปรงฟัน บางวันฉันไม่ทำอะไรเลย เวลากรุงเทพ ฯ มันช่างร้อนจังโว้ย

ฉันออกจะเป็นคนรักสวยรักงามอยู่มาก ฉันจะเลือกเสื้อผ้า
ทั้งของฉันและของใครอื่นที่ไม่ใช่ของฉันอย่างประณีต

ด้วยมาดของหนุ่มสาวกรุง ฉันจะ หอบฟาง ออกเดินไป
โรงเรียน เมื่อไรโรงเรียนของฉันจะมีล็อคเกอร์ให้เด็กนักเรียน
ได้เก็บของทุก ๆ คนซะที ฉันจะได้ไม่ต้องเป็น บ้า

โรงเรียนของฉันเป็นตึกสี่บอกไม้ดูก ปลูกไปตามยาว ติดอยู่
กับที่จอดรถของอาจารย์ทางซ้าย รดของเพื่อนฉันทางขวา
ส่วนตรงกลางให้ผู้รับเหมาจอด

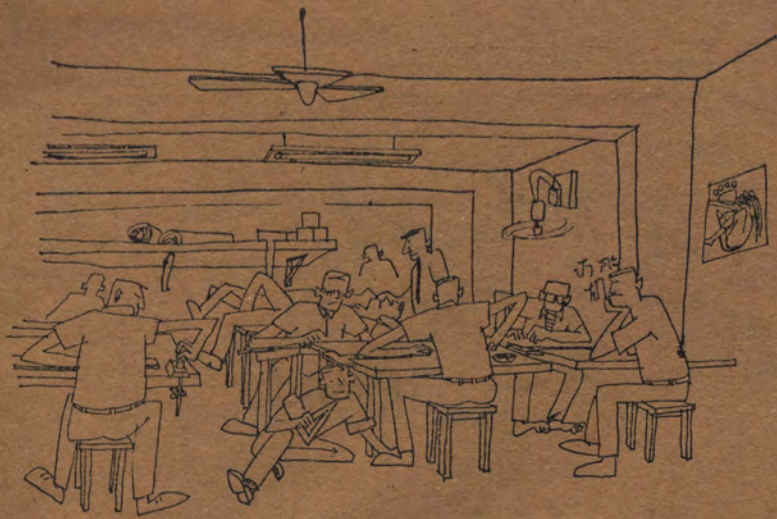

วันนี้อาจารย์ของฉันคงจะตื่น
แต่เช้า หรือไม่งั้นก็ตื่นสาย
เพื่อนของฉันเป็น คนขยันกัน
ทุกคน หรือไม่งั้นก็เป็นคน
ขเกียจ

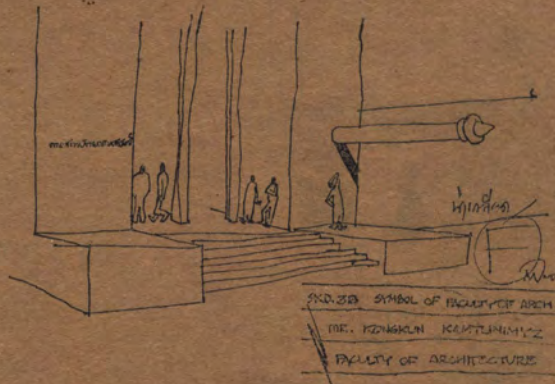
เวลาเที่ยงตรง โรงเรียนของฉันจะหยุดพักรับประทานอาหาร
กลางวัน จะเห็นว่า 'ได้คุณพยาบาลจะยกค่าข้าวกลางวันให้
สูงชันก็ได้ จวนจะเท่ากับทองอยู่แล้ว เมื่อไรทองจะถูกกลง
เสียที (โวย)

ตอน บ่าย ฉัน และ เพื่อน จะ บาก และ บั่น เข้า ไป ทำงาน ใน STUDIO กัน

เธอเล่าว่าที่โน้นมีโต๊ะเขียนแบบเรียงดีไม่มีบัน ยังมัลลอคเกอร์ อีก แทม! ฉันอยากมีมั่ง

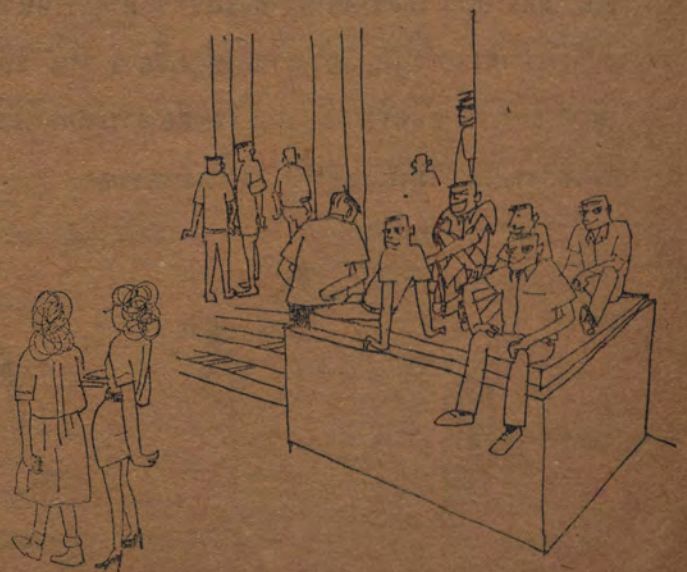

ฉันจะตั้งอกตั้งใจทำงานทุกชั้นไปไม่ว่าจะเป็น P.D. หรือ SK.D. ด้วยความอดสาเหและพากเพียร แต่ ไร้อาจารย์ไม่เข้าใจฉันเลย หรือฉันจะใจจริงก็ไม่รู้แฮะ

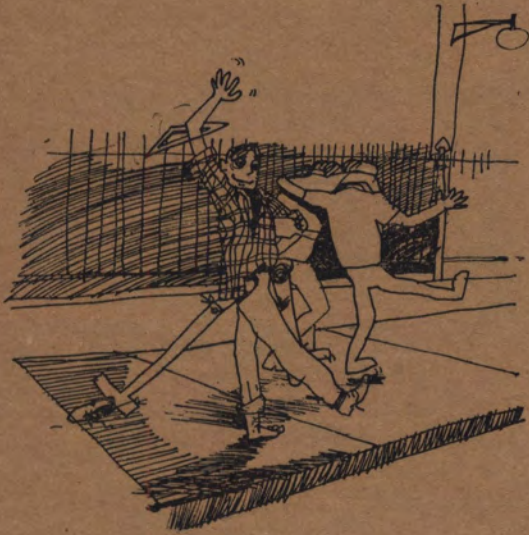

เวลาของฉันในตอนเย็นเป็นเวลาเล่นกีฬา ดูช่าง มีความสุขเสียจริง รู้สึกสบายขึ้นครับ

เพื่อนของฉันที่เจ้าชู้จะไปสมัครปัญหาของวัยรุ่นกันที่หน้าตึก เมื่อไรจึรนั้นที่จะมาเรียนเสียทุกไม่รู้ ถึงตอนนั้นเพื่อนฉันคงไปสมัครกันที่ตึก I.D. กันหมด

คิม กับ สามย่านและฉันดูพวกพู้กันมากทั้งหนี้สินและทางใจ
 ส่วมของคิมก็ช่างกระไร ไปเยี่ยมไปช้ยากเสี่ยจริง

อาหารเย็นของฉันทำทำจะเป็นพิษเสียแล้ว ไม T ก็จะทำ
 ประโยชน์เพิ่มขึ้นอีก มาตอนนี้จากสามย่านไปบ้านมันเดิน
 ไกล ผลักกันใช้รองเท้าวันละข้างมันคงไม่ค่อยสึก เก็บตังค์
 ไปซื้อกระดาษไขสักม้วนเอามาทำโปรเจก CONS. ดีกว่า กระ
 ดาษมันแพง

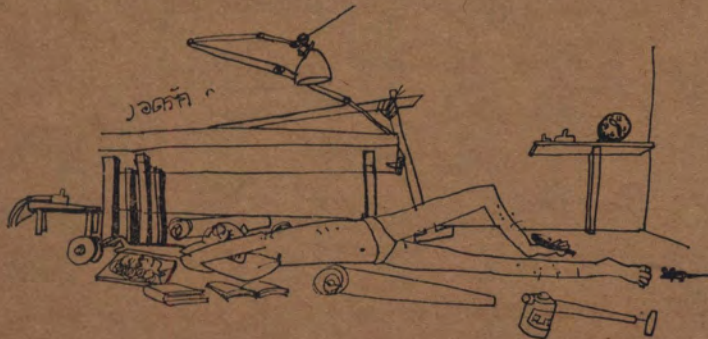
ถึงเวลา STUDIO อีกแล้ว

P.D. สอง อิมพีเรียลของฉัน ง่ายจริงเชียว ถ้าคราวหน้าทำ 4
 อิมพีเรียลก็คงพอจะดูได ถ้าจะรื้อฝาห้องเสีย 2 ด้าน แล้วต่อ
 ไม T อีกสัก 2 อันครึ่ง แหม โชคดีอาจารย์สอนศิลปกรรม
 ส้มให้การบ้าน ไมงั้นฉันคงทำ 79 ชั้นตายเลยละ

ถึงเวลานอนแล้ว

โอ๊ย งานอีก 78 ชั้น จะส่งไปพรงนี้เพิ่งเสร็จไป 77 ชั้นเท่านั้น
 ตาย ตาย ตาย ตาย ตาย
 พรงนี้เขอคงเปลี่ยนใจมารักฉันบ้างนะ
 แล้วฉันคงจะเดินแต่เข้าอีกแน่ ๆ เลย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2511-12

ฝ่ายบริหาร		ดนตรี	นายเปี่ยมันท์ จันทรากุล
ผู้แทนนิสิต	ม.ล. ปาณसार หัสดิษฐ	วิชาการ	นายยงสฤษดิ์ จารุบุรณะ
รองผู้แทนนิสิต	นายเสวต ตันชนวัฒน์	ละคร	นายประเทือง ครอบอภิวดี
ชุมนุมนิสิตหญิง	น.ส. ธิดาเพ็ญ พันธุ์เพชร	ภาพยนตร์	ม.ล. ชัยนิมิตร นวรัตน์
เลขานุการ	นายกำธร กุลชล	ประชาสัมพันธ์	นายวงฤทธิ์ ลิมปเสนีย์
ปฎิคม	นายธง หงส์ลดารมภ์	แสงเสียง	นายทวีศักดิ์ เจนพานิชการ
เหรียญก	น.ส. สุพัตรา เกษะนันท์		
หัวหน้าชั้นบท 1	ม.ร.ว. ยอดเถา รัชนี้	ฝ่ายกีฬา	
หัวหน้าชั้นบท 2	นายชั้นเช จารุบุษปายน	รักบี้	นายนิธิ สถาปิตานนท์
หัวหน้าชั้นบท 3	นายวิวัฒน์ เหมะศิลป์	ฟุตบอล	นายพลวัต บุราวาส
หัวหน้าชั้นบท 4	นายสุภณัฐ นิลรัตน์	บาสเกตบอล	นายสุธีร์ จินตนาณภูมิตร
หัวหน้าชั้นบท 5	นายขงยุทธ สิริชาติ	เน็ตบอล	น.ส. อริยา รัตตะรังสี
		กลางแจ้ง	นายคำรบลักข์ สุรัสวดี
ฝ่ายเผยแพร่		ไนรม	นายลัญจกร คุปตบุตร
สารานุกรม	นายฐานิสวีร์ เจริญพงศ์	แบด-ตะกร้อ	นายอภิชาติ ไชยณรงค์
ศิลปกรรม	นายสายัณฑ์ เล็กอุทัย	เทนนิส	นายโฉลก สัมพันธ์ราษฎร์
ปาสูกลา	นายไชยา เกือบบุญเกิด	ทางน้ำ	นายสมเจตน์ ยศสุนทร
ก่อสร้าง	นายคำทอน สุขเกษม	บ็อกกัณฑ์	นายเอกพงศ์ ศรีนทุ
ถ่ายรูป	นายคำนวณ เหมหารวิบูล	สวัสดีกร	นายปฎิญา ชูศรี

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หนังสือประจำปี และต้อนรับน้องใหม่ 2511

ปก	ความคิด แบบ	ผยอง สายดห์	อ่องระเบียบ เล็กอุทัย
ภาพ		ณรงค์ ก้านวณ	วิวัฒน์ เทมทาร์วิบูลย์
ภาพอาจารย์นารด โพธิ์ประสาธ			
โดย		กงเคช	หุ่นศุภรัตน์
ผู้ทำงาน	ฝ่ายการพิมพ์	สุวรรณี อภินันท์ พรพนม	จารุภาณ บูรณะพงศ์ ราชปรีชา
ฝ่ายการเงิน		ประเสริฐ พีระศักดิ์	เสริมสุข ปวีณโยธิน
จิราภา จารุเสถียร		ประภาช	รัตนพันธ์
ศิลปบรรณาธิการ			
กัธร ырรวดยุทธิ			
ที่ปรึกษา	กาพย์ ชัยศักดิ์ กัธร ศักดิ์ดา	กิจกรรม สุวรรณีศิริกุล บุญपालิต ทองอุทัยศรี	สาราณีเยกร 2505 สาราณีเยกร 2508 สาราณีเยกร 2509 สาราณีเยกร 2510
ผู้ช่วยสาราณีเยกร		สนธิ	ชยสมบัติ
สาราณีเยกร		ฐานิศวรร	เจริญพงศ์
พิมพ์ แม่พิมพ์		โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 117-119/2 เอส. อี. สยามเอ็นเกอร์ฟวิ่ง,	ถนนเฟื่องนคร บลิ๊อคเทคนิค
สาราณีเยกรแดง		ขอให้เหมือนเดิม	

